Chaṭṭhasaṅgītipiṭakaṁ

Vinayapiṭake

CŪḶAVAGGAPĀḶI

Buddhavasse 2552 Marammavasse 1370 AD. 2008

Romanized from Myanmar version printed in 1997

Pāḷi Series 04

First published in 2008 by Ministry of Religious Affairs

Yangon, Myanmar

THE PĀḶI ALPHABET
IN BURMESE AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

အ a အာ ā ဣ i ဤ ī ဥ u ဦ ū ဧ e ဩ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

က ka	ခ kha	ဂ ga	ဃ gha	င ṅa
စ ca	ဆ cha	ဇ ja	ဈ jha	ဉ ña
ဋ ṭa	ဌ ṭha	ဍ ḍa	ဎ ḍha	ဏ ṇa
တ ta	ထ tha	ဒ da	ဓ dha	န na
ပ pa	ဖ pha	ဗ ba	ဘ bha	မ ma

ယ ya ရ ra လ la ဝ va သ sa ဟ ha ဠ ḷa ံ ṃ

VOWELS IN COMBINATION

ာ ါ = ā ိ = i ီ = ī ု ု = u ူ ူ = ū ေ = e ော ေါ = o

က ka	ကာ kā	ကိ ki	ကီ kī	ကု ku	ကူ kū	ကေ ke	ကော ko
ခ kha	ခါ khā	ခိ khi	ခီ khī	ခု khu	ခူ khū	ခေ khe	ခေါ kho ...

CONJUNCT-CONSONANTS

က္က kka	င်္ဃ ṅgha	ဏ္ဌ ṇṭha	ဓျ dhya	ပ္လ pla	လ္လ lla
က္ခ kkha	စ္စ cca	ဏ္ဍ ṇḍa	ဓွ dhva	ပ္ဗ pba	လျ lya
ကျ kya	စ္ဆ ccha	ဏ္ဏ ṇṇa	န္တ nta	ဗ္ဘ bbha	လှ lha
ကြိ kri	ဇ္ဇ jja	ဏှ ṇha	န္တွ ntva	ဗျ bya	ဝှ vha
က္လ kla	ဇ္ဈ jjha	တ္တ tta	န္ထ ntha	ဗြ bra	သ္တ sta
ကွ kva	ည ñña	တ္ထ ttha	န္ဒ nda	မ္ပ mpa	သ္တြ stra
ချ khya	ဉှ ñha	တွ tva	န္ဒြ ndra	မ္ဖ mpha	သ္န sna
ခွ khva	ဉ္စ ñca	တျ tya	န္ဓ ndha	မ္ဗ mba	သျ sya
ဂ္ဂ gga	ဉ္ဆ ñcha	တြ tra	န္န nna	မ္ဘ mbha	ဿ ssa
ဂ္ဃ ggha	ဉ္ဇ ñja	ဒ္ဒ dda	နျ nya	မ္မ mma	သ္မ sma
ဂျ gya	ဉ္ဈ ñjha	ဒ္ဓ ddha	နှ nha	မျ mya	သွ sva
ဂြ gra	ဋ္ဋ ṭṭa	ဒျ dya	ပ္ပ ppa	မှ mha	ဟ္မ hma
င်္က ṅka	ဋ္ဌ ṭṭha	ဒြ dra	ပ္ဖ ppha	ယျ yya	ဟွ hva
င်္ခ ṅkha	ဍ္ဍ ḍḍa	ဒွ dva	ပျ pya	ယှ yha	ဠှ ḷha
င်္ဂ ṅga					

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၀
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

Cūḷavaggapāḷi

Mātikā Piṭṭhaṅka

1. Kammakkhandhaka

4. Samathakkhandhaka

7. Saṁghabhedakakkhandhaka

8. Vattakkhandhaka

9. Pātimokkhaṭṭhapanakkhandhaka

Mātikā Piṭṭhaṅka

10. Bhikkhunikkhandhaka

11. Pañcasatikakkhandhaka

12. Sattasatikakkhandhaka

Cūḷavaggapāḷimātikā niṭṭhitā.

Vinayapiṭaka

Cūḷavaggapāḷi

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa.

1. Kammakkhandhaka

1. Tajjanīyakamma

1. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Paṇḍukalohitakā bhikkhū attanā bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā, yepi caññe bhikkhū bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā, te upasaṅkamitvā evaṁ vadanti "mā kho tumhe āyasmanto eso ajesi, balavābalavaṁ paṭimantetha, tumhe tena paṇḍitatarā ca byattatarā ca bahussutatarā ca alamattatarā ca[1], mā cassa bhāyittha, mayampi tumhākaṁ pakkhā bhavissāmā"ti. Tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṁvattanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Paṇḍukalohitakā bhikkhū attanā bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā, yepi caññe bhikkhū bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā, te upasaṅkamitvā evaṁ vakkhanti 'mā kho tumhe āyasmanto eso ajesi,

---

1. Alamatthatarā ca (Syā, Ka)

balavābalavaṁ paṭimantetha, tumhe tena paṇḍitatarā ca byattatarā ca bahussutatarā ca alamattatarā ca, mā cassa bhāyittha, mayampi tumhākaṁ pakkhā bhavissāmā'ti, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṁvattantī"ti.

2. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave Paṇḍukalohitakā bhikkhū attanā bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā, yepi caññe bhikkhū bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā, te upasaṅkamitvā evaṁ vadanti 'mā kho tumhe āyasmanto eso ajesi, balavābalavaṁ paṭimantetha, tumhe tena paṇḍitatarā ca byattatarā ca bahussutatarā ca alamattatarā ca, mā cassa bhāyittha, mayampi tumhākaṁ pakkhā bhavissāmā'ti, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṁvattantī"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā "ananucchavikaṁ bhikkhave tesaṁ moghapurisānaṁ ananulomikaṁ appatirūpaṁ assāmaṇakaṁ akappiyaṁ akaraṇīyaṁ, kathaṁ hi nāma te bhikkhave moghapurisā attanā bhaṇḍanakārakā -pa- saṁghe adhikaraṇakārakā, yepi caññe bhikkhū bhaṇḍanakārakā -pa- saṁghe adhikaraṇakārakā, te upasaṅkamitvā evaṁ vakkhanti 'mā kho tumhe āyasmanto eso ajesi, balavābalavaṁ paṭimantetha, tumhe tena paṇḍitatarā ca byattatarā ca bahussutatarā ca alamattatarā ca, mā cassa bhāyittha, mayampi tumhākaṁ pakkhā bhavissāmā'ti, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṁvattanti. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya pasannānaṁ vā bhiyyobhāvāya, atha khvetaṁ bhikkhave appasannānañceva appasādāya pasannānañca ekaccānaṁ aññathattāyā"ti.

Atha kho Bhagavā te[1] bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya dupposatāya mahicchatāya asantuṭṭhitāya[2] saṅgaṇikāya

---

1. Paṇḍukalohitake (Syā)
2. Asantuṭṭhatāya (Syā), asantuṭṭhiyā (Sī)

kosajjassa avaṇṇaṁ bhāsitvā anekapariyāyena subharatāya suposatāya appicchassa santuṭṭhassa sallekhassa dhutassa pāsādikassa apacayassa vīriyārambhassa[1] vaṇṇaṁ bhāsitvā bhikkhūnaṁ tadanucchavikaṁ tadanulomikaṁ dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ karotu. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, paṭhamaṁ Paṇḍukalohitakā bhikkhū codetabbā, codetvā sāretabbā, sāretvā āpattiṁ[2] āropetabbā, āpattiṁ āropetvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

3. "Suṇātu me bhante saṁgho, ime Paṇḍukalohitakā bhikkhū attanā bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā, yepi caññe bhikkhū bhaṇḍanakārakā kalahakārakā vivādakārakā bhassakārakā saṁghe adhikaraṇakārakā, te upasaṅkamitvā evaṁ vadanti 'mā kho tumhe āyasmanto eso ajesi, balavābalavaṁ paṭimantetha, tumhe tena paṇḍitatarā ca byattattatarā ca bahussutatarā ca alamattatarā ca, mā cassa bhāyittha, mayampi tumhākaṁ pakkhā bhavissāmā'ti, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṁvattanti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ kareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ime Paṇḍukalohitakā bhikkhū attanā bhaṇḍanakārakā -pa- saṁghe adhikaraṇakārakā, yepi caññe bhikkhū bhaṇḍanakārakā -pa- saṁghe adhikaraṇakārakā, te upasaṅkamitvā evaṁ vadanti 'mā kho tumhe āyasmanto eso ajesi, balavābalavaṁ paṭimantetha, tumhe tena paṇḍitatarā ca byattatarā ca bahussutatarā ca alamattatarā ca, mā cassa bhāyittha, mayampi tumhākaṁ pakkhā bhavissāmā'ti, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṁvattanti, saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ.

---

1. Viriyārambhassa (Sī), vīriyārabbhassa (Ka)
2. Āpatti (Sī, Syā)

bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ karoti, yassāyasmato khamati Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyassa kammassa karaṇaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ime Paṇḍukalohitakā bhikkhū attanā bhaṇḍanakārakā -pa- saṁghe adhikaraṇakārakā, yepi caññe bhikkhū bhaṇḍanakārakā -pa- saṁghe adhikaraṇakārakā, te upasaṅkamitvā evaṁ vadanti 'mā kho tumhe āyasmanto eso ajesi, balavābalavaṁ paṭimantetha, tumhe tena paṇḍitatarā ca byattatarā ca bahussutatarā ca alamattatarā ca, mā cassa bhāyittha, mayampi tumhākaṁ pakkhā bhavissāmā'ti, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṁvattanti, saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ karoti, yassāyasmato khamati Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyassa kammassa karaṇaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ime Paṇḍukalohitakā bhikkhū attanā bhaṇḍanakārakā -pa- saṁghe adhikaraṇakārakā, yepi caññe bhikkhū bhaṇḍanakārakā -pa- saṁghe adhikaraṇakārakā, te upasaṅkamitvā evaṁ vadanti 'mā kho tumhe āyasmanto eso ajesi, balavābalavaṁ paṭimantetha, tumhe tena paṇḍitatarā ca byattatarā ca bahussutatarā ca alamattatarā ca, mā cassa bhāyittha, mayampi tumhākaṁ pakkhā bhavissāmā'ti, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṁvattanti, saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ karoti, yassāyasmato khamati Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyassa kammassa karaṇaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Kataṁ saṁghena Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Adhammakammadvādasaka

4. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca[1] hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhā kataṁ hoti, appaṭipucchā kataṁ hoti, appaṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (1)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Anāpattiyā kataṁ hoti, adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, desitāya āpattiyā kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (2)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Acodetvā kataṁ hoti, asāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (3)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhākataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (4)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Appaṭipucchā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (5)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Appaṭiññāya kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (6)

---

1. Adhammakammañceva (Syā)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Anāpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (7)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (8)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Desitāya āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (9)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Acodetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (10)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asāretvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (11)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho

bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (12)

Adhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Dhammakammadvādasaka

5. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, paṭipucchā kataṁ hoti, paṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (1)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiyā kataṁ hoti, desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adesitāya āpattiyā kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (2)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Codetvā kataṁ hoti, sāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (3)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (4)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Paṭipucchā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (5)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Paṭiññāya kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (6)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (7)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (8)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Adesitāya āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (9)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Codetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (10)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sāretvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (11)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave

tīhaṅgehi samannāgataṁ tajjanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (12)

Dhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Ākaṅkhamānachakka

6. * Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya, bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. (1)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. (2)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. (3)

Tiṇṇaṁ bhikkhave bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. Eko bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, eko bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, eko gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. (4)

---

* Vi 5. 219 piṭṭhepi.

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. Eko adhisīle sīlavipanno hoti, eko ajjhācāre ācāravipanno hoti, eko atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. (5)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. Eko Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tajjanīyakammaṁ kareyya. (6)

Ākaṅkhamānachakkaṁ niṭṭhitaṁ.

Aṭṭhārasavatta

7. Tajjanīyakammakatena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti[1] sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena tajjanīyakammaṁ kataṁ hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi[2] sampayojetabbanti.

Tajjanīyakamme aṭṭhārasavattaṁ niṭṭhitaṁ.

Nappaṭippassambhetabba-aṭṭhārasaka

8. Atha kho saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ akāsi. Te saṁghena tajjanīyakammakatā sammā vattanti, lomaṁ

---

1. Sammati (Syā)
2. Na bhikkhū bhikkhūhi (Syā)

pātenti, netthāraṁ vattanti, bhikkhū upasaṅkamitvā evaṁ vadanti "mayaṁ āvuso saṁghena tajjanīyakammakatā sammā vattāma, lomaṁ pātema, netthāraṁ vattāma, kathaṁ nu kho amhehi paṭipajjitabban"ti. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Tena hi bhikkhave saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ paṭippassambhetu.

Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Upasampādeti, nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, bhikkhūnovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

* Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena tajjanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ garahati, kammike garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, pavāraṇaṁ ṭhapeti, savacanīyaṁ karoti, anuvādaṁ paṭṭhapeti, okāsaṁ kāreti, codeti, sāreti, bhikkhūhi sampayojeti[1]. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Nappaṭippassambhetabba-aṭṭhārasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Paṭippassambhetabba-aṭṭhārasaka

9. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na upasampādeti, na nissayaṁ deti, na sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, na bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo na ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

---

* Vi 5. 317 piṭṭhepi.

1. Bhikkhū bhikkhūhi sampayojeti (Syā)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena tajjanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ na āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ na garahati, kammike na garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, na pavāraṇaṁ ṭhapeti, na savacanīyaṁ karoti, na anuvādaṁ paṭṭhapeti, na okāsaṁ kāreti, na codeti, na sāreti, na bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno tajjanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Paṭippassambhetabba-aṭṭhārasakaṁ niṭṭhitaṁ.

10. Evañca pana bhikkhave paṭippassambhetabbaṁ, tehi bhikkhave Paṇḍukalohitakehi bhikkhūhi saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "mayaṁ bhante saṁghena tajjanīyakammakatā sammā vattāma, lomaṁ pātema, netthāraṁ vattāma, tajjanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācāmā"ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ime Paṇḍukalohitakā bhikkhū saṁghena tajjanīyakammakatā sammā vattanti, lomaṁ pātenti, netthāraṁ vattanti, tajjanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācanti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ paṭippassambheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ime Paṇḍukalohitakā bhikkhū saṁghena tajjanīyakammakatā sammā vattanti, lomaṁ pātenti, netthāraṁ vattanti, tajjanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācanti, saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ime Paṇḍukalohitakā bhikkhū saṁghena tajjanīyakammakatā sammā vattanti, lomaṁ pātenti, netthāraṁ vattanti, tajjanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācanti, saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ime Paṇḍukalohitakā bhikkhū saṁghena tajjanīyakammakatā sammā vattanti, lomaṁ pātenti, netthāraṁ vattanti, tajjanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācanti, saṁgho Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Paṭippassaddhaṁ saṁghena Paṇḍukalohitakānaṁ bhikkhūnaṁ tajjanīyakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Tajjanīyakammaṁ niṭṭhitaṁ paṭhamaṁ.

2. Niyassakamma

11. Tena kho pana samayena āyasmā Seyyasako bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi, apissu bhikkhū pakatā[1] parivāsaṁ dentā mūlāya paṭikassantā mānattaṁ dentā abbhentā. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma āyasmā Seyyasako bālo bhavissati abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharissati ananulomikehi gihisaṁsaggehi, apissu bhikkhū pakatā parivāsaṁ dentā mūlāya paṭikassantā mānattaṁ dentā abbhentā"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

1. Pakatattā (Sī, Syā)

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave Seyyasako bhikkhu bālo abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi, apissu bhikkhū pakatā parivāsaṁ dentā mūlāya paṭikassantā mānattaṁ dentā abbhentā"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ bhikkhave tassa moghapurisassa ananulomikaṁ appatirūpaṁ assāmaṇakaṁ akappiyaṁ akaraṇīyaṁ. Kathaṁ hi nāma so bhikkhave moghapuriso bālo bhavissati abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharissati ananulomikehi gihisaṁsaggehi, apissu bhikkhū pakatā parivāsaṁ dentā mūlāya paṭikassantā mānattaṁ dentā abbhentā. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ[1] karotu "nissāya te vatthabban"ti. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, paṭhamaṁ Seyyasako bhikkhu codetabbo, codetvā sāretabbo, sāretvā āpattiṁ āropetabbo[2], āpattiṁ āropetvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

12. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Seyyasako bhikkhu, bālo abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi, apissu bhikkhū pakatā parivāsaṁ dentā mūlāya paṭikassantā mānattaṁ dentā abbhentā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ kareyya 'nissāya te vatthabban'ti, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Seyyasako bhikkhu bālo abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi, apissu bhikkhū pakatā parivāsaṁ dentā mūlāya paṭikassantā mānattaṁ dentā abbhentā, saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ karoti 'nissāya te vatthabban'ti, yassāyasmato khamati Seyyasakassa bhikkhuno niyassassa kammassa karaṇaṁ 'nissāya te vatthabban'ti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

---

1. Niyasakammaṁ (Ka)
2. Āpatti āropetabbā (Sī, Syā)

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Seyyasako bhikkhu bālo abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi, apissu bhikkhū pakatā parivāsaṁ dentā mūlāya paṭikassantā mānattaṁ dentā abbhentā, saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ karoti 'nissāya te vatthabban'ti, yassāyasmato khamati Seyyasakassa bhikkhuno niyassassa kammassa karaṇaṁ 'nissāya te vatthabban'ti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Kataṁ saṁghena Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ 'nissāya te vatthabban'ti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Adhammakammadvādasaka

13. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhā kataṁ hoti, appaṭipucchā kataṁ hoti, appaṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (1)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Anāpattiyā kataṁ hoti, adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, desitāya āpattiyā kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (2)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatṁ niyassakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Acodetvā kataṁ hoti, asāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (3)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Asammukhā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (4)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Appaṭipucchā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (5)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Appaṭiññāya kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (6)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Anāpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (7)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (8)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Desitāya āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (9)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (10)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Asāretvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (11)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. (12)

Adhammakammadvādasakaṁ diṭṭhitaṁ.

Dhammakammadvādasaka

14. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, paṭipucchā kataṁ hoti, paṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (1)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiyā kataṁ hoti, desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adesitāya āpattiyā kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (2)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Codetvā kataṁ hoti, sāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (3)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Sammukhā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (4)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Paṭipucchā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (5)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Paṭiññāyakataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (6)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (7)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (8)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Adesitāya āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (9)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Codetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (10)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Sāretvā kataṁ hoti, dhammena katṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (11)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ niyassakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. (12)

Dhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Ākaṅkhamānachakka

15. * Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. Bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. (1)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. (2)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. (3)

Tiṇṇaṁ bhikkhave bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. Eko bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, eko bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, eko gihisaṁsaṭṭho viharati

---

* Vi 5. 219 piṭṭhepi.

ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. (4)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. Eko adhisīle sīlavipanno hoti, eko ajjhācāre ācāravipanno hoti, eko atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. (5)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. Eko Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho niyassakammaṁ kareyya. (6)

Ākaṅkhamānachakkaṁ niṭṭhitaṁ.

Aṭṭhārasavatta

16. Niyassakammakatena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena niyassakammaṁ kataṁ hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kārāpetabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbanti.

Niyassakamme aṭṭhārasavattaṁ niṭṭhitaṁ.

17. Atha kho saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ akāsi “nissāya te vatthabban”ti. So saṁghena niyassakammakato

kalyāṇamitte sevamāno bhajamāno payirupāsamāno uddisāpento paripucchanto bahussuto hoti āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, bhikkhū upasaṅkamitvā evaṁ vadeti "ahaṁ āvuso saṁghena niyassakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Tena hi bhikkhave saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambhetu.

Nappaṭippassambhetabba-aṭṭhārasaka

18. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Upasampādeti, nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

* Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena niyassakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ garahati, kammike garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, pavāraṇaṁ ṭhapeti, savacanīyaṁ karoti, anuvādaṁ paṭṭhapeti, okāsaṁ kāreti, codeti, sāreti, bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Nappaṭippassambhetabba-aṭṭhārasakaṁ niṭṭhitaṁ.

---

* Vi 5. 317 piṭṭhepi.

Paṭippassambhetabba-aṭṭhārasaka

19. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na upasampādeti, na nissayaṁ deti, na sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, na bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo na ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena niyassakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ na āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ na garahati, kammike na garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, na pavāraṇaṁ ṭhapeti, na savacanīyaṁ karoti, na anuvādaṁ paṭṭhapeti, na okāsaṁ kāreti, na codeti, na sāreti, na bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Paṭippassambhetabba-aṭṭhārasakaṁ niṭṭhitaṁ.

20. Evañca pana bhikkhave paṭippassambhetabbaṁ, tena bhikkhave Seyyasakena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante saṁghena niyassakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, niyassassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Seyyasako bhikkhu saṁghena niyassakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, niyassassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Seyyasako bhikkhu saṁghena niyassakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, niyassassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambheti, passāyasmato khamati Seyyasakassa bhikkhuno niyassassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Seyyasako bhikkhu saṁghena niyassakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, niyassassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Seyyasakassa bhikkhuno niyassassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Seyyasako bhikkhu saṁghena niyassakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, niyassassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Seyyasakassa bhikkhuno niyassassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Paṭippassaddhaṁ saṁghena Seyyasakassa bhikkhuno niyassakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Niyassakammaṁ niṭṭhitaṁ dutiyaṁ.

---

3. Pabbājanīyakamma

21. * Tena kho pana samayena Assajipunabbasukā nāma[1] Kīṭāgirismiṁ āvāsikā honti alajjino pāpabhikkhū, te + evarūpaṁ anācāraṁ ācaranti, mālāvacchaṁ ropentipi ropāpentipi, siñcantipi siñcāpentipi, ocinantipi ocināpentipi, ganthentipi ganthāpentipi, ekatovaṇṭikamālaṁ

---

1. Nāma bhikkhū (Ka)

* Idaṁ vatthu Vi 1. 274 piṭṭhādīsupi āgataṁ. + Vi 4. 284 piṭṭhādīsupi.

karontipi kārāpentipi, ubhatovaṇṭikamālaṁ karontipi kārāpentipi, mañjarikaṁ karontipi kārāpentipi, vidhūtikaṁ[1] karontipi kārāpentipi, vaṭaṁsakaṁ karontipi kārāpentipi, āveḷaṁ karontipi kārāpentipi, uracchadaṁ karontipi kārāpentipi. Te kulitthīnaṁ kuladhītānaṁ kulakumārīnaṁ kulasuṇhānaṁ kuladāsīnaṁ ekatovaṇṭikamālaṁ harantipi harāpentipi, ubhatovaṇṭikamālaṁ harantipi harāpentipi, mañjarikaṁ harantipi harāpentipi, vidhūtikaṁ harantipi harāpentipi, vaṭaṁsakaṁ harantipi harāpentipi, āveḷaṁ harantipi harāpentipi, uracchadaṁ harantipi harāpentipi. Te kulitthīhi kuladhītāhi kulakumārīhi kulasuṇhāhi kuladāsīhi saddhiṁ ekabhājanepi bhuñjanti, ekathālakepi pivanti, ekāsanepi nisīdanti, ekamañcepi tuvaṭṭenti, ekattharaṇāpi tuvaṭṭenti, ekapāvuraṇāpi tuvaṭṭenti, ekattharaṇapāvuraṇāpi tuvaṭṭenti, vikālepi bhuñjanti, majjampi pivanti, mālāgandhavilepanampi dhārenti, naccantipi gāyantipi vādentipi lāsentipi, naccantiyāpi naccanti naccantiyāpi gāyanti naccantiyāpi vādenti naccantiyāpi lāsenti, gāyantiyāpi naccanti gāyantiyāpi gāyanti gāyantiyāpi vādenti gāyantiyāpi lāsenti, vādentiyāpi naccanti vādentiyāpi gāyanti vādentiyāpi vādenti vādentiyāpi lāsenti, lāsentiyāpi naccanti lāsentiyāpi gāyanti lāsentiyāpi vādenti lāsentiyāpi lāsenti. Aṭṭhapadepi kīḷanti, dasapadepi kīḷanti, ākāsepi kīḷanti, parihārapathepi kīḷanti, santikāyapi kīḷanti, khalikāyapi kīḷanti, ghaṭikāyapi kīḷanti, salākahatthenapi kīḷanti, akkhenapi kīḷanti, paṅgacīrenapi kīḷanti, vaṅkakenapi kīḷanti, mokkhacikāyapi kīḷanti, ciṅgulakenapi kīḷanti, pattāḷhakenapi kīḷanti, rathakenapi kīḷanti, dhanukenapi kīḷanti, akkharikāyapi kīḷanti, manesikāyapi kīḷanti, yathāvajjenapi kīḷanti, hatthismimpi sikkhanti, assasmimpi sikkhanti, rathasmimpi sikkhanti, dhanusmimpi sikkhanti, tharusmimpi sikkhanti, hatthissapi purato dhāvanti, assassapi purato dhāvanti, rathassapi purato[2] dhāvantipi ādhāvantipi, usseḷentipi, apphoṭentipi, nibbujjhantipi, muṭṭhīhipi yujjhanti, raṅgamajjhepi saṅghāṭiṁ pattharitvā naccakiṁ[3] evaṁ vadanti "idha bhagini naccassū"ti, nalāṭikampi denti, vividhampi anācāraṁ ācaranti.

---

1. Vidhutikaṁ (Syā) 2. Purato dhāvanti (Syā) 3. Naccantiṁ (Sī, Syā)

22. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Kāsīsu vassaṁvuṭṭho[1] Sāvatthiṁ gacchanto Bhagavantaṁ dassanāya yena Kīṭāgiri tadavasari. Atha kho so bhikkhu pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya Kīṭāgiriṁ piṇḍāya pāvisi pāsādikena abhikkantena paṭikkantena ālokitena vilokitena samiñjitena[2] pasāritena okkhittacakkhu iriyāpathasampanno. Manussā taṁ bhikkhuṁ passitvā evamāhaṁsu "kvāyaṁ abalabalo viya mandamando viya bhākuṭikabhākuṭiko viya, ko imassa upagatassa piṇḍakampi dassati, amhākaṁ pana ayyā Assajipunabbasukā saṇhā sakhilā sukhasambhāsā mihitapubbaṅgamā ehisvāgatavādino abbhākuṭikā uttānamukhā pubbabhāsino, tesaṁ kho nāma piṇḍo dātabbo"ti.

Addasā kho aññataro upāsako taṁ bhikkhuṁ Kīṭāgirismiṁ piṇḍāya carantaṁ, disvāna yena so bhikkhu tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṁ bhikkhuṁ abhivādetvā etadavoca "api bhante piṇḍo labbhatī"ti. Na kho āvuso piṇḍo labbhatīti. Ehi bhante, gharaṁ gamissāmāti. Atha kho so upāsako taṁ bhikkhuṁ gharaṁ netvā bhojetvā etadavoca "kahaṁ bhante ayyo gamissatī"ti. Sāvatthiṁ kho ahaṁ āvuso gamissāmi Bhagavantaṁ dassanāyāti. Tena hi bhante mama vacanena Bhagavato pāde sirasā vanda, evañca vadehi "duṭṭho bhante Kīṭāgirismiṁ āvāso, Assajipunabbasukā nāma Kīṭāgirismiṁ āvāsikā alajjino pāpabhikkhū, te evarūpaṁ anācāraṁ ācaranti, mālāvacchaṁ ropentipi ropāpentipi, siñcantipi siñcāpentipi, ocinantipi ocināpentipi, ganthentipi ganthāpentipi, ekatovaṇṭikamālaṁ karontipi kārāpentipi, ubhatovaṇṭikamālaṁ karontipi kārāpentipi, mañjarikaṁ karontipi kārāpentipi, vidhūtikaṁ karontipi kārāpentipi, vaṭaṁsakaṁ karontipi kārāpentipi, āveḷaṁ karontipi kārāpentipi, uracchadaṁ karontipi kārāpentipi. Te kulitthīnaṁ kuladhītānaṁ kulakumārīnaṁ kulasuṇhānaṁ kuladāsīnaṁ ekatovaṇṭikamālaṁ harantipi harāpentipi, ubhatovaṇṭikamālaṁ harantipi harāpentipi, mañjarikaṁ harantipi harāpentipi,

1. Vassaṁvuttho (Sī, Syā)   2. Sammiñjitena (Sī, Syā, Kaṁ)

vidhūtikaṁ harantipi harāpentipi, vaṭaṁsakaṁ harantipi harāpentipi, āveḷaṁ harantipi harāpentipi, uracchadaṁ harantipi harāpentipi. Te kulitthīhi kuladhītāhi kulakumārīhi kulasuṇhāhi kuladāsīhi saddhiṁ ekabhājanepi bhuñjanti, ekathālakepi pivanti, ekāsanepi nisīdanti, ekamañcepi tuvaṭṭenti, ekattharaṇāpi tuvaṭṭenti, ekapāvuraṇāpi tuvaṭṭenti, ekattharaṇapāvuraṇāpi tuvaṭṭenti, vikālepi bhuñjanti, majjampi pivanti, mālāgandhavilepanampi dhārenti, naccantipi gāyantipi vādentipi lāsentipi, naccantiyāpi naccanti naccantiyāpi gāyanti naccantiyāpi vādenti naccantiyāpi lāsenti -pa- (Cakkaṁ kātabbaṁ). Lāsentiyāpi naccanti lāsentiyāpi gāyanti lāsentiyāpi vādenti lāsentiyāpi lāsenti, aṭṭhapadepi kīḷanti, dasapadepi kīḷanti, ākāsepi kīḷanti, parihārapathepi kīḷanti, santikāyapi kīḷanti, khalikāyapi kīḷanti, ghaṭikāyapi kīḷanti, salākahatthenapi kīḷanti, akkhenapi kīḷanti, paṅgacīrenapi kīḷanti, vaṅkakenapi kīḷanti, mokkhacikāyapi kīḷanti, ciṅgulakenapi kīḷanti, pattāḷhakenapi kīḷanti, rathakenapi kīḷanti, dhanukenapi kīḷanti, akkharikāyapi kīḷanti, manesikāyapi kīḷanti, yathāvajjenapi kīḷanti, hatthismimpi sikkhanti, assasmimpi sikkhanti, rathasmimpi sikkhanti, dhanusmimpi sikkhanti, tharusmimpi sikkhanti, hatthissapi purato dhāvanti, assassapi purato dhāvanti, rathassapi purato dhāvantipi ādhāvantipi, usseḷentipi, apphoṭentipi, nibbujjhantipi, muṭṭhīhipi yujjhanti, raṅgamajjhepi saṅghāṭiṁ pattharitvā naccakiṁ evaṁ vadanti "idha bhagini naccassū"ti, nalāṭikampi denti, vividhampi anācāraṁ ācaranti. Yepi te bhante manussā pubbe saddhā ahesuṁ pasannā, tepi etarahi assaddhā appasannā, yānipi tāni saṁghassa pubbe dānapathāni, tānipi etarahi upacchinnāni, riñcanti pesalā bhikkhū, nivasanti pāpabhikkhū, sādhu bhante Bhagavā Kīṭāgiriṁ bhikkhū pahiṇeyya, yathāyaṁ Kīṭāgirismiṁ āvāso saṇṭhaheyyā"ti.

"Evamāvuso"ti kho so bhikkhu tassa upāsakassa paṭissuṇitvā uṭṭhāyāsanā yena Sāvatthi tena pakkāmi, anupubbena yena Sāvatthi Jetavanaṁ Anāthapiṇḍikassa ārāmo, yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, āciṇṇaṁ kho panetaṁ Buddhānaṁ Bhagavantānaṁ āgantukehi bhikkhūhi saddhiṁ paṭisammodituṁ.

Atha kho Bhagavā taṁ bhikkhuṁ etadavoca "kacci bhikkhu khamanīyaṁ, kacci yāpanīyaṁ, kaccisi appakilamathena addhānaṁ āgato, kuto ca tvaṁ bhikkhu āgacchasī"ti. Khamanīyaṁ Bhagavā, yāpanīyaṁ Bhagavā, appakilamathena ca ahaṁ bhante addhānaṁ āgato, idhāhaṁ bhante Kāsīsu vassaṁvuṭṭho Sāvatthiṁ āgacchanto Bhagavantaṁ dassanāya yena Kīṭāgiri tadavasariṁ. Atha khvāhaṁ bhante pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya Kīṭāgiriṁ piṇḍāya pāvisiṁ, addasā kho maṁ bhante aññataro upāsako Kīṭāgirismiṁ piṇḍāya carantaṁ, disvāna yenāhaṁ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā maṁ abhivādetvā etadavoca "api bhante piṇḍo labbhatī"ti, na kho āvuso piṇḍo labbhatīti, ehi bhante, gharaṁ gamissāmāti, atha kho bhante so upāsako maṁ gharaṁ netvā bhojetvā etadavoca "kahaṁ bhante ayyo gamissātī"ti, Sāvatthiṁ kho ahaṁ āvuso gamissāmi Bhagavantaṁ dassanāyāti, tena hi bhante mama vacanena Bhagavato pāde sirasā vanda, evañca vadehi "duṭṭho bhante Kīṭāgirismiṁ āvāso, Assajipunabbasukā nāma Kīṭāgirismiṁ āvāsikā alajjino pāpabhikkhū, te evarūpaṁ anācāraṁ ācaranti, mālāvacchaṁ ropentipi ropāpentipi -pa- vividhampi anācāraṁ ācaranti. Yepi te bhante manussā pubbe saddhā ahesuṁ pasannā, tepi etarahi assaddhā appasannā, yānipi tāni saṁghassa pubbe dānapathāni, tānipi etarahi upacchinnāni, riñcanti pesalā bhikkhū, nivasanti pāpabhikkhū, sādhu bhante Bhagavā Kīṭāgiriṁ bhikkhū pahiṇeyya, yathāyaṁ Kīṭāgirismiṁ āvāso saṇṭhaheyyā"ti, tato ahaṁ Bhagavā āgacchāmīti.

23. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave Assajipunabbasukā nāma Kīṭāgirismiṁ āvāsikā alajjino pāpabhikkhū, te evarūpaṁ anācāraṁ ācaranti, mālāvacchaṁ ropentipi -pa- vividhampi anācāraṁ ācaranti. Yepi te manussā pubbe saddhā ahesuṁ pasannā, tepi etarahi assaddhā appasannā, yānipi tāni saṁghassa pubbe dānapathāni, tānipi etarahi upacchinnāni, riñcanti pesalā bhikkhū, nivasanti pāpabhikkhū"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma te

bhikkhave moghapurisā evarupaṁ anācāraṁ ācarissanti, mālāvacchaṁ ropessantipi ropāpessantipi, siñcissantipi siñcāpessantipi, ocinissantipi ocināpessantipi, ganthessantipi ganthāpessantipi, ekatovaṇṭikamālaṁ karissantipi kārāpessantipi, ubhatovaṇṭikamālaṁ karissantipi kārāpessantipi, mañjarikaṁ karissantipi kārāpessantipi, vidhūtikaṁ karissantipi kārāpessantipi, vaṭaṁsakaṁ karissantipi kārāpessantipi, āveḷaṁ karissantipi kārāpessantipi, uracchadaṁ karissantipi kārāpessantipi. Te kulitthīnaṁ kuladhītānaṁ kulakumārīnaṁ kulasuṇhānaṁ kuladāsīnaṁ ekatovaṇṭikamālaṁ harissantipi harāpessantipi, ubhatovaṇṭikamālaṁ harissantipi harāpessantipi, mañjarikaṁ harissantipi harāpessantipi, vidhūtikaṁ harissantipi harāpessantipi, vaṭaṁsakaṁ harissantipi harāpessantipi, āveḷaṁ harissantipi harāpessantipi, uracchadaṁ harissantipi harāpessantipi. Te kulitthīhi kuladhītāhi kulakumārīhi kulasuṇhāhi kuladāsīhi saddhiṁ ekabhājanepi bhuñjissanti, ekathālakepi pivissanti, ekāsanepi nisīdissanti, ekamañcepi tuvaṭṭissanti, ekattharaṇāpi tuvaṭṭissanti, ekapāvuraṇāpi tuvaṭṭissanti, ekattharaṇapāvuraṇāpi tuvaṭṭissanti, vikālepi bhuñjissanti, majjampi pivissanti, mālāgandhavilepanampi dhāressanti, naccissantipi gāyissantipi vādessantipi lāsessantipi, naccantiyāpi naccissanti naccantiyāpi gāyissanti naccantiyāpi vādessanti naccantiyāpi lāsessanti, gāyantiyāpi naccissanti gāyantiyāpi gāyissanti gāyantiyāpi vādessanti gāyantiyāpi lāsessanti, vādentiyāpi naccissanti vādentiyāpi gāyissanti vādentiyāpi vādessanti vādentiyāpi lāsessanti, lāsentiyāpi naccissanti lāsentiyāpi gāyissanti, lāsentiyāpi vādessanti, lāsentiyāpi lāsessanti, aṭṭhapadepi kīḷissanti, dasapadepi kīḷissanti, ākāsepi kīḷissanti, parihārapathepi kīḷissanti, santikāyapi kīḷissanti, khalikāyapi kīḷissanti, ghaṭikāyapi kīḷissanti, salākahatthenapi kīḷissanti, akkhenapi kīḷissanti, paṅgacīrenapi kīḷissanti, vaṅkakenapi kīḷissanti, mokkhacikāyapi kīḷissanti, ciṅgulakenapi kīḷissanti, pattāḷhakenapi kīḷissanti, rathakenapi kīḷissanti, dhanukenapi kīḷissanti, akkharikāyapi kīḷissanti, manesikāyapi kīḷissanti, yathāvajjenapi kīḷissanti, hatthismimpi sikkhissanti, assasmimpi sikkhissanti, rathasmimpi sikkhissanti, dhanusmimpi sikkhissanti, tharusmimpi sikkhissanti, hatthissapi purato

dhāvissanti, assassapi purato māvissanti, rathassapi purato[1] dhāvissantipi ādhāvissantipi, usseḷessantipi, apphoṭessantipi, nibbujjhissantipi, muṭṭhīhipi yujjhissanti, raṅgamajjhepi saṅghāṭiṁ pattharitvā naccakiṁ evaṁ vakkhanti[2] "idha bhagini naccassū"ti, nalāṭikampi dassanti, vividhampi anācāraṁ ācārissanti, netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā Sāriputtamoggallāne āmantesi "gacchatha tumhe Sāriputtā, Kīṭāgiriṁ gantvā Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyakammaṁ karotha, tumhākaṁ ete saddhivihārino"ti.

Kathaṁ mayaṁ bhante Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyakammaṁ karoma, caṇḍā te bhikkhū pharusāti. Tena hi tumhe Sāriputtā bahukehi bhikkhūhi saddhiṁ gacchathāti. "Evaṁ bhante"ti kho Sāriputtamoggallānā Bhagavato paccassosuṁ. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, paṭhamaṁ Assajipunabbasukā bhikkhū codetabbā, codetvā sāretabbā, sāretvā āpattiṁ āropetabbā, āpattiṁ āropetvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

24. "Suṇātu me bhante saṁgho, ime Assajipunabbasukā bhikkhū kuladūsakā pāpasamācārā, imesaṁ pāpakā samācārā dissanti ceva suyyanti ca, kulāni ca imehi duṭṭhāni dissanti ceva suyyanti ca, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyakammaṁ kareyya 'na Assajipunabbasukehi bhikkhūhi Kīṭāgirismiṁ vatthabban'ti, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ime Assajipunabbasukā bhikkhū kuladūsakā pāpasamācārā, imesaṁ pāpakā samācārā dissanti ceva suyyanti ca, kulāni ca imehi duṭṭhāni dissanti ceva suyyanti ca, saṁgho Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyakammaṁ karoti 'na Assajipunabbasukehi bhikkhūhi Kīṭāgirismiṁ vatthabban'ti, yassāyasmato khamati Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyassa kammassa karaṇaṁ 'na Assajipunabbasukehi bhikkhūhi Kīṭāgirismiṁ vatthabban'ti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

---

1. Purato dhāvissanti (Syā)
2. Vadissanti (Ka)

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ime Assajipunabbasukā bhikkhū kuladūsakā pāpasamācārā, imesaṁ pāpakā samācārā dissanti ceva suyyanti ca, kulāni ca imehi duṭṭhāni dissanti ceva suyyanti ca, saṁgho Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyakammaṁ karoti ‘na Assajipunabbasukehi bhikkhūhi Kīṭāgirismiṁ vattabban’ti, yassāyasmato khamati Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyassa kammassa karaṇaṁ ‘na Assajipunabbasukehi bhikkhūhi Kīṭāgirismiṁ vattabban’ti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Kataṁ saṁghena Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyakammaṁ ‘na Assajipunabbasukehi bhikkhūhi Kīṭāgirismiṁ vattabban’ti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Adhammakammadvādasaka

25. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ pabbājanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhā kataṁ hoti, appaṭipucchā kataṁ hoti, appaṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pabbājanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pabbājanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Anāpattiyā kataṁ hoti, adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, desitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, asāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti -pa-. Asammukhā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭipucchā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭiññāya kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Anāpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Desitāya āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ

hoti -pa-. Asāretvā katṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pabbājanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Adhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Dhammakammadvādasaka

26. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ pabbājanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, paṭipucchā kataṁ hoti, paṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pabbājanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pabbājanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiyā kataṁ hoti, desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adesitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, sāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti -pa-. Sammukhā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭipucchā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭiññāya kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Adesitāya āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Sāretvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti, dhammena

kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pabbājanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Dhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Ākaṅkhamānacuddasaka

27. * Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (1)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (2)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (3)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Kāyikena davena samannāgato hoti, vācasikena davena samannāgato hoti, kāyikavācasikena davena samannāgato hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (4)

---

* Vi 5. 219 piṭṭhepi.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Kāyikena anācārena samannāgato hoti, vācasikena anācārena samannāgato hoti, kāyikavācasikena anācārena samannāgato hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (5)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Kāyikena upaghātikena samannāgato hoti, vācasikena upaghātikena samannāgato hoti, kāyikavācasikena upaghātikena samannāgato hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (6)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Kāyikena micchājīvena samannāgato hoti, vācasikena micchājīvena samannāgato hoti, kāyikavācasikena micchājīvena samannāgato hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (7)

Tiṇṇaṁ bhikkhave bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Eko bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, eko bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, eko gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (8)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Eko adhisīle sīlavipanno hoti, eko ajjhācāre ācāravipanno hoti, eko atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (9)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Eko Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (10)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Eko kāyikena davena samannāgato hoti, eko vācasikena davena samannāgato hoti, eko kāyikavācasikena davena samannāgato hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (11)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Eko kāyikena anācārena samannāgato hoti, eko vācasikena anācārena samannāgato hoti, eko kāyikavācasikena anācārena samannāgato hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (12)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. Eko kāyikena upaghātikena samannāgato hoti, eko vācasikena upaghātikena samannāgato hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (13)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājaniyakammaṁ kareyya. Eko kāyikena micchājīvena samannāgato hoti, eko vācasikena micchājīvena samannāgato hoti, eko kāyikavācasikena micchājīvena samannāgato hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pabbājanīyakammaṁ kareyya. (14)

Ākaṅkhamānacuddasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Aṭṭhārasavatta

28. Pabbājanīyakammakatena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena pabbājanīyakammaṁ kataṁ hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo aṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbanti.

Pabbājanīyakamme aṭṭhārasavattaṁ niṭṭhitaṁ.

29. Atha kho Sāriputtamoggallānappamukho bhikkhusaṁgho Kīṭāgiriṁ gantvā Assajipunabbasukānaṁ bhikkhūnaṁ Kīṭāgirismā pabbājanīyakammaṁ akāsi "na Assajipunabbasukehi bhikkhūhi Kīṭāgirismiṁ vatthabban"ti. Te saṁghena pabbājanīyakammakatā na sammā vattanti, na lomaṁ pātenti, na netthāraṁ vattanti, na bhikkhū khamāpenti, akkosanti, paribhāsanti, chandagāmitā dosagāmitā mohagāmitā bhayagāmitā pāpenti, pakkamantipi vibbhamantipi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Assajipunabbasukā bhikkhū saṁghena pabbājanīyakammakatā na sammā vattissanti, na lomaṁ pātessanti, na netthāraṁ vattissanti, na bhikkhū khamāpessanti, akkosissanti, paribhāsissanti, chandagāmitā dosagāmitā mohagāmitā bhayagāmitā pāpessanti, pakkamissantipi vibbhamissantipī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave Assajipunabbasukā bhikkhū saṁghena pabbājanīyakammakatā na sammā vattanti, na lomaṁ pātenti, na netthāraṁ vattanti, na bhikkhū khamāpenti, akkosanti, paribhāsanti, chandagāmitā dosagāmitā mohagāmitā bhayagāmitā pāpenti, pakkamantipi vibbhamantipī"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā

ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma te bhikkhave moghapurisā saṁghena pabbājanīyakammakatā na sammā vattissanti, na lomaṁ pātessanti, na netthāraṁ vattissanti, na bhikkhū khamāpessanti, akkosissanti, paribhāsissanti, chandagāmitā dosagāmitā mohagāmitā bhayagāmitā pāpessanti, pakkamissantipi vibbhamissantipi. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho pabbājanīyakammaṁ paṭippassambhetu.

Nappaṭippassambhetabba-aṭṭhārasaka

30. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Upasampādeti, nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

* Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīya kammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena pabbājanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ garahati, kammike garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, pavāraṇaṁ ṭhapeti, savacanīyaṁ karoti, anuvādaṁ paṭṭhapeti, okāsaṁ kāreti, codeti, sāreti, bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Pabbājanīyakamme nappaṭippassambhetabba-aṭṭhārasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Paṭippassambhetabba-aṭṭhārasaka

31. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na upasampādeti, na nissayaṁ deti, na sāmaṇeraṁ

* Vi 5. 317 piṭṭhepi.

upaṭṭhāpeti, na bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo na ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena pabbājanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ na āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ na garahati, kammike na garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, na pavāraṇaṁ ṭhapeti, na savacanīyaṁ karoti, na anuvādaṁ paṭṭhapeti, na okāsaṁ kāreti, na codeti, na sāreti, na bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Pabbājanīyakamme paṭippassambhetabba-aṭṭhārasakaṁ niṭṭhitaṁ.

32. Evañca pana bhikkhave paṭippassambhetabbaṁ, tena bhikkhave pabbājanīyakammakatena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante saṁghena pabbājanīyakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, pabbājanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ ittannāmo bhikkhu saṁghena pabbājanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, pabbājanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu saṁghena pabbājanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati,

pabbājanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno pabbājanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu saṁghena pabbājanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, pabbājanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno pabbājanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Paṭippassaddhaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno pabbājanīyakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Pabbājanīyakammaṁ niṭṭhitaṁ tatiyaṁ.

---

4. Paṭisāraṇīyakamma

33. Tena kho pana samayena āyasmā Sudhammo Macchikāsaṇḍe Cittassa gahapatino āvāsiko hoti navakammiko dhuvabhattiko. Yadā Citto gahapati saṁghaṁ vā gaṇaṁ vā puggalaṁ vā nimantetukāmo hoti, tadā na āyasmantaṁ Sudhammaṁ anapaloketvā saṁghaṁ vā gaṇaṁ vā puggalaṁ vā nimanteti.

Tena kho pana samayena sambahulā therā bhikkhū āyasmā ca Sāriputto āyasmā ca Mahāmoggallāno āyasmā ca Mahākaccāno āyasmā ca Mahākoṭṭhiko āyasmā ca Mahākappino āyasmā ca Mahācundo āyasmā ca Anuruddho āyasmā ca Revato āyasmā ca Upāli āyasmā ca Ānando āyasmā ca Rāhulo Kāsīsu cārikaṁ caramānā yena Macchikāsaṇḍo tadavasaruṁ.

Assosi kho Citto gahapati "therā kira bhikkhū Macchikāsaṇḍaṁ anuppattā"ti. Atha kho Citto gahapati yena therā bhikkhū

tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā there bhikkhū abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinnaṁ kho Cittaṁ gahapatiṁ āyasmā Sāriputto dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṁsesi.

Atha kho Citto gahapati āyasmatā Sāriputtena dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṁsito there bhikkhū etadavoca "adhivāsentu me bhante therā svātanāya āgantukabhattan"ti. Adhivāsesuṁ kho therā bhikkhū[1] tuṇhībhāvena.

Atha kho Citto gahapati therānaṁ bhikkhūnaṁ adhivāsanaṁ viditvā uṭṭhāyāsanā there bhikkhū abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā yenāyasmā Sudhammo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Sudhammaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi, ekamantaṁ ṭhito kho Citto gahapati āyasmantaṁ Sudhammaṁ etadavoca "adhivāsetu me bhante ayyo Sudhammo svātanāya bhattaṁ saddhiṁ therehī"ti. Atha kho āyasmā Sudhammo "pubbe khvāyaṁ Citto gahapati yadā saṁghaṁ vā gaṇaṁ vā puggalaṁ vā nimantetukāmo, na maṁ anapaloketvā saṁghaṁ vā gaṇaṁ vā puggalaṁ vā nimanteti, sodāni maṁ anapaloketvā there bhikkhū nimantesi, duṭṭhodānāyaṁ Citto gahapati anapekkho virattarūpo mayī"ti Cittaṁ gahapatiṁ etadavoca "alaṁ gahapati, nādhivāsemī"ti. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho Citto gahapati āyasmantaṁ Sudhammaṁ etadavoca "adhivāsetu me bhante ayyo Sudhammo svātanāya bhattaṁ saddhiṁ therehī"ti. Alaṁ gahapati, nādhivāsemīti. Atha kho Citto gahapati "kiṁ me karissati ayyo Sudhammo adhivāsento vā anadhivāsento vā"ti āyasmantaṁ Sudhammaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi.

34. Atha kho Citto gahapati tassā rattiyā accayena therānaṁ bhikkhūnaṁ paṇītaṁ khādanīyaṁ bhojanīyaṁ paṭiyādāpesi. Atha kho āyasmā Sudhammo "yaṁnūnāhaṁ cittassa gahapatino therānaṁ bhikkhūnaṁ paṭiyattaṁ passeyyan"ti pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena cittassa gahapatino nivesanaṁ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho Citto gahapati yenāyasmā Sudhammo tenupasaṅkami,

---

1. Adhivāsesuṁ kho te therā bhikkhū (Syā)

upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Sudhammaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinnaṁ kho Cittaṁ gahapatiṁ āyasmā Sudhammo etadavoca "pahūtaṁ kho te idaṁ gahapati khādanīyaṁ bhojanīyaṁ paṭiyattaṁ, ekā ca kho idha natthi yadidaṁ tilasaṁguḷikā"ti. Bahumhi vata bhante ratane Buddhavacane[1] vijjamāne ayyena Sudhammena yadeva kiñci bhāsitaṁ yadidaṁ tilasaṁguḷikāti. Bhūtapubbaṁ bhante dakkhiṇāpathakā vāṇijā puratthimaṁ janapadaṁ agamaṁsu vāṇijjāya, te tato kukkuṭiṁ ānesuṁ. Atha kho sā bhante kukkuṭī kākena saddhiṁ saṁvāsaṁ kappesi, sā potakaṁ janesi, yadā kho so bhante kukkuṭapotako kākavassaṁ vassitukāmo hoti, "kākakukkuṭī"ti vassati. Yadā kukkuṭivassaṁ vassitukāmo hoti, "kukkuṭikākā"ti vassati. Evameva kho bhante bahumhi ratane Buddhavacane vijjamāne ayyena Sudhammena yadeva kiñci bhāsitaṁ yadidaṁ tilasaṁguḷikāti. Akkosasi maṁ tvaṁ gahapati, paribhāsasi maṁ tvaṁ gahapati, eso te gahapati āvāso, pakkamissāmīti. Nāhaṁ bhante ayyaṁ Sudhammaṁ akkosāmi paribhāsāmi[2], vasatu bhante ayyo Sudhammo macchikāsaṇḍe ramaṇīyaṁ ambāṭakavanaṁ, ahaṁ ayyassa Sudhammassa ussukkaṁ karissāmi cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārānanti. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho āyasmā Sudhammo Cittaṁ gahapatiṁ etadavoca "akkosasi maṁ tvaṁ gahapati, paribhāsasi maṁ tvaṁ gahapati, eso te gahapati āvāso, pakkamissāmī"ti. Kahaṁ bhante ayyo Sudhammo gamissatīti. Sāvatthiṁ kho ahaṁ gahapati gamissāmi Bhagavantaṁ dassanāyāti. Tena hi bhante yañca attanā bhaṇitaṁ, yañca mayā bhaṇitaṁ, taṁ sabbaṁ Bhagavato ārocehi, anacchariyaṁ kho panetaṁ bhante yaṁ ayyo Sudhammo punadeva Macchikāsaṇḍaṁ paccāgaccheyyāti.

35. Atha kho āyasmā Sudhammo senāsanaṁ saṁsāmetvā pattacīvaramādāya yena Sāvatthi tena pakkāmi, anupubbena yena Sāvatthi Jetavanaṁ Anāthapiṇḍikassa ārāmo, yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Sudhammo yañca attanā bhaṇitaṁ, yañca Cittena gahapatinā bhaṇitaṁ, taṁ sabbaṁ Bhagavato ārocesi.

---

1. Bhante Buddhavacane (Syā)
2. Na paribhāsāmi (Sī, Syā)

Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ moghapurisa ananulomikaṁ appatirūpaṁ assāmaṇakaṁ akappiyaṁ akaraṇīyaṁ. Kathaṁ hi nāma tvaṁ moghapurisa Cittaṁ gahapatiṁ saddhaṁ pasannaṁ dāyakaṁ kārakaṁ saṁghupaṭṭhākaṁ hīnena khuṁsesāsi, hīnena vambhessasi. Netaṁ moghapurisa appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ karotu "Citto te gahapati khamāpetabbo"ti. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, paṭhamaṁ Sudhammo bhikkhu codetabbo, codetvā sāretabbo, sāretvā āpattiṁ āropetabbo, āpattiṁ āropetvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

36. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Sudhammo bhikkhu Cittaṁ gahapatiṁ saddhaṁ pasannaṁ dāyakaṁ kārakaṁ saṁghupaṭṭhākaṁ hīnena khuṁseti, hīnena vambheti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya 'Citto te gatapati khamāpetabbo'ti, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Sudhammo bhikkhu Cittaṁ gahapatiṁ saddhaṁ pasannaṁ dāyakaṁ kārakaṁ saṁghupaṭṭhākaṁ hīnena khuṁseti, hīnena vambheti, saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ karoti 'Citto te gahapati khamāpetabbo'ti, yassāyasmato khamati Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyassa kammassa karaṇaṁ 'Citto te gahapati khamāpetabbo'ti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Sudhammo bhikkhu Cittaṁ gahapatiṁ saddhaṁ pasannaṁ dāyakaṁ kārakaṁ saṁghupaṭṭhākaṁ hīnena khuṁseti, hīnena vambheti, saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ karoti 'Citto te gahapati khamāpetabbo'ti, yassāyasmato khamati Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyassa kammassa karaṇaṁ 'Citto te gahapati khamāpetabbo'ti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Kataṁ saṁghena Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ 'Citto te gahapati khamāpetabbo'ti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Adhammakammadvādasaka

37. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ paṭisāraṇīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhā kataṁ hoti, appaṭipucchā kataṁ hoti, appaṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ paṭisāraṇīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ paṭisāraṇīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Anāpattiyā kataṁ hoti, adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, desitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, asāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti -pa-. Asammukhā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭipucchā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭiññāya kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Anāpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Desitāya āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Asāretvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ paṭisāraṇīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Paṭisāraṇīyakamme adhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Dhammakammadvādasaka

38. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ paṭisāraṇīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, paṭipucchā kataṁ hoti, paṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ paṭisāraṇīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ paṭisāraṇīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiyā kataṁ hoti, desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adesitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, sāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti -pa-. Sammukhā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭipucchā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭiññāya kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Adesitāya āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Sāretvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ paṭisāraṇīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Paṭisāraṇīyakamme dhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Ākaṅkhamānacatukka

39. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya. Gihīnaṁ alābhāya parisakkati gihīnaṁ anatthāya parisakkati, gihīnaṁ anāvāsāya[1] parisakkati, gihī akkosati paribhāsati, gihī gihīhi bhedeti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya. (1)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya. Gihīnaṁ Buddhassa avaṇṇaṁ

---

1. Avāsāya (Sī)

bhāsati, gihīnaṁ Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, gihīnaṁ Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati, gihī hīnena khuṁseti hīnena vambheti, gihīnaṁ dhammikaṁ paṭissavaṁ na saccāpeti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya. (2)

Pañcannaṁ bhikkhave bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya. Eko gihīnaṁ alābhāya parisakkati, eko gihīnaṁ anatthāya parisakkati, eko gihīnaṁ anāvāsāya parisakkati, eko gihī akkosati paribhāsati, eko gihī gihīhi bhedeti. Imesaṁ kho bhikkhave pañcannaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya. (3)

Aparesampi bhikkhave pañcannaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya. Eko gihīnaṁ Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko gihīnaṁ Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko gihīnaṁ Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko gihī hīnena khuṁseti hīnena vambheti, eko gihīnaṁ dhammikaṁ paṭissavaṁ na saccāpeti. Imesaṁ kho bhikkhave pañcannaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho paṭisāraṇīyakammaṁ kareyya. (4)

Ākaṅkhamānacatukkaṁ niṭṭhitaṁ.

Aṭṭhārasavatta

40. Paṭisāraṇīyakammakatena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena paṭisāraṇīyakammaṁ kataṁ hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbanti.

Paṭisāraṇīyakamme aṭṭhārasavattaṁ niṭṭhitaṁ.

41. Atha kho saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ akāsi ‘Citto te gahapati khamāpetabbo’ti. So saṁghena paṭisāraṇīyakammakato Macchikāsaṇḍaṁ gantvā maṅkubhūto nāsakkhi Cittaṁ gahapatiṁ khamāpetuṁ, punadeva Sāvatthiṁ paccāgañchi. Bhikkhū evamāhaṁsu “khamāpito tayā āvuso Sudhamma Citto gahapatī”ti. Idhāhaṁ āvuso Macchikāsaṇḍaṁ gantvā maṅkubhūto nāsakkhiṁ Cittaṁ gahapatiṁ khamāpetunti. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Tena hi bhikkhave saṁgho Sudhammassa bhikkhuno anudūtaṁ detu Cittaṁ gahapatiṁ khamāpetuṁ. Evañca pana bhikkhave dātabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ Sudhammassa bhikkhuno anudūtaṁ dadeyya Cittaṁ gahapatiṁ khamāpetuṁ, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ Sudhammassa bhikkhuno anudūtaṁ deti Cittaṁ gahapatiṁ khamāpetuṁ, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno Sudhammassa bhikkhuno anudūtassa dānaṁ Cittaṁ gahapatiṁ khamāpetuṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinno saṁghena itthannāmo bhikkhu Sudhammassa bhikkhuno anudūto Cittaṁ gahapatiṁ khamāpetuṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

42. Tena bhikkhave Sudhammena bhikkhunā anudūtena bhikkhunā saddhiṁ Macchikāsaṇḍaṁ gantvā Citto gahapati khamāpetabbo “khama gahapati, pasādemi tan”ti. Evañce vuccamāno khamati, iccetaṁ kusalaṁ, no ce khamati, anudūtena bhikkhunā vattabbo “khama gahapati imassa bhikkhuno, pasādeti tan”ti. Evañce vuccamāno khamati, iccetaṁ kusalaṁ, no ce khamati, anudūtena bhikkhunā vattabbo “khama gahapati imassa bhikkhuno, ahaṁ taṁ pasādemī”ti. Evañce vuccamāno khamati, iccetaṁ kusalaṁ, no ce khamati, anudūtena bhikkhunā vattabbo “khama gahapati imassa bhikkhuno saṁghassa vacanenā”ti. Evañce vuccamāno khamati, iccetaṁ kusalaṁ, no

ce khamati, anudūtena bhikkhunā Sudhammo bhikkhu[1] Cittassa gahapatino dassanūpaceraṁ avijahāpetvā savanūpacāraṁ avijahāpetvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ kārāpetvā ukkuṭikaṁ nisīdāpetvā añjaliṁ paggaṇhāpetvā taṁ āpattiṁ desāpetabboti[1].

Atha kho āyasmā Sudhammo anudūtena bhikkhunā saddhiṁ Macchikāsaṇḍaṁ gantvā Cittaṁ gahapatiṁ khamāpesi, so sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, bhikkhū upasaṅkamtvā evaṁ vadeti "ahaṁ āvuso saṁghena paṭisāraṇīyakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Tena hi bhikkhave saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambhetu.

Nappaṭippassambhetabba-aṭṭhārasaka

43. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Upasampādeti, nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

* Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena paṭisāraṇīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ garahati, kammike garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, pavāraṇaṁ ṭhapeti, savacanīyaṁ karoti, anuvādaṁ paṭṭhapeti, okāsaṁ kāreti,

---

1. Sudhammaṁ bhikkhu ... sā āpatti desāpetabbāti (Sī, Syā)   * Vi 5. 317 piṭṭhepi.

codeti, sāreti, bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Paṭisāraṇīyakamme nappaṭippassambhetabba-aṭṭhārasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Paṭippassambhetabba-aṭṭhārasaka

44. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na upasampādeti, na nissayaṁ deti, na sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, na bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo na ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena paṭisāraṇīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ na āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ na garahati, kammike na garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, na pavāraṇaṁ ṭhapeti, na savacanīyaṁ karoti, na anuvādaṁ paṭṭhapeti, na okāsaṁ kāreti, na codeti, na sāreti, na bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Paṭisāraṇīyakamme paṭippassambhetabba-aṭṭhārasakaṁ niṭṭhitaṁ.

45. Evañca pana bhikkhave paṭippassambhetabbaṁ, tena[1] bhikkhave Sudhammena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante saṁghena paṭisāraṇīyakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, paṭisāraṇīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ

---

1. Tena hi (Syā, Ka)

yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Sudhammo bhikkhu saṁghena paṭisāraṇīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, paṭisāraṇīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Sudhammo bhikkhu saṁghena paṭisāraṇīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, paṭisāraṇīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Sudhammo bhikkhu saṁghena paṭisāraṇīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, paṭisāraṇīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Paṭippassaddhaṁ saṁghena Sudhammassa bhikkhuno paṭisāraṇīyakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Paṭisāraṇīyakammaṁ niṭṭhitaṁ catutthaṁ.

---

5. Āpattiyā adassane ukkhepanīyakamma

46. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyaṁ viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Channo āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ passituṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma āyasmā Channo āpattiṁ āpajjitvā na icchissati āpattiṁ passitun”ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṁ kira bhikkhave Channo bhikkhu āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ passitun”ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma so bhikkhave moghapuriso āpattiṁ āpajjitvā na icchissati āpattiṁ passituṁ, netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā passadāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ karotu asambhogaṁ saṁghena. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, paṭhamaṁ Channo bhikkhu codetabbo, codetvā sāretabbo, sāretvā āpattiṁ āropetabbo, āpattiṁ āropetvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

47. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ passituṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya asambhogaṁ saṁghena, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ passituṁ, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ karoti asambhogaṁ saṁghena, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyassa kammassa karaṇaṁ asambhogaṁ saṁghena, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ passituṁ. Saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ karoti asambhogaṁ saṁghena, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyassa kammassa

karaṇaṁ asambhogaṁ saṁghena, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Kataṁ saṁghena Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ asambhogaṁ saṁghena, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Āvāsaparamparañca bhikkhave saṁsatha “Channo bhikkhu saṁghena āpattiyā[1] adassane ukkhepanīyakammakato asambhogaṁ saṁghenā”ti.

Adhammakammadvādasaka

48. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhā kataṁ hoti, appaṭipucchā kataṁ hoti, appaṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā adasāne ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Anāpattiyā kataṁ hoti, adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, desitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, asāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti -pa-. Asammukhā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭipucchā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭiññāya kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Anāpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Desitāya āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Asāretvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ

1. Channo bhikkhu āpattiyā (Sī, Ka)

anāropetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Āpattiyā adassane ukkhepanīyakamme adhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Dhammakammadvādasaka

49. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, paṭipucchā kataṁ hoti, paṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ -pa-. Āpattiyā kataṁ hoti, desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adesitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, sāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti -pa-. Sammukhā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭipucchā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭiññāya kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Adesitāya āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Sāretvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Āpattiyā adassane ukkhepanīyakamme dhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Ākaṅkhamānachakka

50. * Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Tiṇṇaṁ bhikkhave bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, eko bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, eko gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko adhisīle sīlavipanno

* Vi 5. 220 piṭṭhepi.

hoti, eko ajjhācāre ācāravipanno hoti, eko atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Āpattiyā adassane ukkhepanīyakamme

Ākaṅkhamānachakkaṁ niṭṭhitaṁ.

Tecattālīsavatta

51. Āpattiyā adassane ukkhepanīyakammakatena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāro seyyābhihāro pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarappaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ sāditabbaṁ, na pakatatto bhikkhu sīlavipattiyā anuddhaṁsetabbo, na pattiyā anuddhaṁsetabbo, na diṭṭhivipattiyā anuddhaṁsetabbo, na ājīvavipattiyā ddhaṁsetabbo, na bhikkhu bhikkhūhi bhedetabbo[1], na gihiddhajo dhāretabbo, na titthiyaddhajo dhāretabbo, na titthiyā sevitabbā, bhikkhū sevitabbā,bhikkhusikkhāya sikkhitabbaṁ[2], na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne

---

1. Na bhikkhū bhikkhūhi bhedetabbā (Syā) 2. Bhikkhusikkhā sikkhitabbā (Syā)

anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhātabbaṁ, na pakatatto bhikkhu āsādetabbo anto vā bahi vā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbanti.

Āpattiyā adassane ukkhepanīyakamme

Tecattālīsavattaṁ niṭṭhitaṁ.

52. Atha kho saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ akāsi asambhogaṁ saṁghena. So saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammakato tamhā āvāsā aññaṁ āvāsaṁ agamāsi. Tattha bhikkhū neva abhivādesuṁ, na paccuṭṭhesuṁ, na añjalikammaṁ na sāmīcikammaṁ akaṁsu, na sakkariṁsu, na garuṁ kariṁsu[1], na mānesuṁ, na pūjesuṁ. So bhikkhūhi asakkariyamāno agarukariyamāno amāniyamāno apūjiyamāno asakkārapakato tamhāpi āvāsā aññaṁ āvāsaṁ agamāsi. Tatthapi bhikkhū neva abhivādesuṁ, na paccuṭṭhesuṁ, na añjalikammaṁ na sāmīcikammaṁ akaṁsu, na sakkariṁsu, na garuṁ kariṁsu, na mānesuṁ, na pūjesuṁ. So bhikkhūhi asakkariyamāno agarukariyamāno amāniyamāno apūjiyamāno asakkārapakato tamhāpi āvāsā aññaṁ āvāsaṁ agamāsi. Tatthapi bhikkhū neva abhivādesuṁ, na paccuṭṭhesuṁ, na añjalikammaṁ na sāmīcikammaṁ akaṁsu, na sakkariṁsu, na garuṁ kariṁsu, na mānesuṁ, na pūjesuṁ. So bhikkhūhi asakkariyamāno agarukariyamāno amāniyamāno apūjiyamāno asakkārapakato punadeva Kosambiṁ paccāgañchi. So sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, bhikkhū upasaṅkamitvā evaṁ vadeti "ahaṁ āvuso saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Tena hi bhikkhave saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetu.

---

1. Na garukariṁsu (Ka)

1. Nappaṭippassambhetabbatecattālīsaka

53. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Upasampādeti, nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. (5)

* Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ garahati, kammike garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. (10)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ sādiyati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. (15)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapiṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarappaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ sādiyati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. (20)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattaṁ bhikkhuṁ sīlavipattiyā anuddhaṁseti, ācāravipattiyā anuddhaṁseti, diṭṭhivipattiyā anuddhaṁseti, ājīvavipattiyā anuddhaṁseti, bhikkhuṁ[1] bhikkhūhi bhedeti.

---

* Vi 5. 317 piṭṭhepi.

1. Bhikkhū (Sī, Syā)

Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. (25)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Gihiddhajaṁ dhāreti, titthiyaddhajaṁ dhāreti, titthiye sevati, bhikkhū na sevati, bhikkhusikkhāya na sikkhati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. (30)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vasati, ekacchanne anāvāse vasati, ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vasati, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā na vuṭṭhāti, pakatattaṁ bhikkhuṁ āsādeti anto vā bahi vā. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. (35)

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, pavāraṇaṁ ṭhapeti, savacanīyaṁ karoti, anuvādaṁ paṭṭhapeti, okāsaṁ kāreti, codeti, sāreti, bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. (43)

Āpattiyā adassane ukkhepanīyakamme

Nappaṭippassambhetabbatecattālīsakaṁ niṭṭhitaṁ.

Paṭippassambhetabbatecattālīsaka

54. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na upasampādeti, na nissayaṁ deti, na sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, na bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo na ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi

samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. (5)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ na āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ na garahati, kammike na garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. (10)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ sādiyati. Imehi kho bhi-kkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. (15)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarappaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ sādiyati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. (20)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattaṁ bhikkhuṁ sīlavipattiyā anuddhaṁseti, na ācāravipattiyā anuddhaṁseti, na diṭṭhivipattiyā anuddhaṁseti, na ājīvavipattiyā anuddhaṁseti, na bhikkhuṁ bhikkhūhi bhedeti. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. (25)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na gihiddhajaṁ dhāreti, na titthiyaddhajaṁ dhāreti, na titthiye sevati, bhikkhū sevati,

bhikkhusikkhāya sikkhati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. (30)

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassabhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vasati, na ekacchanne anāvāse vasati, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vasati, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhāti, na pakatattaṁ bhikkhuṁ āsādeti anto vā bahi vā. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. (35)

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, na pavāraṇaṁ ṭhapeti, na savacanīyaṁ karoti, na anuvādaṁ paṭṭhapeti, na okāsaṁ kāreti, na codeti, na sāreti, na bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. (43)

Āpattiyā adassane ukkhepanīyakamme

Paṭippassambhetabbatecattālīsakaṁ niṭṭhitaṁ.

55. Evañca pana bhikkhave paṭippassambhetabbaṁ, tena bhikkhave Channena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, āpattiyā adassane ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, āpattiyā adassane ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ

yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ, vattati, āpattiyā adassane ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu saṁghena āpattiyā adassane ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, āpattiyā adassane ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Paṭippassaddhaṁ saṁghena Channassa bhikkhuno āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṁ niṭṭhitaṁ pañcamaṁ.

---

6. Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakamma

56. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyaṁ viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Channo āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ paṭikātuṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma āyasmā Channo āpattiṁ āpajjitvā na icchissati āpattiṁ paṭikātun"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṁ kira bhikkhave Channo bhikkhu āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ paṭikātun”ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma so bhikkhave moghapuriso āpattiṁ āpajjitvā na icchissati āpattiṁ paṭikātuṁ, netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ karotu asambhogaṁ saṁghena, evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, paṭhamaṁ Channo bhikkhu codetabbo, codetvā sāretabbo, sāretvā āpattiṁ āropetabbo, āpattiṁ āropetvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ paṭikātuṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya asambhogaṁ saṁghena, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ paṭikātuṁ, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ karoti asambhogaṁ saṁghena, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyassa kammassa karaṇaṁ asambhogaṁ saṁghena, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu āpattiṁ āpajjitvā na icchati āpattiṁ paṭikātuṁ, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ karoti asambhogaṁ saṁghena, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyassa kammassa karaṇaṁ asambhogaṁ saṁghena, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Kataṁ saṁghena Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ asambhogaṁ saṁghena, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Āvāsaparamparañca bhikkhave saṁsatha "Channo bhikkhu saṁghena āpattiyā[1] appaṭikamme ukkhepanīyakammakato asambhogaṁ saṁghenā"ti.

Adhammakammadvādasaka

57. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhā kataṁ hoti, appaṭipucchā kataṁ hoti, appaṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Anāpattiyā kataṁ hoti, adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, desitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, asāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti -pa-. Asammukhā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭipucchā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭiññāya kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Anāpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena katṁ hoti -pa-. Adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Desitāya āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Asāretvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave hīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakamme

Adhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

---

1. Channo bhikkhu āpattiyā (Sī, Ka)

Dhammakammadvādasaka

58. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, paṭipucchā kataṁ hoti, paṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiyā kataṁ hoti, desanāgāminiyā āpattiyā katṁ hoti, adesitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, sāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti -pa-. Sammukhā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti. Samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭipucchā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭiññāya kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Adesitāya āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Sāretvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakamme

Dhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Ākaṅkhamānachakka

59. * Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Tiṇṇaṁ bhikkhave bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, eko bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, eko gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihi saṁsaggehi. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko adhisīle

* Vi 5. 220 piṭṭhepi.

sīlavipanno hoti. Eko ajjhācāre ācāravipanno hoti, eko atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kareyya.

Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakamme

Ākaṅkhamānachakkaṁ niṭṭhitaṁ.

Tecattālīsavatta

60. Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammakatena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrayaṁ sammā vattanā—na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmicikammaṁ āsanābhihāro seyyābhihāro pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarappaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ sāditabbaṁ, na pakatatto bhikkhu sīlavipattiyā anuddhaṁsetabbo, na ācāravipattiyā anuddhaṁsetabbo, na diṭṭhivipattiyā anuddhaṁsetabbo, na ājīvavipattiyā anuddhaṁsetabbo, na bhikkhu bhikkhūhi bhedetabbo, na gihiddhajo dhāretabbo, na titthiyaddhajo dhāretabbo, na titthiyā sevitabbā, bhikkhū sevitabbā, bhikkhusikkhāya sikkhitabbaṁ, na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse

vā anāvāse vā vatthabbaṁ, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhātabbaṁ, na pakatatto bhikkhu āsādetabbo anto vā bahi vā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbanti.

Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakamme

Tecattālīsavattaṁ niṭṭhitaṁ.

61. Atha kho saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ akāsi asambhogaṁ saṁghena. So saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammakato tamhā āvāsā aññaṁ āvāsaṁ agamāsi. Tattha bhikkhū neva abhivādesuṁ, na paccuṭṭhesuṁ, na añjalikammaṁ, na sāmīcikammaṁ akaṁsu, na sakkarisu, na garuṁ kariṁsu, na mānesuṁ, na pūjesuṁ. So bhikkhūhi asakkariyamāno agarukariyamāno amāniyamāno apūjiyamāno asakkārapakato tamhāpi āvāsā aññaṁ āvāsaṁ agamāsi. Tatthapi bhikkhū neva abhivādesuṁ, na paccuṭṭhesuṁ, na añjalikammaṁ, na sāmīcikammaṁ akaṁsu, na sakkariṁsu, na garuṁ kariṁsu, na mānesuṁ, na pūjesuṁ. So bhikkhūhi asakkariyamāno agarukariyamāno amāniyamāno apūjiyamāno asakkārapakato tamhāpi āvāsā aññaṁ āvāsaṁ agamāsi. Tatthapi bhikkhū neva abhivādesuṁ, na paccuṭṭhesuṁ, na añjalikammaṁ, na sāmīcikammaṁ akaṁsu, na sakkariṁsu, na garuṁ kariṁsu, na mānesuṁ, na pūjesuṁ. So bhikkhūhi asakkariyamāno agarukariyamāno amāniyamāno apūjiyamāno asakkārapakato punadeva Kosambiṁ paccāgañchi. So sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, bhikkhū upasaṅkamitvā evaṁ vadeti "ahaṁ āvuso saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, kathaṁ nu khā mayā paṭipajjitabban"ti. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Tena hi bhikkhave saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetu.

Nappaṭippassambhetabbatecattālīsaka

62. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Upasampādeti, nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

* Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ garahati, kammike garahati -pa-. Pakatattassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ sādiyati -pa-. Pakatattassa bhikkhuno seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarappaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ sādiyati -pa-. Pakatattaṁ bhikkhuṁ sīlavipattiyā anuddhaṁseti, ācāravipattiyā anuddhaṁseti, diṭṭhivipattiyā anuddhaṁseti, ājīvavipattiyā anuddhaṁseti, bhikkhuṁ bhikkhūhi bhedeti -pa-. Gihiddhajaṁ dhāreti, titthiyaddhajaṁ dhāreti, titthiye sevati, bhikkhū na sevati, bhikkhusikkhāya na sikkhati -pa-. Pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vasati, ekacchanne anāvāse vasati, ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vasati, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā na vuṭṭhāti, pakatattaṁ bhikkhuṁ āsādeti anto vā bahi vā. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, pavāraṇaṁ ṭhapeti, savacanīyaṁ karoti, anuvādaṁ paṭṭhapeti, okāsaṁ kāreti, codeti, sāreti, bhikkhūhi

---

* Vi 5. 317 piṭṭhepi.

sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakamme

Nappaṭippassambhetabbatecattālīsakaṁ niṭṭhitaṁ.

Paṭippassambhetabbatecattālīsaka

63. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na upasampādeti, na nissayaṁ deti, na sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, na bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo na ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ na āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ na garahati, kammike na garahati -pa-. Na pakatattassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ sādiyati -pa-. Na pakatattassa bhikkhuno seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarappaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ sādiyati -pa-. Na pakatattaṁ bhikkhuṁ sīlavipattiyā anuddhaṁseti, na ācāravipattiyā anuddhaṁseti, na diṭṭhivipattiyā anuddhaṁseti, na ājīvavipattiyā anuddhaṁseti, na bhikkhuṁ bhikkhūhi bhedeti -pa-. Na gihiddhajaṁ dhāreti, na titthiyaddhajaṁ dhāreti, na titthiye sevati, bhikkhū sevati, bhikkhusikkhāya sikkhati -pa-. Na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vasati, na ekacchanne anāvāse vasati, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vasati, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhāti, na pakatattaṁ bhikkhuṁ āsādeti anto vā bahi vā. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, na pavāraṇaṁ ṭhapeti, na savacanīyaṁ karoti, na anuvādaṁ paṭṭhapeti, na okāsaṁ kāreti, na codeti, na sāreti, na bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakamme

Paṭippassambhetabbatecattālīsakaṁ niṭṭhitaṁ.

64. Evañca pana bhikkhave paṭippassambhetabbaṁ, tena bhikkhave Channena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Channo bhikkhu saṁghena āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Paṭippassaddhaṁ saṁghena Channassa bhikkhuno āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Āpattiyā appaṭikamme ukkhepanīyakammaṁ niṭṭhitaṁ chaṭṭhaṁ.

---

7. Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakamma

65. * Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Ariṭṭhassa nāma bhikkhuno gaddhabādhipubbassa[1] evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ hoti "tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā"ti. Assosuṁ kho sambahulā bhikkhū "Ariṭṭhassa nāma kira bhikkhuno gaddhabādhipubbassa evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ 'tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā'ti". Atha kho te bhikkhū yena Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhipubbo tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Ariṭṭhaṁ bhikkhuṁ gaddhabādhipubbaṁ etadavocuṁ "saccaṁ kira te āvuso Ariṭṭha evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ 'tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā'ti". Evaṁbyā kho ahaṁ āvuso Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā

---

1. Gandhabādhipubbassa (Ka)
* Idaṁ vatthu Vi 2. 175; Ma 1. 182 piṭṭhādīsupi āgataṁ.

yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyāti.

Māvuso Ariṭṭha evaṁ avaca, mā Bhagavantaṁ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṁ[1], na hi Bhagavā evaṁ vadeyya, anekapariyāyenāvuso Ariṭṭha antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā[2], ādīnavo ettha bhiyyo. Aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Maṁsapesūpamā kāmā vuttā Bhagavatā -pa-. Tiṇukkūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Aṅgārakāsūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Supinakūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Yācitakūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Rukkhaphalūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Asisūnūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Sattisūlūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Sappasirūpamā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyoti.

Evampi kho Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhipubbo tehi bhikkhūhi vuccamāno tatheva taṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ thāmasā parāmāsā abhinivissa voharati "evaṁbyā kho ahaṁ āvuso Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā"ti. Yato ca kho te bhikkhū nāsakkhiṁsu Ariṭṭhaṁ bhikkhuṁ gaddhabādhipubbaṁ etasmā pāpakā diṭṭhigatā vivecetuṁ, atha kho te bhikkhū yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā Ariṭṭhaṁ bhikkhuṁ gaddhabādhipubbaṁ paṭipucchi "saccaṁ kira te Ariṭṭha evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ 'tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā'ti". Evaṁbyā kho ahaṁ bhante Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyāti.

---

1. Abbhācikkhanaṁ (Ka)
2. Bahūpāyāyā (Sī, Syā)

Kassa nu kho nāma tvaṁ moghapurisa mayā evaṁ dhammaṁ desitaṁ ājānāsi. Nanu mayā moghapurisa anekapariyāyena antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā, alañca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Maṁsapesūpamā kāmā vuttā mayā -pa-. Tiṇukkūpamā kāmā vuttā mayā. Aṅgārakāsūpamā kāmā vuttā mayā. Supinakūpamā kāmā vuttā mayā. Yācitakūpamā kāmā vuttā mayā. Rūkkhaphalūpamā kāmā vuttā mayā. Asisūnūpamā kāmā vuttā mayā. Sattisūlūpamā kāmā vuttā mayā. Sappasirūpamā kāmā vutthā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Atha ca pana tvaṁ moghapurisa attanā duggahitena[1] amhe ceva abbhācikkhasi, attānañca khaṇasi, bahuñca apuññaṁ pasavasi, tañhi te moghapurisa bhavissati dīgharattaṁ ahitāya dukkhāya. Netaṁ moghapurisa appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ karotu asambhogaṁ saṁghena. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, paṭhamaṁ Ariṭṭho bhikkhu codetabbo, codetvā sāretabbo, sāretvā āpattiṁ āropetabbo, āpattiṁ āropetvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

66. "Suṇātu me bhante saṁgho, Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ 'tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā'ti. So taṁ diṭṭhiṁ na paṭinissajjati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya asambhogaṁ saṁghena, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ 'tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi,

---

1. Duggahitena diṭṭhigatena (Syā)

yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā'ti. So taṁ diṭṭhiṁ na paṭinissajjati, saṁgho Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ karoti asambhogaṁ saṁghena, yassāyasmato khamati Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyassa kammassa karaṇaṁ asambhogaṁ saṁghena, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatvaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ 'tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā'ti, so taṁ diṭṭhiṁ na paṭinissajjati, saṁgho Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ karoti asambhogaṁ saṁghena, yassāyasmato khamati Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyassa kammassa karaṇaṁ asambhogaṁ saṁghena, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Kataṁ saṁghena Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ asambhogaṁ saṁghena, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Āvāsaparamparañca bhikkhave saṁsatha "Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhipubbo saṁghena pāpikāya[1] diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato asambhogaṁ saṁghenā"ti.

Adhammakammadvādasaka

67. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhā kataṁ hoti, appaṭipucchā kataṁ hoti, appaṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ

---

1. Gaddhabādhipubbo pāpikāya (Sī, Ka)

pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Anāpattiyā kataṁ hoti, adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, desitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, asāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti -pa-. Asammukhā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭipucchā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Appaṭiññāya kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Anāpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Adesanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Desitāya āpattiyā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Acodetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Āsāretvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ anāropetvā kataṁ hoti, adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakamme

Adhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Dhammakammadvādasaka

68. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, paṭipucchā kataṁ hoti, paṭiññāya kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Āpattiyā kataṁ hoti, desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, adesitāya āpattiyā kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, sāretvā kataṁ hoti, āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti -pa-. Sammukhā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭipucchā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Paṭiññāya kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Desanāgāminiyā āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Adesitāya āpattiyā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Codetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Sāretvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti -pa-. Āpattiṁ āropetvā kataṁ hoti, dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Pāpikāya diṭṭhāyā appaṭinissagge ukkhepanīyakamme

Dhammakammadvādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

Ākaṅkhamānachakka

69. * Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. (1)

---

* Vi 5. 220 piṭṭhepi.

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. (2)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. (3)

Tiṇṇaṁ bhikkhave bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, eko bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, eko gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. (4)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko adhisīle sīlavipanno hoti, eko ajjhācāre ācāravipanno hoti, eko atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. (5)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. Eko Buddhassa avaṇṇaṁ bhasati, eko Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Saṁghassa avaṇṇaṁ

bhāsati. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kareyya. (6)

Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakamme

Akaṅkhamānachakkaṁ niṭṭhitaṁ.

Tecattālīsavatta

70. Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakatena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā -pa-. Na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbanti.

Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakamme

Tecattālīsavattaṁ niṭṭhitaṁ.

71. Atha kho saṁgho Ariṭṭhassa bhikkhuno gaddhabādhipubbassa pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ akāsi asambhogaṁ saṁghena. So saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato vibbhami. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhipubbo saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato vibbhamissatī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave Ariṭṭho bhikkhu

gaddhabādhipubbo saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato vibbhamatī”ti[1]. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma so bhikkhave moghapuriso saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato vibbhamissati. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi— tena hi bhikkhave saṁgho pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetu.

Nappaṭippassambhetabbatecattālīsaka

72. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Upasampādeti, nissayaṁ deti, sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

* Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ garahati, kammike garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ -pa-.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ. Pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, pavāraṇaṁ ṭhapeti, savacanīyaṁ karoti, anuvādaṁ paṭṭhapeti, okāsaṁ kāreti, codeti, sāreti, bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ nappaṭippassambhetabbaṁ.

Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakamme

Nappaṭippassambhetabbatecattālīsakaṁ niṭṭhitaṁ.

---

1. Vibbhamīti (Sī, Ka)

* Vi 5. 317 piṭṭhepi.

Paṭippassambhetabbatecattālīsaka

73. Pañcahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na upasampādeti, na nissayaṁ deti, na sāmaṇeraṁ upaṭṭhāpeti, na bhikkhunovādakasammutiṁ sādiyati, sammatopi bhikkhuniyo na ovadati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Aparehipi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Yāya āpattiyā saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ kataṁ hoti, taṁ āpattiṁ na āpajjati, aññaṁ vā tādisikaṁ, tato vā pāpiṭṭhataraṁ, kammaṁ na garahati, kammike na garahati. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ -pa-.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ. Na pakatattassa bhikkhuno uposathaṁ ṭhapeti, na pavāraṇaṁ ṭhapeti, na savacanīyaṁ karoti, na anuvādaṁ paṭṭhapeti, na okāsaṁ kāreti, na codeti, na sāreti, na bhikkhūhi sampayojeti. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambhetabbaṁ.

Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakamme

Paṭippassambhetabbatecattālīsakaṁ niṭṭhitaṁ.

74. Evañca pana bhikkhave paṭippassambhetabbaṁ, tena bhikkhave pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakatena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge

ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu saṁghena pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammakato sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhiṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ paṭippassambheti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyassa kammassa paṭippassaddhi, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Paṭippassaddhaṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhepanīyakammaṁ niṭṭhitaṁ sattamaṁ.

Kammakkhandhako paṭhamo.

Imamhi khandhake vatthū satta.

Tassuddānaṁ

Paṇḍulohitakā bhikkhū, sayaṁ bhaṇḍanakārakā.
Tādise upasaṅkamma, ussahiṁsu ca bhaṇḍane.

Anuppannāpi jāyanti[1], uppannānipi vaḍḍhare[2].
Appicchā pesalā bhikkhū, ujjhāyanti padassato[3].

Saddhammaṭṭhitiko Buddho, sayambhū aggapuggalo.
Āṇāpesi tajjanīya, kammaṁ Sāvatthiyaṁ jino.

Asammukhāppaṭipucchā, ppaṭiññāya katañca yaṁ.
Anāpatti adesane, desitāya katañca yaṁ.

Acodetvā asāretvā, anāropetvā ca yaṁ kataṁ.
Asammukhā adhammena, vaggena cāpi[4] yaṁ kataṁ.

Appaṭipucchā adhammena, puna vaggena[4] yaṁ kataṁ.
Appaṭiññāya adhammena, vaggena cāpi[4] yaṁ kataṁ.

Anāpatti[5] adhammena, vaggena cāpi[4] yaṁ kataṁ.
Adesanāgāminiyā, adhammevaggameva ca.

Desitāya adhammena, vaggenāpi tatheva ca.
Acodetvā adhammena, vaggenāpi tatheva ca.

Asāretvā adhammena, vaggenāpi tatheva ca.
Anāropetvā adhammena, vaggenāpi tatheva ca.

Kaṇhavāranayeneva, sukkavāraṁ vijāniyā.
Saṁgho ākaṅkhamāno ca, yassa tajjanīyaṁ kare.

Bhaṇḍanaṁ bālo saṁsaṭṭho, adhisīle ajjhācāre.
Atidiṭṭhivipannassa, saṁgho tajjaniyaṁ kare.

---

1. Anuppannāni jāyanti (Sī, Syā)
2. Uppannāni pavaḍḍhare (Sī), uppannāpi pavaḍḍhanti (Ka)
3. Parīsato (Syā), parassato (Sī)
4. Vaggenāpi ca (Sī, Syā)
5. Anāpattiyā (Sī, Syā)

Buddhadhammassa saṁghassa, avaṇṇaṁ yo ca bhāsati.
Tiṇṇannampi ca bhikkhūnaṁ, saṁgho tajjaniyaṁ kare.

Bhaṇḍanaṁ kārako eko, bālo saṁsagganissito.
Adhisīle ajjhācāre, tatheva atidiṭṭhiyā.

Buddhadhammassa saṁghassa, avaṇṇaṁ yo ca bhāsati.
Tajjanīyakammakato, evaṁ sammānuvattanā.

Upasampadanissayā, sāmaṇeraṁ upaṭṭhanā.
Ovādasammatenāpi, na kare tajjanīkato.

Nāpajje tañca āpattiṁ, tādisañca tato paraṁ.
Kammañca kammike cāpi, na garahe tathāvidho.

Uposathaṁ pavāraṇaṁ, pakatattassa naṭṭhape.
Savacaniṁ[1] anuvādo, okāso codanena ca.

Sāraṇaṁ sampayogañca, na kareyya tathāvidho.
Upasampadanissayā, sāmaṇeraṁ upaṭṭhanā.

Ovādasammatenāpi, pañcahaṅgehi[2] na sammati.
Tañcāpajjati āpattiṁ, tādisañca tato paraṁ.

Kammañca kammike cāpi, garahanto na sammati.
Uposathaṁ pavāraṇaṁ, savacanīyā ca novādo.

Okāso codanañceva, sāraṇā sampayojanā.
Imehaṭṭhaṅgehi yo yutto, tajjanānupasammati.

Kaṇhavāranayeneva, sukkavāraṁ vijāniyā.
Bālo āpattibahulo, saṁsaṭṭhopi ca seyyaso.

Niyassakammaṁ Sambuddho, āṇāpesi Mahāmuni.
Kīṭāgirismiṁ dve bhikkhū, Assajipunabbasukā.

---

1. Na savacaniyaṁ (Sī, Syā)
2. Pañca-aṅgo (Ka)

Anācārañca vividhaṁ, ācariṁsu asaññatā.
Pabbājanīyaṁ Sambuddho, kammaṁ Sāvatthiyaṁ Jino.
Macchikāsaṇḍe Sudhammo, Cittassāvāsiko ahu.

Jātivādena khuṁseti, Sudhammo cittupāsakaṁ.
Paṭisāraṇīyakammaṁ, āṇāpesi Tathāgato.

Kosambiyaṁ Channaṁ bhikkhuṁ, nicchantāpattiṁ passituṁ.
Adassane ukkhipituṁ, āṇāpesi Jinuttamo.

Channo taṁyeva āpattiṁ, paṭikātuṁ na icchati.
Ukkhepanāppaṭikamme, āṇāpesi Vināyako.

Pāpadiṭṭhi Ariṭṭhassa, āsi aññāṇanissitā.
Diṭṭhiyāppaṭinissagge[1], ukkhepaṁ Jinabhāsitaṁ.

Niyassakammaṁ pabbajjaṁ[2], tatheva paṭisāraṇī.
Adassanāppaṭikamme, anissagge ca diṭṭhiyā.

Davānācārūpaghāti, micchā-ājīvameva ca.
Pabbājanīyakammamhi, atirekapadā ime.

Alābhāvaṇṇā dve pañca, dve pañcakāti nāmakā[3].
Paṭisāraṇīyakammamhi, atirekapadā ime.

Tajjanīyaṁ niyassañca, duve kammāpi sādisā[4].
Pabbajjā[5] paṭisārī ca, atthi padātirittatā.

Tayo ukkhepanā kammā, sadisā te vibhattito.
Tajjanīyanayenāpi, sesakammaṁ vijāniyāti.

Kammakkhandhako niṭṭhito.

---

1. Diṭṭhi-appaṭinissagge (Ka) 2. Pabbājaṁ (Ka) 3. Dve pañcakoti nāmako (Ka)
4. Kammesu sadisaṁ (Ka) 5. Pabbājā (Ka)

2. Pārivāsikakkhandhaka

1. Pārivāsikavatta

75. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena pārivāsikā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ bhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne paṭṭhiparikammaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma pārivāsikā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikamman"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave pārivāsikā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikamman"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave pārivāsikā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sāditabbaṁ pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāro seyyābhihāro pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ, yo sādiyeyya, āpatti dukkaṭassa.

Anajānāmi bhikkhave pārivāsikānaṁ bhikkhūnaṁ mithu yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ.

Anujānāmi bhikkhave pārivāsikānaṁ bhikkhūnaṁ pañca yathāvuḍḍhaṁ uposathaṁ pavāraṇaṁ vassikasāṭikaṁ oṇojanaṁ bhattaṁ. Tena hi bhikkhave pārivāsikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā pārivāsikehi bhikkhūhi vattitabbaṁ.

76. Pārivāsikena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—

Na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena parivāso dinno hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbaṁ.

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā pakatattassa bhikkhuno purato gantabbaṁ, na purato nisīditabbaṁ, yo hoti saṁghassa āsanapariyanto seyyāpariyanto vihārapariyanto, so tassa padātabbo, tena ca so sāditabbo.

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā puresamaṇena vā pacchāsamaṇena vā kulāni upasaṅkamitabbāni, na āraññikaṅgaṁ samādātabbaṁ[1], na piṇḍapātikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na ca tappaccayā piṇḍapāto nīharāpetabbo "mā maṁ jāniṁsū"ti.

Pārivāsikena bhikkhave bhikkhunā āgantukena ārocetabbaṁ, āgantukassa ārocetabbaṁ, uposathe ārocetabbaṁ, pavāraṇāya ārocetabbaṁ, sace gilāno hoti, dūtenapi ārocetabbaṁ.

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

---

1. Samāditabbaṁ (Ka)

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko anāvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā abhikkhuko anāvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā abhikkhuko āvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā abhikkhuko anāvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko anāvāso gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āvāso gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā

aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko anāvāso gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko anāvāso gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

80. Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko anāvāso yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āvāso yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko anāvāso yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko anāvāso yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

81. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vattabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhātabbaṁ, pakatatto bhikkhu āsanena nimante tabbo, na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsamana nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante[1] caṅkeme caṅkamitabbaṁ.

82. Na bhikkhave pārivāsikena bhikkhunā pārivāsikena vuḍḍhatarena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattārahena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattacārikena bhikkhunā saddhiṁ -pa- abbhānārahena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, na ekāsane

1. Caṅkamantaṁ (Aṭṭhakathāyaṁ saṁvaṇṇetabbapāṭho)

nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

* Pārivāsikacatuttho ce bhikkhave parivāsaṁ dadeyya, mūlāya paṭikasseyya, mānattaṁ dadeyya, taṁvīso abbheyya, akammaṁ[1] na ca karaṇīyanti.

Catunnavutipārivāsikavattaṁ niṭṭhitaṁ.

83. Atha kho āyasmā Upāli yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Upāli Bhagavantaṁ etadavoca "kati nu kho bhante pārivāsikassa bhikkhuno ratticchedā"ti. Tayo kho Upāli pārivāsikassa bhikkhuno ratticchedā, sahavāso vippavāso anārocanā, ime kho Upāli tayo pārivāsikassa bhikkhuno ratticchedāti.

84. Tena kho pana samayena Sāvatthiyaṁ mahābhikkhusaṁgho sannipatito hoti, na sakkonti pārivāsikā bhikkhū parivāsaṁ sodhetuṁ, Bhagavato[2] etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave parivāsaṁ nikkhipituṁ. Evañca pana bhikkhave nikkhipitabbo, tena pārivāsikena bhikkhunā ekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "parivāsaṁ nikkhipāmī"ti, nikkhitto hoti parivāso. "Vattaṁ nikkhipāmī"ti, nikkhitto hoti parivāso.

85. Tena kho pana samayena Sāvatthiyā bhikkhū tahaṁ tahaṁ pakkamiṁsu, sakkonti pārivāsikā bhikkhū parivāsaṁ sodhesuṁ, Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave parivāsaṁ samādiyituṁ[3]. Evañca pana bhikkhave samādiyitabbo[4], tena pārivāsikena bhikkhunā ekaṁ bhikkhuṁ

---

* Vi 3. 442 piṭṭhe.
1. Akammaṁ taṁ (Syā)
2. Te bhikkhū Bhagavato (Syā, evamuparipi)
3. Samādātuṁ (Syā, Kaṁ)
4. Samāditabbo (Sī, Syā, Kaṁ)

upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "parivāsaṁ samādiyāmī"ti, samādinno hoti parivāso. "Vattaṁ samādiyāmī"ti, samādinno hoti parivāso.

Pārivāsikavattaṁ niṭṭhitaṁ.

---

2. Mūlāyapaṭikassanārahavatta

86. Tena kho pana samayena mūlāyapaṭikassanārahā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma mūlāyapaṭikassanārahā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikamman"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikamman"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā passādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sāditabbaṁ pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāro seyyābhihāro pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ, yo sādiyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahānaṁ bhikkhūnaṁ mithu yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Anujānāmi bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahānaṁ bhikkhūnaṁ pañca yathāvuḍḍhaṁ

uposathaṁ pavāraṇaṁ vassikasāṭikaṁ oṇojanaṁ bhattaṁ. Tena hi bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā mūlāyapaṭikassanārahehi bhikkhūhi vattitabbaṁ.

87. Mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—

Na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena mūlāya paṭikassanāraho kato hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo, na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbaṁ.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā pakatattassa bhikkhuno purato gantabbaṁ, na purato nisīditabbaṁ, yo hoti saṁghassa āsanapariyanto seyyāpariyanto vihārapariyanto, so tassa padātabbo, tena ca so sāditabbo.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā puresamaṇena vā pacchāsamaṇena vā kulāni upasaṅkamitabbāni, na āraññikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na piṇḍapātikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na ca tappaccayā piṇḍapāto nīharāpetabbo "mā maṁ jāniṁsū"ti.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko anāvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo -pa- abhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā abhikkhuko āvāso gantabbo -pa- abhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā ānāvāsā sabhikkhuko āvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Gantabbo bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhātabbaṁ, pakatatto bhikkhu āsanena nimantetabbo, na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

Na bhikkhave mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā pārivāsikena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mūlāyapaṭikassanārahena vuḍḍhatarena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattārahena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattacārikena bhikkhunā saddhiṁ -pa- abbhānārahena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchenne anāvāse vattabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, na ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

* Mūlāyapaṭikassanārahacatuttho ce bhikkhave parivāsaṁ dadeyya, mūlāya paṭikasseyya, mānattaṁ dadeyya, taṁvīso abbheyya, akammaṁ na ca karaṇīyanti.

Mūlāyapaṭikassanārahavattaṁ niṭṭhitaṁ.

---

* Vi 3. 442 piṭṭhe.

3. Mānattārahavatta

88. Tena kho pana samayena mānattārahā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma mānattārahā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikamman"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave mānattārahā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammanti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave mānattārahā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sāditabbaṁ pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ, yo sādiyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave mānattārahānaṁ bhikkhūnaṁ mithu yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Anujānāmi bhikkhave mānattārahānaṁ bhikkhūnaṁ pañca yathāvuḍḍhaṁ uposathaṁ pavāraṇaṁ vassikasāṭikaṁ oṇojanaṁ bhattaṁ. Tena hi bhikkhave mānattārahānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā mānattārahehi bhikkhūhi vattitabbaṁ.

89. Mānattārahena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—

Na upasampādetabbaṁ -pa- (Yathā mūlāya paṭikassanā, tathā vitthāretabbaṁ.) Na bhikkhūhi sampayojetabbaṁ.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā pakatattassa bhikkhuno purato gantabbaṁ, na purato nisīditabbaṁ, yo hoti saṁghassa āsanapariyanto seyyāpariyanto vihārapariyanto, so tassa padātabbo, tena ca so sāditabbo.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā puresamaṇena vā pacchāsamaṇena vā kulāni upasaṅkamitabbāni, na āraññikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na piṇḍapātikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na ca tappaccayā piṇḍapāto nīharāpetabbo "mā maṁ jāniṁsū"ti.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko anāvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo -pa- abhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā abhikkhuko āvāso gantabbo -pa- abhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko anāvāso

gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Gantabbo bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Gantabbo bhikkhave mānattārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhātabbaṁ, pakatatto bhikkhu āsanena nimantetabbo, na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

Na bhikkhave mānattārahena bhikkhunā pārivāsikena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattārahena vuḍḍhatarena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattacārikena bhikkhunā saddhiṁ -pa- abbhānārehena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, na ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

* Mānattārahacatuttho ce bhikkhave parivāsaṁ dadeyya, mūlāya paṭikasseyya, mānattaṁ dadeyya, taṁvīso abbheyya, akammaṁ na ca karaṇīyanti.

Mānattārahavattaṁ niṭṭhitaṁ.

---

4. Mānattacārikavatta

90. Tena kho pana samayena mānattacārikā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāraṁ seyyābhihāraṁ pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma mānattacārikā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikamman"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave mānattacārikā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikamman"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave mānattacārikā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

---

* Vi 3. 442 piṭṭhe.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sāditabbaṁ pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ āsanābhihāro seyyābhihāro pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ pattacīvarapaṭiggahaṇaṁ nahāne piṭṭhiparikammaṁ, yo sādiyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave mānattacārikānaṁ bhikkhūnaṁ mithu yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Anujānāmi bhikkhave mānattacarikānaṁ bhikkhūnaṁ pañca yathāvuḍḍhaṁ uposathaṁ pavāraṇaṁ vassikasāṭikaṁ oṇojanaṁ bhattaṁ. Tena hi bhikkhave mānattacārikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā mānattacārikehi bhikkhūhi vattitabbaṁ.

91. Mānattacārikena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—

Na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā, yāya āpattiyā saṁghena mānattaṁ dinnaṁ hoti, sā āpatti na āpajjitabbā, aññā vā tādisikā, tato vā pāpiṭṭhatarā, kammaṁ na garahitabbaṁ, kammikā na garahitabbā, na pakatattassa bhikkhuno uposatho ṭhapetabbo, na pavāraṇā ṭhapetabbā, na savacanīyaṁ kātabbaṁ, na anuvādo paṭṭhapetabbo, na okāso kāretabbo na codetabbo, na sāretabbo, na bhikkhūhi sampayojetabbaṁ.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā pakatattassa bhikkhuno purato gantabbaṁ, na purato nisīditabbaṁ, yo hoti saṁghassa āsanapariyanto seyyāpariyanto vihārapariyanto, so tassa padātabbo, tena ca so sāditabbo.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā puresamaṇena vā pacchāsamaṇena vā kulāni upasaṅkamitabbāni, na āraññikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na piṇḍapātikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na ca tappaccayā piṇḍapāto nīharāpetabbo "mā maṁ jāniṁsū"ti.

Mānattacārikena bhikkhave bhikkhunā āgantukena ārocetabbaṁ, āgantukassa ārocetabbaṁ, uposathe ārocetabbaṁ, pavāraṇāya

ārocetabbaṁ, devasikaṁ ārocetabbaṁ, sace gilāno hoti, dūtenapi ārocetabbaṁ.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo aññatra saṁghena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko anāvāso gantabbo aññatra saṁghena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra saṁghena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo -pa- abhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra saṁghena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā abhikkhuko āvāso gantabbo -pa- abhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- abhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo aññatra saṁghena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko ānāvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra saṁghena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āpāso gantabbo -pa- sabhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra saṁghena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko anāvāso gantabbo -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā

gantabbo yatthassu bhikkhū nānāsaṁvāsakā aññatra saṁghena aññatra antarāyā.

Gantabbo bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā “sakkomi ajjeva gantun”ti.

Gantabbo bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā anāvāsā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā “sakkomi ajjeva gantun”ti.

Gantabbo bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā “sakkomi ajjeva gantun”ti.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhātabbaṁ, pakatatto bhikkhu āsanena nimantetabbo, na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkamitabbaṁ.

Na bhikkhave mānattacārikena bhikkhunā pārivāsikena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattārahena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattacārikena vuḍḍhatarena bhikkhunā saddhiṁ -pa- abbhānārahena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvase vā vatthabbaṁ, na ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame

caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

* Mānattacārikacatuttho ce bhikkhave parivāsaṁ dadeyya, mūlāya paṭikasseyya, mānattaṁ dadeyya, taṁvīso abbheyya, akammaṁ na ca karaṇīyanti.

92. Atha kho āyasmā Upāli yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Upāli Bhagavantaṁ etadavoca "kati nu kho bhante mānattacārikassa bhikkhuno ratticchedā"ti. Cattāro kho Upāli mānattacārikassa bhikkhuno ratticchedā, sahavāso vippavāso anārocanā ūne gaṇe caraṇaṁ[1], ime kho Upāli cattāro mānattacārikassa bhikkhuno ratticchedāti.

93. Tena kho pana samayena Sāvatthiyaṁ mahā bhikkhusaṁgho sannipatito hoti, na sakkonti mānattacārikā bhikkhū mānattaṁ sodhetuṁ, Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave mānattaṁ nikkhipituṁ. Evañca pana bhikkhave nikkhipitabbaṁ, tena mānattacārikena bhikkhunā ekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "mānattaṁ nikkhipāmī"ti, nikkhittaṁ hoti mānattaṁ. "Vattaṁ nikkhipāmī"ti, nikkhittaṁ hoti mānattanti.

94. Tena kho pana samayena Sāvatthiyā bhikkhū tahaṁ tahaṁ pakkamiṁsu, sakkonti mānattacārikā bhikkhū mānattaṁ sodhetuṁ, Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave mānattaṁ samādiyituṁ. Evañca pana bhikkhave samādiyitabbaṁ, tena mānattacārikena bhikkhunā ekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "mānattaṁ samādiyāmī"ti, samādinnaṁ hoti mānattaṁ. "Vattaṁ samādiyāmī"ti, samādinnaṁ hoti mānattanti.

Mānattacārikavattaṁ niṭṭhitaṁ.

---

* Vi 3. 442 piṭṭhe.

1. Caraṇanti (Ka)

5. Abbhānāratavatta

95. Tena kho pana samayena abbhānārahābhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma abbhānārahā bhikkhū sādiyissanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikamman"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave abbhānārahā bhikkhū sādiyanti pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikamman"ti, saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave abbhānārahā bhikkhū sādiyissanti pakatatthānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi— na bhikkhave abbhānārahena bhikkhunā sāditabbaṁ pakatattānaṁ bhikkhūnaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ. Yo sādiyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave abbhānārahānaṁ bhikkhūnaṁ mithu yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ -pa- nahāne piṭṭhiparikammaṁ, anujānāmi bhikkhave abbhānārahānaṁ bhikkhūnaṁ pañca yathāvuḍḍhaṁ uposathaṁ pavāraṇaṁ vassikasāṭikaṁ oṇojanaṁ bhattaṁ. Tena hi bhikkhave abbhānārahānaṁ bhikkhūnaṁ pattaṁ pañña passāmi, yathā abbhānārahehi bhikkhūhi vattitabbaṁ.

96. Abbhānārahena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—

Na upasampādetabbaṁ -pa- (Yathā heṭṭhā, tathā vitthāretabbaṁ,) na bhikkhūhi sampayojetabbaṁ.

Na bhikkhave abbhānārahena bhikkhunā pakatattassa bhikkhuno purato gantabbaṁ, na purato nisīditabbaṁ, yo hoti saṁghassa āsanapariyanto seyyāpariyanto vihārapariyanto, so tassa padātabbo, tena ca so sāditabbo.

Na bhikkhave abbhānārahena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā puresamaṇena vā pacchāsamaṇena vā kulāni upasaṅkamitabbāni, na āraññikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na piṇḍapātikaṅgaṁ samādātabbaṁ, na ca tappaccayā piṇḍapāto nīharāpetabbo "mā maṁ jāniṁsū"ti.

Na bhikkhave abbhānārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko āvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā.

Na bhikkhave abbhānārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā abhikkhuko anāvāso gantabbo aññatra pakatattena aññatra antarāyā -pa- (Yathā heṭṭhā, tathā vitthāretabbā.)

Gantabbo bhikkhave abbhānārahena bhikkhunā sabhikkhukā āvāsā -pa- anāvāsā -pa- āvāsā vā anāvāsā vā sabhikkhuko āvāso -pa- sabhikkhuko anāvāso -pa- sabhikkhuko āvāso vā anāvāso vā yatthassu bhikkhū samānasaṁvāsakā yaṁ jaññā "sakkomi ajjeva gantun"ti.

Na bhikkhave abbhānārahena bhikkhunā pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, pakatattaṁ bhikkhuṁ disvā āsanā vuṭṭhātabbaṁ, pakatatto bhikkhu āsanena nimantetabbo, na pakatattena bhikkhunā saddhiṁ ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

Na bhikkhave abbhānārahena bhikkhunā pārivāsikena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mūlāyapaṭikassanārahena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattārahena bhikkhunā saddhiṁ -pa- mānattacārikena bhikkhunā saddhiṁ -pa- abbhānārahena vuḍḍhatarena bhikkhunā saddhiṁ ekacchanne āvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne anāvāse vatthabbaṁ, na ekacchanne āvāse vā anāvāse vā vatthabbaṁ, na ekāsane nisīditabbaṁ, na nīce āsane nisinne ucce āsane nisīditabbaṁ, na chamāyaṁ nisinne āsane nisīditabbaṁ, na ekacaṅkame

caṅkamitabbaṁ, na nīce caṅkame caṅkamante ucce caṅkame caṅkamitabbaṁ, na chamāyaṁ caṅkamante caṅkame caṅkamitabbaṁ.

* Abbhānārahacatuttho ce bhikkhave parivāsaṁ dadeyya, mūlāya paṭikasseyya, mānattaṁ dadeyya, taṁvīso abbheyya, akammaṁ na ca karaṇīyanti.

Abbhānārahavattaṁ niṭṭhitaṁ.

Pārivāsikakkhandhako dutiyo.

Imamhi khandhake vatthū pañca.

Tassuddānaṁ

Pārivāsikā sādenti, pakatattāna bhikkhunaṁ.
Abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ, añjaliṁ ca sāmīciyaṁ.

Āsanaṁ seyyābhihāraṁ, pādo pīṭhaṁ kathalikaṁ.
Pattaṁ nahāne parikammaṁ, ujjhāyanti ca pesalā.

Dukkaṭaṁ sādiyantassa, mithu pañca yathāvuḍḍhaṁ[1].
Uposathaṁ pavāraṇaṁ, vassikoṇojabhojanaṁ.

Sammā ca vattanā tattha, pakatattassa gacchantaṁ.
Yo ca hoti pariyanto, pure pacchā tatheva ca[2].

Āraññapiṇḍanīhāro, āgantuke uposathe.
Pavāraṇāya dūtena, gantabbo ca sabhikkhuko.

Ekacchanne ca vuṭṭhānaṁ, tatheva ca nimantaye.
Āsane nīce caṅkame, chamāyaṁ caṅkamena ca.

Vuḍḍhatarena akammaṁ, ratticchedā ca sodhanā.
Nikkhipanaṁ samādānaṁ, vattaṁva pārivāsike[3].

---

* Vi 3. 442 piṭṭhe. 1. Punāpare (Ka) 2. Na pure pacchāsamaṇena (Sī, Syā)
3. Ratti vā pārivāsike (Ka), ñātabbaṁ pārivāsikā (Sī, Syā)

Mūlāya mānattārahā, tathā mānattacāritā.
Abbhānārahe nayo cāpi, sambhedaṁ nayato[1] puna.

Pārivāsikesu tayo, catu mānattacārike.
Na samenti ratticchedesu[2] mānattesu ca devasi.
Dve kammā sadisā sesā tayo kammā samāsamāti[3].

Pārivāsikakkhandhako niṭṭhito.

1. Sambhedanayato (Syā)
2. Ratticchede (Itipi), ratticchedā (Syā)
3. Samā matāti (Sī)

3. Samuccayakkhandhaka

1. Sukkavissaṭṭhi

97. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī ekaṁ āpattiṁ āpanno hoti sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato[1] etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbaṁ—

Appaṭicchannamānatta

98 Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, dutiyampi sohaṁ[2] bhante saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācāmi. Ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, tatiyampi sohaṁ[3] bhante saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācāmī"ti. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

99. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno

---

1. Te bhikkhū Bhagavato (Syā) 2. Dutiyampi (Sī, Ka) 3. Tatiyampi (Sī, Ka)

ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinnaṁ saṁghena Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Appaṭicchanna-abbhāna

100. So ciṇṇamānatto bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ ciṇṇamānatto, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbhetu. Evañca pana bhikkhave abbhetabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmi.

Ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ ciṇṇamānatto dutiyampi bhante saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmi.

Ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ ciṇṇamānatto tatiyampi bhante saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī"ti. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

101. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā

āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāyā sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Abbhito saṁghena Udāyī bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī evametaṁ dhārayāmī”ti.

Ekāhappaṭicchannaparivāsa

102. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī ekaṁ āpattiṁ āpanno hoti sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, so bhikkhūnaṁ ārocesi “ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

103. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yācati, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ

dehi, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Ekāhappaṭicchannamānatta

104. So parivutthaparivāso bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbaṁ—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ bhante parivutthaparivāso saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbaṁ[1]. Tatiyampi yācitabbaṁ[1]. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

---

1. Yācitabbo (Sī, evamuparipi)

105. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāyā sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chāratta mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamattaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamattaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Ekāhappaṭicchanna-abbhāna

106. So ciṇṇamānatto bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchanaṁ,

sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ ciṇṇamānatto, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbhetu. Evañca pana bhikkhave abbhetabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbaṁ. Tatiyampi yācitabbaṁ. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

107. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhi ekāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so

ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya ekāhaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno etissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena Udāyī bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī evametaṁ dhārayāmī”ti.

Pañcāhappaṭicchannaparivāsa

108. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī ekaṁ āpattiṁ āpanno hoti sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ dvīhappaṭicchannaṁ -pa- tīhappaṭicchannaṁ -pa- catūhappaṭicchannaṁ -pa- pañcāhappaṭicchannaṁ. So bhikkhūnaṁ ārocesi “ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ

āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

109. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yācati, yadisaṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yācati, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Parivāsikamūlāyapaṭikassanā

110. So parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so bhikkhūnaṁ ārocesi “ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā

āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassatu. Evañca pana bhikkhave mūlāya paṭikassitabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassanaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbā[1]. Tatiyampi yācitabbā[2]. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

111. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikasseyya, esā ñatti.

---

1. Yācitabbo (Sī, evamuparivi)

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ adāsi, so parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassati, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Paṭikassito saṁghena Udāyī bhikkhu antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanā[1], khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Mānattārahamūlāyapaṭikassanā

112. So parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so bhikkhūnaṁ ārocesi “ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā

1. Mūlāya (Syā)

sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, sohaṁ parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho māyā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassatu. Evañca pana bhikkhave mūlāya paṭikassitabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

113. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- so parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikasseyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- so parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassati, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya

sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Paṭikassito saṁghena Udāyī bhikkhu antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Tikāpattimānatta

114. So parivutthaparivāso bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ parivutthaparivāso, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbaṁ—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ adāsi -pa- sohaṁ bhante parivutthaparivāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chāratthaṁ mānattaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbaṁ. Tatiyampi yācitabbaṁ. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

115. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa-. So parivutthaparivāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa-. So parivutthaparivāso

saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati, saṁgho Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Mānattacārikamūlāyapaṭikassanā

116. So mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassitvā chārattaṁ mānattaṁ detu. Evañca pana bhikkhave mūlāya paṭikassitabbo, tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

117. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu -pa- mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikasseyya, esā ñatti -pa-. Paṭikassito saṁghena Udāyī bhikkhu antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya

sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Evañca pana bhikkhave chārattaṁ mānattaṁ dātabbaṁ, tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāyā sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi. Sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbaṁ. Tatiyampi yācitabbaṁ. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho ayaṁ Udāyī bhikkhu -pa- chārattaṁ mānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti -pa-. Dinnaṁ saṁghena Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Abbhānārahamūlāyapaṭikassanā

118. So ciṇṇamānatto abbhānāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ ciṇṇamānatto abbhānāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassitvā chārattaṁ mānattaṁ detu. Evañca pana bhikkhave mūlāya paṭikassitabbo -pa-.

Evañca pana bhikkhave chārattaṁ mānattaṁ dātabbaṁ -pa-.

Dinnaṁ saṁghena Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Mūlāyapaṭikassita-abbhāna

119. So ciṇṇamānatto bhikkhūnaṁ ārocesi “ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ ciṇṇamānatto, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbhetu. Evañca pana bhikkhave abbhetabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ adāsi. Sohaṁ parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi. Sohaṁ parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi. Sohaṁ parivutthavāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi. Sohaṁ mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ

saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi. Sohaṁ ciṇṇamānatto abbhānāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī”ti.

Dutiyampi yācitabbaṁ. Tatiyampi yācitabbaṁ. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

120. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya pañcāhaparivāsaṁ adāsi. So parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi. So parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā

sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi. So parivutthaparivāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi. So mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi. So saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi. So ciṇṇamānatto abbhānāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ appaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya mūlāya paṭikassi. So saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati. Saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena Udāyī bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Pakkhaṭicchannaparivāsa

121. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī ekaṁ āpattiṁ āpanno hoti sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, so bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ detu, evañca pana bhikkhave dātabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

122. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yācati, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Pakkhapārivāsikamūlāyapaṭikassanā

123. So parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassitvā purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ detu, evañca pana bhikkhave mūlāya paṭikassitabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi. Sohaṁ parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

124. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ

yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi. So parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācati. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikasseyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi. So parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yācati. Saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassati, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vādami -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Paṭikassito saṁghena Udāyī bhikkhu antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Samodhānaparivāsa

125. Evañca pana bhikkhave purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo—tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ

sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi. Sohaṁ parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, sohaṁ bhante saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yācāmī"ti.

Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

126. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi. So parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yācati. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiṁyā samodhānaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā

āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi. So parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yācati. Saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khama-ti Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bha bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Mānattārahamūlāyapaṭikassanādi

127. So parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ. So bhikkhūnaṁ ārocesi “ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassitvā

purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ detu. Evañca pana bhikkhave mūlāya paṭikassitabbo -pa-.

Evañca pana bhikkhave purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo -pa- deti -pa-.

Dinno saṁghena Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Tikāpattimānatta

128. So parivutthaparivāso bhikkhūnaṁ ārocosi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ parivutthaparivāso, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbaṁ—

Tena bhikkhave Udāyina bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ bhante parivutthaparivāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbaṁ. Tatiyampi yācitabbaṁ. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

129. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- so parivutthaparivāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- so parivutthaparivāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yācati. Saṁgho Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ deti, yassāyasmato

khamati Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinnaṁ saṁghena Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Mānattacārikamūlāyapaṭikassanādi

130. So mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ. So bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcahappaṭicchannāya mūlāya paṭikassitvā purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ datvā chārattaṁ mānattaṁ detu. Evañca pana bhikkhave mūlāya paṭikassitabbo -pa-.

Evañca pana bhikkhave purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo -pa-.

Evañca pana bhikkhave chārattaṁ mānattaṁ dātabbaṁ -pa- deti -pa-.

Dinnaṁ saṁghena Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Abbhānārahamūlāyapaṭikassanādi

131. So ciṇṇamānatto abbhānāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ. So bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ ciṇṇamānatto abbhānāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, kathaṁ nu kho

mayā paṭipajjitabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassitvā purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ datvā chārattaṁ mānattaṁ detu. Evañca pana bhikkhave mūlāya paṭikassitabbo -pa-.

Evañca pana bhikkhave purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo -pa-.

Evañca pana bhikkhave chārattaṁ mānattaṁ dātabbaṁ -pa- deti -pa-.

Dinnaṁ saṁghena Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Pakkhappaṭicchanna-abbhāna

132. So ciṇṇamānatto bhikkhūnaṁ ārocesi “ahaṁ āvuso ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- sohaṁ ciṇṇamānatto, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbhetu. Evañca pana bhikkhave abbhetabbo—

Tena bhikkhave Udāyinā bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi. Sohaṁ parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaticchannāya mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā

āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ adāsi. Sohaṁ parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ adāsi. Sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi. Sohaṁ mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcekanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ adāsi. Sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi. Sohaṁ ciṇṇamānatto abbhānāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā

pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, sohaṁ saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivutthaparivāso saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, sohaṁ bhante ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācāmī"ti.

Dutiyampi yācitabbaṁ. Tatiyampi yācitabbaṁ. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

133. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pakkhappaṭicchannāya pakkhaparivāsaṁ adāsi. So parivasanto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ adāsi. So parivutthaparivāso mānattāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcahappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcahappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā

ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ adāsi. So parivutthaparivāso saṁghaṁ tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ yaci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno tissannaṁ āpattīnaṁ chārattaṁ mānattaṁ adāsi. So mānattaṁ caranto antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ[1] antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi. So ciṇṇamānatto abbhānāraho antarā ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pañcāhappaṭicchannaṁ, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāyapaṭikassanaṁ yāci, saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya mūlāya paṭikassi, so saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ antarā samodhānaparivāsaṁ adāsi, so parivutthaparivāso saṁghaṁ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya

1. So saṁghaṁ (Ka)

chārattaṁ mānattaṁ yāci, saṁgho Udāyissa bhikkhuno antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā pañcāhappaṭicchannāya chārattaṁ mānattaṁ adāsi, so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Udāyiṁ abbheyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Udāyī bhikkhu ekaṁ āpattiṁ āpajji sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ pakkhappaṭicchannaṁ -pa- so ciṇṇamānatto saṁghaṁ abbhānaṁ yācati. Saṁgho Udāyiṁ bhikkhuṁ abbheti, yassāyasmato khamati Udāyissa bhikkhuno abbhānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamattaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Abbhito saṁghena Udāyī bhikkhu, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Sukkavissaṭṭhi samattā.

---

2. Parivāsa

Agghasamodhānaparivāsa

134. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpanno hoti, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā, ekā āpatti dvīhappaṭicchannā, ekā āpatti tīhappaṭicchannā, ekā āpatti catūhappaṭicchannā, ekā āpatti pañcāhappaṭicchannā, ekā āpatti chāhappaṭicchannā, ekā āpatti sattāhappaṭicchannā, ekā āpatti aṭṭhāhappaṭicchannā, ekā āpatti navāhappaṭicchannā, ekā āpatti dasāhappaṭicchannā. So bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā -pa- ekā āpatti dasāhappaṭicchannā, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho tassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpatti dasāhappaṭicchannā, tassā agghena samodhānaparivāsaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo—

Tena bhikkhave bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā -pa- ekā āpatti dasāhappaṭicchannā, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpatti dasāhappaṭicchannā, tassā agghena samodhānaparivāsaṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

135. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā -pa- ekā āpatti dasāhappaṭicchannā, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpatti dasāhappaṭicchannā, tassā agghena samodhānaparivāsaṁ yācati. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpatti dasāhappaṭicchannā, tassā agghena samodhānaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā -pa- ekā āpatti dasāhappaṭicchannā, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpatti dasāhappaṭicchannā, tassā agghena samodhānaparivāsaṁ yācati. Saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpatti dasāhappaṭicchannā, tassā agghena samodhānaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpatti dasāhappaṭicchannā, tassā agghena samodhānaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpatti dasāhappaṭicchannā, tassā agghena samodhānaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Sabbacirappaṭicchanna-agghasamodhāna

136. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpanno hoti, ekā āpatti

ekāhappaṭicchannā, dve āpattiyo dvīhappaṭicchannāyo[1], tisso āpattiyo tīhappaṭicchannāyo, catasso āpattiyo catūhappaṭicchannāyo, pañca āpattiyo pañcāhappaṭicchannāyo, cha āpattiyo chāhappaṭicchannāyo, satta āpattiyo sattāhappaṭicchannāyo, aṭṭha āpattiyo aṭṭhāhappaṭicchannāyo, nava āpattiyo navāhappaṭicchannāyo, dasa āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā -pa- dasa āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho tassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo sabbacirappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo—

Tena bhikkhave bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā -pa- dasa āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo sabbacirappaṭicchānnāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

137. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā -pa- dasa āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo sabbacirappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yācati. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo sabbacirappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, ekā āpatti ekāhappaṭicchannā. Dasa āpattiyo dasāhappaṭicchannāyo, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ

---

1. Dvīhappaṭicchannā (Ka, evaṁ yāvadasāhappaṭicchannā)

yā āpattiyo sabbacirappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ yācati. Saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo sabbacirappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo sabbacirappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ yā āpattiyo sabbacirappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhānaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Dvemāsaparivāsa

138. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpanno hoti dvemāsappaṭicchannāyo. Tassa etadahosi “ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti. So saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi. Tassa parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi “ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami “yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti.

So bhikkhūnaṁ ārocesi “ahaṁ āvuso dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi

“ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti. Sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi “ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami “yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti. Kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabbanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho tassa bhikkhuno itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo—

Tena bhikkhave bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya

dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami ‘yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, sohaṁ bhante saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācāmī”ti.

Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

139. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, tassa etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami ‘yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, so saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, tassa etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā

dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan'ti, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi 'ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvesaparivāsaṁ yāceyyan'ti, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami 'yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan'ti, so saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemasaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti. Tena bhikkhave bhikkhunā tadupādāya dve māsā parivasitabbā.

Dve māsā parivasitabbavidhi

140. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnunāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan"ti, so saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti, tassa parivasantassa lajjīdhammo

okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi "ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsapaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan"ti, sohaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho ekissā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami 'yaṁnunāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan"ti, so saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti. Tena bhikkhave bhikkhunā tadupādāya dve māsā parivasitabbā.

141. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ āpattiṁ jānāti, ekaṁ āpattiṁ na jānāti. So saṁghaṁ yaṁ āpattiṁ jānāti, tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti, so parivasanto itarampi āpattiṁ jānāti, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ āpatti jāniṁ, ekaṁ āpattiṁ na jāniṁ, sohaṁ saṁghaṁ yaṁ āpattiṁ jāniṁ, tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto itarampi āpattiṁ jānāmi, yaṁnunāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan"ti, so saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti. Tena bhikkhave bhikkhunā tadupādāya dvemāsā parivasitabbā.

142. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ āpattiṁ sarati, ekaṁ āpattiṁ nassārati. So saṁghaṁ yaṁ āpattiṁ sarati, tassā āpattiyā

dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti, so parivasanto itarampi āpattiṁ sarati, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ āpattiṁ sariṁ, ekaṁ āpattiṁ nassariṁ, sohaṁ saṁghaṁ yaṁ āpattiṁ sariṁ, tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto itarampi āpattiṁ sarāmi, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan"ti, so saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti. Tena bhikkhave bhikkhunā tadupādāya dve māsā parivasitabbā.

143. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekāya āpattiyā nibbematiko, ekāya āpattiyā vematiko. So saṁghaṁ yāya āpattiyā nibbematiko, tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti, so parivasanto itarissāpi āpattiyā nibbematiko hoti, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, ekāya āpattiyā nibbematiko, ekāya āpattiyā vematiko, sohaṁ saṁghaṁ yāya āpattiyā nibbematiko, tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tassā āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto itarissāpi āpattiyā nibbematiko, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yāceyyan"ti, so saṁghaṁ itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho itarissāpi āpattiyā dvemāsappaṭicchannāya dvemāsaparivāsaṁ deti. Tena bhikkhave bhikkhunā tadupādāya dve māsā parivasitabbā.

144. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekā āpatti jānappaṭicchannā, ekā āpatti ajānappaṭicchannā. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ deti, tassa parivasantassa añño bhikkhu āgacchati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, so evaṁ vadeti "kiṁ ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno kissāyaṁ bhikkhu parivasatī"ti. Te evaṁ vadenti "ayaṁ āvuso bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, ekā āpatti jānappaṭicchannā, ekā āpatti ajānappaṭicchannā, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tāyo ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, tāsāyaṁ bhikkhu parivasatī"ti. So evaṁ vadeti "yāyaṁ āvuso āpatti jānappaṭicchannā, dhammikaṁ tassā āpattiyā parivāsadānaṁ, dhammatā ruhati. Yā ca khvāyaṁ āvuso āpatti ajānappaṭicchannā, adhammikaṁ tassā āpattiyā parivāsadānaṁ, adhammattā na ruhati. Ekissā āvuso āpattiyā bhikkhu mānattāraho"ti.

145. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekā āpatti saramānappaṭicchannā, ekā āpatti assaramānappaṭicchannā. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ deti, tassa parivasantassa añño bhikkhu āgacchati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, so evaṁ vadeti "kiṁ ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, kissāyaṁ bhikkhu parivasatī"ti. Te evaṁ vadenti "ayaṁ āvuso bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, ekā āpatti saramānappaṭicchannā, ekā āpatti assaramānappaṭicchannā, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ adāsi,

tāyo ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, tāsāyaṁ bhikkhu parivasatī”ti. So evaṁ vadeti “yāyaṁ āvuso āpatti saramānappaṭicchannā, dhammikaṁ tassā āpattiyā parivāsadānaṁ, dhammattā ruhati. Yā ca khvāyaṁ āvuso āpatti assaramānappaṭicchannā, adhammikaṁ tassa āpattiyā parivāsadānaṁ, adhammattā na ruhati. Ekissā āvuso āpattiyā bhikkhu mānattāraho”ti.

146. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekā āpatti nibbematikappaṭicchannā, ekā āpatti vematikappaṭicchannā. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ deti, tassa parivasantassa añño bhikkhu āgacchati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito piyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, so evaṁ vadeti “kiṁ ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, kissāyaṁ tikkhu parivasatī”ti. Te evaṁ vadenti “ayaṁ āvuso bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, ekā āpatti nibbematikappaṭicchannā, ekā āpatti vematikappaṭicchannā, so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tāyo ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, tāsāyaṁ bhikkhu parivasatī”ti. So evaṁ vadeti “yāyaṁ āvuso āpatti nibbematikappaṭicchannā, dhammikaṁ tassā āpattiyā parivāsadānaṁ, dhammattā ruhati. Yā ca khvāyaṁ āvuso āpatti vematikappaṭicchannā, adhammikaṁ tassā āpattiyā parivāsadānaṁ, adhammattā na ruhati. Ekissā āvuso āpattiyā bhikkhu mānattāraho”ti.

147. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpanno hoti dvemāsappaṭicchannāyo. Tassa etadahosi “ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti. So saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ

ekamāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi "ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan"ti, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami "yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ[1] yāceyyan"ti.

So bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ kho āvuso dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi 'ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan'ti, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi 'ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan'ti, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami 'yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yāceyyan'ti. Kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho tassa bhikkhuno dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo—

Tena bhikkhave bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ

---

1. Itarampi māsaparivāsaṁ (Syā, Ka, evamuparipi)

dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami ‘yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yāceyyan’ti, sohaṁ bhante saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

148. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, tassa etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dve māsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan’ti, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami ‘yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yāceyyan’ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ

āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, tassa etadahosi 'ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan'ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, kassa me etadahosi 'ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan'ti, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami 'yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yāceyyan'ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsassa[1] dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāso[2], khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Tena bhikkhave bhikkhunā purimaṁ upādāya dve māsā parivasitabbā.

---

1. Itarampi māsaparivāsassa (Ka), itarassapi māsaparivāsassa (Syā)
2. Itarampi māsaparivāso (Ka), itaropi māsaparivāso (Syā)

149. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo. Tassa evaṁ hoti “ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ deti, tassa parivasantassa lajjīdhammo okkami—ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, tassa me etadahosi “ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāceyyan”ti, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ ekamāsaparivāsaṁ adāsi, tassa me parivasantassa lajjīdhammo okkami “yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yāceyyan”ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ deti. Tena bhikkhave bhikkhunā purimaṁ upādāya dve māsā parivasitabbā.

150. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ māsaṁ jānāti, ekaṁ māsaṁ na jānati. So saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ jānāti, taṁ māsaṁ parivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ jānāti, taṁ māsaṁ parivāsaṁ deti, so parivasanto itarampi māsaṁ jānāti, tassa evaṁ hoti ‘ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ māsaṁ jāniṁ, ekaṁ māsaṁ na jāniṁ, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ jāniṁ, taṁ māsaṁ parivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ jāniṁ, taṁ māsaṁ parivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto itarampi māsaṁ jānāmi, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yāceyyan’ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ

yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ deti. Tena bhikkhave bhikkhunā purimaṁ upādāya dve māsā parivasitabbā.

151. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ māsaṁ sarati, ekaṁ māsaṁ nassarati. So saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ sarati, taṁ māsaṁ parivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ sarati, taṁ māsaṁ parivāsaṁ deti, so parivasanto itarampi māsaṁ sarati, tassa evaṁ hoti, "ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ māsaṁ sariṁ, ekaṁ māsaṁ nassariṁ, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ sariṁ, taṁ māsaṁ parivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ sariṁ, taṁ māsaṁ parivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto itarampi māsaṁ sarāmi, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yāceyyan"ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ deti. Tena bhikkhave bhikkhunā purimaṁ upādāya dve māsā parivasitabbā.

152. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ māsaṁ nibbematiko, ekaṁ māsaṁ vematiko. So saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ nibbematiko, taṁ māsaṁ parivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ nibbematiko, taṁ māsaṁ parivāsaṁ deti, so parivasanto itarampi māsaṁ nibbematiko hoti, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ dvemāsappaṭicchannāyo, ekaṁ māsaṁ nibbematiko, ekaṁ māsaṁ vematiko, sohaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ nibbematiko, taṁ māsaṁ parivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ yaṁ māsaṁ nibbematiko, taṁ māsaṁ parivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto itarampi māsaṁ nibbematiko, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ

dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yāceyyan”ti, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ itarampi māsaṁ parivāsaṁ deti. Tena bhikkhave bhikkhunā purimaṁ upādāya dve māsā parivasitabbā.

153. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, eko māso jānappaṭicchanno, eko māso ajānappaṭicchanno. So saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ deti, tassa parivasantassa añño bhikkhu āgacchati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, so evaṁ vadeti “kiṁ ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, kissāyaṁ bhikkhu parivasatī”ti. Te evaṁ vadenti “ayaṁ āvuso bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, eko māso jānappaṭicchanno, eko māso ajānappaṭicchanno. So saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tāyo ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, tāsāyaṁ bhikkhu parivasatī”ti. So evaṁ vadeti “yvāyaṁ āvuso māso jānappaṭicchanno, dhammikaṁ tassa māsassa parivāsadānaṁ, dhammattā ruhati. Yo ca khvāyaṁ āvuso māso ajānappaṭicchanno, adhammikaṁ tassa māsassa parivāsadānaṁ, adhammattā na ruhati, ekassa āvuso māsassa bhikkhu mānattāraho”ti.

154. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, eko māso saramānappaṭicchanno, eko māso assaramānappaṭicchanno. So saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ deti, tassa parivasantassa añño bhikkhu āgacchati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako

sikkhākāmo, so evaṁ vadeti "kiṁ ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, kissāyaṁ bhikkhu parivasatī"ti. Te evaṁ vadenti "ayaṁ āvuso bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, eko māso saramānappaṭicchanno, eko māso assaramānappaṭicchanno, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivādaṁ yāci, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tāyo ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, tāsāyaṁ bhikkhu parivasatī"ti. So evaṁ vadeti "yvāyaṁ āvuso māso saramānappaṭicchanno, dhammikaṁ tassa māsassa parivāsadānaṁ, dhammattā ruhati. Yo ca khvāyaṁ āvuso māso assaramānappaṭicchanno, adhammikaṁ tassa māsassa parivāsadānaṁ, adhammattā na ruhati, ekassa āvuso māsassa bhikkhu mānattāraho"ti.

155. Idha pana bhikkhave bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajjati dvemāsappaṭicchannāyo, eko māso nibbematikappaṭicchanno, eko māso vematikappaṭicchanno. So saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ deti, tassa parivasantassa añño bhikkhu āgacchati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, so evaṁ vadeti "kiṁ ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, kissāyaṁ bhikkhu parivasatī"ti. Te evaṁ vadenti "ayaṁ āvuso bhikkhu dve saṁghādisesā āpattiyo āpajji dvemāsappaṭicchannāyo, eko māso nibbematikappaṭicchanno, eko māso vematikappaṭicchanno, so saṁghaṁ dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ yāci, tassa saṁgho dvinnaṁ āpattīnaṁ dvemāsappaṭicchannānaṁ dvemāsaparivāsaṁ adāsi, tāyo ayaṁ āvuso bhikkhu āpanno, tāsāyaṁ bhikkhu parivasatī"ti. So evaṁ vadeti "yvāyaṁ āvuso māso nibbematikappaṭicchanno, dhammikaṁ tassa māsassa parivāsadānaṁ, dhammattā ruhati. Yo ca khvāyaṁ āvuso māso vematikappaṭicchanno, adhammikaṁ tassa māsassa parivāsadānaṁ, adhammattā na ruhati, ekassa āvuso māsassa bhikkhu mānattāraho"ti.

Suddhantaparivāsa

156. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpanno hoti, so āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, so bhikkhūnaṁ ārocesi "ahaṁ āvuso sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, āpattipariyantaṁ na jānāmi, rattipariyantaṁ na jānāmi, āpattipariyantaṁ nassarāmi, rattipariyantaṁ nassarāmi, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tena hi bhikkhave saṁgho tassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo—

Tena bhikkhave bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ, āpattipariyantaṁ na jānāmi, rattipariyantaṁ na jānāmi, āpattipariyantaṁ nassarāmi, rattipariyantaṁ nassarāmi, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, sohaṁ bhante saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

157. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko so saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yācati. Yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajji, āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko, so saṁghaṁ

tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ yācati. Saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsaṁ deti, yassayasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāsassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tāsaṁ āpattīnaṁ suddhantaparivāso, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

158. Evaṁ kho bhikkhave suddhantaparivāso dātabbo, evaṁ parivāso dātabbo. Kathañca bhikkhave suddhantaparivāso dātabbo. Āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante vematiko. Suddhantaparivāso dātabbo.

Āpattipariyantaṁ jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ sarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante nibbematiko, rattipariyante vemātiko. Suddhantaparivāso dātabbo.

Āpattipariyantaṁ ekaccaṁ jānāti, ekaccaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ ekaccaṁ sarati, ekaccaṁ nassarati, rattipariyantaṁ nassarati, āpattipariyante ekacce vematiko, ekacce nibbematiko, rattipariyante vematiko. Suddhantaparivāso dātabbo.

Āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ ekaccaṁ jānāti, ekaccaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ ekaccaṁ sarati, ekaccaṁ nassarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante ekacce vematiko, ekacce nibbematiko. Suddhantaparivāso dātabbo.

Āpattipariyantaṁ jānāti, rattipariyantaṁ ekaccaṁ jānāti, ekaccaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ sarati, rattipariyantaṁ ekaccaṁ sarati, ekaccaṁ nassarati, āpattipariyante nibbematiko, rattipariyante ekacce vematiko, ekacce nibbematiko. Suddhantaparivāso dātabbo.

Āpattipariyantaṁ ekaccaṁ jānāti, ekaccaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ ekaccaṁ jānāti, ekaccaṁ na jānāti, āpattipariyantaṁ ekaccaṁ sarati, ekaccaṁ

nassarati, rattipariyantaṁ ekaccaṁ sarati, ekaccaṁ nassarati, āpattipariyante ekacce vematiko, ekacce nibbematiko, rattipariyante ekacce vematiko, ekacce nibbematiko. Suddhantaparivāso dātabbo. Evaṁ kho bhikkhave suddhantaparivāso dātabbo.

159. Kathañca bhikkhave parivāso dātabbo, āpattipariyantaṁ jānāti, rattipariyantaṁ jānāti, āpattipariyantaṁ sarati, rattipariyantaṁ sarati, āpattipariyante nibbematiko, rattipariyante nibbematiko. Parivāso dātabbo.

Āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ jānāti, āpattipariyantaṁ nassarati, rattipariyantaṁ sarati, āpattipariyante vematiko, rattipariyante nibbematiko. Parivāso dātabbo.

Āpattipariyantaṁ ekaccaṁ jānāti, ekaccaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ jānāti, āpattipariyantaṁ ekaccaṁ sarati, ekaccaṁ nassarati, rattipariyantaṁ sarati, āpattipariyante ekacce vematiko, ekacce nibbematiko, rattipariyante nibbematiko. Parivāso dātabbo. Evaṁ kho bhikkhave parivāso dātabbo.

Parivāso niṭṭhito.

---

3. Cattālīsaka

160. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu parivasanto vibbhami. So puna paccāgantvā bhikkhū upasampadaṁ yāci. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto vibbhamati, vibbhantakassa bhikkhave parivāso na ruhati. So ce puna upasampajjati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, avaseso parivasitabbo. (1)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto sāmaṇero hoti, sāmaṇerassa bhikkhave parivāso na ruhati. So ce puna upasampajjati,

tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, avaseso parivasitabbo. (2)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto ummattako hoti, ummattakassa bhikkhave parivāso na ruhati. So ce puna anummattako hoti, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, avaseso parivasitabbo. (3)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto khittacitto hoti, khittacittassa bhikkhave parivāso na ruhati. So ce puna akhittacitto hoti, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, avaseso parivasitabbo. (4)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto vedanāṭṭo hoti, vedanāṭṭassa bhikkhave parivāso na ruhati. So ce puna avedanāṭṭo hoti, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, avaseso parivasitabbo. (5)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto āpattiyā adassane ukkhipiyyati[1], ukkhittakassa bhikkhave parivāso na ruhati. So ce puna osāriyyati[2], tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, avaseso parivasitabbo. (6)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto āpattiyā appaṭikamme ukkhipiyyati, ukkhittakassa bhikkhave parivāso na ruhati. So ce puna osāriyyati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, avaseso parivasitabbo. (7)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhipiyyati, ukkhittakassa bhikkhave parivāso na ruhati. So ce puna osāriyyati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, avaseso parivasitabbo. (8)

---

1. Ukkhipiyati (Syā), ukkhipīyati (Ka)
2. Osāriyati (Syā), osārīyati (Ka)

161. Idha pana bhikkhave bhikkhu mūlāyapaṭikassanāraho vibbhamati, vibbhantakassa bhikkhave mūlāyapaṭikassanā na ruhati. So ce puna upasampajjati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo. (9)

Idha pana bhikkhave bhikkhu mūlāyapaṭikassanāraho sāmaṇero hoti -pa- ummattako hoti -pa- khittacitto hoti -pa- vedanāṭṭo hoti -pa- āpattiyā adassane ukkhipiyyati -pa- āpattiyā appaṭikamme ukkhipiyyati -pa- pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhipiyyati, ukkhittakassa bhikkhave mūlāya paṭikassanā na ruhati. So ce puna osāriyyati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo. (16)

162. Idha pana bhikkhave bhikkhu mānattāraho vibbhamati, vibbhantakassa bhikkhave mānattadānaṁ na ruhati. So ce puna upasampajjati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, tassa bhikkhuno mānattaṁ dātabbaṁ. (17)

Idha pana bhikkhave bhikkhu mānattāraho sāmaṇero hoti -pa- ummattako hoti -pa- khittacitto hoti -pa- vedanāṭṭo hoti -pa- āpattiyā adassane ukkhipiyyati -pa- āpattiyā appaṭikamme ukkhipiyyati -pa- pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhipiyyati, ukkhittakassa bhikkhave mānattadānaṁ na ruhati. So ce puna osāriyyati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, tassa bhikkhuno mānattaṁ dātabbaṁ. (24)

163. Idha pana bhikkhave bhikkhu mānattaṁ caranto vibbhamati, vibbhantakassa bhikkhave mānattacariyā na ruhati. So ce puna upasampajjati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, yaṁ mānattaṁ dinnaṁ sudinnaṁ, yaṁ mānattaṁ ciṇṇaṁ suciṇṇaṁ, avasesaṁ caritabbaṁ. (25)

Idha pana bhikkhave bhikkhu mānattaṁ caranto sāmaṇero hoti -pa- ummattako hoti -pa- khittacitto hoti -pa- vedanāṭṭo hoti -pa- āpattiyā adassane ukkhipiyyati -pa- āpattiyā appaṭikamme ukkhipiyyati -pa- pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhipiyyati, ukkhittakassa bhikkhave mānattacariyā na ruhati. So ce puna osāriyyati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, yaṁ mānattaṁ dinnaṁ sudinnaṁ, yaṁ mānattaṁ ciṇṇaṁ suciṇṇaṁ, avasesaṁ caritabbaṁ. (32)

164. Idha pana bhikkhave bhikkhu abbhānāraho vibbhamati, vibbhantakassa bhikkhave abbhānaṁ na ruhati. So ce puna upasampajjati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, yaṁ mānattaṁ dinnaṁ sudinnaṁ, yaṁ mānattaṁ ciṇṇaṁ suciṇṇaṁ, so bhikkhu abbhetabbo. (33)

Idha pana bhikkhave bhikkhu abbhānāraho sāmaṇero hoti -pa- ummattako hoti -pa- khittacitto hoti -pa- vedanāṭṭo hoti -pa- āpattiyā adassane ukkhipiyyati -pa- āpattiyā appaṭikamme ukkhipiyyati -pa- pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhipiyyati, ukkhittakassa bhikkhave abbhānaṁ na ruhati. So ce puna osāriyyati, tassa tadeva purimaṁ parivāsadānaṁ, yo parivāso dinno sudinno, yo parivuttho suparivuttho, yaṁ mānattaṁ dinnaṁ sudinnaṁ, yaṁ mānattaṁ ciṇṇaṁ suciṇṇaṁ, so bhikkhu abbhetabbo. (40)

Cattālīsakaṁ samattaṁ.

4. Chattiṁsaka

165. Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā [1] appaṭicchannāyo, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo. (1)

1. Parimāṇāyo (Sī, Syā)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā paṭicchannāyo, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (2)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (3)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati aparimāṇā[1] appaṭicchannāyo -pa- aparimāṇā paṭicchannāyo -pa- aparimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi appaṭicchannāyo -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo. Yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (9)

Idha pana bhikkhave bhikkhu mānattāraho -pa- mānattaṁ caranto -pa- (Yathā parivāsaṁ, tathā vitthāretabbaṁ.) Abbhānāraho antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā appaṭicchannāyo -pa- parimāṇā paṭicchannāyo -pa- parimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi -pa- aparimāṇā appaṭicchannāyo -pa- aparimāṇā paṭicchannāyo -pa- aparimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi appaṭicchannāyo -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo. Yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (36)

Chattiṁsakaṁ samattaṁ.

---

1. Aparimāṇāyo (Sī, Syā)

5. Mānattasata

166. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā appaṭicchādetvā vibbhamati. So puna[1] upasampanno tā āpattiyo nacchādeti, tassa bhikkhave bhikkhuno mānattaṁ dātabbaṁ. (1)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā appaṭicchādetvā vibbhamati. So puna upasampanno tā āpattiyo chādeti, tassa bhikkhave bhikkhuno pacchimasmiṁ āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (2)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā paṭicchādetvā vibbhamati. So puna upasampanno tā āpattiyo nacchādeti, tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (3)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā paṭicchādetvā vibbhamati. So puna upasampanno tā āpattiyo chādeti, tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (4)

167. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi, so vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe chādesi, tā āpattiyo pacchā nacchādeti, yā āpattiyo pubbe nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nacchādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (5)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe chādesi, tā āpattiyo pacchā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe nacchādesi, tā āpattiyo pacchā chādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (6)

---

1. So ce puna (Ka)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe chādesi, tā āpattiyo pacchā chādeti. Yā āpattiyo pubbe nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nacchādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (7)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe chādesi, tā āpattiyo pacchā chādeti. Yā āpattiyo pubbe nacchādesi, tā āpattiyo pacchā chādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (8)

168. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti. Yā āpattiyo jānāti, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo na jānāti, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe jānitvā chādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe ajānitvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā nacchādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (9)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti. Yā āpattiyo jānāti, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo na jānāti, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe jānitvā chādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe ajānitvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā chādeti.

tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (10)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti. Yā āpattiyo jānāti, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo na jānāti, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe jānitvā chādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā chādeti. Yā āpattiyo pubbe ajānitvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā nacchādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (11)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti. Yā āpattiyo jānāti, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo na jānāti, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe jānitvā chādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā chādeti. Yā āpattiyo pubbe ajānitvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā chādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (12)

196. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati. Yā āpattiyo sarati, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo nassarati, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe saritvā chādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe assaritvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā nacchādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (13)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati.

yā āpattiyo sarati, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo nassarati, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe saritvā chādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe assaritvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā chādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchenne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (14)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati. Yā āpattiyo sarati, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo nassarati, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe saritvā chādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā chādeti. Yā āpattiyo pubbe assaritvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā nacchādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (15)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati. Yā āpattiyo sarati, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo nassarati, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe saritvā chādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā chādeti. Yā āpatiyo pubbe assaritvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā chādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (16)

170. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā

āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (17)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (18)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (19)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (20)

171. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā appaṭicchādetvā sāmaṇero hoti -pa- ummattako hoti -pa- khittacitto hoti -pa- (Yathā heṭṭhā, tathā vitthāretabbaṁ.) Vedanāṭṭo hoti -pa- tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi -pa- ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti -pa- ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati -pa- ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vedanāṭṭo hoti. So puna avedanāṭṭo hutvā yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Tassa bhikkhave bhikkhuno purimasmiṁ ca pacchimasmiṁ ca āpattikkhandhe yathāpaṭicchanne parivāsaṁ datvā mānattaṁ dātabbaṁ. (100)

Mānattasataṁ niṭṭhitaṁ.

---

6. Samūlāyasamodhānaparivāsacatussata

172. Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā appaṭicchādetvā vibbhamati,

so puna upasampanno tā āpattiyo nacchādeti, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo. (1)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā appaṭicchādetvā vibbhamati, so puna upasampanno tā āpattiyo chādeti, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (2)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā paṭicchādetvā vibbhamati, so puna upasampanno tā āpattiyo nacchādeti, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (3)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā paṭicchādetvā vibbhamati, so puna upasampanno tā āpattiyo chādeti, so bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (4)

173. Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe chādesi, tā āpattiyo pacchā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nacchādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (5)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe chādesi, tā āpattiyo pacchā nacchādeti.

Yā āpattiyo pubbe nacchādesi, tā āpattiyo pacchā chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (6)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe chādesi, tā āpattiyo pacchā chādeti. Yā āpattiyo pubbe nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nacchādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (7)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe chādesi, tā āpattiyo pacchā chādeti. Yā āpattiyo pubbe nacchādesi, tā āpattiyo pacchā chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (8)

174. Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti. Yā āpattiyo jānāti, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo na jānāti, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe jānitvā chādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe ajānitvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā nacchādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (9)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā

āpattiyo na jānāti. Yā āpattiyo jānāti, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo na jānāti, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe jānitvā chādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe ajānitvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (10)

Idha pana bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti. Yā āpattiyo jānāti, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo na jānāti, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe jānitvā chādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā chādeti. Yā āpattiyo pubbe ajānitvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā nacchādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (11)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti. Yā āpattiyo jānāti, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo na jānāti, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe jānitvā chādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā chādeti. Yā āpattiyo pubbe ajānitvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā jānitvā chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (12)

175. Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo sarati ekaccā āpattiyo nassarati. Yā āpattiyo sarati, tā

āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo nassarati, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe saritvā chādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe assaritvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā nacchādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathā paṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (13)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati. Yā āpattiyo sarati, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo nassarati, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe saritvā chādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe assaritvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (14)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati. Yā āpattiyo sarati, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo nassarati, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe saritvā chādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā chādeti. Yā āpattiyo pubbe assaritvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā nacchādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (15)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati. Yā āpattiyo sarati, tā āpattiyo chādeti. Yā āpattiyo nassarati, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe saritvā

chādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā chādeti. Yā āpattiyo pubbe assaritvā nacchādesi, tā āpattiyo pacchā saritvā chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (16)

176. Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (17)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (18)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā puna upasampanno yā

āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (19)

Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati, ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vibbhamitvā[1] puna upasampanno yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (20)

177. Idha pana bhikkhave bhikkhu parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā appaṭicchādetvā sāmaṇero hoti -pa- ummattako hoti -pa- khittacitto hoti -pa- vedanāṭṭo hoti -pa- tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. (Yathā heṭṭhā vitthāritaṁ, tathā vitthāretabbaṁ) -pa- ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti -pa- ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati -pa- ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vedanāṭṭo hoti, so puna avedanāṭṭo hutvā yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko

---

1. So bhikkhu vibbhamitvā (Ka)

nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (100)

178. Idha pana bhikkhave bhikkhu mānattāraho -pa- mānattaṁ caranto -pa- abbhānāraho antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā appaṭicchādetvā vibbhamati -pa- (Mānattāraho ca mānattacārī ca abbhānāraho ca yathā parivāso vitthārito, tathā vitthāretabbo.) (320)

179. Idha pana bhikkhave bhikkhu abbhānāraho antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā appaṭicchādetvā sāmaṇero hoti -pa- ummattako hoti -pa- khittacitto hoti -pa- vedanāṭṭo hoti -pa- tassa honti āpattiyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi -pa- ekaccā āpattiyo jānāti, ekaccā āpattiyo na jānāti -pa- ekaccā āpattiyo sarati, ekaccā āpattiyo nassarati -pa- ekaccāsu āpattīsu nibbematiko, ekaccāsu āpattīsu vematiko. Yāsu āpattīsu nibbematiko, tā āpattiyo chādeti. Yāsu āpattīsu vematiko, tā āpattiyo nacchādeti. So vedanāṭṭo hoti, so puna avedanāṭṭo hutvā yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko

nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko nacchādeti -pa-. Yā āpattiyo pubbe nibbematiko chādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. Yā āpattiyo pubbe vematiko nacchādesi, tā āpattiyo pacchā nibbematiko chādeti. So bhikkhu mūlāya paṭikassitabbo, yathāpaṭicchannānañcassa āpattīnaṁ purimāya āpattiyā samodhānaparivāso dātabbo. (400)

Samūlāyasamodhānaparivāsacatussataṁ niṭṭhitaṁ.

---

7. Parimāṇādivāra-aṭṭhaka

180. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjitvā parimāṇā appaṭicchādetvā -pa- aparimāṇā appaṭicchādetvā -pa- ekanāmā appaṭicchādetvā -pa- nānānāmā appaṭicchādetvā -pa- sabhāgā appaṭicchādetvā -pa- visabhāgā appaṭicchādetvā -pa- vavatthitā appaṭicchādetvā -pa- sambhinnā appaṭicchādetvā vibbhamati -pa-. (Yathā heṭṭhā, tathā vitthāretabbaṁ.)

Parimāṇādivāra-aṭṭhakaṁ niṭṭhitaṁ.

---

8. Dvebhikkhuvāra-ekādasaka

181. Dve bhikkhū saṁghādisesaṁ āpannā honti, te saṁghādisese saṁghādisesadiṭṭhino honti, eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne[1] cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (1)

---

1. Yathāpaṭicchannānaṁ (Sī)

Dve bhikkhū saṁghādisesaṁ āpannā honti, te saṁghādisese vematikā honti, eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (2)

Dve bhikkhū saṁghādisesaṁ āpannā honti, te saṁghādisese missakadiṭṭhino honti, eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (3)

Dve bhikkhū missakaṁ āpannā honti, te missake saṁghādisesadiṭṭhino honti, eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (4)

Dve bhikkhū missakaṁ āpannā honti, te missake missakadiṭṭhino honti, eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (5)

Dve bhikkhū suddhakaṁ āpannā honti, te suddhake saṁghādisesadiṭṭhino honti, eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, ubhopi yathādhammaṁ kārāpetabbā. (6)

Dve bhikkhū suddhakaṁ āpannā honti, te suddhake suddhakadiṭṭhino honti, eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, ubhopi yathādhammaṁ kārāpetabbā. (7)

Dve bhikkhū saṁghādisesaṁ āpannā honti, te saṁghādisese saṁghādisesadiṭṭhino honti, ekassa hoti "ārocessāmī"ti, ekassa hoti "na ārocessāmī"ti, so paṭhamampi yāmaṁ chādeti, dutiyampi yāmaṁ chādeti, tatiyampi yāmaṁ chādeti, uṭṭhite aruṇe channā hoti āpatti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (8)

Dve bhikkhū saṁghādisesaṁ āpannā honti, te saṁghādisese saṁghādisesadiṭṭhino honti, te gacchanti "ārocessāmā"ti, ekassa antarāmagge makkhadhammo uppajjati "na ārocessāmī"ti, so paṭhamampi yāmaṁ chādeti, dutiyampi yāmaṁ chādeti, tatiyampi yāmaṁ chādeti, uṭṭhite aruṇe channā hoti āpatti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (9)

Dve bhikkhū saṁghādisesaṁ āpannā honti, te saṁghādisese saṁghādisesadiṭṭhino honti, te ummattakā honti, te pacchā anummattakā hutvā eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (10)

Dve bhikkhū saṁghādisesaṁ āpannā honti, te pātimokkhe uddissamāne evaṁ vadanti "idāneva kho mayaṁ jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṁ uddesaṁ āgacchatī"ti, te saṁghādisese saṁghādisesadiṭṭhino honti, eko chādeti, eko nacchādeti. Yo chādeti, so dukkaṭaṁ desāpetabbo, yathāpaṭicchanne cassa parivāsaṁ datvā ubhinnampi mānattaṁ dātabbaṁ. (11)

Dvebhikkhuvāra-ekādasakaṁ niṭṭhitaṁ.

---

9. Mūlāya-avisuddhinavaka

182. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi ekanāmampi nānānāmappi sabhāgampi visabhāgampi vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyo appaṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya

paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, adhammena mānattaṁ deti, adhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (1)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi ekanāmampi nānānāmampi sabhāgampi visabhāgampi vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyo paṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, adhammena mānattaṁ deti, adhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (2)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi ekanāmampi nānānāmampi sabhāgampi visabhāgampi vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, adhammena mānattaṁ deti, adhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (3)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi ekanāmampi nānānāmampi sabhāgampi visabhāgampi vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati aparimāṇāyo appaṭicchannāyo -pa- aparimāṇāyo paṭicchannāyo -pa- aparimāṇāyo paṭicchannāyopi

appaṭicchannāyopi -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi appaṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, adhammena mānattaṁ deti, adhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (4 - 7)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi ekanāmampi nānānāmampi sabhāgampi visabhāgampi vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, adhammena mānattaṁ deti, adhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (8)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi ekanāmampi nānānāmampi sabhāgampi visabhāgampi vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, adhammena mānattaṁ deti, adhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (9)

Mūlāya-avisuddhinavakaṁ[1] niṭṭhitaṁ.

1. Samūlāvisuddhinavakaṁ (Ka)

10. Dutiyanavaka[1]

183. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā appaṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (1)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā paṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena

---

1. Idaṁ navakaṁ porāṇapotthakesu avisukkhivaseneva āgataṁ, vuccamānatatiyanavakena ca saṁsaṭṭhaṁ. Taṁ paṭivisodhakehi asaṁsaṭṭhaṁ katvā visuṁ patiṭṭhāpitaṁ. Sīhaḷa-syāma-potthakesu pana taṁ visuddhivaseneva āgataṁ. Taṁ panevaṁ veditabbaṁ—

10. Mūlāyavisuddhinavaka (Sī, Syā)

183. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyo appaṭicchannāyo -pa- parimāṇāyo paṭicchannāyo -pa- parimāṇāyo

aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (2)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi āparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (3)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi ekanāmampi nānānāmampi sabhāgampi visabhāgampi vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ

---

10. Mūlāyavisuddhinavaka (Sī, Syā)

paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi. (1 - 3)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati aparimāṇāyo

deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati aparimāṇā appaṭicchannāyo -pa- aparimāṇā paṭicchannāyo -pa- aparimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi appaṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (4-7)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi āparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (8)

---

10. Mūlāyavisuddhinavaka (Sī, Syā)

appaṭicchannāyo -pa- aparimāṇāyo paṭicchannāyo -pa- aparimāṇāyo paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi. (4-6)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu avisuddho tāhi āpattīhi. (9)

Dutiyanavakaṁ niṭṭhitaṁ.

---

11. Tatiyanavaka

184. Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ

---

10. Mūlāyavisuddhinavaka (Sī, Syā)

saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi appaṭicchannāyo -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi. (7-9)

Mūlāya visuddhinavakaṁ niṭṭhitaṁ.

āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyo appaṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, so "parivasāmī"ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyo appaṭicchannāyo. So tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarati, aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarati, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. Sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇāyo appaṭicchannāyo. Sohaṁ saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassi adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ 'parivasāmī'ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇāyo appaṭicchannāyo. Sohaṁ tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca mūlāyapaṭikassanaṁ yāceyyaṁ dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānan"ti. So saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca mūlāyapaṭikassanaṁ yācati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānaṁ. Taṁ saṁgho purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi[1]. (1)

1. Ayaṁ paṭhamavāro Sī-Syā-potthakesu paripuṇṇo dissati.

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā paṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, so "parivassāmī"ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā paṭicchannāyo. So tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ[1] antarā-āpattiyo sarati, aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarati, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. Sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇā paṭicchannāyo. Sohaṁ saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlayapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassi adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ 'parivasāmī'ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇā paṭicchannāyo sohaṁ tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, aparā āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarā āpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāyapaṭikassanaṁ yāceyyaṁ dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānan"ti. So saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca mūlāyapaṭikassanaṁ yācati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānaṁ. Taṁ saṁgho purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca mūlāya paṭikassati

1. Purimānaṁ āpattīnaṁ (Ka)

dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi. (2)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāpaṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, so "parivasāmī"ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchanāyopi. So tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarati, aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarati, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. Sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. Sohaṁ saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassi adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ 'parivasāmī'ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇā paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. Sohaṁ tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ purimā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāyapaṭikassanaṁ yāceyyaṁ dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānan"ti. So saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarā āpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattinañca

mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānaṁ. Taṁ saṁgho purimā-āpattīnaṁ antarā āpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi. (3)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati aparimāṇāyo appaṭicchannāyo -pa- aparimāṇāyo paṭicchannāyo -pa- aparimāṇāyo paṭicchanāyopi appaṭicchannāyopi -pa- parimāṇāyopi aparimāṇāyopi appaṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati. Taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassi adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, so "parivasāmī"ti maññamāno -pa-. Taṁ saṁgho purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca aparā-āpattīnaṁ antarā-āpattīnañca mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi[1]. (4 - 7)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo. So saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, so "parivasāmī"ti maññamāno antarā

1. Imepi cattāro vārā Sī-Syā-potthakesu paripuṇṇā dissanti.

saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo. So tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarati, aparā āpattīnaṁ antarā āpattiyo sarati, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. Sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo. Sohaṁ saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassi adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ 'parivasāmī'ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyo. Sohaṁ tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā āpattiyo sarāmi, aparāpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarāpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāya paṭikassanaṁ yāceyyaṁ dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānan"ti. So saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarāpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānaṁ. Taṁ saṁgho purimā-āpattīnaṁ antarā āpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi. (8)

Idha pana bhikkhave bhikkhu sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. So saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yācati, tassa saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ deti, so parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So saṁghaṁ

antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yācati, taṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassati adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ deti, so "parivasāmī"ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjati parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. So tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarati. Aparā āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarati, tassa evaṁ hoti "ahaṁ kho sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇampi aparimāṇampi -pa- vavatthitampi sambhinnampi. Sohaṁ saṁghaṁ tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ yāciṁ, tassa me saṁgho tāsaṁ āpattīnaṁ samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ parivasanto antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. Sohaṁ saṁghaṁ antarā-āpattīnaṁ mūlāyapaṭikassanaṁ yāciṁ, taṁ maṁ saṁgho antarā-āpattīnaṁ mūlāya paṭikassi adhammikena kammena kuppena aṭṭhānārahena, adhammena samodhānaparivāsaṁ adāsi, sohaṁ 'parivasāmī'ti maññamāno antarā sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ parimāṇāyopi aparimāṇāyopi paṭicchannāyopi appaṭicchannāyopi. Sohaṁ tasmiṁ bhūmiyaṁ ṭhito purimā-āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, aparā āpattīnaṁ antarā-āpattiyo sarāmi, yaṁnūnāhaṁ saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarā āpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāyapaṭikassanaṁ yāceyyaṁ dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānan"ti. So saṁghaṁ purimā-āpattīnaṁ antarā āpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāyapaṭikassanaṁ yācati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ, dhammena mānattaṁ, dhammena abbhānaṁ. Taṁ saṁgho purimā-āpattīnaṁ antarā āpattīnañca aparā āpattīnaṁ antarā āpattīnañca mūlāya paṭikassati dhammikena kammena akuppena ṭhānārahena, dhammena samodhānaparivāsaṁ deti, dhammena mānattaṁ deti, dhammena abbheti. So bhikkhave bhikkhu visuddho tāhi āpattīhi. (9)

Tatiyanavakaṁ niṭṭhitaṁ.

Samuccayakkhandhako tatiyo.

Tassuddānaṁ

Appaṭicchannā ekāha, dvīha tīha catūha ca.
Pañcāhapakkhadasannaṁ, āpattimāha Mahāmuni.

Suddhanto ca vibbhamanto, parimāṇamukhaṁ dve bhikkhū.
Tattha saññino dve yathā, vematikā tatheva ca.

Missakadiṭṭhino dve ca, asuddhakekadiṭṭhino.
Dve ceva suddhadiṭṭhino.

Tatheva ca eko chādeti, atha makkhamatena ca.
Ummattakadesanañca, mūlā aṭṭhārasa[1] visuddhato.

Ācariyānaṁ vibhajjapadānaṁ[2], Tambapaṇṇidīpapasādakānaṁ.
Mahāvihāravāsīnaṁ, vācanā saddhammaṭṭhitiyāti.

Samuccayakkhandhako niṭṭhito.

1. Pannarasa (Ka)
2. Vibhajjavādīnaṁ (Sī)

4. Samathakkhandhaka

1. Sammukhāvinaya

185. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū asammukhībhūtānaṁ bhikkhūnaṁ kammāni karonti tajjanīyampi niyassampi pabbājanīyampi paṭisāraṇīyampi ukkhepanīyampi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū asammukhībhūtānaṁ bhikkhūnaṁ kammāni karissanti tajjanīyampi niyassampi pabbājanīyampi paṭisāraṇīyampi ukkhepaṇīyampī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhū asammukhībhūtānaṁ bhikkhūnaṁ kammāni karonti tajjanīyampi niyassampi pabbājanīyampi paṭisāraṇīyampi ukkhepanīyampīti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ bhikkhave tesaṁ moghapurisānaṁ ananulomikaṁ appatirūpaṁ assāmaṇakaṁ akappiyaṁ akaraṇīyaṁ. Kathaṁ hi nāma te bhikkhave moghapurisā asammukhībhūtānaṁ bhikkhūnaṁ kammāni karissanti tajjanīyampi niyassampi pabbājanīyampi paṭisāraṇīyampi ukkhepanīyampi. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—na bhikkhave asammukhībhūtānaṁ bhikkhūnaṁ kammaṁ kātabbaṁ tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, yo kareyya, āpatti dukkaṭassa.

186. Adhammavādī puggalo, adhammavādī sambahulā, adhammavādī saṁgho, dhammavādī puggalo, dhammavādī sambahulā, dhammavādī saṁgho.

Kaṇhapakkhanavaka

187. Adhammavādī puggalo dhammavādiṁ puggalaṁ saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī"ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirūpakena. (1)

Adhammavādī puggalo dhammavādī sambahule saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti "ayaṁ dhammo, ayaṁ

vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirūpakena. (2)

Adhammavādī puggalo dhammavādiṁ saṁghaṁ saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti[1]. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirūpakena. (3)

Adhammavādī sambahulā dhammavādiṁ puggalaṁ saññāpenti nijjhāpenti pekkhenti anupekkhenti dassenti anudassenti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirūpakena. (4)

Adhammavādī sambahulā dhammavādī sambahule saññāpenti nijjhāpenti pekkhenti anupekkhenti dassenti anudassenti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirūpakena. (5)

Adhammavādī sambahulā dhammavādiṁ saṁghaṁ saññāpenti nijjhāpenti pekkhenti anupekkhenti dassenti anudassenti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirūpakena. (6)

Adhammavādī saṁgho dhammavādiṁ puggalaṁ saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirūpakena. (7)

Adhammavādī saṁgho dhammavādī sambahule saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirūpakena. (8)

Adhammavādī saṁgho dhammavādiṁ saṁghaṁ saññāpeti nijjhāpeti pekkheti, anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo,

1. Imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethāti (Ka)

idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, adhammena vūpasammati sammukhāvinayapatirupakena. (9)

Kaṇhapakkhanavakaṁ niṭṭhitaṁ.

Sukkapakkhanavaka

188. Dhammavādī puggalo adhammavādiṁ puggalaṁ saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, dhammena vūpasammati sammukhāvinayena. (1)

Dhammavādī puggalo adhammavādī sambahule saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, dhammena vūpasammati sammukhāvinayena. (2)

Dhammavādī puggalo adhammavādiṁ saṁghaṁ saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, dhammena vūpasammati sammukhāvinayena. (3)

Dhammavādī sambahulā adhammavādiṁ puggalaṁ saññāpenti nijjhāpenti pekkhenti anupekkhenti dassenti anudassenti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati dhammena vūpasammati sammukhāvinayena. (4)

Dhammavādī sambahulā adhammavādī sambahule saññāpenti nijjhāpenti pekkhenti anupekkhenti dassenti anudassenti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, dhammena vūpasamati sammukhāvinayena. (5)

Dhammavādī sambahulā adhammavādiṁ saṁghaṁ saññāpenti nijjhāpenti pekkhenti anupekkhenti dassenti anudassenti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ

satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, dhammena vūpasammati sammukhāvinayena. (6)

Dhammavādī saṁgho adhammavādiṁ puggalaṁ saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, dhammena vūpasammati sammukhāvinayena. (7)

Dhammavādī saṁgho adhammavādī sambahule saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, dhammena vūpasammati sammukhāvinayena. (8)

Dhammavādī saṁgho adhammavādiṁ saṁghaṁ saññāpeti nijjhāpeti pekkheti anupekkheti dasseti anudasseti “ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehī”ti. Evañcetaṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, dhammena vūpasammati sammukhāvinayenāti. (9)

Sukkapakkhanavakaṁ niṭṭhitaṁ.

---

2. Sativinaya

189. * Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena āyasmatā Dabbena Mallaputtena jātiyā sattavassena arahattaṁ sacchikataṁ hoti, yaṁ kiñci sāvakena pattabbaṁ, sabbaṁ tena anuppattaṁ hoti, natthi cassa kiñci uttari[1] karaṇīyaṁ, katassa vā paticayo. Atha kho āyasmato Dabbassa Mallaputtassa rahogatassa paṭisallīnassa evaṁ cetasso parivitakko udapādi “mayā kho jātiyā sattavassena arahattaṁ sacchikataṁ, yaṁ kiñci sāvakena pattabbaṁ, sabbaṁ mayā anuppattaṁ, natthi ca me kiñci uttarikaraṇīyaṁ, katassa vā paticayo, kiṁ nu kho ahaṁ saṁghassa veyyāvaccaṁ kareyyan”ti.

---

* Idaṁ vatthu Vi 1. 243 piṭṭhādīsupi āgataṁ.

1. Uttariṁ (Sī)

Atha kho āyasmato Dabbassa Mallaputtassa etadahosi "yaṁnūnāhaṁ saṁghassa senāsanañca paññapeyyaṁ bhattāni ca uddiseyyan"ti. Atha kho āyasmā Dabbo Mallaputto sāyanhasamayaṁ paṭisallānā vuṭṭhito yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Dabbo Mallaputto Bhagavantaṁ etadavoca "idha mayhaṁ bhante rahogatassa paṭisallīnassa evaṁ cetaso parivitakko udapādi 'mayā kho jātiyā sattavassena arahattaṁ sacchikataṁ, yaṁ kiñci sāvakena pattabbaṁ, sabbaṁ mayā anuppattaṁ, natthi ca me kiñci uttarikaraṇīyaṁ, katassa vā paticayo, kiṁ nu kho ahaṁ saṁghassa veyyāvaccaṁ kareyyan'ti. Tassa mayhaṁ bhante etadahosi 'yaṁnūnāhaṁ saṁghassa senāsanañca paññapeyyaṁ bhattāni ca uddiseyyan'ti, icchāmahaṁ bhante saṁghassa senāsanañca paññāpetuṁ bhattāni ca uddisitun"ti. Sādhu sādhu Dabba, tena hi tvaṁ Dabba saṁghassa senāsanañca paññapeti bhattāni ca uddisāhīti[1]. "Evaṁ bhante"ti kho āyasmā Dabbo Mallaputto Bhagavato paccassosi. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Dabbaṁ Mallaputtaṁ senāsanapaññāpakañca bhattuddesakañca sammannatu. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ Dabbo Mallaputto yācitabbo[2], yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

190. "Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ senāsanapaññāpakañca bhattuddesakañca sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ senāsanapaññāpakañca bhattuddesakañca sammannati, yassāyasmato khamati āyasmato Dabbassa Mallaputtassa senāsanapaññāpakassa ca bhuttuddesakassa ca sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena āyasmā Dabbo Mallaputto senāsanapaññāpako ca bhattuddesako ca khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

---

1. Uddisāti (Vi 1. 244 piṭṭhe.)
2. Dabbo yacitabbo (Syā, Ka)

191. Sammato ca panāyasmā Dabbo Mallaputto sabhāgānaṁ bhikkhūnaṁ ekajjhaṁ senāsanaṁ paññapeti, ye te bhikkhū suttantikā, tesaṁ ekajjhaṁ senāsanaṁ paññapeti "te aññamaññaṁ suttantaṁ saṅgāyissantī"ti. Ye te bhikkhū vinayadharā, tesaṁ ekajjhaṁ senāsanaṁ paññapeti "te aññamaññaṁ vinayaṁ vinicchinissantī'ti. Ye te bhikkhū dhammakathikā, tesaṁ ekajjhaṁ senāsanaṁ paññapeti "te aññamaññaṁ dhammaṁ sākacchissantī"ti. Ye te bhikkhū jhāyino, tesaṁ ekajjhaṁ senāsanaṁ paññapeti "te aññamaññaṁ na byābādhissantī"ti. Ye te bhikkhū tiracchānakathikā kāyadaḷhibahulā[1] viharanti, tesampi ekajjhaṁ senāsanaṁ paññapeti "imāyapime āyasmanto ratiyā acchissantī"ti. Yepi te bhikkhū vikāle āgacchanti, tesampi tejodhātuṁ samāpajjitvā teneva ālokena senāsanaṁ paññapeti, apisu bhikkhū sañcicca vikāle āgacchanti "mayaṁ āyasmato Dabbassa Mallaputtassa iddhipāṭihāriyaṁ passissāmā"ti.

Te āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ upasaṅkamitvā evaṁ vadanti "amhākaṁ āvuso Dabba senāsanaṁ paññapehī"ti. Te āyasmā Dabbo Mallaputto evaṁ vadeti "kattha āyasmantā icchanti, kattha paññapemī"ti. Te sañcicca dūre apadisanti "amhākaṁ āvuso Dabba Gijjhakūṭe pabbate senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso corapapāte senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Isigilipasse kāḷasilāyaṁ senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Vebhārapasse Sattapaṇṇiguhāyaṁ senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Sītavane Sappasoṇḍikapabbhāre senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Gotamakakandarāyaṁ[2] senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Tindukakandarāyaṁ senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Tapodakandarāyaṁ[3] senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Tapodārāme senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Jīvakambavane senāsanaṁ paññapehi, amhākaṁ āvuso Maddakucchimhi migadāye senāsanaṁ paññapehī"ti.

---

1. Kāyadaḍḍhibahulā (Sī)
2. Gomaṭakandarāyaṁ (Syā, Kaṁ)
3. Kapotakandarāyaṁ (Ka)

Tesaṁ āyasmā Dabbo Mallaputto tejodhātuṁ samāpajjitvā aṅguliyā jalamānāya purato purato gacchati. Tepi teneva ālokena āyasmato Dabbassa Mallaputtassa piṭṭhito piṭṭhito gacchanti. Tesaṁ āyasmā Dabbo Mallaputto evaṁ senāsanaṁ paññapeti "ayaṁ mañco, idaṁ pīṭhaṁ, ayaṁ bhisi, idaṁ bibbohanaṁ[1], idaṁ vaccaṭṭhānaṁ, idaṁ passāvaṭṭhānaṁ, idaṁ pānīyaṁ, idaṁ paribhojanīyaṁ, ayaṁ kattaradaṇḍo, idaṁ saṁghassa katikasaṇṭhānaṁ, imaṁ kālaṁ pavisitabbaṁ, imaṁ kālaṁ nikkhamitabban"ti. Tesaṁ āyasmā Dabbo Mallaputto evaṁ senāsanaṁ paññapetvā punadeva Veḷuvanaṁ paccāgacchati.

192. Tena kho pana samayena Mettiyabhūmajakā[2] bhikkhū navakā ceva honti appapuññā ca, yāni saṁghassa lāmakāni senāsanāni, tāni tesaṁ pāpuṇanti lāmakāni ca bhattāni. Tena kho pana samayena Rājagahe manussā icchanti therānaṁ bhikkhūnaṁ abhisaṅkhārikaṁ piṇḍapātaṁ dātuṁ sappimpi telampi uttaribhaṅgampi. Mettiyabhūmajakānaṁ pana bhikkhūnaṁ pākatikaṁ denti yathārandhaṁ[3] kaṇājakaṁ bilaṅgadutiyaṁ, te pacchābhattaṁ piṇḍapātappaṭikkantā there bhikkhū pucchanti "tumhākaṁ āvuso bhattagge kiṁ ahosi, tumhākaṁ kiṁ ahosī"ti[4]. Ekacce therā evaṁ vadanti "amhākaṁ āvuso sappi ahosi, telaṁ ahosi, uttaribhaṅgaṁ ahosī"ti. Mettiyabhūmajakā pana bhikkhū evaṁ vadanti "amhākaṁ āvuso na kiñci ahosi, pākatikaṁ yathārandhaṁ kaṇājakaṁ bilaṅgadutiyan'ti.

Tena kho pana samayena kalyāṇabhattiko gahapati saṁghassa catukkabhattaṁ deti niccabhattaṁ, so bhattagge saputtadāro upatiṭṭhitvā parivisati, aññe odanena pucchanti, aññe sūpena pucchanti, aññe telena pucchanti, aññe uttaribhaṅgena pucchanti. Tena kho pana samayena kalyāṇabhattikassa gahapatino bhattaṁ svātanāya Mettiyabhūmajakānaṁ bhikkhūnaṁ uddiṭṭhaṁ hoti. Atha kho kalyāṇabhattiko gahapati ārāmaṁ agamāsi kenacideva karaṇīyena. So yenayasmā Dabbo Mallaputto tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ abhivādetvā

---

1. Bimbohanaṁ (Sī, Syā, Kaṁ)
2. Mettiyabhummajakā (Sī, Syā, Kaṁ)
3. Yathāraddhaṁ (Syā)
4. Kiṁ nāhosi (Syā, Kaṁ)

ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinnaṁ kho kalyāṇabhattikaṁ gahapatiṁ āyasmā Dabbo Mallaputto dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṁsesi. Atha kho kalyāṇabhattiko gahapati āyasmatā Dabbena Mallaputtena dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṁsito āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ etadavoca "kassa bhante amhākaṁ ghare svātanāya bhattaṁ uddiṭṭhan"ti. Mettiyabhūmajakānaṁ kho gahapati bhikkhūnaṁ tumhākaṁ ghare svātanāya bhattaṁ uddiṭṭhanti. Atha kho kalyāṇabhattiko gahapati anattamano ahosi "kathaṁ hi nāma pāpabhikkhū amhākaṁ ghare bhuñjissantī"ti gharaṁ gantvā dāsiṁ āṇāpesi "ye je sve bhattikā āgacchanti, te koṭṭhake āsanaṁ paññapetvā kaṇājakena bilaṅgadutiyena parivisā"ti. "Evaṁ ayyā"ti kho sā dāsī kalyāṇabhattikassa gahapatino paccassosi.

Atha kho Mettiyabhūmajakā bhikkhū "hiyyo kho āvuso amhākaṁ kalyāṇabhattikassa gahapatino bhattaṁ uddiṭṭhaṁ, sve amhe kalyāṇabhattiko gahapati saputtadāro upatiṭṭhitvā parivisissati, aññe odanena pucchissanti, aññe sūpena pucchissanti, aññe telena pucchissanti, aññe uttaribhaṅgena pucchissantī"ti te teneva somanassena na cittarūpaṁ rattiyā supiṁsu. Atha kho Mettiyabhūmajakā bhikkhū pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena kalyāṇabhattikassa gahapatino nivesanaṁ tenupasaṅkamiṁsu. Addasā kho sā dāsī Mettiyabhūmajake bhikkhū dūratova āgacchante, disvāna koṭṭhake āsanaṁ paññapetvā Mettiyabhūmajake bhikkhū etadavoca "nisīdatha bhante"ti. Atha kho Mettiyabhūmajakānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "nissaṁsayaṁ kho na tāva bhattaṁ siddhaṁ bhavissati, yathā mayaṁ koṭṭhake nisīdāpiyāmā"ti[1]. Atha kho sā dāsī kaṇājakena[2] bilaṅgadutiyena upagañchi "bhuñjatha bhante"ti. Mayaṁ kho bhagini niccabhattikāti. Jānāmi ayyā "niccabhattikā"ti, api cāhaṁ hiyyova gahapatinā āṇattā "ye je sve bhattikā āgacchanti, te koṭṭhake āsanaṁ paññapetvā kaṇājakena bilaṅgadutiyena parivisā"ti, bhuñjatha bhanteti. Atha kho Mettiyabhūmajakā bhikkhū "hiyyo kho āvuso kalyāṇabhattiko gahapati ārāmaṁ agamāsi Dabbassa

---

1. Nisīdāpeyyāmāti (Ka)
2. Kāṇājakena (Syā, Kaṁ)

Mallaputtassa santike, nissaṁsayaṁ kho mayaṁ Dabbena Mallaputtena gahapatino antare paribhinnā”ti[1] te teneva domanassena na cittarūpaṁ bhuñjiṁsu. Atha kho Mettiyabhūmajakā bhikkhū pacchābhattaṁ piṇḍapātappaṭikkantā ārāmaṁ gantvā pattacīvaraṁ paṭisāmetvā bahārāmakoṭṭhake saṁghāṭipallatthikāya nisīdiṁsu tuṇhībhūtā maṅkubhūtā pattakkhandhā adhomukhā pajjhāyantā appaṭibhānā.

Atha kho Mettiyā bhikkhunī yena Mettiyabhūmajakā bhikkhū tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Mettiyabhūmajake bhikkhū etadavoca “vandāmi ayyā”ti. Evaṁ vutte Mettiyabhūmajakā bhikkhū nālapiṁsu. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho Mettiyā bhikkhunī Mettiyabhūmajake bhikkhū etadavoca “vandāmi ayyā”ti. Tatiyampi kho Mettiyabhūmajakā bhikkhū nālapiṁsu. Kyāhaṁ ayyānaṁ aparajjhāmi, kissa maṁ ayyā nālapantīti. Tathā hi pana tvaṁ bhagini amhe Dabbena Mallaputtena viheṭhiyamāne ajjhupekkhasīti. Kyāhaṁ ayyā karomīti. Sace kho tvaṁ bhagini iccheyyāsi, ajjeva Bhagavā āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ nāsāpeyyāti. Kyāhaṁ ayyā karomi, kiṁ mayā sakkā kātunti. Ehi tvaṁ bhagini, yena Bhagavā tenupasaṅkama, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ evaṁ vadehi “idaṁ bhante nacchannaṁ nappatirūpaṁ, yāyaṁ bhante disā abhayā anītikā anupaddavā, sāyaṁ disā sabhayā sa-ītikā sa-upaddavā, yato nivātaṁ tato savātaṁ[2], udakaṁ maññe ādittaṁ, ayyenamhi Dabbena Mallaputtena dūsitā”ti. “Evaṁ ayyā”ti kho Mettiyā bhikkhunī Mettiyabhūmajakānaṁ bhikkhūnaṁ paṭissutvā[3] yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi, ekamantaṁ ṭhitā kho Mettiyā[4] bhikkhunī Bhagavantaṁ etadavoca “idaṁ bhante nacchannaṁ nappatirūpaṁ, yāyaṁ bhante disā abhayā anītikā anupaddavā, sāyaṁ disā sabhayā sa-ītikā sa-upaddavā, yato nivātaṁ tato savātaṁ, udakaṁ maññe ādittaṁ, ayyenamhi Dabbena Mallaputtena dūsitā”ti.

193. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ paṭipucchi “sarasi tvaṁ Dabba evarūpaṁ

1. Santike paribhinnāti (Syā, Kaṁ)
2. Tato pavātaṁ (Sī, Syā, Kaṁ)
3. Paṭissuṇitvā (Syā, Kaṁ)
4. Sā Mettiyā (Syā, Ka)

kattā, yathāyaṁ bhikkhunī āhā"ti. Yathā maṁ bhante Bhagavā jānātīti. Dutiyampi kho Bhagavā āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ etadavoca "sarasi tvaṁ Dabba evarūpaṁ kattā, yathāyaṁ bhikkhunī āhā"ti. Yathā maṁ bhante Bhagavā jānātīti. Tatiyampi kho Bhagavā āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ etadavoca "sarasi tvaṁ Dabba evarūpaṁ kattā, yathāyaṁ bhikkhunī āhā"ti. Yathā maṁ bhante Bhagavā jānātīti. Na kho Dabba Dabbā evaṁ nibbeṭhenti, sace tayā kataṁ 'katan'ti vadehi, sace akataṁ 'akatan'ti vadehīti. Yatohaṁ bhante jāto, nābhijānāmi supinantenapi methunaṁ dhammaṁ paṭisevitā, pageva jāgaroti. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi "tena hi bhikkhave Mettiyaṁ bhikkhuniṁ nāsetha, ime ca bhikkhū anuyuñjathā"ti. Idaṁ vatvā Bhagavā uṭṭhāyāsanā vihāraṁ pāvisi.

Atha kho te bhikkhū Mettiyaṁ bhikkhuniṁ nāsesuṁ. Atha kho Mettiyabhūmajakā bhikkhū te bhikkhū etadavocuṁ "māvuso Mettiyaṁ bhikkhuniṁ nāsetha, na sā kiñci aparajjhati, amhehi sā ussāhitā kupitehi anattamanehi cāvanādhippāyehī"ti. Kiṁ pana tumhe āvuso āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsethāti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Mettiyabhūmajakā bhikkhū āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsessantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave Mettiyabhūmajakā bhikkhū Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsentīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

Tena hi bhikkhave saṁgho Dabbassa Mallaputtassa sativepullappattassa sativinayaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo, tena bhikkhave Dabbena Mallaputtena saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ime maṁ bhante Mettiyabhūmajakā bhikkhū amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti, sohaṁ bhante sativepullappatto saṁghaṁ sativinayaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo "ime maṁ bhante Mettiyabhūmajakā bhikkhū amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti,

sohaṁ[1] sativepullappatto tatiyampi bhante saṁghaṁ sativinayaṁ yācāmī"ti. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

194. "Suṇātu me bhante saṁgho, ime Mettiyabhūmajakā bhikkhū āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti, āyasmā Dabbo Mallaputto sativepullappatto saṁghaṁ sativinayaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho āyasmato Dabbassa Mallaputtassa sativepullappattassa sativinayaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ime Mettiyabhūmajakā bhikkhū āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti, āyasmā Dabbo Mallaputto sativepullappatto saṁghaṁ sativinayaṁ yācati, saṁgho āyasmato Dabbassa Mallaputtassa sativepullappattassa sativinayaṁ deti, yassāyasmato khamati āyasmato Dabbassa Mallaputtassa sativepullappattassa sativinayassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho ime Mettiyabhūmajakā bhikkhū āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti, āyasmā Dabbo Mallaputto sativepullappatto saṁghaṁ sativinayaṁ yācati, saṁgho āyasmato Dabbassa Mallaputtassa sativepullappattassa sativinayaṁ deti, yassāyasmato khamati āyasmato Dabbassa Mallaputtassa sativepullappattassa sativinayassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinno saṁghena āyasmato Dabbassa Mallaputtassa sativepullappattassa sativinayo, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

195. Pañcimāni bhikkhave dhammikāni sativinayassa dānāni. Suddho hoti bhikkhu anāpattiko, anuvadanti ca naṁ, yācati ca, tassa saṁgho sativinayaṁ deti dhammena samaggena. Imāni kho bhikkhave pañca dhammikāni sativinayassa dānānīti.

---

1. Sohaṁ bhante (Ka)

3. Amūḷhavinaya

196. Tena kho pana samayena Gaggo bhikkhu ummattako hoti cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ hoti bhāsitaparikkantaṁ. Bhikkhū Gaggaṁ bhikkhuṁ ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti. So evaṁ vadeti "ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan"ti. Evampi naṁ vuccamānā codenteva "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhū Gaggaṁ bhikkhuṁ ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codessanti 'saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā'ti. So evaṁ vadeti 'ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan'ti. Evampi naṁ vuccamānā codenteva saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

Tena hi bhikkhave saṁgho Gaggassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayaṁ detu. Evañca pana bhikkhave dātabbo, tena bhikkhave vaggena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, maṁ bhikkhū ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti 'saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā'ti, tyāhaṁ evaṁ vadāmi 'ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan'ti, evampi maṁ vuccamānā

codenteva ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, sohaṁ bhante amūḷho saṁghaṁ amūḷhavinayaṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo “ahaṁ bhante ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, maṁ bhikkhū ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, tyāhaṁ evaṁ vadāmi ‘ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan’ti, evampi maṁ vuccamānā codenteva ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, sohaṁ amūḷho[1] tatiyampi bhante saṁghaṁ amūḷhavinayaṁ yācāmī”ti. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

197. “Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Gaggo bhikkhu ummattako ahosi cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, bhikkhū Gaggaṁ bhikkhuṁ ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, so evaṁ vadeti ‘ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan’ti, evampi naṁ vuccamānā codenteva ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, so amūḷho saṁghaṁ amūḷhavinayaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Gaggassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Gaggo bhikkhu ummattako ahosi cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, bhikkhū Gaggaṁ bhikkhuṁ ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, so evaṁ vadeti, ‘ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ

---

1. Sohaṁ bhante amūḷho (Ka)

ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan'ti, evampi naṁ vuccamānā codenteva 'saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā'ti, so amūḷho saṁghaṁ amūḷhavinayaṁ yācati, saṁgho Gaggassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayaṁ deti, yassāyasmato khamati Gaggassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena Gaggassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayo, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

198. Tīṇimāni bhikkhave adhammikāni amūḷhavinayassa dānāni, tīṇi dhammikāni. Katamāni tīṇi adhammikāni amūḷhavinayassa dānāni.

Idha pana bhikkhave bhikkhu āpattiṁ āpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, so saramānova evaṁ vadeti "na kho ahaṁ āvuso sarāmi evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, tassa saṁgho amūḷhavinayaṁ deti, adhammikaṁ amūḷhavinayassa dānaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu āpattiṁ āpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, so saramānova evaṁ vadeti "sarāmi kho ahaṁ āvuso yathāsupinantenā"ti, tassa saṁgho amūḷhavinayaṁ deti, adhammikaṁ amūḷhavinayassa dānaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu āpattiṁ āpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, so anummattako ummattakālayaṁ karoti "ahampi kho evaṁ karomi, tumhepi evaṁ karotha, mayhampi etaṁ kappati, tumhākampetaṁ kappatī"ti, tassa saṁgho amūḷhavinayaṁ deti, adhammikaṁ amūḷhavinayassa dānaṁ. Imāni tīṇi adhammikāni amūḷhavinayassa dānāni.

199. Katamāni tīṇi dhammikāni amūḷhavinayassa dānāni.

Idha pana bhikkhave bhikkhu ummattako hoti cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ hoti bhāsitaparikkantaṁ, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, so assaramānova evaṁ vadeti "na kho ahaṁ āvuso sarāmi evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, tassa saṁgho amūḷhavinayaṁ deti, dhammikaṁ amūḷhavinayassa dānaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu ummattako hoti cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ hoti bhāsitaparikkantaṁ, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, so assaramānova evaṁ vadeti "sarāmi kho ahaṁ āvuso yathā supinantenā"ti, tassa saṁgho amūḷhavinayaṁ deti, dhammikaṁ amūḷhavinayassa dānaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu ummattako hoti cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ hoti bhāsitaparikkantaṁ, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, so ummattako ummattakālayaṁ karoti "ahampi evaṁ karomi, tumhepi evaṁ karotha, mayhampi etaṁ kappati, tumhākampetaṁ kappatī"ti, tassa saṁgho amūḷhavinayaṁ deti, dhammikaṁ amūḷhavinayassa dānaṁ. Imāni tīṇi dhammikāni amūḷhavinayassa dānānīti.

4. Paṭiññātakaraṇā

200. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū appaṭiññāya bhikkhūnaṁ kammāni karonti tajjanīyampi niyassampi pabbājanīyampi paṭisāraṇīyampi ukkhepanīyampi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū appaṭiññāya bhikkhūnaṁ kammāni karissanti tajjanīyampi niyassampi pabbājanīyampi paṭisāraṇīyampi ukkhepanīyampī"ti. Atha

kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—na bhikkhave appaṭiññāya bhikkhūnaṁ kammaṁ kātabbaṁ tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, yo kareyya, āpatti dukkaṭassa.

201. Evaṁ kho bhikkhave adhammikaṁ hoti paṭiññātakaraṇaṁ, evaṁ dhammikaṁ. Kathañca bhikkhave adhammikaṁ hoti paṭiññātakaraṇaṁ.

Bhikkhu pārājikaṁ ajjhāpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "pārājikaṁ āyasmā ajjhāpanno"ti. So evaṁ vadeti "na kho ahaṁ āvuso pārājikaṁ ajjhāpanno saṁghādisesaṁ ajjhāpanno"ti. Taṁ saṁgho saṁghādisesena kāreti, adhammikaṁ paṭiññātakaraṇaṁ.

Bhikkhu pārājikaṁ ajjhāpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "pārājikaṁ āyasmā ajjhāpanno"ti. So evaṁ vadeti "na kho ahaṁ āvuso pārājikaṁ ajjhāpanno, thullaccayaṁ -pa- pācittiyaṁ -pa- pāṭidesanīyaṁ -pa- dukkaṭaṁ -pa- dubbhāsitaṁ ajjhāpanno"ti. Taṁ saṁgho dubbhāsitena kāreti, adhammikaṁ paṭiññātakaraṇaṁ.

Bhikkhu saṁghādisesaṁ -pa- thullaccayaṁ -pa- pācittiyaṁ -pa- pāṭidesanīyaṁ -pa- dukkaṭaṁ -pa- dubbhāsitaṁ ajjhāpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "dubbhāsitaṁ āyasmā ajjhāpanno"ti. So evaṁ vadeti "na kho ahaṁ āvuso dubbhāsitaṁ ajjhāpanno pārājikaṁ ajjhāpanno"ti. Taṁ saṁgho pārājikena kāreti, adhammikaṁ paṭiññātakaraṇaṁ.

Bhikkhu dubbhāsitaṁ ajjhāpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā "dubbhāsitaṁ āyasmā ajjhāpanno"ti. So evaṁ vadeti "na kho ahaṁ āvuso dubbhāsitaṁ ajjhāpanno saṁghādisesaṁ -pa- thullaccayaṁ -pa- pācittiyaṁ -pa- pāṭidesanīyaṁ -pa- dukkaṭaṁ ajjhāpanno"ti. Taṁ saṁgho dukkaṭena kāreti, adhammikaṁ paṭiññātakaraṇaṁ. Evaṁ kho bhikkhave adhammikaṁ hoti paṭiññātakaraṇaṁ.

Kathañca bhikkhave dhammikaṁ hoti paṭiññātakaraṇaṁ. Bhikkhu pārājikaṁ ajjhāpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā “pārājikaṁ āyasmā ajjhāpanno”ti. So evaṁ vadeti “āma āvuso pārājikaṁ ajjhāpanno”ti. Taṁ saṁgho pārājikena kāreti, dhammikaṁ paṭiññātakaraṇaṁ.

Bhikkhu saṁghādisesaṁ -pa- thullaccayaṁ -pa- pācittiyaṁ -pa- pāṭidesanīyaṁ -pa- dukkaṭaṁ -pa- dubbhāsitaṁ ajjhāpanno hoti, tamenaṁ codeti saṁgho vā sambahulā vā ekapuggalo vā “dubbhāsitaṁ āyasmā ajjhāpanno”ti. So evaṁ vadeti “āma āvuso dubbhāsitaṁ ajjhāpanno”ti. Taṁ saṁgho dubbhāsitena kāreti, dhammikaṁ paṭiññātakaraṇaṁ. Evaṁ kho bhikkhave dhammikaṁ hoti paṭiññātakaraṇanti.

5. Yebhuyyasikā

202. Tena kho pana samayena bhikkhū saṁghamajjhe bhaṇḍanajātā kalahajātā vivādāpannā aññamaññaṁ mukhasattīhi vitudantā viharanti, na sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave evarūpaṁ adhikaraṇaṁ yebhuyyasikāya vūpasametuṁ. Pañcahaṅgehi samannāgato bhikkhu salākaggāhāpako sammannitabbo, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, gatitāgahitañca jāneyya. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

203. “Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ salākaggāhāpakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ salākaggāhāpakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno salākaggāhāpakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu salākaggāhāpako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

204. Dasayime bhikkhave adhammikā salākaggāhā, dasa dhammikā[1]. Katame dasa adhammikā salākaggāhā. Oramattakañca adhikaraṇaṁ hoti, na ca gatigataṁ hoti, na ca saritasāritaṁ hoti, jānāti "adhammavādī bahutarā"ti, appeva nāma adhammavādī bahutarā assūti, jānāti "saṁgho bhijjissatī"ti, appeva nāma saṁgho bhijjeyyāti, adhammena gaṇhanti, vaggā gaṇhanti, na ca yathādiṭṭhiyā gaṇhanti. Ime dasa adhammikā salākaggāhā.

Katame dasa dhammikā salākaggāhā. Na ca oramattakaṁ adhikaraṇaṁ hoti, gatigatañca hoti, saritasāritañca hoti, jānāti "dhammavādī bahutarā"ti, appeva nāma dhammavādī bahutarā assūti, jānāti "saṁgho na bhijjissatī"ti, appeva nāma saṁgho na bhijjeyyāti, dhammena gaṇhanti, samaggā gaṇhanti, yathādiṭṭhiyā ca gaṇhanti. Ime dasa dhammikā salākaggāhāti.

6. Tassapāpiyasikā

205. Tena kho pana samayena Upavāḷo bhikkhu saṁghamajjhe āpattiyā anuyuñjiyamāno avajānitvā paṭijānāti, paṭijānitvā avajānāti, aññenaññaṁ paṭicarati, sampajānamusā bhāsati. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Upavāḷo bhikkhu saṁghamajjhe āpattiyā anuyuñjiyamāno avajānitvā paṭijānissati, paṭijānitvā avajānissati, aññenaññaṁ paṭicarissati, sampajānamusā bhāsissatī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Upavāḷassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ karotu. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, paṭhamaṁ Upavāḷo bhikkhu codetabbo, codetvā sāretabbo, sāretvā āpattiṁ āropetabbo, āpattiṁ āropetvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

206. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Upavāḷo bhikkhu saṁghamajjhe āpattiyā anuyuñjiyamāno avajānitvā paṭijānāti, paṭijānitvā avajānāti, aññenaññaṁ paṭicarati, sampajānamusā bhāsati,

---

1. Dasa dhammikā salākaggāhā (Ka)

yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Upavāḷassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ kareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ Upavāḷo bhikkhu saṁghamajjhe āpattiyā anuyuñjiyamāno avajānitvā paṭijānāti, paṭijānitvā avajānāti, aññenaññaṁ paṭicarati, sampajānamusā bhāsati, saṁgho Upavāḷassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ karoti, yassāyasmato khamati Upavāḷassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammassa karaṇaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Kataṁ saṁghena Upavāḷassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

207. Pañcimāni bhikkhave dhammikāni tassapāpiyasikākammassa karaṇāni. Asuci ca hoti, alajjī ca, sānuvādo ca, tassa saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ karoti dhammena samaggena. Imāni kho bhikkhave pañca dhammikāni tassapāpiyasikākammassa karaṇāni.

Adhammakammadvādasaka

208. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ tassapāpiyasikākammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca. Asammukhā kataṁ hoti, appaṭipucchākataṁ hoti, appaṭiññāya kataṁ hoti -pa-. Adhammena kataṁ hoti, vaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tassapāpiyasikākammaṁ adhammakammañca hoti avinayakammañca duvūpasantañca.

Dhammakammadvādasaka

209. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgataṁ tassapāpiyasikākammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca. Sammukhā kataṁ hoti, paṭipucchākataṁ hoti, paṭiññāya kataṁ hoti -pa-. Dhammena kataṁ hoti, samaggena kataṁ hoti. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgataṁ tassapāpiyasikākammaṁ dhammakammañca hoti vinayakammañca suvūpasantañca.

Ākaṅkhamānachakka

210. Tīhi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ kareyya. Bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ kareyya. (1)

Aparehipi bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ kareyya. Adhisīle sīlavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imehi kho bhikkhave -pa-. (2)

Aparehipi bhikkhave -pa-. Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imehi kho bhikkhave tīhaṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ kareyya. (3)

Tiṇṇaṁ bhikkhave bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ kareyya. Eko bhaṇḍanakārako hoti -pa- saṁghe adhikaraṇakārako, eko bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, eko gihisaṁsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṁsaggehi. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ kareyya. (4)

Aparesampi bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ kareyya. Eko adhisīle sīlavipanno hoti, eko ajjhācāre ācāravipanno hoti, eko atidiṭṭhiyā diṭṭhivipanno hoti. Imesaṁ kho bhikkhave -pa-. (5)

Aparesampi bhikkhave -pa-. Eko Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, eko Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Imesaṁ kho bhikkhave tiṇṇaṁ bhikkhūnaṁ ākaṅkhamāno saṁgho tassapāpiyasikākammaṁ kareyya. (6)

Aṭṭhārasavatta

211. Tassapāpiyasikākammakatena bhikkhave bhikkhunā sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—

Na upasampādetabbaṁ, na nissayo dātabbo, na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo, na bhikkhunovādakasammuti sāditabbā, sammatenapi bhikkhuniyo na ovaditabbā -pa- na bhikkhūhi sampayojetabbanti. Atha kho saṁgho Upavāḷassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ akāsi.

7. Tiṇavatthāraka

212. Tena kho pana samayena bhikkhūnaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ hoti bhāsitaparikkantaṁ. Atha kho tesaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "amhākaṁ kho bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivedāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya[1] bhedāya saṁvatteyya, kathaṁ nu kho amhehi paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhūnaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ hoti bhāsitaparikkantaṁ, tatra ce bhikkhūnaṁ[2] evaṁ hoti "amhākaṁ kho bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyyā"ti. Anujānāmi bhikkhave evarūpaṁ adhikaraṇaṁ tiṇavatthārakena vūpasametuṁ. Evañca pana bhikkhave vūpasametabbaṁ, sabbeheva ekajjhaṁ sannipatitabbaṁ, sannipatitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi

---

1. Kakkhaḷatāya vāḷatāya (Syā, Kaṁ) 2. Tatra ce bhikkhave bhikkhūnaṁ (Syā)

taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imaṁ adhikaraṇaṁ tiṇavatthārakena vūpasameyya ṭhapetvā thullavajjaṁ ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttan"ti. Ekatopakkhikānaṁ bhikkhūnaṁ byattena bhikkhunā paṭibalena sako pakkho ñāpetabbo—

"Suṇantu me āyasmantā, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, ahaṁ yā ceva āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, āyasmantānañceva atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena deseyyaṁ ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttan"ti.

Athāparesaṁ ekatopakkhikānaṁ bhikkhūnaṁ byattena bhikkhunā paṭibalena sako pakkho ñāpetabbo—

"Suṇantu me āyasmantā, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ ahaṁ yā ceva āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, āyasmantānañceva atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena deseyyaṁ ṭhapetvā thullavajjaṁ ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttan"ti.

213. Athāparesaṁ ekatopakkhikānaṁ bhikkhūnaṁ byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadi saṁghassa pattakallaṁ ahaṁ yā ceva imesaṁ āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, imesañceva āyasmantānaṁ atthāya attano

ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena deseyyaṁ ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, ahaṁ yā ceva imesaṁ āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, imesañceva āyasmantānaṁ atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena desemi ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, yassāyasmato khamati amhākaṁ imāsaṁ āpattīnaṁ saṁghamajjhe tiṇavatthārakena desanā ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Desitā amhākaṁ imā āpattiyo saṁghamajjhe tiṇavatthārakena ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

214. Athāparesaṁ ekatopakkhikānaṁ bhikkhūnaṁ byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ yā ceva imesaṁ āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, imesañceva āyasmantānaṁ atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena deseyyaṁ ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, ahaṁ yā ceva imesaṁ āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, imesañceva

āyasmantānaṁ atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena desemi ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, yassāyasmato khamati amhākaṁ imāsaṁ āpattīnaṁ saṁghamajjhe tiṇavatthārakena desanā ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Desitā amhākaṁ imā āpattiyo saṁghamajjhe tiṇavatthārakena ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Evañca pana bhikkhave te bhikkhū tāhi āpattīhi vuṭṭhitā honti ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ ṭhapetvā diṭṭhāvikammaṁ ṭhapetvā ye na tattha hontīti.

8. Adhikaraṇa

215. Tena kho pana samayena (bhikkhūpi bhikkhūhi vivadanti)[1] bhikkhūpi bhikkhunīhi vivadanti, bhikkhuniyopi bhikkhūhi vivadanti, Channopi bhikkhu bhikkhunīnaṁ anupakhajja bhikkhūhi saddhiṁ vivadati, bhikkhunīnaṁ pakkhaṁ gāheti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Channo bhikkhu bhikkhunīnaṁ anupakhajja bhikkhūhi saddhiṁ vivadissati, bhikkhunīnaṁ pakkhaṁ gāhessatī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

* Cattārimāni bhikkhave adhikaraṇāni vivādādhikaraṇaṁ anuvādādhikaraṇaṁ āpattādhikaraṇaṁ kiccādhikaraṇaṁ[2].

Tattha katamaṁ vivādādhikaraṇaṁ. + Idha pana bhikkhave bhikkhū[3] vivadanti dhammoti vā adhammoti vā, vinayoti vā avinayoti vā, bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatenāti vā abhāsitaṁ alapitaṁ Tathāgatenāti vā, āciṇṇaṁ Tathāgatenāti vā anāciṇṇaṁ Tathāgatenāti vā, paññattaṁ Tathāgatenāti vā appaññattaṁ Tathāgatenāti vā, āpattīti vā anāpattīti

---

1. ( ) natthi (Sī, Syā, Kaṁ)
2. Kiccādhikaraṇañca (Ka)
3. Bhikkhū bhikkhuṁ (Ka)

+ Vi 5. 202 piṭṭhepi.

* Vi 5. 169 piṭṭhepi.

vā, lahukā āpattīti vā garukā āpattīti vā, sāvasesā āpattīti vā anavasesā āpattīti vā, duṭṭhullā āpattīti vā aduṭṭhullā āpattīti vā. Yaṁ tattha bhaṇḍanaṁ kalaho viggaho vivādo nānāvādo aññathāvādo vipaccatāya vohāro medhagaṁ, idaṁ vuccati vivādādhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ anuvādādhikaraṇaṁ. * Idha pana bhikkhave bhikkhū bhikkhuṁ anuvadanti sīlavipattiyā vā ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā ājīvavipattiyā vā. Yo tattha anuvādo anuvadanā anullapanā anubhaṇanā anusampavaṅkatā abbhussahanatā anubalappadānaṁ, idaṁ vuccati anuvādādhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ āpattādhikaraṇaṁ. Pañcapi āpattikkhandhā āpattādhikaraṇaṁ, sattapi āpattikkhandhā āpattādhikaraṇaṁ, idaṁ vuccati āpattādhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ kiccādhikaraṇaṁ. + Yā saṁghassa kiccayatā karaṇīyatā apalokanakammaṁ ñattikammaṁ ñattidutiyakammaṁ ñatticatutthakammaṁ, idaṁ vuccati kiccādhikaraṇaṁ.

216. Vivādādhikaraṇassa kiṁ mūlaṁ. Cha vivādamūlāni vivādāhikaraṇassa mūlaṁ, tīṇipi akusalamūlani, vivādādhikaraṇassa mūlaṁ, tīṇipi kusalamūlāni vivādādhikaraṇassa mūlaṁ. ++ Katamāni cha vivādamūlāni vivādādhikaraṇassa mūlaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhu kodhano hoti upanāhī, yo so bhikkhave bhikkhu kodhano hoti upanāhī, so Sattharipi agāravo viharati appatisso, dhammepi agāravo viharati appatisso, saṁghepi agāravo viharati appatisso, sikkhāyapi na paripūrakārī hoti, yo so bhikkhave bhikkhu Sattharipi agāravo viharati appatisso, dhammepi -pa- saṁghepi -pa- sikkhāyapi na paripūrakārī, so saṁghe vivādaṁ janeti, yo hoti vivādo bahujanāhitāya bahujanāsukhāya bahuno janassa anatthāya ahitāya dukkhāya devamanussānaṁ, evarūpañce tumhe bhikkhave vivādamūlaṁ ajjhattaṁ vā bahiddhā vā samanupasseyyātha, tatra tumhe bhikkhave tasseva pāpakassa vivādamūlassa pahānāya vāyameyyātha, evarūpañce tumhe bhikkhave vivādamūlaṁ ajjhattaṁ vā bahiddhā vā na samanupasseyyātha, tatra tumhe bhikkhave tasseva pāpakassa

* Vi 5. 203 piṭṭhepi.

+ Vi 5. 204 piṭṭhepi.

++ Vi 5. 165; Aṁ 2. 294; Ma 3. 33 piṭṭhesupi.

vivādamūlassa āyatiṁ anavassavāya paṭipajjeyyātha, evametassa pāpakassa vivādamūlassa pahānaṁ hoti, evametassa pāpakassa vivādamūlassa āyatiṁ anavassavo hoti.

* Puna caparaṁ bhikkhave bhikkhu makkhī hoti paḷāsī -pa- issukī hoti maccharī. Saṭho hoti māyāvī. Pāpiccho hoti micchādiṭṭhī. Sandiṭṭhiparāmāsī hoti ādhānaggāhī duppaṭinissaggī, yo so bhikkhave bhikkhu sandiṭṭhiparāmāsī hoti ādhānaggāhī duppaṭinissaggī, so Sattharipi agāravo viharati appatisso, dhammepi agāravo viharati appatisso, saṁghepi agāravo viharati appatisso, sikkhāyapi na paripūrakārī hoti, yo so bhikkhave bhikkhu Sattharipi agāravo viharati appatisso, dhammepi -pa- saṁghepi -pa- sikkhāyapi na paripūrakārī, so saṁghe vivādaṁ janeti, yo hoti vivādo bahujanāhitāya bahujanāsukhāya bahuno janassa anatthāya ahitāya dukkhāya devamanussānaṁ, evarūpañce tumhe bhikkhave vivādamūlaṁ ajjhattaṁ vā bahiddhā vā samanupasseyyātha, tatra tumhe bhikkhave tasseva pāpakassa vivādamūlassa pahānāya vāyameyyātha, evarūpañce tumhe bhikkhave vivādamūlaṁ ajjhattaṁ vā bahiddhā vā na samanupasseyyātha, tatra tumhe bhikkhave tasseva pāpakassa vivādamūlassa āyatiṁ anavassavāya paṭipajjeyyātha, evametassa pāpakassa vivādamūlassa pahānaṁ hoti, evametassa pāpakassa vivādamūlassa āyatiṁ anavassavo hoti. Imāni cha vivādamūlāni vivādādhikaraṇassa mūlaṁ.

Katamāni tīṇi akusalamūlāni vivādādhikaraṇassa mūlaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū luddhacittā vivadanti. Duṭṭhacittā vivadanti. Mūḷhacittā vivadanti dhammoti vā adhammoti vā, vinayoti vā avinayoti vā, bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatenāti vā abhāsitaṁ alapitaṁ Tathāgatenāti vā, āciṇṇaṁ Tathāgatenāti vā anāciṇṇaṁ Tathāgatenāti vā, paññattaṁ Tathāgatenāti vā appaññattaṁ Tathāgatenāti vā, āpattīti vā anāpattīti vā, lahukā āpattīti vā garukā āpattīti vā, sāvasesā āpattīti vā anavasesā āpattīti vā, duṭṭhullā āpattīti vā aduṭṭhullā āpattīti vā. Imāni tīṇi akusalamūlāni vivādādhikaraṇassa mūlaṁ.

---

* Vi 5. 166 piṭṭhepi.

Katamāni tīṇi kusalamūlāni vivādādhikaraṇassa mūlaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū aluddhacittā vivadanti. Aduṭṭhacittā vivadanti. Amūḷhacittā vivadanti dhammoti vā adhammoti vā -pa- duṭṭhullā āpattīti vā aduṭṭhullā āpattīti vā. Imāni tīṇī kusalamūlāni vivādādhikarassa mūlaṁ.

217. * Anuvādādhikaraṇassa kiṁ mūlaṁ. Cha anuvādamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ, tīṇipi akusalamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ, tīṇipi kusalamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ, kāyopi anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ, vācāpi anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ. Katamāni cha anuvādamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhu kodhano hoti upanāhī, yo so bhikkhave bhikkhu kodhano hoti upanāhī, so Sattharipi agāravo viharati appatisso, dhammepi agāravo viharati appatisso, saṁghepi agāravo viharati appatisso, sikkhāyapi na paripūrakārī hoti, yo so bhikkhave bhikkhu Sattharipi agāravo viharati appatisso, dhammepi -pa- saṁghepi -pa- sikkhāyapi na paripūrakārī, so saṁghe anuvādaṁ janeti, yo hoti anuvādo bahujanāhitāya bahujanāsukhāya bahuno janassa anatthāya ahitāya dukkhāya devamanussānaṁ, evarūpañce tumhe bhikkhave anuvādamūlaṁ ajjhattaṁ vā bahiddhā vā samanupasseyyātha, tatra tumhe bhikkhave tasseva pāpakassa anuvādamūlassa pahānāya vāyameyyātha, evarūpañce tumhe bhikkhave anuvādamūlaṁ ajjhattaṁ vā bahiddhā vā na samanupasseyyātha, tatra tumhe bhikkhave tasseva pāpakassa anuvādamūlassa āyatiṁ anavassavāya paṭipajjeyyātha, evametassa pāpakassa anuvādamūlassa pahānaṁ hoti, evametassa pāpakassa anuvādamūlassa āyatiṁ anavassavo hoti.

Puna caparaṁ bhikkhave bhikkhu makkhī hoti paḷāsī -pa- issukī hoti maccharī. Saṭho hoti māyāvī. Pāpiccho hoti micchādiṭṭhī. Sandiṭṭhiparāmāsī hoti ādhānaggāhī duppaṭinissaggī, yo so bhikkhave bhikkhu sandiṭṭhiparāmāsī hoti ādhānaggāhī duppaṭinissaggī, so Sattharipi agāravo viharati appatisso, dhammepi agāravo viharati appatisso, saṁghepi agāravo viharati appatisso, sikkhāyapi na paripūrakārī hoti, yo so bhikkhave bhikkhu Sattharipi agāravo viharati

* Vi 5. 166 piṭṭhepi.

appatisso, dhammepi -pa- saṁghepi -pa- sikkhāyapi na paripūrakārī, so saṁghe anuvādaṁ janeti, yo hoti anuvādo bahujanāhitāya bahujanāsukhāya bahuno janassa anatthāya ahitāya dukkhāya devamanussānaṁ. Evarūpañce tumhe bhikkhave anuvādamūlaṁ ajjhattaṁ vā bahiddhā vā samanupasseyyātha, tatra tumhe bhikkhave tasseva pāpakassa anuvādamūlassa pahānāya vāyameyyātha, evarupañce tumhe bhikkhave anuvādamūlaṁ ajjhattaṁ vā bahiddhā vā na samanupasseyyātha, tatra tumhe bhikkhave tasseva pāpakassa anuvādamūlassa āyatiṁ anavassavāya paṭipajjeyyātha, evametassa pāpakassa anuvādamūlassa pahānaṁ hoti, evametassa pāpakassa anuvādamūlassa āyatiṁ anavassavo hoti. Imāni cha anuvādamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ.

Katamāni tīṇi akusalamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū bhikkhuṁ luddhacittā anuvadanti. Duṭṭhacittā anuvadanti. Mūḷhacittā anuvadanti sīlavipattiyā vā ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā ājīvavipattiyā vā. Imāni tīṇi akusalamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ.

Katamāni tīṇi kusalamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū bhikkhuṁ aluddhacittā anuvadanti. Aduṭṭhacittā anuvadanti. Amūḷhacittā anuvadanti sīlavipattiyā vā ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā ājīvavipattiyā vā. Imāni tīṇi kusalamūlāni anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ.

Katamo kāyo[1] anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ. Idhekacco dubbaṇṇo hoti duddassiko okoṭimako bahvābādho kāṇo vā kuṇī vā khañjo vā pakkhahato vā, yena naṁ anuvadanti, ayaṁ kāyo anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ.

Katamā vācā anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ. Idhekacco dubbaco hoti mammano eḷagalavāco, yāya naṁ anuvadanti, ayaṁ vācā anuvādādhikaraṇassa mūlaṁ.

218. Āpattādhikaraṇassa kiṁ mūlaṁ. Cha āpattisamuṭṭhānā āpattādhikaraṇassa mūlaṁ. Atthāpatti kāyato samuṭṭhāti na vācato

---

1. Katamo ca kāyo (Syā, Kaṁ)

na cittato, atthāpatti vācato samuṭṭhāti na kāyato na cittato, atthāpatti kāyato ca vācato ca samuṭṭhāti na cittato, atthāpatti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato, atthāpatti vācato ca cittato ca samuṭṭhāti na kāyato, atthāpatti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. Ime cha āpattisamuṭṭhānā āpattādhikaraṇassa mūlaṁ.

219. Kiccādhikaraṇassa kiṁ mūlaṁ. Kiccādhikaraṇassa ekaṁ mūlaṁ saṁgho.

220. Vivādādhikaraṇaṁ kusalaṁ akusalaṁ abyākataṁ? Vivādādhikaraṇaṁ siyā kusalaṁ siyā akusalaṁ siyā abyākataṁ. Tattha katamaṁ vivādādhikaraṇaṁ kusalaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū kusalacittā vivadanti dhammoti vā adhammoti vā -pa- duṭṭhullā āpattīti vā aduṭṭhullā āpattīti vā. Yaṁ tattha bhaṇḍanaṁ kalaho viggaho vivādo nānāvādo aññathāvādo vipaccatāya vohāro medhagaṁ, idaṁ vuccati vivādādhikaraṇaṁ kusalaṁ.

Tattha katamaṁ vivādādhikaraṇaṁ akusalaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū akusalacittā vivadanti dhammoti vā adhammoti vā -pa- duṭṭhullā āpattīti vā aduṭṭhullā āpattīti vā. Yaṁ tattha bhaṇḍanaṁ kalaho viggaho vivādo nānāvādo aññathāvādo vipaccatāya vohāro medhagaṁ, idaṁ vuccati vivādādhikaraṇaṁ akusalaṁ.

Tattha katamaṁ vivādādhikaraṇaṁ abyākataṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū abyākatacittā vivadanti dhammoti vā adhammoti vā -pa- duṭṭhullā āpattīti vā aduṭṭhullā āpattīti vā. Yaṁ tattha bhaṇḍanaṁ kalaho viggaho vivādo nānāvādo aññathāvādo vipaccatāya vohāro medhagaṁ, idaṁ vuccati vivādādhikaraṇaṁ abyākataṁ.

221. Anuvādādhikaraṇaṁ kusalaṁ akusalaṁ abyākataṁ? Anuvādādhikaraṇaṁ siyā kusalaṁ siyā akusalaṁ siyā abyākataṁ. Tattha katamaṁ anuvādādhikaraṇaṁ kusalaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū bhikkhuṁ kusalacittā anuvadanti sīlavipattiyā vā ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā ājīvavipattiyā vā. Yo tattha anuvādo anuvadanā anullapanā

anubhaṇanā anusampavaṅkatā abbhussahanatā anubalappadānaṁ, idaṁ vuccati anuvādādhikaraṇaṁ kusalaṁ.

Tattha katamaṁ anuvādādhikaraṇaṁ akusalaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū bhikkhuṁ akusalacittā anuvadanti sīlavipattiyā vā ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā ājīvavipattiyā vā. Yo tattha anuvādo anuvadanā anullapanā anubhaṇanā anusampavaṅkatā abbhussahanatā anubalappadānaṁ, idaṁ vuccati anuvādādhikaraṇaṁ akusalaṁ.

Tattha katamaṁ anuvādādhikaraṇaṁ abyākataṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū bhikkhuṁ abyākatacittā anuvadanti sīlavipattiyā vā ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā ājīvavipattiyā vā. Yo tattha anuvādo anuvadanā anullapanā anubhaṇanā anusampavaṅkatā abbhussahanatā anubalappadānaṁ, idaṁ vuccati anuvādādhikaraṇaṁ abyākataṁ.

222. Āpattādhikaraṇaṁ kusalaṁ[1] akusalaṁ abyākataṁ? Āpattādhikaraṇaṁ siyā akusalaṁ siyā abyākataṁ, natthi āpattādhikaraṇaṁ kusalaṁ. Tattha katamaṁ āpattādhikaraṇaṁ akusalaṁ. Yaṁ jānanto sañjānanto cecca abhivitaritvā vitikkamo, idaṁ vuccati āpattādhikaraṇaṁ akusalaṁ.

Tattha katamaṁ āpattādhikaraṇaṁ abyākataṁ. Yaṁ ajānanto asañjānanto acecca anabhivitaritvā vītikkamo, idaṁ vuccati āpattādhikaraṇaṁ abyākataṁ.

223. Kiccādhikaraṇaṁ kusalaṁ akusalaṁ abyākataṁ? Kiccādhikaraṇaṁ siyā kusalaṁ siyā akusalaṁ siyā abyākataṁ. Tattha katamaṁ kiccādhikaraṇaṁ kusalaṁ. Yaṁ saṁgho kusalacitto kammaṁ karoti apalokanakammaṁ ñattikammaṁ ñattidutiyakammaṁ ñatticatutthakammaṁ, idaṁ vuccati kiccādhikaraṇaṁ kusalaṁ.

Tattha katamaṁ kiccādhikaraṇaṁ akusalaṁ. Yaṁ saṁgho akusalacitto kammaṁ karoti apalokanakammaṁ ñattikammaṁ ñattidutiyakammaṁ ñatticatutthakammaṁ, idaṁ vuccati kiccādhikaraṇaṁ akusalaṁ.

---

1. Idaṁ padaṁ kesuci natthi.

Tattha katamaṁ kiccādhikaraṇaṁ abyākataṁ. Yaṁ saṁgho abyākatacitto kammaṁ karoti apalokanakammaṁ ñattikammaṁ ñattidutiyakammaṁ ñatticatutthakammaṁ, idaṁ vuccati kiccādhikaraṇaṁ abyākataṁ.

224. * Vivādo vivādādhikaraṇaṁ, vivādo no adhikaraṇaṁ, adhikaraṇaṁ no vivādo, adhikaraṇañceva vivādo ca. Siyā vivādo vivādādhikaraṇaṁ, siyā vivādo no adhikaraṇaṁ, siyā adhikaraṇaṁ no vivādo, siyā adhikaraṇañceva vivādo ca.

Tattha katamo vivādo vivādādhikaraṇaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū vivadanti dhammoti vā adhammoti vā -pa- duṭṭhullā āpattīti vā aduṭṭhullā āpattīti vā. Yaṁ tattha bhaṇḍanaṁ kalaho viggaho vivādo nānāvādo aññathāvādo vipaccatāya vohāro medhagaṁ, ayaṁ vivādo vivādāmikaraṇaṁ.

Tattha katamo vivādo no adhikaraṇaṁ. Mātāpi puttena vivadati, puttopi mātarā vivadati, pitāpi puttena vivadati, puttopi pitarā vivadati, bhātāpi bhātarā vivadati, bhātāpi bhaginiyā vivadati, bhaginīpi bhātarā vivadati, sahāyopi sahāyena vivadati, ayaṁ vivādo no adhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ adhikaraṇaṁ no vivādo. Anuvādādhikaraṇaṁ āpattādhikaraṇaṁ kiccādhikaraṇaṁ, idaṁ adhikaraṇaṁ no vivādo.

Tattha katamaṁ adhikaraṇañceva vivādo ca. Vivādādhikaraṇaṁ adhikaraṇañceva vivādo ca.

225. + Anuvādo anuvādādhikaraṇaṁ, anuvādo no adhikaraṇaṁ, adhikaraṇaṁ no anuvādo, adhikaraṇañceva anuvādo ca. Siyā anuvādo anuvādādhikaraṇaṁ, siyā anuvādo no adhikaraṇaṁ, siyā adhikaraṇaṁ no anuvādo, siyā adhikaraṇañceva anuvādo ca.

Tattha katamo anuvādo anuvādādhikaraṇaṁ. Idha pana bhikkhave bhikkhū bhikkhuṁ anuvadanti sīlavipattiyā vā ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā ājīvavipattiyā vā. Yo tattha anuvādo anuvadanā anullapanā

---

* Vi 5. 275 piṭṭhepi.

\+ Vi 5. 276 piṭṭhepi.

anubhaṇanā anusampavaṅkatā abbhussahanatā anubalappadānaṁ, ayaṁ anuvādo anuvādādhikaraṇaṁ.

Tattha katamo anuvādo no adhikaraṇaṁ. Mātāpi puttaṁ anuvadati, puttopi mātaraṁ anuvadati, pitāpi puttaṁ anuvadati, puttopi pitaraṁ anuvadati, bhātāpi bhātaraṁ anuvadati, bhātāpi bhaginiṁ anuvadati, bhaginīpi bhātaraṁ anuvadati, sahāyopi sahāyaṁ anuvadati, ayaṁ anuvādo no adhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ adhikaraṇaṁ no anuvādo. Āpattādhikaraṇaṁ kiccādhikaraṇaṁ vivedādhikaraṇaṁ, idaṁ adhikaraṇaṁ no anuvādo.

Tattha katamaṁ adhikaraṇañceva anuvādo ca. Anuvādādhikaraṇaṁ adhikaraṇañceva anuvādo ca.

226. * Āpatti āpattādhikaraṇaṁ, āpatti no adhikaraṇaṁ, adhikaraṇaṁ no āpatti, adhikaraṇañceva āpatti ca. Siyā āpatti āpattādhikaraṇaṁ, siyā āpatti no adhikaraṇaṁ, siyā adhikaraṇaṁ no āpatti, siyā adhikaraṇañceva āpatti ca. Tattha katamaṁ āpatti āpattādhikaraṇaṁ. Pañcapi āpattikkhandhā āpattādhikaraṇaṁ, sattapi āpatthikkhandhā āpattādhikaraṇaṁ, ayaṁ āpatti āpattādhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ āpatti no adhikaraṇaṁ. Sotāpatti samāpatti, ayaṁ āpatti no adhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ adhikaraṇaṁ no āpatti. Kiccādhikaraṇaṁ vivādādhikaraṇaṁ anuvādādhikaraṇaṁ, idaṁ adhikaraṇaṁ no āpatti.

Tattha katamaṁ adhikaraṇañceva āpatti ca. Āpattādhikaraṇaṁ adhikaraṇañceva āpatti ca.

227. * Kiccaṁ kiccādhikaraṇaṁ, kiccaṁ no adhikaraṇaṁ, adhikaraṇaṁ no kiccaṁ, adhikaraṇañceva kiccañca. Siyā kiccaṁ kiccādhikaraṇaṁ, siyā kiccaṁ no adhikaraṇaṁ, siyā adhikaraṇaṁ no kiccaṁ, siyā adhikaraṇañceva kiccañca.

---

* Vi 5. 277 piṭṭhepi.

Tattha katamaṁ kiccaṁ kiccādhikaraṇaṁ. Yā saṁghassa kiccayatā karaṇīyatā apalokanakammaṁ ñattikammaṁ ñattidutiyakammaṁ ñatticatutthakammaṁ, idaṁ kiccaṁ kiccādhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ kiccaṁ no adhikaraṇaṁ. Ācariyakiccaṁ upajjhāyakiccaṁ samānupajjhāyakiccaṁ samānācariyakiccaṁ, idaṁ kiccaṁ no adhikaraṇaṁ.

Tattha katamaṁ adhikaraṇaṁ no kiccaṁ, vivādādhikaraṇaṁ anuvādādhikaraṇaṁ āpattādhikaraṇaṁ, idaṁ adhikaraṇaṁ no kiccaṁ.

Tattha katamaṁ adhikaraṇañceva kiccañca. Kiccādhikaraṇaṁ adhikaraṇañceva kiccañca.

9. Adhikaraṇavūpasamanasamatha

Sammukhāvinaya

228. * Vivādādhikaraṇaṁ katihi samathehi sammati. Vivādādhikaraṇaṁ dvīhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca. Siyā vivādādhikaraṇaṁ ekaṁ samathaṁ anāgamma yebhuyyasikaṁ ekena samathena sameyya sammukhāvinayenāti? Siyātissa vacanīyaṁ. Yathā kathaṁ viya. Idha pana bhikkhave bhikkhū vivadanti dhammoti vā adhammoti vā, vinayoti vā avinayoti vā, bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatenāti vā abhāsitaṁ alapitaṁ Tathāgatenāti vā, āciṇṇaṁ Tathāgatenāti vā anāciṇṇaṁ Tathāgatenāti vā, paññattaṁ Tathāgatenāti vā apaññattaṁ Tathāgatenāti vā, āpattīti vā anāpattīti vā, lahukā āpattīti vā garukā āpattīti vā, sāvasesā āpattīti vā anavasesā āpattīti vā, duṭṭhullā āpattīti vā aduṭṭhullā āpattīti vā.

Te ce bhikkhave bhikkhū sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vupasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā. Kā ca tattha saṁghasammukhatā, yāvatikā bhikkhū kammappattā, te āgatā honti, chandārahānaṁ chando āhaṭo hoti, sammukhībhūtā na paṭikkosanti, ayaṁ tattha saṁghasammukhatā. Kā

---

* Vi 5. 183, 195 piṭṭhādīsupi.

ca tattha dhammasammukhatā vinayasammukhatā, yena dhammena yena vinayena yena Satthusāsanena taṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, ayaṁ tattha dhammasammukhatā vinayasammukhatā. Kā ca tattha puggalasammukhatā, yo ca vivadati, yena ca vivadati, ubho atthapaccatthikā sammukhībhūtā honti, ayaṁ tattha puggalasammukhatā. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyaṁ.

229. Te ce bhikkhave bhikkhū na sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ tasmiṁ āvāse vūpasametuṁ, tehi bhikkhave bhikkhūhi yasmiṁ āvāse sambahulā[1] bhikkhū, so āvāso gantabbo. Te ce bhikkhave bhikkhū taṁ āvāsaṁ gacchantā antarāmagge sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ. Idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā. Kā ca tattha saṁghasammukhatā, yāvatikā bhikkhū kammappattā, te āgatā honti, chandārahānaṁ chando āhaṭo hoti, sammukhībhūtā na paṭikkosanti, ayaṁ tattha saṁghasammukhatā. Kā ca tattha dhammasammukhatā vinayasammukhatā, yena dhammena yena vinayena yena Satthusāsanena taṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, ayaṁ tattha dhammasammukhatā vinayasammukhatā. Kā ca tattha puggalasammukhatā, yo ca vivadati, yena ca vivadati, ubho atthapaccatthikā sammukhībhūtā honti, ayaṁ tattha puggalasammukhatā. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyaṁ.

230. Te ce bhikkhave bhikkhū taṁ āvāsaṁ āgacchantā antarāmagge na sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, tehi bhikkhave bhikkhūhi taṁ āvāsaṁ gantvā āvāsikā bhikkhū evamassu vacanīyā "idaṁ kho āvuso adhikaraṇaṁ evaṁ jātaṁ evaṁ samuppannaṁ, sādhāyasmantā imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasamentu dhammena vinayena Satthusāsanena, yathayidaṁ adhikaraṇaṁ suvūpasantaṁ assā"ti.

1. Bahutarā (Sī, Syā)

Sace bhikkhave āvāsikā bhikkhū vuḍḍhatarā honti, āgantukā bhikkhū navakatarā, tehi bhikkhave āvāsikehi bhikkhūhi āgantukā bhikkhū evamassu vacanīyā "iṅgha tumhe āyasmanto muhuttaṁ ekamantaṁ hotha, yāva mayaṁ mantemā"ti. Sace pana bhikkhave āvāsikā bhikkhū navakatarā honti, āgantukā bhikkhū vuḍḍhutarā, tehi bhikkhave āvāsikehi bhikkhūhi āgantukā bhikkhū evamassu vacanīyā "tena hi tumhe āyasmanto muhuttaṁ idheva tāva hotha, yāva mayaṁ mantemā"ti.

Sace pana bhikkhave āvāsikānaṁ bhikkhūnaṁ mantayamānānaṁ evaṁ hoti "na mayaṁ Sakkoma imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ dhammena vinayena Satthusāsanenā"ti, na taṁ adhikaraṇaṁ āvāsikehi bhikkhūhi sampaṭicchitabbaṁ. Sace pana bhikkhave āvāsikānaṁ bhikkhūnaṁ mantayamānānaṁ evaṁ hoti "sakkoma mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ dhammena vinayena Satthusāsanenā"ti, tehi bhikkhave āvāsikehi bhikkhūhi āgantukā bhikkhū evamassu vacanīyā "sace tumhe āyasmanto amhākaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ yathājātaṁ yathāsamuppannaṁ ārocessatha, yathā ca mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasamessāma dhammena vinayena Satthusāsanena, tathāsu vūpasantaṁ bhavissati, evaṁ mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ sampaṭicchissāma. No ce tumhe āyasmanto amhākaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ yathājātaṁ yathāsamuppannaṁ ārocessatha, yathā ca mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasamessāma dhammena vinayena Satthusāsanena, tathā na suvūpasantaṁ bhavissati, na mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ sampaṭicchissāmā"ti. Evaṁ supariggahitaṁ kho bhikkhave katvā āvāsikehi bhikkhūhi taṁ adhikaraṇaṁ sampaṭicchitabbaṁ.

Tehi bhikkhave āgantukehi bhikkhūhi āvāsikā bhikkhū evamassu vacanīyā "yathājātaṁ yathāsamuppannaṁ mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ āyasmantānaṁ ārocessāma. Sace āyasmantā sakkonti ettakena vā ettakena vā antarena imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ dhammena vinayena Satthusāsanena, tathā suvūpasantaṁ bhavissati, evaṁ mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ āyasmantānaṁ niyyādessāma. No ce āyasmantā sakkonti ettakena vā ettakena vā antarena imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ dhammena vinayena Satthusāsanena, tathā na suvūpasantaṁ bhavissati, na mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ āyasmantānaṁ

niyyādessāma, mayameva imassa adhikaraṇassa sāmino bhavissāmā"ti. Evaṁ supariggahitaṁ kho bhikkhave katvā āgantukehi bhikkhūhi taṁ adhikaraṇaṁ āvāsikānaṁ bhikkhūnaṁ niyyādetabbaṁ.

Te ce bhikkhave bhikkhū sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyaṁ.

Ubbāhikāyavūpasamana

231. Tehi ce bhikkhave bhikkhūhi tasmiṁ adhikaraṇe vinicchiyamāne anantāni[1] ceva bhassāni jāyanti, na cekassa[2] bhāsitassa attho viññāyati, anujānāmi bhikkhave evarūpaṁ adhikaraṇaṁ ubbāhikāya vūpasametuṁ. Dasahaṅgehi samannāgato bhikkhu ubbāhikāya sammannitabbo. Sīlavā hoti pātimokkhasaṁvarasaṁvuto viharati ācāragocarasampanno aṇumattesu vajjesu bhayadassāvī samādāya sikkhati sikkhāpadesu, bahussuto hoti sutadharo sutasannicayo, ye te dhammā ādikalyāṇā majjhekalyāṇā pariyosānakalyāṇā sātthaṁ sabyañjanaṁ kevalaparipuṇṇaṁ parisuddhaṁ brahmacariyaṁ abhivadanti, tathārūpassa dhammā bahussutā honti dhātā[3] vacasā paricitā manasānupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā, ubhayāni kho panassa pātimokkhāni vitthārena svāgatāni honti suvibhattāni suppavattīni suvinicchitāni suttaso anubyañjanaso, vinaye kho pana ṭhito[4] hoti asaṁhīro, paṭibalo hoti ubho atthapaccatthike assāsetuṁ saññāpetuṁ nijjhāpetuṁ pekkhetuṁ pasādetuṁ, adhikaraṇasamuppādavūpasamanakusalo hoti, adhikaraṇaṁ jānāti, adhikaraṇasamudayaṁ jānāti, adhikaraṇanirodhaṁ jānāti, adhikaraṇanirodhagāminipaṭipadaṁ jānāti. Anujānāmi bhikkhave imehi dasahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ ubbāhikāya sammannituṁ.

---

1. Anaggāni (Sī) 2. Na cetassa (Ka) 3. Dhatā (Sī, Syā) 4. Cheko (Ka)

evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

232. “Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ imasmiṁ adhikaraṇe vinicchiyamāne anantāni ceva bhassāni jāyanti, na cekassa bhāsitassa attho viññāyati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmañca itthannāmañca bhikkhuṁ sammanneyya ubbāhikāya imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ imasmiṁ adhikaraṇe vinicchiyamāne anantāni ceva bhassāni jāyanti, na cekassa bhāsitassa attho viññāyati, saṁgho itthannāmañca itthannāmañca bhikkhuṁ sammannati ubbāhikāya imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, yassāyasmato khamati itthannāmassa ca itthannāmassa ca bhikkhūno sammuti ubbāhikāya imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo ca itthannāmo ca bhikkhu ubbāhikāya imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Te ce bhikkhave bhikkhū sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ ubbāhikāya vūpasametuṁ, idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ.

233. Tehi ce bhikkhave bhikkhūhi tasmiṁ adhikaraṇe vinicchiyamāne tatrāssa bhikkhu dhammakathiko, tassa neva suttaṁ āgataṁ hoti, no suttavibhaṅgo, so atthaṁ asallakkhento byañjanacchāyāya atthaṁ paṭibāhati. Byattena bhikkhunā paṭibalena te bhikkhū ñāpetabbā—

“Suṇantu me āyasmantā, ayaṁ itthannāmo bhikkhū dhammakathiko, imassa neva suttaṁ āgataṁ hoti, no suttavibhaṅgo, so atthaṁ asallakkhento byañjanacchāyāya atthaṁ paṭibāhati, yadāyasmantānaṁ

pattakallaṁ, itthannāmaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpetvā avasesā imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyyāmā”ti.

Te ce bhikkhave bhikkhū taṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpetvā sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ karako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ.

Tehi ce bhikkhave bhikkhūhi tasmiṁ adhikaraṇe vinicchiyamāne tatrāssa bhikkhu dhammakathiko, tassa suttaṁ hi kho āgataṁ hoti, no suttavibhaṅgo, so atthaṁ asallakkhento byañjanacchāyāya atthaṁ paṭibāhati. Byattena bhikkhūnā paṭibalena te bhikkhū ñāpetabbā—

“Suṇantu me āyasmantā, ayaṁ itthannāmo bhikkhu dhammakathiko, imassa suttaṁ hi kho āgataṁ hoti, no suttavibhaṅgo, so atthaṁ asallakkhento byañjanacchāyāya atthaṁ paṭibāhati, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, itthannāmaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpetvā avasesā imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyyāmā”ti.

Te ce bhikkhave bhikkhū taṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpetvā sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ.

Yebhuyyasikāvinaya

234. Te ce bhikkhave bhikkhū na sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ ubbāhikāya vūpasametuṁ. Tehi bhikkhave bhikkhūhi taṁ adhikaraṇaṁ saṁghassa niyyādetabbaṁ “na mayaṁ[1] bhante Sakkoma imaṁ adhikaraṇaṁ ubbāhikāya vūpasametuṁ, saṁghova imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametū”ti. Anujānāmi bhikkhave evarūpaṁ adhikaraṇaṁ yebhuyyasikāya vūpasametuṁ. Pañcahaṅgehi samannāgato bhikkhu salākaggāhāpako sammannitabbo, yo na chandāgatiṁ gaccheyya.

1. Na ca mayaṁ (Ka)

na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, gahitāgahitañca jāneyya -pa-. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ salākaggāhāpakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ salākaggāhāpakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno salākaggāhāpakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu salākaggāhāpako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Tena salākaggāhāpakena bhikkhunā salākā gāhetabbā, yathā bahutarā bhikkhū dhammavādino vadanti, tathā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametabbaṁ, idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā. Kā ca tattha saṁghasammukhatā, yāvatikā bhikkhū kammappattā, te āgatā honti, chandārahānaṁ chando āhaṭo hoti, sammukhībhūtā na paṭikkosanti, ayaṁ tattha saṁghasammukhatā. Kā ca tattha dhammasammukhatā vinayasammukhatā, yena dhammena yena vinayena yena Satthusāsanena taṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, ayaṁ tattha dhammasammukhatā vinayasammukhatā. Kā ca tattha puggalasammukhatā, yo ca vivadati, yena ca vivadati, ubho atthapaccatthikā sammukhībhūtā honti, ayaṁ tattha puggalasammukhatā. Kā ca tattha yebhuyyasikāya, yā yebhuyyasikākammassa kiriyā karaṇaṁ upagamanaṁ ajjhupagamanaṁ adhivāsanā appaṭikkosanā, ayaṁ tattha yebhuyyasikāya. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ.

Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyanti.

Tividhasalākaggāha

253. Tena kho pana samayena Sāvatthiyā evaṁ jātaṁ evaṁ samuppannaṁ adhikaraṇaṁ hoti. Atha kho te bhikkhū asantuṭṭhā Sāvatthiyā saṁghassa adhikaraṇavūpasamanena. Asosuṁ kho "amukasmiṁ kira āvāse sambahulā therā viharanti bahussutā āgatāgamā dhammadharā vinayadharā mātikādharā paṇḍitā viyattā medhāvino lajjino kukkuccakā sikkhākāmā, te ce therā imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyyuṁ dhammena vinayena Satthusāsanena, evamidaṁ adhikaraṇaṁ suvūpasantaṁ assā"ti. Atha kho te bhikkhū taṁ āvāsaṁ gantvā te there etadavocuṁ "idaṁ bhante adhikaraṇaṁ evaṁ jātaṁ evaṁ samuppannaṁ, sādhu bhante therā imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasamentu dhammena vinayena Satthusāsanena, yathayidaṁ adhikaraṇaṁ suvūpasantaṁ assā"ti. Atha kho te therā "yathā Sāvatthiyā saṁghena adhikaraṇaṁ vūpasamitaṁ, tathā suvūpasantan"ti[1] tathā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasamesuṁ.

Atha kho te bhikkhū asantuṭṭhā Sāvatthiyā saṁghassa adhikaraṇavūpasamanena asantuṭṭhā sambahulānaṁ therānaṁ adhikaraṇavūpasamanena. Assosuṁ kho "amukasmiṁ kira āvāse tayo therā viharanti -pa- dve therā viharanti -pa- eko thero viharati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, so ce thero imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyya dhammena vinayena Satthusāsanena, evamidaṁ adhikaraṇaṁ suvūpasantaṁ assā"ti. Atha kho te bhikkhū taṁ āvāsaṁ gantvā taṁ theraṁ etadavocuṁ "idaṁ bhante adhikaraṇaṁ evaṁ jātaṁ evaṁ samuppannaṁ, sādhu bhante thero imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametu dhammena vinayena Satthusāsanena, yathayidaṁ adhikaraṇaṁ suvūpasantaṁ assā"ti. Atha kho so thero "yathā Sāvatthiyā saṁghena adhikaraṇaṁ vūpasamitaṁ yathā sambahulehi therehi adhikaraṇaṁ vūpasamitaṁ yathā tīhi therehi adhikaraṇaṁ vūpasamitaṁ yathā dvīhi therehi adhikaraṇaṁ vūpasamitaṁ, tathā suvūpasantan"ti tathā taṁ adhikaraṇaṁ vūpasamesi.

---

1. Yathā suvūpasantaṁ (Sī, Syā)

Atha kho te bhikkhū asantuṭṭhā Sāvatthiyā saṁghassa adhikaraṇavūpasamanena asantuṭṭhā sambahulānaṁ therānaṁ adhikaraṇavūpasamanena asantuṭṭhā tiṇṇaṁ therenaṁ adhikaraṇavūpasamanena asantuṭṭhā dvinnaṁ therānaṁ adhikaraṇavūpasamanena asantuṭṭhā ekassa therassa adhikaraṇavūpasamanena yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Nihatametaṁ bhikkhave adhikaraṇaṁ santaṁ vūpasantaṁ suvūpasantaṁ. Anujānāmi bhikkhave tesaṁ bhikkhūnaṁ saññattiyā tayo salākaggāhe guḷhakaṁ sakaṇṇajappakaṁ vivaṭakaṁ.

Kathañca bhikkhave guḷhako salākaggāho hoti. Tena salākaggāhāpakena bhikkhunā salākāyo vaṇṇāvaṇṇāyo katvā ekameko bhikkhu upasaṅkamitvā evamassa vacanīyo “ayaṁ evaṁvādissa salākā, ayaṁ evaṁvādissa salākā, yaṁ icchasi, taṁ gaṇhāhī”ti. Gahite vattabbo “mā ca kassaci dassehī”ti. Sace jānāti “adhammavādī bahutarā”ti, “duggaho”ti paccukkaḍḍhitabbaṁ. Sace jānāti “dhammavādī bahutarā”ti, “suggaho”ti sāvetabbaṁ. Evaṁ kho bhikkhave gūḷhako salākaggāho hoti.

Kathañca bhikkhave sakaṇṇajappako salākaggāho hoti. Tena salākaggāhāpakena bhikkhunā ekamekassa bhikkhuno upakaṇṇake ārocetabbaṁ “ayaṁ evaṁvādissa salākā, ayaṁ evaṁvādissa salākā, yaṁ icchasi, taṁ gaṇhāhī”ti. Gahite vattabbo “mā ca kassaci ārocehī”ti. Sace jānāti “adhammavādī bahutarā”ti, “duggaho”ti paccukkaḍḍhitabbaṁ. Sace jānāti “dhammavādī bahutarā”ti, “suggaho”ti sāvetabbaṁ. Evaṁ kho bhikkhave sakaṇṇajappako salākaggāho hoti.

Kathañca bhikkhave vivaṭako salākaggāho hoti. Sace jānāti “dhammavādī bahutarā”ti, vissaṭṭheneva vivaṭena gāhetabbo. Evaṁ kho bhikkhave vivaṭako salākaggāho hoti. Ime kho bhikkhave tayo salākaggāhāti.

Sativinaya

236. * Anuvādādhikaraṇaṁ katihi samathehi sammati. Anuvādādhikaraṇaṁ catūhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca sativinayena ca amūḷhavinayena ca tassapāpiyasikāya ca. Siyā anuvādādhikaraṇaṁ dve samathe anāgamma amūḷhavinayañca tassapāpiyasikañca dvīhi samathehi sammeyya sammukhāvinayena ca sativinayena cāti? Siyātissa vacanīyaṁ. Yathā kathaṁ viya. Idha pana bhikkhave bhikkhū bhikkhuṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti, tassa kho bhikkhave[1] bhikkhuno sativepullappattassa sativinayo dātabbo. Evañca pana bhikkhave dātabbo,

Tena bhikkhave bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā -pa- evamassa vacanīyo "maṁ bhante bhikkhū amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti, sohaṁ bhante sativepullappatto saṁghaṁ sativinayaṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, bhikkhū itthannāmaṁ bhikkhuṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti, so sativepullappatto saṁghaṁ sativinayaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sativepullappattassa sativinayaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, bhikkhū itthannāmaṁ bhikkhuṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsenti, so sativepullappatto saṁghaṁ sativinayaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sativepullappattassa sativinayaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno sativepullappattassa sativinayassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno sativepullappattassa sativinayo, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena ca sativinayena ca. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā

---

1. Tassa kho taṁ bhikkhave (Syā, Ka)

* Vi 5. 184, 195 piṭṭhādīsupi.

dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Kā ca tattha puggalasammukhatā, yo ca anuvadati, yañca anuvadati, ubho sammukhībhūtā honti, ayaṁ tattha puggalasammukhatā. Kiñca tattha sativinayasmiṁ, yā sativinayassa kammassa kiriyā karaṇaṁ upagamanaṁ ajjhupagamanaṁ adhivāsanā appaṭikkosanā, idaṁ tattha sativinayasmiṁ. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyaṁ.

Amūḷhavinaya

237. Siyā anuvādādhikaraṇaṁ dve samathe anāgamma sativinayañca tassapāpiyasikañca dvīhi samathehi sammeyya sammukhāvinayena ca amūḷavinayena cāti? Siyātissa vacanīyaṁ. Yathā kathaṁ viya. Idha pana bhikkhave bhikkhu ummattako hoti cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ hoti bhāsitaparikkantaṁ, taṁ bhikkhū ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti. So evaṁ vadeti "ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan"ti. Evampi naṁ vuccamānā codenteva "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti. Tassa kho bhikkhave bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayo dātabbo. Evañca pana bhikkhave dātabbo.

Tena bhikkhave bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā -pa- evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, maṁ bhikkhū ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti "saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā"ti, tyāhaṁ evaṁ vadāmi 'ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan'ti, evampi maṁ vuccamāno codenteva

“saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, sohaṁ bhante amūḷho saṁghaṁ amūḷhavinayaṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu ummattako ahosi cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, taṁ bhikkhū ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, so evaṁ vadeti ‘ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan’ti evampi naṁ vuccamānā codenteva ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti. So amūḷho saṁghaṁ amūḷhavinayaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu ummattako ahosi cittavipariyāsakato, tena ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, taṁ bhikkhū ummattakena cittavipariyāsakatena ajjhāciṇṇena āpattiyā codenti ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, so evaṁ vadeti ‘ahaṁ kho āvuso ummattako ahosiṁ cittavipariyāsakato, tena me ummattakena cittavipariyāsakatena bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi, mūḷhena me etaṁ katan’ti, evampi naṁ vuccamānā codenteva ‘saratāyasmā evarūpiṁ āpattiṁ āpajjitā’ti, so amūḷho saṁghaṁ amūḷhavinayaṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Dinno saṁghena itthannāmassa bhikkhuno amūḷhassa amūḷhavinayo, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena ca amūḷhavinayena ca. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Kiñca tattha amūḷhavinayasmiṁ, yā amūḷhavinayassa kammassa kiriyā karaṇaṁ upagamanaṁ ajjhupagamanaṁ adhivāsanā appaṭikkosanā, idaṁ tattha amūḷhavinayasmiṁ. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyaṁ.

Tassapāpiyasikāvinaya

238. Siyā anuvādādhikaraṇaṁ dve samathe anāgamma sativinayañca amūḷhavinayañca dvīhi samathehi sammeyya sammukhāvinayena ca tassapāpiyasikāya cāti? Siyātissa vacanīyaṁ. Yathā kathaṁ viya. Idha pana bhikkhave bhikkhu bhikkhuṁ saṁghamajjhe garukāya āpattiyā codeti "saratāyasmā evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā"ti. So evaṁ vadeti "na kho ahaṁ āvuso sarāmi evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā"ti. Tamenaṁ so nibbeṭhentaṁ ativeṭheti "iṅghāyasmā sādhukameva jānāti, yadi sarasi evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā"ti. So evaṁ vadeti "na kho ahaṁ āvuso sarāmi evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā, sarāmi ca kho ahaṁ āvuso evarūpiṁ appamattikaṁ āpattiṁ āpajjitā"ti. Tamenaṁ so nibbeṭhentaṁ ativeṭheti "iṅghāyasmā sādhukameva jānāhi, yadi sarasi evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā"ti. So evaṁ vadeti "imaṁ hi nāmāhaṁ āvuso appamattikaṁ āpattiṁ āpajjitvā apuṭṭho paṭijānissāmi, kiṁ panāhaṁ evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjītvā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā puṭṭho na paṭijānissāmī"ti. So evaṁ vadeti "imaṁ hi nāma tvaṁ āvuso appamattikaṁ āpattiṁ āpajjitvā apuṭṭho na paṭijānissasi, kiṁ pana tvaṁ evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitvā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā apuṭṭho paṭijānissasi, iṅghāyasmā sādhukameva jānāhi, yadi sarasi evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā"ti. So evaṁ vadesi "sarāmi kho ahaṁ āvuso

evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā, davā me etaṁ vuttaṁ, ravā me etaṁ vuttaṁ, nāhaṁ taṁ sarāmi evarūpiṁ garukaṁ āpattiṁ āpajjitā pārājikaṁ vā pārājikasāmantaṁ vā"ti. Tassa kho bhikkhave[1] bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ kātabbaṁ. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu saṁghamajjhe garukāya āpattiyā anuyuñjiyamāno avajānitvā paṭijānāti, paṭijānitvā avajānāti, aññenāññaṁ paṭicarati, sampajānamusā bhāsati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ kareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu saṁghamajjhe garukāya āpattiyā anuyuñjiyamāno avajānitvā paṭijānāti paṭijānitvā avajānāti, aññenāññaṁ paṭicarati, sampajānamusā bhāsati. Saṁgho itthannāmassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ karoti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammassa karaṇaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-.

Kataṁ saṁghena itthannāmassa bhikkhuno tassapāpiyasikākammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena ca tassapāpiyasikāya ca. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā -pa-. Kā ca tattha tassapāpiyasikāya, yā tassapāpiyasikākammassa kiriyā karaṇaṁ upagamanaṁ ajjhupagamanaṁ adhivāsanā appaṭikkosanā, ayaṁ tattha tassapāpiyasikāya. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ kārako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyaṁ.

Paṭiññātakaraṇa

239. * Āpattādhikaraṇaṁ katihi samathehi sammati. Āpattādhikaraṇaṁ tīhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca

---

1. Tassa kho taṁ bhikkhave (Ka), tassa khvetaṁ bhikkhave (Syā)

* Vi 5. 184, 195, 198 piṭṭhādīsupi.

tiṇavatthārakena ca. Siyā āpattādhikaraṇaṁ ekaṁ samathaṁ anāgamma tiṇavatthārakaṁ dvīhi samathehi sammeyya sammukhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena cāti? Siyātissa vacanīyaṁ. Yathā kathaṁ viya. Idha pana bhikkhave bhikkhu lahukaṁ āpattiṁ āpanno hoti, tena bhikkhave bhikkhuno ekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ āvuso itthannāmaṁ āpattiṁ āpanno, taṁ paṭidesemī"ti. Tena vattabbo "passasī"ti. "Āma passāmī"ti. "Āyatiṁ saṁvareyyāsī"ti.

Idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Kā ca tattha puggalasammukhatā, yo ca deseti, yassa ca deseti, ubho sammukhībhūtā honti. Ayaṁ tattha puggalasammukhatā. Kiñca tattha paṭiññātakaraṇasmiṁ, yā paṭiññātakaraṇassa kammassa kiriyā karaṇaṁ upagamanaṁ ajjhupagamanaṁ adhivāsanā appaṭikkosanā, idaṁ tattha paṭiññātakaraṇasmiṁ. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ paṭiggāhako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, tena bhikkhave bhikkhunā sambahule bhikkhū upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassu vacanīyā "ahaṁ bhante itthannāmaṁ āpattiṁ āpanno,taṁ paṭidesemī"ti. Byattena bhikkhunā paṭibalena te bhikkhū ñāpetabbā—

"Suṇantu me āyasmantā, ayaṁ itthannāmo bhikkhu āpattiṁ sarati vivarati uttāniṁ karoti deseti, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmassa bhikkhuno āpattiṁ paṭiggaṇheyyan"ti. Tena vattabbo "passasī"ti. "Āma passāmī"ti. "Āyatiṁ saṁvareyyāsī"ti.

Idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Kā ca tattha puggalasammukhatā, yo ca deseti, yassa ca deseti, ubho sammukhībhūtā

honti. Ayaṁ tattha puggalasammukhatā. Kiñca tattha paṭiññātakaraṇasmiṁ, yā paṭiññātakaraṇassa kammassa kiriyā karaṇaṁ upagamanaṁ ajjhupagamanaṁ adhivāsanā appaṭikkosanā, idaṁ tattha paṭiññātakaraṇasmiṁ. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ paṭiggāhako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, tena bhikkhave bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante itthannāmaṁ āpattiṁ āpanno, taṁ paṭidesemī"ti. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu āpattiṁ sarati vivarati uttāniṁ karoti deseti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmassa bhikkhuno āpattiṁ paṭiggaṇheyyan"ti. Tena vattabbo "passasī"ti. "Āma passāmī"ti. "Āyatiṁ saṁvareyyāsī"ti.

Idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā -pa-. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ paṭiggāhako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyaṁ.

Tiṇavatthāraka

240. Siyā āpattādhikaraṇaṁ ekaṁ samathaṁ anāgamma paṭiññātakaraṇaṁ dvīhi samathehi sammeyya sammukhāvinayena ca tiṇavatthārakena cāti? Siyātissa vacanīyaṁ. Yathā kathaṁ viya. Idha pana bhikkhave bhikkhūnaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ hoti bhāsitaparikkantaṁ. Tatra ce bhikkhūnaṁ evaṁ hoti "amhākaṁ kho bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivedāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyyā"ti. Anujānāmi bhikkhave evarūpaṁ adhikaraṇaṁ tiṇavatthārakena vūpasametuṁ. Evañca pana bhikkhave vūpasametabbaṁ,

sabbeheva ekajjhaṁ sannipatitabbaṁ, sannipatitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imaṁ adhikaraṇaṁ tiṇavatthārakena vūpasameyya ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttan”ti. Ekatopakkhikānaṁ bhikkhūnaṁ byattena bhikkhunā paṭibalena sako pakkho ñāpetabbo—

“Suṇantu me āyasmantā, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, ahaṁ yā ceva āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, āyasmantānañceva atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena deseyyaṁ ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttan”ti.

241. Athāparesaṁ ekatopakkhikānaṁ bhikkhūnaṁ byattena bhikkhunā paṭibalena sako pakkho ñāpetabbo—

“Suṇantu me āyasmantā, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ, ahaṁ yā ceva āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, āyasmantānañceva atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena deseyyaṁ ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttan”ti.

242. Athāparesaṁ ekatopakkhikānaṁ bhikkhūnaṁ byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ yā ceva imesaṁ āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, imesañceva āyasmantānaṁ atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena deseyyaṁ ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ viharataṁ bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhāciṇṇaṁ bhāsitaparikkantaṁ, sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ kāressāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷattāya vāḷattāya bhedāya saṁvatteyya, ahaṁ yā ceva imesaṁ āyasmantānaṁ āpatti, yā ca attano āpatti, imesañceca āyasmantānaṁ atthāya attano ca atthāya saṁghamajjhe tiṇavatthārakena desemi ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, yassāyasmato khamati amhākaṁ imāsaṁ āpattīnaṁ saṁghamajjhe tiṇavatthārakena desanā ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Desitā amhākaṁ imā āpattiyo saṁghamajjhe tiṇavatthārakena ṭhapetvā thullavajjaṁ, ṭhapetvā gihippaṭisaṁyuttaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Athāparesaṁ -pa- evametaṁ dhārayāmīti.

Idaṁ vuccati bhikkhave adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ. Kena vūpasantaṁ, sammukhāvinayena ca tiṇavatthārakena ca. Kiñca tattha sammukhāvinayasmiṁ, saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā.

Kā ca tattha saṁghasammukhatā, yāvatikā bhikkhū kammappattā, te āgatā honti, chandārahānaṁ chando āhaṭo hoti sammukhībhūtā na paṭikkosanti, ayaṁ tattha saṁghasammukhatā.

Kā ca tattha dhammasammukhatā vinayasammukhatā, yena dhammena yena vinayena yena Satthusāsanena taṁ adhikaraṇaṁ vūpasammati, ayaṁ tattha dhammasammukhatā vinayasammukhatā. Kā ca tattha puggalasammukhatā, yo ca deseti, yassa ca deseti, ubho sammukhībhūtā hoti, ayaṁ tattha puggalasammukhatā.

Kiñca tattha tiṇavatthārakasmiṁ, yā tiṇavatthārakassa kammassa kiriyā karaṇaṁ upagamanaṁ ajjhupagamanaṁ adhivāsanā appaṭikkosanā, idaṁ tattha tiṇavatthārakasmiṁ. Evaṁ vūpasantaṁ ce bhikkhave adhikaraṇaṁ paṭiggāhako ukkoṭeti, ukkoṭanakaṁ pācittiyaṁ. Chandadāyako khīyati, khīyanakaṁ pācittiyaṁ.

* Kiccādhikaraṇaṁ katihi samathehi sammati. Kiccādhikaraṇaṁ ekena samathena sammati sammukhāvinayenāti.

Samathakkhandhako niṭṭhito catuttho.

* Vi 5. 185, 195, 198 piṭṭhādīsupi.

5. Khuddakavatthukkhandhaka

Khuddakavatthūni

243. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū nahāyamānā rukkhe kāyaṁ ugghaṁsenti, ūrumpi bāhumpi urampi piṭṭhimpi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā nahāyamānā rukkhe kāyaṁ ugghaṁsessanti, ūrumpi bāhumpi urampi piṭṭhimpi seyyathāpi mallamuṭṭhikā gāmamoddavā"ti[1]. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhū nahāyamānā rukkhe kāyaṁ ugghaṁsenti, ūruṁpi bāhuṁpi uraṁpi piṭṭhiṁpī"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ bhikkhave tesaṁ moghapurisānaṁ ananulomikaṁ appatirūpaṁ assāmaṇakaṁ akappiyaṁ akaraṇīyaṁ, kathaṁ hi nāma te bhikkhave moghapurisā nahāyamānā rukkhe kāyaṁ ugghaṁsessanti, ūrumpi bāhumpi urampi piṭṭhimpi. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave nahāyamānena bhikkhunā rukkhe kāyo ugghaṁsetabbo, yo ugghaṁseyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū nahāyamānā thambhe kāyaṁ ugghaṁsenti, ūrumpi bāhumpi urampi piṭṭhimpi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā nahāyamānā thambhe kāyaṁ ugghaṁsessanti, ūrumpi bāhumpi urampi piṭṭhimpi seyyathāpi mallamuṭṭhikā gāmamoddavā"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave nahāyamānena bhikkhunā thambhe kāyo ugghaṁsetabbo, yo ugghaṁseyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

---

1. Gāmapoddavā (Sī), gāmapūtavā (Syā)

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū nahāyamānā kuṭṭe[1] kāyaṁ ugghaṁsenti, ūrumpi bāhumpi urampi piṭṭhimpi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā nahāyamānā kuṭṭe kāyaṁ ugghaṁsessanti, ūrumpibāhumpi urampi piṭṭhimpi seyyathāpi mallamuṭṭhikā gāmamoddavā"ti -pa- na bhikkhave nahāyamānena bhikkhunā kuṭṭe kāyo ugghaṁsetabbo, yo ugghaṁseyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū aṭṭāne[2] nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave aṭṭāne nahāyitabbaṁ, yo nahāyeyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū gandhabbahatthakena nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa- na bhikkhave gandhabbahatthakena nahāyitabbaṁ, yo nahāyeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kuruvindakasuttiyā nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave kuruvindakasuttiyā nahāyitabbaṁ, yo nahāyeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū viggayha parikammaṁ kārāpenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave viggayha parikammaṁ kārāpetabbaṁ, yo kārāpeyya, āpatti dukkaṭassāti.

---

1. Kuḍḍe (Sī, Syā)
2. Aṭṭhāne (Sī, Syā)

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mallakena nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave mallakena nahāyitabbaṁ, yo nahāyeyya, āpatti dukkaṭassāti.

244. Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno kacchurogābādho hoti, na tassa vinā mallakena phāsu hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gilānassa akatamallakanti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu jarādubbalo nahāyamāno na sakkoti attano kāyaṁ ugghaṁsetuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ukkāsikanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū piṭṭhiparikammaṁ kātuṁ kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave puthupāṇikanti.

245. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū vallikaṁ dhārenti -pa- pāmaṅgaṁ dhārenti -pa- kaṇṭhasuttakaṁ dhārenti -pa- kaṭisuttakaṁ dhārenti -pa- ovaṭṭikaṁ dhārenti -pa- kāyuraṁ dhārenti -pa- hatthābharaṇaṁ dhārenti -pa- aṅgulimuddikaṁ dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhū vallikaṁ dhārenti -pa- pāmaṅgaṁ dhārenti. Kaṇṭhasuttakaṁ dhārenti. Kaṭisuttakaṁ dhārenti. Ovaṭṭikaṁ dhārenti. Kāyuraṁ dhārenti. Hatthābharaṇaṁ dhārenti. Aṅgulimuddikaṁ dhārentīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave vallikā dhāretabbā -pa- na pāmaṅgo dhāretabbo. Na kaṇṭhasuttakaṁ dhāretabbaṁ. Na kaṭisuttakaṁ dhāretabbaṁ. Na ovaṭṭikaṁ dhāretabbaṁ. Na kāyuraṁ dhāretabbaṁ. Na hatthābharaṇaṁ dhāretabbaṁ. Na aṅgulimuddikā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

246. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dīghe kese dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave dīghā

kesā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave dumāsikaṁ vā duvaṅgulaṁ vāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kocchena kese osaṇṭhenti[1] -pa- phaṇakena kese osaṇṭhenti. Hatthaphaṇakena kese osaṇṭhanti. Sitthatelakena kese osaṇṭhenti. Udakatelakena kese osaṇṭhenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave kocchena kesā osaṇṭhetabbā -pa-. Na sitthatelakena kesā osaṇṭhetabbā. Na udakatelakena kesā osaṇṭhetabbā, yo osaṇṭheyya, āpatti dukkaṭassāti.

247. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ādāsepi udakapattepi mukhanimittaṁ olokenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ādāse vā udakapatte vā mukhanimittaṁ oloketabbaṁ, yo olokeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno mukhe vaṇo hoti, so bhikkhū pucchi "kīdiso me āvuso vaṇo"ti. Bhikkhū evamāhaṁsu "ediso te āvuso vaṇo"ti. So na saddahati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmī bhikkhave ābādhappaccayā ādāse vā udakapatte vā mukhanimittaṁ oloketunti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mukhaṁ ālimpanti -pa- mukhaṁ ummaddenti. Mukhaṁ cuṇṇenti. Manosilikāya mukhaṁ lañchenti. Aṅgarāgaṁ karonti. Mukharāgaṁ karonti. Aṅgarāgamukharāgaṁ karonti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave mukhaṁ ālimpitabbaṁ -pa- na mukhaṁ ummadditabbaṁ. Na mukhaṁ cuṇṇetabbaṁ. Na manosilikāya mukhaṁ lañche tabbaṁ. Na aṅgarāgo kātabbo. Na mukharāgo kātabbo. Na aṅgarāgamukharāgo kātabbo, yo kareyya, āpatti dukkaṭassāti.

1. Osaṇhenti (Sī, Syā)

Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno cakkhurogābādho hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ābādhappaccayā mukhaṁ ālimpituntī.

248. Tena kho pana samayena Rājagahe giraggasamajjo[1] hoti, chabbaggiyā bhikkhū giraggasamajjaṁ dassanāya agamaṁsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchissanti seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave naccaṁ vā gītaṁ vā vāditaṁ vā dassanāya gantabbaṁ, yo gaccheyya, āpatti dukkaṭassāti.

249. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū āyatakena gītassarena dhammaṁ gāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "yatheva[2] mayaṁ gāyāma, evamevime samaṇā Sakyaputtiyā āyatakena gītassarena dhammaṁ gāyantī"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū āyatakena gītassarena dhammaṁ gāyissantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "pañcime bhikkhave ādīnavā āyatakena gītassarena dhammaṁ gāyantassa. Attanāpi tasmiṁ sare sārajjati, parepi tasmiṁ sare sārajjanti, gahapatikāpi ujjhāyanti, sarakuttimpi nikāmayamānassa samādhissa bhaṅgo hoti, pacchimā janatā diṭṭhānugatiṁ āpajjati. Ime kho bhikkhave pañca ādīnavā āyatakena gītassarena dhammaṁ gāyantassa. Na bhikkhave āyatakena gītassarena dhammo gāyitabbo, yo gāyeyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Tena kho pana samayena bhikkhū sarabhaññe kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave sarabhaññanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bāhiralomiṁ[3] uṇṇiṁ dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī

---

1. Samajjā (Abhidhānaganthesu) 2. Yathā ca (Ka) 3. Bāhiyalomiṁ (Ka)

kāmabhogino”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bāhiyalomi uṇṇi dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassāti.

250. Tena kho pana samayena rañño Māgadhassa Seniyassa Bimbisārassa ārāme ambā phalino honti. Rañño Māgadhena Seniyena Bimbisārena anuññātaṁ hoti “yathāsukhaṁ ayyā ambaṁ paribhuñjantū”ti. Chabbaggiyā bhikkhū taruṇaññeva ambaṁ pātāpetvā paribhuñjiṁsu. Rañño ca Māgadhassa Seniyassa Bimbisārassa ambena attho hoti. Atha kho rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro manusse āṇāpesi “gacchatha bhaṇe, ārāmaṁ gantvā ambaṁ āharathā”ti. “Evaṁ devā”ti kho te manussā rañño Māgadhassa Seniyassa Bimbisārassa paṭissutvā ārāmaṁ gantvā ārāmapālaṁ etadavocuṁ “devassa bhaṇe ambena attho, ambaṁ dethā”ti. Natthāyyā ambaṁ, taruṇaññeva ambaṁ pātāpetvā bhikkhū paribhuñjiṁsūti. Atha kho te manussā rañño Māgadhassa Seniyassa Bimbisārassa etamatthaṁ ārocesuṁ. Suparibhuttaṁ bhaṇe ayyehi ambaṁ, api ca Bhagavatā mattā vaṇṇitāti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā na mattaṁ jānitvā rañño ambaṁ paribhuñjissantī”ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ambaṁ paribhuñjitabbaṁ, yo paribhuñjeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññatarassa pūgassa saṁghabhattaṁ hoti, sūpe ambapesikāyo pakkhittā honti, bhikkhū kukkuccāyantā nappaṭiggaṇhanti -pa-. Paṭiggaṇhatha bhikkhave paribhuñjatha, anujānāmi bhikkhave ambapesikanti.

Tena kho pana samayena aññatarassa pūgassa saṁghabhattaṁ hoti, te na pariyāpuṇiṁsu ambapesikaṁ kātuṁ, bhattagge sakaleheva ambehi denti, bhikkhū kukkuccāyantā nappaṭiggaṇhanti. Paṭiggaṇhatha bhikkhave paribhuñjatha, anujānāmi bhikkhave pañcahi samaṇakappehi phalaṁ paribhuñjituṁ,

aggiparicitaṁ satthaparicitaṁ nakhaparivitaṁ abījaṁ nibbattabījaññeva[1] pañcamaṁ. Anājānāmi bhikkhave imehi pañcahi samaṇakappehi phalaṁ paribhuñjituntι.

251. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu ahinā daṭṭho kālaṅkato hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na hi nūna so bhikkhave bhikkhu imāni cattāri ahirājakulāni mettena cittena phari. Sace hi so bhikkhave bhikkhu imāni cattāri ahirājakulāni mettena cittena phareyya, na hi so bhikkhave bhikkhu ahinā daṭṭho kālaṁ kareyya. Katamāni cattāri ahirājakulāni, Virūpakkhaṁ ahirājakulaṁ, Erāpathaṁ ahirājakulaṁ, Chabyāputtaṁ ahirājakulaṁ, Kaṇhā Gotamaṁ ahirājakulaṁ. Na hi nūna so bhikkhave bhikkhu imāni cattāri ahirājakulāni mettena cittena phari. Sace hi so bhikkhave bhikkhu imāni cattāri ahirājakulāni mettena cittena phareyya, na hi so bhikkhave bhikkhu ahinā daṭṭho kālaṁ kareyya. Anujānāmi bhikkhave imāni cattāri ahirājakulāni mettena cittena pharituṁ attaguttiyā attarakkhāya attaparittaṁ kātuṁ. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ—

* “Virūpakkhehi me mettaṁ, mettaṁ Erāpathehi me.
Chabyāputtehi me mettaṁ, mettaṁ Kaṇhāgotamakehi ca.

Apādakehi me mettaṁ, mettaṁ dvipādakehi me.
Catuppadehi me mettaṁ, mettaṁ bahuppadehi me.

Mā maṁ apādako hiṁsi, mā maṁ hiṁsi dvipādako.
Mā maṁ catuppado hiṁsi, mā maṁ hiṁsi bahuppado.

Sabbe sattā sabbe pāṇā, sabbe bhūtā ca kevalā.
Sabbe bhadrāni passantu, mā kañci pāpamāgamā.

Appamāṇo Buddho, appamāṇo dhammo.
Appamāṇo saṁgho, pamāṇavantāni sarīsapāni[2].

Ahi vicchikā satapadī uṇṇanābhi sarabū mūsikā.
Katā me rakkhā kataṁ me parittaṁ, paṭikkamantu bhūtāni.

Sohaṁ namo Bhagavato, namo sattannaṁ Sammāsambuddhānan”ti.

---

1. Nibbaṭṭabījaṁ (Sī, Syā)
2. Sariṁsapāni (Sī, Syā)

* Khu 5. 53; Aṁ 1. 384 piṭṭhesupi idaṁ vatthu āgataṁ.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu anabhiratiyā pīḷito attano aṅgajātaṁ chindi. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Aññamhi so bhikkhave moghapuriso chetabbamhi aññaṁ chindi, na bhikkhave attano aṅgajātaṁ chetabbaṁ, yo chindeyya, āpatti thullaccayassāti.

252. Tena kho pana samayena Rājagahakassa seṭṭhissa mahagghassa candanassa[1] candanagaṇṭhi uppannā hoti. Atha kho Rājagahakassa seṭṭhissa etadahosi "yaṁnūnāhaṁ imāya candanagaṇṭhiyā pattaṁ lekhāpeyyaṁ, lekhañca me paribhogaṁ bhavissati, pattañca dānaṁ dassāmī"ti. Atha kho Rājagahako seṭṭhi tāya candanagaṇṭhiyā pattaṁ lekhāpetvā sikkāya uḍḍitvā[2] veḷagge ālaggetvā veḷuparamparāya bandhitvā[3] evamāha "yo samaṇo vā brāhmaṇo vā arahā ceva iddhimā ca, dinnaṁyeva pattaṁ, oharatū"ti. Atha kho Pūraṇo Kassapo yena Rājagahako seṭṭhi tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Rājagahakaṁ seṭṭhiṁ etadavoca "ahaṁ hi gahapati arahā ceva iddhimā ca, dehi me pattan"ti. Sace bhante āyasmā arahā ceva iddhimā ca, dinnaṁyeva pattaṁ, oharatūti. Atha kho Makkhali Gosālo. Ajito Kesakambalo. Pakudho Kaccāyano. Sañcayo Belaṭṭhaputto[4]. Nigaṇṭho Nāṭaputto[5] yena Rājagahako seṭṭhi tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Rājagahakaṁ seṭṭhiṁ etadavoca "ahaṁ hi gahapati arahā ceva iddhimā ca, dehi me pattan"ti. Sace bhante āyasmā arahā ceva iddhimā ca, dinnaṁyeva pattaṁ oharatūti.

Tena kho pana samayena āyasmā ca Mahāmoggallāno āyasmā ca Piṇḍolabhāradvājo pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya Rājagahaṁ piṇḍāyā pavisiṁsu. Atha kho āyasmā Piṇḍolabhāradvājo āyasmantaṁ Mahāmoggallānaṁ etadavoca "āyasmā kho Mahāmoggallāno arahā ceva iddhimā ca, gacchāvuso Moggallāna, etaṁ pattaṁ ohara, tuyheso patto"ti. Āyasmā kho Bhāradvājo arahā ceva iddhimā ca, gacchāvuso Bhāradvāja etaṁ pattaṁ ohara, tuyheso pattoti. Atha kho āyasmā Piṇḍolabhāradvājo vehāsaṁ abbhuggantvā taṁ pattaṁ gahetvā tikkhattuṁ Rājagahaṁ anupariyāyi.

---

1. Candanasārassa (Sī, Syā)
2. Vāhitvā (Sī)
3. Vāhitvā (Syā)
4. Sañjayo Bellaṭṭhiputto (Sī)
5. Nāthaputto (Sī)

Tena kho pana samayena Rājagahako seṭṭhi saputtadāro sake nivesane ṭhito hoti pañjaliko namassamāno "idheva bhante ayyo Bhāradvājo amhākaṁ nivesane patiṭṭhātū"ti. Atha kho āyasmā Piṇḍolabhāradvājo Rājagahakassa seṭṭhissa nivesane patiṭṭhāsi. Atha kho Rājagahako seṭṭhi āyasmato Piṇḍolabhāradvājassa hatthato pattaṁ gahetvā mahagghassa khādanīyassa pūretvā āyasmato Piṇḍolabhāradvājassa adāsi. Atha kho āyasmā Piṇḍolabhāradvājo taṁ pattaṁ gahetvā ārāmaṁ agamāsi. Assosuṁ kho manussā "ayyena kira Piṇḍolabhāradvājena Rājagahakassa seṭṭhissa patto ohārito"ti. Te ca manussā uccāsaddā mahāsaddā āyasmantaṁ Piṇḍolabhāradvājaṁ piṭṭhito piṭṭhito anubandhiṁsu.

Assosi kho Bhagavā uccāsaddaṁ mahāsaddaṁ, sutvāna āyasmantaṁ Ānandaṁ āmantesi "kiṁ nu kho so Ānanda uccāsaddo mahāsaddo"ti. Āyasmatā bhante Piṇḍolabhāradvājena Rājagahakassa seṭṭhissa patto ohārito, assosuṁ kho bhante manussā ayyena kira Piṇḍolabhāradvājena Rājagahakassa seṭṭhissa patto ohāritoti, te ca bhante manussā uccāsaddā mahāsaddā āyasmantaṁ Piṇḍolabhāradvājaṁ piṭṭhito piṭṭhito anubandhā, so eso bhante Bhagavā uccāsaddo mahāsaddoti. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā āyasmantaṁ Piṇḍolabhāradvājaṁ paṭipucchi "saccaṁ kira tayā Bhāradvāja Rājagahakassa seṭṭhissa patto ohārito"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ Bhāradvāja ananulomikaṁ appatirūpaṁ assāmaṇakaṁ akappiyaṁ akaraṇīyaṁ, kathaṁ hi nāma tvaṁ Bhāradvāja chavassa dārupakkassa kāraṇā gihīnaṁ uttarimanussadhammaṁ iddhipāṭihāriyaṁ dassessasi, seyyathāpi Bhāradvāja mātugāmo chavassa māsakarūpassa kāraṇā kopinaṁ dasseti, evameva kho tayā Bhāradvāja chavassa dārupattassa kāraṇā gihīnaṁ uttarimanussadhammaṁ iddhipāṭihāriyaṁ dassitaṁ. Netaṁ Bhāradvāja appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave gihīnaṁ uttarimanussadhammaṁ iddhipāṭihāriyaṁ dassetabbaṁ, yo dasseyya, āpatti dukkaṭassa. Bhindathetaṁ bhikkhave dārupattaṁ, sakalikaṁ sakalikaṁ

katvā bhikkhūnaṁ añjanupapisanaṁ detha. Na ca bhikkhave dārupatto dhāretabbo, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāvace patte dhārenti sovaṇṇamayaṁ rūpiyamayaṁ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave sovaṇṇamayo patto dhāretabbo -pa-. Na rūpiyamayo patto dhāretabbo. Na maṇimayo patto dhāretabbo. Na veḷuriyamayo patto dhāretabbo. Na phalikamayo patto dhāretabbo. Na kaṁsamayo patto dhāretabbo. Na kācamayo patto dhāretabbo. Na tipumayo patto dhāretabbo. Na sīsamayo patto dhāretabbo. Na tambalohamayo patto dhāretabbo, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave dve patte ayopattaṁ mattikāpattanti.

253. Tena kho pana samayena pattamūlaṁ ghaṁsiyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pattamaṇḍalanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāvacāni pattamaṇḍalāni dhārenti sovaṇṇamayaṁ rūpiyamayaṁ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti, Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uccāvacāni pattamaṇḍalāni dhāretabbāni, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave dve pattamaṇḍalāni tipumayaṁ sīsamayanti. Bahalāni maṇḍalāni na acchupiyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave likhituntі. Valī[1] honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave makaradantakaṁ chinditunti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū citrāni pattamaṇḍalāni dhārenti rūpakākiṇṇāni bhittikammakatāni, tāni rathikāyapi dassentā āhiṇḍanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave citrāni pattamaṇḍalāni dhāretabbāni rūpakākiṇṇāni bhittikammakatāni, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave pakatimaṇḍalanti.

---

1. Calī (Ka)

254. Tena kho pana samayena bhikkhū sodakaṁ pattaṁ paṭisāmenti, patto dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave sodako patto paṭisāmetabbo, yo paṭisāmeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave otāpetvā pattaṁ paṭisāmetunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū sodakaṁ[1] pattaṁ otāpenti, patto duggandho hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave sodako patto otāpetabbo, yo otāpeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave vodakaṁ katvā otāpetvā pattaṁ paṭisāmetunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū uṇhe pattaṁ nidahanti, pattassa vaṇṇo dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uṇhe patto nidahitabbo, yo nidaheyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave muhuttaṁ uṇhe otāpetvā pattaṁ paṭisāmetunti.

Tena kho pana samayena sambahulā pattā ajjhokāse anādhārā nikkhittā honti, vātamaṇḍalikāya āvaṭṭetvā pattā bhijjiṁsu. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pattādhārakanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū miḍḍhante pattaṁ nikkhipanti, paripatitvā[2] patto bhijjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave miḍḍhante patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū paribhaṇḍante pattaṁ nikkhipanti, paripatitvā patto bhijjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave paribhaṇḍante patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū chamāya pattaṁ nikkujjanti, oṭṭho ghaṁsiyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tiṇasanthārakanti. Tiṇasanthārako upacikāhi khajjati. Bhagavato etamattaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave coḷakanti. Coḷakaṁ upacikāhi khajjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pattamāḷakanti. Pattamāḷako paripatitvā patto bhijjati. Bhagavato

---

1. Sa-udakaṁ (Ka) 2. Parivaṭṭitvā (Syā)

etamatthaṁ ārocesuṁ. Anājānāmi bhikkhave pattakuṇḍolikanti. Pattakuṇḍolikāya patto ghaṁsiyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pattathavikanti. Aṁsabaddhako na hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave aṁsabaddhakaṁ bandhanasuttakanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū bhittikhilepi nāgadantakepi pattaṁ laggenti, paripatitvā patto bhijjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave patto laggetabbo, yo laggeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū mañca pattaṁ nikkhipanti, satisammosā nisīdantā ottharitvā pattaṁ bhindenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave mañce patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū pīṭhe pattaṁ nikkhipanti, satisammosā nisīdantā ottharitvā pattaṁ bhindenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave pīṭhe patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū aṅke pattaṁ nikkhipanti, satisammosā uṭṭhahanti, paripatitvā patto bhijjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave aṅke patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū chatte pattaṁ nikkhipanti, vātamaṇḍalikāya chattaṁ ukkhipiyati, paripatitvā patto bhijjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave chatte patto nikkhipitabbo, yo nikkhipeyya, āpatti dukkaṭassāti.

255. Tena kho pana samayena bhikkhū pattahatthā kavāṭaṁ paṇāmenti, kavāṭo āvaṭṭitvā patto bhijjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave pattahatthena kavāṭaṁ paṇāmetabbaṁ[1], yo paṇāmeyya, āpatti dukkaṭassāti.

---

1. Kavāṭo paṇāmetabbo (Ka)

Tena kho pana samayena bhikkhū tumbakaṭāhe piṇḍāya caranti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi titthiyā"ti. Bhagavato ekamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave tumbakaṭāhe piṇḍāya caritabbaṁ, yo careyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū ghaṭikaṭāhe[1] piṇḍāya caranti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi titthiyā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ghaṭikaṭāhe piṇḍāya caritabbaṁ, yo careyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sabbapaṁsukūliko hoti, so chavasīsassa pattaṁ dhāreti, aññatarā itthī passitvā bhītā vissaramakāsi "abhuṁ me pisāco vatāyan"ti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kayaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā chavasīsassa pattaṁ dhāressanti, seyyathāpi pisācillikā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave chavasīsassa patto dhāretabbo, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Na ca bhikkhave sabbapaṁsukūlikena savitabbaṁ, yo bhaveyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū calakānipi aṭṭhikānipi ucchiṭṭhodakampi pattena nīharanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "yasmiṁ yevime samaṇā Sakyaputtiyā bhuñjanti, sova nesaṁ paṭiggaho"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave calakāni vā aṭṭhikāni vā ucchiṭṭhodakaṁ vā pattena nīharitabbaṁ, yo nīhareyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave paṭiggahanti.

256. Tena kho pana samayena bhikkhū hatthena vipphāḷetvā cīvaraṁ sibbenti, cīvaraṁ vilomikaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave satthakaṁ namatakanti.

Tena kho pana samayena saṁghassa daṇḍasatthakaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave daṇḍasatthakanti.

---

1. Ghaṭikaṭāhena (Syā)

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāvace satthakadaṇḍe dhārenti sovaṇṇamayaṁ rūpiyamayaṁ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uccāvacā satthakadaṇḍā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave aṭṭhimayaṁ dantamayaṁ visāṇamayaṁ naḷamayaṁ veḷumayaṁ kaṭṭhamayaṁ jatumayaṁ phalamayaṁ lohamayaṁ saṅkhanābhimayanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū kukkuṭapattenapi veḷupesikāyapi cīvaraṁ sibbenti, cīvaraṁ dussibbitaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave sūcinti. Sūciyo kaṇṇakitāyo honti -pa-. Anujānāmi bhikkhave sūcināḷikanti. Sūcināḷikāyapi kaṇṇakitāyo honti -pa-. Anujānāmi bhikkhave kiṇṇena puretunti. Kiṇṇepi kaṇṇakitāyo honti -pa-. Anujānāmi bhikkhave sattuyā puretunti. Sattuyāpi kaṇṇakitāyo honti -pa-. Anujānāmi bhikkhave saritakanti. Saritakepi kaṇṇakitāyo honti -pa-. Anujānāmi bhikkhave madhusitthakena sāretunti. Saritakaṁ paribhijjati -pa-. Anujānāmi bhikkhave saritakasipāṭikanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū tattha tattha khilaṁ nikkhaṇitvā sambandhitvā cīvaraṁ sibbenti, cīvaraṁ vikaṇṇaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave kathinaṁ kathinarajjuṁ[1], tattha tattha obandhitvā cīvaraṁ sibbetunti. Visame kathinaṁ pattharanti, kathinaṁ paribhijjati -pa-. Na bhikkhave visame kathinaṁ pattharitabbaṁ, yo patthareyya, āpatti dukkaṭassāti.

Chamāya kathinaṁ pattharanti, kathinaṁ paṁsukitaṁ hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tiṇasanthārakanti. Kathinassa anto jīrati -pa-. Anujānāmi bhikkhave anuvātaṁ paribhaṇḍaṁ āropetunti. Kathinaṁ nappahoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave daṇḍakathinaṁ bidalakaṁ salākaṁ vinandhanarajjuṁ vinandhanasuttaṁ vinandhitvā cīvaraṁ sibbetunti. Suttantarikāyo visamā honti -pa-.

---

1. Kaṭhinaṁ kaṭhinarajjuṁ (Sī, Syā)

anujānāmi bhikkhave kaḷimbhakanti. Suttā vaṅkā honti -pa-. Anujānāmi bhikkhave moghasuttakanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū adhotehi pādehi kathinaṁ akkamanti kathinaṁ dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave adhotehi pādehi kathinaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū allehi pādehi kathinaṁ akkamanti, kathinaṁ dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave allehi pādehi kathinaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū sa-upāhanā kathinaṁ akkamanti, kathinaṁ dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave sa-upāhanena kathinaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū cīvaraṁ sibbantā aṅguliyā paṭiggaṇhanti, aṅguliyo dukkhā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave paṭiggahanti.

257. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāvace paṭiggahe dhārenti sovaṇṇamayaṁ rūpiyamayaṁ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uccāvacā paṭiggahā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujāmāni bhikkhave aṭṭhimayaṁ -pa- saṅkhanābhimayanti.

Tena kho pana samayena sūciyopi satthakāpi paṭiggahāpi nassanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āvesanavitthakanti. Āvesanavitthake samekulā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave paṭiggahathavikanti. Aṁsabaddhako na hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave aṁsabaddhakaṁ bandhanasuttakanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū abbhokāse cīvaraṁ sibbantā sītenapi uṇhenapi kilamanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave kathinasālaṁ kathinamaṇḍapanti. Kathinasālā

nīcavatthukā hoti, udakena otthariyyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Kathinasālāya tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā[1] ullittāvalittaṁ kātuṁ, setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikaṁ cīvaravaṁsaṁ cīvararajjukanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū cīvaraṁ sibbetvā tattheva kathinaṁ ujjhitvā pakkamanti, undūrehipi upacikāhipi khajjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave kathinaṁ saṅgharitunti. Kathinaṁ paribhijjati -pa-. Anujānāmi bhikkhave goghaṁsikāya kathinaṁ saṅgharitunti. Kathinaṁ viniveṭhiyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave bandhanarajjunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū kuṭṭepi thambhepi kathinaṁ ussāpetvā pakkamanti, paripatitvā kathinaṁ bhijjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhittikhile vā nāgadante vā laggetunti.

258. Atha kho Bhagavā Rājagahe yathābhirantaṁ viharitvā yena Vesālī tena cārikaṁ pakkāmi. Tena kho pana samayena bhikkhū sūcikampi satthakampi bhesajjampi pattena ādāya gacchanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhesajjatthavikanti. Aṁsabaddhako na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave aṁsabaddhakaṁ bandhanasuttakanti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu upāhanāyo kāyabandhanena bandhitvā gāmaṁ piṇḍāya pāvisi, aññataro upāsako taṁ bhikkhuṁ abhivādento upāhanāyo sīsena ghaṭṭeti, so bhikkhu maṅku ahosi. Atha kho so bhikkhu ārāmaṁ gantvā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave upāhanatthavikanti. Aṁsabaddhako na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave aṁsabaddhakaṁ bandhanasuttakanti.

---

1. Ogumbetvā (Sī, Syā)

Tena kho pana samayena antarāmagge udakaṁ akappiyaṁ hoti, parissāvanaṁ na hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave parissāvananti. Coḷakaṁ nappahoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave kaṭacchuparissāvananti. Coḷakaṁ nappahoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave dhammakaraṇanti[1].

259. Tena kho pana samayena dve bhikkhū Kosalesu janapade addhānamaggappaṭipannā honti, eko bhikkhuṁ anācāraṁ ācarati, dutiyo bhikkhu taṁ bhikkhuṁ etadavoca "mā āvuso evarūpaṁ akāsi, netaṁ kappatī"ti. So tasmiṁ upanandhi. Atha kho so bhikkhu pipāsāya pīḷito upanaddhaṁ bhikkhuṁ etadavoca "dehi me āvuso parissāvanaṁ, pānīyaṁ pivissāmī"ti. Upanaddho bhikkhu na adāsi, so bhikkhu pipāsāya pīḷito kālamakāsi. Atha kho so bhikkhu ārāmaṁ gantvā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Kiṁ pana tvaṁ āvuso parissāvanaṁ yāciyamāno na adāsīti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhu parissāvanaṁ yāciyamāno na dassatī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā taṁ bhikkhuṁ paṭipucchi "saccaṁ kira tvaṁ bhikkhū parissāvanaṁ yāciyamāno na adāsī"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā ananucchavikaṁ moghapurisa ananulomikaṁ appatirūpaṁ assāmaṇakaṁ akappiyaṁ akaraṇīyaṁ, kathaṁ hi nāma tvaṁ moghapurisa parissāvanaṁ yāciyamāno na dassasi. Netaṁ moghapurisa appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave addhānamaggappaṭipannena bhikkhunā parissāvanaṁ yāciyamānena na dātabbaṁ, yo na dadeyya, āpatti dukkaṭassa. Na ca bhikkhave aparissāvanakena addhāno paṭipajjitabbo, yo paṭipajjeyya, āpatti dukkaṭassa. Sace na hoti parissāvanaṁ vā dhammakaraṇo vā, saṁghāṭikaṇṇopi adhiṭṭhātabbo iminā parissāvetvā pivissāmī"ti. Atha kho Bhagavā anupubbena cārikaṁ caramāno yena Vesālī tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Vesāliyaṁ viharati Mahāvane

1. Dhammakarakaṁ (Sī, Syā), dhamakaraṇaṁ (Ka)

Kūṭāgārasālāyaṁ. Tena kho pana samayena bhikkhū navakammaṁ karonti, parissāvanaṁ na sammati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave daṇḍaparissāvananti. Daṇḍaparissāvanaṁ na sammati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ottharakanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū makasehi ubbāḷhā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave makasakuṭikanti.

260. Tena kho pana samayena Vesāliyaṁ paṇītānaṁ bhattānaṁ sattapaṭipāṭi aṭṭhitā hoti. Bhikkhū paṇītāni bhojanāni bhuñjitvā abhisannakāyā honti bahvābādhā[1]. Atha kho Jīvako Komārabhacco Vesāliṁ agamāsi kenacideva karaṇīyena. Addasā kho Jīvako Komārabhacco bhikkhū abhisannakāye bahvābādhe, disvāna yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho Jīvako Komārabhacco Bhagavantaṁ etadavoca "etarahi bhante bhikkhū abhisannakāyā bahvābādhā, sādhu bhante Bhagavā bhikkhūnaṁ caṅkamañca jantāgharañca anujānātu, evaṁ bhikkhū appābādhā bhavissantī"ti. Atha kho Bhagavā Jīvakaṁ Komārabhaccaṁ dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṁsesi. Atha kho Jīvako Komārabhacco Bhagavatā dhammikā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṁsito uṭṭhāyāsanā Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave caṅkamañca jantāgharañcā"ti.

Tena kho pana samayena bhikkhū visame caṅkame caṅkamanti, pādā dukkhā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave samaṁ kātunti. Caṅkamo nīcavatthuko hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthutaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Āro hantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti.

---

1. Bavhābādhā (Sī)

Tena kho pana samayena bhikkhū caṅkame caṅkamantā paripatanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave caṅkamanavedikanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū ajjhokāse caṅkamantā sītenapi uṇhenapi kilamanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave caṅkamanasālanti. Caṅkamanasālāyaṁ tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikaṁ cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti. Jantāgharaṁ nīcavatthukaṁ hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Jantāgharassa kavāṭaṁ na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave kavāṭaṁ piṭṭhasaṁghāṭaṁ[1] udukkhalikaṁ uttarapāsakaṁ aggaḷavaṭṭiṁ kapisīsakaṁ sūcikaṁ ghaṭikaṁ tāḷacchiddaṁ āviñchanachiddaṁ āviñchanarajjunti. Jantāgharassa kuṭṭapādo jīrati -pa-. Anujānāmi bhikkhave maṇḍalikaṁ kātunti. Jantāgharassa dhūmanettaṁ na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave dhūmanettanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū khuddake jantāghare majjhe aggiṭṭhānaṁ karonti, upacāro na hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave khuddake jantāghare ekamantaṁ aggiṭṭhānaṁ kātuṁ mahallake majjheti. Jantāghare aggi mukhaṁ ḍahati -pa-. Anujānāmi bhikkhave mukhamattikanti. Hatthe mattikaṁ tementi -pa-. Anujānāmi bhikkhave mattikādoṇikanti. Mattikā duggandhā hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave vāsetunti. Jantāghare aggi kāyaṁ ḍahati -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakaṁ atiharitunti. Pātiyāpi pattenapi udakaṁ atiharanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakaṭṭhānaṁ udakasarāvakanti. Jantāgharaṁ tiṇacchadanaṁ na sedeti[2] -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātunti.

---

1. Pīṭhasaṁghāṭaṁ (Ka)
2. Tiṇacchādanena chādeti (Ka)

Jantāgharaṁ cikkhallaṁ hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave santharituṁ tayo santhare iṭṭhakāsantharaṁ silāsantharaṁ dārusantharanti. Cikkhallaṁyeva hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave dhovitunti. Udakaṁ santiṭṭhati -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakaniddhamananti.

Tena kho pana samayena bhikkhū jantāghare chamāya nisīdanti, gattāni kaṇḍūvanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave jantāgharapīṭhanti. Tena kho pana samayena jantāgharaṁ aparikkhittaṁ hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave parikkhipituṁ tayo pākāre iṭṭhakāpākāraṁ silāpākāraṁ dārupākāranti. Koṭṭhako na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave koṭṭhakanti. Koṭṭhako nīcavatthuko hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Koṭṭhakassa kavāṭaṁ na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave kavāṭaṁ piṭṭhasaṁghāṭaṁ udukkhalikaṁ uttarapāsakaṁ aggaḷavaṭṭiṁ kapisīsakaṁ sūcikaṁ ghaṭikaṁ tāḷacchiddaṁ āviñchanachaddaṁ āviñchanarajjunti. Koṭṭhake tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latekammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikanti. Pariveṇaṁ cikkhallaṁ hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave marumbaṁ upakiritunti. Na pariyāpuṇanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave padarasilaṁ nikkhipitunti. Udakaṁ santiṭṭhati -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakaniddhamananti.

261. Tena kho pana samayena bhikkhū naggā naggaṁ abhivādenti -pa-. Naggā naggaṁ abhivādāpenti. Naggā naggassa parikammaṁ karonti. Naggā naggassa parikammaṁ kārāpenti. Naggā naggassa denti. Naggā paṭiggaṇhanti. Naggā khādanti. Naggā bhuñjanti. Naggā sāyanti. Naggā pivanti. Bhagavato etamattaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave naggena[1] naggo abhivādetabbo -pa-. Na naggena abhivādetabbaṁ. Na naggena[1] naggo abhivādāpetabbo. Na naggena abhivādāpetabbaṁ. Na naggena naggassa

1. Idaṁ padaṁ kaṇḍaci natthi.

parikammaṁ kātabbaṁ. Na naggena naggassa parikammaṁ kārāpetabbaṁ. Na naggena naggassa dātabbaṁ. Na naggena paṭiggahetabbaṁ. Na naggena khāditabbaṁ. Na naggena bhuñjitabbaṁ. Na naggena sāyitabbaṁ. Na naggena pātabbaṁ, yo piveyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū jantāghare chamāya cīvaraṁ nikkhipanti, cīvaraṁ paṁsukitaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti. Deve vassante cīvaraṁ ovassati -pa-. Anujānāmi bhikkhave jantāgharasālanti. Jantāgharasālā nīcavatthukā hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ -pa- ārohantā vihaññanti -pa- ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Jantāgharasālāya tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ -pa- cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū jantāgharepi udakepi parikammaṁ kātuṁ kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tisso paṭicchādiyo jantāgharapaṭicchādiṁ udakapaṭicchādiṁ vatthapaṭicchādinti.

Tena kho pana samayena jantāghare udakaṁ na hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave udapānanti. Udapānassa kūlaṁ lujjati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Udapāno nīcavatthuko hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa- ārohantā vihaññanti -pa- ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti.

262. Tena kho pana samayena bhikkhū vallikāyapi kāyabandhanenapi udakaṁ vāhenti[1]. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave udakavāhanarajjunti. Hatthā dukkhā honti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tulaṁ karakaṭakaṁ cakkavaṭṭakanti. Bhājanā bahū bhijjanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo vārake lohavārakaṁ dāruvārakaṁ cammakkhaṇḍanti.

1. Vāhanti (Ka)

Tena kho pana samayena bhikkhū ajjhokāse udakaṁ vāhentā sītenapi uṇhenapi kilamanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave udapānasālanti. Udapānasālāya tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikaṁ cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti. Udapāno apāruto hoti, tiṇacuṇṇehipi paṁsukehipi okiriyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave apidhānanti. Udakabhājanaṁ na saṁvijjati -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakadoṇiṁ udakakaṭāhanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū ārāme tahaṁ tahaṁ nahāyanti, ārāmo cikkhallo hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave candanikanti. Candanikā pākaṭā hoti. Bhikkhū hiriyanti nahāyituṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave parikkhipituṁ tayo pākāre iṭṭhakāpākāraṁ silāpākāraṁ dārupākāranti. Candanikā cikkhallā hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave santarituṁ tayo santhare iṭṭhakāsantharaṁ silāsantharaṁ dārusantharanti. Udakaṁ santiṭṭhati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ukakaniddhamananti.

Tena kho pana samayena bhikkhūnaṁ gattāni sītigatāni honti, Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakapuñchaniṁ coḷakenapi paccuddharituntі.

263. Tena kho pana samayena aññataro upāsako saṁghassa atthāya pokkharaṇiṁ kāretukāmo hoti Bhagavato ekamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave pokkharaṇinti. Pokkharaṇiyā kūlaṁ lujjati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Pokkharaṇiyā udakaṁ Purāṇaṁ hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakamātikaṁ udakaniddhamananti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu saṁghassa atthāya nillekhaṁ jantāgharaṁ kattukāmo hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave nillekhaṁ jantāgharanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū cātumāsaṁ nisīdanena vippavasanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Na bhikkhave cātumāsaṁ nisīdanena vippavasitabbaṁ. Yo vippavaseyya, āpatti dukkaṭassāti.

264. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pupphābhikiṇṇesu sayanesu sayanti, manussā vihāracārikaṁ āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave pupphābhikiṇṇesu sayanesu sayitabbaṁ, yo sayeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena manussā gandhampi mālampi ādāya ārāmaṁ āgacchanti, bhikkhū kukkuccāyantā na paṭiggaṇhanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gandhaṁ gahetvā kavāṭe pañcaṅgulikaṁ dātuṁ, pupphaṁ gahetvā vihāre ekamantaṁ nikkhipituntі.

Tena kho pana samayena saṁghassa namatakaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave namatakanti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "namatakaṁ adhiṭṭhātabbaṁ nu kho udāhu vikappetabban"ti -pa-. Na bhikkhave namatakaṁ adhiṭṭhātabbaṁ, na vikappetabbanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū āsittakūpadhāne bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Na bhikkhave āsittakūpadhāne bhuñjitabbaṁ, yo bhuñjeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti, so bhuñjamāno na sakkoti hatthena pattaṁ sandhāretuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave maḷorikanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ekabhājanepi bhuñjanti -pa- ekathālakepi pivanti. Ekamañcepi tuvaṭṭenti. Ekattharaṇāpi tuvaṭṭenti. Ekapāvuraṇāpi tuvaṭṭenti. Ekattharaṇapāvuraṇāpi tuvaṭṭenti. Manussā

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ekabhājane bhuñjitabbaṁ -pa- na ekathālake pātabbaṁ. Na ekamañce tuvaṭṭitabbaṁ. Na ekattharaṇā[1] tuvaṭṭitabbaṁ. Na ekapāvuraṇā[2] tuvaṭṭitabbaṁ. Na ekattharaṇapāvuraṇā [3] tuvaṭṭitabbaṁ, yo tuvaṭṭeyya, āpatti dukkaṭassāti.

265. Tena kho pana samayena Vaḍḍho Licchavī Mettiyabhūmajakānaṁ bhikkhūnaṁ sahāyo hoti. Atha kho Vaḍḍho Licchavī yena Mettiyabhūmajakā bhikkhū tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Mettiyabhūmajake bhikkhū etadavoca “vandāmi ayyā”ti. Evaṁ vutte Mettiyabhūmajakā bhikkhū nālapiṁsu. Dutiyampi kho Vaḍḍho Licchavī Mettiyabhūmajake bhikkhū etadavoca “vandāmi ayyā”ti. Dutiyampi kho Mettiyabhūmajakā bhikkhū nālapiṁsu. Tatiyampi kho Vaḍḍho Licchavī Mettiyabhūmajake bhikkhū etadavoca “vandāmi ayyā”ti. Tatiyampi kho Mettiyabhūmajakā bhikkhū nālapiṁsu. Kyāhaṁ ayyānaṁ aparajjhāmi, kissa maṁ ayyā nālapantīti. Tathā hi pana tvaṁ āvuso Vaḍḍha amhe Dabbena Mallaputtena viheṭhiyamāne ajjhupekkhasīti. Kyāhaṁ ayyā karomīti. Sace kho tvaṁ āvuso Vaḍḍha iccheyyāsi, ajjeva Bhagavā āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ nāsāpeyyāti. Kyāhaṁ ayyā karomi, kiṁ mayā sakkā kātunti. Ehi tvaṁ āvuso Vaḍḍha yena Bhagavā tenupasaṅkama, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ evaṁ vadehi “idaṁ bhante nacchannaṁ nappatirūpaṁ, yāyaṁ bhante disā abhayā anītikā anupaddavā, sāyaṁ disā sabhayā sa-ītikā sa-upaddavā, yato nivātaṁ, tato savātaṁ, udakaṁ maññe ādittaṁ, ayyena me Dabbena Mallaputtena pajāpati dūsitā”ti. “Evaṁ ayyā”ti kho Vaḍḍho Licchavī Mettiyabhūmajakānaṁ bhikkhūnaṁ paṭissutvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho Vaḍḍho Licchavī Bhagavantaṁ etadavoca “idaṁ bhante nacchannaṁ nappatirūpaṁ, yāyaṁ bhante disā abhayā anītikā anupaddavā, sāyaṁ disā sabhayā sa-ītikā sa-upaddavā, yato nivātaṁ, tato savātaṁ, udakaṁ maññe ādittaṁ, ayyena me Dabbena Mallaputtena pajāpati dūsitā”ti.

---

1. Na ekattharaṇe. 2. Na ekapāvuraṇe. 3. Na ekattharaṇapāvuraṇe (Syā)

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ paṭipucchi "sarasi tvaṁ Dabba evarūpaṁ kattā yathāyaṁ Vaḍḍho āhā"ti -pa-. Yathā maṁ bhante Bhagavā jānātīti. Dutiyampi kho Bhagavā -pa-. Tatiyampi kho Bhagavā āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ etadavoca "sarasi tvaṁ Dabba evarūpaṁ kattā yathāyaṁ Vaḍḍho āhā"ti. Yathā maṁ bhante Bhagavā jānātī'ti. Na kho Dabba Dabbā evaṁ nibbeṭhenti, sace tayā kataṁ katanti vadehi, sace akataṁ akatanti vadehīti. Yato ahaṁ bhante jāto nābhijānāmi supinantenapi methunaṁ dhammaṁ paṭisevitā, pageva jāgaroti. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Vaḍḍhassa Licchavissa pattaṁ nikkujjatu, asambhogaṁ saṁghena karotu.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa upāsakassa patto nikkujjitabbo. Bhikkhūnaṁ alābhāya parisakkati, bhikkhūnaṁ anatthāya parisakkati, bhikkhūnaṁ avāsāya[1] parisakkati, bhikkhū akkosati paribhāsati, bhikkhū bhikkhūhi bhedeti, Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Anujānāmi bhikkhave imehi aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa upāsakassa pattaṁ nikkujjituṁ. Evañca pana bhikkhave nikkujjitabbo, byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

266. "Suṇātu me bhante saṁgho, Vaḍḍho Licchavī āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁseti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Vaḍḍhassa Licchavissa pattaṁ nikkujjeyya, asambhogaṁ saṁghena kareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, Vaḍḍho Licchavī āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁseti, saṁgho Vaḍḍhassa Licchavissa pattaṁ nikkujjati, asambhogaṁ saṁghena karoti, yassāyasmato khamati Vaḍḍhassa Licchavissa pattassa nikkujjanā, asambhogaṁ saṁghena karaṇaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Nikkujjito saṁghena Vaḍḍhassa Licchavissa patto asambhogo saṁghena, khamati saṁghassa, tasmā huṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

---

1. Anāvāsāya (Syā)

Atha kho āyasmā Ānando pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvara mādāya yena Vaḍḍhassa Licchavissa nivesanaṁ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Vaḍḍhaṁ Licchaviṁ etadavoca “saṁghena te āvuso Vaḍḍha patto nikkujjito asambhogosi saṁghenā”ti. Atha kho Vaḍḍho Licchavī “saṁghena kira me patto nikkujjito asambhogomhi kira saṁghenā”ti tattheva mucchito papato. Atha kho Vaḍḍhassa Licchavissa mittāmaccā ñātisālohitā Vaḍḍhaṁ Licchaviṁ etadavocuṁ “alaṁ āvuso Vaḍḍha, mā soci mā paridevi, mayaṁ Bhagavantaṁ pasādessāma bhikkhusaṁghañcā”ti.

Atha kho Vaḍḍho Licchavī saputtadāro samittāmacco sañātisālohito allavattho allakeso yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavato pādesu sirasā nipatitvā Bhagavantaṁ etadavoca “accayo maṁ bhante accagamā yathābālaṁ yathāmūḷhaṁ yathā-akusalaṁ, yohaṁ ayyaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsesiṁ, tassa me bhante Bhagavā accayaṁ accayato paṭiggaṇhātu āyatiṁ saṁvarāyā”ti. Taggha tvaṁ āvuso Vaḍḍha accayo accagamā yathābālaṁ yathāmūḷhaṁ yathā-akusalaṁ, yaṁ tvaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsesi, yato ca kho tvaṁ āvuso Vaḍḍha accayaṁ accayato disvā yathādhammaṁ paṭikarosi, taṁ te mayaṁ paṭiggaṇhāma, vuḍḍhihesā āvuso Vaḍḍha ariyassa vinaye yo accayaṁ accayato disvā yathādhammaṁ paṭikaroti, āyatiṁ saṁvaraṁ āpajjatīti. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Vaḍḍhassa Licchavissa pattaṁ ukkujjatu, sambhogaṁ saṁghena karotu.

Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgatassa upāsakassa patto ukkujjitabbo. Na bhikkhūnaṁ alābhāya parisakkati, na bhikkhūnaṁ anatthāya parisakkati, na bhikkhūnaṁ avāsāya parisakkati, na bhikkhū akkosati paribhāsati, na bhikkhū bhikkhūhi bhedeti, na Buddhassa avaṇṇaṁ bhāsati, na Dhammassa avaṇṇaṁ bhāsati, na Saṁghassa avaṇṇaṁ bhāsati. Anujānāmi bhikkhave imehi aṭṭhahaṅgehi samannāgatassa upāsakassa pattaṁ ukkujjituṁ. Evañca pana bhikkhave ukkujjitabbo. Tena bhikkhave Vaḍḍhena Licchavinā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “saṁghena me bhante

patto nikkujjito, asambhogomhi saṁghena, sohaṁ bhante sammā vattāmi, lomaṁ pātemi, netthāraṁ vattāmi, saṁghaṁ pattukkujjanaṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbo. Tatiyampi yācitabbo. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

267. “Suṇātu me bhante saṁgho, saṁghena Vaḍḍhassa Licchavissa patto nikkujjito, asambhogo saṁghena, so sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, saṁghaṁ pattukkujjanaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ saṁgho Vaḍḍhassa Licchavissa pattaṁ ukkujjeyya, sambhogaṁ saṁghena kareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁghena Vaḍḍhassa Licchavissa patto nikkujjito, asambhogo saṁghena, so sammā vattati, lomaṁ pāteti, netthāraṁ vattati, saṁghaṁ pattukkujjanaṁ yācati, saṁgho Vaḍḍhassa Licchavissa pattaṁ ukkujjati, sambhogaṁ saṁghena karoti, yassāyasmato khamati Vaḍḍhassa Licchavissa pattassa ukkujjanā, sambhogaṁ saṁghena karaṇaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Ukkujjito saṁghena Vaḍḍhassa Licchavissa patto sambhogo saṁghena, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

268. Atha kho Bhagavā Vesāliyaṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Bhaggā tena cārikaṁ pakkāmi, anupubbena cārikaṁ caramāno yena Bhaggā tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Bhaggesu viharati Susumāragire[1] Bhesakaḷavane migadāye. Tena kho pana samayena Bodhissa rājakumārassa Kokanado[2] nāma pāsādo acirakārito hoti anajjhāvuttho samaṇena vā brāhmaṇena vā kenaci vā manussabhūtena. Atha kho Bodhi rāja kumāro Sañcikāputtaṁ māṇavaṁ āmantesi—ehi tvaṁ samma Sañcikāputta, yena Bhagavā tenupasaṅkama, upasaṅkamitvā mama vacanena Bhagavato pāde sirasā vanda, appābādhaṁ appātaṅkaṁ lahuṭṭhānaṁ balaṁ phāsuvihāraṁ puccha “Bodhi bhante rājakumāro Bhagavato pāde sirasā vandati, appābādhaṁ

---

1. Suṁsūmāragire (Sī, syā), saṁsumāragire (Ka)
2. Kokanudo (Ka)

appātaṅkaṁ lahuṭṭhānaṁ balaṁ phāsuvihāraṁ pucchatī”ti. Evañca vadehi “adhivāsetu kira bhante Bhagavā Bodhissa rājakumārassa svātanāya bhattaṁ saddhiṁ bhikkhusaṁghenā”ti. “Evaṁ bho”ti kho Sañcikāputto māṇavo Bodhissa rājakumārassa paṭissutvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavatā saddhiṁ sammodi, sammodanīyaṁ kathaṁ sāraṇīyaṁ vītisāretvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho Sañcikāputto māṇavo Bhagavantaṁ etadavoca—Bodhi kho rājakumāro bhoto Gotamassa pāde sirasā vandati, appābādhaṁ appātaṅkaṁ lahuṭṭhānaṁ balaṁ phāsuvihāraṁ pucchati, evañca vadeti “adhivāsetu kira bhavaṁ Gotamo Bodhissa rājakumārassa svātanāya bhattaṁ saddhiṁ bhikkhusaṁghenā”ti. Adhivāsesi Bhagavā tuṇhībhāvena. Atha kho Sañcikāputto māṇavo Bhagavato adhivāsanaṁ viditvā uṭṭhāyāsanā yena Bodhi rājakumāro tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bodhiṁ rājakumāraṁ etadavoca “avocumha kho mayaṁ bhoto vacanena taṁ bhavantaṁ Gotamaṁ ‘Bodhi kho rājakumāro bhoto Gotamassa pāde sirasā vandati, appābādhaṁ appātaṅkaṁ lahuṭṭhānaṁ balaṁ phāsuvihāraṁ pucchati, evañca vadeti adhivāsetu kira bhavaṁ Gotamo Bodhissa rājakumārassa svātanāya bhattaṁ saddhiṁ bhikkhusaṁghenā’ti, adhivutthañca pana samaṇena Gotamenā”ti.

Atha kho Bodhi rājakumāro tassā rattiyā accayena paṇītaṁ khādanīyaṁ bhojanīyaṁ paṭiyādāpetvā kokanadañca pāsādaṁ odātehi dussehi santarāpetvā yāva pacchimasopānakaḷevarā Sañcikāputtaṁ māṇavaṁ āmantesi—ehi tvaṁ samma Sañcikāputta, yena Bhagavā tenupasaṅkama, upasaṅkamitvā Bhagavato kālaṁ ārocehi “kālo bhante, niṭṭhitaṁ bhattan”ti. “Evaṁ bho”ti kho Sañcikāputto māṇavo Bodhissa rājakumārassa paṭissutvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavato kālaṁ ārocesi “kālo bho Gotama, niṭṭhitaṁ bhattan”ti.

Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaradāya yena Bodhissa rājakumārassa nivesanaṁ tenupasaṅkami. Tena kho pana samayena Bodhi rājakumāro bahidvārakoṭṭhake ṭhito hoti Bhagavantaṁ āgamayamāno. Addasā kho Bodhi rājakumāro Bhagavantaṁ

dūratova āgacchantaṁ, disvāna tato paccuggantvā Bhagavantaṁ abhivādetvā purekkhatvā yena Kokanado pāsādo tenupasaṅkami. Atha kho Bhagavā pacchimasopānakaḷevaraṁ nissāya aṭṭhāsi. Atha kho Bodhi rājakumāro Bhagavantaṁ etadavoca "akkamatu bhante Bhagavā dussāni, akkamatu Sugato dussāni, yaṁ mama assa dīgharattaṁ hitāya sukhāyā"ti. Evaṁ vutte Bhagavā tuṇhī ahosi. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho Bodhi rājakumāro Bhagavantaṁ etadavoca "akkamatu bhante Bhagavā dussāni, akkamatu Sugato dussāni, yaṁ mama assa dīgharattaṁ hitāya sukhāyā"ti. Atha kho Bhagavā āyasmantaṁ Ānandaṁ apalokesi. Atha kho āyasmā Ānando Bodhiṁ rājakumāraṁ etadavoca "saṁharantu rājakumāra dussāni, na Bhagavā celapaṭikaṁ[1] akkamissati, pacchimaṁ janataṁ Tathāgato anukampatī"ti.

Atha kho Bodhi rājakumāro dussāni saṁharāpetvā uparikokanade pāsāde āsanaṁ paññapesi. Atha kho Bhagavā kokanadaṁ pāsādaṁ abhiruhitvā paññatte āsane nisīdi saddhiṁ bhikkhusaṁghena. Atha kho Bodhi rājakumāro Buddhappamukhaṁ bhikkhusaṁghaṁ paṇītena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappetvā sampavāretvā Bhagavantaṁ bhuttāviṁ onītapattapāṇiṁ ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinnaṁ kho Bodhiṁ rājakumāraṁ Bhagavā dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṁsetvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave celappaṭikā akkamitabbā, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Tena kho pana samayena aññatarā ittī apagatagabbhā bhikkhū nimantetvā dussaṁ paññapetvā etadavoca "akkamatha bhante dussan"ti. Bhikkhū kukkuccāyantā na akkamanti. Akkamatha bhante dussaṁ maṅgalatthāyāti. Bhikkhū kukkuccāyantā na akkamiṁsu. Atha kho sā itthī ujjhāyati khiyyati vipāceti "kathaṁ hi nāma ayyā maṅgalatthāya yāciyamānā celappaṭikaṁ na akkamissantī"ti. Asosuṁ kho bhikkhū tassā itthiyā ujjhāyantiyā khiyyantiyā vipācentiyā. Atha kho te bhikkhū Bhagavato

---

1. Celapattikaṁ (Sī)

etamatthaṁ ārocesuṁ. Gihī bhikkhave maṅgalikā. Anujānāmi bhikkhave gihīnaṁ maṅgalatthāya yāciyamānena celappaṭikaṁ akkamituntі.

Tena kho pana samayena bhikkhū dhotapādakaṁ akkamituṁ kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave dhotapādakaṁ akkamituntі.

Dutiyabhāṇavāro niṭṭhito.

269. Atha kho Bhagavā Bhaggesu yathābhirantaṁ viharitvā yena Sāvatthi tena cārikaṁ pakkāmi, anupubbena cārikaṁ caramāno yena Sāvatthi tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Atha kho Visākhā Migāramātā ghaṭakañca katakañca sammajjaniñca ādāya yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinnā kho Visākhā Migāramātā Bhagavantaṁ etadavoca "paṭiggaṇhātu me bhante Bhagavā ghaṭakañca katakañca sammajjaniñca, yaṁ mama assa dīgharattaṁ hitāya sukhāyā"ti. Paṭiggahesi Bhagavā ghaṭakañca sammajjaniñca, na Bhagavā katakaṁ paṭiggahesi. Atha kho Bhagavā Visākhaṁ Migāramātaraṁ dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṁsesi. Atha kho Visākhā Migāramātā Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṁsitā uṭṭhāyāsanā Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave ghaṭakañca sammajjaniñca. Na bhikkhave katakaṁ paribhuñjitabbaṁ, yo paribhuñjeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave tisso pādaghaṁsaniyo sakkharaṁ kathalaṁ samuddapheṇakan"ti.

Atha kho Visākhā Migāramātā vidhūpanañca tālavaṇṭañca[1] ādāya yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinnā kho Visākhā Migāramātā Bhagavantaṁ nisinnā kho Visākhā Migāramātā Bhagavantaṁ etadavoca "paṭiggaṇhātu me bhante Bhagavā vidhūpanañca tālavaṇṭañca, yaṁ mama assa dīgharattaṁ hitāya sukhāyā"ti. Paṭiggahesi Bhagavā vidhūpanañca tālavaṇṭañca.

1. Tālavaṇḍañca (Ka)

Atha kho Bhagavā Visākhaṁ Migāramātaraṁ dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṁsesi -pa- padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave vidhūpanañca tālavaṇṭañcā"ti.

Tena kho pana samayena saṁghassa makasabījanī uppannā hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave makasabījaninti. Cāmaribījanī uppannā hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave cāmaribījanī dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave tisso bījaniyo vākamayaṁ usīramayaṁ morapiñchamayanti.

270. Tena kho pana samayena saṁghassa chattaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave chattanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū chattappaggahitā[1] āhiṇḍanti. Tena kho pana samayena aññataro upāsako sambahulehi ājīvakasāvakehi saddhiṁ uyyānaṁ agamāsi. Addasāsuṁ kho te ājīvakasāvakā chabbaggiye bhikkhū dūratova chattappaggahite āgacchante, disvāna taṁ upāsakaṁ etadavocuṁ "ete kho ayyā[2] tumhākaṁ bhadantā chattappaggahitā āgacchanti seyyathāpi gaṇakamahāmattā"ti. Nāyyā ete bhikkhū paribbājakāti. "Bhikkhū na bhikkhū"ti abbhutaṁ akaṁsu. Atha kho so upāsako upagate sañjānitvā ujjhāyati khiyyati vipāceti "kathaṁ hi nāma bhadantā chattappaggahitā āhiṇḍissantī"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tassa upāsakassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave chattaṁ dhāretabbaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti, tassa bhikkhuno vinā chattaṁ na phāsu hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gilānassa chattaṁ dhāretunti.

---

1. Chattaṁ maggahetvā (Ka)
2. Ayyo (Ka)

Tena kho pana samayena bhikkhū “gilānasseva Bhagavatā chattaṁ anuññātaṁ no agilānassā”ti ārāme ārāmūpacāre chattaṁ dhāretuṁ kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave agilānenapi ārāme ārāmūpacāre chattaṁ dhāretunti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sikkāya pattaṁ uṭṭitvā daṇḍe ālaggitvā vikāle aññatarena gāmadvārena atikkamati. Manussā “esayyo coro gacchati, asissa vijjotalatī”ti anupatitvā gahetvā sañjānitvā muñciṁsu. Atha kho so bhikkhu ārāmaṁ gantvā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Kiṁ pana tvaṁ āvuso daṇḍasikkaṁ dhāresīti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma bhikkhu daṇḍasikkaṁ dhāressasī”ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi “na bhikkhave daṇḍasikkā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassā”ti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti, na sakkoti vinā daṇḍena āhiṇḍituṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gilānassa bhikkhuno daṇḍasammutiṁ dātuṁ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tena gilānena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante gilāno na sakkomi vinā daṇḍena āhiṇḍituṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ daṇḍasammutiṁ yācamī”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu gilāno na sakkoti vinā daṇḍena āhiṇḍituṁ, so saṁghaṁ daṇḍasammutiṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno daṇḍasammutiṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu gilāno na sakkoti vine daṇḍena āhiṇḍituṁ, so saṁghaṁ daṇḍasammutiṁ yācati,

saṁgho itthannāmassa bhikkhuno daṇḍasammutiṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno daṇḍasammutiyā dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinnā saṁghena itthannāmassa bhikkhuno daṇḍasammuti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

271. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti, na sakkoti vinā sikkāya pattaṁ pariharituṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gilānassa bhikkhuno sikkāsammutiṁ dātuṁ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tena gilānena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṁ bhante gilāno na sakkomi vinā sikkāya pattaṁ pariharituṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ sikkāsammutiṁ yācāmī”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu gilāno na sakkoti vinā sikkāya pattaṁ pariharituṁ, so saṁghaṁ sikkāsammutiṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sikkāsammutiṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu gilāno na sakkoti vinā sikkāya pattaṁ pariharituṁ, so saṁghaṁ sikkāsammutiṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno sikkāsammutiṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno sikkāsammutiyā dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinnā saṁghena itthannāmassa bhikkhuno sikkāsammuti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

272. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti, na sakkoti vinā daṇḍena āhiṇḍituṁ, na sakkoti vinā sikkāya pattaṁ pariharituṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gilānassa bhikkhuno daṇḍasikkāsammutiṁ dātuṁ. Evañca pana bhikkhave

dātabbā, tena gilānena bhikkhunā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añcaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "ahaṁ bhante gilāno na sakkomi vinā daṇḍena āhiṇḍituṁ, na sakkomi vinā sikkāya pattaṁ pariharituṁ, sohaṁ bhante saṁghaṁ daṇḍasikkāsammutiṁ yācāmī"ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu gilāno na sakkoti vinā daṇḍena āhiṇḍituṁ, na sakkoti vinā sikkāya pattaṁ pariharituṁ, so saṁghaṁ daṇḍasikkāsammutiṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno daṇḍasikkāsammutiṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu gilāno na sakkoti vinā daṇḍena āhiṇḍituṁ, na sakkoti vinā sikkāya pattaṁ pariharituṁ, so saṁghaṁ daṇḍasikkāsammutiṁ yācati, saṁgho itthannāmassa bhikkhuno daṇḍasikkāsammutiṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno daṇḍasikkāsammutiyā dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinnā saṁghena itthannāmassa bhikkhuno daṇḍasikkāsammuti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

273. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu romanthako[1] hoti, so romanthitvā romanthitvā ajjhoharati. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "vikālāyaṁ[2] bhikkhu bhojanaṁ bhuñjatī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Eso bhikkhave bhikkhu aciraṁgoyoniyā cuto. Anujānāmi bhikkhave romanthakassa romanthanaṁ. Na ca bhikkhave bahimukhadvāraṁ nīharitvā ajjhoharitabbaṁ, yo ajjhohareyya, yathādhammo kāretabboti.

---

1. Erāmaṭṭhako (Ka)
2. Kathaṁ hi nāma vikālāyaṁ (Ka)

Tena kho pana samayena aññatarassa pūgassa saṁghabhattaṁ hoti, bhattagge bahusitthāni pakiriyiṁsu[1]. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā odane diyyamāne na sakkaccaṁ paṭiggahessanti, ekamekaṁ sitthaṁ kammasatena niṭṭhāyatī"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave yaṁ diyyamānaṁ patati, taṁ sāmaṁ gahetvā paribhuñjituṁ, pariccattaṁ taṁ bhikkhave dāyakehīti.

274. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu dīghehi nakhehi piṇḍāya carati, aññatarā itthī passitvā taṁ bhikkhuṁ etadavoca "ehi bhante methunaṁ dhammaṁ paṭisevā"ti. Alaṁ bhagini, netaṁ kappatīti. Sace kho tvaṁ bhante nappaṭisevissasi, idānāhaṁ attano nakhehi gattāni vilikhitvā kuppaṁ karissāmi "ayaṁ maṁ bhikkhu vippakarotī"ti. Pajānāhi tvaṁ bhaginīti. Atha kho sā itthī attano nakhehi gattāni vilikhitvā kuppaṁ akāsi "ayaṁ maṁ bhikkhu vippakarotī"ti. Manussā upadhāvitvā taṁ bhikkhuṁ aggahesuṁ. Addasāsuṁ kho te manussā tassā itthiyā nakhe chavimpi lohitampi. Disvāna "imissāyeva itthiyā idaṁ kammaṁ, akārako bhikkhū"ti taṁ bhikkhuṁ muñciṁsu. Atha kho so bhikkhu ārāmaṁ gantvā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Kiṁ pana tvaṁ āvuso dīghe nakhe dhāresīti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhu dīghe nakhe dhāressasī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave dīghā nakhā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū nakhenapi nakhaṁ chindanti, mukhenapi nakhaṁ chindanti, kuṭṭepi ghaṁsanti, aṅguliyo dukkhā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave nakhacchedananti. Salohitaṁ nakhaṁ chindanti, aṅguliyo dukkhā honti -pa-. Anujānāmi bhikkhave maṁsappamāṇena nakhaṁ chinditunti.

---

1. Vippakirīyiṁsu (Sī), parikiriṁsu (Syā)

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū vīsatimaṭṭhaṁ[1] kārāpenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāma bhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave vīsatimaṭṭhaṁ kārāpetabbaṁ, yo kārāpeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave malamattaṁ apakaḍḍhitunti.

257. Tena kho pana samayena bhikkhūnaṁ kesā dīghā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Ussahanti pana bhikkhave bhikkhū aññamaññaṁ kese oropetunti. Ussahanti Bhagavāti. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā -pa- bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave khuraṁ khurasilaṁ khurasipāṭikaṁ namatakaṁ sabbaṁ khurabhaṇḍan"ti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū massuṁ kappāpenti -pa- massuṁ vaḍḍhāpenti. Golomikaṁ kārāpenti. Caturassakaṁ kārāpenti. Parimukhaṁ kārāpenti. Aḍḍhadukaṁ[2] kārāpenti. Dāṭhikaṁ ṭhapenti. Sambādhe lomaṁ saṁharāpenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave massu kappāpetabbaṁ -pa- na massu vaḍḍhāpetabbaṁ. Na golomikaṁ kārāpetabbaṁ. Na caturassakaṁ kārāpetabbaṁ. Na parimukhaṁ kārāpetabbaṁ. Na aḍḍhadukaṁ kārāpetabbaṁ. Na dāṭhikā ṭhapetabbā. Na sambādhe lomaṁ saṁharāpetabbaṁ, yo saṁharāpeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno sambādhe vaṇo hoti, bhesajjaṁ na santiṭṭhati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ābādhappaccayā sambādhe lomaṁ saṁharāpetunti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kattarikāya kese chedāpenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave kattarikāya kesā chedāpetabbā, yo chedāpeyya, āpatti dukkaṭassāti.

---

1. Vīsatimaṭṭaṁ (Sī)
2. Aḍḍhurakaṁ (Sī), aḍḍharukaṁ (Syā)

Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno sīse vaṇo hoti, na sakkoti khurena kese oropetuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ābādhappaccayā kattarikāya kese chedāpetunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū dīghāni nāsikālomāni dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi pisācillikā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave dīghaṁ nāsikālomaṁ dhāretabbaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū sakkharikāyapi madhusitthakenapi nāsikālomaṁ gāhāpenti, nāsikā dukkhā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave saṇḍāsanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū palitaṁ gāhāpenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave palitaṁ gāhāpetabbaṁ, yo gāhāpeyya, āpatti dukkaṭassa.

276. Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno kaṇṇagūthakehi kaṇṇā thakitā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave kaṇṇamalaharaṇinti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāvacā kaṇṇamalaharaṇiyo dhārenti sovaṇṇamayaṁ rūpiyamayaṁ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uccāvacā kaṇṇamalaharaṇiyo dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassāti. Anujānāmi bhikkhave aṭṭhimayaṁ dantamayaṁ visāṇamayaṁ naḷamayaṁ veḷumayaṁ kaṭṭhamayaṁ jatumayaṁ phalamayaṁ lohamayaṁ saṅkhanābhimayanti.

277. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bahuṁ lohabhaṇḍaṁ kaṁsabhaṇḍaṁ sannicayaṁ karonti. Manussā vihāracārikaṁ āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā bahuṁ lohabhaṇḍaṁ kaṁsabhaṇḍaṁ sannicayaṁ karissanti

seyyathāpi kaṁsapattharikā”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bahuṁ lohabhaṇḍaṁ kaṁsabhaṇḍaṁ sannicayo kātabbo, yo kareyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū añjanimpi añjanisalākampi kaṇṇamalaharaṇimpi bandhanamattampi kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave añjaniṁ añjanisalākaṁ kaṇṇamalaharaṇiṁ bandhanamattanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū saṁghāṭipallatthikāya nisīdanti, saṁghāṭiyā pattā lujjanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave saṁghāṭipallatthikāya nisīditabbaṁ, yo nisīdeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti, tassa vinā āyogena[1] na phāsu hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āyoganti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi “kathaṁ nu kho āyogo kātabbo”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tantakaṁ vemaṁ kavaṭaṁ[2] salākaṁ sabbaṁ tantabhaṇḍakanti.

278. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu akāyabandhano gāmaṁ piṇḍāya pāvisi, tassa rathikāya antaravāsako pabhassittha. Manussā ukkuṭṭhimakaṁsu. So bhikkhu maṅku ahosi. Atha kho so bhikkhu ārāmaṁ gantā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave akāyabandhanena gāmo pavisitabbo, yo paviseyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave kāyabandhananti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāvacāni kāyabandhanāni dhārenti kalābukaṁ deḍḍubhakaṁ murajaṁ maddavīṇaṁ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uccāvacāni kāyabandhanāni dhāretabbāni kalābukaṁ deḍḍubhakaṁ murajaṁ maddavīṇaṁ, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave dve kāyabandhanāni paṭṭikaṁ sūkarantakanti. Kāyabandhanassa

---

1. Āyogā (Sī, Syā)
2. Vemakaṁ vaṭṭaṁ (Sī), vemakaṁ vaṭaṁ (Syā)

dasā jīranti -pa-. Anujānāmi bhikkhave murajaṁ maddavīṇanti. Kāyabandhanassa anto jīrati -pa-. Anujānāmi bhikkhave sobhaṇaṁ guṇakanti. Kāyabandhanassa pavananto jīrati -pa-. Anujānāmi bhikkhave vidhanti[1].

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāvace vidhe dhārenti sovaṇṇamayaṁ rūpiyamayaṁ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uccāvacā vidhā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave aṭṭhimayaṁ -pa- saṅkhanābhimayaṁ suttamayanti.

279. Tena kho pana samayena āyasmā Ānando lahukā saṁghāṭiyo pārupitvā gāmaṁ piṇḍāya pāvisi, vātamaṇḍalikāya saṁghāṭiyo ukkhipiyiṁsu. Atha kho āyasmā Ānando ārāmaṁ gantā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gaṇṭhikaṁ pāsakanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāvacā gaṇṭhikāyo dhārenti sovaṇṇamayaṁ rūpiyamayaṁ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uccāvacā gaṇṭhikā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave aṭṭhimayaṁ dantamayaṁ visāṇamayaṁ naḷamayaṁ veḷumayaṁ kaṭṭhamayaṁ jatumayaṁ phalamayaṁ lohamayaṁ saṅkhanābhimayaṁ suttamayanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū gaṇṭhikampi pāsakampi cīvare appenti. Cīvaraṁ jīrati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gaṇṭhikaphalakaṁ pāsakaphalakanti. Gaṇṭhikaphalakampi pāsakaphalakampi ante appenti, koṭṭo[2] vivariyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gaṇṭhikaphalakaṁ ante appetuṁ, pāsakaphalakaṁ sattaṅgulaṁ vā aṭṭhaṅgulaṁ vā ogāhetvā appetunti.

280. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū gihinivatthaṁ nivāsenti hatthisoṇḍakaṁ macchavāḷakaṁ catukaṇṇakaṁ tālavaṇṭakaṁ satavalikaṁ. Manussā

1. Vīthanti (Sī, Syā) 2. Koṇo (Sī, Syā)

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave gihinivatthaṁ nivāsetabbaṁ hatthisoṇḍakaṁ macchavāḷakaṁ catukaṇṇakaṁ tālavaṇṭakaṁ satavalikaṁ, yo nivāseyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū gihipārutaṁ pārupanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave gihipārutaṁ pārupitabbaṁ, yo pārupeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū saṁvelliyaṁ nivāsenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “seyyathāpi rañño muṇḍavaṭṭī”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave saṁvelliyaṁ nivāsetabbaṁ, yo nivāseyya, āpatti dukkaṭassāti.

281. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ubhatokājaṁ haranti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “seyyathāpi rañño muṇḍavaṭṭī”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ubhatokājaṁ haritabbaṁ, yo hareyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave ekatokājaṁ antarākājaṁ sīsabhāraṁ khandhabhāraṁ kaṭibhāraṁ olambakanti.

282. Tena kho pana samayena bhikkhū dantakaṭṭhaṁ na khādanti, mukhaṁ duggandhaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Pañcime bhikkhave ādīnavā dantakaṭṭhassa akhādane. Acakkhussaṁ, mukhaṁ duggandhaṁ hoti, rasaharaṇiyo na visujjhanti, pittaṁ semhaṁ bhattaṁ pariyonandhati, bhattamassa nacchādeti. Ime kho bhikkhave pañca ādīnavā dantakaṭṭhassa akhādane.

Pañcime bhikkhave ānisaṁsā dantakaṭṭhassa khādane. Cakkhussaṁ, mukhaṁ na duggandhaṁ hoti, rasaharaṇiyo visujjhanti, pittaṁ semhaṁ bhattaṁ na pariyonandhati, bhattamassa chādeti. Ime kho bhikkhave pañca ānisaṁsā dantakaṭṭhassa khādane. Anujānāmi bhikkhave dantakaṭṭhanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dīghāni dantakaṭṭhāni khādanti, teheva sāmaṇeraṁ ākoṭenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

na bhikkhave dīghaṁ dantakaṭṭhaṁ khāditabbaṁ, yo khādeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave aṭṭhaṅgulaparamaṁ dantakaṭṭhaṁ, na ca tena sāmaṇero ākoṭetabbo, yo ākoṭeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno atimaṭāhakaṁ dantakaṭṭhaṁ khādantassa kaṇṭhe vilaggaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave atimaṭāhakaṁ dantakaṭṭhaṁ khāditabbaṁ, yo khādeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave caturaṅgulapacchimaṁ[1] dantakaṭṭhanti.

283. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dāyaṁ ālimpenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi davaḍāhakā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave dāyo ālimpitabbo, yo ālimpeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena vihārā tiṇagahanā honti, davaḍāhe ḍayhamāne vihārā ḍayhanti, bhikkhū kukkuccāyanti paṭaggiṁ dātuṁ parittaṁ kātuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave davaḍāhe ḍayhamāne paṭaggiṁ dātuṁ parittaṁ kātunti.

284. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū rukkhaṁ abhiruhanti, rukkhā rukkhaṁ saṅkamanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi makkaṭā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave rukkho abhiruhitabbo, yo abhiruheyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno Kosalesu janapade Sāvatthiṁ gacchantassa antarāmagge hatthī pariyuṭṭhāti. Atha kho so bhikkhu rukkhamūlaṁ upadhāvitvā kukkuccāyanto rukkhaṁ na abhiruhi, so hatthī aññena agamāsi. Atha kho so bhikkhu Sāvatthiṁ gantvā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave sati karaṇīye porisaṁ rukkhaṁ abhiruhituṁ, āpadāsu yāvadatthanti.

---

1. Caturaṅgulaṁ pacchimaṁ (Ka)

285. Tena kho pana samayena Yameḷakekuṭā nāma[1] bhikkhū dve bhātikā honti brāhmaṇajātikā kalyāṇavācā kalyāṇavākkaraṇā, te yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu, ekamantaṁ nisinnā kho te bhikkhū Bhagavantaṁ etadavocuṁ "etarahi bhante bhikkhū nānānāmā nānāgottā nānājaccā nānākulā pabbajitā, te sakāya niruttiyā Buddhavacanaṁ dūsenti, handa mayaṁ bhante Buddhavacanaṁ chandaso āropemā"ti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma tumhe moghapurisā evaṁ vakkhatha "handa mayaṁ bhante Buddhavacanaṁ chandaso āropemā"ti. Netaṁ moghapurisā appasannānaṁ vā pasādaya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave Buddhavacanaṁ chandaso āropetabbaṁ, yo āropeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave sakāya niruttiyā Buddhavacanaṁ pariyāpuṇitun"ti.

286. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū lokāyataṁ pariyāpuṇanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Api nu kho bhikkhave lokāyate sāradassāvī imasmiṁ dhammavinaye vuddhiṁ viruḷhiṁ vepullaṁ āpajjeyyāti. Nohetaṁ bhante. Imasmiṁ vā pana dhammavinaye sāradassāvī lokāyataṁ pariyāpuṇeyyāti. Nohetaṁ bhante. Na bhikkhave lokāyataṁ pariyāpuṇitabbaṁ, yo pariyāpuṇeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū lokāyataṁ vācenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave lokāyataṁ vācetabbaṁ, yo vāceyya, āpatti dukkaṭassāti.

287. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū tiracchānavijjaṁ pariyāpuṇanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī

1. Yameḷutekulā nāma (Sī), Meṭṭhakokuṭṭhā nāma (Syā)

kāmabhogino”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave tiracchānavijjā pariyāpuṇitabbā, yo pariyāpuṇeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū tiracchānavijjaṁ vācenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave tiracchānavijjā vācetabbā, yo vāceyya, āpatti dukkaṭassāti.

288. Tena kho pana samayena Bhagavā mahatiyā parisāya parivuto dhammaṁ desento khipi. Bhikkhū “jīvatu bhante Bhagavā, jīvatu Sugato”ti uccāsaddaṁ mahāsaddaṁ akaṁsu, tena saddena dhammakathā antarā ahosi. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi “api nu kho bhikkhave khipite ‘jīvā’ti vutto[1] tappaccayā jīveyya vā mareyya vā”ti. Nohetaṁ bhante. Na bhikkhave khipite “jīvā”ti vattabbo, yo vadeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena manussā bhikkhūnaṁ khipite “jīvatha bhante”ti vadanti, bhikkhū kukkuccāyantā nālapanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā ‘jīvatha bhante’ti vuccamānā nālapissantī”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Gihī bhikkhave maṅgalikā. Anujānāmi bhikkhave gihīnaṁ “jīvatha bhante”ti vuccamānena “ciraṁ jīvā”ti vattunti.

289. Tena kho pana samayena Bhagavā mahatiyā parisāya parivuto dhammaṁ desento nisinno hoti, aññatarena bhikkhunā lasuṇaṁ khāyitaṁ hoti. So “mā bhikkhū byābādhiṁsū”ti ekamantaṁ nisīdi. Addasā kho Bhagavā taṁ bhikkhuṁ ekamantaṁ nisinnaṁ, disvāna bhikkhū āmantesi “kiṁ nu kho so bhikkhave bhikkhu ekamantaṁ nisinno”ti. Etena bhante bhikkhunā lasuṇaṁ khāyitaṁ, so “mā bhikkhū byābādhiṁsū”ti ekamantaṁ nisinnoti. Api nu kho bhikkhave[2] taṁ khāditabbaṁ, yaṁ khāditvā evarūpāya dhammakathāya paribāhiyo assāti. Nohetaṁ bhante. Na bhikkhave lasuṇaṁ khāditabbaṁ, yo khādeyya, āpatti dukkaṭassāti.

---

1. Vutte (Ka)
2. Bhikkhave bhikkhunā (Syā)

Tena kho pana samayena āyasmato Sāriputtassa udaravātābādho hoti. Atha kho āyasmā Mahāmoggallāno yenāyasmā Sāriputto tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Sāriputtaṁ etadavoca "pubbe te āvuso Sāriputta udaravātābādho kena phāsu hotī"ti. Lasuṇena me āvusoti[1]. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ābādhappaccayā lasuṇaṁ khāditunti.

290. Tena kho pana samayena bhikkhū ārāme tahaṁ tahaṁ passāvaṁ karonti, ārāmo dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ekamantaṁ passāvaṁ kātunti. Ārāmo duggandho hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave passāvakumbhinti. Dukkhaṁ nisinnā passāvaṁ karonti -pa-. Anujānāmi bhikkhave passāvapādukanti. Passāvapādukā pākaṭā honti, bhikkhū hiriyanti passāvaṁ kātuṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave parikkhipituṁ tayo pākāre iṭṭhakāpākāraṁ silāpākāraṁ dārupākāranti. Passāvakumbhī apārutā duggandhā hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave apidhānanti.

291. Tena kho pana samayena bhikkhū ārāme tahaṁ tahaṁ vaccaṁ karonti, ārāmo dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ekamantaṁ vaccaṁ kātunti. Ārāmo duggandho hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave vaccakūpanti. Vaccakūpassa kūlaṁ lujjati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Vaccakūpo nīcavatthuko hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Ante nisinnā vaccaṁ karontā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave santharitvā majjhe chiddaṁ katvā vaccaṁ kātunti. Dukkhaṁ nisinnā vaccaṁ karonti -pa-. Anujānāmi bhikkhave vaccapādukanti. Bahiddhā

1. Atha kho āyasmā Sāriputto āyasmantaṁ Mahāmoggallānaṁ etadavoca "pubbe kho me āvuso Moggallāna udaravātābādho lasuṇesu phāsu hotī"ti (Ka)

passāvaṁ karonti -pa-. Anujānāmi bhikkhave passāvadoṇikanti. Avalekhanakaṭṭhaṁ na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave avalekhanakaṭṭhanti. Avalekhanapiṭharo na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave avalekhanapiṭharanti. Vaccakūpo apāruto duggandho hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave apidhānanti. Ajjhokāse vaccaṁ karontā sītenapi uṇhenapi kilamanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave vaccakuṭinti. Vaccakuṭiyā kavāṭaṁ na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave kavāṭaṁ piṭṭhasaṁghāṭaṁ udukkhalikaṁ uttarapāsakaṁ aggaḷavaṭṭiṁ kapisīsakaṁ sūcikaṁ ghaṭikaṁ tāḷacchiddaṁ āviñchanacchiddaṁ āviñchanarajjunti. Vaccakuṭiyā tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikaṁ cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti.

292. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu jarādubbalo vaccaṁ katvā vuṭṭhahanto paripatati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave olambakanti. Vaccakuṭi aparikkhittā hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave parikkhipituṁ tayo pākāre iṭṭhakāpākāraṁ silāpākāraṁ dārupākāranti. Koṭṭhako na hoti -pa-. (Anujānāmi bhikkhave koṭṭhakanti. Koṭṭhakassa kavāṭaṁ na hoti.)[1] -pa-. Anujānāmi bhikkhave kavāṭaṁ piṭṭhasaṁghāṭaṁ udukkhalikaṁ uttarapāsakaṁ aggaḷavaṭṭiṁ kapisīsakaṁ sūcikaṁ ghaṭikaṁ tāḷacchiddaṁ āviñchanacchiddaṁ āviñchanarajjunti. Koṭṭhake tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikanti. Pariveṇaṁ cikkhallaṁ hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave marumbaṁ pakiritunti. Na pariyāpuṇanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave padarasilaṁ[2] nikkhipitunti. Udakaṁ santiṭṭhati -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakaniddhamananti. Ācamanakumbhī na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ācamanakumbhinti.

---

1. (Anujānāmi bhikkhave koṭṭhakanti. Koṭṭhako nīcavatthuko hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Koṭṭhakassa kavāṭaṁ na hoti.) (Syā, Kaṁ)
2. Paṭṭasilaṁ (Ka)

Ācamanasarāvako na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ācamanasarāvakanti. Dukkhaṁ nisinnā ācamenti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ācamana pādukanti. Ācamanapādukā pākaṭā honti, bhikkhū hiriyanti ācametuṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave parikkhipituṁ tayo pākāre iṭṭhakāpākāraṁ silāpākāraṁ dārupākāranti. Ācamanakumbhī apārutā hoti, tiṇacuṇṇehipi paṁsukehipi okiriyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave apidhānanti.

293. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū evarūpaṁ anācāraṁ ācaranti, mālāvacchaṁ ropentipi ropāpentipi, siñcantipi siñcāpentipi, ocinantipi ocināpentipi, ganthentipi ganthāpentipi, ekatovaṇṭikamālaṁ karontipi kārāpentipi, ubhatovaṇṭikamālaṁ karontipi kārāpentipi, mañjarikaṁ karontipi kārāpentipi, vidhūtikaṁ karontipi kārāpentipi, vaṭaṁsakaṁ karontipi kārāpentipi, āveḷaṁ karontipi kārāpentipi, uracchadaṁ karontipi kārāpentipi. Te kulitthīnaṁ kuladhītānaṁ kulakumārīnaṁ kulasuṇhānaṁ kuladāsīnaṁ ekatovaṇṭikamālaṁ harantipi harāpentipi, ubhatovaṇṭikamālaṁ harantipi harāpentipi, mañjarikaṁ harantipi harāpentipi, vidhūtikaṁ harantipi harāpentipi, vaṭaṁsakaṁ harantipi harāpentipi, āveḷaṁ harantipi hārāpentipi, uracchadaṁ harantipi harāpentipi. Te kulitthīhi kuladhītāhi kulakumārīhi kulasuṇhāhi kuladāsīhi saddhiṁ ekabhājanepi bhuñjanti, ekathālakepi pivanti, ekāsanepi nisīdanti, ekamañcepi tuvaṭṭenti, ekattharaṇāpi tuvaṭṭenti, ekapāvuraṇāpi tuvaṭṭenti, ekattharaṇapāvuraṇāpi tuvaṭṭenti, vikālepi bhuñjanti, majjampi pivanti, mālāgandhavilepanampi dhārenti, naccantipi gāyantipi vādentipi lāsentipi, naccantiyāpi naccanti naccantiyāpi gāyanti naccantiyāpi vādenti naccantiyāpi lāsenti -pa-. Lāsentiyāpi naccanti lāsentiyāpi gāyanti lāsentiyāpi vādenti lāsentiyāpi lāsenti, aṭṭhapadepi kīḷanti, dasapadepi kīḷanti, ākāsepi kīḷanti, parihārapathepi kīḷanti, santikāyapi kīḷanti, khalikāyapi kīḷanti, ghaṭikāyapi kīḷanti, salākahatthenapi kīḷanti, akkhenapi kīḷanti, paṅgacīrenapi kīḷanti, vaṅkakenapi kīḷanti, mokkhacikāyapi kīḷanti, ciṅgulakenapi kīḷanti, pattāḷhakenapi kīḷanti, rathakenapi kīḷanti, dhanukenapi kīḷanti, akkharikāyapi kīḷanti, manesikāyapi kīḷanti, yathāvajjenapi kīḷanti, hatthismimpi sikkhanti, assasmimpi sikkhanti, rathasmimpi sikkhanti,

dhanusmimpi sikkhanti, tharusmimpi sikkhanti, hatthissapi purato dhāvanti, assassapi purato dhāvanti, rathassapi purato dhāvantipi ādhāvantipi, usseḷentipi, apphoṭentipi, nibbujjhantipi, muṭṭhīhipi yujjhanti, raṅgamajjhepi saṁghāṭiṁ pattharitvā naccakiṁ evaṁ vadanti "idha bhagini naccassū"ti, nalāṭikampi denti, vividhampi anācāraṁ ācaranti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Na bhikkhave vividhaṁ anācāraṁ ācaritabbaṁ, yo ācareyya, yathādhammo kāretabboti.

Tena kho pana samayena āyasmante Uruvelakassape pabbajite saṁghassa bahuṁ lohabhaṇḍaṁ dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ uppannaṁ hoti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kiṁ nu kho Bhagavatā lohabhaṇḍaṁ anuññātaṁ, kiṁ ananuññātaṁ, kiṁ dārubhaṇḍaṁ anuññātaṁ, kiṁ ananuññātaṁ, kiṁ mattikābhaṇḍaṁ anuññātaṁ, kiṁ ananuññātan"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave ṭhapetvā paharaṇiṁ sabbaṁ lohabhaṇḍaṁ, ṭhapetvā āsandiṁ pallaṅkaṁ dārupattaṁ dārupādukaṁ sabbaṁ dārubhaṇḍaṁ, ṭhapetvā katakañca kumbhakārikañca sabbaṁ mattikābhaṇḍan"ti.

Khuddakavatthukkhandhako pañcamo.

Tassuddānaṁ

Rukkhe thambhe ca kuṭṭe ca, aṭṭāne gandhasuttiyā.
Vigayha mallako kacchu, jarā ca puthupāṇikā.

Vallikāpi ca pāmaṅgo, kaṇṭhasuttaṁ nadhāraye.
Kaṭi ovaṭṭi kāyuraṁ, hatthābharaṇamuddikā.

Dīghe kocche phaṇe hatthe, sitthā udakatelake.
Ādāsudapattavaṇā, ālepommaddacuṇṇanā.

Lañchenti aṅgarāgañca, mukharāgaṁ tadūbhayaṁ.
Cakkhurogaṁ giraggañca, āyataṁ sarabāhiraṁ.

Ambapesisakalehi, ahicchindi ca candanaṁ.
Uccāvacā pattamūlā, suvaṇṇo bahalā valī.

Citrā dussati duggandho, uṇhe bhijjiṁsu miḍḍhiyā.
Paribhaṇḍaṁ tiṇaṁ coḷaṁ, māḷaṁ kuṇḍolikāya ca.

Thavikā aṁsabaddhañca, tathā bandhanasuttakā.
Khile mañce ca pīṭhe ca, aṅke chatte paṇāmanā.

Tumbaghaṭichavasīsaṁ, calakāni paṭiggaho.
Vipphālidaṇḍasovaṇṇaṁ, patte pesi ca nāḷikā.

Kiṇṇasattu saritañca, madhusitthaṁ sipāṭikaṁ.
Vikaṇṇaṁ bandhivisamaṁ, chamājirapahoti ca.

Kaḷimbhaṁ moghasuttañca, adhotallaṁ upāhanā.
Aṅgule paṭiggahañca, vitthakaṁ thavikabaddhakā.

Ajjhokāse nīcavatthu, cayo cāpi vihaññare.
Paripati tiṇacuṇṇaṁ, ullitta-avalittakaṁ.

Setaṁ kāḷakavaṇṇañca, parikammañca gerukaṁ.
Mālākammaṁ latākammaṁ, makaradantakapāṭikaṁ.

Cīvaravaṁsaṁ rajjuñca, anuññāsi Vināyako.
Ujjhitvā pakkamanti ca, kathinaṁ paribhijjati.

Viniveṭhiyati kuṭṭepi, pattenādāya gacchare.
Thavikā bandhasuttañca, bandhitvā ca upāhanā.

Upāhanatthavikañca, aṁsabaddhañca suttakaṁ.
Udakākappiyaṁ magge, parissāvanacoḷakaṁ.

Dhammakaraṇaṁ dve bhikkhū, Vesāliṁ agamā muni.
Daṇḍaṁ ottharakaṁ tattha, anuññāsi parissāvanaṁ.

Makasehi paṇītena, bahvābādhā ca Jīvako.
Caṅkamanajantāgharaṁ, visame nīcavatthuko.

Tayo caye vihaññanti, sopānālambaveditaṁ.
Ajjhokāse tiṇacuṇṇaṁ, ullitta-avalittakaṁ.

Setakaṁ kāḷavaṇṇañca, parikammañca gerukaṁ.
Mālākammaṁ latākammaṁ, makaradantakapāṭikaṁ.

Vaṁsaṁ cīvararajjuñca, uccaṁ ca vatthukaṁ kare.
Cayo sopānabāhañca, kavāṭaṁ piṭṭhasaṁghāṭaṁ.

Udukkhaluttarapāsakaṁ, vaṭṭiñca kapisīsakaṁ.
Sūcighaṭitāḷacchiddaṁ, āviñchanañca rajjukaṁ.

Maṇḍalaṁ dhūmanettañca, majjhe ca mukhamattikā.
Doṇi duggandhā dahati, udakaṭṭhānaṁ sarāvakaṁ.

Na sedeti ca cikkhallaṁ, dhovi niddhamanaṁ kare.
Pīṭhañca koṭṭhake kammaṁ, marumbā silā niddhamanaṁ.

Naggā chamāya vassante, paṭicchādī tayo tahiṁ.
Udapānaṁ lujjati nīcaṁ, valliyā kāyabandhane.

Tulaṁ kaṭakaṭaṁ cakkaṁ, bahū bhijjanti bhājanā.
Lohadārucammakhaṇḍaṁ, sālātiṇāpidhāni ca.

Doṇicandani pākāraṁ, cikkhallaṁ niddhamanena ca.
Sītigataṁ pokkharaṇiṁ, Purāṇañca nillekhaṇaṁ.

Cātumāsaṁ sayanti ca, namatakañca[1] nadhiṭṭhahe.
Āsittakaṁ maḷorikaṁ, bhuñjantekaṁ tuvaṭṭeyyuṁ.

Vaḍḍho Bodhi na akkami, ghaṭaṁ katakasammajjani.
Sakkharaṁ kathalañceva, pheṇakaṁ pādaghaṁsanī.

Vidhūpanaṁ tālavaṇṭaṁ, makasañcāpi cāmarī.
Chattaṁ vinā ca ārāme, tayo sikkāya sammuti.

Romasitthā nakhā dīghā, chindantaṅgulikā dukkhā.
Salohitaṁ pamāṇañca, vīsati dīghakesatā.

Khuraṁ silaṁ sipāṭikaṁ, namatakaṁ khurabhaṇḍakaṁ.
Massuṁ kappenti vaḍḍhenti, golomicaturassakaṁ.

---

1. Gandhapupphaṁ (Syā)

Parimukhaṁ aḍḍhadukañca, dāṭhisambādhasaṁhare.
Ābādhā kattarivaṇo, dīghaṁ sakkharikāya ca.

Palitaṁ thakitaṁ uccā, lohabhaṇḍañjanī saha.
Pallatthikañca āyogo, vaṭaṁ salākabandhanaṁ.

Kalābukaṁ deḍḍubhakaṁ, murajaṁ maddavīṇakaṁ.
Paṭṭikā sūkarantañca, dasā murajaveṇikā.
Anto sobhaṁ guṇakañca, pavanantopi jīrati.

Gaṇṭhikā uccāvacañca, phalakantepi ogāhe.
Gihivatthaṁ hatthisoṇḍaṁ, macchakaṁ catukaṇṇakaṁ.

Tālavaṇṭaṁ satavali, gihipārutapārupaṁ.
Saṁvelli ubhatokājaṁ, dantakaṭṭhaṁ ākoṭane.

Kaṇṭhe vilaggaṁ dāyañca, paṭaggi rukkhahatthinā.
Yameḷe lokāyatakaṁ, pariyāpuṇiṁsu vācayuṁ.

Tiracchānakathā vijjhā, khipi maṅgalaṁ khādi ca.
Vātābādho dussati ca, duggandho dukkhapādukā.

Hiriyanti pāruduggandho, tahaṁ tahaṁ karonti ca.
Duggandho kūpaṁ lujjanti, uccavatthu cayena ca.

Sopānālambanabāhā, ante dukkhañca pādukā.
Bahiddhā doṇi kaṭṭhañca, piṭharo ca apāruto.

Vaccakuṭiṁ kavāṭañca, piṭṭhasaṁghāṭameva ca.
Udukkhaluttarapāso, vaṭṭiñca kapisīsakaṁ.

Sūcighaṭitāḷacchiddaṁ, āviñchanacchiddameva ca.
Rajju ullittāvalittaṁ, setavaṇṇañca kāḷakaṁ.

Mālākammaṁ latākammaṁ, makaraṁ pañcapaṭikaṁ.
Cīvaravaṁsaṁ rajjuñca, jarādubbalapākāraṁ.

Koṭṭhake cāpi tatheva, marumbaṁ padarasilā.
Santiṭṭhati niddhamanaṁ, kumbhiñcāpi sarāvakaṁ.

Dukkhaṁ hiri apidhānaṁ, anācārañca ācaruṁ.
Lohabhaṇḍaṁ anuññāsi, ṭhapayitvā paharaṇiṁ.

Ṭhapayitvāsandipallaṅkaṁ, dārupattañca pādukaṁ.
Sabbaṁ dārumayaṁ bhaṇḍaṁ, anuññāsi Mahāmuni.

Katakaṁ kumbhakārañca, ṭhapayitvā Tathāgato.
Sabbampi mattikābhaṇḍaṁ, anuññāsi anukampako.

Yassa vatthussa niddeso, purimena yadi samaṁ.
Tampi saṁkhittaṁ uddāne, nayato taṁ vijāniyā.

Evaṁ dasasatā vatthū, vinaye khuddakavatthuke.
Saddhammaṭṭhitiko ceva, pesalānañcanuggaho.

Susikkhito vinayadharo, hitacitto supesalo.
Padīpakaraṇo dhīro, pūjāraho bahussutoti.

Khuddakavatthukkhandhako niṭṭhito.

6. Senāsanakkhandhaka

1. Paṭhamabhāṇavāra

Vihārānujānana

294. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Bhagavatā bhikkhūnaṁ senāsanaṁ apaññattaṁ hoti. Te ca bhikkhū tahaṁ tahaṁ viharanti araññe rukkhamūle pabbate kandarāyaṁ giriguhāyaṁ susāne vanapatthe ajjhokāse palālapuñje, te kālasseva tato tato upanikkhamanti araññā rukkhamūlā pabbatā kandarā giriguhā susānā vanapatthā ajjhokāsā palālapuñjā pāsādikena abhikkantena paṭikkantena ālokitena vilokitena samiñjitena pasāritena okkhittacakkhū iriyāpathasampannā. Tena kho pana samayena Rājagahako seṭṭhī[1] kālasseva uyyānaṁ agamāsi. Addasā kho Rājagahako seṭṭhī te bhikkhū kālasseva tato tato upanikkhamante araññā rukkhamūlā pabbatā kandarā giriguhā susānā vanapatthā ajjhokāsā palālapuñjā pāsādikena abhikkantena paṭikkantena ālokitena vilokitena samiñjitena pasāritena okkhittacakkhū iriyāpathasampanne, disvānassa Cittaṁ pasīdi. Atha kho Rājagahako seṭṭhī yena te bhikkhū tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā te bhikkhū etadavoca "sacāhaṁ bhante vihāre kārāpeyyaṁ, vaseyyātha me vihāresū"ti. Na kho gahapati Bhagavatā vihārā anuññātāti. Tena hi bhante Bhagavantaṁ paṭipucchitvā mama āroceyyāthāti. "Evaṁ gahapatī"ti kho te bhikkhū Rājagahakassa seṭṭhissa paṭissutvā yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu. Ekamantaṁ nisinnā kho te bhikkhū Bhagavantaṁ etadavocuṁ "Rājagahako bhante seṭṭhī vihāre kārāpetukāmo, kathaṁ nu kho bhante amhehi[2] paṭipajjitabban"ti. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave pañca leṇāni[3] vihāraṁ aḍḍhayogaṁ pāsādaṁ hammiyaṁ guhan"ti.

---

1. Seṭṭhi (Ka) 2. Bhante (Sī, Ka) 3. Pañca senāsanāni (Syā)

Atha kho te bhikkhū yena Rājagahako seṭṭhī tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Rājagahakaṁ seṭṭhiṁ etadavocuṁ "anuññātā kho gahapati Bhagavatā vihārā, yassadāni kālaṁ maññasī"ti. Atha kho Rājagahako seṭṭhī ekāheneva saṭṭhivihāre patiṭṭhāpesi. Atha kho Rājagahako seṭṭhī te saṭṭhivihāre pariyosāpetvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi. Ekamantaṁ nisinno kho Rājagahako seṭṭhī Bhagavantaṁ etadavoca "adhivāsetu me bhante Bhagavā svātanāya bhattaṁ saddhiṁ bhikkhusaṁghenā"ti. Adhivāsesi Bhagavā tuṇhībhāvena. Atha kho Rājagahako seṭṭhī Bhagavato adhivāsanaṁ viditvā uṭṭhāyāsanā Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi.

Atha kho Rājagahako seṭṭhī tassā rattiyā accayena paṇītaṁ khādanīyaṁ bhojanīyaṁ paṭiyādāpetvā Bhagavato kālaṁ ārocāpesi "kālo bhante, niṭṭhitaṁ bhattan"ti. Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena Rājagahakassa seṭṭhissa nivesanaṁ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi saddhiṁ bhikkhusaṁghena. Atha kho Rājagahako seṭṭhī Buddhappamukhaṁ bhikkhusaṁghaṁ paṇītena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappetvā sampavāretvā Bhagavantaṁ bhuttāviṁ onītapattapāṇiṁ ekamantaṁ nisīdi. Ekamantaṁ nisinno kho Rājagahako seṭṭhī Bhagavantaṁ etadavoca "ete me bhante saṭṭhivihārā puññatthikena saggatthikena kārāpitā, kathāhaṁ bhante tesu vihāresu paṭipajjāmī"ti. Tena hi tvaṁ gahapati te saṭṭhivihāre āgatānāgatassa cātuddisassa saṁghassa patiṭṭhāpehīti. "Evaṁ bhante"ti kho Rājagahako seṭṭhī Bhagavato paṭissutvā te saṭṭhivihāre āgatānāgatassa cātuddisassa saṁghassa patiṭṭhāpesi.

295. Atha kho Bhagavā Rājagahakaṁ seṭṭhiṁ imāhi gāthāhi anumodi—

"Sītaṁ uṇhaṁ paṭihanti[1], tato vāḷamigāni ca.
Sarīsape ca makase, sisire cāpi vuṭṭhiyo.

---

1. Paṭihanati (Ka)

Tato vātātapo ghoro, sañjāto[1] paṭihaññati.
Leṇatthañca sukhatthañca, jhāyituñca vipassituṁ.

Vihāradānaṁ saṁghassa, aggaṁ Buddhena[2] vaṇṇitaṁ.
Tasmā hi paṇḍito poso, sampassaṁ atthamattano.

Vihāre kāraye ramme, vāsayettha bahussute.
Tesaṁ annañca pānañca, vatthasenāsanāni ca.

Dadeyya ujubhūtesu, vippasannena cetasā.
Te tassa dhammaṁ desenti, sabbadukkhāpanūdanaṁ.
Yaṁ so dhammaṁ idhaññāya, parinibbāti anāsavo"ti.

Atha kho Bhagavā Rājagahakaṁ seṭṭhiṁ imāhi gāthāhi anumoditvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi.

296. Assosuṁ kho manussā "Bhagavato kira vihārā anuññātā"ti sakkaccaṁ[3] vihāre kārāpenti, te vihārā akavāṭakā honti, ahīpi vicchikāpi satapadiyopi pavisanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave kavāṭanti. Bhittichiddaṁ karitvā valliyāpi rajjuyāpi kavāṭaṁ bandhanti, undūrehipi upacikāhipi khajjanti, khayitabandhanāni kavāṭāni patanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave piṭṭhasaṁghāṭaṁ udukkhalikaṁ uttarapāsakanti. Kavāṭā na phusīyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āviñchanacchiddaṁ āviñchanarajjunti. Kavāṭā na thakiyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave aggaḷavaṭṭiṁ kapisīsakaṁ sūcikaṁ ghaṭikanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū na sakkonti kavāṭaṁ apāpurituṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tāḷacchiddaṁ, tīṇī tāḷāni lohatāḷaṁ kaṭṭhatāḷaṁ visāṇatāḷanti, yehi[4] te ugghāṭetvā pavisanti[5]. Vihārā aguttā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave yantakaṁ sūcikanti.

---

1. Vātātape ghore, sañjate (Ka, Saddanīti)
2. Buddhehi (Syā)
3. Te sakkaccaṁ (Syā, Kaṁ)
4. Yepi (Sī, Syā)
5. Visāṇatāḷaṁ, yehi te ugghāṭetvā pavisantīti (Ka)

Tena kho pana samayena vihārā tiṇacchadanā honti, sītakāle sītā, uṇhakāle uṇhā. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātunti.

Tena kho pana samayena vihārā avātapānakā honti acakkhussā duggandhā. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tīṇi vātapānāni vedikāvātapānaṁ jālavātapānaṁ salākavātapānanti. Vātapānantarikāya kāḷakāpi vagguliyopi pavisanti. Bhagavato etamatthaṁārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave vātapānacakkalikanti. Cakkalikantarikāyapi kāḷakāpi vagguliyopi pavisanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave vātapānakavāṭakaṁ vātapānabhisikanti.

Tena kho panasamayena bhikkhū chamāyaṁ sayanti, gattānipi cīvarānipi paṁsukitāni honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tiṇasanthārakanti. Tiṇasanthārako undūrehipi upacikāhipi khajjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave miḍḍhinti[1]. Miḍḍhiyā gattāni dukkhā honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bidalamañcakanti.

Mañcapīṭhādi-anujānana

297. Tena kho pana samayena saṁghassa sosāniko masārako mañco uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave masārakaṁ mañcanti. Masārakaṁ pīṭhaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave masārakaṁ pīṭhanti.

Tena kho pana samayena saṁghassa sosāniko bundikābaddho mañco uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bundikābaddhaṁ mañcanti. Bundikābaddhaṁ pīṭhaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bundikābaddhaṁ piṭhanti.

Tena kho pana samayena saṁghassa sosāniko kuḷīrapādako mañco uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi

1. Mīḍhanti (Sī), miḍhinti (Syā)

bhikkhave kuḷīrapādakaṁ mañcanti. Kuḷīrapādakaṁ pīṭhaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave kuḷīrapādakaṁ pīṭhanti.

Tena kho pana samayena saṁghassa sosāniko āhaccapādako mañco uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āhaccapādakaṁ mañcanti. Āhāccapādakaṁ pīṭhaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āhaccapādakaṁ pīṭhanti.

Tena kho pana samayena saṁghassa āsandiko uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āsandikanti. Uccako āsandiko uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave uccakampi āsandikanti. Sattaṅgo uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave sattaṅganti. Uccako sattaṅgo uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave uccakampi sattaṅganti. Bhaddapīṭhaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhaddapīṭhanti. Pīṭhikā uppannā hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pīṭhikanti. Eḷakapādakaṁ pīṭhaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave eḷakapādakaṁ pīṭhanti. Āmalakavaṭṭikaṁ[1] pīṭhaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āmalakavaṭṭikaṁ pīṭhanti. Phalakaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave phalakanti. Kocchaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave kocchanti. Palālapīṭhaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave palālapīṭhanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ucce mañce sayanti. Manussā vihāracārikaṁ āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ucce mañce sayitabbaṁ, yo sayeyya, āpatti dukkaṭassāti.

---

1. Āmalakavaṇṭikaṁ (Syā)

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu nīce mañce sayanto ahinā daṭṭho hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave mañcapaṭipādakanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ucce mañcapaṭipādake dhārenti, saha mañcapaṭipādakehi pavedhenti. Manussā vihāracārikaṁ āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave uccā mañcapaṭipādakā dhāretabbā, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave aṭṭhaṅgulaparamaṁ mañcapaṭipādakanti.

Tena kho pana samayena saṁghassa suttaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave suttaṁ mañcaṁ veṭhetunti[1]. Aṅgāni bahusuttaṁ pariyādiyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave aṅge vijjhitvā aṭṭhapadakaṁ veṭhetunti. Coḷakaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave cimilikaṁ kātunti. Tūlikā uppannāhoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave vijaṭetvā bibbohanaṁ[2] kātuṁ, tīṇi tūlāni rukkhatūlaṁ latātūlaṁ poṭakitūlanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū addhakāyikāni[3] bibbohanāni dhārenti. Manussā vihāracārikaṁ āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave aḍḍhakāyikāni bibbohanāni dhāretabbāni, yo dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave sīsappamāṇaṁ bibbohanaṁ kātunti.

Tena kho pana samayena Rājagahe giraggasamajjo hoti, manussā mahāmattānaṁ atthāya bhisiyo paṭiyādenti uṇṇabhisiṁ coḷabhisiṁ vākabhisiṁ tiṇabhisiṁ paṇṇabhisiṁ, te vītivatte samajje chaviṁ uppāṭetvā haranti. Addasāsuṁ kho bhikkhū samajjaṭṭhāne bahuṁ uṇṇampi coḷakampi vākampi tiṇampi paṇṇampi chaṭṭitaṁ, disvāna Bhagavato etamatthaṁ

---

1. Vetunti (Sī) 2. Bimbohanaṁ (Sī, Syā, bimba + ohanaṁ) 3. Aḍḍhakāyikāni (Ka)

ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pañca bhisiyo uṇṇabhisiṁ coḷabhisiṁ vākabhisiṁ tiṇabhisiṁ paṇṇabhisinti.

Tena kho pana samayena saṁghassa senāsanaparikkhārikaṁ dussaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhisiṁ onandhitunti[1].

Tena kho pana samayena bhikkhū mañcabhisiṁ pīṭhe santharanti, pīṭhabhisiṁ mañce santharanti, bhisiyo paribhijjanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave onaddhamañcaṁ[2] onaddhapīṭhanti. Ullokaṁ akaritvā santharanti, heṭṭhato nipatanti[3] -pa-. Anujānāmi bhikkhave ullokaṁ karitvā santharitvā bhisiṁ onandhitunti. Chaviṁ uppāṭetvā haranti -pa-. Anujānāmi bhikkhave phositunti. Harantiyeva -pa-. Anujānāmi bhikkhave bhattikammanti. Harantiyeva -pa-. Anujānāmi bhikkhave hatthabhattikammanti. Harantiyeva -pa-. Anujānāmi bhikkhave hatthabhattinti.

Setavaṇṇādi-anujānana

298. Tena kho pana samayena titthiyānaṁ seyyāyo setavaṇṇā honti, kāḷavaṇṇakatā bhūmi, gerukaparikammakatā bhitti, bahū manussā seyyāpekkhakā gacchanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave vihāre setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammanti.

Tena kho pana samayena pharusāya bhittiyā setavaṇṇo na nipatati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave thusapiṇḍaṁ datvā pāṇikāya paṭibāhetvā setavaṇṇaṁ nipātetunti. Setavaṇṇo anibandhanīyo hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave saṇhamattikaṁ datvā pāṇikāya paṭibāhetvā setavaṇṇaṁ nipātetunti. Setavaṇṇo anibandhanīyo hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ikkāsaṁ piṭṭhamaddanti.

Tena kho pana samayena pharusāya bhittiyā gerukā na nipatati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave thusapiṇḍaṁ datvā pāṇikāya paṭibāhetvā gerukaṁ nipātetunti. Gerukā anibandhanīyā

1. Onaddhituṁ (Syā)
2. Onandhamañca (Ka) evamuparipi.
3. Nipaṭanti (Ka), nipphaṭanti (Sī), nippāṭenti (Syā)

hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave kuṇḍakamattikaṁ datvā pāṇikāya paṭibāhetvā gerukaṁ nipātetunti. Gerukā anibandhanīyā hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave sāsapakuṭṭaṁ sitthatelakanti. Accussannaṁ hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave coḷakena paccuddharitunti.

Tena kho pana samayena pharusāya bhūmiyā kāḷavaṇṇo na nipatati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave thusapiṇḍaṁ datvā pāṇikāya paṭibāhetvā kāḷavaṇṇaṁ nipātetunti. Kāḷavaṇṇo anibandhanīyo hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave gaṇḍumattikaṁ datvā pāṇikāya paṭibāhetvā kāḷavaṇṇaṁ nipātetunti. Kāḷavaṇṇo anibandhanīyo hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ikkāsaṁ kasāvanti.

Paṭibhānacittapaṭikkhepa

299. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū vihāre paṭibhānacittaṁ kārāpenti itthirūpakaṁ purisarūpakaṁ. Manussā vihāracārikaṁ āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihī kāmabhogino"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave paṭibhānacittaṁ kārāpetabbaṁ itthirūpakaṁ purisarūpakaṁ, yo kārāpeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikanti.

Iṭṭhakācayādi-anujānana

300. Tena kho pana samayena vihārā nīcavatthukā honti, udakena otthariyyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti.

Tena kho pana samayena vihārā āḷakamandā honti, bhikkhū hiriyanti nipajjituṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tirokaraṇinti. Tirokaraṇiṁ ukkhipitvā olokenti -pa-. Anujānāmi

bhikkhave aḍḍhakuṭṭakanti, aḍḍhakuṭṭakā uparito olokenti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo gabbhe sivikāgabbhaṁ nāḷikāgabbhaṁ hammiyagabbhanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū khuddake vihāre majjhe gabbhaṁ karonti, upacāro na hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave khuddake vihāre ekamantaṁ gabbhaṁ kātuṁ, mahallake majjheti.

Tena kho pana samayena vihārassa kuṭṭapādo jīrati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave kulaṅkapādakanti[1]. Vihārassa kuṭṭo ovassati -pa-. Anujānāmi bhikkhave parittāṇakiṭikaṁ uddasudhanti[2].

Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno tiṇacchadanā ahi khandhe patati, so bhīto vissaramakāsi. Bhikkhū upadhāvitvā taṁ bhikkhuṁ etadavocuṁ "kissa tvaṁ āvuso vissaramakāsī"ti. Atha kho so bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave vitānanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū mañcapādepi pīṭhapādepi thavikāyo laggenti, undūrehipi upacikāhipi khajjanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhittikhilaṁ nāgadantakanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū mañcepi pīṭhepi cīvaraṁ nikkhipanti, cīvaraṁ paribhijji. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave vihāre cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti.

Tena kho pana samayena vihārā anāḷindakā honti appaṭissaraṇā. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āḷindaṁ paghanaṁ pakuṭṭaṁ[3] osārakanti. Āḷindā pākaṭā honti, bhikkhū hiriyanti nipajjituṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave saṁsaraṇakiṭikaṁ ugghāṭanakiṭikanti.

Upaṭṭhānasālā-anujānana

301. Tena kho pana samayena bhikkhū ajjhokāse bhattavissaggaṁ karontā sītenapi uṇhenapi kilamanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave upaṭṭhānasālā nīcavatthukā

---

1. Kuḷuṅkapādakanti (Sī) 2. Uddhāsudhanti (Syā) 3. Pakuḍḍaṁ (Sī)

hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Upaṭṭhānasālāya tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikaṁ cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū ajjhokāse chamāya cīvaraṁ pattharanti, cīvaraṁ paṁsukitaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ajjhokāse cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti. Pānīyaṁ otappati -pa-. Anujānāmi bhikkhave pāniyasālaṁ pānīyamaṇḍapanti. Pānīyasālā nīcavatthukā hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Pānīyasālāya tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikaṁ cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti. Pānīyabhājanaṁ na saṁvijjati -pa-. Anujānāmi bhikkhave pāniyasaṅkhaṁ pāniyasarāvakanti.

Pākārādi-anujānana

302. Tena kho pana samayena vihārā aparikkhittā hanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave parikkhipituṁ tayo pākāre iṭṭhakāpākāraṁ silāpākāraṁ dārupākāranti. Koṭṭhako na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave koṭṭhakanti. Koṭṭhako nīcavatthuko hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Koṭṭhakassa kavāṭaṁ na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave kavāṭaṁ piṭṭhasaṁghāṭaṁ udukkhalikaṁ uttarapāsakaṁ aggaḷavaṭṭiṁ kapisīsakaṁ sūcikaṁ ghaṭikaṁ

tāḷacchiddaṁ āviñchanacchidaṁ āviñchanarajjunti. Koṭṭhake tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikanti.

Tena kho pana samayena pariveṇaṁ cikkhallaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave marumbaṁ upakiritunti. Na pariyāpuṇanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave padarasilaṁ nikkhipitunti. Udakaṁ santiṭṭhati -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakaniddhamananti.

Tena kho pana samayena bhikkhū pariveṇe tahaṁ tahaṁ aggiṭṭhānaṁ karonti, pariveṇaṁ uklāpaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ekamantaṁ aggisālaṁ kātunti. Aggisālā nīcavatthukā hoti, udakena otthariyyati -pa-. Anujānāmi bhikkhave uccavatthukaṁ kātunti. Cayo paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave cinituṁ tayo caye iṭṭhakācayaṁ silācayaṁ dārucayanti. Ārohantā vihaññanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave tayo sopāne iṭṭhakāsopānaṁ silāsopānaṁ dārusopānanti. Ārohantā paripatanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave ālambanabāhanti. Aggisālāya kavāṭaṁ na hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave kavāṭaṁ piṭṭhasaṁghāṭaṁ udukkhalikaṁ uttarapāsakaṁ aggaḷavaṭṭiṁ kapisīsakaṁ sūcikaṁ ghaṭikaṁ tāḷacchiddaṁ āviñchanacchiddaṁ āviñchanarajjunti. Aggisālāya tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-. Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikaṁ pañcapaṭikaṁ cīvaravaṁsaṁ cīvararajjunti.

Ārāmaparikkhepa-anujānana

303. Tena kho pana samayena ārāmo aparikkhitto hoti, ajakāpi pasukāpi uparope viheṭhenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave parikkhipituṁ tayo vāṭe veḷuvāṭaṁ kaṇḍakavāṭaṁ[1] parikkhanti. Koṭṭhako na hoti. Tatheva ajakāpi pasukāpi uparope viheṭhenti -pa-. Anujānāmi bhikkhave koṭṭhakaṁ apesiṁ yamakakavāṭaṁ toraṇaṁ palighanti. Koṭṭhake tiṇacuṇṇaṁ paripatati -pa-.

---

1. Vaṭe veḷuvaṭaṁ kaṇḍakavaṭaṁ (Syā)

Anujānāmi bhikkhave ogumphetvā ullittāvalittaṁ kātuṁ setavaṇṇaṁ kāḷavaṇṇaṁ gerukaparikammaṁ mālākammaṁ latākammaṁ makaradantakaṁ pañcapaṭikanti. Ārāmo cikkhallo hoti -pa-. Anujānāmi bhikkhave marumbaṁ upakiritunti. Na pariyāpuṇanti -pa-. Anujānāmi bhikkhave padarasilaṁ nikkhipitunti. Udakaṁ santiṭṭhati -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakaniddhamananti.

Tena kho pana samayena rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro saṁghassa atthāya sudhāmattikālepanaṁ pāsādaṁ kāretukāmo hoti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kiṁ nu kho Bhagavatā chadanaṁ anuññātaṁ, kiṁ ananuññātan"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pañca chadanāni iṭṭhakāchadanaṁ silāchadanaṁ sudhāchadanaṁ tiṇacchadanaṁ paṇṇacchadananti.

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito.

---

2. Dutiyabhāṇavāra

Anāthapiṇḍikavatthu

304. Tena kho pana samayena Anāthapiṇḍiko gahapati Rājagahakassa seṭṭhissa bhaginipatiko hoti. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati Rājagahaṁ agamāsi kenacideva karaṇīyena. Tena kho pana samayena Rājagahakena seṭṭhinā svātanāya Buddhappamukhosaṁgho nimantito hoti. Atha kho Rājagahako seṭṭhī dāse ca kammakāre[1] ca āṇāpesi "tena hi bhaṇe kālasseva uṭṭhāya yāguyo pacatha, bhattāni pacatha, sūpāni sampādetha, uttaribhaṅgāni sampādethā"ti. Atha kho Anāthapiṇḍikassa gahapatissa etadahosi "pubbe khvāyaṁ gahapati mayi āgate sabbakiccāni nikkhipitvā mamaññeva saddhiṁ paṭisammodati, sodānāyaṁ vikkhittarūpo dāse ca kammakāre ca āṇāpesi 'tena hi bhaṇe kālasseva uṭṭhāya yāguyo pacatha, bhattāni pacatha, sūpāni sampādetha, uttaribhaṅgāni sampādethā'ti. Kiṁ nu kho imassa gahapatissa āvāho vā bhavissaki, vivāho vā bhavissati, mahāyañño vā

---

1. Kammakare (Sī, Syā)

paccupaṭṭhito, rājā vā Māgadho Seniyo Bimbisāro nimantito svātanāya saddhiṁ balakāyenā”ti.

Atha kho Rājagahako seṭṭhī dāse ca kammakāre ca āṇāpetvā yena Anāthapiṇḍiko gahapati tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā anāthapiṇḍikena gahapatinā saddhiṁ paṭisammoditvā ekamantaṁ nisīdi. Ekamantaṁ nisinnaṁ kho Rājagahakaṁ seṭṭhiṁ Anāthapiṇḍiko gahapati etadavoca “pubbe kho tvaṁ gahapati mayi āgate sabbakiccāni nikkhipitvā mamaññeva saddhiṁ paṭisammodasi, sodāni tvaṁ vikkhittarūpo dāse ca kammakāre ca āṇāpesi ‘tena hi bhaṇe kālasseva uṭṭhāya yāguyo pacatha, bhattāni pacatha, sūpāni sampādetha, uttaribhaṅgāni sampādethā’ti. Kiṁ nu kho te gahapati āvāho vā bhavissati, vivāho vā bhavissati, mahāyañño vā paccupaṭṭhito, rājā vā Māgadho Seniyo Bimbisāro nimantito svātanāya saddhiṁ balakāyenā”ti. Na me gahapati āvāho vā bhavissati, nāpi vivāho vā bhavissati. nāpi rājā vā Māgadho Seniyo Bimbisāro nimantito svātanāya saddhiṁ balakāyena. Api ca me mahāyañño paccupaṭṭhito svātanāya Buddhappamukho saṁgho nimantitoti. “Buddho”ti tvaṁ gahapati vadesīti. “Buddho”tyāhaṁ gahapati vadāmīti. “Buddho”ti tvaṁ gahapati vadesīti. “Buddho”tyāhaṁ gahapati vadāmīti. “Buddho”ti tvaṁ gahapati vadesīti. “Buddho”tyāhaṁ gahapati vadāmīti. Ghosopi kho eso gahapati dullabho lokasmiṁ, yadidaṁ “Buddho Buddho”ti. Sakkā nu kho gahapati imaṁ kālaṁ taṁ Bhagavantaṁ dassanāya upasaṅkamituṁ Arahantaṁ Sammāsambuddhanti. Akālo kho gahapati imaṁ kālaṁ taṁ Bhagavantaṁ dassanāya upasaṅkamituṁ Arahantaṁ Sammāsambuddhaṁ, svedāni tvaṁ kālena taṁ Bhagavantaṁ dassanāya upasaṅkamissasi Arahantaṁ Sammāsambuddhanti. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati “svedānāhaṁ kālena taṁ Bhagavantaṁ dassanāya upasaṅkamissāmi Arahantaṁ Sammāsambuddhan”ti Buddhagatāya satiyā nipajjitvā rattiyā suddaṁ tikkhattuṁ vuṭṭhāsi pabhātaṁ maññamāno.

305. * Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati yena sivakadvāraṁ[1] tenupasaṅkami. Amanussā dvāraṁ vivariṁsu. Atha kho Anāthapiṇḍikassa

---

* Saṁ 1. 213 piṭṭhepi.

1. Sīvadvāraṁ (Sī), Sītavanadvāraṁ (Syā)

gahapatissa nagaramhā nikkhantassa āloko antaradhāyi, andhakāro pāturahosi, bhayaṁ chambhitattaṁ lomahaṁso udapādi, tatova puna nivattitukāmo ahosi. Atha kho Sivako[1] yakkho antarahito saddamanussavesi—

> "Sataṁ hatthī sataṁ assā, sataṁ assatarīrathā.
> Sataṁ kaññāsahassāni, āmukkamaṇikuṇḍalā.
> Ekassa padavītihārassa, kalaṁ nāgghanti soḷasiṁ[2].
>
> Abhikkama gahapati abhikkama gahapati,
> Abhikkantaṁ te seyyo no paṭikkantan"ti.

Atha kho Anāthapiṇḍikassa gahapatissa andhakāro antaradhāyi, āloko pāturahosi, yaṁ ahosi bhayaṁ chambhitattaṁ lomahaṁso, so paṭippassambhi. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho Anāthapiṇḍikassa gahapatissa āloko antaradhāyi, andhakāro pāturahosi, bhayaṁ chambhitattaṁ lomahaṁso udapādi, tatova puna nivattitukāmo ahosi. Tatiyampi kho Sivako yakkho antarahito saddamanussāvesi—

> "Sataṁ hatthī sataṁ assā, sataṁ assatarīrathā.
> Sataṁ kaññāsahassāni, āmukkamaṇikuṇḍalā.
> Ekassa padavītihārassa, kalaṁ nāgghanti soḷasiṁ.
>
> Abhikkama gahapati abhikkama gahapati,
> Abhikkantaṁ te seyyo no paṭikkantan"ti.

Tatiyampi kho Anāthapiṇḍikassa gahapatissa andhakāro antaradhāyi, āloko pāturahosi, yaṁ ahosi bhayaṁ chambhitattaṁ lomahaṁso, so paṭippassambhi. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati yena Sītavanaṁ tenupasaṅkami. Tena kho pana samayena Bhagavā rattiyā paccūsasamayaṁ paccuṭṭhāya ajjhokāse caṅkamati. Addasā kho Bhagavā Anāthapiṇḍikaṁ gahapatiṁ dūratova āgacchantaṁ, disvāna caṅkamā orohitvā paññatte āsane nisīdi, nisajja kho Bhagavā Anāthapiṇḍikaṁ

---

1. Sīvako (Sī, Syā) 2. Soḷasinti (Sī, Ka)

gahapatiṁ etadavoca "ehi sudattā"ti. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati "nāmena maṁ Bhagavā ālapatī"ti haṭṭho udaggo yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavato pādesu sirasā nipatitvā Bhagavantaṁ etadavoca 'kacci bhante Bhagavā sukhaṁ sayitthā"ti.

* Sabbadā ve sukhaṁ seti, brāhmaṇo parinibbuto.
Yo na limpati kāmesu, sītibhūto nirūpadhi.

Sabbā āsattiyo chetvā, vineyya hadaye daraṁ.
Upasanto sukhaṁ seti, santiṁ pappuyya cetasāti[1].

Atha kho Bhagavā Anāthapiṇḍikassa gahapatissa anupubbiṁ kathaṁ[2] kathesi, seyyathidaṁ, dānakathaṁ sīlakathaṁ saggakathaṁ kāmānaṁ ādīnavaṁ okāraṁ saṁkilesaṁ nekkhamme ānisaṁsaṁ pakāsesi. Yadā Bhagavā aññāsi Anāthapiṇḍikaṁ gahapatiṁ kallacittaṁ muducittaṁ vinīvaraṇacittaṁ udaggacittaṁ pasannacittaṁ, atha yā Buddhānaṁ sāmukkaṁsikā dhammadesanā, taṁ pakāsesi dukkhaṁ samudayaṁ nirodhaṁ maggaṁ, seyyathāpi nāma suddhaṁ vatthaṁ apagatakāḷakaṁ sammadeva rajanaṁ paṭiggaṇheyya, evameva Anāthapiṇḍikassa gahapatissa tasmiṁyeva āsane virajaṁ vītamalaṁ dhammacakkhuṁ udapādi "yaṁ kiñci samudayadhammaṁ sabbaṁ taṁ nirodhadhamman"ti. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati diṭṭhadhammo pattadhammo viditadhammo pariyogāḷhadhammo tiṇṇavicikiccho vigatakathaṁkatho vesārajjappatto aparappaccayo Satthusāsane Bhagavantaṁ etadavoca "abhikkantaṁ bhante, abhikkantaṁ bhante, seyyathāpi bhante nikkujjitaṁ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṁ vā vivareyya, mūḷhassa vā maggaṁ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṁ dhāreyya 'cakkhumanto rūpāni dakkhantī'ti, evamevaṁ Bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Esāhaṁ bhante Bhagavantaṁ saraṇaṁ gacchāmi dhammañca bhikkhusaṁghañca, upāsakaṁ maṁ Bhagavā dhāretu ajjatagge pāṇupetaṁ saraṇaṁ gataṁ, adhivāsetu ca me bhante Bhagavā svātanāya bhattaṁ saddhiṁ bhikkhusaṁghenāti. Adhivāsesi Bhagavā tuṇhībhāvena.

Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati Bhagavato adhivāsanaṁ viditvā uṭṭhāyāsanā Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi. Assosi

---

* Saṁ 1. 214 piṭṭhepi. 1. Cetasoti (Sī, Syā) 2. Ānupubbikathaṁ (Sī)

kho Rājagahako seṭṭhī “anāthapiṇḍikena kira gahapatinā svātanāya Buddhappamukho saṁgho nimantito”ti.

306. Atha kho Rājagahako seṭṭhī Anāthapiṇḍikaṁgahapatiṁ etadavoca “tayā kira gahapati svātanāya Buddhappamukho saṁgho nimantito, tvañcāsi āgantuko, demi te gahapati, veyyāyikaṁ, yena tvaṁ Buddhappamukhassa saṁghassa bhattaṁ kareyyāsī”ti. Alaṁ gahapati, atthi me veyyāyikaṁ, yenāhaṁ Buddhappamukhassa saṁghassa bhattaṁ karissāmīti.

Assosi kho Rājagahako negamo “anāthapiṇḍikena kira gahapatinā svātanāya Buddhappamukho saṁgho nimantito”ti. Atha kho Rājagahako negamo Anāthapiṇḍikaṁ gahapatiṁ etadavoca “tayā kira gahapati svātanāya Buddhappamukho saṁgho nimantito, tvañcāsi āgantuko, demi ke gahapati veyyāyikaṁ, yena tvaṁ Buddhappamukhassa saṁghassa bhattaṁ kareyyāsī”ti. Alaṁ ayya, atthi me veyyāyikaṁ, yenāhaṁ Buddhappamukhassa saṁghassa bhattaṁ karissāmīti.

Assosi khorājā Māgadho Seniyo Bimbisāro “Anāthapiṇḍikena kira gahapatinā svātanāya Buddhappamukho saṁgho nimantito”ti. Atha kho rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro Anāthapiṇḍikaṁ gahapatiṁ etadavoca “tayā kira gahapati svātanāya Buddhappamukho saṁgho nimantito, tvañcāsi āgantuko, demi te gahapati veyyāyikaṁ, yena tvaṁ Buddhappamukhassa saṁghassa bhattaṁ kareyyāsī”ti. Alaṁ deva, atthi me veyyāyikaṁ, yenāhaṁ Buddhappamukhassa saṁghassa bhattaṁ karissamīti.

Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati tassā rattiyā accayena Rājagahakassa seṭṭhissa nivesane paṇītaṁ khādanīyaṁ bhojaniyaṁ paṭiyādāpetvā Bhagavato kālaṁ ārocāpesi “kālo bhante niṭṭhitaṁ bhattan”ti. Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena Rājagahakassa seṭṭhissa nivesanaṁ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi saddhiṁ bhikkhusaṁghena. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati Buddhappamukhaṁ bhikkhusaṁghaṁ paṇītena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappetvā sampavāretvā Bhagavantaṁ bhuttāviṁ onītapattavāṇiṁ ekamantaṁ

nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho Anāthapiṇḍiko gahapati Bhagavantaṁ etadavoca "adhivāsetu me bhante Bhagavā Sāvatthiyaṁ vassāvāsaṁ saddhiṁ bhikkhusaṁghenā"ti. Suññāgāre kho gahapati Tathāgatā abhiramantīti. Aññātaṁ Bhagavā, aññātaṁ sugatāti. Atha kho Bhagavā Anāthapiṇḍikaṁ gahapatiṁ dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṁsetvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi.

307. Tena kho pana samayena Anāthapiṇḍiko gahapati bahumitto hoti bahusahāyo ādeyyavāco. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati Rājagahe taṁ karaṇīyaṁ tīretvā yena Sāvatthi tena pakkāmi. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati antarāmagge manusse āṇāpesi "ārāme ayyā karotha, vihāre patiṭṭhāpetha, dānāni paṭṭhapetha, Buddho loke uppanno, so ca mayā Bhagavā nimantito iminā maggena āgacchissatī"ti. Atha kho te manussā anāthapiṇḍikena gahapatinā uyyojitā ārāme akaṁsu, vihāre patiṭṭhāpesuṁ, dānāni paṭṭhapesuṁ.

Atha kho nāthapiṇḍiko gahapati Sāvatthiṁ gantā samantā Sāvatthiṁ anuvilokesi "kattha nu kho Bhagavā vihareyya, yaṁ assa gāmato neva atidūre na accāsanne gamanāgamanasampannaṁ atthikānaṁ atthikānaṁ manussānaṁ abhikkamanīyaṁ divā appākiṇṇaṁ rattiṁ appasaddaṁ appanigghosaṁ vijanavātaṁ manussarāhasseyyakaṁ paṭisallānasāruppan"ti.

Addasā kho Anāthapiṇḍiko gahapati Jetassa kumārassa[1] uyyānaṁ gāmato neva atidūre na accāsanne gamanāgamanasampannaṁ atthikānaṁ atthikānaṁ manussānaṁ abhikkamanīyaṁ divā appākiṇṇaṁ rattiṁ appasaddaṁ appanigghosaṁ vijanavātaṁ manussarāhasseyyakaṁ paṭisallānasāruppaṁ, disvāna yena Jeto kumāro tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Jetaṁ kumāraṁ etadavoca "dehi me ayyaputta uyyānaṁ ārāmaṁ kātun"ti[2]. Adeyyo gahapati ārāmo api koṭisantharenāti. Gahito ayyaputta ārāmoti. Na gahapati gahito ārāmoti. "Gahito na gahito"ti vohārike mahāmatte pucchiṁsu. Mahāmattā

1. Rājakumārassa (Sī, Syā, Kaṁ) 2. Ketuṁ (Vajīrabuddhiṭīkāyaṁ)

evamāhaṁsu "yato tayā ayyaputta aggho kato, gahito ārāmo"ti. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati sakaṭehi hiraññaṁ nibbāhāpetvā Jetavanaṁ koṭisantharaṁ santharāpesi, sakiṁ nīhaṭaṁ hiraññaṁ thokassa okāsassa koṭṭhakasāmantā nappahoti. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati manusse āṇāpesi "gacchatha bhaṇe, hiraññaṁ āharatha, imaṁ okāsaṁ santharissāmā"ti.

Atha kho Jetassa kumārassa etadahosi "na kho idaṁ orakaṁ bhavissati, yathāyaṁ gahapati tāva bahuṁ hiraññaṁ pariccajatī"ti Anāthapiṇḍikaṁ gahapatiṁ etadavoca "alaṁ gahapati, mā taṁ okāsaṁ santharāpesi, dehi me etaṁ okāsaṁ, mametaṁ dānaṁ bhavissatī"ti. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati "ayaṁ kho Jeto kumāro abhiññāko ñātamanusso, mahatthiko kho pana evarūpānaṁ ñātamanussānaṁ imasmiṁ dhammavinaye pasādo"ti taṁ okāsaṁ Jetassa kumārassa pādāsi[1]. Atha kho jeto kumāro tasmiṁ okāse koṭṭhakaṁ māpesi.

Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati Jetavane vihāre kārāpesi, pariveṇāni kārāpesi, koṭṭhake kārāpesi, upaṭṭhānasālāyo kārāpesi, aggisālāyo kārāpesi, kappiyakuṭiyo kārāpesi, vaccakuṭiyo kārāpesi, caṅkame kārāpesi, caṅkamanasālāyo kārāpesi, udapāne kārāpesi, udapānasālāyo kārāpesi, jantāghare kārāpesi, jantāgharasālāyo kārāpesi, pokkharaṇiyo kārāpesi, maṇḍape kārāpesi.

Navakammadāna

308. Atha kho Bhagavā Rājagahe yathābhirantaṁ viharitvā yena Vesālī tena cārikaṁ pakkāmi. Anupubbena cārikaṁ caramāno yena Vesālī tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Vesāliyaṁ viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyaṁ. Tena kho pana samayena manussā sakkaccaṁ navakammaṁ karonti, yepi bhikkhū navakammaṁ adhiṭṭhenti, tepi sakkaccaṁ upaṭṭhenti.

1. Adāsi (Syā)

cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārena. Atha kho aññatarassa daliddassa tunnavāyassa etadahosi “na kho idaṁ orakaṁ bhavissati, yathayime manussā sakkaccaṁ navakammaṁ karonti, yaṁnūnāhampi navakammaṁ kareyyan”ti. Atha kho so daliddo tunnavāyo sāmaṁ cikkhallaṁ madditvā iṭṭhakāyo cinitvā kuṭṭaṁ uṭṭhāpesi, tena akusalakena citā vaṅkā bhitti paripati. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho so daliddo tunnavāyo sāmaṁ cikkhallaṁ madditvā iṭṭhakāyo cinitvā kuṭṭaṁ uṭṭhāpesi, tena akusalakena citā vaṅkā bhitti paripati. Atha kho so daliddo tunnavāyo ujjhāyati khiyyati vipāceti “ye imesaṁ samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ denti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhāraṁ, te ime ovadanti anusāsanti, tesañca navakammaṁ adhiṭṭhenti, ahaṁ panamhi daliddo, na maṁ koci ovadati vā anusāsati vā, navakammaṁ vā adhiṭṭhetī”ti. Assosuṁ kho bhikkhū tassa daliddassa tunnavāyassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—anujānāmi bhikkhave navakammaṁ dātuṁ, navakammiko bhikkhave bhikkhu ussukkaṁ āpajjissati “kinti nu kho vihāro khippaṁ pariyosānaṁ gaccheyyā”ti, khaṇḍaṁ phullaṁ paṭisaṅkharissati. Evañca pana bhikkhave dātabbaṁ, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

309. “Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmassa gahapatino vihāraṁ itthannāmassa bhikkhuno navakammaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmassa gahapatino vihāraṁ itthannāmassa bhikkhuno navakammaṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa gahapatino vihāraṁ itthannāmassa bhikkhuno navakammassa dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinno saṁghena itthannāmassa gahapatino vihāro itthannāmassa bhikkhuno navakammaṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Aggāsanādi-anujānana

310. Atha kho Bhagavā Vesāliyaṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Sāvatthi tena cārikaṁ pakkāmi. Tena kho pana samayena chabbaggiyānaṁ bhikkhūnaṁ antevāsikā bhikkhū Buddhappamukhassa saṁghassa purato purato gantvā vihāre pariggaṇhanti seyyāyo pariggaṇhanti "idaṁ amhākaṁ upajjhāyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ ācariyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ bhavissatī"ti.

Atha kho āyasmā Sāriputto Buddhappamukhassa saṁghassa piṭṭhito piṭṭhito gantvā vihāresu pariggahitesu seyyāsu pariggahitāsu seyyaṁ alabhamāno aññatarasmiṁ rukkhamūle nisīdi. Atha kho Bhagavā rattiyā paccūsasamayaṁ paccuṭṭhāya ukkāsi. Āyasmāpi Sāriputto ukkāsi. Ko etthāti. Ahaṁ Bhagavā Sāriputtoti. Kissa tvaṁ Sāriputta idha nisinnoti. Atha kho āyasmā Sāriputto Bhagavato etamatthaṁ ārocesi. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi—saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyānaṁ bhikkhūnaṁ antevāsikā bhikkhū Buddhappamukhassa saṁghassa purato purato gantvā vihāre pariggaṇhanti seyyāyo pariggaṇhanti "idaṁ amhākaṁ upajjhāyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ ācariyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ bhavissatī"ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma te bhikkhave moghapurisā Buddhappamukhassa saṁghassa purato purato gantvā vihāre pariggahessanti seyyāyo pariggahessanti "idaṁ amhākaṁ upajjhāyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ ācariyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ bhavissatī"ti. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "ko bhikkhave arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti.

Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā Khattiyakulā pabbajito, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā brāhmaṇakulā pabbajito, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā gahapatikulā pabbajito, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti.

ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā suttantiko, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā vinayadharo, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā dhammakathiko, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā paṭhamassa jhānassa lābhī, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā dutiyassa jhānassa lābhī, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā tatiyassa jhānassa lābhī, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā catutthassa jhānassa lābhī, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā sotāpanno, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā sakadāgāmī -pa-. Yo Bhagavā anāgāmī -pa-. Yo Bhagavā arahā, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā tevijjo, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti. Ekacce bhikkhū evamāhaṁsu "yo Bhagavā chaḷabhiñño, so arahati aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍan"ti.

311. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi "bhūtapubbaṁ bhikkhave Himavantapadese[1] mahānigrodho ahosi, taṁ tayo sahāyā upanissāya vihariṁsu tittiro ca makkaṭo ca hatthināgo ca, te aññamaññaṁ agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti. Atha kho bhikkhave tesaṁ sahāyānaṁ etadahosi "aho nūna mayaṁ jāneyyāma, yaṁ amhākaṁ jātiyā mahantataraṁ, taṁ mayaṁ sakkareyyāma garuṁ kareyyāma māneyyāma pūjeyyāma, tassa ca mayaṁ ovāde tiṭṭheyyāmā"ti.

Atha kho bhikkhave tittiro ca makkaṭo ca hatthināgaṁ pucchiṁsu "tvaṁ samma kiṁ porāṇaṁ sarasī"ti. Yadāhaṁ sammā poto homi, imaṁ nigrodhaṁ

---

1. Himavantassa (Sī, Syā)

antarā satthīnaṁ[1] karitvā atikkamāmi, aggaṅkurakaṁ me udaraṁ chupati, imāhaṁ sammā porāṇaṁ sarāmīti.

Atha kho bhikkhave tittiro ca hatthināgo ca makkaṭaṁ pucchiṁsu "tvaṁ samma kiṁ porāṇaṁ sarasī"ti. Yadāhaṁ sammā chāpo homi, chamāyaṁ nisīditvā imassa nigrodhassa aggaṅkurakaṁ khādāmi, imāhaṁ sammā porāṇaṁ sarāmīti.

Atha kho bhikkhave makkaṭo ca hatthināgo ca tittiraṁ pucchiṁsu "tvaṁ samma kiṁ porāṇaṁ sarasī"ti. Amukasmiṁ sammā okāse mahānigrodho ahosi, tato ahaṁ phalaṁ bhakkhitvā imasmiṁ okāse vaccaṁ akāsiṁ, tassāyaṁ nigrodho jāto, tadāhaṁ sammā jātiyā mahantataroti.

Atha kho bhikkhave makkaṭo ca hatthi nāgo ca tittiraṁ etadavocuṁ "tvaṁ samma amhākaṁ jātiyā mahantataro, taṁ mayaṁ sakkarissāma garuṁ karissāma mānessāma pūjessāma, tuyhañca mayaṁ ovāde patiṭṭhissāmā"ti. Atha kho bhikkhave tittiro makkaṭañca hatthināgañca pañcasu sīlesu samādapesi, attanā ca pañcasu sīlesu samādāya vattati, te aññamaññaṁ sagāravā sappatissā sabhāgavuttikā viharitvā kāyassa bhedā paraṁ maraṇā sugatiṁ saggaṁ lokaṁ upapajjiṁsu. Evaṁ kho taṁ bhikkhave tittiriyaṁ nāma brahmacariyaṁ ahosi.

* Ye vuḍḍhamapacāyanti, narā dhammassa kovidā.
Diṭṭhe dhamme ca pāsaṁsā, samparāye ca suggatīti.

Te hi nāma bhikkhave tiracchānagatā pāṇā aññamaññaṁ sagāravā sappatissā sabhāgavuttikā viharissanti. Idha kho taṁ bhikkhave sobhetha, yaṁ tumhe evaṁ svākkhāte dhammavinaye pabbajitā samānā aññamaññaṁ agāravā appatissā asabhāgavuttikā vihareyyātha. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ aggāsanaṁ aggodakaṁ aggapiṇḍaṁ, na ca bhikkhave saṁghikaṁ yathāvuḍḍhaṁ paṭibāhitabbaṁ, yo paṭibāheyya,āpatti dukkaṭassā"ti.

---

1. Antarāsatthikaṁ (Sī)

* Khu 5. 9 piṭṭhe Jātake.

Avandiyādipuggala

312. Dasayime bhikkhave avandiyā. Pure upasampannena pacchā upasampanno avandiyo, anupasampanno avandiyo, nānāsaṁvāsako vuḍḍhataro adhammavādī avandiyo, mātugāmo avandiyo, paṇḍako avandiyo, pārivāsiko avandiyo, mūlāyapaṭikassanāraho avandiyo, mānattāraho avandiyo, mānattacāriko avandiyo, abbhānāraho avandiyo. Ime kho bhikkhave dasa avandiyā.

Tayome bhikkhave vandiyā. Pacchā-upasampannena pure-upasampanno vandiyo, nānāsaṁvāsako vuḍḍhataro dhammavādī vandiyo, sadevake bhikkhave loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya sadevamanussāya Tathāgato Arahaṁ Sammāsambuddho vandiyo. Ime kho bhikkhave tayo vandiyāti.

Āsanappaṭibāhanapaṭikkhepa

313. Tena kho pana samayena manussā saṁghaṁ uddissa maṇḍape paṭiyādenti, santhare paṭiyādenti, okāse paṭiyādenti, chabbaggiyānaṁ bhikkhūnaṁ antevāsikā bhikkhū “saṁghikaññeva Bhagavatā yathāvuḍḍhaṁ anuññātaṁ, no uddissakatan”ti Buddhappamukhassa saṁghassa purato purato gantvā maṇḍapepi pariggaṇhanti santarepi pariggaṇhanti okāsepi pariggaṇhanti “idaṁ amhākaṁ upajjhāyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ ācariyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ bhavissatī”ti. Atha kho āyasmā Sāriputto Buddhappamukhassa saṁghassa piṭṭhito piṭṭhito gantvā maṇḍapesu pariggahitesu santharesu pariggahitesu okāsesu pariggahitesu okāsaṁ alabhamāno aññatarasmiṁ rukkhamūle nisīdi. Atha kho Bhagavā rattiyā paccūsasamayaṁ paccuṭṭhāya ukkāsi. Āyasmāpi Sāriputto ukkāsi. Ko etthāti. Ahaṁ Bhagavā Sāriputtoti. Kissa tvaṁ Sāriputta idha nisinnoti. Atha kho āyasmā Sāriputto Bhagavato etamatthaṁ ārocesi. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyānaṁ bhikkhūnaṁ antevāsikā bhikkhū ‘saṁghikaññeva Bhagavatā yathāvuḍḍhaṁ anuññātaṁ, no uddissakatan’ti Buddhappamukhassa saṁghassa purato purato

gantvā maṇḍape pariggaṇhanti, santhare pariggaṇhanti, okāse pariggaṇhanti, idaṁ amhākaṁ upajjhāyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ ācariyānaṁ bhavissati, idaṁ amhākaṁ bhavissatī"ti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave uddissakatampi yathāvuḍḍhaṁ paṭibāhitabbaṁ, yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Gihivikata-anujānana

314. Tena kho pana samayena manussā bhattagge antaraghare uccāsayanamahāsayanāni paññapenti. Seyyathidaṁ, āsandiṁ pallaṅkaṁ gonakaṁ cittakaṁ paṭikaṁ paṭalikaṁ tūlikaṁ vikatikaṁ uddalomiṁ ekantalomiṁ kaṭṭissaṁ koseyyaṁ[1] kuttakaṁ hatthattharaṁ assattharaṁ rathattharaṁ ajinapaveṇiṁ kadalimigapavarapaccattharaṇaṁ sa-uttaracchadaṁ ubhatolohitakūpadhānaṁ. Bhikkhū kukkuccāyantā nābhinisīdanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ṭhapetvā tīṇi āsandiṁ pallaṅkaṁ tūlikaṁ gihivikataṁ[2] abhinisīdituṁ, natveva abhinipajjitunti.

Tena kho pana samayena manussā bhattagge antaraghare tūlonaddhaṁ mañcampi pīṭhampi paññapenti. Bhikkhū kukkuccāyantā nābhinisīdanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gihivikataṁ abhinisīdituṁ, natveva abhinipajjitunti.

Jetavanavihārānumodanā

315. Atha kho Bhagavā anupubbena cārikaṁ caramāno yena Sāvatthi tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho Anāthapiṇḍiko gahapati Bhagavantaṁ etadavoca "adhivāsetu me bhante Bhagavā svātanāya bhattaṁ saddhiṁ bhikkhusaṁghenā"ti. Adhivāsesi Bhagavā tuṇhībhāvena. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati Bhagavato adhivāsanaṁ viditvā uṭṭhāyāsanā

1. Koseyyaṁ kambalaṁ (Sī, Syā)
2. Gihivikaṭaṁ (Sī, Ka), avasesaṁ gihivikaṭaṁ (Syā)

Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati tassā rattiyā accayena paṇītaṁ khādanīyaṁ bhojanīyaṁ paṭiyādāpetvā Bhagavato kālaṁ ārocāpesi "kālo bhante, niṭṭhitaṁ bhattan"ti. Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena Anāthapiṇḍikassa gahapatissa nivesanaṁ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi saddhiṁ bhikkhusaṁghena. Atha kho Anāthapiṇḍiko gahapati Buddhappamukhaṁ bhikkhusaṁghaṁ paṇītena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappetvā sampavāretvā Bhagavantaṁ bhuttāviṁ onītapattapāṇiṁ ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho Anāthapiṇḍiko gahapati Bhagavantaṁ etadavoca "kathāhaṁ bhante Jetavane paṭipajjāmī"ti. Tena hi tvaṁ gahapati Jetavanaṁ āgatānāgatassa cātuddisassa saṁghassa patiṭṭhapehīti. "Evaṁ bhante"ti kho Anāthapiṇḍiko gahapati Bhagavato paṭissutvā Jetavanaṁ āgatānāgatassa cātuddisassa saṁghassa patiṭṭhāpesi.

Atha kho Bhagavā Anāthapiṇḍikaṁ gahapatiṁ imāhi gāthāhi anumodi—

"Sītaṁ uṇhaṁ paṭihanti, tato vāḷamigāni ca.
Sarisape ca makase, sisire cāpi vuṭṭhiyo.

Tato vātātapo ghoro, sañjāto paṭihaññati.
Leṇatthañca sukhatthañca, jhāyituñca vipassituṁ.

Vihāradānaṁ saṁghassa, aggaṁ Buddhena vaṇṇitaṁ.
Tasmā hi paṇḍito poso, sampassaṁ atthamattano.

Vihāre kāraye ramme, vāsayettha bahussute.
Tesaṁ annañca pānañca, vatthasenāsanāni ca.

Dadeyya ujubhūtesu, vippasannena cetasā.
Te tassa dhammaṁ desenti, sabbadukkhāpanūdanaṁ.
Yaṁ so dhammaṁ idhaññāya, parinibbāti anāsavo"ti.

Atha kho Bhagavā Anāthapiṇḍikaṁ gahapatiṁ imāhi gāthāhi anumoditvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi.

Āsanappaṭibāhanādi

316. Tena kho pana samayena aññatarassa Ājīvakasāvakassa mahāmattassa saṁghabhattaṁ hoti. Āyasmā Upanando Sakyaputto pacchā āgantvā vippakatabhojanaṁ ānantarikaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpesi, bhattaggaṁ kolāhalaṁ ahosi. Atha kho so mahāmatto ujjhāyati khiyyati vipāceti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā pacchā āgantvā vippakatabhojanaṁ ānantarikaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpessanti, bhattaggaṁ kolāhalaṁ ahosi, nanu nāma labbhā aññatrāpi nisinnena yāvadatthaṁ bhuñjitun"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tassa mahāmattassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto pacchā āgantvā vippakatabhojanaṁ ānantarikaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpessati, bhattaggaṁ kolāhalaṁ ahosī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Saccaṁ kira tvaṁ Upananda pacchā āgantvā vippakatabhojanaṁ ānantarikaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpesi, bhattaggaṁ kolāhalaṁ ahosīti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma tvaṁ moghapurisa pacchā āgantvā vippakatabhojanaṁ ānantarikaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpessasi, bhattaggaṁ kolāhalaṁ ahosi. Netaṁ moghapurisa appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave vippakatabhojano[1] bhikkhū vuṭṭhāpetabbo, yo vuṭṭhāpeyya, āpatti dukkaṭassa. Sace vuṭṭhāpeti, pavārito ca hoti, 'gaccha udakaṁ āharā'ti vattabbo. Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, sādhukaṁ sitthāni gilitvā vuḍḍhatarassa bhikkhuno āsanaṁ dātabbaṁ. Na tvevāhaṁ bhikkhave 'kenaci pariyāyena vuḍḍhatarassa bhikkhuno āsanaṁ paṭibāhitabban'ti vadāmi. Yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū gilāne bhikkhū vuṭṭhāpenti. Gilānā evaṁ vadenti "na mayaṁ āvuso sakkoma vuṭṭhātuṁ, gilānāmhā"ti. "Mayaṁ āyasmante vuṭṭhāpessāmā"ti pariggahetvā vuṭṭhāpetvā ṭhitake muñcanti, gilānā mucchitā papatanti. Bhagavato etamatthaṁ

1. Bhojano ānantariko (Syā)

ārocesuṁ. Na bhikkhave gilāno vuṭṭhāpetabbo, yo vuṭṭhāpeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū "gilānā mayamhā avuṭṭhāpanīyā"ti varaseyyāyo palibundhenti[1]. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gilānassa patirūpaṁ seyyaṁ dātunti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū lesakappena senāsanaṁ paṭibāhanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave lesakappena senāsanaṁ paṭibāhitabbaṁ, yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassāti.

* Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū aññataraṁ paccantimaṁ mahāvihāraṁ paṭisaṅkharonti "idha mayaṁ vassaṁ vasissāmā"ti. Addasaṁsu[2] kho chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū vihāraṁ paṭisaṅkharonte, disvāna evamāhaṁsu "ime āvuso sattarasavaggiyā bhikkhū vihāraṁ[3] paṭisaṅkharonti, handa ne vuṭṭhāpessāmā"ti. Ekacce evamāhaṁsu "āgamethāvuso yāva paṭisaṅkharonti, paṭisaṅkhate vuṭṭhāpessāmā"ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū etadavocuṁ "uṭṭhethāvuso amhākaṁ vihāro pāpuṇātī"ti. Nanu āvuso paṭikacceva ācikkhitabbaṁ, mayañcaññaṁ paṭisaṅkhareyyāmāti. Nanu āvuso saṁghiko vihāroti. Āmāvuso saṁghiko vihāroti. Uṭṭhethāvuso, amhākaṁ vihāro pāpuṇātīti. Mahallako āvuso vihāro, tumhepi vasatha, mayampi vasissāmāti. "Uṭṭhethāvuso, amhākaṁ vihāro pāpuṇātī"ti kupitā anattamanā gīvāyaṁ gahetvā nikkaḍḍhanti. Te nikkaḍḍhiyamānā rodanti. Bhikkhū evamāhaṁsu "kissa tumhe āvuso rodathā"ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā amhe saṁghikā vihārā nikkaḍḍhantīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā bhikkhū saṁghikā vihārā nikkaḍḍhissantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira tumhe bhikkhave kupitā anattamanā saṁghikā vihārā bhikkhū nikkaḍḍhathāti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave

---

1. Palibundhanti (Ka)
2. Addasāsuṁ (Ka)

* Vi 2. 63 piṭṭhepi.
3. Aññataraṁ vihāraṁ (Ka)

kupitena anattamanena bhikkhū saṁghikā vihārā nikkaḍḍhitabbo, yo nikkaḍḍheyya, yathādhammo karetabbo. Anujānāmi bhikkhave senāsanaṁ gāhetun"ti.

Senāsanaggāhāpakasammuti

317. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kena nu kho senāsanaṁ gāhetabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ senāsanaggāhāpakaṁ sammannituṁ. Yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, gahitāgahitañca jāneyya. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo.

Paṭhamaṁ bhikkhū yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ senāsanaggāhāpakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ senāsanaggāhāpakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno senāsanaggāhāpakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu senāsanaggāhāpako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

318. Atha kho senāsanaggāhāpakānaṁ bhikkhunaṁ etadahosi "kathaṁ nu kho senāsanaṁ gāhetabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave paṭhamaṁ bhikkhū gaṇetuṁ, bhikkhū gaṇetvā seyyā gaṇetuṁ, seyyā gaṇetvā seyyaggena gāhetunti. Seyyaggena gāhentā seyyā ussārayiṁsu -pa-. Anujānāmi bhikkhave vihāraggena gāhetunti. Vihāraggena gāhentā vihārā ussārayiṁsu -pa-. Anujānāmi bhikkhave pariveṇaggena gāhetunti. Pariveṇaggena gāhentā pariveṇā ussārayiṁsu -pa-. Anujānāmi bhikkhave anubhāgampi dātuṁ, gahite anubhāge añño bhikkhu āgacchati, akāmā na dātabboti.

Tena kho pana samayena bhikkhū nissīme ṭhitassa senāsanaṁ gāhenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave nissīme ṭhitassaṁ senāsanaṁ gāhetabbaṁ, yo gāheyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū senāsanaṁ gahetvā sabbakālaṁ paṭibāhanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave senāsanaṁ gahetvā sabbakālaṁ paṭibāhitabbaṁ, yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave vassānaṁ temāsaṁ paṭibāhituṁ, utukālaṁ pana na paṭibāhitunti.

Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kati nu kho senāsanaggāhā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Tayo me bhikkhave senāsanaggāhā, purimako pacchimako antarāmuttako. Aparajjugatāya āsāḷhiyā purimako gāhetabbo, māsagatāya āsāḷhiyā pacchimako gāhetabbo, aparajjugatāya pavāraṇāya āyatiṁ vassāvāsatthāya antarāmuttako gāhetabbo. Ime kho bhikkhave tayo senāsanaggāhāti.

Dutiyabhāṇavāro niṭṭhito.

---

3. Tatiyabhāṇavāra

319. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto Sāvatthiyaṁ senāsanaṁ gahetvā aññataraṁ gāmakāvāsaṁ agamāsi, tatthapi senāsanaṁ aggahesi. Atha kho tesaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "ayaṁ āvuso āyasmā Upanando Sakyaputto bhaṇḍanakārako kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṁghe adhikaraṇakārako, sacāyaṁ idha vassaṁ vasissati, sabbeva mayaṁ na phāsu bhavissāma, handa naṁ pucchāmā"ti. Atha kho te bhikkhū āyasmantaṁ Upanandaṁ Sakyaputtaṁ etadavocuṁ "nanu tayā āvuso Upananda Sāvatthiyaṁ senāsanaṁ gahitan"ti. Evamāvusoti. Kiṁ pana tvaṁ āvuso Upananda eko dve paṭibāhasīti. Idhadānāhaṁ āvuso muñcāmi, tattha gaṇhāmīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma āyasmā Upanando

Sakyaputto eko dve paṭibāhessatī”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Saccaṁ kira tvaṁ Upananda eko dve paṭibāhasīti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma tvaṁ moghapurisa eko dve paṭibāhissasi, tattha tayā moghapurisa gahitaṁ idha muttaṁ, idha tayā gahitaṁ tatra muttaṁ, evaṁ kho tvaṁ moghapurisa ubhayattha paribāhiro. Netaṁ moghapurisa appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi “na bhikkhave ekena dve paṭibāhitabbā, yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassā”ti.

320. * Tena kho pana samayena Bhagavā bhikkhūnaṁ anekapariyāyena vinayakathaṁ kathesi, vinayassa vaṇṇaṁ bhāsati, vinayapariyattiyā vaṇṇaṁ bhāsati, ādissa ādissa āyasmato Upālissa vaṇṇaṁ bhāsati. Bhikkhūnaṁ etadahosi “Bhagavā kho anekapariyāyena vinayakathaṁ katheti, vinayassa vaṇṇaṁ bhāsati, vinayapariyattiyā vaṇṇaṁ bhāsati, ādissa ādissa āyasmato Upālissa vaṇṇaṁ bhāsati, handa mayaṁ āvuso āyasmato Upālissa santike vinayaṁ pariyāpuṇāmā”ti. Te'dha[1] bahū bhikkhū therā ca navā ca majjhimā ca āyasmato Upālissa santike vinayaṁ pariyāpuṇanti, āyasmā Upāli ṭhitakova uddisati therānaṁ bhikkhūnaṁ gāravena, therāpi bhikkhū ṭhitakāva uddisāpenti dhammagāravena, tattha therā ceva bhikkhū kilamanti, āyasmā ca Upāli kilamati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave navakena bhikkhunā uddisantena samake vā āsane nisīdituṁ uccatare vā dhammagāravena, therena bhikkhunā uddisāpentena samake vā āsane nisīdituṁ nīcatare vā dhammagāravenāti.

Tena kho pana samayena bahū bhikkhū āyasmato Upālissa santike ṭhitakā uddesaṁ paṭimānentā kilamanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave samānāsanikehi saha nisīditunti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi “kittāvatā nu kho samānāsaniko hotī”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tivassantarena saha nisīditunti.

---

* Vi 2. 187 piṭṭhepi.

1. Te ca (Syā, Ka)

Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū samānāsanikā mañce[1] nisīditvā mañcaṁ bhindiṁsu, pīṭhe[2] nisīditvā pīṭhaṁ bhindiṁsu. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tivaggassa mañcaṁ tivaggassa pīṭhanti. Tivaggopi mañce nisīditvā mañcaṁ bhindi. Pīṭhe nisīditvā pīṭhaṁ bhindi -pa-. Anujānāmi bhikkhave duvaggassa mañcaṁ duvaggassa pīṭhanti.

Tena kho pana samayena bhikkhū asamānāsanikehi saha dīghāsane nisīdituṁ kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ṭhapetvā paṇḍakaṁ mātugāmaṁ ubhatobyañjanakaṁ asamānāsanikehi saha dīghāsane nisīditunti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kittakaṁ pacchimaṁ nu kho dīghāsanaṁ hotī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave yaṁ tiṇṇaṁ pahoti, ettakaṁ pacchimaṁ dīghāsananti.

Tena kho pana samaye Visākhā Migāramātā saṁghassa atthāya sāḷindaṁ pāsādaṁ kārāpetukāmā hoti hatthinakhakaṁ. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kiṁ nu kho Bhagavatā pāsādaparibhogo anuññāto, kiṁ ananuññāto"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave sabbaṁ pāsādaparibhoganti.

Tena kho pana samayena rañño Pasenadissa Kosalassa ayyikā kālaṅkatā hoti, tassa kālaṅkiriyāya saṁghassa bahuṁ akappiyabhaṇḍaṁ upannaṁ hoti, seyyathidaṁ, āsandi pallaṅko gonako cittako paṭikā paṭalikā tūlikā vikatikā uddalomī ekantalimī kaṭṭissaṁ koseyyaṁ kuttakaṁ hatthattharaṁ assattharaṁ rathattharaṁ ajinappaveṇi kadalimigappavarapaccattharaṇaṁ sa-uttaracchadaṁ ubhatolohitakūpadhānaṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āsandiyā pāde chinditvā paribhuñjituṁ. Pallaṅkassa vāḷe bhinditvā paribhuñjituṁ. Tūlikaṁ vijaṭetvā bibbohanaṁ kātuṁ. Avasesaṁ bhūmattharaṇaṁ[3] kātunti.

---

1. Ekamañce (Syā) 2. Ekapīṭhe (Syā) 3. Bhummattharaṇaṁ (Sī, Syā)

Avissajjiyavatthu

321. Tena kho pana samayena Sāvatthiyā avidūre aññatarasmiṁ gāmakāvāse āvāsikā bhikkhū upaddutā honti āgantukagamikānaṁ bhikkhūnaṁ senāsanaṁ paññapentā. Atha kho tesaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "etarahi kho mayaṁ āvuso upaddutā āgantukagamikānaṁ bhikkhūnaṁ senāsanaṁ paññapentā, handa mayaṁ āvuso sabbaṁ saṁghikaṁ senāsanaṁ ekassa dema, tassa santakaṁ paribhuñjissāmā"ti. Te sabbaṁ saṁghikaṁ senāsanaṁ ekassa adaṁsu. Āgantukā bhikkhū te bhikkhū etadavocuṁ "amhākaṁ āvuso senāsanaṁ paññapethā"ti. Natthāvuso saṁghikaṁ senāsanṁ, sabbaṁ amhāhi ekassa dinnanti. Kiṁ pana tumhe āvuso saṁghikaṁ senāsanaṁ vissajjethāti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhū saṁghikaṁ senāsanaṁ vissajjessantī"ti[1]. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave bhikkhū saṁghikaṁ senāsanaṁ vissajjentīti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma te bhikkhave moghapurisā saṁghikaṁ senāsanaṁ vissajjessanti. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādaya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

Pañcimāni bhikkhave avissajjiyāni, na vissajjetabbāni[2] saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vissajjitānipi avissajjitāni honti, yo vissajjeyya, āpatti thullaccayassa. Katamāni pañca. Ārāmo, ārāmavatthu, idaṁ paṭhamaṁ avissajjiyaṁ, na vissajjetabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā vissajjitampi avissajjitaṁ hoti, yo vissajjeyya, āpatti thullaccayassa.

Vihāro, vihāravatthu, idaṁ dutiyaṁ avissajjiyaṁ, na vissajjetabbaṁ, saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vissajjitampi avissajjitaṁ hoti, yo vissajjeyya, āpatti thullaccayassa.

Mañco, pīṭhaṁ, bhisi, bibbohanaṁ, idaṁ tatiyaṁ avissajjiyaṁ, na vissajjetabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vissajjitampi avissajjitaṁ hoti, yo vissajjeyya, āpatti thullaccayassa.

---

1. Vissajjissantīti (Ka)
2. Na vissajjitabbāni (Ka)

Lohakumbhī, lohabhāṇakaṁ, lohavārako, lohakaṭāhaṁ, vāsi, parasu[1], kuṭhārī[2], kudālo, nikhādanaṁ, idaṁ catutthaṁ avissajjiyaṁ, na vissajjetabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vissajjitampi avissajjitaṁ hoti, yo vissajjeyya, āpatti thullaccayassa.

Valli, veḷu, muñjaṁ, pabbajaṁ[3], mattikā, dārubhaṇḍaṁ, mattikābhaṇḍaṁ, idaṁ pañcamaṁ avissajjiyaṁ, na vissajjetabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vissajjitampi avissajjitaṁ hoti, yo vissajjeyya, āpatti thullaccayassa. Imāni kho bhikkhave pañca avissajjiyāni, na vissajjetabbāni saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vissajjitānipi avissajjitāni honti, yo vissajjeyya, āpatti thullaccayassāti.

Avebhaṅgiyavatthu

322. Atha kho Bhagavā Sāvatthiyaṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Kīṭāgiri tena cārikaṁ pakkāmi mahatā bhikkhusaṁghena saddhiṁ pañcamattehi bhikkhusatehi Sāriputtamoggallānehi ca. Assosuṁ kho Assajipunabbasukā bhikkhū "Bhagavā kira Kīṭāgiriṁ āgacchati mahatā bhikkhusaṁghena saddhiṁ pañcamattehi bhikkhusatehi Sāriputtamoggallānehi ca. Handa mayaṁ āvuso sabbaṁ saṁghikaṁ senāsanaṁ bhājema, pāpicchā Sāriputtamoggallānā pāpikānaṁ icchānaṁ vasaṁ gatā, na mayaṁ tesaṁ senāsanaṁ paññapessāmā"ti. Te sabbaṁ saṁghikaṁ senāsanaṁ bhājesuṁ. Atha kho Bhagavā anupubbena cārikaṁ caramāno yena Kīṭāgiri tadavasari. Atha kho Bhagavā sambahule bhikkhū āmantesi—gacchatha tumhe bhikkhave, Assajipunabbasuke bhikkhū upasaṅkamitvā evaṁ vadetha "Bhagavā āvuso āgacchati mahatā bhikkhusaṁghena saddhiṁ pañcamattehi bhikkhusatehi Sāriputtamoggallānehi ca, Bhagavato ca āvuso senāsanaṁ paññapetha bhikkhusaṁghassa ca Sāriputtamoggallānānañcā"ti. "Evaṁ bhante"ti kho te bhikkhū Bhagavato paṭissutvā yena Assajipunabbasukā bhikkhū tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Assajipunabbasuke bhikkhū etadavocuṁ "Bhagavā āvuso āgacchati mahatā bhikkhusaṁghena saddhiṁ pañcamattehi bhikkhusatehi Sāriputtamoggallānehi ca, Bhagavato ca āvuso

---

1. Pharasu (Sī, Syā, Ka) 2. Kudhārī (Ka) 3. Babbajaṁ (Sī)

senāsanaṁ paññapetha bhikkhusaṁghassa ca Sāriputtamoggallānānañcā"ti. Natthāvuso saṁghikaṁ senāsanaṁ, sabbaṁ amhehi bhājitaṁ, svāgataṁ āvuso Bhagavato, yasmiṁ vihāre Bhagavā icchissati, tasmiṁ vihāre vasissati, pāpicchā Sāriputtamoggallānā pāpikānaṁ icchānaṁ vasaṁ gatā, na mayaṁ tesaṁ senasanaṁ paññapessāmāti. Kiṁ pana tumhe āvuso saṁghikaṁ senāsanaṁ bhājitthāti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Assajipunabbasukā bhikkhū saṁghikaṁ senāsanaṁ bhājessantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma te bhikkhave moghapurisā saṁghikaṁ senāsanaṁ bhājessanti. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

Pañcimāni bhikkhave avebhaṅgiyāni[1], na vibhajitabbāni saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vibhattānipi avibhattāni honti, yo vibhajeyya, āpatti thullaccayassa. Katamāni pañca. Ārāmo, ārāmavatthu, idaṁ paṭhamaṁ avebhaṅgiyaṁ, na vibhajitabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vibhattampi avibhattaṁ hoti, yo vibhajeyya, āpatti thullaccayassa.

Vihāro, vihāravatthu, idaṁ dutiyaṁ avebhaṅgiyaṁ, na vibhajitabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vibhattampi avibhattaṁ hoti, yo vibhajeyya, āpatti thullaccayassa.

Mañco, pīṭhaṁ, bhisi, bibbohanaṁ, idaṁ tatiyaṁ aveṅgiyaṁ, na vibhajitabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vibhattampi avibhattaṁ hoti, yo vibhajeyya, āpatti thullaccayassa.

Lohakumbhī, lohabhāṇakaṁ, lohavārako, lohakaṭāhaṁ, vāsī, parasu, kuṭhārī, kudālo, nikhādanaṁ, idaṁ catutthaṁ avebhaṅgiyaṁ, na vibhajitabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vibhattampi avibhattaṁ hoti, yo vibhajeyya, āpatti thullaccayassa.

Vallī, veḷu, muñjaṁ, pabbajaṁ, tiṇaṁ, mattikā, dārubhaṇḍaṁ, mattikābhaṇḍaṁ, idaṁ pañcamaṁ avebhaṅgiyaṁ, na vibhajitabbaṁ saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā,

---

1. Avebhaṅgikāni (Ka)

vibhattampi avibhattaṁ hoti, yo vibhajeyya, āpatti thullaccayassa. Imāni kho bhikkhave pañca bhikkhave pañca avebhaṅgiyāni, na vibhajitabbāni saṁghena vā gaṇena vā puggalena vā, vibhattānipi avibhattāni honti, yo vibhajeyya, āpatti thullaccayassāti.

Navakammadānakathā

323. Atha kho Bhagavā Kīṭāgirismiṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Āḷavī tena cārikaṁ pakkāmi. Anupubbena cārikaṁ caramāno yena Āḷavī tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Āḷaviyaṁ viharati Aggāḷave cetiye. Tena kho pana samayena Āḷavakā[1] bhikkhū evarupāni navakammāni denti, piṇḍanikkhepanamattenapi navakammaṁ denti, kuṭṭalepanamattenapi navakammaṁ denti, dvāraṭṭhapanamattenapi navakammaṁ denti, aggaḷavaṭṭikaraṇamattenapi navakammaṁ denti, ālokasandhikaraṇamattenapi navakammaṁ denti, setavaṇṇakaraṇamattenapi navakammaṁ denti, kāḷavaṇṇakaraṇamattenapi navakammaṁ denti, gerukaparikammakaraṇamattenapi navakammaṁ denti, chādanamattenapi navakammaṁ denti, bandhanamattenapi navakammaṁ denti, bhaṇḍikāṭṭhapanamattenapi navakammaṁ denti, khaṇḍaphullapaṭisaṅkharaṇamattenapi navakammaṁ denti, paribhaṇḍakaraṇamattenapi navakammaṁ denti, vīsativassikampi navakammaṁ denti, tiṁsavassikampi navakammaṁ denti, yāvajīvikampi navakammaṁ denti, dhūmakālikampi pariyositaṁ vihāraṁ navakammaṁ denti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Āḷavakā bhikkhū evarūpāni navakammāni dassanti, piṇḍanikkhepanamattenapi navakammaṁ dassanti, kuṭṭalepanamattenapi. Dvāraṭṭhapanamattenapi. Aggaḷavaṭṭikaraṇamattenapi. Ālokasandhikaraṇamattenapi. Setavaṇṇakaraṇamattenapi. Kāḷavaṇṇakaraṇamattenapi. Gerukaparikammakaraṇamattenapi. Chādanamattenapi. Bandhanamattenapi. Bhaṇḍikāṭṭhapanamattenapi. Khaṇḍaphullapaṭisaṅkharaṇamattenapi. Paribhaṇḍakaraṇamattenapi. Vīsativassikampi. Tiṁsavassikampi. Yāvajīvikampi. Dhūmakāli kampi pariyositaṁ vihāraṁ navakammaṁ dassantī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave piṇḍanikkhepanamattena navakammaṁ dātabbaṁ -pa-. Na kuṭṭalepanamattena navakammaṁ dātabbaṁ.

1. Āḷavikā (Syā, Ka)

na dvāraṭṭhapanamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na aggaḷavaṭṭikaraṇamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na ālokasandhikaraṇamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na setavaṇṇakaraṇamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na kāḷavaṇṇakaraṇamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na gerukaparikammakaraṇamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na chādanamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na bandhanamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na bhaṇḍikāṭṭhapanamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na khaṇḍaphullapaṭisaṅkharaṇamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na paribhaṇḍakaraṇamattena navakammaṁ dātabbaṁ. Na vīsativassikaṁ navakammaṁ dātabbaṁ. Na tiṁsavassikaṁ navakammaṁ dātabbaṁ. Na yāvajīvikaṁ navakammaṁ dātabbaṁ. Na dhūmakālikampi pariyositaṁ vihāraṁ navakammaṁ dātabbaṁ, yo dadeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave akataṁ vā vippakataṁ vā navakammaṁ dātuṁ, khuddake vihāre kammaṁ oloketvā chappañcavassikaṁ navakammaṁ dātuṁ, aḍḍhayoge kammaṁ oloketvā sattaṭṭhavassikaṁ navakammaṁ dātuṁ, mahallake vihāre pāsāde vā kammaṁ oloketvā dasadvādasavassikaṁ navakammaṁ dātun"ti.

Tena kho pana samayena bhikkhū sabbe vihāre navakammaṁ denti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave sabbe vihāre navakammaṁ dātabbaṁ, yo dadeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū ekassa dve denti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ekassa dve dātabbā, yo dadeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū navakammaṁ gahetvā aññaṁ vāsenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave navakammaṁ gahetvā añño vāsetabbo, yo vāseyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū navakammaṁ gahetvā saṁghikaṁ paṭibāhanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave navakammaṁ gahetvā saṁghikaṁ paṭibāhitabbaṁ, yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave ekaṁ varaseyyaṁ gahetunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū nissīme ṭhitassa navakammaṁ denti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave nissīme ṭhitassa navakammaṁ dātabbaṁ, yo dadeyya āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū navakammaṁ gahetvā sabbakālaṁ paṭibāhanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave navakammaṁ gahetvā sabbakālaṁ paṭibāhitabbaṁ, yo paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave vassānaṁ temāsaṁ paṭibāhituṁ. Utukālaṁ pana na paṭibāhitunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū navakammaṁ gahetvā pakkamantipi vibbhamantipi, kālaṁpi karonti, sāmaṇerāpi paṭijānanti, sikkhaṁ paccakkhātakāpi paṭijānanti, antimavatthuṁ ajjhāpannakāpi paṭijānanti, ummattakāpi paṭijānanti, khittacittāpi paṭijānanti, vedanāṭṭāpi paṭijānanti, āpattiyā adassane ukkhittakāpi paṭijānanti, āpattiyā appaṭikamme ukkhittakāpi paṭijānanti, pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhittakāpi paṭijānanti, paṇḍakāpi paṭijānanti, theyyasaṁvāsakāpi paṭijānanti, titthiyapakkantakāpi paṭijānanti, tiracchānagatāpi paṭijānanti, mātughātakāpi paṭijānanti, pitughātakāpi paṭijānanti, arahantaghātakāpi paṭijānanti, bhikkhunidūsakāpi paṭijānanti, saṁghabhedakāpi paṭijānanti, lohituppādakāpi paṭijānanti, ubhatobyañjanakāpi paṭijānanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu navakammaṁ gahetvā pakkamati, “mā saṁghassa hāyī”ti aññassa dātabbaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu navakammaṁ gahetvā vibbhamati -pa- kālaṁ karoti. Sāmaṇero paṭijānāti. Sikkhaṁ paccakkhātako paṭijānāti. Antimavatthuṁ ajjhāpannako paṭijānāti. Ummattako paṭijānāti. Khittacitto paṭijānāti. Vedanāṭṭo paṭijānāti. Āpattiyā adassane ukkhittako paṭijānāti. Āpattiyā appaṭikamme ukkhittako paṭijānāti. Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhittako paṭijānāti. Paṇḍako paṭijānāti. Theyyasaṁvāsako paṭijānāti. Titthiyapakkantako paṭijānāti. Tiracchānagato paṭijānāti. Mātughātako paṭijānāti. Pitughātako paṭijānāti. Arahantaghātako paṭijānāti. Bhikkhunidūsako paṭijānāti. Saṁghabhedako paṭijānāti. Lohituppādako paṭijānāti. Ubhatobyañjanako paṭijānāti, “mā saṁghassa hāyī”ti aññassa dātabbaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu navakammaṁ gahetvā vippakate pakkamati, "mā saṁghassa hāyī"ti aññassa dātabbaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu navakammaṁ gahetvā vippakate vibbhamati -pa-. Ubhatobyañjanako paṭijānāti, "mā saṁghassa hāyī"ti aññassa dātabbaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu navakammaṁ gahetvā pariyosite pakkamati, tassevetaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu navakammaṁ gahetvā pariyosite vibbhamati -pa- kālaṁ karoti. Sāmaṇero paṭijānāti. Sikkhaṁ paccakkhātako paṭijānāti. Antimavatthuṁ ajjhāpannako paṭijānāti. Saṁgho sāmī.

Idha pana bhikkhave bhikkhu navakammaṁ gahetvā pariyosite ummattako paṭijānāti. Khittacitto paṭijānāti. Vedanāṭṭo paṭijānāti. Āpattiyā adassane ukkhittako paṭijānāti. Āpattiyā appaṭikamme ukkhittako paṭijānāti. Pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhittako paṭijānāti, tassevetaṁ.

Idha pana bhikkhave bhikkhu navakammaṁ gahetvā pariyosite paṇḍako paṭijānāti. Theyyasaṁvāsako paṭijānāti. Titthiyapakkantako paṭijānāti. Tiracchānagato paṭijānāti. Mātughātako paṭijānāti. Pitughātako paṭijānāti. Arahantaghātako paṭijānāti. Bhikkhunīdūsako paṭijānāti. Saṁghabhedako paṭijānāti. Lohituppādako paṭijānāti. Ubhatobyañjanako paṭijānāti, saṁgho sāmī.

Aññatraparibhogapaṭikkhepādi

324. * Tena kho pana samayena bhikkhū aññatarassa upāsakassa vihāraparibhogaṁ senāsanaṁ aññatra paribhuñjanti. Atha kho so upāsako ujjhāyati khiyyati vipāceti "kathaṁ hi nāma bhadantā aññatra paribhogaṁ aññatra paribhuñjissantī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave aññatara paribhogo aññatra paribhuñjitabbo, yo paribhuñjeyya, āpatti dukkaṭassāti.

---

* Vi 1. 83 piṭṭhepi.

* Tena kho pana samayena bhikkhū uposathaggampi sannisajjampi harituṁ kukkuccāyantā chamāya nisīdanti, gattānipi cīvarānipi paṁsukitāni honti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave tāvakālikaṁ haritunti.

Tena kho pana samayena saṁghassa mahāvihāro undriyati, bhikkhū kukkuccāyantā senāsanaṁ nātiharanti[1]. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave guttatthāya haritunti.

Tena kho pana samayena saṁghassa senāsanaparikkhāriko mahaggho kambalo uppanno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave phātikammatthāya parivattetunti.

Tena kho pana samayena saṁghassa senāsanaparikkhārikaṁ maghagghaṁ dussaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave phātikammatthāya parivattetunti.

Tena kho pana samayena saṁghassa acchacammaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pādapucchaniṁ kātunti.

Tena kho pana samayena saṁghassa cakkalikaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pādapuñchaniṁ kātunti.

Tena kho pana samayena saṁghassa coḷakaṁ uppannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pādapuñchaniṁ kātunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū adhotehi pādehi senāsanaṁ akkamanti, senāsanaṁ dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave adhotehi pādehi senāsanaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū allehi pādehi senāsanaṁ akkamanti, senāsanaṁ dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave allehi pādehi senāsanaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassāti.

---

* Vi 1. 83 piṭṭhepi.

1. Nābhiharanti (Ka)

Tena kho pana samayena bhikkhū sa-upāhanā senāsanaṁ akkamanti, senāsanaṁ dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave sa-upāhanena senāsanaṁ akkamitabbaṁ, yo akkameyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū parikammakatāya bhūmiyā niṭṭhubhanti, vaṇṇo dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave parikammakatāya bhūmiyā niṭṭhubhitabbaṁ, yo niṭṭhubheyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave kheḷamallakanti.

Tena kho pana samayena mañcapādāpi pīṭhapādāpi parikammakataṁ bhūmiṁ vilikhanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave coḷakena paliveṭhetunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū parikammakataṁ bhittiṁ apassenti, vaṇṇo dussati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave parikammakatā bhitti apassetabbā, yo apasseyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave apassenaphalakanti. Apassenaphalakaṁ heṭṭhato bhūmiṁ vilikhati uparito bhittiṁ ca. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave heṭṭhato ca uparito ca coḷakena paliveṭhetunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū dhotapādakā nipajjituṁ kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave paccattharitvā nipajjitunti.

Saṁghabhattādi-anujānana

325. Atha kho Bhagavā Āḷaviyaṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Rājagahaṁ tena cārikaṁ pakkāmi. Anupubbena cārikaṁ caramāno yena Rājagahaṁ tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Rājagahaṁ dubbhikkhaṁ hoti, manussā na sakkonti saṁghabhattaṁ kātuṁ, icchanti uddesabhattaṁ nimantanaṁ salākabhattaṁ pakkhikaṁ uposathikaṁ pāṭipadikaṁ kātuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave saṁghabhattaṁ uddesabhattaṁ nimantanaṁ salākabhattaṁ pakkhikaṁ uposathikaṁ pāṭipadikanti.

Bhattuddesakasammuti

326. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū attano varabhattāni gahetvā lāmakāni bhattāni bhikkhūnaṁ denti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ bhattuddesakaṁ sammannituṁ, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, uddiṭṭhānuddiṭṭhañca jāneyya. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ bhattuddesakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ bhattuddesakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno bhattuddesakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu bhattuddesako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Atha kho bhattuddesakānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "kathaṁ nu kho bhattaṁ uddisitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave salākāya vā paṭṭikāya vā[1] upanibandhitvā opuñjitvā bhattaṁ uddisitunti.

Senāsana paññāpakādisammuti

327. Tena kho pana samayena saṁghassa senāsanapaññāpako na hoti -pa- bhaṇḍāgāriko na hoti -pa- cīvarappaṭiggāhako na hoti -pa- cīvarabhājako na hoti -pa- yāgubhājako na hoti -pa- phalabhājako na hoti -pa- khajjakabhājako na hoti, khajjakaṁ abhājiyamānaṁ nassati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ khajjakabhājakaṁ sammannituṁ, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ

1. Paṭikāya vā (Syā)

gaccheyya, bhājitābhājitañca jāneyya. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ khajjakabhājakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkuṁ khajjakabhājakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno khajjakabhājakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu khajjakabhājako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Appamattakavissajjakasammuti

328. Tena kho pana samayena saṁghassa bhaṇḍāgāre appamattako parikkhāro uppanno[1] hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ appamattakavissajjakaṁ sammannituṁ, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, vissajjitāvissajjitañca jāneyya. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ appamattakavissajjakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ appamattakavissajjakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno appamattakavissajjakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu appamattakavissajjako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

---

1. Ussanno (Syā)

Tena appamattakavissajjakena bhikkhunā ekā[1] sūci dātabbā, satthakaṁ dātabbaṁ, upāhanā dātabbā, kāyabandhanaṁ dātabbaṁ, aṁsabaddhako dātabbo, parissāvanaṁ dātabbaṁ, dhammakaraṇo dātabbo, kusi dātabbā, aḍḍhakusi dātabbā, maṇḍalaṁ dātabbaṁ, aḍḍhamaṇḍalaṁ dātabbaṁ, anuvāto dātabbo, paribhaṇḍaṁ dātabbaṁ. Sace hoti saṁghassa sappi vā telaṁ vā madhu vā phāṇitaṁ vā, sakiṁ paṭisāyituṁ dātabbaṁ. Sace punapi attho hoti, punapi dātabbaṁ.

Sāṭiyaggāhāpakādisammuti

329. Tena kho pana samayena saṁghassa sāṭiyaggāhāpako na hoti -pa- pattaggāhāpako na hoti -pa- ārāmikapesako na hoti -pa- sāmaṇerapesako na hoti, sāmaṇerā apesiyamānā kammaṁ na karonti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgataṁ bhikkhuṁ sāmaṇerapesakaṁ sammannituṁ, yo na chandāgatiṁ gaccheyya, na dosāgatiṁ gaccheyya, na mohāgatiṁ gaccheyya, na bhayāgatiṁ gaccheyya, pesitāpesitañca jāneyya. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ sāmaṇerapesakaṁ sammanneyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuṁ sāmaṇerapesakaṁ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno sāmaṇerapesakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena itthannāmo bhikkhu sāmaṇerapesako, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Tatiyabhāṇavāro niṭṭhito.

Senāsanakkhandhako chaṭṭho.

---

1. Etekā (Sī)

Tassuddānaṁ

Vihāraṁ Buddhaseṭṭhena, apaññattaṁ tadā ahu.
Tahaṁ tahaṁ nikkhamanti, vāsā te Jinasāvakā.

Seṭṭhī gahapati disvā, bhikkhūnaṁ idamabravi.
Kārāpeyyaṁ vaseyyātha, paṭipucchiṁsu nāyakaṁ.

Vihāraṁ aḍḍhayogañca, pāsādaṁ hammiyaṁ guhaṁ.
Pañcaleṇaṁ anuññāsi, vihāre seṭṭhi kārayi.

Jano vihāraṁ kāreti, akavāṭaṁ asaṁvutaṁ.
Kavāṭaṁ piṭṭhasaṁghāṭaṁ, udukkhalañca uttari.

Āviñchanacchiddaṁ rajjuṁ, vaṭṭiñca kapisīsakaṁ.
Sūcighaṭitāḷacchiddaṁ, lohakaṭṭhavisāṇakaṁ.

Yantakaṁ sūcikañceva, chadanaṁ ullittāvalittṁ.
Vedijālasalākañca, cakkali santharena ca.

Miḍḍhi bidalamañcañca, sosānikamasārako.
Bundikuḷirapādañca, āhaccāsandi uccake.

Sattaṅgo ca bhaddapīṭhaṁ, pīṭhakeḷakapādakaṁ.
Āmalāphalakā kocchā, palālapīṭhameva ca.

Uccāhipaṭipādakā, aṭṭhaṅguli ca pādakā.
Suttaṁ aṭṭhapadaṁ coḷaṁ, tūlikaṁ aḍḍhakāyikaṁ.

Giraggo bhisiyo cāpi, dussaṁ senāsanaṁpi ca.
Onaddhaṁ heṭṭhā patati, uppāṭetvā haranti ca.

Bhattiñca hatthabhattiñca, anuññāsi Tathāgato.
Titthiyā vihāre cāpi, thusaṁ saṇhañca mattikā.

Ikkāsaṁ pāṇikaṁ kuṇḍaṁ, sāsapaṁ sitthatelakaṁ.
Ussanne paccuddharituṁ, parusaṁ gaṇḍumattikaṁ.

Ikkāsaṁ paṭibhānañca, nīcā cayo ca āruhaṁ.
Paripatanti āḷakā, aḍḍhakuṭṭaṁ tayo puna.

Khuddake kuṭṭapādo ca, ovassati saraṁ khilaṁ.
Cīvaravaṁsaṁ rajjuñca, āḷindaṁ kiṭikena ca.

Ālambanaṁ tiṇacuṇṇaṁ, heṭṭhāmagge nayaṁ kare.
Ajjhokāse otappati, sālaṁ heṭṭhā ca bhājanaṁ.

Vihāro koṭṭhako ceva, pariveṇaggisālakaṁ.
Ārāme ca puna koṭṭhe, heṭṭhaññeva nayaṁ kare.

Sudhaṁ anāthapiṇḍi ca, saddho Sītavanaṁ agā.
Diṭṭhadhammo nimantesi, saha saṁghena nāyakaṁ.

Āṇāpesantarāmagge, ārāmaṁ kārayī gaṇo.
Vesāliyaṁ navakammaṁ, purato ca pariggahi.

Ko arahati bhattagge, tittirañca avandiyā.
Pariggahitantaragharā, tūlo Sāvatthi osari.

Patiṭṭhāpesi ārāmaṁ, bhattagge ca kolāhalaṁ.
Gilānā varaseyyā ca, lesā sattarasā tahiṁ.

Kena nu kho kathaṁ nu kho, vihāraggena bhājayi.
Pariveṇaṁ anubhāgañca, akāmā bhāgaṁ no dade.

Nissīmaṁ sabbakālañca, gāhā senāsane tayo.
Upanando ca vaṇṇesi, ṭhitakā samakāsanā.

Samānāsanikā bhindiṁsu, tivaggā ca duvaggikaṁ.
Asamānāsanikā dīghaṁ, sāḷindaṁ paribhuñjituṁ.

Ayyikā ca avidūre, bhājitañca Kīṭāgire.
Āḷavī piṇḍakakuṭṭehi, dvāra-aggaḷavaṭṭikā.

Ālokasetakāḷañca, geruchādanabandhanā.
Bhaṇḍikhaṇḍaparibhaṇḍaṁ, vīsa tiṁsā ca kālikā.

Osite akataṁ vippaṁ, khudde chappañcavassikaṁ.
Aḍḍhayoge ca sattaṭṭha, mahalle dasa dvādasa.

Sabbaṁ vihāraṁ ekassa, aññaṁ vāsenti saṁghikaṁ.
Nissīmaṁ sabbakālañca, pakkami vibbhamanti ca.

Kālañca sāmaṇerañca, sikkhāpaccakkha-antimaṁ.
Ummattakhittacittā ca, vedanāpattidassanā.

Appaṭikammadiṭṭhiyā, paṇḍakā theyyatitthiyā.
Tiracchānamātupitu, arahantā ca dūsakā.

Bhedakā lohituppādā, ubhato cāpi byañjanakā.
Mā saṁghassa parihāyi, kammaṁ aññassa dātave.

Vippakate ca aññassa, kate tasseva pakkame.
Vibbhamati kālaṅkato, sāmaṇero ca jāyati.

Paccakkhāto ca sikkhāya, antimajjhāpannako yadi.
Saṁghova sāmiko hoti, ummattakhittavedanā.

Adassanāppaṭikamme, diṭṭhi tasseva hoti taṁ.
Paṇḍako theyyatitthī ca, tiracchānamātupettikaṁ.

Ghātako dūsako cāpi, bhedalohitabyañjanā.
Paṭijānāti yadi so, saṁghova hoti sāmiko.

Harantaññatra kukkuccaṁ, undriyati ca kambalaṁ.
Dussaṁ ca cammacakkalī, coḷakaṁ akkamanti ca.

Allā upāhanāniṭṭhu, likhanti apassenti ca.
Apassenaṁ likhateva, dhotapaccattharena ca.

Rājagahe na sakkonti, lāmakaṁ bhattuddesakaṁ.
Kathaṁ nu kho paññāpakaṁ, bhaṇḍāgārikasammuti.

Paṭiggāhabhājako cāpi, yāgu ca phalabhājako.
Khajjakabhājako ceva, appamattakavissajje.

Sāṭiyaggāhāpako ceva, tatheva pattaggāhako.
Ārāmikasāmaṇera, pesakassa ca sammuti.

Sabbābhibhū lokavidū, hitacitto Vināyako.
Leṇatthañca sukhatthañca, jhāyituñca vipassituntī.

Senāsanakkhandhako niṭṭhito.

7. Saṁghabhedakakkhandhaka

1. Paṭhamabhāṇavāra

Chasakyapabbajjākathā

330. Tena samayena Buddho Bhagavā Anupiyāyaṁ viharati Anupiyaṁ nāma Mallānaṁ nigamo. Tena kho pana samayena abhiññātā abhiññātā Sakyakumārā Bhagavantaṁ pabbajitaṁ anupabbajanti. Tena kho pana samayena Mahānāmo ca Sakko Anuruddho ca Sakko dvebhātikā honti. Anuruddho Sakko sukhumālo hoti, tassa tayo pāsādā honti eko hemantiko eko gimhiko eko vassiko, so vassike pāsāde cattāro māse[1] nippurisehi tūriyehi paricārayamāno[2] na heṭṭhāpāsādaṁ orohati. Atha kho Mahānāmassa Sakkassa etadahosi "etarahi kho abhiññātā abhiññātā Sakyakumārā Bhagavantaṁ pabbajitaṁ anupabbajanti, amhākañca pana kulā natthi koci agārasmā anagāriyaṁ pabbajito, yaṁnūnāhaṁ vā pabbajeyyaṁ, Anuruddho vā"ti. Atha kho Mahānāmo Sakko yena Anuruddho Sakko tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Anuruddhaṁ Sakkaṁ etadavoca "etarahi tāta Anuruddha abhiññātā abhiññātā Sakyakumārā Bhagavantaṁ pabbajitaṁ anupabbajanti, amhākañca pana kulā natthi koci agārasmā anagāriyaṁ pabbajito, tena hi tvaṁ vā pabbaja, ahaṁ vā pabbajissāmī"ti, ahaṁ kho sukhumālo, nāhaṁ sakkomi agārasmā anagāriyaṁ pabbajituṁ, tvaṁ pabbajāhīti. Ehi kho te tāta Anuruddha, gharāvāsatthaṁ anusāsissāmi. Paṭhamaṁ khettaṁ kasāpetabbaṁ, kasāpetvā vapāpetabbaṁ, vapāpetvā udakaṁ abhinetabbaṁ, udakaṁ abhinetvā udakaṁ ninnetabbaṁ, udakaṁ ninnetvā niddhāpetabbaṁ, niddhāpetvā[3] lavāpetabbaṁ, lavāpetvā ubbāhāpetabbaṁ, ubbāhāpetvā puñjaṁ kārāpetabbaṁ, puñjaṁ kārāpetvā maddāpetabbaṁ, maddāpetvā palālāni uddharāpetabbāni, palālāni uddharāpetvā bhusikā uddharāpetabbā, bhusikaṁ uddharāpetvā opunāpetabbaṁ[4], opunāpetvā atiharāpetabbaṁ, ati-

---

1. Vassike pāsāde vassike cattāro māse (Sī)
2. Paricāriyamāno (Ka)
3. Niḍḍahetabbaṁ, niḍḍatvā (Sī)
4. Ophunāpetabbaṁ (Syā, Ka), ophuṇāpetabbaṁ (Yojanā)

harāpetvā āyatimpi vassaṁ evameva kātabbaṁ, āyatimpi vassaṁ evameva kātabbanti. Na kammā khīyanti, na kammānaṁ anto paññāyati, kadā kammā khīyissanti, kadā kammānaṁ anto paññāyissati, kadā mayaṁ appossukkā pañcahi kāmaguṇehi samappitā samaṅgībhūtā paricāressāmāti. Na hi tāta Anuruddha kammā khīyanti, na kammānaṁ anto paññāyati, akhīṇeva kamme pitaro ca pitāmahā ca kālaṅkatāti. Tena hi tvaññeva gharāvāsatthena upajānāhi, ahaṁ agārasmā anagāriyaṁ pabbajissāmīti.

Atha kho Anuruddho Sakko yena mātā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā mātaraṁ etadavoca "icchāmahaṁ amma agārasmā anagāriyaṁ pabbajituṁ, anujānāhi maṁ agārasmā anagāriyaṁ pabbajjāyā"ti. Evaṁ vutte Anuruddhassa Sakkassa mātā Anuruddhaṁ Sakkaṁ etadavoca "tumhe kho me tāta Anuruddha dve puttā piyā manāpā appaṭikūlā, maraṇenapi vo akāmakā vinā bhavissāmi, kiṁ panāhaṁ tumhe jīvante anujānissāmi agārasmā anagāriyaṁ pabbajjāyā"ti. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho Anuruddho Sakko mātaraṁ etadavoca "icchāmahaṁ amma agārasmā anagāriyaṁ pabbajituṁ, anujānāhi maṁ agārasmā anagāriyaṁ pabbajjāyā"ti[1]. Tena kho pana samayena Bhaddiyo Sakyarājā Sakyānaṁ rajjaṁ kāresi, so ca Anuruddhassa Sakkassa sahāyo hoti. Atha kho Anuruddhassa Sakkassa mātā "ayaṁ kho Bhaddiyo Sakyarājā Sakyānaṁ rajjaṁ kāreti Anuruddhassa Sakkassa sahāyo, so na ussahati agārasmā anagāriyaṁ pabbajitun"ti Anuruddhaṁ Sakkaṁ etadavoca "sace tāta Anuruddha Bhaddiyo Sakyarājā agārasmā anagāriyaṁ pabbajati, evaṁ tvampi pabbajāhī"ti. Atha kho Anuruddho Sakko yena Bhaddiyo Sakyarājā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhaddiyaṁ Sakyarājānaṁ etadavoca "mama kho samma pabbajjā tava paṭibaddhā"ti. Sace te samma pabbajjā mama paṭibaddhā vā appaṭibaddhā vā sā hotu, ahaṁ tayā, yathā sukhaṁ pabbajāhīti. Ehi samma ubho agārasmā anagāriyaṁ pabbajissāmāti. Nāhaṁ samma sakkomi agārasmā anagāriyaṁ pabbajitunti. Yaṁ te sakkā aññaṁ

1. Imassa anantaraṁ kesuci potthakesu evampi pāṭho dissati—
"Evaṁ vutte Anuruddhassa Sakkassa matā evamāha 'sace tāta Anuruddha Bhaddiyo Sakyarājā Sakyānaṁ rajjaṁ kāreti agārasmā anagāriyaṁ pabbajati, evaṁ tvampi pabbajāhī'ti".

mayā kātuṁ, kyāhaṁ[1] karissāmi, tvaṁ pabbajāhīti. Mātā kho maṁ samma evamāha "sace tāta Anuruddha Bhaddiyo Sakyarājā agārasmā anagāriyaṁ pabbajati, evaṁ tvampi pabbajāhī"ti. Bhāsitā kho pana te samma esā vācā "sace te samma pabbajjā mama paṭibaddhā vā appaṭibaddhā vā sā hotu, ahaṁ tayā, yathā sukhaṁ pabbajāhī"ti. Ehi samma, ubho agārasmā anagāriyaṁ pabbajissāmāti.

Tena kho pana samayena manussā saccavādino honti saccapaṭiññā. Atha kho Bhaddiyo Sakyarājā Anuruddhaṁ Sakkaṁ etadavoca "āgamehi samma sattavassāni, sattannaṁ vassānaṁ accayena ubho agārasmā anagāriyaṁ pabbajissāmā"ti. Aticiraṁ samma sattavassāni, nāhaṁ sakkomi sattavassāni āgametunti. Āgamehi samma chavassāni -pa- pañcavassāni. Cattāri vassāni. Tīṇi vassāni. Dve vassāni. Ekaṁ vassaṁ, ekassa vassassa accayena ubho agārasmā anagāriyaṁ pabbajissāmāti. Aticiraṁ samma ekavassaṁ, nāhaṁ sakkomi ekaṁ vassaṁ āgametunti. Āgamehi samma sattamāse, sattannaṁ māsānaṁ accayena ubhopi agārasmā anagāriyaṁ pabbajissāmāti. Aticiraṁ samma sattamāsā, nāhaṁ sakkomi sattamāse āgametunti. Āgamehi samma cha māse -pa- pañca māse. Cattāro māse. Tayo māse. Dve māse. Ekaṁ māsaṁ. Aḍḍhamāsaṁ, aḍḍhamāsassa accayena ubhopi agārasmā anagāriyaṁ pabbajissāmāti. Aticiraṁ samma aḍḍhamāso, nāhaṁ sakkomi aḍḍhamāsaṁ āgametunti. Āgamehi samma sattāhaṁ, yāvāhaṁ putte ca bhātaro ca rajjaṁ niyyādemīti. Na ciraṁ samma sattāho āgamessāmīti.

331. Atha kho Bhaddiyo ca Sakyarājā Anuruddho ca Ānando ca Bhagu ca Kimilo ca Devadatto ca Upālikappakena sattamā yathā pure caturaṅginiyā senāya uyyānabhūmiṁ niyyanti, evameva caturaṅginiyā senāya niyyiṁsu. Te dūraṁ gantvā senaṁ nivattāpetvā paravisayaṁ okkamitvā ābharaṇaṁ omuñcitvā uttarāsaṅgena bhaṇḍikaṁ bandhitvā Upāliṁ kappakaṁ etadavocuṁ "handa bhaṇe Upāli nivattassu, alaṁ te ettakaṁ jīvikāyā"ti. Atha kho Upālissa kappakassa nivattantassa etadahosi "caṇḍā kho Sākiyā, 'iminā kumārā nippātitā'ti ghātāpeyyumpi maṁ.

---

1. Tyāhaṁ (Sī, Syā)

Ime hi nāma Sakyakumārā agārasmā anagāriyaṁ pabbajissanti, kimaṅgaṁ[1] panāhan'ti bhaṇḍikaṁ muñcitvā taṁ bhaṇḍaṁ rukkhe ālaggetvā "yo passati, dinnaṁyeva haratū"ti vatvā yena te Sakyakumārā tenupasaṅkami, addasāsuṁ kho te Sakyakumārā Upāliṁ kappakaṁ dūratova āgacchantaṁ, disvāna Upāliṁ kappakaṁ etadavocuṁ "kissa bhaṇe Upāli nivattesī"ti. Idha me ayyaputtā nivattantassa etadahosi "caṇḍā kho Sākiyā, 'iminā kumārā nippātitā'ti ghātāpeyyumpi maṁ. Ime hi nāma Sakyakumārā agārasmā anagāriyaṁ pabbajissanti, kimaṅgaṁ panāhan"ti. So kho ahaṁ ayyaputtā bhaṇḍikaṁ muñcitvā taṁ bhaṇḍaṁ rukkhe ālaggetvā "yo passati, dinnaṁyeva haratū"ti vatvā tatomhi paṭinivattoti. Suṭṭhu bhaṇe Upāli akāsi yampi na nivatto[2]. Caṇḍā kho Sākiyā "iminā kumārā nippātitā"ti ghātāpeyyumpi tanti.

Atha kho Sakyakumārā Upāliṁ kappakaṁ ādāya yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu. Ekamantaṁ nisinnā kho te Sakyakumārā Bhagavantaṁ etadavocuṁ "mayaṁ bhante Sākiyā nāma mānassino, ayaṁ bhante Upāli kappako amhākaṁ dīgharattaṁ paricārako, imaṁ Bhagavā paṭhamaṁ pabbājetu, imassa mayaṁ abhivādanapaccuṭṭhāna-añjalikammasāmīcikammaṁ karissāma, evaṁ amhākaṁ Sākiyānaṁ Sākiyamāno nimmānāyissatī"ti[3].

Atha kho Bhagavā Upāliṁ kappakaṁ paṭhamaṁ pabbājesi, pacchā te Sakyakumāre. Atha kho āyasmā Bhaddiyo teneva antaravassena tisso vijjā sacchākāsi, āyasmā Anuruddho dibbacakkhuṁ uppādesi, āyasmā Ānando sotāpattiphalaṁ sacchākāsi, Devadatto pothujjanikaṁ abhinipphādesi.

332. Tena kho pana samayena āyasmā Bhaddiyo araññagatopi rukkhamūlagatopi suññāgāragatopi abhikkhaṇaṁ udānaṁ udānesi "aho sukhaṁ, aho sukhan"ti. Atha kho sambahulā bhikkhū yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu.

---

1. Kimaṅga (Sī)
2. Yaṁ nivatto (Sī), yaṁ pana nivatto (Syā)
3. Nimmādayissatīti (Sī), nimmaniyissatīti (Syā)

ekamantaṁ nisinnā kho te bhikkhū Bhagavantaṁ etadavocuṁ “āyasmā bhante Bhaddiyo araññagatopi rukkhamūlagatopi suññāgāragatopi abhikkhaṇaṁ udānaṁ udānesi ‘aho sukhaṁ, aho sukhan’ti, nissaṁsayaṁ kho bhante āyasmā Bhaddiyo anabhiratova brahmacariyaṁ carati, taṁyeva vā purimaṁ rajjasukhaṁ samanussaranto araññagatopi rukkhamūlagatopi suññāgāragatopi abhikkhaṇaṁ udānaṁ udānesi ‘aho sukhaṁ, aho sukhan’ti”.

Atha kho Bhagavā aññataraṁ bhikkhuṁ āmantesi—ehi tvaṁ bhikkhu mama vacanena Bhaddiyaṁ bhikkhuṁ āmantehi “Satthā taṁ āvuso Bhaddiya āmantetī”ti. “Evaṁ bhante”ti kho so bhikkhu Bhagavato paṭissutvā yenāyasmā Bhaddiyo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Bhaddiyaṁ etadavoca “Satthā taṁ āvuso Bhaddiya āmantetī”ti. “Evamāvuso”ti kho āyasmā Bhaddiyo tassa bhikkhuno paṭissutvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi. Ekamantaṁ nisinnaṁ kho āyasmantaṁ Bhaddiyaṁ Bhagavā etadavoca “saccaṁ kira tvaṁ Bhaddiya araññagatopi rukkhamūlagatopi suññāgāragatopi abhikkhaṇaṁ udānaṁ udānesi “aho sukhaṁ aho sukhan”ti. Evaṁ bhanteti. Kiṁ pana tvaṁ Bhaddiya atthavasaṁ sampassamāno araññagatopi rukkhamūlagatopi suññāgāragatopi abhikkhaṇaṁ udānaṁ udānesi “aho sukhaṁ aho sukhan”ti. Pubbe me bhante rañño satopi antopi antepure rakkhā susaṁvihitā hoti, bahipi antepure rakkhā susaṁvihitā hoti, antopi nagare rakkhā susaṁvihitā hoti, bahipi nagare rakkhā susaṁvihitā hoti, antopi janapade rakkhā susaṁvihitā hoti, bahipi janapade rakkhā susaṁvihitā hoti. So kho ahaṁ bhante evaṁ rakkhitopi gopitopi santo bhīto ubbiggo ussaṅkī utrasto viharāmi. Etarahi kho pana ahaṁ eko bhante araññagatopi rukkhamūlagatopi suññāgāragatopi abhīto anubbiggo anussaṅkī anutrasto appossukko pannalomo paradattavutto migabhūtena cetasā viharāmīti imaṁ kho ahaṁ bhante atthavasaṁ sampassamāno araññagatopi rukkhamūlagatopi suññāgāragatopi abhikkhaṇaṁ udānaṁ udānemi “aho sukhaṁ aho sukhan”ti. Atha kho Bhagavā etamatthaṁ viditvā tāyaṁ velāyaṁ imaṁ udānaṁ udānesi—

* "Yassantarato na santi kopā,
Iti bhavābhavatañca vītivatto.
Taṁ vigatabhayaṁ sukhiṁ asokaṁ,
Devā nānubhavanti dassanāyā"ti.

Devadattavatthu

33. Atha kho Bhagavā Anupiyāyaṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Kosambī tena cārikaṁ pakkāmi, anupubbena cārikaṁ caramāno yena Kosambī tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Kosambiyaṁ viharati Ghositārāme. Atha kho Devadattassa rahogatassa paṭisallīnassa evaṁ cetaso parivitakko udapādi "kaṁ nu kho ahaṁ pasādeyyaṁ, yasmiṁ me pasanne bahulābhasakkāro uppajjeyyā"ti. Atha kho Devadattassa etadahosi "ayaṁ kho Ajātasattu kumāro taruṇo ceva āyatiṁ bhaddo ca, yaṁnunāhaṁ Ajātasattuṁ kumāraṁ pasādeyyaṁ, tasmiṁ me pasanne bahulābhasakkāro uppajjissatī"ti.

Atha kho Devadatto senāsanaṁ saṁsāmetvā pattacīvaramādāya yena Rājagahaṁ tena pakkāmi, anupubbena yena Rājagahaṁ tadavasari. Atha kho Devadatto sakavaṇṇaṁ paṭisaṁharitvā kumārakavaṇṇaṁ abhinimminitvā ahimekhalikāya Ajātasattussa kumārassa ucchaṅge[1] pāturahosi. Atha kho Ajātasattu kumāro bhīto ahosi ubbiggo ussaṅkī utrasto. Atha kho Devadatto Ajātasattuṁ kumāraṁ etadavoca "bhāyasi maṁ tvaṁ kumārā"ti. Āma bhāyāmi, kosi tvanti. Ahaṁ Devadattoti. Sace kho tvaṁ bhante ayyo Devadatto iṅgha sakeneva vaṇṇena pātubhavassūti. Atha kho Devadatto kumārakavaṇṇaṁ paṭisaṁharitvā saṁghāṭipattacīvaradharo Ajātasattussa kumārassa purato aṭṭhāsi. Atha kho Ajātasattu kumāro Devadattassa iminā iddhipāṭihāriyena abhippasanno pañcahi rathasatehi sāyaṁ pātaṁ upaṭṭhānaṁ gacchati, pañca ca thālipākasatāni bhattābhihāro abhiharīyati. Atha kho Devadattassa lābhasakkārasilokena abhibhūtassa pariyādinnacittassa evarūpaṁ

---

* Khu 1. 100 piṭṭhe Udānepi.

1. Uccaṅke (Syā)

icchāgataṁ uppajji "ahaṁ bhikkhusaṁghaṁ pariharissāmī"ti. Saha cittuppādāva Devadatto tassā iddhiyā parihāyi.

* Tena kho pana samayena Kakudho nāma Koḷiyaputto āyasmato Mahāmoggallānassa upaṭṭhāko adhunā kālaṅkato aññataraṁ manomayaṁ kāyaṁ upapanno. Tassa evarūpo attabhāvappaṭilābho hoti seyyathāpi nāma dve vā tīṇi vā Māgadhakāni[1] gāmakkhettāni. So tena attabhāvappaṭilābhena neva attānaṁ na paraṁ byābādheti. Atha kho Kakudho devaputto yenāyasmā Mahāmoggallāno tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Mahāmoggallānaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi. Ekamantaṁ ṭhito kho Kakudho devaputto āyasmantaṁ Mahāmoggallānaṁ etadavoca "Devadattassa bhante lābhasakkārasilokena abhibhūtassa pariyādinnacittassa[2] evarūpaṁ icchāgataṁ uppajji 'ahaṁ bhikkhusaṁghaṁ pariharissāmī"ti. Saha cittuppādāva bhante Devadatto tassā iddhiyā parihīno"ti. Idamavoca Kakudho devaputto, idaṁ vatvā āyasmantaṁ Mahāmoggallānaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā tattheva antaradhāyi.

Atha kho āyasmā Mahāmoggallāno yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi. Ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Mahāmoggallāno Bhagavantaṁ etadavoca "Kakudho nāma bhante Koḷiyaputto mama upaṭṭhāko adhunā kālaṅkato aññataraṁ manomayaṁ kāyaṁ upapanno, tassa evarūpo attabhāvappaṭilābho seyyathāpi nāma dve vā tīṇi vā Māgadhakāni gāmakkhettāni. So tena attabhāvappaṭilābhena neva attānaṁ na paraṁ byābādheti. Atha kho bhante Kakudho devaputto yenāhaṁ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā maṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi. Ekamantaṁ ṭhito kho bhante Kakudho devaputto maṁ etadavoca "Devadattassa bhante lābhasakkārasilokena abhibhūtassa pariyādinnacittassa evarūpaṁ icchāgataṁ uppajji 'ahaṁ bhikkhusaṁghaṁ pariharissāmī'ti, saha cittuppādāva bhante Devadatto tassā iddhiyā parihīnoti. Idamavoca bhante Kakudho devaputto, idaṁ vatvā maṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā tattheva antaradhāyī"ti.

---

* Aṁ 2. 107 piṭṭhepi. 1. Māgadhikāni (Syā) 2. Pariyādiṇṇacittassa (Ka)

Kiṁ pana te Moggallāna Kakudho devaputto cetasā ceto paricca vidito, yaṁ kiñci Kakudho devaputto bhāsati, sabbaṁ taṁ tatheva hoti, no aññathāti. Cetasā ceto paricca vidito ca me bhante Kakudho devaputto, yaṁ kiñci Kakudho devaputto bhāsati, sabbaṁ taṁ tatheva hoti, no aññathāti. Rakkhassetaṁ Moggallāna vācaṁ, rakkhassetaṁ Moggallāna vācaṁ, idāni so moghapuriso attanāva attānaṁ pātukarissati.

Pañcasatthukathā

334. * Pañcime Moggallāna Satthāro santo saṁvijjamānā lokasmiṁ. Katame pañca. Idha Moggallāna ekacco Satthā aparisuddhasīlo samāno "parisuddhasīlomhī"ti paṭijānāti "parisuddhaṁ me sīlaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan"ti ca. Tamenaṁ sāvakā evaṁ jānanti "ayaṁ kho bhavaṁ Satthā aparisuddhasīlo samāno 'parisuddhasīlomhī'ti paṭijānāti 'parisuddhaṁ me sīlaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan'ti ca. Mayañceva kho pana gihīnaṁ āroceyyāma 'nāssassa manāpaṁ, yaṁ kho panassa amanāpaṁ kathaṁ naṁ mayaṁ tena samudācareyyāma. Sammannati kho pana cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārena. Yaṁ tumo karissati, tumova tena paññāyissatī"ti. Evarūpaṁ kho Moggallāna Satthāraṁ sāvakā sīlato rakkhanti, evarūpo ca pana Satthā sāvakehi sīlato rakkhaṁ paccāsīsati[1].

Puna caparaṁ Moggallāna idhekacco Satthā aparisuddhājīvo samāno "parisuddhājīvomhī"ti paṭijānāti "parisuddho me ājīvo pariyodāto asaṁkiliṭṭho"ti ca. Tamenaṁ sāvakā evaṁ jānanti "ayaṁ kho bhavaṁ Satthā aparisuddhājīvo samāno 'parisuddhājīvomhī'ti paṭijānāti 'parisuddho me ājīvo pariyodāto asaṁkiliṭṭho'ti ca. Mayañceva kho pana gihīnaṁ āroceyyāma 'nāssassa manāpaṁ, yaṁ kho panassa amanāpaṁ, kathaṁ naṁ mayaṁ tena samudācareyyāma. Sammannati kho pana cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārena. Yaṁ

---

* Aṁ 2. 108 piṭṭhepi.

1. Paccāsiṁsati (Sī, Syā)

tumo karissati, tumova tena paññāyissatī”ti. Evarūpaṁ kho Moggallāna Satthāraṁ sāvakā ājīvato rakkhanti, evarūpo ca pana Satthā sāvakehi ājīvato rakkhaṁ paccāsīsati.

Puna caparaṁ Moggallāna idhekacco Satthā aparisuddhadhammadesano samāno “parisuddhadhammadesanomhī”ti paṭijānāti “parisuddhā me dhammadesanā pariyodātā asaṁkiliṭṭhā”ti ca. Tamenaṁ sāvakā evaṁ jānanti “ayaṁ kho bhavaṁ Satthā aparisuddhadhammadesano samāno ‘parisuddhadhammadesanomhī’ti paṭijānāti ‘parisuddhā me dhammadesanā pariyodātā asaṁkiliṭṭhā’ti ca. Mayañceva kho pana gihīnaṁ āroceyyāma ‘nāssassa manāpaṁ, yaṁ kho panassa amanāpaṁ. kathaṁ naṁ mayaṁ tena samudācareyyāma. Sammannati kho pana cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārena. Yaṁ tumo karissati, tumova tena paññāyissātī”ti. Evarūpaṁ kho Moggallāna Satthāraṁ sāvakā dhammadesanato rakkhanti, evarūpo ca pana Satthā sāvakehi dhammadesanato rakkhaṁ paccāsīsati.

Puna caparaṁ Moggallāna idhekacco Satthā aparisuddhaveyyākaraṇo samāno “parisuddhaveyyākaraṇomhī”ti paṭijānāti “parisuddhaṁ me veyyākaraṇaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan”ti ca. Tamenaṁ sāvakā evaṁ jānanti “ayaṁ kho bhavaṁ Satthā aparisuddhaveyyākaraṇo samāno ‘parisuddhaveyyākaraṇomhī’ti paṭijānāti ‘parisuddhaṁ me veyyākaraṇaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan’ti ca. Mayañceva kho pana gihīnaṁ āroceyyāma ‘nāssassa manāpaṁ, yaṁ kho panassa amanāpaṁ, kathaṁ naṁ mayaṁ tena samudācareyyāma. Sammannati kho pana cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārena. Yaṁ tumo karissati, tumova tena paññāyissatī”ti. Evarūpaṁ kho Moggallāna Satthāraṁ sāvakā veyyākaraṇato rakkhanti, evarūpo ca pana Satthā sāvakehi veyyākaraṇato rakkhaṁ paccāsīsati.

Puna caparaṁ Moggallāna idhekacco Satthā aparisuddhañāṇadassano samāno “parisuddhañāṇadassanomhī”ti paṭijānāti “parisuddhaṁ me ñāṇadassanaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan”ti ca. Tamenaṁ sāvakā evaṁ jānanti “ayaṁ kho bhavaṁ Satthā aparisuddhañāṇadassano samāno

‘parisuddhañāṇadassanomhī’ti paṭijānāti ‘parisuddhaṁ me ñāṇadassanaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan’ti ca. Mayañceva kho pana gihīnaṁ āroceyyāma ‘nāssassa manāpaṁ, yaṁ kho panassa amanāpaṁ, kathaṁ naṁ mayaṁ tena samudācareyyāma. Sammannati kho pana cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārena. Yaṁ tumo karissati, tumova tena paññāyissatī”ti. Evarūpaṁ kho Moggallāna Satthāraṁ sāvakā ñāṇadassanato rakkhanti, evarūpo ca pana Satthā sāvakehi ñāṇadassanato rakkhaṁ paccāsīsatīti. Ime kho Moggallāna pañca Satthāro santo saṁvijjamānā lokasmiṁ.

Ahaṁ kho pana Moggallāna parisuddhasīlo samāno “parisuddhasīlomhī”ti paṭijānāmi “parisuddhaṁ me sīlaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan”ti ca, na ca maṁ sāvakā sīlato rakkhanti, na cāhaṁ sāvakehi sīlato rakkhaṁ paccāsīsāmi. Parisuddhājīvo samāno -pa-. Parisuddhadhammadesano samāno -pa-. Parisuddhaveyyākaraṇo samāno -pa-. Parisuddhañāṇadassano samāno “parisuddhañāṇadassanomhī”ti paṭijānāmi “parisuddhaṁ me ñāṇadassanaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan”ti ca. Na ca maṁ sāvakā ñāṇadassanato rakkhanti, na cāhaṁ sāvakehi ñāṇadassanato rakkhaṁ paccāsīsāmīti.

335. Atha kho Bhagavā Kosambiyaṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Rājagahaṁ tena cārikaṁ pakkāmi, anupubbena cārikaṁ caramāno yena Rājagahaṁ tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Atha kho sambahulā bhikkhū yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu. Ekamantaṁ nisinnā kho te bhikkhū Bhagavantaṁ etadavocuṁ “Devadattassa bhante Ajātasattu kumāro pañcahi rathasatehi sāyaṁ pātaṁ upaṭṭhānaṁ gacchati, pañca ca thālipākasatāni bhattābhihāro abhiharīyatī”ti. Mā bhikkhave Devadattassa lābhasakkārasilokaṁ pihayittha, yāvakīvañca bhikkhave Devadattassa Ajātasattu kumāro pañcahi rathasatehi sāyaṁ pātaṁ upaṭṭhānaṁ gamissati, pañca ca thālipākasatāni bhattābhihāro abhiharīyissati, hāniyeva bhikkhave Devadattassa pāṭikaṅkhā kusalesu dhammesu, no vuḍḍhi.

Seyyathāpi bhikkhave caṇḍassa kukkurassa nāsāya pittaṁ bhindeyyuṁ, evañhi so bhikkhave kukkuro bhiyyosomattāya caṇḍataro assa, evameva kho bhikkhave yāvakīvañca Devadattassa Ajātasattu kumāro pañcahi rathasatehi sāyaṁ pātaṁ upaṭṭhānaṁ gamissati, pañca ca thālipākasatāni bhattābhihāro abhiharīyissati. Hāniyeva bhikkhave Devadattassa pāṭikaṅkhā kusalesu dhammesu, no vuḍḍhi.

* Attavadhāya bhikkhave Devadattasa lābhasakkārasiloko udapādi, parābhavāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādi.

Seyyathāpi bhikkhave kadalī attavadhāya phalaṁ deti, parābhavāya phalaṁ deti, evameva kho bhikkhave attavadhāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādi, parābhavāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādi.

Seyyathāpi bhikkhave veḷu attavadhāya phalaṁ deti, parābhavāya phalaṁ deti, evameva kho bhikkhave attavadhāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādi, parābhavāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādi.

Seyyathāpi bhikkhave naḷo atthavadhāya phalaṁ deti, parābhavāya phalaṁ deti, evameva kho bhikkhave attavadhāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādi, parābhavāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādi.

Seyyathāpi bhikkhave assatarī attavadhāya gabbhaṁ gaṇhāti, parābhavāya gabbhaṁ gaṇhāti, evameva kho bhikkhave attavadhāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādi, parābhavāya Devadattassa lābhasakkārasiloko udapādīti.

+ Phalaṁ ve kadaliṁ hanti, phalaṁ veḷuṁ phalaṁ naḷaṁ.
Sakkāro kāpurisaṁ hanti, gabbho assatariṁ yathāti.

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito.

---

* Saṁ 1. 436; Aṁ 1. 385 piṭṭhesupi. + Saṁ 1. 156; Khu 10. 109 piṭṭhesupi.

2. Dutiyabhāṇavāra

Pakāsanīyakamma

336. Tena kho pana samayena Bhagavā mahatiyā parisāya parivuto dhammaṁ desento nisinno hoti sarājikāya parisāya. Atha kho Devadatto uṭṭhāyāsanā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā yena Bhagavā tenañjaliṁ paṇāmetvā Bhagavantaṁ etadavoca "jiṇṇo dāni bhante Bhagavā vuḍḍho mahallako addhagato vayo-anuppatto, appossukko dāni bhante Bhagavā diṭṭhadhammasukhavihāraṁ anuyutto viharatu, mamaṁ bhikkhusaṁghaṁ nissajjatu, ahaṁ bhikkhusaṁghaṁ pariharissāmī"ti. Alaṁ Devadatta, mā te rucci bhikkhusaṁghaṁ pariharituntі. Dutiyampi kho Devadatto -pa-. Tatiyampi kho Devadatto Bhagavantaṁ etadavoca "jiṇṇo dāni bhante Bhagavā vuḍḍho mahallako addhagato vayo-anuppatto, appossukko dāni bhante Bhagavā diṭṭhadhammasukhavihāraṁ anuyutto viharatu, mamaṁ bhikkhusaṁghaṁ nissajjatu, ahaṁ bhikkhusaṁghaṁ pariharissāmī"ti. Sāriputtamoggallanānampi kho ahaṁ Devadatta bhikkhusaṁghaṁ na nissajjeyyaṁ, kiṁ pana tuyhaṁ chavassa kheḷāsakassāti. Atha kho Devadatto "sarājikāya maṁ Bhagavā parisāya kheḷāsakavādena apasādeti, Sāriputtamoggallāneva ukkaṁsatī"ti kupito anattamano Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi. Ayañcarahi Devadattassa Bhagavati paṭhamo āghāto ahosi.

Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi—tena hi bhikkhave saṁgho Devadattassa Rājagahe pakāsanīyaṁ kammaṁ karotu "pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo"ti. Evañca pana bhikkhave kātabbaṁ, byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

337. "Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho Devadattassa Rājagahe pakāsanīyaṁ kammaṁ kareyya 'pubbe devadatthassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya

kāyena vācāyāna tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho Devadattassa Rājagahe pakāsanīyaṁ kammaṁ karoti ‘pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti, yassāyasmato khamati Devadattassa Rājagahe pakāsanīyassa kammassa karaṇaṁ ‘pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Kathaṁ saṁghena Devadattassa Rājagahe pakāsanīyaṁ kammaṁ ‘pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

338. Atha kho Bhagavā āyasmantaṁ Sāriputtaṁ āmantesi “tena hi tvaṁ Sāriputta Devadattaṁ Rājagahe pakāsehī”ti. Pubbe mayā bhante Devadattassa Rājagahe vaṇṇo bhāsito “mahiddhiko Godhiputto, mahānubhāvo Godhiputto”ti. Kathāhaṁ bhante Devadattaṁ Rājagahe pakāsemīti. Nanu tayā Sāriputta bhūtoyeva Devadattassa Rājagahe vaṇṇo bhāsito “mahiddhiko Godhiputto, mahānubhāvo Godhiputto”ti. Evaṁ bhanteti. Evameva kho tvaṁ Sāriputta bhūtaṁyeva Devadattaṁ Rājagahe pakāsehīti. “Evaṁ bhante”ti kho āyasmā Sāriputto Bhagavato paccassosi.

Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi “tena hi bhikkhave saṁgho Sāriputtaṁ sammannatu Devadattaṁ Rājagahe pakāsetuṁ ‘pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti”. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṁ

Sāriputto yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho āyasmantaṁ Sāriputtaṁ sammanneyya Devadattaṁ Rājagahe pakāsetuṁ ‘pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, saṁgho āyasmantaṁ Sāriputtaṁ sammannati Devadattaṁ Rājagahe pakāsetuṁ ‘pubbe Devadattasa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā Dhammo vā Saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti, yassāyasmato khamati āyasmato Sāriputtassa sammuti Devadattaṁ Rājagahe pakāsetuṁ ‘pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā Dhammo vā Saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti. So tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṁghena āyasmā Sāriputto Devadattaṁ Rājagahe pakāsetuṁ ‘pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yā Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo’ti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Sammato ca āyasmā Sāriputto sambahulehi bhikkhūhi saddhiṁ Rājagahaṁ pavisitvā Devadattaṁ Rājagahe pakāsesi “pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo”ti. Tattha ye te manussā assaddhā appasannā dubbuddhino, te evamāhaṁsu “usūyakā ime samaṇā Sakyaputtiyā Devadattassa lābhasakkāraṁ usūyantī”ti. Ye pana te manussā saddhā pasannā paṇḍitā byattā buddhimanto, te evamāhaṁsu “na kho idaṁ orakaṁ bhavissati, yathā Bhagavā Devadattaṁ Rājagahe pakāsāpetī”ti.

Ajātasattukumāravatthu

339. Atha kho Devadatto yena Ajātasattu kumāro tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Ajātasattuṁ kumāraṁ etadavoca "pubbe kho kumāra manussā dīghāyukā, etarahi appāyukā. Ṭhānaṁ kho panetaṁ vijjati, yaṁ tvaṁ kumārova samāno kālaṁ kareyyāsi, tena hi tvaṁ kumāra pitaraṁ hantvā rājā hoti, ahaṁ Bhagavantaṁ hantvā Buddho bhavissāmī"ti.

Atha kho Ajātasattu kumāro "ayyo kho Devadatto mahiddhiko mahānubhāvo, jāneyyāsi ayyo Devadatto"ti ūruyā potthanikaṁ bandhitvā divā divassa[1] bhīto ubbiggo ussaṅkī utrasto sahasā antepuraṁ pāvisi. Addasāsuṁ kho antepure upacārakā mahāmattā Ajātasattuṁ kumāraṁ divā divassa bhītaṁ ubbiggaṁ ussaṅkiṁ utrastaṁ sahasā antepuraṁ pavisantaṁ, disvāna aggahesuṁ. Te vicinantā ūruyā potthanikaṁ baddhaṁ[2] disvāna Ajātasattuṁ kumāraṁ etadavocuṁ "kiṁ tvaṁ kumāra kattukāmosī"ti. Pitaramhī hantukāmoti. Kenāsi ussāhitoti. Ayyena devadattenāti. Ekacce mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu "kumāro ca hantabbo Devadatto ca, sabbe ca bhikkhū hantabbā"ti. Ekacce mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu "na bhikkhū hantabbā, na bhikkhū kiñci aparajjhanti, kumāro ca hantabbo Devadatto cā"ti. Ekacce mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu "na kumāro ca hantabbo na Devadatto, na bhikkhū hantabbā, rañño ārocetabbaṁ, yathā rājā vakkhati tathā karissāmā"ti.

Atha kho te mahāmattā Ajātasattuṁ kumāraṁ ādāya yena rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā rañño Māgadhassa Seniyassa Bimbisārassa etamatthaṁ ārocesuṁ. Kathaṁ bhaṇe mahāmattehi mati katāti. Ekacce deva mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu "kumāro ca hantabbo Devadatto ca, sabbe ca bhikkhū hantabbā"ti. Ekacce mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu "na bhikkhū hantabbā, na bhikkhū kiñci aparajjhanti, kumāro ca hantabbo Devadatto cā"ti. Ekacce mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu "na kumāro ca hantabbo, na Devadatto, na bhikkhū hantabbā,

---

1. Divā divasassa (Ka)
2. Bandhaṁ (Ka)

rañño ārocetabbaṁ, yathā rājā vakkhati tathā karissāmā”ti. Kiṁ bhaṇe karissati Buddho vā dhammo vā saṁgho vā, nanu Bhagavatā paṭikacceva Devadatto Rājagahe pakāsāpito “pubbe Devadattassa aññā pakati ahosi, idāni aññā pakati, yaṁ Devadatto kareyya kāyena vācāya, na tena Buddho vā dhammo vā saṁgho vā daṭṭhabbo, Devadattova tena daṭṭhabbo”ti. Tattha ye te mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu “kumāro ca hantabbo Devadatto ca, sabbe ca bhikkhū hantabbā”ti. Te aṭṭhāne akāsi. Ye te mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu “na bhikkhū hantabbā, na bhikkhū kiñci aparajjhanti, kumāro ca hantabbo Devadatto cā”ti. Te nīce ṭhāne ṭhapesi. Ye te mahāmattā evaṁ matiṁ akaṁsu “na kumāro ca hantabbo na Devadatto, na bhikkhū hantabbā, rañño ārocetabbaṁ, yathā rājā vakkhati tathā karissāmā”ti. Te ucce ṭhāne ṭhapesi. Atha kho rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro Ajātasattuṁ kumāraṁ etadavoca “kissa maṁ tvaṁ kumāra hantukāmosī”ti. Rajjenāmhi deva atthikoti. Sace kho tvaṁ kumāra rajjena atthiko, “etaṁ te rajjan”ti Ajātasattussa kumārassa rajjaṁ niyyādesi.

Abhimārapesana

340. Atha kho Devadatto yena Ajātasattu kumāro tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Ajātasattuṁ kāmāraṁ etadavoca “purise mahārāja āṇāpehi, ye samaṇaṁ Gotamaṁ jīvitā voropessantī”ti. Atha kho Ajātasattu kumāro manusse āṇāpesi “yathā bhaṇe ayyo Devadatto āha, tathā kareyyāthā”ti. Atha kho Devadatto ekaṁ purisaṁ āṇāpesi “gacchāvuso, amukasmiṁ okāse samaṇo Gotamo viharati, taṁ jīvitā voropetvā iminā maggena āgacchā”ti. Tasmiṁ magge dve purise ṭhapesi “yo iminā maggena eko puriso āgacchati, taṁ jīvitā voropetvā iminā maggena āgacchathā”ti. Tasmiṁ magge cattāro purise ṭhapesi “ye iminā maggena dve purisā āgacchanti, te jīvitā voropetvā iminā maggena āgacchathā”ti. Tasmiṁ magge aṭṭha purise ṭhapesi “ye iminā maggena cattāro purisā āgacchanti, te jīvitā voropetvā iminā

maggena āgacchathā”ti. Tasmiṁ magge soḷasa purise ṭhapesi “ye iminā maggena aṭṭha purisā āgacchanti, te jīvitā voropetvā āgacchathā”ti.

Atha kho so eko puriso asicammaṁ gahetvā dhanukalāpaṁ sannayhitvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavato avidūre bhīto ubbiggo ussaṅkī utrasto patthaddhena kāyena aṭṭhāsi. Addasā kho Bhagavā taṁ purisaṁ bhītaṁ ubbiggaṁ ussaṅkiṁ utrastaṁ patthaddhena kāyena ṭhitaṁ, disvāna taṁ purisaṁ etadavoca “ehāvuso, mā bhāyī”ti. Atha kho so puriso asicammaṁ ekamantaṁ karitvā dhanukalāpaṁ nikkhipitvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavato pādesu sirasā nipatitvā Bhagavantaṁ etadavoca “accayo maṁ bhante accagamā yathābālaṁ yathāmūḷhaṁ yathā-akusalaṁ, yohaṁ duṭṭhacitto vadhakacitto idhūpasaṅkanto, tassa me bhante Bhagavā accayaṁ accayato paṭiggaṇhātu āyatiṁ saṁvarāyā”ti. Taggha tvaṁ āvuso accayo accagamā yathābālaṁ yathāmūḷhaṁ yathā-akusalaṁ, yaṁ tvaṁ duṭṭhacitto vadhakacitto idhūpasaṅkanto, yato ca kho tvaṁ āvuso accayaṁ accayato disvā yathādhammaṁ paṭikarosi, taṁ te mayaṁ paṭiggaṇhāma, vuddhi hesā āvuso ariyassa vinaye, yo accayaṁ accayato disvā yathādhammaṁ paṭikaroti, āyatiṁ saṁvaraṁ āpajjatīti.

Atha kho Bhagavā tassa purisassa anupubbiṁ kathaṁ kathasi, seyyathidaṁ dānakathaṁ sīlakathaṁ saggakathaṁ kāmānaṁ ādīnavaṁ okāraṁ saṁkilesaṁ nekkhamme ānisaṁsaṁ pakāsesi. Yadā taṁ Bhagavā aññāsi kallacittaṁ muducittaṁ vinīvaraṇacittaṁ udaggacittaṁ pasannacittaṁ, atha yā Buddhānaṁ sāmukkaṁsikā dhammadesanā, taṁ pakāsesi dukkhaṁ samudayaṁ nirodhaṁ maggaṁ, seyyathāpi nāma suddhaṁ vatthaṁ apagatakāḷakaṁ sammadeva rajanaṁ paṭiggaheyya, evameva tassa purisassa tasmiṁyeva āsane virajaṁ vītamalaṁ dhammacakkhuṁ udapādi “yaṁ kiñci samudayadhammaṁ, sabbaṁ taṁ nirodhadhamman”ti. Atha kho so puriso diṭṭhadhammo pattadhammo viditadhammo pariyogāḷhadhammo tiṇṇavicikiccho vigatakathaṁkatho vesārajjappatto aparappaccayo Satthusāsane Bhagavantaṁ etadavoca “abhikkantaṁ bhante, abhikkantaṁ bhante, seyyathāpi bhante nikkujjitaṁ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṁ vā vivareyya,

mūḷassa vā maggaṁ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṁ dhāreyya ‘cakkhumanto rūpāni dakkhantī’ti. Evamevaṁ Bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Esāhaṁ bhante Bhagavantaṁ saraṇaṁ gacchāmi dhammañca bhikkhusaṁghañca, upāsakaṁ maṁ Bhagavā dhāretu ajjatagge pāṇupetaṁ saraṇaṁ gatan”ti. Atha kho Bhagavā taṁ purisaṁ etadavoca “mā kho tvaṁ āvuso iminā maggena gaccha, iminā maggena gacchāhī”ti, aññena maggena uyyojesi.

Atha kho te dve purisā “kiṁ nu kho so eko puriso cirena āgacchatī”ti paṭipathaṁ gacchantā addasāsuṁ Bhagavantaṁ aññatarasmiṁ rukkhamūle nisinnaṁ, disvāna yena Bhagavā tenusaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu. Tesaṁ Bhagavā anupubbiṁ kathaṁ kathesi -pa- aparappaccayā Satthusāsane Bhagavantaṁ etadavocuṁ “abhikkantaṁ bhante -pa- upāsake no Bhagavā dhāretu ajjatagge pāṇupetaṁ saraṇaṁ gate”ti. Atha kho Bhagavā te purise etadavoca “mā kho tumhe āvuso iminā maggena gacchittha, iminā maggena gacchathā, aññena maggena uyyojesi.

Atha kho te cattāro purisā -pa-. Atha kho te aṭṭhapurisā -pa-. Atha kho te soḷasa purisā “kiṁ nu kho te aṭṭha purisā cirena āgacchantī”ti paṭipathaṁ gacchantā addasāsuṁ Bhagavantaṁ aññatarasmiṁ rukkhamūle nisinnaṁ, disvāna yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu. Tesaṁ Bhagavā anupubbiṁ kathaṁ kathesi, seyyathidaṁ, dānakathaṁ -pa- aparappaccayā Satthusāsane Bhagavantaṁ etadavocuṁ “abhikkantaṁ bhante -pa- upāsake no Bhagavā dhāretu ajjatagge pāṇupetaṁ saraṇaṁ gate”ti. Atha kho Bhagavā te purise etadavoca “mā kho tumhe āvuso iminā maggena gacchittha, iminā maggena gacchathā”ti, aññena maggena uyyojesi.

Atha kho so eko puriso yena Devadatto tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Devadattaṁ etadavoca “nāhaṁ bhante sakkomi taṁ Bhagavantaṁ jīvitā voropetuṁ, mahiddhiko so Bhagavā mahānubhāvo”ti. Alaṁ āvuso, mā tvaṁ samaṇaṁ Gotamaṁ jīvitā voropesi, ahameva samaṇaṁ Gotamaṁ jīvitā voropessāmīti.

Lohituppādakakamma

341. Tena kho panasamayena Bhagavā Gijjhakūṭassa pabbatassa chāyāyaṁ caṅkamati. Atha kho Devadatto Gijjhakūṭaṁ pabbataṁ āruhitvā mahatiṁ silaṁ pavijjhi "imāya samaṇaṁ Gotamaṁ jīvitā voropessāmī"ti. Dve pabbatakūṭā samāgantvā taṁ silaṁ sampaṭicchiṁsu, tato papatikā uppatitvā Bhagavato pāde ruhiraṁ uppādesi. Atha kho Bhagavā uddhaṁ ulloketvā Devadattaṁ etadavoca "bahuṁ tayā moghapurisa apuññaṁ pasutaṁ, yaṁ tvaṁ duṭṭhacitto vadhakacitto Tathāgatassa ruhiraṁ uppādesī"ti. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi "idaṁ bhikkhave devadattena paṭhamaṁ ānantariyaṁ kammaṁ upacitaṁ, yaṁduṭṭhacittena vadhakacittena Tathāgatassa ruhiraṁ uppāditan"ti.

Assosuṁ kho bhikkhū "Devadattena kira Bhagavato vadho payutto"ti. Te ca bhikkhū Bhagavato vihārassa parito parito caṅkamanti uccāsaddā mahāsaddā sajjhāyaṁ karontā Bhagavato rakkhāvaraṇaguttiyā. Assosi kho Bhagavā uccāsaddaṁ mahāsaddaṁ sajjhāyasaddaṁ, sutvāna āyasmantaṁ Ānandaṁ āmantesi "kiṁ nu kho so Ānanda uccāsaddo mahāsaddo sajjhāyasaddo"ti. Assosuṁ kho bhante bhikkhū "Devadattena kira Bhagavato vadho payutto"ti. Te ca[1] bhante bhikkhū Bhagavato vihārassa parito parito caṅkamanti uccāsaddā mahāsaddā sajjhāyaṁ karontā Bhagavato rakkhāvaraṇaguttiyā, so eso Bhagavā uccāsaddo mahāsaddo sajjhāyasaddoti. Tena hānanda mama vacanena te bhikkhū āmantehi "Satthā āyasmante āmantetī"ti. "Evaṁ bhante"ti kho āyasmā Ānando Bhagavato paṭissutvā yena te bhikkhū tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā te bhikkhū etadavoca "Satthā āyasmante āmantetī"ti. "Evamāvuso"ti kho te bhikkhū āyasmato Ānandassa paṭissutvā yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu. Ekamantaṁ nisinne kho te bhikkhū Bhagavā etadavoca—

---

1. Tedha (Sī)

Aṭṭhānametaṁ bhikkhave anavakāso, yaṁ parūpakkamena Tathāgataṁ jīvitā voropeyya, anupakkamena bhikkhave Tathāgatā parinibbāyanti.

* Pañcime bhikkhave Satthāro santo saṁvijjamānā lokasmiṁ, katame pañca, idha bhikkhave ekacco Satthā aparisuddhasīlo samāno "parisuddhasīlomhī"ti paṭijānāti "parisuddhaṁ me sīlaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan"ti ca. Tamenaṁ sāvakā evaṁ jānanti "ayaṁ kho bhavaṁ Satthā aparisuddhasīlo samāno "parisuddhasīlomhī"ti paṭijānāti "parisuddhaṁ me sīlaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan"ti ca. Mayañceva kho pana gihīnaṁ āroceyyāma "nāssassa manāpaṁ, yaṁ kho panassa amanāpaṁ, kathaṁ naṁ mayaṁ tena samudācareyyāma. Sammannati kho pana cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārena. Yaṁ tumo karissati, tumova tena paññāyissatī"ti. Evarūpaṁ kho bhikkhave Satthāraṁ sāvakā sīlato rakkhanti, evarūpo ca pana Satthā sāvakehi sīlato rakkhaṁ paccāsīsati.

Puna caparaṁ bhikkhave idhekacco Satthā aparisuddha-ājīvo samāno -pa- aparisuddhadhammadesano samāno -pa- aparisuddhaveyyākaraṇo samāno -pa- aparisuddhañāṇadassano samāno "parisuddhañāṇadassanomhī"ti paṭijānāti "parisuddhaṁ me ñāṇadassanaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan"ti ca. Tamenaṁ sāvakā evaṁ jānanti ayaṁ kho bhavaṁ Satthā aparisuddhañāṇadassano samano "parisuddhañāṇadassanomhī"ti paṭijānāti "parisuddhaṁ me ñāṇadassanaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan"ti ca. Mayañceva kho pana gihīnaṁ āroceyyāma "nāssassa manāpaṁ, yaṁ kho panassa amanāpaṁ, kathaṁ naṁ mayaṁ tena samudācareyyāma, sammannati kho pana cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārena. Yaṁ tumo karissati, tumova tena paññāyissatī"ti. Evarūpaṁ kho bhikkhave Satthāraṁ sāvakā ñāṇadassanato rakkhanti, evarūpo ca pana Satthā sāvakehi ñāṇadassanato rakkhaṁ paccāsīsati. Ime kho bhikkhave pañca Satthāro santo saṁvijjamānā lokasmiṁ. Ahaṁ kho pana bhikkhave parisuddhasīlo samāno "parisuddhasīlomhī"ti paṭijānāmi "parisuddhaṁ me sīlaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan"ti ca, na ca maṁ sāvakā sīlato rakkhanti, na cāhaṁ sāvakehi sīlato rakkhaṁ paccāsīsāmi. Ahaṁ kho

* Vi 4. 343; Aṁ 2. 108 piṭṭhesupi.

pana bhikkhave parisuddhājīvo samāno -pa- parisuddhadhammadesano samāno -pa- parisuddhaveyyākaraṇo samāno -pa- parisuddhañāṇadassano samāno "parisuddhañāṇadassanomhī"ti paṭijānāmi "parisuddhaṁ me ñāṇadassanaṁ pariyodātaṁ asaṁkiliṭṭhan"ti ca, na ca maṁ sāvakā ñāṇadassanato rakkhanti, na cāhaṁ sāvakehi ñāṇadassanato rakkhaṁ paccāsīsāmi. Aṭṭhānametaṁ bhikkhave anavakāso, yaṁ parūpakkamena Tathāgataṁ jīvitā voropeyya, anupakkamena bhikkhave Tathāgatā parinibbāyanti. Gacchatha tumhe bhikkhave yathāvihāraṁ, arakkhiyā bhikkhave Tathāgatāti.

Nāḷāgiripesana

342. Tena kho pana samayena Rājagahe Nāḷāgiri nāma hatthī caṇḍo hoti manussaghātako. Atha kho Devadatto Rājagahaṁ pavisitvā hatthisālaṁ gantvā hatthibhaṇḍe etadavoca "mayaṁ kho bhaṇe rājañātakā nāma paṭibalā nīcaṭṭhāniyaṁ uccaṭṭhāne ṭhapetuṁ, bhattampi vetanampi vaḍḍhāpetuṁ. Tena hi bhaṇe yadā samaṇo Gotamo imaṁ racchaṁ paṭipanno hoti, tadā imaṁ Nāḷāgiriṁ hatthiṁ muñcetvā imaṁ racchaṁ paṭipādethā"ti. "Evaṁ bhante"ti kho te hatthibhaṇḍā Devadattassa paccassosuṁ. Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya sambahulehi bhikkhūhi saddhiṁ rajagahaṁ piṇḍāya pāvisi. Atha kho Bhagavā taṁ racchaṁ paṭipajji. Addasāsuṁ kho te hatthibhaṇḍā Bhagavantaṁ taṁ racchaṁ paṭipannaṁ, disvāna Nāḷāgiriṁ hatthiṁ muñcitvā taṁ racchaṁ paṭipādesuṁ. Addasā kho Nāḷāgiri hatthī Bhagavantaṁ dūratova āgacchantaṁ, disvāna soṇḍaṁ ussāpetvā pahaṭṭhakaṇṇavālo yena Bhagavā tena abhidhāvi. Addasāsuṁ kho te bhikkhū Nāḷāgiriṁ hatthiṁ dūratova āgacchantaṁ, disvāna Bhagavantaṁ etadavocuṁ "ayaṁ bhante Nāḷāgiri hatthī caṇḍo manussaghātako imaṁ racchaṁ paṭipanno, paṭikkamatu bhante Bhagavā, paṭikkamatu Sugato"ti. Āgacchatha bhikkhave, mā bhāyittha. Aṭṭhānametaṁ bhikkhave anavakāso, yaṁ parūpakkamena Tathāgataṁ jīvitā voropeyya, anupakkamena bhikkhave Tathāgatā parinibbāyantīti. Dutiyampi kho te bhikkhū -pa-. Tatiyampi kho te bhikkhū Bhagavantaṁ etadavocuṁ "ayaṁ bhante Nāḷāgiri hatthī caṇḍo manussaghātako imaṁ racchaṁ paṭipanno, paṭikkamatu bhante Bhagavā, paṭikkamatu Sugato"ti. Āgacchatha bhikkhave, mā bhāyittha.

Aṭṭhānametaṁ bhikkhave anavakāso, yaṁ parūpakkamena Tathāgataṁ jīvitā voropeyya, anupakkamena bhikkhave Tathāgatā parinibbāyantīti.

Tena kho pana samayena manussā pāsādesupi hammiyesupi chadanesupi āruḷhā acchanti. Tattha ye te manussā assaddhā appasannā dubbuddhino, te evamāhaṁsu "abhirūpo vata bho[1] mahāsamaṇo nāgena viheṭhīyissatī"ti. Ye pana te manussāsaddhā pasannā paṇḍitā byattā buddhimanto, te evamāhaṁsu "nacirassaṁ vata bho nāgo nāgena saṅgāmessatī"ti. Atha kho Bhagavā Nāḷāgiriṁ hatthiṁ mettena cittena phari. Atha kho Nāḷāgiri hatthī Bhagavato[2] mettena cittena phuṭṭho[3] soṇḍaṁ oropetvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavato purato aṭṭhāsi. Atha kho Bhagavā dakkhiṇena hatthena Nāḷāgirissa hatthissa kumbhaṁ parāmasanto Nāḷāgiriṁ hatthiṁ imāhi gāthāhi ajjhabhāsi—

"Mā kuñjara nāgamāsado, dukkhaṁ hi kuñjara nāgamāsado.
Na hi nāgahatassa kuñjara, sugati hoti ito paraṁ yato.

Mā ca mado mā ca pamādo, na hi pamattā sugatiṁ vajanti te.
Tvaññeva tathā karissasi, yena tvaṁ sugatiṁ gamissasī"ti.

Atha kho Nāḷāgiri hatthī soṇḍāya Bhagavato pādapaṁsūni gahetvā uparimuddhani ākiritvā paṭikuṭiyova[4] osakki. Yāva Bhagavantaṁ addakkhi. Atha kho Nāḷāgiri hatthī hatthisālaṁ gantvā sake ṭhāne aṭṭhāsi, tathā danto ca pana Nāḷāgiri hatthī ahosi. Tena kho pana samayena manussā imaṁ gāthaṁ gāyanti—

* "Daṇḍeneke damayanti, aṅkusehi kasāhi ca.
Adaṇḍena asatthena, nāgo danto mahesinā"ti.

Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "yāva pāpo ayaṁ Devadatto alakkhiko, yatra hi nāma samaṇassa Gotamassa evaṁmahiddhikassa evaṁmahānubhāvassa vadhāya parakkamissatī"ti. Devadattassa lābhasakkāro parihāyi, Bhagavato ca lābhasakkāro abhivaḍḍhi.

---

1. Abhirūpo vata bho Gotamo (Syā, Kaṁ) 2. Bhagavatā (Sī) 3. Phuṭo (Ka)
4. Paṭikuṭito paṭisakki. (Sī, Syā) * Ma 2. 308; Khu 2. 335 piṭṭhesupi.

Pañcavatthuyācanakathā

343. * Tena kho pana samayena Devadatto parihīnalābhasakkāro sapariso kulesu viññāpetvā bhuñjati. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācinti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā kulesu viññāpetvā bhuñjissanti, kassa sampannaṁ na manāpaṁ, kassa sāduṁ na ruccatī"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma Devadatto sapariso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjissatī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira tvaṁ Devadatta sapariso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjasīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "tena hi bhikkhave bhikkhūnaṁ kulesu tikabhojanaṁ paññapessāmi tayo atthavase paṭicca, dummaṅkūnaṁ puggalānaṁ niggahāya, pesalānaṁ bhikkhūnaṁ phāsuvihārāya 'mā pāpicchā pakkhaṁ nissāya saṁghaṁ bhindeyyun'ti, kulānuddayāya[1] ca. Gaṇabhojane yathādhammo kāretabbo"ti.

+ Atha kho Devadatto yena Kokāliko Kaṭamodakatissako[2] Khaṇḍadeviyā putto Samuddadatto tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Kokālikaṁ Kaṭamodakatissakaṁ Khaṇḍadeviyā puttaṁ Samuddadattaṁ etadavoca "etha mayaṁ āvuso samaṇassa Gotamassa saṁghabhedaṁ karissāma cakkabhedan"ti. Evaṁ vutte Kokāliko Devadattaṁ etadavoca "samaṇo kho āvuso Gotamo mahiddhiko mahānubhāvo, kathaṁ mayaṁ samaṇassa Gotamassa saṁghabhedaṁ karissāma cakkabhedan"ti. Etha mayaṁ āvuso samaṇaṁ Gotamaṁ upasaṅkamitvā pañca vatthūni yācissāma "Bhagavā bhante anekapariyāyena appicchassa santuṭṭhassa sallekhassa dhutassa pāsādikassa apacayassa vīriyārambhassa vaṇṇavādī, imāni bhante pañca vatthūni anekapariyāyena appicchatāya santuṭṭhiyā sallekhāya dhutatāya pāsādikatāya apacayāya vīriyārambhāya saṁvattanti, sādhu bhante bhikkhū yāvajīvaṁ āraññikā assu, yo

---

1. Kulānudayatāya (Sī, Syā)
2. Kuṭamorakatissako (Sī, Syā)

* Vi 2. 97 piṭṭhepi.
+ Vi 1. 263 piṭṭhepi.

gāmantaṁ osareyya, vajjaṁ naṁ phuseyya. Yāvajīvaṁ piṇḍapātikā assu, yo nimantanaṁ sādiyeyya, vajjaṁ naṁ phuseyya. Yāvajīvaṁ paṁsukūlikā assu, yo gahapaticīvaraṁ sādiyeyya, vajjaṁ naṁ phuseyya. Yāvajīvaṁ rukkhamūlikā assu, yo Channaṁ upagaccheyya, vajjaṁ naṁ phuseyya. Yāvajīvaṁ macchamaṁsaṁ na khādeyyuṁ, yo macchamaṁsaṁ khādeyya, vajjaṁ naṁ phuseyyā"ti. Imāni pañca vatthūni samaṇo Gotamo nānujānissati. Te mayaṁ imehi pañcahi vatthūhi janaṁ saññāpessāmāti. Sakkā kho āvuso imehi pañcahi vatthūhi samaṇassa Gotamassa saṁghabhedo kātuṁ cakkabhedo, lūkhappasannā hi āvuso manussāti.

Atha kho Devadatto sapariso yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho Devadatto Bhagavantaṁ etadavoca "Bhagavā bhante anekapariyāyena appicchassa santuṭṭhassa sallekhassa dhutassa pāsādikassa apacayassa vīriyārambhassa vaṇṇavādī, imāni bhante pañca vatthūni anekapariyāyena appicchatāya santuṭṭhiyā sallekhāya dhutatāya pāsādikatāya apacayāya vīriyārambhāya saṁvattanti, sādhu bhante bhikkhū yāvajīvaṁ āraññikā assu, yo gāmantaṁ osareyya, vajjaṁ naṁ phuseyya. Yāvajīvaṁ piṇḍapātikā assu, yo nimantanaṁ sādiyeyya, vajjaṁ naṁ phuseyya. Yāvajīvaṁ paṁsukūlikā assu, yo gahapaticīvaraṁ sādiyeyya, vajjaṁ naṁ phuseyya. Yāvajīvaṁ rukkhamūlikā assu, yo Channaṁ upagaccheyya, vajjaṁ naṁ phuseyya. Yāvajīvaṁ macchamaṁsaṁ na khādeyyuṁ, yo macchamaṁsaṁ khādeyya, vajjaṁ naṁ phuseyyā"ti. Alaṁ Devadatta, yo icchati āraññiko hotu, yo icchati gāmante viharatu, yo icchati piṇḍapātiko hotu, yo icchati nimantanaṁ sādiyatu, yo icchati paṁsukūliko hotu, yo icchati gahapaticīvaraṁ sādiyatu, aṭṭhamāse kho mayā Devadatta rukkhamūlasenāsanaṁ anuññātaṁ, tikoṭiparisuddhaṁ macchamaṁsaṁ adiṭṭhaṁ assutaṁ aparisaṅkitanti. Atha kho Devadatto "na Bhagavā imāni pañca vatthūni anujānātī"ti haṭṭho udaggo sapariso uṭṭhāyāsanā Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi.

Atha kho Devadatto sapariso Rājagahaṁ pavisitvā pañcahi vatthūhi janaṁ saññāpesi "mayaṁ āvuso samaṇaṁ Gotamaṁ upasaṅkamitvā pañca

vatthūni yācimhā ‘Bhagavā bhante anekapariyāyena appicchassa -pa- vīriyārambhassa vaṇṇavādī, imāni bhante pañca vatthūni anekapariyāyena appicchatāya -pa- vīriyārambhāya saṁvattanti, sādhu bhante bhikkhū yāvajīvaṁ āraññikā assu, yo gāmantaṁ osareyya, vajjaṁ naṁ phuseyya -pa-. Yāvajīvaṁ macchamaṁsaṁ na khādeyyuṁ, yo macchamaṁsaṁ khādeyya, vajjaṁ naṁ phuseyyā’ti. Imāni pañca vatthūni samaṇo Gotamo nānujānāti, te mayaṁ imehi pañcahi vatthūhi samādāya vattāmā”ti.

Tattha ye te manussā assaddhā appasannā dubbuddhino, te evamāhaṁsu “ime kho samaṇā Sakyaputtiyā dhutā sallekhavuttino, samaṇo pana Gotamo bāhulliko bāhullāya cetetī”ti. Ye pana te manussā saddhā pasannā paṇḍitā byattā buddhimanto, te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma Devadatto Bhagavato saṁghabhedāya parakkamissati cakkabhedāyā”ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma Devadatto saṁghabhedāya parakkamissati cakkabhedāyā”ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira tvaṁ Devadatta saṁghabhedāya parakkamasi cakkabhedāyāti. Saccaṁ Bhagavāti. Alaṁ Devadatta, mā te rucci saṁghabhedo, garuko kho Devadatta saṁghabhedo, yo kho Devadatta samaggaṁ saṁghaṁ bhindati, kappaṭṭhikaṁ[1] kibbisaṁ pasavati, kappaṁ nirayamhi paccati. Yo ca kho Devadatta bhinnaṁ saṁghaṁ samaggaṁ karoti, brahmaṁ puññaṁ pasavati, kappaṁ saggamhi modati, alaṁ Devadatta, mā te rucci saṁghabhedo, garuko kho Devadatta saṁghabhedoti.

* Atha kho āyasmā Ānando pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya Rājagahaṁ piṇḍāya pāvisi. Addasā kho Devadatto āyasmantaṁ Ānandaṁ Rājagahe piṇḍāya carantaṁ, disvāna yenāyasmā Ānando tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Ānandaṁ etadavoca “ajjataggedānāhaṁ āvuso Ānanda aññatreva Bhagavatā, aññatreva bhikkhusaṁghā uposathaṁ karissāmi, saṁghakammaṁ karissāmī”ti.

---

1. Kappaṭṭhitikaṁ (Syā)

* Khu 1. 149 piṭṭhe Udānepi.

Atha kho āyasmā Ānando Rājagahe piṇḍāya caritvā pacchābhattaṁ piṇḍapātappaṭikkanto yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Ānando Bhagavantaṁ etadavoca "idhāhaṁ bhante pubbaṇhasamayaṁ nivāsetvā pattacīvaramādāya Rājagahaṁ piṇḍāya pāvisiṁ, addasā kho maṁ bhante Devadatto Rājagahe piṇḍāya carantaṁ, disvāna yenāhaṁ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā maṁ etadavoca 'ajjataggedānāhaṁ āvuso Ānanda aññatreva Bhagavatā, aññatreva bhikkhusaṁghā uposathaṁ karissāmi, saṁghakammaṁ karissāmī"ti, ajjatagge bhante Devadatto saṁghaṁ bhindissatī"ti. Atha kho Bhagavā etamatthaṁ viditvā tāyaṁ velāyaṁ imaṁ udānaṁ udānesi—

* "Sukaraṁ sādhunā sādhuṁ, sādhuṁ pāpena dukkaraṁ.
Pāpaṁ pāpena sukaraṁ, pāpamariyehi dukkaran"ti.

Dutiyabhāṇavāro niṭṭhito.

---

3. Tatiyabhāṇavāra

Saṁghabhedathā

344. Atha kho Devadatto tadahuposathe uṭṭhāyāsanā salākaṁ gāhesi "mayaṁ āvuso samaṇaṁ Gotamaṁ upasaṅkamitvā pañca vatthūni yācimhā 'Bhagavā bhante anekapariyāyena appicchassa -pa- vīriyārambhassa vaṇṇavādī, imāni bhante pañca vatthūni anekapariyāyena appicchatāya -pa- vīriyārambhāya saṁvattanti, sādhu bhante bhikkhū yāvajīvaṁ āraññikā assu, yo gāmantaṁ osareyya, vajjaṁ naṁ phuseyya -pa-. Yāvajīvaṁ macchamaṁsaṁ na khādeyyuṁ, yo macchamaṁsaṁ khādeyya, vajjaṁ naṁ phuseyyā'ti. Imāni pañca vatthūni samaṇo Gotamo nānujānāti, te mayaṁ imehi pañcahi vatthūhi samādāya vattāma, yassāyasmato imāni pañca vatthūni khamanti, so salākaṁ gaṇhātū"ti.

Tena kho pana samayena Vesālikā Vajjiputtakā pañcamattāni bhikkhusatāni navakā ceva honti appakataññuno ca, te "ayaṁ

---

* Khu 1. 150 piṭṭhe Udānepi.

dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanan"ti salākaṁ gaṇhiṁsu. Atha kho Devadatto saṁghaṁ bhinditvā pañcamattāni bhikkhusatāni ādāya yena Gayāsīsaṁ tena pakkāmi. Atha kho Sāriputtamoggallānā yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu. Ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Sāriputto Bhagavantaṁ etadavoca "Devadatto bhante saṁghaṁ bhinditvā pañcamattāni bhikkhusatāni ādāya yena Gayāsīsaṁ, tena pakkanto"ti. Na hi nāma tumhākaṁ Sāriputtā tesu navakesu bhikkhūsu kāruññampi bhavissati, gacchatha tumhe Sāriputtā, purā te bhikkhū anayabyasanaṁ āpajjantīti. "Evaṁ bhante"ti kho Sāriputtamoggallānā Bhagavato paṭissutvā uṭṭhāyāsanā Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā yena Gayāsīsaṁ tenupasaṅkamiṁsu.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Bhagavato avidūre rodamāno ṭhito hoti. Atha kho Bhagavā taṁ bhikkhuṁ etadavoca "kissa tvaṁ bhikkhu rodasī"ti. Yepi te bhante Bhagavato aggasāvakā Sāriputtamogallānā, tepi Devadattassa santike gacchanti Devadattassa dhammaṁ rocentāti. Aṭṭhānametaṁ bhikkhu anavakāso, yaṁ Sāriputtamoggallānā Devadattassa dhammaṁ roceyyuṁ. Api ca te gatā bhikkhūnaṁ saññattiyāti[1].

345. Tena kho pana samayena Devadatto mahatiyā parisāya parivuto dhammaṁ desento nisinno hoti. Addasā kho Devadatto Sāriputtamoggallāne dūratova āgacchante, disvāna bhikkhū āmantesi "passatha bhikkhave, yāva svākkhāto mayaṁ dhammo, yepi te samaṇassa Gotamassa aggasāvakā Sāriputtamoggallānā, tepi mama santike āgacchanti mama dhammaṁ rocentā"ti. Evaṁ vutte Kokāliko Devadattaṁ etadavoca "mā āvuso Devadatta Sāriputtamoggallāne vissāsi, pāpicchā Sāriputtamoggallānā pāpikānaṁ icchānaṁ vasaṁ gatā"ti. Alaṁ āvuso, svāgataṁ tesaṁ, yato me dhammaṁ rocentīti.

Atha kho Devadatto āyasmantaṁ Sāriputtaṁ upaḍḍhāsanena nimantesi "ehāvuso Sāriputta, idha nisīdāhī"ti. "Alaṁ āvuso"ti kho

1. Bhikkhusaññattiyāti (Sī, Syā), bhikkhū saññattiyā (Ka)

āyasmā Sāriputto aññataraṁ āsanaṁ gahetvā ekamantaṁ nisīdi āyasmāpi kho Mahāmoggallāno aññataraṁ āsanaṁ gahetvā ekamantaṁ nisīdi. Atha kho Devadatto bahudeva rattiṁ bhikkhū dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṁsetvā āyasmantaṁ Sāriputtaṁ ajjhesi "vigatathinamiddho kho āvuso Sāriputta bhikkhusaṁgho, paṭibhātu taṁ āvuso Sāriputta bhikkhūnaṁ dhammī kathā, piṭṭhi me āgilāyati, tamahaṁ āyamissāmī"ti. "Evamāvuso"ti kho āyasmā Sāriputto Devadattassa paccassosi. Atha kho Devadatto catugguṇaṁ saṁghāṭiṁ paññapetvā dakkhiṇena passena seyyaṁ kappesi. Tassa kilamantassa muṭṭhassatissa asampajānassa muhuttakeneva niddā okkami.

Atha kho āyasmā Sāriputto ādesanāpāṭihāriyānusāsaniyā bhikkhū dhammiyā kathāya ovadi anusāsi, āyasmā Mahāmoggallāno iddhipāṭihāriyānusāsaniyā bhikkhū dhammiyā kathāya ovadi anusāsi. Atha kho tesaṁ bhikkhūnaṁ āyasmatā sāriputtena ādesanāpāṭihāriyānusāsaniyā, āyasmatā ca Mahāmoggallānena iddhipāṭihāriyānusāsaniyā ovadiyamānānaṁ anusāsiyamānānaṁ virajaṁ vītamalaṁ dhammacakkhuṁ udapādi "yaṁ kiñci samudayadhammaṁ, sabbaṁ taṁ nirodhadhamman"ti.

Atha kho āyasmā Sāriputto bhikkhū āmantesi "gacchāma mayaṁ āvuso Bhagavato santike, yo tassa Bhagavato dhammaṁ rocesi, so āgacchatū"ti. Atha kho Sāriputtamoggallānā tāni pañca bhikkhusatāni ādāya yena Veḷuvanaṁ tenupasaṅkamiṁsu. Atha kho Kokāliko Devadattaṁ uṭṭhāpesi, uṭṭhehi āvuso Devadatta, nītā te bhikkhū Sāriputtamoggallānehi, nanu tvaṁ āvuso Devadatta mayā vutto "mā āvuso Devadatta Sāriputtamoggallāne vissāsi, pāpicchā Sāriputtamoggallānā pāpikānaṁ icchānaṁ vasaṁ gatā"ti. Atha kho Devadattassa tattheva uṇhaṁ lohitaṁ mukhato uggañchi.

Atha kho Sāriputtamoggallānā yena Bhagavā tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdiṁsu. Ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Sāriputto Bhagavantaṁ etadavoca "sādhu

bhante bhedakānuvattakā bhikkhū puna upasampajjeyyun”ti. Alaṁ Sāriputta, mā te rucci bhedakānuvattakānaṁ bhikkhūnaṁ puna upasampadā. Tena hi tvaṁ Sāriputta bhedakānuvattake bhikkhū thullaccayaṁ desāpehi. Kathaṁ pana te Sāriputta Devadatto paṭipajjīti. Yatheva bhante Bhagavā bahudeva rattiṁ bhikkhū dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṁsetvā maṁ ajjhesati “vigatathinamiddho kho Sāriputta bhikkhusaṁgho, paṭibhātu taṁ Sāriputta bhikkhūnaṁ dhammī kathā, piṭṭhi me āgilāyati, tamahaṁ āyamissāmī”ti. Evameva kho bhante Devadatto paṭipajjīti.

346. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi “bhūtapubbaṁ bhikkhave araññāyatane mahāsarasī, taṁ nāgā upanissāya vihariṁsu, te taṁ sarasiṁ ogāhetvā soṇḍāya bhisamuḷālaṁ abbuhitvā suvikkhālitaṁ vikkhāletvā akaddamaṁ saṁkhāditvā ajjhoharanti. Tesaṁ taṁ vaṇṇāya ceva hoti balāya ca, na ca tatonidānaṁ maraṇaṁ vā nigacchanti, maraṇamattaṁ vā dukkhaṁ. Tesaṁyeva kho pana bhikkhave mahānāgānaṁ anusikkhamānā taruṇā bhiṅkacchāpā te taṁ sarasiṁ ogāhetvā soṇḍāya bhisamuḷālaṁ abbuhitvā na suvikkhālitaṁ vikkhālitvā sakaddamaṁ saṁkhāditvā ajjhoharanti. Tesaṁ taṁ neva vaṇṇāya hoti, na balāya, tatonidānañca maraṇaṁ vā nigacchanti, maraṇamattaṁ vā dukkhaṁ. Evameva kho bhikkhave Devadatto mamānukrubbaṁ[1] kapaṇo marissatī”ti.

Mahāvarāhassa mahiṁ vikrubbato[2],
Bhisaṁ ghasānassa[3] nadīsu jaggato.
Bhiṅkova paṅkaṁ abhibhakkhayitvā,
Mamānukrubbaṁ kapaṇo marissatīti.

347. * Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgato bhikkhu dūteyyaṁ gantumarahati. Katamehi aṭṭhahi. Idha bhikkhave bhikkhu sotā ca hoti, sāvetā ca, uggahetā ca, dhāretā ca viññātā ca, viññāpetā ca, kusalo ca sahitāsahitassa, no ca kalahakārako. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgato bhikkhu dūteyyaṁ gantumarahati.

---

1. Mamānukubbaṁ (Sī, Syā)
2. Vikubbato (Sī, Syā)
3. Ghasamānassa (Ka)
* Aṁ 3. 37 piṭṭhepi.

* Aṭṭhahi bhikkhave aṅgehi samannāgato Sāriputto dūteyyaṁ gantumarahati. Katamehi aṭṭhahi. Idha bhikkhave Sāriputto sotā ca hoti, sāvetā ca, uggahetā ca, dhāretā ca, viññātā ca, viññāpetā ca, kusalo ca sahitāsahitassa, no ca kalahakārako. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgato Sāriputto dūteyyaṁ gantumarahatīti.

* Yo ve na byathati[1] patvā, parisaṁ uggavādiniṁ.
Na ca hāpeti vacanaṁ, na ca chādeti Sāsanaṁ.

Asandiddho ca akkhāti[2], pucchito ca na kuppati.
Sa ve tādisako bhikkhu, dūteyyaṁ gantumarahatīti.

348. + Aṭṭhahi bhikkhave asaddhammehi abhibhūto pariyādinnacitto Devadatto āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho. Katamehi aṭṭhahi. Lābhena bhikkhave abhibhūto pariyādinnacitto Devadatto āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho. Alābhena bhikkhave -pa-. Yasena bhikkhave -pa-. Ayasena bhikkhave -pa-. Sakkārena bhikkhave -pa-. Asakkārena bhikkhave -pa-. Pāpicchatāya bhikkhave -pa-. Pāpamittatāya bhikkhave abhibhūto pariyādinnacitto Devadatto āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho. Imehi kho bhikkhave aṭṭhahi asaddhammehi abhibhūto pariyādinnacitto Devadatto āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho.

349. Sādhu bhikkhave bhikkhu uppannaṁ lābhaṁ abhibhuyya abhibhuyya vihareyya. Uppannaṁ alābhaṁ -pa-. Uppannaṁ yasaṁ. Uppannaṁ ayasaṁ. Uppannaṁ sakkāraṁ. Uppannaṁ asakkāraṁ. Uppannaṁ pāpicchataṁ. Uppannaṁ pāpamittataṁ abhibhuyya abhibhuyya vihareyya. Kathañca bhikkhave bhikkhu atthavasaṁ paṭicca uppannaṁ lābhaṁ abhibhuyya abhibhuyya vihareyya. Uppannaṁ alābhaṁ -pa-. Uppannaṁ yasaṁ. Uppannaṁ ayasaṁ. Uppannaṁ sakkāraṁ. Uppannaṁ asakkāraṁ. Uppannaṁ pāpicchataṁ. Uppannaṁ pāpamittataṁ abhibhuyya abhibhuyya vihareyya. Yaṁ hissa bhikkhave uppannaṁ lābhaṁ anabhibhuyya viharato uppajjeyyuṁ āsavā vighātapariḷāhā, uppannaṁ lābhaṁ abhibhuyya

---

* Aṁ 3. 37 piṭṭhepi. 1. Byādhati (Sī, Syā) 2. Akhātā (Ka) + Aṁ 3. 10 piṭṭhepi.

abhibhuyya viharato evaṁsate āsavā vighātapariḷāhā na honti. Yaṁ hissa bhikkhave uppannaṁ alābhaṁ -pa- uppannaṁ yasaṁ. Uppannaṁ ayasaṁ. Uppannaṁ sakkāraṁ. Uppannaṁ asakkāraṁ. Uppannaṁ pāpicchataṁ. Uppannaṁ pāpamittataṁ anabhibhuyya viharato uppajjeyyuṁ āsavā vighātapariḷāhā, uppannaṁ pāpamittataṁ abhibhuyya abhibhuyya viharato evaṁsate āsavā vighātapariḷāhā na honti. Idaṁ kho bhikkhave atthavasaṁ paṭicca uppannaṁ lābhaṁ abhibhuyya abhibhuyya vihareyya. Uppannaṁ alābhaṁ -pa- uppannaṁ yasaṁ. Uppannaṁ ayasaṁ. Uppannaṁ sakkāraṁ. Uppannaṁ asakkāraṁ. Uppannaṁ pāpicchataṁ. Uppannaṁ pāpamittataṁ abhibhuyya abhibhuyya vihareyya. Tasmā tiha bhikkhave uppannaṁ lābhaṁ abhibhuyya abhibhuyya viharissāma. Uppannaṁ alābhaṁ -pa- uppannaṁ yasaṁ. Uppannaṁ ayasaṁ. Uppannaṁ sakkāraṁ. Uppannaṁ asakkāraṁ. Uppannaṁ pāpicchataṁ. Uppannaṁ pāpamittataṁ abhibhuyya abhibhuyya viharissāmāti. Evañhi vo bhikkhave sikkhitabbanti.

350. Tīhi bhikkhave asaddhammehi abhibhūto pariyādinnacitto Devadatto āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho. Katamehi tīhi. Pāpicchatā, pāpamittatā, oramattakena visesādhigamena antarā vosānaṁ āpādi. Imehi kho bhikkhave tīhi asaddhammehi abhibhūto pariyādinnacitto Devadatto āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekicchoti.

Mā jātu koci lokasmiṁ, pāpiccho udapajjatha.
Tadamināpi jānātha, pāpicchānaṁ yathāgati.

Paṇḍitoti samaññāto, bhāvitattoti sammato.
Jalaṁva yasasā aṭṭhā, Devadattoti me sutaṁ.

So pamādaṁ anuciṇṇo, āsajja naṁ Tathāgataṁ.
Avīcinirayaṁ patto, catudvāraṁ bhayānakaṁ.

Aduṭṭhassa hi yo dubbhe, pāpakammaṁ akrubbato.
Tameva pāpaṁ phusati, duṭṭhacittaṁ anādaraṁ.

Samuddaṁ visakumbhena, yo maññeyya padūsituṁ[1].
Na so tena padūseyya, bhesmā hi udadhī mahā.

---

1. Padussituṁ (Ka)

Evameva Tathāgataṁ, yo vādenupahiṁsati.
Samaggataṁ[1] santacittaṁ, vādo tamhi na rūhati.

Tādisaṁ mittaṁ krubbetha[2], tañca sevetha paṇḍito.
Yassa maggānugo bhikkhu, khayaṁ dukkhassa pāpuṇeti.

Upālipañhā

351. Atha kho āyasmā Upāli yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Upāli Bhagavantaṁ etadavoca "saṁgharāji saṁgharājī"ti bhante vuccati, kittāvatā nu kho bhante saṁgharāji hoti, no ca saṁghabhedo. Kittāvatā ca pana saṁgharāji ceva hoti saṁghabhedo cā"ti.

Ekato Upāli eko hoti, ekato dve, catuttho anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Evampi kho Upāli saṁgharāji hoti, no ca saṁghabhedo. Ekato Upāli dve honti, ekato dve. Pañcamo anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Evampi kho Upāli saṁgharāji hoti, no ca saṁghabhedo. Ekato Upāli dve honti. Ekato tayo, chaṭṭho anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Evampi kho Upāli saṁgharāji hoti, no ca saṁghabhedo. Ekato Upāli tayo honti. Ekato tayo, sattamo anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Evampi kho Upāli saṁgharāji hoti, no ca saṁghabhedo. Ekato Upāli tayo honti. Ekato cattāro, aṭṭhamo anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Evampi kho Upāli saṁgharāji hoti, no ca saṁghabhedo. Ekato Upāli cattāro honti, ekato cattāro, navamo anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti.

1. Sammāgataṁ (Sī), samagataṁ (Syā)
2. Kubbetha (Sī, Syā)

evaṁ kho Upāli saṁgharāji ceva hoti saṁghabhedo ca. Navannaṁ vā Upāli atirekanavannaṁ vā saṁgharāji ceva hoti saṁghabhedo ca. Na kho Upāli bhikkhunī saṁghaṁ bhindati, api ca bhedāya parakkamati. Na sikkhamānā saṁghaṁ bhindati -pa-. Na sāmaṇero saṁghaṁ bhindati. Na sāmaṇerī saṁghaṁ bhindati. Na upāsako saṁghaṁ bhindati. Na upāsikā saṁghaṁ bhindati, api ca bhedāya parakkamati. Bhikkhu kho Upāli pakatatto samānasaṁvāsako samānasīmāyaṁ ṭhito saṁghaṁ bhindatīti.

352. * "Saṁghabhedo saṁghabhedo"ti bhante vuccati, kittāvatā nu kho bhante saṁgho bhinno hotīti.

Idhupāli bhikkhū adhammaṁ "dhammo"ti dīpenti, dhammaṁ "adhammo"ti dīpenti, avinayaṁ "vinayo"ti dīpenti, vinayaṁ "avinayo"ti dīpenti, abhāsitaṁ alapitaṁ Tathāgatena "bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatena "abhāsitaṁ alapitaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, anāciṇṇaṁ Tathāgatena "āciṇṇaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, āciṇṇaṁ Tathāgatena "anāciṇṇaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, apaññattaṁ Tathāgatena "paññattaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, paññattaṁ Tathāgatena "apaññattaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, anāpattiṁ "āpattī"ti dīpenti, āpattiṁ "ānāpattī"ti dīpenti, lahukaṁ āpattiṁ "garukā āpattī"ti dīpenti, garukaṁ āpattiṁ "lahukā āpattī"ti dīpenti, sāvasesaṁ āpattiṁ "anavasesā āpattī"ti dīpenti, anavasesaṁ āpattiṁ "sāvasesā āpattī"ti dīpenti, duṭṭhullaṁ āpattiṁ "aduṭṭhullā āpattī"ti dīpenti, aduṭṭhullaṁ āpattiṁ "duṭṭhullā āpattī"ti dīpenti. Te imehi aṭṭhārasahi vatthūhi apakassanti, avapakassanti, āveniṁ[1] uposathaṁ karonti, āveniṁ pavāraṇaṁ karonti, āveniṁ saṁghakammaṁ karonti. Ettāvatā kho Upāli saṁgho bhinno hotīti.

353. * "Saṁghasāmaggī saṁghasāmaggī"ti bhante vuccati, kittāvatā nu kho bhante saṁgho samaggo hotīti. Idhupāli bhikkhū adhammaṁ "adhammo"ti dīpenti, dhammaṁ "dhammo"ti dīpenti, avinayaṁ "avinayo"ti dīpenti, vinayaṁ

---

1. Āveṇi (Sī), āveṇikaṁ (Syā)

* Aṁ 3. 314 piṭṭhedīsupi.

"vinayo"ti dīpenti, abhāsitaṁ alapitaṁ Tathāgatena "abhāsitaṁ alapitaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatena "bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, anāciṇṇaṁ Tathāgatena "anāciṇṇaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, āciṇṇaṁ Tathāgatena "āciṇṇaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, apaññattaṁ Tathāgatena "apaññattaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, paññattaṁ Tathāgatena "paññattaṁ Tathāgatenā"ti dīpenti, anāpattiṁ "anāpattī"ti dīpenti, āpattiṁ "āpattī"ti dīpenti, lahukaṁ āpattiṁ "lahukā āpattī"ti dīpenti, garukaṁ āpattiṁ "garukā āpattī"ti dīpenti, sāvasesaṁ āpattiṁ "sāvasesā āpattī"ti dīpenti, anavasesaṁ āpattiṁ "anavasesā āpattī"ti dīpenti, duṭṭhullaṁ āpattiṁ "duṭṭhullā āpattī"ti dīpenti, aduṭṭhullaṁ āpattiṁ "aduṭṭhullā āpattī"ti dīpenti. Te imehi aṭṭhārasahi vatthūhi na apakassanti, avapakassanti, na āveniṁ uposathaṁ karonti, na āveniṁ pavāraṇaṁ karonti, na āveniṁ saṁghakammaṁ karonti. Ettāvatā kho Upāli saṁgho samaggo hotīti.

345. Samaggaṁ pana bhante saṁghaṁ bhanditvā kiṁ so pasavatīti. Samaggaṁ kho Upāli saṁghaṁ bhinditvā kappaṭṭhikaṁ kibbisaṁ pasavati, kappaṁ nirayamhi paccatīti.

* Āpāyiko nerayiko, kappaṭṭho saṁghabhedako.
Vaggarato adhammaṭṭho, yogakkhemā padhaṁsati.
Saṁghaṁ samaggaṁ bhinditvā, kappaṁ nirayamhi paccatīti.

Bhinnaṁ pana bhante saṁghaṁ samaggaṁ katvā kiṁ so pasavatīti. Bhinnaṁ kho Upāli saṁghaṁ samaggaṁ katvā brahmaṁ puññaṁ pasavati, kappaṁ saggamhi modatīti.

* Sukhā saṁghassa sāmaggī, samaggānañca anuggaho.
Samaggarato dhammaṭṭho, yogakkhemā na dhaṁsati.
Saṁghaṁ samaggaṁ katvāna, kappaṁ saggamhi modatīti.

355. + Siyā nu kho bhante saṁghabhedako āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekicchoti. Siyā Upāli saṁghabhedako āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekicchoti.

---

* Khu 1. 203; Aṁ 3. 315, 316 piṭṭhesupi.

+ Vi 5. 350 piṭṭhepi.

* Siyā[1] pana bhante saṁghabhedako na āpāyiko na nerayiko na kappaṭṭho na atekicchoti. Siyā Upāli saṁghabhedako na āpāyikā na nerayiko na kappaṭṭho na atekicchoti.

Katamo pana bhante saṁghabhedako āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekicchoti. Idhupāli bhikkhu adhammaṁ "dhammo"ti dīpeti. Tasmiṁ adhammadiṭṭhi bhede adhammadiṭṭhi vinidhāya diṭṭhiṁ vinidhāya khantiṁ vinidhāya ruciṁ vinidhāya bhāvaṁ anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocetā"ti. Ayampi kho Upāli saṁghabhedako āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho.

Puna caparaṁ Upāli bhikkhu adhammaṁ "dhammo"ti dīpeti, tasmiṁ adhammadiṭṭhi bhede dhammadiṭṭhi vinidhāya diṭṭhiṁ vinidhāya khantiṁ vinidhāya ruciṁ vinidhāya bhāvaṁ anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Ayampi kho Upāli saṁghabhedako āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho.

Puna caparaṁ Upāli bhikkhu adhammaṁ "dhammo"ti dīpeti, tasmiṁ adhammadiṭṭhi bhede vematiko vinidhāya diṭṭhiṁ vinidhāya khantiṁ vinidhāya ruciṁ vinidhāya bhāvaṁ anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Ayampi kho Upāli saṁghabhedako āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho.

Puna caparaṁ Upāli bhikkhu adhammaṁ "dhammo"ti dīpeti, tasmiṁ dhammadiṭṭhi bhede adhammadiṭṭhi -pa- (Tasmiṁ dhammadiṭṭhi bhede dhammadiṭṭhi)[2]. Tasmiṁ dhammadiṭṭhi bhede vematiko. Tasmiṁ vematiko bhede adhammadiṭṭhi. Tasmiṁ vematiko bhede dhammadiṭṭhi. Tasmiṁ vematiko bhede vematiko vinidhāya diṭṭhiṁ vinidhāya khantiṁ vinidhāya ruciṁ vinidhāya bhāvaṁ anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Ayampi kho Upāli saṁghabhedako āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekiccho.

---

* Vi 5. 350 piṭṭhepi.

1. Siyā nu kho (Syā, Kaṁ)

2. ( ) Syāma-potthake natthi, Vimativinodanīṭīkāya sameti.

Puna caparaṁ Upāli bhikkhu dhammaṁ "adhammo"ti dīpeti -pa- avinayaṁ "vinayo"ti dīpeti. Vinayaṁ "avinayo"ti dīpeti. Abhāyitaṁ alapitaṁ Tathāgatena "bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatenā"ti dīpeti. Bhāsitaṁ lapitaṁ Tathāgatena "abhāsitaṁ alapitaṁ Tathāgatenā"ti dīpeti. Anāciṇṇaṁ Tathāgatena "āciṇṇaṁ Tathāgatenā"ti dīpeti. Āciṇṇaṁ Tathāgatena "anāciṇṇaṁ Tathāgatenā"ti dīpeti. Apaññattaṁ Tathāgatena "paññattaṁ Tathāgatenā"ti dīpeti. Paññattaṁ Tathāgatena "apaññattaṁ Tathāgatenā"ti dīpeti. Anāpattiṁ "āpattī"ti dīpeti. Āpattiṁ "anāpattī"ti dīpeti. Lahukaṁ āpattiṁ "garukā āpattī"ti dīpeti. Garukaṁ āpattiṁ "lahukā āpattī"ti dīpeti. Sāvasesaṁ āpattiṁ "anavasesā āpattī"ti dīpeti. Anavasesaṁ āpattiṁ "sāvasesā āpattī"ti dīpeti. Duṭṭhullaṁ āpattiṁ "aduṭṭhullā āpattī"ti dīpeti. Aduṭṭhullaṁ āpattiṁ "duṭṭhullā āpattī"ti dīpeti. Tasmiṁ adhammadiṭṭhi bhede adhammadiṭṭhi -pa-. Tasmiṁ adhammadiṭṭhi bhede dhammadiṭṭhi. Tasmiṁ adhammadiṭṭhi bhede vematiko. Tasmiṁ dhammadiṭṭhi bhede adhammadiṭṭhi. (Tasmiṁ dhammadiṭṭhi bhede dhammadiṭṭhi)[1]. Tasmiṁ dhammadiṭṭhi bhede vematiko. Tasmiṁ vematiko bhede adhammadiṭṭhi. Tasmiṁ vematiko bhede dhammadiṭṭhi. Tasmiṁ vematiko bhede vematiko vinidhāya diṭṭhiṁ vinidhāya khantiṁ vinidhāya ruciṁ vinidhāya bhāvaṁ anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Ayampi kho Upāli saṁghabhedako āpāyiko nerayiko kappaṭṭho atekicchoti.

Katamo pana bhante saṁghabhedako na āpāyiko na nerayiko na kappaṭṭho na atekicchoti. Idhupāli bhikkhu adhammaṁ "dhammo"ti dīpeti, tasmiṁ dhammadiṭṭhi bhede dhammadiṭṭhi avinidhāya diṭṭhiṁ avinidhāya khantiṁ avinidhāya ruciṁ avinidhāya bhāvaṁ anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Ayampi kho Upāli saṁghabhedako na āpāyiko na nerayiko na kappaṭṭho na atekiccho.

---

1. ( ) Syāma-potthake natthi.

Puna caparaṁ Upāli bhikkhu dhammaṁ "adhammo"ti dīpeti -pa- duṭṭhullaṁ āpattiṁ "aduṭṭhullā āpattī"ti dīpeti, tasmiṁ dhammadiṭṭhi bhede dhammadiṭṭhi avinidhāya diṭṭhiṁ avinidhāya khantiṁ avinidhāya ruciṁ avinidhāya bhāvaṁ anussāveti, salākaṁ gāheti "ayaṁ dhammo, ayaṁ vinayo, idaṁ Satthusāsanaṁ, imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethā"ti. Ayampi kho Upāli saṁghabhedako na āpāyiko na nerayiko na kappaṭṭho na atekicchoti.

Tatiyabhāṇavāro niṭṭhito.

Saṁghabhedakakkhandhako sattamo.

Tassuddānaṁ

Anupiye abhiññātā, sukhumālo na icchati.
Kasā vapā abhi ninne, niddhā lāve ca ubbahe.

Puñjamaddapalālañca, bhusa-ophuṇanīhare.
Āyatimpi na khīyanti, pitaro ca pitāmahā.

Bhaddiyo Anuruddho ca, Ānando Bhagu Kimilo.
Sakyamāno ca Kosambiṁ, parihāyi Kakudhena ca.

Pakāsesi pituno ca, purise silaṁ Nāḷāgiriṁ.
Tikapañcagaruko kho, bhindi thullaccayena ca.
Tayo aṭṭha puna tīṇi, rāji bhedā siyā nu khoti.

Saṁghabhedakakkhandhako niṭṭhito.

8. Vattakkhandhaka

1. Āgantukavattakathā

356. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āgantukā bhikkhū sa-upāhanāpi ārāmaṁ pavisanti, chattapaggahitāpi ārāmaṁ pavisanti, oguṇṭhitāpi ārāmaṁ pavisanti, sīsepi cīvaraṁ karitvā ārāmaṁ pavisanti, pānīyenapi pāde dhovanti, vuḍḍhatarepi āvāsike bhikkhū na abhivādenti, napi senāsanaṁ pucchanti, aññataropi āgantuko bhikkhu anajjhāvuṭṭhaṁ vihāraṁ ghaṭikaṁ ugghāṭetvā kavāṭaṁ paṇāmetvā sahasā pāvisi, tassa uparipiṭṭhito[1] ahi khandhe papati, so bhīto vissaramakāsi, bhikkhū upadhāvitvā taṁ bhikkhuṁ etadavocuṁ "kissa tvaṁ āvuso vissaramakāsī"ti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma āgantukā bhikkhū sa-upāhanāpi ārāmaṁ pavisissanti, chattapaggahitāpi ārāmaṁ pavisissanti, oguṇṭhitāpi ārāmaṁ pavisissanti, sīsepi cīvaraṁ karitvā ārāmaṁ pavisissanti, pānīyenapi pāde dhovissanti, vuḍḍhatarepi āvāsike bhikkhū na abhivādessanti, napi senāsanaṁ pucchissantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave āgantukā bhikkhū sa-upāhanāpi ārāmaṁ pavisanti, chattapaggahitāpi ārāmaṁ pavisanti, oguṇṭhitāpi ārāmaṁ pavisanti, sīsepi cīvaraṁ karitvā ārāmaṁ pavisanti, pānīyenapi pāde dhovanti, vuḍḍhatarepi āvāsike bhikkhū na abhivādenti, napi senāsanaṁ pucchantīti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave āgantukā bhikkhū sa-upāhanāpi ārāmaṁ pavisissanti, chattapaggahitāpi ārāmaṁ pavisissanti, oguṇṭhitāpi ārāmaṁ pavisissanti, sīsepi cīvaraṁ karitvā ārāmaṁ pavisissanti, pānīyenapi pāde dhovissanti, vuḍḍhatarepi āvāsike bhikkhū na abhivādessanti, napi senāsanaṁ pucchissanti, netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

---

1. Uparipiṭṭhato (?)

357. Tena hi bhikkhave āgantukānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā āgantukehi bhikkhūhi sammā vattitabbaṁ. Āgantukena bhikkhave bhikkhunā "idāni ārāmaṁ pavisissāmī"ti upāhanā omuñcitvā nīcaṁ katva papphoṭetvā gahetvā chattaṁ apanāmetvā sīsaṁ vivaritvā sīse cīvaraṁ[1] khandhe katvā sādhukaṁ ataramānena ārāmo pavisitabbo, ārāmaṁ pavisantena sallakkhetabbaṁ "kattha āvāsikā bhikkhū paṭikkamantī"ti. Yattha āvāsikā bhikkhū paṭikkamanti upaṭṭhānasālāya vā maṇḍape vā rukkhamūle vā, tattha gantvā ekamantaṁ patto nikkhipitabbo, ekamantaṁ cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, patirūpaṁ āsanaṁ gahetvā nisīditabbaṁ, pānīyaṁ pucchitabbaṁ, paribhojanīyaṁ pucchitabbaṁ "katamaṁ pānīyaṁ, katamaṁ paribhojanīyan"ti. Sace pānīyena attho hoti, pānīyaṁ gahetvā pātabbaṁ, sace paribhojanīyena attho hoti, paribhojanīyaṁ gahetvā pādā dhovitabbā, pāde dhovantena ekena hatthena udakaṁ āsiñcitabbaṁ, ekena hatthena pādā dhovitabbā, na teneva hatthena udakaṁ āsiñcitabbaṁ[2], na teneva hatthena pādā dhovitabbā, upāhanāpuñchanacoḷakaṁ pucchitvā upāhanā puñchitabbā, upāhanā puñchantena paṭhamaṁ sukkhena coḷakena puñchitabbā, pacchā allena, upāhanāpuñchanacoḷakaṁ dhovitvā[3] ekamantaṁ vissajjetabbaṁ.

Sace āvāsiko bhikkhu vuḍḍho hoti, abhivādetabbo, sace navako hoti, abhivādāpetabbo. Senāsanaṁ pucchitabbaṁ "katamaṁ me senāsanaṁ pāpuṇātī"ti, ajjhāvuṭṭhaṁ vā anajjhāvuṭṭhaṁ vā pucchitabbaṁ, gocaro pucchitabbo, agocaro pucchitabbo, sekkhasammatāni[4] kulāni pucchitabbāni, vaccaṭṭhānaṁ pucchitabbaṁ, passāvaṭṭhānaṁ pucchitabbaṁ, pānīyaṁ pucchitabbaṁ, paribhojanīyaṁ pucchitabbaṁ, kattaradaṇḍo pucchitabbo, saṁghassa katikasaṇṭhānaṁ pucchitabbaṁ "kaṁ kālaṁ pavisitabbaṁ, kaṁ kālaṁ nikkhamitabban"ti. Sace vihāro anajjhāvuṭṭho hoti, kavāṭaṁ ākoṭetvā muhuttaṁ āgametvā ghaṭikaṁ ugghāṭetvā kavāṭaṁ paṇāmetvā bahi ṭhitena nilloketabbo.

---

1. Vivaritvā cīvaraṁ (Ka)
2. Yena hatthena udakaṁ āsiñcitabbaṁ (Syā)
3. Pīḷetvā (Syā)
4. Sekhasammatāni (Ka)

Sace vihāro uklāpo hoti, mañce vā mañco āropito hoti, pīṭhe vā pīṭhaṁ āropitaṁ hoti, senāsanaṁ upari puñjīkataṁ[1] hoti, sace ussahati sodhetabbo, * vihāraṁ sodhentena paṭhamaṁ bhūmattharaṇaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañcapaṭipādakā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbā, bhisibibbohanaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañco nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, pīṭhaṁ nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, kheḷamallako nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, apassenaphalakaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ. Sace vihāre santānakaṁ hoti, ullokā paṭhamaṁ ohāretabbaṁ, ālokasandhikaṇṇabhāgā pamajjitabbā. Sace gerukaparikammakatā bhitti kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace kāḷavaṇṇakatā bhūmi kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace akatā hoti bhūmi, udakena paripphositvā sammajjitabbā "mā vihāro rajena uhaññī"ti[2], saṅkāraṁ vicinitvā ekamantaṁ chaḍḍetabbaṁ.

* Bhūmattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāṭhāne[3] paññapetabbaṁ, mañcapaṭipādakā otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne[4] ṭhapetabbā, mañco otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ atiharitvā yathāṭhāne[4] paññapetabbo, pīṭhaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ atiharitvā yathāṭhāne[4] paññapetabbaṁ, bhisibibbohanaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathābhāgaṁ paññapetabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathābhāgaṁ paññapetabbaṁ, kheḷamallako otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathābhāgaṁ ṭhapetabbo, apassenaphalakaṁ otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathābhāgaṁ ṭhapetabbaṁ. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ

1. Puñjakitaṁ (Ka)
2. Ūhaññīti (Sī, Syā)
3. Yathāpaññattaṁ (Sī, Syā), yathābhāgaṁ (Ka)
4. Yathābhāgaṁ (Syā, Ka)
* Vi 3. 60, 65 piṭṭhādīsupi (Thokaṁ visadisaṁ)

nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gatetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ.

Sace puratthimā sarajā vātā vāyanti, puratthimā vātapānā thaketabbā. Sace pacchimā sarajā vātā vāyanti, pacchimā vātapānā taketabbā. Sace uttarā sarajā vātā vāyanti, uttarā vātapānā thaketabbā. Sace dakkhiṇā sarajā vātā vāyanti, dakkhiṇā vātapānā thaketabbā. Sace sītakālo hoti, divā vātapānā vivaritabbā, rattiṁ thaketabbā. Sace uṇhakālo hoti, divā vātapānā thaketabbā, rattiṁ vivaritabbā.

Sace pariveṇaṁ uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ. Sace koṭṭhako uklāpo hoti, koṭṭhako sammajjitabbo. Sace upaṭṭhānasālā uklāpā hoti, upaṭṭhānasālā sammajjitabbā. Sace aggisālā uklāpā hoti, aggisālā sammajjitabbā. Sace vaccakuṭi uklāpā hoti, vaccakuṭi sammajjitabbā. Sace pānīyaṁ na hoti, pānīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace paribhojanīyaṁ na hoti, paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ. Idaṁ kho bhikkhave āgantukānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ, yathā āgantukehi bhikkhūhi sammā vattitabbanti.

2. Āvāsikavattakathā

358. Tena kho pana samayena āvāsikā bhikkhū āgantuke bhikkhū disvā neva āsanaṁ paññapenti, na pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanīkkhipanti, na paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggaṇhanti, na pānīyena pucchanti[1], na vuḍḍhatarepi āgantuke bhikkhū abhivādenti, na senāsanaṁ paññapenti, ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma āvāsikā bhikkhū āgantuke bhikkhū disvā neva āsanaṁ paññapessanti, na pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipissanti,

1. Na pānīyena pucchanti, na paribhojanīyena pucchanti (Syā, Kaṁ)

na paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggahissanti, na pānīyena pucchissanti. Vuḍḍhatarepi āgantuke bhikkhū na abhivādessanti, na senāsanaṁ paññapessantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

359. Tena hi bhikkhave āvāsikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā āvāsikehi bhikkhūhi sammā vattitabbaṁ. Āvāsikena bhikkhave bhikkhunā āgantukaṁ bhikkhuṁ vuḍḍhataraṁ disvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ, pānīyena pucchitabbo[1], sace ussahati, upāhanā puñchitabbā, upāhanā puñchantena paṭhamaṁ sukkhena coḷakena puñchitabbā, pacchā allena, upāhanāpuñchanacoḷakaṁ dhovitvā[2] ekamantaṁ vissajjetabbaṁ.

Āgantuko bhikkhu vuḍḍhataro abhivādetabbo, senāsanaṁ paññapetabbaṁ "etaṁ te senāsanaṁ pāpuṇātī"ti. Ajjhāvuṭṭhaṁ vā anajjhāvuṭṭhaṁ vā ācikkhitabbaṁ, gocaro ācikkhitabbo, āgocaro ācikkhitabbo, sekkhasammatāni kulāni ācikkhitabbāni, vaccaṭṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ, passāvaṭṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ, pānīyaṁ ācikkhitabbaṁ, paribhojanīyaṁ ācikkhitabbaṁ, kattaradaṇḍo ācikkhitabbo, saṁghassa katikasaṇṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ "imaṁ kālaṁ pavisitabbaṁ, imaṁ kālaṁ nikkhamitabban"ti.

Sace navako hoti, nisinnakeneva ācikkhitabbaṁ "atra pattaṁ nikkhipāhi, atra cīvaraṁ nikkhipāhi, idaṁ āsanaṁ nisīdāhī"ti, pānīyaṁ ācikkhitabbaṁ, paribhojanīyaṁ ācikkhitabbaṁ, upāhanāpuñchanacoḷakaṁ ācikkhitabbaṁ, āgantuko bhikkhu navako abhivādāpetabbo, senāsanaṁ ācikkhitabbaṁ "etaṁ te senāsanaṁ pāpuṇātī"ti, ajjhāvuṭṭhaṁ vā anajjhāvuṭṭhaṁ vā ācikkhitabbaṁ, gocaro ācikkhitabbo, agocaro ācikkhitabbo, sekkhasammatāni kulāni ācikkhitabbāni, vaccaṭṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ, passāvaṭṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ, pānīyaṁ ācikkhitabbaṁ, paribhojanīyaṁ ācikkhitabbaṁ, kattaradaṇḍo ācikkhitabbo, saṁghassa katikasaṇṭhānaṁ ācikkhitabbaṁ "imaṁ kālaṁ pavisitabbaṁ, imaṁ kālaṁ nikkhamitabban"ti. Idaṁ kho

1. Pānīyena pucchitabbo, paribhojanīyena pucchitabbo (Syā)
2. Dhovitvā pīḷetvā (Syā)

bhikkhave āvāsikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ, yathā āvāsikehi bhikkhūhi sammā vattitabbanti.

3. Gamikavattakathā

360. Tena kho pana samayena gamikā bhikkhū dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ appaṭisāmetvā dvāravātapānaṁ vivaritvā senāsanaṁ anāpucchā pakkamanti, dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ nassati, senāsanaṁ aguttaṁ hoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma gamikā bhikkhū dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ appaṭisāmetvā dvāravātapānaṁ vivaritvā senāsanaṁ anāpucchā pakkamissanti, dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ nassati, senāsanaṁ aguttaṁ hotī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

361. Tena hi bhikkhave gamikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā gamikehi bhikkhūhi sammā vattitabbaṁ. Gamikena bhikkhave bhikkhunā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā dvāravātapānaṁ thaketvā senāsanaṁ āpucchā pakkamitabbaṁ[1]. Sace bhikkhu na hoti, sāmaṇero āpucchitabbo. Sace sāmaṇero na hoti, ārāmiko āpucchitabbo. Sace ārāmiko na hoti, upāsako āpucchitabbo. Sace na hoti bhikkhu vā sāmaṇero vā ārāmiko vā upāsako vā, catūsu pāsāṇesu mañcaṁ paññapetvā mañce mañcaṁ āropetvā pīṭhe pīṭhaṁ āropetvā senāsanaṁ upāri puñjaṁ karitvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā dvāravātapānaṁ thaketvā pakkamitabbaṁ. Sace vihāro ovassati, sace ussahati, chādetabbo, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho vihāro chādiyethā"ti, evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, yo deso anovassako hoti, tattha catūsu pāsāṇesu mañcaṁ paññapetvā mañce mañcaṁ āropetvā pīṭhe pīṭhaṁ āropetvā senāsanaṁ upari puñjaṁ karitvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā dvāravātapānaṁ thaketvā pakkamitabbaṁ. Sace sabbo vihāro ovassati, sace ussahati, senāsanaṁ gāmaṁ atiharitabbaṁ, ussukkaṁ vā

1. Āpucchitabbaṁ (Syā)

kātabbaṁ "kinti nu kho senāsanaṁ gāmaṁ atihariyethā"ti, evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, ajjhokāse catūsu pāsāṇesu mañcaṁ paññapetvā mañce mañcaṁ āropetvā pīṭhe pīṭhaṁ āropetvā senāsanaṁ upari puñjaṁ karitvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā tiṇena vā paṇṇena vā paṭicchādetvā pakkamitabbaṁ "appeva nāma aṅgānipi seseyyun"ti. Idaṁ kho bhikkhave gamikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ, yathā gamikehi bhikkhūhi sammā vattitabbanti.

4. Anumodanavattakathā

362. Tena kho pana samayena bhikkhū bhattagge na anumodanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā bhattagge na anumodissantī"ti. Assosuṁ kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave bhattagge anumoditun"ti. Atha kho tesaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "kena nu kho bhattagge anumoditabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave therena bhikkhunā bhattagge anumoditun"ti.

Tena kho pana samayena aññatarassa pūgassa saṁghabhattaṁ hoti, āyasmā Sāriputto saṁghatthero hoti, bhikkhū "Bhagavatā anuññātaṁ therena bhikkhunā bhattagge anumoditun"ti āyasmantaṁ Sāriputtaṁ ekakaṁ ohāya pakkamiṁsu. Atha kho āyasmā Sāriputto te manusse paṭisammoditvā pacchā ekako agamāsi. Addasā kho Bhagavā āyasmantaṁ Sāriputtaṁ dūratova ekakaṁ āgacchantaṁ, disvāna āyasmantaṁ Sāriputtaṁ etadavoca "kacci Sāriputta bhattaṁ iddhaṁ ahosī"ti. Iddhaṁ kho bhante bhattaṁ ahosi, api ca maṁ bhikkhū ekakaṁ ohāya pakkantāti. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nīdāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave bhattagge catūhi pañcahi therānutherehi bhikkhūhi āgametun"ti.

Tena kho pana samayena aññataro thero bhattagge vaccito āgamesi, so vaccaṁ saddhāretuṁ asakkonto mucchito papati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave sati karaṇīye ānantarikaṁ bhikkhuṁ āpucchitvā gantunti.

5. Bhattaggavattakathā

363. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dunnivatthā duppārutā anākappasampannā bhattaggaṁ gacchanti, vokkammapi therānaṁ bhikkhūnaṁ purato purato gacchanti, therepi bhikkhū anupakhajja nisīdanti, navepi bhikkhū āsanena paṭibāhanti, saṁghāṭimpi ottharitvā antaraghare nisīdanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū dunnivatthā duppārutā anākappasampannā bhattaggaṁ gacchissanti, vokkammapi therānaṁ bhikkhūnaṁ purato purato gacchissanti, therepi bhikkhū anupakhajja nisīdissanti, navepi bhikkhū āsanenapi paṭibāhissanti, saṁghāṭimpi ottharitvā antaraghare nisīdissantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhū dunnivatthā duppārutā anākappasampannā bhattaggaṁ gacchanti, vokkammapi therānaṁ bhikkhūnaṁ purato purato gacchanti, therepi bhikkhū anupakhajja nisīdanti, navepi bhikkhū āsanena paṭibāhanti, saṁghāṭimpi ottharitvā antaraghare nisīdantīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

364. Tena hi bhikkhave bhikkhūnaṁ bhattaggavattaṁ paññapessāmi, yathā bhikkhūhi bhattagge sammā vattitabbaṁ. Sace ārāme kālo ārocito hoti, timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā sādhukaṁ ataramānena gāmo pavisitabbo.

Na vokkamma therānaṁ bhikkhūnaṁ purato purato gantabbaṁ, suppaṭicchannena antaraghare gantabbaṁ, susaṁvutena antaraghare gantabbaṁ, okkhittacakkhunā antaraghare gantabbaṁ, na ukkhittakāya antaraghare gantabbaṁ, na ujjagghikāya antaraghare gantabbaṁ, appasaddena antaraghare gantabbaṁ, na kāyappacālakaṁ antaraghare

gantabbaṁ, na bāhuppacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na sīsappacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na khambhakatena antaraghare gantabbaṁ, na oguṇṭhitena antaraghare gantabbaṁ, na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṁ.

Suppaṭicchannena antaraghare nisīditabbaṁ, susaṁvutena antaraghare nisīditabbaṁ okkhittacakkhunā antaraghare nisīditabbaṁ, na ukkhittakāya antaraghare nisīditabbaṁ, na ujjagghikāya antaraghare nisīditabbaṁ, appasaddena antaraghare nisīditabbaṁ, na kāyappacālakaṁ antaraghare nisīditabbaṁ, na bāhuppacālakaṁ antaraghare nisīditabbaṁ, na sīsappacālakaṁ antaraghare nisīditabbaṁ, na khambhakatena antaraghare nisīditabbaṁ, na oguṇṭhitena antaraghare nisīditabbaṁ, na pallatthikāya antaraghare nisīditabbaṁ, na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ, na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā, na saṁghāṭiṁ ottharitvā antaraghare nisīditabbaṁ.

Udake diyyamāne ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā udakaṁ paṭiggahetabbaṁ, nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena patto dhovitabbo. Sace udakappaṭiggāhako hoti, nīcaṁ katvā udakappaṭiggahe udakaṁ āsiñcitabbaṁ "mā udakappaṭiggāhako udakena osiñci[1], mā sāmantā bhikkhū udakena osiñciṁsu[2], mā saṁghāṭi udakena osiñcī"ti. Sace udakappaṭiggāhako na hoti, nīcaṁ katvā chamāya udakaṁ āsiñcitabbaṁ "mā sāmantā bhikkhū udakena osiñciṁsu, mā saṁghāṭi udakena osiñcī"ti.

Odane diyyamāne ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā odano paṭiggahetabbo, sūpassa okāso kātabbo. Sace hoti sappi vā telaṁ vā uttaribhaṅgaṁ vā, therena vattabbo "sabbesaṁ samakaṁ sampādehī"ti. Sakkaccaṁ piṇḍapāto paṭiggahetabbo, pattasaññinā piṇḍapāto paṭiggahetabbo, samasūpako piṇḍapāto paṭiggahetabbo, samatittiko piṇḍapāto paṭiggahetabbo.

Na tāva therena bhuñjitabbaṁ, yāva na sabbesaṁ odano sampatto hoti, sakkaccaṁ piṇḍapāto bhuñjitabbo, pattasaññinā piṇḍapāto bhuñjitabbo, sapadānaṁ piṇḍapāto bhuñjitabbo, samasūpako piṇḍapāto

1. Osiñciyyī (Ka)
2. Osiñciyyiṁsu (Ka)

bhuñjitabbo, na thūpakato omadditvā piṇḍapāto bhuñjitabbo, na sūpaṁ vā byañjanaṁ vā odanena paṭicchādetabbaṁ bhiyyokamyataṁ upādāya, na sūpaṁ vā odanaṁ vā agilānena attano atthāya viññāpetvā bhuñjitabbaṁ, na ujjhānasaññinā paresaṁ patto oloketabbo, nātimahanto kabaḷo kātabbo, paṭimaṇḍalo ālopo kātabbo, na anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṁ vivaritabbaṁ, na bhuñjamānena sabbo hattho mukhe pakkhipitabbo, na sakabaḷena mukhena byāharitabbaṁ, na piṇḍukkhepakaṁ bhuñjitabbaṁ, na kabaḷāvacchedakaṁ bhuñjitabbaṁ, na avagaṇḍakārakaṁ bhuñjitabbaṁ, na hatthaniddhunakaṁ bhuñjitabbaṁ, na sitthāvakārakaṁ bhuñjitabbaṁ, na jīvhānicchārakaṁ bhuñjitabbaṁ, na capucapukārakaṁ bhuñjitabbaṁ, na surusurukārakaṁ bhuñjitabbaṁ, na hatthanillehakaṁ bhuñjitibbaṁ, na pattanillehakaṁ bhuñjitabbaṁ, na oṭṭhanillehakaṁ bhuñjitabbaṁ.

Na sāmisena hatthena pānīyathālako paṭiggahetabbo, na tāva therena udakaṁ paṭiggahetabbaṁ, yāva na sabbeva bhuttāvino honti, udake diyyamāne ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā udakaṁ paṭiggahetabbaṁ, nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena patto dhovitabbo. Sace udakappaṭiggāhako hoti, nīcaṁ katvā udakappaṭiggahe udakaṁ āsiñcitabbaṁ "mā udakappaṭiggāhako udakena osiñci, mā sāmantā bhikkhū udakena osiñciṁsu, mā saṁghāṭi udakena osiñcī"ti. Sace udakappaṭiggāhako na hoti, nīcaṁ katvā chamāya udakaṁ āsiñcitabbaṁ "mā sāmantā bhikkhū udakena osiñciṁsu, mā saṁghāṭi udakena osiñcī"ti, na sasitthakaṁ pattadhovanaṁ antaraghare chaḍḍetabbaṁ.

Nivattantena navakehi bhikkhūhi paṭhamataraṁ nivattitabbaṁ, pacchā therehi, suppaṭicchannena antaraghare gantabbaṁ, susaṁvutena antaraghare gantabbaṁ, okkhittacakkhunā antaraghare gantabbaṁ, na ukkhittakāya antaraghare gantabbaṁ, na ujjagghikāya antaraghare gantabbaṁ, appasaddena antaraghare gantabbaṁ, na kāyappacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na bāhuppacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na sīsappacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na khambhakatena antaraghare gantabbaṁ, na oguṇṭhitena antaraghare gantabbaṁ, na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṁ. Idaṁ kho bhikkhave bhikkhūnaṁ bhattaggavattaṁ, yathā bhikkhūhi bhattagge sammā vattitabbanti.

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito.

6. Piṇḍacārikavattakathā

365. Tena kho pana samayena piṇḍacārikā bhikkhū dunnivatthā duppārutā anākappasampannā piṇḍāya caranti, asallakkhetvāpi nivesanaṁ pavisanti, asallakkhetvāpi nikkhamanti, atisahasāpi pavisanti, atisahasāpi nikkhamanti, atidūrepi tiṭṭhanti, accāsannepi tiṭṭhanti, aticirampi tiṭṭhanti, atilahumpi nivattanti, aññataropi piṇḍacāriko bhikkhu asallakkhetvā nivesanaṁ pāvisi, so ca dvāraṁ maññamāno aññataraṁ ovarakaṁ pāvisi, tasmiṁpi ovarake itthī naggā uttānā nipannā hoti. Addasā kho so bhikkhu taṁ itthiṁ naggaṁ uttānaṁ nipannaṁ, disvāna "nayidaṁ dvāraṁ, ovarakaṁ idan"ti tamhā ovarakā nikkhami. Addasā kho tassā itthiyā sāmiko taṁ itthiṁ naggaṁ uttānaṁ nipannaṁ, disvāna "iminā me bhikkhunā pajāpati dūsitā"ti taṁ bhikkhuṁ gahetvā ākoṭesi. Atha kho sā itthī tena saddena paṭibujjhitvā taṁ purisaṁ etadavoca "kissa tvaṁ ayya imaṁ bhikkhuṁ ākoṭesī"ti. Imināsi tvaṁ bhikkhunā dūsitāti. "Nāhaṁ ayya iminā bhikkhunā dūsitā, akārako so bhikkhū"ti taṁ bhikkhuṁ muñcāpesi. Atha kho so bhikkhu ārāmaṁ gantvā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Ye te bhikkū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma piṇḍacārikā bhikkhū dunnivatthā duppārutā anākappasampannā piṇḍāya carissanti, asallakkhetvāpi nivesanaṁ pavisissanti, asallakkhetvāpi nikkhamissanti, atisahasāpi pavisissanti, atisahasāpi nikkhamissanti, atidūrepi tiṭṭhissanti, accāsannepi tiṭṭhissanti, aticirampi tiṭṭhissanti, atilahumpi nivattissantī"ti. Atha kho te bhikkhu Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

366. Tena hi bhikkhave piṇḍacārikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā piṇḍacārikehi bhikkhūhi sammā vattitabbaṁ. Piṇḍacārikena bhikkhave bhikkhunā "idāni gāmaṁ pavisissāmī"ti timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhitaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā sādhukaṁ ataramānena gāmo pavisitabbo.

Suppaṭicchannena antaraghare gantabbaṁ, susaṁvutena antareghare gantabbaṁ, okkhittacakkhunā antaraghare gantabbaṁ, na ukkhittakāya antaraghare gantabbaṁ, na ujjagghikāya antaraghare gantabbaṁ, appasaddena antaraghare gantabbaṁ, na kāyappacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na bāhuppacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na sīsappacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na khambhakatena antaraghare gantabbaṁ, na oguṇṭhitena antaraghare gantabbaṁ, na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṁ.

Nivesanaṁ pavisantena sallekkhetabbaṁ "iminā pavisissami, iminā nikkhamissāmī"ti, nātisahasā pavisitabbaṁ, nātisahasā nikkhamitabbaṁ, nātidūre ṭhātabbaṁ, nāccāsanne ṭhātabbaṁ, nāticiraṁ ṭhātabbaṁ, nātilahuṁ nivattitabbaṁ, ṭhitakena sallakkhetabbaṁ "bhikkhaṁ dātukāmā vā adātukāmā vā"ti. Sace kammaṁ vā nikkhipati, āsanā vā vuṭṭhāti, kaṭacchuṁ vā parāmasati, bhājanaṁ vā parāmasati, ṭhapeti[1] vā, "dātukāmassā"ti[2] ṭhātabbaṁ, bhikkhāya diyyamānāya vāmena hatthena saṁghāṭiṁ uccāretvā dakkhiṇena hatthena pattaṁ paṇāmetvā ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā bhikkhā paṭiggahetabbā, na ca bhikkhādāyikāya mukhaṁ ulloketabbaṁ[3], sallakkhetabbaṁ "sūpaṁ dātukāmā vā adātukāmā vā"ti. Sace kaṭacchuṁ vā parāmasati, bhājanaṁ vā parāmasati, ṭhapeti vā, "dātukāmassā"ti ṭhātabbaṁ, bhikkhāya dinnāya saṁghāṭiyā pattaṁ paṭicchādetvā sādhukaṁ ataramānena nivattitabbaṁ.

Suppaṭicchannena antaraghare gantabbaṁ, susaṁvutena antaraghare gantabbaṁ, okkhittacakkhunā antaraghare gantabbaṁ, na ukkhittakāya antaraghare gantabbaṁ, na ujjagghikāya antaraghare gantabbaṁ, appasaddena antaraghare gantabbaṁ, na kāyappacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na bāhuppacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na sīsappacālakaṁ antaraghare gantabbaṁ, na khambhakatena antaraghare gantabbaṁ, na oguṇṭhitena antaraghare gantabbaṁ, na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṁ, yo paṭhamaṁ gāmato piṇḍāya paṭikkamati, tena āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, avakkārapāti dhovitvā upaṭṭhāpetabbā, pānīyaṁ paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ, yo pacchā gāmato piṇḍāya paṭikkamati, sace hoti bhuttāvaseso, sace ākaṅkhati,

1. Ṭhāpeti (Ka) 2. Dātukāmiyāti (Syā), dātukāmā viyāti (Sī) 3. Oloketabbaṁ (Syā)

bhuñjitabbaṁ, no ce ākaṅkhati, appaharite vā chaḍḍetabbaṁ, appāṇake vā udake opilāpetabbaṁ, tena āsanaṁ uddharitabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ paṭisāmetabbaṁ, avakkārapāti dhovitvā paṭisāmetabbā, pānīyaṁ paribhojanīyaṁ paṭisāmetabbaṁ, bhattaggaṁ sammajjitabbaṁ, yo passati pānīyaghaṭaṁ vā paribhojanīyaghaṭaṁ vā vaccaghaṭaṁ vā rittaṁ tucchaṁ, tena upaṭṭhāpetabbaṁ. Sacassa hoti, avisayhaṁ, hatthavikārena dutiyaṁ āmantetvā hatthavilaṅghakena upaṭṭhāpetabbaṁ, na ca tappaccayā vācā bhinditabbā. Idaṁ kho bhikkhave piṇḍacārikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ, yathā piṇḍacārikehi bhikkhūhi sammā vattitabbanti.

7. Āraññikavattakathā

367. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū araññe viharanti, te neva pānīyaṁ upaṭṭhāpenti, na paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpenti, na aggiṁ upaṭṭhāpenti, na araṇisahitaṁ upaṭṭhāpenti, na nakkhattapadāni jānanti, na disābhāgaṁ jānanti. Corā tattha gantvā te bhikkhū etadavocuṁ "atthi bhante pānīyan"ti. Natthāvusoti. Atthi bhante paribhojanīyanti. Nattāvusoti. Atthi bhante aggīti. Natthāvusoti. Atthi bhante araṇisahitanti. Natthāvusoti. ( )[1] kenajja bhante yuttanti. Na kho mayaṁ āvuso jānāmāti. Katamāyaṁ bhante disāti. Na kho mayaṁ āvuso jānāmāti. Atha kho te corā "nevimesaṁ pānīyaṁ atthi, na paribhojanīyaṁ atthi, na aggi atthi, na araṇisahitaṁ atthi, na nakkhattapadāni jānanti, na disābhāgaṁ jānanti, corā ime, nayime bhikkhū"ti ākoṭetvā pakkamiṁsu. Atha kho te bhikkhū bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesuṁ. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

368. Tena hi bhikkhave āraññikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ paññapessāmi, yathā āraññikehi bhikkhūhi sammā vattitabbaṁ. Āraññikena bhikkhave bhikkhunā kālasseva uṭṭhāya pattaṁ thavikāya pakkhipitvā aṁse

1. (Atthi bhante nakkhattapadānīti, na jānāma āvusoti, atthi bhante disābhāganti, na jānāma āvusoti.) Sī, Vimatiṭīkāya pana sameti.

ālaggetvā cīvaraṁ khandhe karitvā upāhanā ārohitvā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ paṭisāmetvā dvāravātapānaṁ thaketvā senāsanā otaritabbaṁ. "Idāni gāmaṁ pavisissāmī"ti upāhanā omuñcitvā nīcaṁ katvā papphoṭetvā thavikāya pakkhipitvā aṁse ālaggetvā timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā sādhukaṁ ataramānena gāmo pavisitabbo, suppaṭicchannena antaraghare gantabbaṁ -pa- na khambhakatena antaraghare gantabbaṁ, na oguṇṭhitena antaraghare gantabbaṁ, na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṁ.

Nivesanaṁ pavisantena sallakkhetabbaṁ "iminā pavisissāmi, iminā nikkhamissāmī"ti. Nātisahasā pavisitabbaṁ, nātisahasā nikkhamitabbaṁ, nātidūre ṭhātabbaṁ, nāccāsanne ṭhātabbaṁ, nāticiraṁ ṭhātabbaṁ, nātilahuṁ nivattitabbaṁ, ṭhitakena sallakkhetabbaṁ "bhikkhaṁ dātukāmā vā adātukāmāvā"ti. Sace kammaṁ vā nikkhipati, āsanā vā vuṭṭhāti, kaṭacchuṁ vā parāmasati, bhājanaṁ vā parāmasati, ṭhapeti vā, "dātukāmassā"ti ṭhātabbaṁ, bhikkhāya diyyamānāya vāmena hatthena saṁghāṭiṁ uccāretvā dakkhiṇena hatthena pattaṁ paṇāmetvā ubhohi hatthehi pattaṁ paṭiggahetvā bhikkhā paṭiggahetabbā, na ca bhikkhādāyikāya mukhaṁ ulloketabbaṁ, sallakkhetabbaṁ "sūpaṁ dātukāmā vā adātukāmā vā"ti. Sace kaṭacchu vā parāmasati, bhājanaṁ vā parāmasati, ṭhapeti vā, "dātukāmassā"ti ṭhātabbaṁ. Bhikkhāya dinnāya saṁghāṭiyā pattaṁ paṭicchādetvā sādhukaṁ ataramānena nivattitabbaṁ.

Suppaṭicchannena antaraghare gantabbaṁ -pa- na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṁ. Gāmato nikkhamitvā pattaṁ thavikāya pakkhipitvā aṁse ālaggetvā cīvaraṁ saṅgharitvā sīse karitvā upāhanā ārohitvā gantabbaṁ.

Āraññikena bhikkhave bhikkhunā pānīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ, paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ, aggi upaṭṭhāpetabbo, araṇisahitaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ, kattaradaṇḍo upaṭṭhāpetabbo, nakkhattapadāni uggahetabbāni sakalāni vā ekadesāni vā, disākusalena bhavitabbaṁ. Idaṁ kho bhikkhave āraññikānaṁ bhikkhūnaṁ vattaṁ, yathā āraññikehi bhikkhūhi sammā vattitabbanti.

8. Senāsanavattakathā

369. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ajjhokāse cīvarakammaṁ karonti. Chabbaggiyā bhikkhū paṭivāte aṅgaṇe[1] senāsanaṁ papphoṭesuṁ, bhikkhū rajena okiriṁsu. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū paṭivāte aṅgaṇe senāsanaṁ papphoṭessanti, bhikkhū rajena okiriṁsū"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhū paṭivāte aṅgaṇe senāsanaṁ papphoṭenti, bhikkhū rajena okiriṁsūti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ katvā bhikkhū āmantesi—

370. Tena hi bhikkhave bhikkhūnaṁ senāsanavattaṁ paññapessāmi, yathā bhikkhūhi senāsane sammā vattitabbaṁ. Yasmiṁ vihāre viharati, sace so vihāro uklāpo hoti, sace ussahati sodhetabbo, * vihāraṁ sodhentena paṭhamaṁ pattacīvaraṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, bhisibibbohanaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañco nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighasantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, pīṭhaṁ nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañcapaṭipādakā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbā, kheḷamallako nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, apassenaphalakaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, bhūmattharaṇaṁ yathāpaññattaṁ sallakkhetvā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ. Sace vihāre santānakaṁ hoti, ullokā paṭhamaṁ ohāretabbaṁ, ālokasandhikaṇṇabhāgā pamajjitabbā. Sace gerukaparikammakatā bhitti kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace kāḷavaṇṇakatā bhūmi kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace akatā hoti bhūmi, udakena paripphositvā paripphositvā sammajjitabbā "mā vihāro rajena uhaññī"ti, saṅkāraṁ vicinitvā ekamantaṁ chaḍḍetabbaṁ.

---

1. Paṅgaṇe (Sī, Syā)

* Vi 3. 60, 65; Vi 4. 375 piṭṭhādīsupi.

Na bhikkhusāmantā senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, na vihārasāmantā senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, na pānīyasāmantā senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, na paribhojanīyasāmantā senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, na paṭivāte aṅgaṇe senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ, adhovāte senāsanaṁ papphoṭetabbaṁ.

Bhūmattharaṇaṁ ekamantaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ, paññapetabbaṁ, mañcapaṭipādakā ekamantaṁ otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbā, mañco ekamantaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbo, pīṭhaṁ ekamantaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, bhisibibbohanaṁ ekamantaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ ekamantaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, kheḷamallako ekamantaṁ otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbo, apassenaphalakaṁ ekamantaṁ otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbaṁ. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ.

Sace puratthimā sarajā vātā vāyanti, puratthimā vātapānā thaketabbā. Sace pacchimā sarajā vātā vāyanti, pacchimā vātapānā thaketabbā. Sace uttarā sarajā vātā vāyanti, uttarā vātapānā thaketabbā. Sace dakkhiṇā sarajā vātā vāyanti, dakkhiṇā vātapānā thaketabbā. Sace sītakālo hoti, divā vātapānā vivaritabbā rattiṁ thaketabbā. Sace uṇhakālo hoti, divā vātapānā thaketabbā, rattiṁ vivaritabbā.

Sace pariveṇaṁ uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ. Sace koṭṭhako uklāpo hoti, koṭṭhako sammajjitabbo. Sace upaṭṭhānasālā uklāpā hoti, upaṭṭhānasālā sammajjitabbo. Sace aggisālā uklāpā hoti, aggisālā sammajjitabbā. Sace vaccakuṭi uklāpā hoti, vaccakuṭi sammajjitabbā. Sace pānīyaṁ na hoti, pānīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace paribhojanīyaṁ na hoti, paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

Sace vuḍḍhena saddhiṁ ekavihāre viharati, na vuḍḍhaṁ anāpucchā uddeso dātabbo, na paripucchā dātabbā, na sajjhāyo kātabbo, na dhammo bhāsitabbo, na padīpo kātabbo, na padīpo vijjhāpetabbo, na vātapānā vivaritabbā, na vātapānā thaketabbā. Sace vuḍḍhena saddhiṁ ekacaṅkame caṅkamati, yena vuḍḍho tena parivattitabbaṁ, na ca vuḍḍho saṁghāṭikaṇṇena ghaṭṭetabbo. Idaṁ kho bhikkhave bhikkhūnaṁ senāsanavattaṁ, yathā bhikkhūhi senāsane sammā vattitabbanti.

9. Jantāgharavattakathā

371. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jantāghare therehi bhikkhūhi nivāriyamānā anādariyaṁ paṭicca pahūtaṁ kaṭṭhaṁ āropetvā aggiṁ datvā dvāraṁ thaketvā dvāre nisīdanti, bhikkhū[1] uṇhābhitattā dvāraṁ alabhamānā mucchitā papatanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jantāghare therehi bhikkhūhi nivāriyamānā anādariyaṁ paṭicca pahūtaṁ kaṭṭhaṁ āropetvā aggiṁ datvā dvāraṁ thaketvā dvāre nisīdissanti, bhikkhū uṇhābhitattā dvāraṁ alabhamānā mucchitā papatantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhū jantāghare therehi bhikkhūhi nivāriyamānā anādariyaṁ paṭicca pahūtaṁ kaṭṭhaṁ āropetvā aggiṁ datvā dvāraṁ thaketvā dvāre nisīdanti, bhikkhū uṇhābhitattā dvāraṁ alabhamānā mucchitā papatantīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

1. Therā ca bhikkhū (Syā, Kaṁ)

na bhikkhave jantāghare therena bhikkhunā nivāriyamānena anādariyaṁ paṭicca pahūtaṁ kaṭṭhaṁ āropetvā aggi dātabbo, yo dadeyya, āpatti dukkaṭassa. Na bhikkhave dvāraṁ thaketvā dvāre nisīditabbaṁ, yo nisīdeyya, āpatti dukkaṭassa.

372. Tena hi bhikkhave bhikkhūnaṁ jantāgharavattaṁ paññapessāmi, yathā bhikkhūhi jantāghare sammā vattitabbaṁ. Yo paṭhamaṁ jantāgharaṁ gacchati, sace chārikā ussannā hoti, chārikā chaḍḍetabbā. Sace jantāgharaṁ uklāpaṁ hoti, jantāgharaṁ sammajjitabbaṁ. Sace paribhaṇḍaṁ uklāpaṁ hoti, paribhaṇḍaṁ sammajjitabbaṁ. Sace pariveṇaṁ uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ. Sace koṭṭhako uklāpo hoti, koṭṭhako sammajjitabbo. Sace jantāgharasālā uklāpā hoti, jantāgharasālā sammajjitabbā.

Cuṇṇaṁ sannetabbaṁ, mattikā temetabbā, udakadoṇikāya udakaṁ āsiñcitabbaṁ, jantāgharaṁ pavisantena mattikāya mukhaṁ makkhetvā purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ, na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā. Sace ussahati, jantāghare therānaṁ bhikkhunaṁ parikammaṁ kātabbaṁ, jantāgharā nikkhamantena jantāgharapīṭhaṁ ādāya purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharā nikkhamitabbaṁ. Sace ussahati, udakepi therānaṁ bhikkhūnaṁ parikammaṁ kātabbaṁ, na therānaṁ bhikkhūnaṁ puratopi nahāyitabbaṁ, na uparitopi nahāyitabbaṁ, nahātena uttarantena otarantānaṁ maggo dātabbo. Yo pacchā jantāgharā nikkhamati, sace jantāgharaṁ cikkhallaṁ hoti, dhovitabbaṁ, mattikādoṇikaṁ dhovitvā jantāgharapīṭhaṁ paṭisāmetvā aggiṁ vijjhāpetvā dvāraṁ thaketvā pakkamitabbaṁ. Idaṁ kho tikkhave bhikkhūnaṁ jantāgharavattaṁ, yathā bhikkhūhi jantāghare sammā vattitabbanti.

10. Vaccakuṭivattatathā

373. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu brāhmaṇajātiko vaccaṁ katvā na icchati ācametuṁ "ko imaṁ vasalaṁ duggandhaṁ

āmasissatī"ti[1]. Tassa vaccamagge kimi saṇṭhāti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Kiṁ pana tvaṁ āvuso vaccaṁ katvā na ācamesīti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhu vaccaṁ katvā na ācamessatī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira tvaṁ bhikkhu vaccaṁ katvā na ācamesīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave vaccaṁ katvā sati udake nācametabbaṁ, yo nācameyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Tena kho pana samayena bhikkhū vaccakuṭiyā yathāvuḍḍhaṁ vaccaṁ karonti, navakā bhikkhū paṭhamataraṁ āgantvā vaccitā āgamenti, te vaccaṁ sandhārentā mucchitā papatanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa-. Na bhikkhave vaccakuṭiyā yathāvuḍḍhaṁ vacco kātabbo, yo kareyya āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave āgatapaṭipāṭiyā vaccaṁ kātunti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū atisahasāpi vaccakuṭiṁ pavisanti, ubbhajitvāpi[2] pavisanti, nitthunantāpi vaccaṁ karonti, dantakaṭṭhaṁ khādantāpi vaccaṁ karonti, bahiddhāpi vaccadoṇikāya vaccaṁ karonti, bahiddhāpi passāvadoṇikāya passāvaṁ karonti, passāvadoṇikāyapi kheḷaṁ karonti, pharusenapi kaṭṭhena avalekhanti, avalekhanakaṭṭhampi vaccakūpamhi pātenti, atisahasāpi nikkhamanti, ubbhajitvāpi nikkhamanti, capucapukārakampi ācamenti, ācamanasarāvakepi udakaṁ sesenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū atisahasāpi vaccakuṭiṁ pavisissanti, ubbhajitvāpi pavisissanti, nitthunantāpi vaccaṁ karissanti, dantakaṭṭhaṁ khādantāpi vaccaṁ karissanti, bahiddhāvi vaccadoṇikāya vaccaṁ karissanti, bahiddhāpi passāvadoṇikāya passāvaṁ karissanti, passāvadoṇikāyapi kheḷaṁ karissanti, pharusenapi kaṭṭhena avalekhissanti, avalekhanakaṭṭhampi vaccakūpamhi pātessanti, atisahasāpi nikkhamissanti, ubbhajitvāpi nikkhamissanti, capucapukārakampi ācamessanti, ācamanasarāvakepi udakaṁ sesessantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato

1. Ācamissatīti (Ka)
2. Ubbhujjitvāpi (Sī), ubbhujitvā (Syā)

etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave -pa-. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

374. Tena hi bhikkhave bhikkhūnaṁ vaccakuṭivattaṁ paññapessāmi, yathā bhikkhūhi vaccakuṭiyā sammā vattitabbaṁ. Yo vaccakuṭiṁ gacchati, tena bahi ṭhitena[1] ukkāsitabbaṁ, anto nisinnenapi ukkāsitabbaṁ, cīvaravaṁse vā cīvararajjuyā vā cīvaraṁ nikkhipitvā sādhukaṁ ataramānena vaccakuṭi pavisitabbā, nātisahasā pavisitabbā, na ubbhajitvā pavisitabbā, vaccapādukāya ṭhitena ubbhajitabbaṁ, na nitthunantena vacco kātabbo, na dantakaṭṭhaṁ khādantena vacco kātabbo, na bahiddhā vaccadoṇikāya vacco kātabbo, na bahiddhā passāvadoṇikāya passāvo kātabbo, na passāvadoṇikāya kheḷo kātabbo, na pharusena kaṭṭhena avalekhitabbaṁ, na avalekhanakaṭṭhaṁ vaccakūpamhi pātetabbaṁ, vaccapādukāya ṭhitena paṭicchādetabbaṁ, nātisahasā nikkhamitabbaṁ, na ubbhajitvā nikkhamitabbaṁ, ācamanapādukāya ṭhitena ubbhajitabbaṁ, na capucapukārakaṁ ācametabbaṁ, na ācamanasarāvake udakaṁ sesetabbaṁ, ācamanapādukāya ṭhitena paṭicchādetabbaṁ.

Sace vaccakuṭi uhatā[2] hoti, dhovitabbā. Sace avalekhanapidharo pūro hoti, avalekhanakaṭṭhaṁ chaḍḍetabbaṁ. Sace vaccakuṭi uklāpā hoti, vaccakuṭi sammajjitabbā. Sace paribhaṇḍaṁ uklāpaṁ hoti, paribhaṇḍaṁ sammajjitabbaṁ. Sace pariveṇaṁ uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ. Sace koṭṭhako uklāpo hoti, koṭṭhako sammajjitabbo. Sace ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ. Idaṁ kho bhikkhave bhikkhūnaṁ vaccakuṭivattaṁ, yathā bhikkhūhi vaccakuṭiyā sammā vattitabbanti.

11. Upajjhāyavattakathā

375. Tena kho pana samayena saddhivihārikā upajjhāyesu na sammā vattanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma saddhivihārikā upajjhāyesu na sammā vattissantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave saddhivihārikā upajjhāyesu na sammā vattantīti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi

---

1. Bahi ṭhitena (Sī, Ka) 2. Ūhatā (Sī, Syā)

Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave saddhivihārikā upajjhāyesu na sammā vattissanti. Netaṁ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kataṁ katvā bhikkhū āmantesi—

376. Tena hi bhikkhave saddhivihārikānaṁ upajjhāyesu vattaṁ paññapessāmi, yathā saddhivihārikehi upajjhāyesu sammā vattitabbaṁ. * Saddhivihārikena bhikkhave upajjhāyamhi sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—

Kālasseva uṭṭhāya upāhanā omuñcitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā dantakaṭṭhaṁ dātabbaṁ, mukhodakaṁ dātabbaṁ āsanaṁ paññapetabbaṁ. Sace yāgu hoti, bhājanaṁ dhovitvā yāgu upanāmetabbā, yāguṁ pītassa udakaṁ datvā bhājanaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā paṭisāmetabbaṁ, upajjhāyamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ. Sace so deso uklāpo hoti, so deso sammajjitabbo.

Sace upajjhāyo gāmaṁ pavisitukāmo hoti, nivāsanaṁ dātabbaṁ, paṭinivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ, kāyabandhanaṁ dātabbaṁ, saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo dātabbā, dhovitvā patto sodako[1] dātabbo. Sace upajjhāyo pacchāsamaṇaṁ ākaṅkhati, timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā upajjhāyassa pacchāsamaṇena hotabbaṁ, nātidūre gantabbaṁ, nāccāsanne gantabbaṁ, pattapariyāpannaṁ paṭiggahetabbaṁ, na upajjhāyassa bhaṇamānassa antarantarā kathā opātetabbā, upajjhāyo āpattisāmantā bhaṇamāno nivāretabbo.

Nivattantena paṭhamataraṁ āgantvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ paṭinivāsanaṁ dātabbaṁ, nivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ. Sace cīvaraṁ sinnaṁ hoti. Muhuttaṁ uṇhe otāpetabbaṁ, na ca uṇhe cīvaraṁ nidahitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharantena caturaṅgulaṁ kaṇṇaṁ ussāretvā cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ "mā majjhe bhaṅgo ahosī"ti, obhoge kāyabandhanaṁ kātabbaṁ.

---

* Vi 3. 58 piṭṭhepi.

1. Sa-udako (Ka)

Sace piṇḍapāto hoti, upajjhāyo ca bhuñjitukāmo hoti, udakaṁ datvā piṇḍapāto upanāmetabbo, upajjhāyo pānīyena pucchitabbo, bhuttāvissa udakaṁ datvā pattaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā vodakaṁ katvā muhuttaṁ uṇhe otāpetabbo, na ca uṇhe patto nidahitabbo. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ pattaṁ nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ. Upajjhāyamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ paṭisāmetabbaṁ. Sace so deso uklāpo hoti, sodeso sammajjitabbo.

Sace upajjhāyo nahāyitukāmo hoti, nahānaṁ paṭiyādetabbaṁ. Sace sītena attho hoti, sītaṁ paṭiyādetabbaṁ. Sace uṇhena attho hoti, uṇhaṁ paṭiyādetabbaṁ.

Sace upajjhāyo jantāgharaṁ pavisitukāmo hoti, cuṇṇaṁ sannetabbaṁ, mattikā temetabbā, jantāgharapīṭhaṁ ādāya upajjhāyassa piṭṭhito piṭṭhito gantvā jantāgharapīṭhaṁ datvā cīvaraṁ paṭiggahetvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, cuṇṇaṁ dātabbaṁ, mattikā dātabbā. Sace ussahati, jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, jantāgharaṁ pavisantena mattikāya mukhaṁ makkhetvā purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ, na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā, jantāghare upajjhāyassa parikammaṁ kātabbaṁ, jantāgharā nikkhamantena jantāgharapīṭhaṁ ādāya purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharā nikkhamitabbaṁ.

Udakepi upajjhāyassa parikammaṁ kātabbaṁ, nahātena paṭhamataraṁ uttaritvā attano gattaṁ vodakaṁ katvā nivāsetvā upajjhāyassa gattato udakaṁ pamajjitabbaṁ, nivāsanaṁ dātabbaṁ, saṁghāṭi dātabbo, jantāgharapīṭhaṁ ādāya paṭhamataraṁ āgantvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapiṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, upajjhāyo pānīyena pucchitabbo. Sace uddisāpetukāmo hoti uddisitabbo. Sace paripucchitukāmo hoti paripucchitabbo.

Yasmiṁ vihāre upajjhāyo viharati, sace so vihāro uklāpo hoti, sace ussahati, sodhetabbo, vihāraṁ sodhentena paṭhamaṁ pattacīvaraṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, bhisibibbohanaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañco nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, pīṭhaṁ nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañcapaṭipādakā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbā, kheḷamallako nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, apassenaphalakaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ bhūmattharaṇaṁ yathāpaññattaṁ sallakkhetvā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ. Sace vihāre santānakaṁ hoti, ullokā paṭhamaṁ ohāretabbaṁ, ālokasandhikaṇṇabhāgā pamajjitabbā. Sace gerukaparikammakatā bhitti kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace kāḷavaṇṇakatā bhūmi kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace akatā hoti bhūmi, udakena paripphositvā paripphositvā sammajjitabbā "mā vihāro rajena uhaññī"ti, saṅkāraṁ vicinitvā ekamantaṁ chaḍḍetabbaṁ.

Bhūmattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, mañcapaṭipādakā otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbā, mañco otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbo, pīṭhaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, bhisibibbohanaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, kheḷamallako otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbo, apassenaphalakaṁ otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbaṁ, pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā

patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo, cīvaraṁ nikkhipantena ekena hathena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaraṁvaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ.

Sace puratthimā sarajā vātā vāyanti, puratthimā vātapānā thaketabbā. Sace pacchimā sarajā vātā vāyanti, pacchimā vātapānā thaketabbā. Sace uttarā sarajā vātā vāyanti, uttarā vātapānā thaketabbā. Sace dakkhiṇā sarajā vātā vāyanti, dakkhiṇā vātapānā thaketabbā. Sace sītakālo hoti, divā vātapānā vivaritabbā, rattiṁ thaketabbā. Sace uṇhakālo hoti, divā vā tapānā thaketabbā, rattiṁ vivaritabbā.

Sace pariveṇaṁ uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ. Sace koṭṭhako uklāpo hoti, koṭṭhako sammajjitabbo. Sace upaṭṭhānasālā uklāpā hoti, upaṭṭhānasālā sammajjitabbā. Sace aggisālā uklāpā hoti, aggisālā sammajjitabbā. Sace vaccakuṭi uklāpā hoti, vaccakuṭi sammajjitabbā. Sace pānīyaṁ na hoti, pānīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace paribhojanīyaṁ na hoti, paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

Sace upajjhāyassa anabhirati uppannā hoti, saddhivihārikena vūpakāsetabbo vūpakāsāpetabbo dhammakathā vāssa kātabbā. Sace upajjhāyassa kukkuccaṁ uppannaṁ hoti, saddhivihārikena vinodetabbaṁ vinodāpetabbaṁ dhammakathā vāssa kātabbā. Sace upajjhāyassa diṭṭhigataṁ uppannaṁ hoti, saddhivihārikena vivecetabbaṁ vivecāpetabbaṁ dhammakathā vāssa kātabbā. Sace upajjhāyo garudhammaṁ ajjhāpanno hoti parivāsāraho, saddhivihārikena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho saṁgho upajjhāyassa parivāsaṁ dadeyyā”ti. Sace upajjhāyo mūlāyapaṭikassanāraho hoti, saddhivihārikena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho saṁgho upajjhāyaṁ mūlāya paṭikasseyyā”ti. Sace upajjhāyo mānattāraho hoti, saddhivihārikena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho saṁgho upajjhāyassa mānattaṁ dadeyyā”ti. Sace upajjhāyo abbhānāraho hoti, saddhivihārikena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu

kho saṁgho upajjhāyaṁ abbheyyā”ti. Sace saṁgho upajjhāyassa kammaṁ kattukāmo hoti tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, saddhivihārikena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho saṁgho upajjhāyassa kammaṁ na kareyya, lahukāya vā pariṇāmeyyā”ti. Kataṁ vā panassa hoti saṁghena kammaṁ tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, saddhivihārikena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho upajjhāyo sammā vatteyya, lomaṁ pāteyya, netthāraṁ vatteyya, saṁgho taṁ kammaṁ paṭippassambheyyā”ti.

Sace upajjhāyassa cīvaraṁ dhovitabbaṁ hoti, saddhivihārikena dhovitabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho upajjhāyassa cīvaraṁ dhoviyethā”ti. Sace upajjhāyassa cīvaraṁ kātabbaṁ hoti, saddhivihārikena kātabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho upajjhāyassa cīvaraṁ kariyethā”ti. Sace upajjhāyassa rajanā pacitabbā hoti, saddhivihārikena pacitabbā, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho upajjhāyassa rajanaṁ paciyethā”ti. Sace upajjhāyassa cīvaraṁ rajitabbaṁ[1] hoti, saddhivihārikena rajitabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho upajjhāyassa cīvaraṁ rajiyethā”ti. Cīvaraṁ rajantena[2] sādhukaṁ samparivattakaṁ samparivattakaṁ rajitabbaṁ, na ca acchinne theve pakkamitabbaṁ.

Na upajjhāyaṁ anāpucchā ekaccassa patto dātabbo, na ekaccassa patto paṭiggahetabbo, na ekaccassa cīvaraṁ dātabbaṁ, na ekaccassa cīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ, na ekaccassa parikkhāro dātabbo, na ekaccassa parikkhāro paṭiggahetabbo, na ekaccassa kesā chedetabbā[3], na ekaccena kesā chedāpetabbā, na ekaccassa parikammaṁ kātabbaṁ, na ekaccena parikammaṁ kārāpetabbaṁ, na ekaccassa veyyāvacco[4] kātabbo, na ekaccena veyyāvacco kārāpetabbo, na ekaccassa pacchāsamaṇena hotabbaṁ, na ekacco pacchāsamaṇo ādātabbo, na ekaccassa piṇḍapāto nīharitabbo, na ekaccena piṇḍapāto nīharāpetabbo, na upajjhāyaṁ anāpucchā gāmo pavisitabbo, na susānaṁ gantabbaṁ, na disā pakkamitabbā. Sace upajjhāyo gilāno hoti, yāvajīvaṁ

---

1. Rajetabbaṁ (Syā)
2. Rajentena (Syā)
3. Chettabbā (Sī), cheditabbā (Ka)
4. Veyyāvaccaṁ (Ka)

upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Idaṁ kho bhikkhave saddhivihārikānaṁ upajjhāyesu vattaṁ, yathā saddhivihārikehi upajjhāyesu sammā vattitabbanti.

12. Saddhivihārikavattakathā

377. Tena kho pana samayena upajjhāyā saddhivihārikesu na sammā vattanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma upajjhāyā saddhivihārikesu na sammā vattissantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave upajjhāyā saddhivihārikesu na sammā vattantīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

378. Tena hi bhikkhave upajjhāyānaṁ saddhivihārikesu vattaṁ paññapessāmi, yathā upajjhāyehi saddhivihārikesu sammā vattitabbaṁ. * Upajjhāyena bhikkhave saddhivihārikamhi sammā vattitabbaṁ, tatrāyaṁ sammāvattanā—

Upajjhāyena bhikkhave saddhivihāriko saṅgahetabbo anuggahetabbo uddesena paripucchāya ovādena anusāsaniyā. Sace upajjhāyassa patto hoti saddhivihārikassa patto na hoti, upajjhāyena saddhivihārikassa patto dātabbo, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho saddhivihārikassa patto uppajjiyethā"ti. Sace upajjhāyassa cīvaraṁ hoti saddhivihārikassa cīvaraṁ na hoti, upajjhāyena saddhivihārikassa cīvaraṁ dātabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho saddhivihārikassa cīvaraṁ uppajjiyethā"ti. Sace upajjhāyassa parikkhāro hoti saddhivihārikassa parikkhāro na hoti, upajjhāyena saddhivihārikassa parikkhāro dātabbo, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho saddhivihārikassa parikkhāro uppajjiyethā"ti.

Sace saddhivihāriko gilāno hoti, kālasseva uṭṭhāya dantakaṭṭhaṁ dātabbaṁ, mukhodakaṁ dātabbaṁ, āsanaṁ paññapetabbaṁ. Sace yāgu hoti, bhājanaṁ dhovitvā yāgu upanāmetabbā, yāguṁ pītassa

---

* Vi 3. 63 piṭṭhepi.

udakaṁ datvā bhājanaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā paṭisāmetabbaṁ saddhivihārikamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ. Sace so deso uklāpo hoti, so deso sammajjitabbo.

Sace saddhivihāriko gāmaṁ pavisitukāmo hoti, nivāsanaṁ dātabbaṁ, paṭinivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ, kāyabandhanaṁ dātabbaṁ, saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo dātabbā, dhovitvā patto sodako dātabbo.

"Ettāvatā nivattissatī"ti āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ. Paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ paṭinivāsanaṁ dātabbaṁ, nivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ. Sace cīvaraṁ sinnaṁ hoti, muhuttaṁ uṇhe otāpetabbaṁ, na ca uṇhe cīvaraṁ nidahitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharantena caturaṅgulaṁ kaṇṇaṁ ussāretvā cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ "mā majjhe bhaṅgo ahosī"ti, obhoge kāyabandhanaṁ kātabbaṁ.

Sace piṇḍapāto hoti saddhivihāriko ca bhuñjitukāmo hoti, udakaṁ datvā piṇḍapāto upanāmetabbo, saddhivihārikopānīyena pucchitabbo, bhuttāvissa udakaṁ datvā pattaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā vodakaṁ katvā muhuttaṁ uṇhe otāpetabbo, na ca uṇhe patto nidahitabbo. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ. Saddhivihārikamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ paṭisāmetabbaṁ. Sace so deso uklāpo hoti, so deso sammajjitabbo.

Sace saddhivihāriko nahāyitukāmo hoti, nahānaṁ paṭiyādetabbaṁ. Sace sītena attho hoti, sītaṁ paṭiyādetabbaṁ. Sace uṇhena attho hoti, uṇhaṁ paṭiyādetabbaṁ.

Sace saddhivihāriko jantāgharaṁ pavisitukāmo hoti, cuṇṇaṁ sannetabbaṁ, mattikā temetabbā, jantāgharapīṭhaṁ ādāya[1] gantvā jantāgharapīṭhaṁ datvā cīvaraṁ paṭiggahetvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, cuṇṇaṁ dātabbaṁ, mattikā dātabbā. Sace ussahati, jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, jantāgharaṁ pavisantena mattikāya mukhaṁ makkhetvā purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ, na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā, jantāghare saddhivihārikassa parikammaṁ kātabbaṁ, jantāgharā nikkhamantena jantāgharapīṭhaṁ ādāya purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharā nikkhamitabbaṁ.

Udakepi saddhivihārikassa parikammaṁ kātabbaṁ, nahātena paṭhamataraṁ uttaritvā attano gattaṁ vodakaṁ katvā nivāsetvā saddhivihārikassa gattato udakaṁ pamajjitabbaṁ, nivāsanaṁ dātabbaṁ, saṁghāṭi dātabbā, jantāgharapīṭhaṁ ādāya paṭhamataraṁ āgantvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, saddhivihāriko pānīyena pucchitabbo.

Yasmiṁ vihāre saddhivihāriko viharati, sace so vihāro uklāpo hoti, sace ussahati, sodhetabbo, vihāraṁ sodhentena paṭhamaṁ pattacīvaraṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ -pa-. Sace ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

Sace saddhivihārikassa anabhirati uppannā hoti, upajjhāyena vūpakāsetabbo vūpakāsāpetabbo dhammakathā vāssa kātabbā. Sace saddhivihārikassa kukkuccaṁ uppannaṁ hoti, upajjhāyena vinodetabbaṁ vinodāpetabbaṁ, dhammakathā vāssa kātabbā. Sace saddhivihārikassa diṭṭhigataṁ uppannaṁ hoti, upajjhāyena vivecetabbaṁ vivecāpetabbaṁ dhammakathā vāssa kātabbā. Sace saddhivihāriko garudhammaṁ ajjhāpanno hoti parivāsāraho, upajjhāyena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho saddhivihārikassa parivāsaṁ dadeyyāti. Sace saddhivihāriko mūlāyapaṭikassanāraho hoti, upajjhāyena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho saddhivihārikaṁ mūlāya paṭikasseyyā"ti. Sace saddhivihāriko mānattāraho hoti, upajjhāyena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho

1. Ādāya saddhivihārikassa piṭṭhito piṭṭhito (Ka)

saṁgho saddhivihārikassa mānattaṁ dadeyyā”ti. Sace saddhivihāriko abbhānāraho hoti, upajjhāyena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho saṁgho saddhivihārikaṁ abbheyyā”ti. Sace saṁgho saddhivihārikassa kammaṁ kattukāmo hoti tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, upajjhāyena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho saṁgho saddhivihārikassa kammaṁ na kareyya, lahukāya vā pariṇāmeyyā”ti. Kataṁ vā panassa hoti saṁghena kammaṁ tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, upajjhāyena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho saddhivihāriko sammā vatteyya, lomaṁ pāteyya, netthāraṁ vatteyya, saṁgho taṁ kammaṁ paṭippassambheyā”ti.

Sace saddhivihārikassa cīvaraṁ dhovitabbaṁ hoti, upajjhāyena ācikkhitabbaṁ “evaṁ dhoveyyāsī”ti, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho saddhivihārikassa cīvaraṁ dhoviyethā”ti. Sace saddhivihārikassa cīvaraṁ kātabbaṁ hoti, upajjhāyena ācikkhitabbaṁ “evaṁ kareyyāsī”ti, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho saddhivihārikassa cīvaraṁ kariyethā”ti. Sace saddhivihārikassa rajanaṁ pacitabbaṁ hoti, upajjhāyena ācikkhitabbaṁ “evaṁ paceyyāsī”ti, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho saddhivihārikassa rajanaṁ paciyethā”ti. Sace saddhivihārikassa cīvaraṁ rajitabbaṁ hoti, upajjhāyena ācikkhitabbaṁ “evaṁ rajeyyāsī”ti, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho saddhivihārikassa cīvaraṁ rajiyethā”ti. Cīvaraṁ rajantena sādhukaṁ samparivattakaṁ samparivattakaṁ rajitabbaṁ, na ca acchinne theve pakkamitabbaṁ, sace saddhivihāriko gilāno hoti, yāvajīvaṁ upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Idaṁ kho bhikkhave upajjhāyānaṁ saddhivihārikesu vattaṁ, yathā upajjhāyehi saddhivihārikesu sammā vattitabbanti.

Dutiyabhāṇavāro niṭṭhito.

---

13. Ācariyavattakathā

379. Tena kho pana samayena antevāsikā ācariyesu na sammā vattanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma antevāsikā ācariyesu na sammā vattissantī”ti.

Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave antevāsikā ācariyesu na sammā vattantīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

380. Tena hi bhikkhave antevāsikānaṁ ācariyesu vattaṁ paññapessāmi, yathā antevāsikehi ācariyesu sammā vattitabbaṁ. * Antevāsikena bhikkhave ācariyamhi sammā vattitabbaṁ, tatrāyaṁ sammāvattanā—

Kālasseva uṭṭhāya upāhanā omuñcitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā dantakaṭṭhaṁ dātabbaṁ, mukhodakaṁ dātabbaṁ, āsanaṁ paññapetabbaṁ. Sace yāgu hoti, bhājanaṁ dhovitvā yāgu upanāmetabbā, yāguṁ pītassa udakaṁ datvā bhājanaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā paṭisāmetabbaṁ, ācariyamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ. Sace so deso uklāpo hoti, so deso sammajjitabbo.

Sace ācariyo gāmaṁ pavisitukāmo hoti, nivāsanaṁ dātabbaṁ, paṭinivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ, kāyabandhanaṁ dātabbaṁ, saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo dātabbā, dhovitvā patto sodako dātabbo. Sace ācariyo pacchāsamaṇaṁ ākaṅkhati, timaṇḍalaṁ paṭicchādentena parimaṇḍalaṁ nivāsetvā kāyabandhanaṁ bandhitvā saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo pārupitvā gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā dhovitvā pattaṁ gahetvā ācariyassa pacchāsamaṇena hotabbaṁ, nātidūre gantabbaṁ, nāccāsanne gantabbaṁ, pattapariyāpannaṁ paṭiggahetabbaṁ, na ācariyassa bhaṇamānassa antarantarā kathā opātetabbā, ācariyo āpattisāmantā bhaṇamāno nivāretabbo.

Nivattantena paṭhamataraṁ āgantvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ, paṭinivāsanaṁ dātabbaṁ, nivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ. Sace cīvaraṁ sinnaṁ hoti, muhuttaṁ uṇhe otāpetabbaṁ, na ca uṇhe cīvaraṁ nidahitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharantena caturaṅgulaṁ kaṇṇaṁ ussāretvā cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ "mā majjhe bhaṅgo ahosī"ti, obhoge kāyabandhanaṁ kātabbaṁ.

Sace piṇḍapāto hoti, ācariyo ca bhuñjitukāmo hoti, udakaṁ datvā piṇḍapāto upanāmetabbo, ācariyo pānīyena

* Vi 3. 77 piṭṭhepi.

pucchitabbo, bhuttāvissa udakaṁ datvā pattaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā vodakaṁ katvā muhuttaṁ uṇhe otāpetabbo, na ca uṇhe patto nidahitabbo. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajitvā pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ. Ācariyamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ paṭisāmetabbaṁ. Sace so deso uklāpo hoti, so deso sammajjitabbo.

Sace ācariyo nahāyitukāmo hoti, nahānaṁ paṭiyādetabbaṁ. Sace sītena attho hoti, sītaṁ paṭiyādetabbaṁ. Sace uṇhena attho hoti, uṇhaṁ paṭiyādetabbaṁ.

Sace ācariyo jantāgharaṁ pavisitukāmo hoti, cuṇṇaṁ sannetabbaṁ, mattikā temetabbā, jantāgharapīṭhaṁ ādāya ācariyassa piṭṭhito piṭṭhito gantvā jantāgharapīṭhaṁ datvā cīvaraṁ paṭiggahetvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, cuṇṇaṁ dātabbaṁ, mattikā dātabbā. Sace ussahati, jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, jantāgharaṁ pavisantena mattikāya mukhaṁ makkhetvā purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ, na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā, jantāghare ācariyassa parikammaṁ kātabbaṁ, jantāgharā nikkhamantena jantāgharapīṭhaṁ ādāya purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharā nikkhamitabbaṁ.

Udakepi ācariyassa parikammaṁ kātabbaṁ, nahātena paṭhamataraṁ uttaritvā attano gattaṁ vodakaṁ katvā nivāsetvā ācariyassa gattato udakaṁ pamajjitabbaṁ, nivāsanaṁ dātabbaṁ, saṁghāṭi dātabbā, jantāgharapīṭhaṁ ādāya paṭhamataraṁ āgantvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, ācariyo pānīyena pucchitabbo. Sace uddisāpetukāmo hoti uddisitabbo, sace paripucchitukāmo hoti paripucchitabbo.

Yasmiṁ vihāre ācariyo viharati, sace so vihāro uklāpo hoti, sace ussahati, sodhetabbo. Vihāraṁ sodhentena paṭhamaṁ pattacīvaraṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, bhisibibbohanaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañco nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, pīṭhaṁ nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, mañcapaṭipādakā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbā, kheḷamallako nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbo, apassenaphalakaṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, bhūmattharaṇaṁ yathāpaññattaṁ sallakkhetvā nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ. Sace vihāre santānakaṁ hoti, ullokā paṭhamaṁ ohāretabbaṁ, ālokasandhikaṇṇabhāgā pamajjitabbā. Sace gerukaparikammakatā bhitti kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace kāḷavaṇṇakatā bhūmi kaṇṇakitā hoti, coḷakaṁ temetvā pīḷetvā pamajjitabbā. Sace akatā hoti bhūmi, udakena paripphositvā paripphositvā sammajjitabbā "mā vihāro rajena uhaññī"ti. Saṅkāraṁ vicinitvā ekamantaṁ chaḍḍetabbaṁ.

Bhūmattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, mañcapaṭipādakā otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbā, mañco otāpetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbo, pīṭhaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena asaṁghaṭṭentena kavāṭapiṭṭhaṁ atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, bhisibibbohanaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, nisīdanapaccattharaṇaṁ otāpetvā sodhetvā papphoṭetvā atiharitvā yathāpaññattaṁ paññapetabbaṁ, kheḷamallako otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbo, apassenaphalakaṁ otāpetvā pamajjitvā atiharitvā yathāṭhāne ṭhapetabbaṁ. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ nikkhipantena ekena hatthena pattaṁ gahetvā ekena hatthena heṭṭhāmañcaṁ vā heṭṭhāpīṭhaṁ vā parāmasitvā patto nikkhipitabbo, na ca anantarahitāya

bhūmiyā patto nikkhipitabbo. Cīvaraṁ nikkhipantena ekena hatthena cīvaraṁ gahetvā ekena hatthena cīvaravaṁsaṁ vā cīvararajjuṁ vā pamajjitvā pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ.

Sace puratthimā sarajā vātā vāyanti, puratthimā vātapānā thaketabbā. Sace pacchimā sarajā vātā vāyanti, pacchimā vātapānā thaketabbā. Sace uttarā sarajā vātā vāyanti, uttarā vātapānā thaketabbā. Sace dakkhiṇā sarajā vātā vāyanti, dakkhiṇā vātapānā thaketabbā. Sace sītakālo hoti, divā vātapānā vivaritabbā, rattiṁ thaketabbā. Sace uṇhakālo hoti, divā vātapānā thaketabbā, rattiṁ vivaritabbā.

Sace pariveṇaṁ uklāpaṁ hoti, pariveṇaṁ sammajjitabbaṁ. Sace koṭṭhako uklāpo hoti, koṭṭhako sammajjitabbo. Sace upaṭṭhānasālā uklāpā hoti, upaṭṭhānasālā sammajjitabbā. Sace aggisālā uklāpā hoti, aggisālā sammajjitabbā. Sace vaccakuṭi uklāpā hoti, vaccakuṭi sammajjitabbā. Sace pānīyaṁ na hoti, pānīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ, sace paribhojanīyaṁ na hoti, paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ. Sace ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

Sace ācariyassa anabhirati uppannā hoti, antevāsikena vūpakāsetabbo vūpakāsāpetabbo dhammakathā vāssa kātabbā. Sace ācariyassa kukkuccaṁ uppannaṁ hoti, antevāsikena vinodetabbaṁ vinodāpetabbaṁ dhammakathā vāssa kātabbā. Sace ācariyassa diṭṭhigataṁ uppannaṁ hoti, antevāsikena vivecetabbaṁ vivecāpetabbaṁ dhammakathā vāssa kātabbā. Sace ācariyo garudhammaṁ ajjhāpanno hoti parivāsāraho, antevāsikena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho ācariyassa parivāsaṁ dadeyyā"ti. Sace ācariyo mūlāyapaṭikassanāraho hoti, antevāsikena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho ācariyaṁ mūlāya paṭikasseyyā"ti. Sace ācariyo mānattāraho hoti, antevāsikena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho ācariyassa mānattaṁ dadeyyā"ti. Sace ācariyo abbhānāraho hoti, antevāsikena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho ācariyaṁ abbheyyā"ti. Sace saṁgho

ācariyassa kammaṁ kattukāmo hoti tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, antevāsikena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho ācariyassa kammaṁ na kareyya lahukāya vā pariṇāmeyyā"ti. Kataṁ vā panassa hoti saṁghena kammaṁ tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ ukkhepanīyaṁ vā, antevāsikena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho ācariyo sammā vatteyya, lomaṁ pāteyya, netthāraṁ vatteyya, saṁgho taṁ kammaṁ paṭippassambheyyā"ti.

Sace ācariyassa cīvaraṁ dhovitabbaṁ hoti, antevāsikena dhovitabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho ācariyassa cīvaraṁ dhoviyethā"ti. Sace ācariyassa cīvaraṁ kātabbaṁ hoti, antevāsikena kātabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho ācariyassa cīvaraṁ kariyethā"ti. Sace ācariyassa rajanaṁ pacitabbaṁ hoti, antevāsikena pacitabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho ācariyassa rajanaṁ paciyethā"ti. Sace ācariyassa cīvaraṁ rajitabbaṁ hoti, antevāsikena rajitabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho ācariyassa cīvaraṁ rajiyethā"ti. Cīvaraṁ rajantena sādhukaṁ samparivattakaṁ samparivattakaṁ rajitabbaṁ, na ca acchinne theva pakkamitabbaṁ.

Na ācariyaṁ anāpucchā ekaccassa patto dātabbo, na ekaccassa patto paṭiggahetabbo, na ekaccassa cīvaraṁ dātabbaṁ, na ekaccassa cīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ, na ekaccassa parikkhāro dātabbo, na ekaccassa parikkhāro paṭiggahetabbo, na ekaccassa kesā cheditabbā, na ekaccena kesā chedāpetabbā, na ekaccassa parikammaṁ kātabbaṁ, na ekaccena parikammaṁ kārāpetabbaṁ, na ekaccassa veyyāvacco kātabbo, na ekaccena veyyāvacco kārāpetabbo, na ekaccassa pacchāsamaṇena hotabbaṁ, na ekacco pacchāsamaṇo ādātabbo, na ekaccassa piṇḍapāto nīharitabbo, na ekaccena piṇḍapāto nīharāpetabbo, na ācariyaṁ anāpucchā gāmo pavisitabbo, na susānaṁ gantabbaṁ, na disā pakkamitabbā, sace ācariyo gilāno hoti, yāvajīvaṁ

upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Idaṁ kho bhikkhave antevāsikānaṁ ācariyesu vattaṁ, yathā antevāsikehi ācariyesu sammā vattitabbanti.

14. Antevāsikavattakathā

381. Tena kho pana samayena ācariyā antevāsikesu na sammā vattanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma ācariyā antevāsikesu na sammā vattissantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe bhikkhusaṁghaṁ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi "saccaṁ kira bhikkhave ācariyā antevāsikesu na sammā vattantī"ti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—

382. Tena hi bhikkhave ācariyānaṁ antevāsikesu vattaṁ paññapessāmi, yathā ācāriyehi antevāsikesu sammā vattitabbaṁ. * Ācariyena bhikkhave antevāsikamhi sammā vattitabbaṁ. Tatrāyaṁ sammāvattanā—

Ācariyena bhikkhave antevāsiko saṅgahetabbo anuggahetabbo uddesena paripucchāya ovādena anusāsaniyā, sace ācariyassa patto hoti antevāsikassa patto na hoti, ācariyena antevāsikassa patto dātabbo, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho antevāsikassa patto uppajjiyethā"ti. Sace ācariyassa cīvaraṁ hoti antevāsikassa cīvaraṁ na hoti, ācariyena antevāsikassa cīvaraṁ dātabbaṁ, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho antevāsikassa cīvaraṁ uppajjiyethā"ti. Sace ācariyassa parikkhāro hoti antevāsikassa parikkhāro na hoti, ācariyena antevāsikassa parikkhāro dātabbo, ussukkaṁ vā kātabbaṁ "kinti nu kho antevāsikassa parikkhāro uppajjiyethā"ti.

Sace antevāsiko gilāno hoti, kalāsseva uṭṭhāya dantakaṭṭhaṁ dātabbaṁ, mukhodakaṁ dātabbaṁ, āsanaṁ paññapetabbaṁ, sace yāgu

---

* Vi 3. 81 piṭṭhepi.

hoti, bhājanaṁ dhovitvā yāgu upanāmetabbā, yāguṁ pītassa udakaṁ datvā bhājanaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā paṭisāmetabbaṁ, antevāsikamhi vuṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ, sace so deso uklāpo hoti, so deso sammajjitabbo.

Sace antevāsiko gāmaṁ pavisitukāmo hoti, nivāsanaṁ dātabbaṁ, paṭinivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ, kāyabandhanaṁ dātabbaṁ, saguṇaṁ katvā saṁghāṭiyo dātabbā, dhovitvā patto sodako dātabbo.

"Ettāvatā nivattissatī"ti āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, paccuggantvā pattacīvaraṁ paṭiggahetabbaṁ, paṭinivāsanaṁ dātabbaṁ, nivāsanaṁ paṭiggahetabbaṁ, sace cīvaraṁ sinnaṁ hoti, muhuttaṁ uṇhe otāpetabbaṁ, na ca uṇhe cīvaraṁ nidahitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ, cīvaraṁ saṅgharantena caturaṅgulaṁ kaṇṇaṁ ussāretvā cīvaraṁ saṅgharitabbaṁ "mā majjhe bhaṅgo ahosī"ti. Obhoge kāyabandhanaṁ kātabbaṁ.

Sace piṇḍapāto hoti antevāsiko ca bhuñjitukāmo hoti, udakaṁ datvā piṇḍapāto upanāmetabbo, antevāsiko pānīyena pucchitabbo, bhuttāvissa udakaṁ datvā pattaṁ paṭiggahetvā nīcaṁ katvā sādhukaṁ appaṭighaṁsantena dhovitvā vodakaṁ katvā muhuttaṁ uṇhe otāpetabbo, na ca uṇhe patto nidahitabbo. Pattacīvaraṁ nikkhipitabbaṁ, pattaṁ nikkhipantena -pa- cīvaraṁ nikkhipantena -pa- pārato antaṁ orato bhogaṁ katvā cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ. Antevāsikamhi uṭṭhite āsanaṁ uddharitabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ paṭisāmetabbaṁ, sace so deso uklāpo hoti, so deso sammajjitabbo.

Sace antevāsiko nahāyitukāmo hoti, nahānaṁ paṭiyādetabbaṁ, sace sītena attho hoti, sītaṁ paṭiyādetabbaṁ, sace uṇhena attho hoti, uṇhaṁ paṭiyādetabbaṁ.

Sace antevāsiko jantāgharaṁ pavisitukāmo hoti, cuṇṇaṁ sannetabbaṁ, mattikā temetabbā, jantāgharapīṭhaṁ ādāya[1] gantvā jantāgharapīṭhaṁ datvā cīvaraṁ paṭiggahetvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ, cuṇṇaṁ dātabbaṁ, mattikā dātabbā, sace ussahati, jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, jantāgharaṁ

1. Ādāya antevāsikassa piṭṭhito piṭṭhito (Ka)

pavisantena mattikāya mukhaṁ makkhetvā purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharaṁ pavisitabbaṁ, na there bhikkhū anupakhajja nisīditabbaṁ, na navā bhikkhū āsanena paṭibāhitabbā, jantāghare antevāsikassa parikammaṁ kātabbaṁ, jantāgharā nikkhamantena jantāgharapīṭhaṁ ādāya purato ca pacchato ca paṭicchādetvā jantāgharā nikkhamitabbaṁ.

Udakepi antevāsikassa parikammaṁ kātabbaṁ, nahātena paṭhamataraṁ uttaritvā attano gattaṁ vodakaṁ katvā nivāsetvā antevāsikassa gattato udakaṁ pamajjitabbaṁ, nivāsanaṁ dātabbaṁ, saṁghāṭi dātabbā, jantāgharapīṭhaṁ ādāya paṭhamataraṁ āgantvā āsanaṁ paññapetabbaṁ, pādodakaṁ pādapīṭhaṁ pādakathalikaṁ upanikkhipitabbaṁ, antevāsiko pānīyena pucchitabbo.

Yasmiṁ vihāre antevāsiko viharati, sace so vihāro uklāpo hoti, sace ussahati, sodhetabbo. Vihāraṁ sodhentena paṭhamaṁ pattacīvaraṁ nīharitvā ekamantaṁ nikkhipitabbaṁ -pa- ācamanakumbhiyā udakaṁ na hoti, ācamanakumbhiyā udakaṁ āsiñcitabbaṁ.

Sace antevāsikassa anabhirati uppannā hoti, ācariyena vūpakāsetabbo vūpakāsāpetabbo dhammakathā vāssa kātabbā. Sace antevāsikassa kukkuccaṁ uppannaṁ hoti, ācariyena vinodetabbaṁ vinodāpetabbaṁ dhammakathā vāssa kātabbā. Sace antevāsikassa diṭṭhigataṁ uppannaṁ hoti, ācariyena vivecetabbaṁ vivecāpetabbaṁ dhammakathā vāssa kātabbā. Sace antevāsiko garudhammaṁ ajjhāpanno hoti parivāsāraho, ācariyena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho antevāsikassa parivāsaṁ dadeyyā"ti. Sace antevāsiko mūlāyapaṭikassanāraho hoti, ācariyena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho antevāsikaṁ mūlāya paṭikasseyyā"ti. Sace antevāsiko mānattāraho hoti, ācariyena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho antevāsikassa mānattaṁ dadeyyā"ti. Sace antevāsiko abbhānāraho hoti, ācariyena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho antevāsikaṁ abbheyyā"ti. Sace saṁgho antevāsikassa kammaṁ kattukāmo hoti tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, ācariyena ussukkaṁ kātabbaṁ "kinti nu kho saṁgho antevāsikassa kammaṁ na

kareyya lahukāya vā pariṇāmeyyā”ti. Kataṁ vā panassa hoti saṁghena kammaṁ tajjanīyaṁ vā niyassaṁ vā pabbājanīyaṁ vā paṭisāraṇīyaṁ vā ukkhepanīyaṁ vā, ācariyena ussukkaṁ kātabbaṁ “kinti nu kho antevāsiko sammā vatteyya, lomaṁ pāteyya, netthāraṁ vatteyya, saṁgho taṁ kammaṁ paṭippassambheyyā”ti.

Sace antevāsikassa cīvaraṁ dhovitabbaṁ hoti, ācariyena ācikkhitabbaṁ “evaṁ dhoveyyāsī”ti, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho antevāsikassa cīvaraṁ dhoviyethā”ti. Sace antevāsikassa cīvaraṁ kātabbaṁ hoti, ācariyena ācikkhitabbaṁ “evaṁ kareyyāsī”ti, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho antevāsikassa cīvaraṁ kariyethā”ti. Sace antevāsikassa rajanaṁ pacitabbaṁ hoti, ācariyena ācikkhitabbaṁ “kvaṁ paceyyāsī”ti, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho antevāsikassa rajanaṁ paciyethā”ti. Sace antevāsikassa cīvaraṁ rajitabbaṁ hoti, ācariyena ācikkhitabbaṁ “evaṁ rajeyyāsī”ti, ussukkaṁ vā kātabbaṁ “kinti nu kho antevāsikassa cīvaraṁ rajiyethā”ti. Cīvaraṁ rajantena sādhukaṁ samparivattakaṁ samparivattakaṁ rajitabbaṁ, na ca acchinne theve pakkamitabbaṁ. Sace antevāsiko gilāno hoti, yāvajīvaṁ upaṭṭhātabbo, vuṭṭhānamassa āgametabbaṁ. Idaṁ kho bhikkhave ācariyānaṁ antevāsikesu vattaṁ, yathā ācariyehi antevāsikesu sammā vattitabbanti.

Vattakkhandhako aṭṭhamo.

Imamhi khandhake vatthū ekūnavīsati, vattā cuddasa.

Tassuddānaṁ

Sa-upāhanā chattā ca oguṇṭhi sīsaṁ pānīyaṁ.
Nābhivāde na pucchanti, ahi ujjhanti pesalā.

Omuñci chattaṁ khandhe ca, atarañca paṭikkamaṁ.
Pattacīvaraṁ nikkhipā, patirūpañca pucchitā.

Āsiñceyya dhovitena, sukkhenallenupāhanā.
Vuḍḍho navako puccheyya, ajjhāvuṭṭhañca gocarā.

Sekkhā vaccā pānī pari, kattaraṁ katikaṁ tato.
Kālaṁ muhuttaṁ uklāpo, bhūmattharaṇaṁ nīhare.

Paṭipādo bhisibibbo, mañcapīṭhañca mallakaṁ.
Apassenullokakaṇṇā, gerukā kāḷa akatā.

Saṅkārañca bhūmattharaṇaṁ, paṭipādakaṁ mañcapīṭhaṁ.
Bhisi nisīdanampi, mallakaṁ apassena ca.

Pattacīvaraṁ bhūmi ca, pārantaṁ orato bhogaṁ.
Puratthimā pacchimā ca, uttarā atha dakkhiṇā.

Sītuṇhe ca divārattiṁ, pariveṇañca koṭṭhako.
Upaṭṭhānaggi sālā ca, vattaṁ vaccakuṭīsu ca.

Pānī paribhojaniyā, kumbhi ācamanesu ca.
Anopamena paññattaṁ, vattaṁ āgantukehime[1].

Nevāsanaṁ na udakaṁ, na paccu na ca pāniyaṁ.
Nābhivāde napaññape, ujjhāyanti ca pesalā.

Vuḍḍhāsanañca udakaṁ, paccuggantvā ca pāniyaṁ.
Upāhane ekamantaṁ, abhivāde ca paññape.

Vutthaṁ gocarasekkho ca, ṭhānaṁ pānīyabhojanaṁ.
Kattaraṁ katikaṁ kālaṁ, navakassa nisinnake.

Abhivādaye ācikkhe, yathā heṭṭhā tathā naye.
Niddiṭṭhaṁ satthavāhena, vattaṁ āvāsikehime.

Gamikā dārumatti ca, vivaritvā na pucchiya.
Nassanti ca aguttañca, ujjhāyanti ca pesalā.

Paṭisāmetvā thaketvā, āpucchitvāva pakkame.
Bhikkhu vā sāmaṇero vā, ārāmiko upāsako.

Pāsāṇakesu ca puñjaṁ, paṭisāmethakeyya ca.
Sace ussahati ussukkaṁ, anovasse tatheva ca.

---

1. Ve (Ka, evamuparipi)

Sabbo ovassati gāmaṁ, ajjhokāse tatheva ca.
Appevaṅgāni seseyyuṁ, vattaṁ gamikabhikkhunā.

Nānumodanti therena, ohāya catupañcahi.
Vaccito mucchito āsi, vattānumodanesume.

Chabbaggiyā dunnivatthā, athopi ca duppārukā.
Anākappā ca vokkamma, there ca anupakhajjane.

Nave bhikkhū ca saṁghāṭi, ujjhāyanti ca pesalā.
Timaṇḍalaṁ nivāsetvā, kāyasaguṇagaṇṭhikā.

Na vokkamma paṭicchannaṁ, susaṁvutokkhittacakkhu.
Ukkhittojjagghikāsaddo, tayo ceva pacālanā.

Khambhoguṇṭhi-ukkuṭikā, paṭicchannaṁ susaṁvuto.
Okkhittukkhitta-ujjagghi, appasaddo tayo calā.

Khambhoguṇṭhipallatthi ca, anupakhajja nāsane.
Ottharitvāna udake, nīcaṁ katvāna siñciyā.

Paṭi sāmantā saṁghāṭi, odane ca paṭiggahe.
Sūpaṁ uttaribhaṅgena, sabbesaṁ samatitthi ca.

Sakkaccaṁ, pattasaññī ca, sapadānañca sūpakaṁ.
Na thūpato paṭicchāde, viññattujjhānasaññinā.

Mahantamaṇḍaladvāraṁ, sabbahattho na byāhare.
Ukkhepo chedanāgaṇḍa, dhunaṁ sitthāvakārakaṁ.

Jivhānicchārakañceva, capucapu surusuru.
Hatthapattoṭṭhanillehaṁ, sāmisena paṭiggahe.

Yāva na sabbe udake, nīcaṁ katvāna siñciyaṁ.
Paṭi sāmantā saṁghāṭi, nīcaṁ katvā chamāya ca.

Sasitthakaṁ nivattante, suppaṭicchannamukkuṭi.
Dhammarājena paññattaṁ, idaṁ bhattaggavattanaṁ.

Dunnivatthā anākappā, asallakkhetvā ca sahasā.
Dūre acca ciraṁ lahuṁ, tatheva piṇḍacāriko.

Paṭicchannova gaccheyya, susaṁvutokkhittacakkhu.
Ukkhittojjagghikāsaddo, tayo ceva pacālanā.

Khambhoguṇṭhi-ukkuṭikā, sallakkhetvā ca sahasā.
Dūre acca ciraṁ lahuṁ, āsanakaṁ kaṭacchukā.

Bhājanaṁ vā ṭhapeti ca, uccāretvā paṇāmetvā.
Paṭiggahe na ulloke, sūpesupi tatheva taṁ.

Bhikkhu saṁghāṭiyā chāde, paṭicchanneva gacchiyaṁ.
Saṁvutokkhittacakkhu ca, ukkhittojjagghikāya ca.
Appasaddo tayo cālā, khambhoguṇṭhika-ukkuṭi.

Paṭhamāsanavakkāra, pāniyaṁ paribhojanī.
Pacchākaṅkhati bhuñjeyya, opilāpeyya uddhare.

Paṭisāmeyya sammajje, rittaṁ tucchaṁ upaṭṭhape.
Hatthavikāre bhindeyya, vattidaṁ piṇḍacārike.

Pānī pari aggiraṇi, nakkhattadisacorā ca.
"Sabbaṁ natthī"ti koṭṭetvā, pattaṁse cīvaraṁ tato.

Idāni aṁse laggetvā, timaṇḍalaṁ parimaṇḍalaṁ.
Yathā piṇḍacārivattaṁ, naye āraññakesupi.

Pattaṁse cīvaraṁ sīse, ārohitvā ca pāniyaṁ.
Paribhojaniyaṁ aggi, araṇī cāpi kattaraṁ.

Nakkhattaṁ sappadesaṁ vā, disāpi kusalo bhave.
Sattuttamena paññattaṁ, vattaṁ araññakesume.

Ajjhokāse okiriṁsu, ujjhāyanti ca pesalā.
Sace vihāro uklāpo, paṭhamaṁ pattacīvaraṁ.

Bhisibibbohanaṁ mañcaṁ, pīṭhañca kheḷamallakaṁ.
Apassenullokakaṇṇā, gerukā kāḷa akatā.

Saṅkāraṁ bhikkhusāmantā, senāvihārapāniyaṁ.
Paribhojanasāmantā, paṭivāte ca aṅgaṇe.

Adhovāte attharaṇaṁ, paṭipādakamañco ca.
Pīṭhaṁ bhisi nisīdanaṁ, mallakaṁ apassena ca.

Pattacīvaraṁ bhūmi ca, pārantaṁ orato bhogaṁ.
Puratthimā ca pacchimā, uttarā atha dakkhiṇā.

Sītuṇhe ca divā rattiṁ, pariveṇañca koṭṭhako.
Upaṭṭhānaggisālā ca, vaccakuṭī ca pāniyaṁ.

Ācamakumbhi vuḍḍhe ca, uddesapucchanā sajjhā.
Dhammo padīpaṁ vijjhāpe, na vivare napi thake.

Yena vuḍḍho parivatti, kaṇṇenapi na ghaṭṭeye.
Paññapesi Mahāvīro, vattaṁ senāsanesu taṁ.

Nivāriyamānā dvāraṁ, mucchitujjhanti pesalā.
Chārikaṁ chaḍḍaye jantā, paribhaṇḍaṁ tatheva ca.

Pariveṇaṁ koṭṭhako sālā, cuṇṇamattikadoṇikā.
Mukhaṁ purato na there, na nave ussahati sace.

Purato uparimaggo, cikkhallaṁ matti pīṭhakaṁ.
Vijjhāpetvā thaketvā ca, vattaṁ jantāgharesume.

Nācameti yathāvuḍḍhuṁ, paṭipāṭi ca sahasā.
Ubbhaji nitthuno kaṭṭhaṁ, vaccaṁ passāva kheḷakaṁ.

Pharusā kūpa sahasā, ubbhaji capu sesena.
Bahi anto ca ukkāse, rajju ataramānañca.

Sahasā ubbhaji ṭhite, nitthune kaṭṭha vaccañca.
Passāva kheḷa pharusā, kūpañca vaccapāduke.

Natisahasā ubbhaji, pādukāya capucapu.
Na sesaye paṭicchāde, uhatapidharena ca.

Vaccakuṭī paribhaṇḍaṁ, pariveṇañca koṭṭhako.
Ācamane ca udakaṁ, vattaṁ vaccakuṭīsume.

Upāhanā dantakaṭṭhaṁ, mukhodakañca āsanaṁ.
Yāgu udakaṁ dhovitvā, uddhāruklāpa gāma ca.

Nivāsanā kāyabandhā, saguṇaṁ pattasodakaṁ.
Pacchā timaṇḍalo ceva, parimaṇḍala bandhanaṁ.

Saguṇaṁ dhovitvā pacchā, nātidūre paṭiggahe.
Bhaṇamānassa āpatti, paṭhamāgantvāna āsanaṁ.

Udakaṁ pīṭhakathali, paccuggantvā nivāsanaṁ.
Otāpe nidahi bhaṅgo, obhoge bhuñjitu name.

Pānīyaṁ udakaṁ nīcaṁ, muhuttaṁ na ca nidahe.
Pattacīvaraṁ bhūmi ca, pārantaṁ orato bhogaṁ.

Uddhare paṭisāme ca, uklāpo ca nahāyituṁ.
Sītaṁ uṇhaṁ jantāgharaṁ, cuṇṇaṁ mattika piṭṭhito.

Pīṭhañca cīvaraṁ cuṇṇaṁ, mattikussahati mukhaṁ.
Purato there nave ca, parikammañca nikkhame.

Purato udake nhāte, nivāsetvā upajjhāyaṁ.
Nivāsanañca saṁghāṭi, pīṭhakaṁ āsanena ca.

Pādo pīṭhaṁ kathaliñca, pānīyuddesapucchanā.
Uklāpaṁ susodheyya, paṭhamaṁ pattacīvaraṁ.

Nisīdanapaccattharaṇaṁ, bhisi bibbohanāni ca.
Mañco pīṭhaṁ paṭipādaṁ, mallakaṁ apassena ca.

Bhūma santāna āloka, gerukā kāḷa akatā.
Bhūmattharapaṭipādā, mañco pīṭhaṁ bibbohanaṁ.

Nisīdatharaṇaṁ kheḷa, apasse pattacīvaraṁ.
Puratthimā pacchimā ca, uttarā atha dakkhiṇā.

Sītuṇhañca divā rattiṁ, pariveṇañca koṭṭhako.
Upaṭṭhānaggisālā ca, vaccapāniyabhojanī.

Ācamaṁ anabhirati, kukkuccaṁ diṭṭhi ca garu.
Mūlamānatta-abbhānaṁ, tajjanīyaṁ niyassakaṁ.

Pabbāja paṭisāraṇī, ukkhepañca kataṁ yadi.
Dhove kātabbaṁ rajañca, raje samparivattakaṁ.

Pattañca cīvarañcāpi, parikkhārañca chedanaṁ.
Parikammaṁ veyyāvaccaṁ, pacchā piṇḍaṁ pavisanaṁ.

Na susānaṁ disā ceva, yāvajīvaṁ upaṭṭhahe.
Saddhivihārikenetaṁ, vattupajjhāyakesume.

Ovādasāsanuddesā, pucchā pattañca cīvaraṁ.
Parikkhāro gilāno ca, na pacchāsamaṇo bhave.

Upajjhāyesu ye vattā, evaṁ ācariyesupi.
Saddhivihārike vattā, tatheva antevāsike.

Āgantukesu ye vattā, puna āvāsikesu ca.
Gamikānumodanikā, bhattagge piṇḍacārike.

Āraññakesu yaṁ vattaṁ, yañca senāsanesupi.
Jantāghare vaccakuṭī, upajjhā saddhivihārike.

Ācariyesu yaṁ vattaṁ, tatheva antevāsike.
Ekūnavīsati vatthū, vattā cuddasa khandhake.

Vattaṁ aparipūrento, na sīlaṁ paripūrati.
Asuddhasīlo duppañño, cittekaggaṁ na vindati.

Vikkhittacittonekaggo, sammā dhammaṁ na passati.
Apassamāno saddhammaṁ, dukkhā na parimuccati.

Yaṁ vattaṁ paripūrento, sīlampi paripūrati.
Visuddhasīlo sappañño, cittekaggampi vindati.

Avikkhittacitto ekaggo, sammā dhammaṁ vipassati.
Sampassamāno saddhammaṁ, dukkhā so parimuccati.

Tasmā hi vattaṁ pūreyya, Jinaputto viccakkhaṇo.
Ovādaṁ Buddhaseṭṭhassa, tato nibbānamehitīti.

Vattakkhandhako niṭṭhito.

9. Pātimokkhaṭṭhapanakkhandhaka

1. Pātimokkhuddesayācana

383. * Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Pubbārāme Migāramātu pāsāde. Tena kho pana samayena Bhagavā tadahuposathe bhikkhusaṁghaparivuto nisinno hoti. Atha kho āyasmā Ānando abhikkantāya rattiyā nikkhante paṭhame yāme uṭṭhāyāsanā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā yena Bhagavā tenañjaliṁ paṇāmetvā Bhagavantaṁ etadavoca "abhikkantā bhante ratti, nikkhanto paṭhamo yāmo, ciranisinno bhikkhusaṁgho, uddisatu bhante Bhagavā bhikkhūnaṁ pātimokkhan"ti. Evaṁ vutte Bhagavā tuṇhī ahosi. Dutiyampi kho āyasmā Ānando abhikkantāya rattiyā nikkhante majjhime yāme uṭṭhāyāsanā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā yena Bhagavā tenañjaliṁ paṇāmetvā Bhagavantaṁ etadavoca "abhikkantā bhante ratti, nikkhanto majjhimo yāmo, ciranisinno bhikkhusaṁgho, uddisatu bhante Bhagavā bhikkhūnaṁ pātimokkhan"ti. Dutiyampi kho Bhagavā tuṇhī ahosi. Tatiyampi kho āyasmā Ānando abhikkantāya rattiyā nikkhante pacchime yāme uddhaste aruṇe nandimukhiyā rattiyā uṭṭhāyāsanā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā yena Bhagavā tenañjaliṁ paṇāmetvā Bhagavantaṁ etadavoca "abhikkantā bhante ratti, nikkhanto pacchimo yāmo, uddhastaṁ aruṇaṁ, nandimukhi ratti, ciranisinno bhikkhusaṁgho, uddisatu bhante Bhagavā bhikkhūnaṁ pātimokkhan"ti. Aparisuddhā Ānanda parisāti.

Atha kho āyasmato Mahāmoggallānassa etadahosi "kaṁ nu kho Bhagavā puggalaṁ sandhāya evamāha 'aparisuddhā Ānanda parisā'ti". Atha kho āyasmā Mahāmoggallāno sabbāvantaṁ bhikkhusaṁghaṁ cetasā ceto paricca manasākāsi. Addasā kho āyasmā Mahāmoggallāno taṁ puggalaṁ dussīlaṁ pāpadhammaṁ asucisaṅkassarasamācāraṁ paṭicchannakammantaṁ assamaṇaṁ samaṇapaṭiññaṁ abrahmacāriṁ brahmacāripaṭiññaṁ antopūtiṁ avassutaṁ kasambujātaṁ[1] majjhe bhikkhusaṁghassa nisinnaṁ, disvāna yena so

---

1. Kasambukajātaṁ (Ka)

* Khu 1. 138; Aṁ 3. 44 piṭṭhesupi.

puggalo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṁ puggalaṁ etadavoca "uṭṭhehi āvuso, diṭṭhosi Bhagavatā, natthi te bhikkhūhi saddhiṁ saṁvāso"ti. Evaṁ vutte so puggalo tuṇhī ahosi. Dutiyampi kho āyasmā Mahāmoggallāno taṁ puggalaṁ etadavoca "uṭṭhehi āvuso, diṭṭhosi Bhagavatā, natthi te bhikkhūhi saddhiṁ saṁvāso"ti. Dutiyampi kho so puggalo tuṇhī ahosi. Tatiyampi kho āyasmā Mahāmoggallāno taṁ puggalaṁ etadavoca "uṭṭhehi āvuso, diṭṭhosi Bhagavatā, natthi te bhikkhūhi saddhiṁ saṁvāso"ti. Tatiyampi kho so puggalo tuṇhī ahosi. Atha kho āyasmā Mahāmoggallāno taṁ puggalaṁ bāhāyaṁ gahetvā bahidvārakoṭṭhakā nikkhāmetvā sūcighaṭikaṁ datvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ etadavoca "nikkhāmito so bhante puggalo mayā, suddhā parisā uddisatu bhante Bhagavā bhikkhūnaṁ pātimokkhan"ti.

Acchariyaṁ Moggallāna, abbhutaṁ Moggallāna, yāva bāhāgahaṇāpi nāma so moghapuriso āgamessatīti. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi—

2. Mahāsamudde-aṭṭhacchariya

384. * Aṭṭhime bhikkhave mahāsamudde acchariyā abbhutā dhammā, ye disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti. Katame aṭṭha.

Mahāsamuddo bhikkhave anupubbaninno anupubbapoṇo anupubbapabbhāro na āyatakeneva papāto. Yampi bhikkhave mahāsamuddo anupubbaninno anupubbapoṇo anupubbapabbhāro na āyatakeneva papāto, ayaṁ bhikkhave mahāsamudde paṭhamo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti.

Puna caparaṁ bhikkhave mahāsamuddo ṭhitadhammo velaṁ nātivattati, yampi bhikkhave mahāsamuddo ṭhitadhammo velaṁ nātivattati. Ayaṁ[1] bhikkhave mahāsamudde dutiyo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti.

---

1. Ayampi (Syā)

* Khu 1. 139; Aṁ 3. 39 piṭṭhesupi.

Puna caparaṁ bhikkhave mahāsamuddo na matena kuṇapena saṁvasati. Yaṁ hoti mahāsamudde mataṁ kuṇapaṁ, taṁ khippaññeva tīraṁ vāheti, thalaṁ ussāreti. Yampi bhikkhave mahāsamuddo na matena kuṇapena saṁvasati. Yaṁ hoti mahāsamudde mataṁ kuṇapaṁ, taṁ khippaññeva tīraṁ vāheti, thalaṁ ussāreti. Ayaṁ bhikkhave mahāsamudde tatiyo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti.

Puna caparaṁ bhikkhave yā kāci mahānadiyo, seyyathidaṁ, Gaṅgā Yamunā Aciravatī Sarabhū Mahī, tā mahāsamuddaṁ pattā jahanti purimāni nāmagottāni, "mahāsamuddo"tveva saṅkhaṁ gacchanti. Yampi bhikkhave yākāci mahānadiyo, seyyathidaṁ, Gaṅgā Yamunā Aciravatī Sarabhū Mahī, tā mahāsamuddaṁ pattā jahanti purimāni nāmagottāni, "mahāsamuddo"tveva saṅkhaṁ gacchanti, ayaṁ bhikkhave mahāsamudde catuttho acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti.

Puna caparaṁ bhikkhave yā ca[1] loke savantiyo mahāsamuddaṁ appenti, yā ca antalikkhā dhārā papatanti, na tena mahāsamuddassa ūnattaṁ vā pūrattaṁ vā paññayati. Yampi bhikkhave yā ca loke savantiyo mahāsamuddaṁ appenti, yā ca antalikkhā dhārā papatanti, na tena mahāsamuddassa ūnattaṁ vā pūrattaṁ vā paññāyati, ayaṁ bhikkhave mahāsamudde pañcamo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti.

Puna caparaṁ bhikkhave mahāsamuddo ekaraso loṇaraso. Yampi bhikkhave mahāsamuddo ekaraso loṇaraso, ayaṁ bhikkhave mahāsamudde chaṭṭho acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti.

Puna caparaṁ bhikkhave mahāsamuddo bahuratano[2] anekaratano, tatrimāni ratanāni, seyyathidaṁ, muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavāḷaṁ rajataṁ jātarūpaṁ lohitako masāragallaṁ. Yampi bhikkhave mahāsamuddo bahuratano anekaratano, tatrimāni ratanāni seyyathidaṁ, muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavāḷaṁ rajataṁ jatarūpaṁ

1. Yākāci (Syā) 2. Pahūtaratano (Ka)

lohitako masāragallaṁ, ayaṁ bhikkhave mahāsamudde sattamo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti.

Puna caparaṁ bhikkhave mahāsamuddo mahataṁ bhūtānaṁ āvāso, tatrime bhūtā, Timi Timiṅgalo Timitimiṅgalo[1] asurā nāgā gandhabbā, santi mahāsamudde yojanasatikāpi attabhāvā, dviyojanasatikāpi attabhāvā, tiyojanasatikāpi attabhāvā, catuyojanasatikāpi attabhāvā, pañcayojanasatikāpi attabhāvā. Yampi bhikkhave mahāsamuddo mahataṁ bhūtānaṁ āvāso, tatrime bhūtā, Timi Timiṅgalo Timitimiṅgalo asurā nāgā gandhabbā, santi mahāsamudde yojanasatikāpi attabhāvā -pa- pañcayojanasatikāpi attabhāvā, ayaṁ bhikkhave mahāsamudde aṭṭhamo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti. Ime kho bhikkhave mahāsamudde aṭṭha acchariyā abbhutā dhammā, ye disvā disvā asurā mahāsamudde abhiramanti.

3. Imasmiṁ dhammavinaye aṭṭhacchariya

385. Evameva kho bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye aṭṭha acchariyā abbhutā dhammā, ye disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti. Katame aṭṭha.

Seyyathāpi bhikkhave mahāsamuddo anupubbaninno anupubbapoṇo anupubbapabbhāro na āyatakeneva papāto, evameva kho abhikkhave imasmiṁ dhammavinaye anupubbasikkhā anupubbakiriyā anupubbapaṭipadā na āyatakeneva aññāpaṭivedho. Yampi bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye anupubbasikkhā anupubbakiriyā anupubbapaṭipadā na āyatakeneva aññāpaṭivedho, ayaṁ bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye paṭhamo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti.

Seyyathāpi bhikkhave mahāsamuddo ṭhitadhammo velaṁ nātivattati evameva kho bhikkhave yaṁ mayā mama sāvakānaṁ sikkhāpadaṁ paññattaṁ, taṁ mama sāvakā jīvitahetupi nātikkamanti. Yampi bhikkhave mayā mama sāvakānaṁ

1. Timirapiṅgalo (Sī), Timitimiṅgalo Mahātimiṅgalo (Syā, Kaṁ)

sikkhāpadaṁ paññattaṁ, taṁ mama sāvakā jīvitahetupi nātikkamanti, ayaṁ bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye dutiyo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti.

Seyyathāpi bhikkhave mahāsamuddo na matena kuṇapena saṁvasati, yaṁ hoti mahāsamudde mataṁ kuṇapaṁ, taṁ khippameva tīraṁ vāheti, thalaṁ ussāreti, evameva kho bhikkhave yo so puggalo dussīlo pāpadhammo asucisaṅkassarasamācāro paṭicchannakammanto assamaṇo samaṇapaṭiñño abrahmacārī brahmacāripaṭiñño antopūti avassuto kasambujāto, na tena saṁgho saṁvasati, khippameva naṁ sannipatitvā ukkhipati, kiñcāpi kho so hoti majjhe bhikkhusaṁghassa nisinno, atha kho so ārakāva saṁghamhā saṁgho ca tena. Yampi bhikkhave yo so puggalo dussīlo pāpadhammo asucisaṅkassarasamācāro paṭicchannakammanto assamaṇo samaṇapaṭiñño abrahmacārī brahmacāripaṭiñño antopūti avassuto kasambujāto, na tena saṁgho saṁvasati, khippameva naṁ sannipatitvā ukkhipati, kiñcāpi kho so hoti majjhe bhikkhusaṁghassa nisinno, atha kho so ārakāva saṁghamhā saṁgho ca tena, ayaṁ bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye tatiyo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti.

Seyyathāpi bhikkhave yā kāci mahānadiyo, seyyathidaṁ, Gaṅgā Yamunā Aciravatī Sarabhū Mahī, tā mahāsamuddaṁ pattā jahanti purimāni nāmagottāni, "mahāsamuddo"tveva saṅkhaṁ gacchanti, evameva kho bhikkhave cattārome vaṇṇā Khattiyā Brāhmaṇā Vessā Suddā, te Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajitvā[1] jahanti purimāni nāmagottāni, "samaṇā Sakyaputtiyā"tveva saṅkhaṁ gacchanti. Yampi bhikkhave cattārome vaṇṇā Khattiyā Brāhmaṇā Vessā Suddā, te Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajitvā jahanti purimāni nāmagottāni, "samaṇā Sakyaputtiyā"tveva saṅkhaṁ gacchanti, ayaṁ bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye catuttho acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti.

---

1. Pabbajitā (Sī)

Seyyathāpi bhikkhave yā ca loke savantiyo mahāsamuddaṁ appenti, yā ca antalikkhā dhārā papatanti, na tena mahāsamuddassa ūnattaṁ vā pūrattaṁ vā paññāyati, evameva kho bhikkhave bahū cepi bhikkhū anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbāyanti, na tena nibbānadhātuyā ūnattaṁ vā pūrattaṁ vā paññāyati. Yampi bhikkhave bahū cepi bhikkhū anupādisesāya nibbānadhātuyā parinibbāyanti, na tena nibbānadhātuyā ūnattaṁ vā pūrattaṁ vā paññāyati, ayaṁ bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye pañcamo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti.

Seyyathāpi bhikkhave mahāsamuddo ekaraso loṇaraso, evameva kho bhikkhave ayaṁ dhammavinayo ekaraso vimuttiraso. Yampi bhikkhave ayaṁ dhammavinayo ekaraso vimuttiraso, ayaṁ bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye chaṭṭho acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti.

Seyyathāpi bhikkhave mahāsamuddo bahuratano anekaratano, tatrimāni ratanāni, seyyathidaṁ, muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavāḷaṁ rajataṁ jātarūpaṁ lohitako masāragallaṁ, evameva kho bhikkhave ayaṁ dhammavinayo bahuratano anekaratano, tatrimāni ratanāni, seyyathidaṁ, cattāro satipaṭṭhānā cattāro sammappadhānā cattāro iddhipādā pañcindriyāni pañca balāni satta bojjhaṅgā ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Yampi bhikkhave ayaṁ dhammavinayo bahuratano anekaratano, tatrimāni ratanāni, seyyathidaṁ, cattāro satipaṭṭhānā -pa- ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, ayaṁ bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye sattamo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti.

Seyyathāpi bhikkhave mahāsamuddo mahataṁ bhūtānaṁ āvāso, tatrime bhūtā, Timi Timiṅgalo Timitimiṅgalo asurā nāgā gandhabbā, santi mahāsamudde yojanasatikāpi attabhāvā, dviyojanasatikāpi attabhāvā, tiyojanasatikāpi attabhāvā, catuyojanasatikāpi attabhāvā, pañcayojanasatikāpi attabhāvā, evameva kho bhikkhave ayaṁ dhammavinayo mahataṁ bhūtānaṁ āvāso, tatrime bhūtā, sotāpanno, sotāpattiphalasacchikiriyāya paṭipanno, sakadāgāmī,

sakadāgāmiphalasacchikiriyāya paṭipanno, anāgāmī, anāgāmiphalasacchikiriyāya paṭipanno arahā, arahattaphalasacchikiriyāya paṭipanno. Yampi bhikkhave ayaṁ dhammavinayo mahataṁ bhūtānaṁ āvāso, tatrime bhūtā, sotāpanno, sotāpattiphalasacchikiriyāya paṭipanno -pa- arahā, arahattaphalasacchikiriyāya paṭipanno, ayaṁ bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye aṭṭhamo acchariyo abbhuto dhammo, yaṁ disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramanti. Ime kho bhikkhave imasmiṁ dhammavinaye aṭṭha acchariyā abbhutā dhammā, ye disvā disvā bhikkhū imasmiṁ dhammavinaye abhiramantīti.

Atha kho Bhagavā etamatthaṁ viditvā tāyaṁ velāyaṁ imaṁ udānaṁ udānesi—

* "Channamativassati[1], vivaṭaṁ nātivassati.
Tasmā Channaṁ vivaretha, evaṁ taṁ nātivassatī"ti.

4. Pātimokkhasavanāraha

386. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi—nadānāhaṁ bhikkhave ito paraṁ uposathaṁ karissāmi, pātimokkhaṁ uddisissāmi, tumhevadāni bhikkhave ito paraṁ uposathaṁ kareyyātha, pātimokkhaṁ uddiseyyātha. Aṭṭhānametaṁ bhikkhave anavakāso, yaṁ Tathāgato aparisuddhāya parisāya uposathaṁ kareyya, pātimokkhaṁ uddiseyya. Na ca bhikkhave[2] sāpattikena pātimokkhaṁ sotabbaṁ, yo suṇeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave yo sāpattiko pātimokkhaṁ suṇāti, tassa pātimokkhaṁ ṭhapetuṁ. Evañca pana bhikkhave ṭhapetabbaṁ, tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāharitabbaṁ—

"Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo puggalo sāpatthiko, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi 'na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban'ti". Ṭhapitaṁ hoti pātimokkhanti.

---

* Vi 1. 44 piṭṭhe udānepi.

1. Suchandamativassati (Ka)

2. Na ca bhikkhave bhikkhunā (Syā, Kaṁ)

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū "nāmhe koci jānātī"ti sāpattikāva pātimokkhaṁ suṇanti, therā bhikkhū paracittaviduno bhikkhūnaṁ ārocenti "itthannāmo ca itthannāmo ca āvuso chabbaggiyā bhikkhū 'nāmhe koci jānātī'ti sāpattikāva pātimokkhaṁ suṇantī"ti. Assosuṁ kho chabbaggiyā bhikkhū therā kira bhikkhū paracittaviduno amhe bhikkhūnaṁ ārocenti "itthannāmo ca itthannāmo ca āvuso chabbaggiyā bhikkhū 'nāmhe koci jānātī'ti sāpattikāva pātimokkhaṁ suṇantī"ti.

Te "puramhākaṁ pesalā bhikkhū pātimokkhaṁ ṭhapentī"ti paṭikacceva suddhānaṁ bhikkhūnaṁ anāpattikānaṁ avatthusmiṁ akāraṇe pātimokkhaṁ ṭhapenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū suddhānaṁ bhikkhūnaṁ anāpattikānaṁ avatthusmiṁ akāraṇe pātimokkhaṁ ṭhapessantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Saccaṁ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhū suddhānaṁ bhikkhūnaṁ anāpattikānaṁ avatthusmiṁ akāraṇe pātimokkhaṁ ṭhapentīti. Saccaṁ Bhagavāti -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi—na bhikkhave suddhānaṁ bhikkhūnaṁ anāpattikānaṁ avatthusmiṁ akāraṇe pātimokkhaṁ ṭhapetabbaṁ, yo ṭhapeyya, āpatti dukkaṭassa.

5. Dhammikādhammikapātimokkhaṭṭhapana

387. Ekaṁ bhikkhave adhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ, ekaṁ dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ[1]. Dve adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, dve dhammikāni. Tīṇi adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, tīṇi dhammikāni. Cattāri adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, cattāri dhammikāni. Pañca adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, pañca dhammikāni. Cha adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, cha dhammikāni. Satta adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, satta dhammikāni. Aṭṭha adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, aṭṭha dhammikāni. Nava adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, nava dhammikāni. Dasa adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni, dasa dhammikāni.

---

1. Ekaṁ dhammikaṁ (Sī, Syā)

Katamaṁ ekaṁ adhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ. Amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti. Idaṁ ekaṁ adhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ. Katamaṁ ekaṁ dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ. Samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti. Idaṁ ekaṁ dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

Katamāni dve adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, amūlikāya ācāravipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni dve adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamāni dve dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, samūlikāya ācāravipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni dve dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

Katamāni tīṇi adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, amūlikāya ācāravipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, amūlikāya diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni tīṇi adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamāni tīṇi dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, samūlikāya ācāravipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, samūlikāya diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni tīṇi dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

Katamāni cattāri adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, amūlikāya ācāravipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, amūlikāya diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, amūlikāya ājīvavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni cattāri adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamāni cattāri dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, samūlikāya ācāravipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, samūlikāya diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti, samūlikāya ājīvavipattiyā, pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni cattāri dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

Katamāni pañca adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Amūlakena pārājikena pātimokkhaṁ ṭhapeti, amūlakena saṁghādisesena -pa- amūlakena pācittiyena. Amūlakena pāṭidesanīyena. Amūlakena dukkaṭena

pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni pañca adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamāni pañca dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Samūlakena pārājikena pātimokkhaṁ ṭhapeti, samūlakena saṁghādisesena -pa- pācittiyena. Pāṭidesanīyena. Dukkaṭena pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni pañca dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

Katamāni cha adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya, amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katāya, amūlikāya ācāravipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya, amūlikāya ācāravipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katāya, amūlikāya diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya, amūlikāya diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katāya. Imāni cha adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamāni cha dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya, samulikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katāya, samūlikāya ācāravipattiyā -pa- diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya -pa- katāya. Imāni cha dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

Katamāni satta adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Amūlakena pārājikena pātimokkhaṁ ṭhapeti, amūlakena saṁghādisesena -pa- thullaccayena. Pācittiyena. Pāṭidesanīyena. Dukkaṭena. Dubbhāsitena pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni satta adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamani satta dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Samūlakena pārājikena pātimokkhaṁ ṭhapeti, samūlakena saṁghādisesena -pa- Thullaccayena. Pācittiyena. Pāṭidesanīyena. Dukkaṭena. Dubbhāsitena pātimokkhaṁ ṭhapeti. Imāni satta dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

Katamāni aṭṭha adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya, amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katāya, amūlikāya ācāravipattiyā -pa-. Diṭṭhivipattiyā. Ājīvavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya -pa- katāya. Imāni aṭṭha adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamāni aṭṭha dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya, samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ

ṭhapeti katāya, samūlikāya ācāravipattiyā -pa- diṭṭhivipattiyā. Ājīvavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya -pa- katāya. Imāni aṭṭha dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

Katamāni nava adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya, amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katāya, amūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katākatāya, amūlikāya ācāravipattiyā -pa- diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya -pa- katāya -pa- katākatāya. Imāni nava adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamāni nava dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya, samūlikāya sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katāya, samūlikāya, sīlavipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti katākatāya, samūlikāya, ācāravipattiyā -pa- diṭṭhivipattiyā pātimokkhaṁ ṭhapeti akatāya -pa- katāya -pa- katākatāya. Imāni nava dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

Katamāni dasa adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Na pārājiko tassaṁ parisāyaṁ nisinno hoti, na pārājikakathā vippakatā hoti, na sikkhaṁ paccakkhātako tassaṁ parisāyaṁ nisinno hoti, na sikkhaṁ paccakkhātakathā vippakatā hoti, dhammikaṁ sāmaggiṁ upeti, na dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyati, na dhammikāya sāmaggiyā paccādānakathā vippakatā hoti, na sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti, na ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti, na diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti. Imāni dasa adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Katamāni dasa dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. Pārājiko tassaṁ parisāyaṁ nisinno hoti, pārājikakathā vippakatā hoti, sikkhaṁ paccakkhātako tassaṁ parisāyaṁ nisinno hoti, sikkhaṁ paccakkhātakathā vippakatā hoti, dhammikaṁ sāmaggiṁ na upeti, dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyati, dhammikāya sāmaggiyā paccādānakathā vippakatā hoti, sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti, ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti, diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti. Imāni dasa dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

6. Dhammikapātimokkhaṭṭhapana

388. Kathaṁ pārājiko tassaṁ parisāyaṁ nisinno hoti. Idha bhikkhave yehi ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi pārājikassa dhammassa ajjhāpatti hoti, tehi ākārehi tehi liṅgehi tehi nimittehi bhikkhū bhikkhuṁ passati pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpajjantaṁ. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpajjantaṁ, api ca añño bhikkhu bhikkhussa āroceti "itthannāmo āvuso bhikkhu pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpanno"ti. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpajjantaṁ, nāpi[1] añño bhikkhu bhikkhussa āroceti "itthannāmo āvuso bhikkhu pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpanno"ti, api ca sova bhikkhu bhikkhussa āroceti "ahaṁ āvuso pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpanno"ti. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tena diṭṭhena tena sutena tāya parisaṅkāya tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

"Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo puggalo pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpanno, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi 'na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban'ti". Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

389. Bhikkhussa pātimokkhe ṭhapite parisā vuṭṭhāti dasannaṁ antarāyānaṁ aññatarena[2] rājantarāyena vā corantarāyena vā agyantarāyena vā udakantarāyena vā manussantarāyena vā amanussantarāyena vā vāḷantarāyena vā sarīsapantarāyena vā jīvitantarāyena vā brahmacariyantarāyena vā, ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tasmiṁ vā āvāse aññasmiṁ vā āvāse tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

"Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmassa puggalassa pārājikakathā vippakatā, taṁ vatthu avinicchitaṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho taṁ vatthuṁ vinicchineyyā"ti.

Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāharitabbaṁ—

---

1. Nāpi ca (Ka)
2. Aññatarena antarāyena (Syā, Kaṁ)

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmassa puggalassa pārājikakathā vippakatā, taṁ vatthu avinicchitaṁ, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi ‘na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban’ti”. Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

390. Kathaṁ sikkhaṁ paccakkhātako tassaṁ parisāyaṁ nisinno hoti. Idha pana bhikkhave bhikkhu yehi ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi sikkhā paccakkhātā hoti, tehi ākārehi tehi liṅgehi tehi nimittehi bhikkhu bhikkhuṁ passati sikkhaṁ paccakkhantaṁ. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati sikkhaṁ paccakkhantaṁ, api ca añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmena āvuso bhikkhunā sikkhā paccakkhātā”ti. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati sikkhaṁ paccakkhantaṁ, nāpi añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmena āvuso bhikkhunā sikkhā paccakkhātā”ti. Api ca sova bhikkhu bhikkhussa āroceti “mayā āvuso sikkhā paccakkhātā”ti. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tena diṭṭhena tena sutena tāya parisaṅkāya tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmena puggalena sikkhā paccakkhātā, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi ‘na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban’ti”. Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

391. Bhikkhussa pātimokkhe ṭhapite parisā vuṭṭhāti dasannaṁ antarāyānaṁ aññatarena rājantarāyena vā -pa- brahmacariyantarāyena vā. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tasmiṁ vā āvāse aññasmiṁ vā āvāse tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmassa puggalassa sikkhaṁ paccakkhātakathā[1] vippakatā, taṁ vatthu avinicchitaṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho taṁ vatthuṁ vinicchineyyā”ti.

Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāharitabbaṁ—

---

1. Sikkhāpaccakkhātakathā (Sī)

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmassa puggalassa sikkhaṁ paccakkhātakathā vippakatā, taṁ vatthu avinicchitaṁ, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi ‘na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban’ti”. Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

392. Kathaṁ dhammikaṁ sāmaggiṁ na upeti. Idha pana bhikkhave bhikkhu yehi ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi dhammikāya sāmaggiyānupagamanaṁ hoti, tehi ākārehi tehi liṅgehi tehi nimittehi bhikkhu bhikkhuṁ passati dhammikaṁ sāmaggiṁ na upentaṁ. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati dhammikaṁ sāmaggiṁ na upentaṁ, api ca añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmo āvuso bhikkhu dhammikaṁ sāmaggiṁ na upetī”ti. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati dhammikaṁ sāmaggiṁ na upentaṁ, nāpi añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmo āvuso bhikkhu dhammikaṁ sāmaggiṁ na upetī”ti, api ca sova bhikkhu bhikkhussa āroceti “ahaṁ āvuso dhammikaṁ sāmaggiṁ na upemī”ti. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tena diṭṭhena tena sutena tāya parisaṅkāya tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo puggalo dhammikaṁ sāmaggiṁ na upeti, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi ‘na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban’ti”. Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

393. Kathaṁ dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyati. Idha bhikkhave bhikkhu yehi ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi dhammikāya sāmaggiyā paccādānaṁ hoti, tehi ākārehi tehi liṅgehi tehi nimittehi bhikkhu bhikkhuṁ passati dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyantaṁ. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyantaṁ, api ca añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmo āvuso bhikkhu dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyatī”ti. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyantaṁ, nāpi añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmo āvuso bhikkhu dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyatī”ti, api ca sova bhikkhu bhikkhussa āroceti “ahaṁ āvuso dhammikaṁ sāmaggiṁ

paccādiyāmī”ti. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tena diṭṭhena tena sutena tāya parisaṅkāya tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannamo puggalo dhammikaṁ sāmaggiṁ paccādiyati, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi ‘na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban’ti”. Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

394. Bhikkhussa pātimokkhe ṭhapite parisā vuṭṭhāti dasannaṁ antarāyānaṁ aññatarena rājantarāyena vā -pa- brahmacariyantarāyena vā. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tasmiṁ vā āvāse aññasmiṁ vā āvāse tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmassa puggalassa dhammikāya sāmaggiyā paccādānakathā vippakatā, taṁ vatthu avinicchitaṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho taṁ vatthuṁ vinicchineyyā”ti.

Evañcetaṁ labhetha, iccetaṁ kusalaṁ. No ce labhetha, tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāharitabbaṁ—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmassa puggalassa dhammikāya sāmaggiyā paccādānakathā vippakatā, taṁ vatthu avinicchitaṁ, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi ‘na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban’ti”. Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

395. Kataṁ sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti. Idha pana bhikkhave pana bhikkhu yehi ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti, tehi ākārehi tehi liṅgehi tehi nimittehi bhikkhu bhikkhuṁ passati sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ, apica añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmo āvuso bhikkhu sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito”ti. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ, nāpi añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmo āvuso

bhikkhu sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito”ti. Api ca sova bhikkhu bhikkhussa āroceti “ahaṁ āvuso sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitomhī”ti. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tena diṭṭhena tena sutena tāya parisaṅkāya tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo puggalo sīlavipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito[1], tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban”ti. Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

396. Kathaṁ ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti. Idha bhikkhave bhikkhu yehi ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti, tehi ākārehi tehi liṅgehi tehi nimittehi bhikkhu bhikkhuṁ passati ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ, api ca añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmo āvuso bhikkhu ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito”ti. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ, nāpi añño bhikkhu bhikkhussa āroceti “itthannāmo āvuso bhikkhu ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito”ti. Api ca sova bhikkhu bhikkhussa āroceti “ahaṁ āvuso ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitomhī”ti. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tena diṭṭhena tena sutena tāya parisaṅkāya tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo puggalo ācāravipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi ‘na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban’ti”. Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

397. Kathaṁ diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti. Idha pana bhikkhave bhikkhu yehi ākārehi yehi liṅgehi yehi nimittehi

---

1. Diṭṭhasutaparisaṅkito hoti (Syā, Kaṁ)

diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito hoti, tehi ākārehi tehi liṅgehi tehi nimittehi bhikkhu bhikkhuṁ passati diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ, api ca añño bhikkhu bhikkhussa āroceti "itthannāmo āvuso bhikkhu diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito"ti. Na heva kho bhikkhu bhikkhuṁ passati diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ, nāpi añño bhikkhu bhikkhussa āroceti "itthannāmo āvuso bhikkhu diṭṭhivipattiyā, diṭṭhasutaparisaṅkito"ti, api ca sova bhikkhu bhikkhussa āroceti "ahaṁ āvuso diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkitomhī"ti. Ākaṅkhamāno bhikkhave bhikkhu tena diṭṭhena tena sutena tāya parisaṅkāya tadahuposathe cātuddase vā pannarase vā tasmiṁ puggale sammukhībhūte saṁghamajjhe udāhareyya—

"Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo puggalo diṭṭhivipattiyā diṭṭhasutaparisaṅkito, tassa pātimokkhaṁ ṭhapemi 'na tasmiṁ sammukhībhūte pātimokkhaṁ uddisitabban'ti". Dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ.

Imāni dasa dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanānīti.

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito.

---

7. Attādāna-aṅga

398. Atha kho āyasmā Upāli yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Upāli Bhagavantaṁ etadavoca "attādānaṁ ādātukāmena bhante bhikkhunā katamaṅgasamannāgataṁ[1] attādānaṁ ādātabban"ti.

* Attādānaṁ ādātukāmena Upāli bhikkhunā pañcaṅgasamannāgataṁ attādānaṁ ādātabbaṁ, attādānaṁ ādātukāmena Upāli bhikkhunā evaṁ paccavekkhitabbaṁ "yaṁ kho ahaṁ imaṁ attādānaṁ ādātukāmo, kālo nu kho imaṁ

---

1. Kataṅgasamannāgataṁ (Ka)

* Vi 5. 331 piṭṭhepi.

attādānaṁ ādātuṁ, udāhu no”ti. Sace Upāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “akālo imaṁ attādānaṁ ādātuṁ, no kālo”ti. Na taṁ Upāli attādānaṁ ādātabbaṁ.

Sace panupāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “kālo imaṁ attādānaṁ ādātuṁ, no akālo”ti. Tenupāli bhikkhunā uttari paccavekkhitabbaṁ “yaṁ kho ahaṁ imaṁ attādānaṁ ādātukāmo, bhūtaṁ nu kho idaṁ attādānaṁ, udāhu no”ti. Sace Upāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “abhūtaṁ idaṁ attādānaṁ, no bhūtan”ti, na taṁ Upāli attādānaṁ ādātabbaṁ.

Sace panupāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “bhūtaṁ idaṁ attādānaṁ, no abhūtan”ti, tenupāli bhikkhunā uttari paccavekkhitabbaṁ “yaṁ kho ahaṁ imaṁ attādānaṁ ādātukāmo, atthasañhitaṁ nu kho idaṁ attādānaṁ, udāhu no”ti. Sace Upāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “anatthasañhitaṁ idaṁ attādānaṁ, no atthasañhitan”ti, na taṁ Upāli attādānaṁ ādātabbaṁ.

Sace panupāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “atthasañhitaṁ idaṁ attādānaṁ, no anatthasañhitan”ti, tenupāli bhikkhunā uttari paccavekkhitabbaṁ “imaṁ kho ahaṁ attādānaṁ ādiyamāno labhissāmi sandiṭṭhe sambhatte bhikkhū dhammato vinayato pakkhe, udāhu no”ti. Sace Upāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “imaṁ kho ahaṁ attādānaṁ ādiyamāno na labhissāmi sandiṭṭhe sambhette bhikkhū dhammato vinayato pakkhe”ti, na taṁ Upāli attādānaṁ ādātabbaṁ.

Sace panupāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “imaṁ kho ahaṁ attādānaṁ ādiyamāno labhissāmi sandiṭṭhe sambhatte bhikkhū dhammato vinayato pakkhe”ti, tenupāli bhikkhunā uttari paccavekkhitabbaṁ “imaṁ kho me attādānaṁ ādiyato bhavissati saṁghassa tatonidānaṁ bhaṇḍanaṁ kalaho viggaho vivādo saṁghabhedo saṁgharāji saṁghavavatthānaṁ saṁghanānākaraṇaṁ, udāhu no”ti. Sace Upāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “imaṁ kho me attādānaṁ ādiyato bhavissati saṁghassa tatonidānaṁ bhaṇḍaṁ kalaho viggaho vivādo saṁghabhedo saṁgharāji

saṁghavavatthānaṁ saṁghanānākaraṇan”ti, na taṁ Upāli attādānaṁ ādātabbaṁ. Sace panupāli bhikkhu paccavekkhamāno evaṁ jānāti “imaṁ kho me attādānaṁ ādiyato na bhavissati saṁghassa tatonidānaṁ bhaṇḍanaṁ kalaho viggaho vivādo saṁghabhedo saṁgharāji saṁghavavatthānaṁ saṁghanānākaraṇan”ti, ādātabbaṁ taṁ Upāli attādānaṁ. Evaṁ pañcaṅgasamannāgataṁ kho Upāli attādānaṁ ādinnaṁ pacchāpi avippaṭisārakārakaraṁ bhavissatīti.

8. Codakenapaccavekkhitabbadhamma

399. * Codakena bhante bhikkhunā paraṁ codetukāmena kati dhamme ajjhattaṁ paccavekkhitvā paro codetabboti. Codakena Upāli bhikkhunā paraṁ codetukāmena pañca dhamme ajjhattaṁ paccavekkhitvā paro codetabbo.

Codakena Upāli bhikkhunā paraṁ codetukāmena evaṁ paccavekkhitabbaṁ “parisuddhakāyasamācāro nu khomhi, parisuddhenamhi kāyasamācārena samannāgato acchiddena appaṭimaṁsena, saṁvijjati nu kho me eso dhammo, udāhu no”ti. No ce Upāli bhikkhu parisuddhakāyasamācāro hoti parisuddhena kāyasamācārena samannāgato acchiddena appaṭimaṁsena, tassa bhavanti vattāro “iṅgha tāva āyasmā kāyikaṁ sikkhassū”ti, itissa bhavanti vattāro.

Puna caparaṁ Upāli codakena bhikkhunā paraṁ codetukāmena evaṁ paccavekkhitabbaṁ “parisuddhavacīsamācāro nu khomhi, parisuddhenamhi vacīsamācārena samannāgato acchiddena appaṭimaṁsena, saṁvijjati nu kho me eso dhammo, udāhu no”ti. No ce Upāli bhikkhu parisuddhavacīsamācāro hoti parisuddhena vacīsamācārena samannāgato acchiddena appaṭimaṁsena, tassa bhavanti vattāro “iṅgha tāva āyasmā vācasikaṁ sikkhassū”ti, itissa bhavanti vattāro.

Puna caparaṁ Upāli codakena bhikkhunā paraṁ codetukāmena evaṁ paccavekkhitabbaṁ “mettaṁ nu kho me cittaṁ paccupaṭṭhitaṁ sabrahmacārīsu anāghātaṁ, saṁvijjati nu kho me eso dhammo, udāhu no”ti. No ce Upāli bhikkhuno mettacittaṁ paccupaṭṭhitaṁ hoti sabrahmacārīsu anāghātaṁ,

* Vi 5. 328 piṭṭhepi. (Aṁ 3. 318 piṭṭhe pana thokaṁ visadisaṁ)

tassa bhavanti vattāro "iṅgha tāva āyasmā sabrahmacārīsu mettacittaṁ upaṭṭhāpehī"ti, itissa bhavanti vattāro.

Puna caparaṁ Upāli codakena bhikkhunā paraṁ codetukāmena evaṁ paccavekkhitabbaṁ "bahussuto nu khomhi sutadharo sutasanniccayo, ye te dhammā ādikalyāṇā majjhekalyāṇā pariyosānakalyāṇā sātthaṁ sabyañjanaṁ kevalaparipuṇṇaṁ parisuddhaṁ brahmacariyaṁ abhivadanti, tathārūpā me dhammā bahussutā honti dhātā vacasā paricitā manasānupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā, saṁvijjati nu kho me eso dhammo, udāhu no"ti. No ce Upāli bhikkhu bahussuto hoti sutadharo sutasanniccayo, ye te dhammā ādikalyāṇā majjhekalyāṇā pariyosānakalyāṇā sātthaṁ sabyañjanaṁ kevalaparipuṇṇaṁ parisuddhaṁ brahmacariyaṁ abhivadanti, tathārūpassa dhammā na bahussutā honti dhātā vacasā paricitā manasānupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā, tassa bhavanti vattāro "iṅgha tāva āyasmā āgamaṁ pariyāpuṇassū"ti, itissa bhavanti vattāro.

Puna caparaṁ Upāli codakena bhikkhunā paraṁ codetukāmena evaṁ paccavekkhitabbaṁ "ubhayāni kho me pātimokkhāni vitthārena svāgatāni honti suvibhattāni suppavattīni suvinicchitāni suttaso anubyañjanaso. Saṁvijjati nu kho me eso dhammo, udāhu no"ti. No ce Upāli bhikkhuno ubhayāni pātimokkhāni vitthārena svāgatāni honti suvibhattāni suppavattīni suvinicchitāni suttaso anubyañjanaso, "idaṁ panāvuso kattha vuttaṁ Bhagavatā"ti iti puṭṭho na sampāyati[1], tassa bhavanti vattāro "iṅgha tāva āyasmā vinayaṁ pariyāpuṇassū"ti, itissa bhavanti vattāro. Codakenupāli bhikkhunā paraṁ codetukāmena ime pañca dhamme ajjhattaṁ paccavekkhitvā paro codetabboti.

9. Codakena-upaṭṭhāpetabbadhamma

400. * Codakena bhante bhikkhunā paraṁ codetukāmena kati dhamme ajjhattaṁ upaṭṭhāpetvā paro codetabboti. Codakenupāli bhikkhunā paraṁ codetukāmena pañca dhamme ajjhattaṁ upaṭṭhāpetvā paro codetabbo "kālena vakkhāmi, no akālena, bhūtena vakkhāmi, no abhūtena,

---

1. Na sampādayati (Ka)

* Vi 5. 330 piṭṭhepi.

saṇhena vakkhāmi, no pharusena, atthasaṁhitena vakkhāmi, no anatthasaṁhitena, mettacitto vakkhāmi, no dosantaro”ti. Codakenupāli bhikkhunā paraṁ codetukāmena ime pañca dhamme ajjhattaṁ upaṭṭhāpetvā paro codetabboti.

10. Codakacuditakapaṭisaṁyuttakathā

401. Adhammacodakassa bhante bhikkhuno katihākārehi vippaṭisāro upadahātabboti. Adhammacodakassa Upāli bhikkhuno pañcahākārehi vippaṭisāro upadahātabbo “akālenāyasmā codesi, no kālena, alaṁ te vippaṭisārāya. Abhūtenāyasmā codesi, no bhūtena, alaṁ te vippaṭisārāya. Pharusenāyasmā codesi, no saṇhena, alaṁ te vippaṭisārāya. Anatthasaṁhitenāyasmā codesi, no atthasaṁhitena, alaṁ te vippaṭisārāya. Dosantaro āyasmā codesi, no mettacitto, alaṁ te vippaṭisārāyā”ti. Adhammacodakassa Upāli bhikkhuno imehi pañcahākārehi vippaṭisāro upadahātabbo, taṁ kissa hetu, yathā na aññopi bhikkhu abhūtena codetabbaṁ maññeyyāti.

Adhammacuditassa pana bhante bhikkhuno katihākārehi avippaṭisāro upadahātabboti. Adhammacuditassa Upāli bhikkhuno pañcahākārehi avippaṭisāro upadahātabbo “akālenāyasmā cudito, no kālena, alaṁ te avippaṭisārāya. Abhūtenāyasmā cudito, no bhūtena, alaṁ te avippaṭisārāya. Pharusenāyasmā cudito, no saṇhena, alaṁ te avippaṭisārāya. Anatthasaṁhitenāyasmā cudito, no atthasaṁhitena, alaṁ te avippaṭisārāya. Dosantarenāyasmā cudito, no mettacittena, alaṁ te avippaṭisārāyā”ti. Adhammacuditasa Upāli bhikkhuno imehi pañcahākārehi avippaṭisāro upadahātabboti.

Dhammacodakassa bhante bhikkhuno katihākārehi avippaṭisāro upadahātabboti. Dhammacodakassa Upāli bhikkhuno pañcahākārehi avippaṭisāro upadahātabbo “kālenāyasmā codesi, no akālena, alaṁ te avippaṭisārāya. Bhūtenāyasmā codesi, no

abhūtena, alaṁ te avippaṭisārāya. Saṇhenāyasmā codesi, no pharusena, alaṁ te avippaṭisārāya. Atthasaṁhitenāyasmā codesi, no anatthasaṁhitena, alaṁ te avippaṭisārāya. Mettacitto āyasmā codesi, no dosantaro, alaṁ te avippaṭisārāyā"ti. Dhammacodakassa Upāli bhikkhuno imehi pañcahākārehi avippaṭisāro upadahātabbo. Taṁ kissa hetu, yathā aññopi bhikkhu bhūtena codetabbaṁ maññeyyāti.

Dhammacuditassa pana bhante bhikkhuno katihākārehi vippaṭisāro upadahātabboti. Dhammacuditassa Upāli bhikkhuno pañcahākārehi vippaṭisāro upadahātabbo "kālenāyasmā cudito, no akālena, alaṁ te vippaṭisārāya. Bhūtenāyasmā cudito, no abhūtena, alaṁ te vippaṭisārāya. Saṇhenāyasmā cudito, no pharusena, alaṁ te vippaṭisārāya. Atthasaṁhitenāyasmā cudito, no anatthasaṁhitena, alaṁ te vippaṭisārāya. Mettacittenāyasmā cudito, no dosantarena, alaṁ te vippaṭisārāyā"ti. Dhammacuditassa Upāli bhikkhuno imehi pañcahākārehi vippaṭisāro upadahātabboti.

Codakena bhante bhikkhunā paraṁ codetukāmena kati dhamme ajjhattaṁ manasi karitvā paro codetabboti. Codakenupāli bhikkhunā paraṁ codetukāmena pañca dhamme ajjhattaṁ manasi karitvā paro codetabbo. Kāruññatā hitesitā anukampitā[1] āpattivuṭṭhānatā vinayapurekkhāratāti. Codakenupāli bhikkhunā paraṁ codetukāmena ime pañca dhamme ajjhattaṁ manasi karitvā paro codetabboti.

Cuditena pana bhante bhikkhunā katisu dhammesu patiṭṭhātabbanti. Cuditenupāli bhikkhunā dvīsu dhammesu patiṭṭhātabbaṁ sacce ca akuppe cāti.

Dutiyabhāṇavāro niṭṭhito.

Pātimokkhaṭṭhapanakkhandhako navamo.

Imamhi khandhake vatthū tiṁsa.

1. Anukampatā (Ka)

Tassuddānaṁ

Uposathe yāvatikaṁ, pāpabhikkhu na nikkhami.
Moggallānena nicchuddho, accherā Jinasāsane.

Ninnonupubbasikkhā ca, ṭhitadhammo nātikkamma.
Kuṇapukkhipati saṁgho, savantiyo jahanti ca.

Savanti parinibbanti, ekarasa vimutti ca.
Bahu dhammavinayopi, bhūtaṭṭhāriyapuggalā.

Samuddaṁ upamaṁ katvā, vācesi[1] sāsane guṇaṁ.
Uposathe pātimokkhaṁ, na amhe koci jānāti.

Paṭikacceva ujjhanti, eko dve tīṇi cattāri.
Pañca cha satta aṭṭhāni, navā ca dasamāni ca.

Sīla ācāra diṭṭhi ca, ājīvaṁ catubhāgike.
Pārājikañca saṁghādi, pācitti pāṭidesani.

Dukkaṭaṁ pañcabhāgesu, sīlācāravipatti ca.
Akatāya katāya ca, chabhāgesu yathāvidhi.

Pārājikañca saṁghādi, thullaṁ pācittiyena ca.
Pāṭidesaniyañceva, dukkaṭañca dubbhāsitaṁ.

Sīlācāravipatti ca, diṭṭhi-ājīvavipatti.
Yā ca aṭṭhā katākate, tenetā silācāradiṭṭhiyā.

Akatāya katāyāpi, katākatāyameva ca.
Evaṁ navavidhā vuttā, yathābhūtena ñāyato.

Pārājiko vippakatā, paccakkhāto tatheva ca.
Upeti paccādiyati, paccādānakathā ca yā.

Sīlācāravipatti ca, tathā diṭṭhivipattiyā.
Diṭṭhasutaparisaṅkitaṁ, dasadhā taṁ vijānātha.

1. Ṭhāpesi (Ka)

Bhikkhu vipassati bhikkhuṁ, añño cārocayāti taṁ.
So yeva tassa akkhāti[1], pātimokkhaṁ ṭhapeti so.

Vuṭṭhāti antarāyena, rājacoraggudakā ca.
Manussa-amanussā ca, vāḷasarīsapā jīvibrahmaṁ.

Dasannamaññatarena, tasmiṁ aññataresu vā.
Dhammikādhammikā ceva, yathā maggena jānātha.

Kālabhūtatthasaṁhitaṁ, labhissāmi bhavissati.
Kāyavācasikā mettā, bāhusaccaṁ ubhayāni.

Kālabhūtena saṇhena, atthamettena codaye.
Vippaṭisāradhammena, tathā vācā[2] vinodaye.

Dhammacodacuditassa, vinodeti vippaṭisāro.
Karuṇā hitānukampi, vuṭṭhānapurekkhārato.

Codakassa paṭipatti, Sambuddhena pakāsitā.
Sacce ceva akuppe ca, cuditasseva dhammatāti.

Pātimokkhaṭṭhapanakkhandhako niṭṭhito.

1. Vipassañño cārocati. Taṁ suddheva tassa akkhāti (Ka)
2. Tathevāpi (Syā)

10. Bhikkhunikkhandhaka

1. Paṭhamabhāṇavāra

Mahāpajāpati Gotamīvatthu

402. * Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṁ Nigrodhārāme. Atha kho Mahāpajāpati[1] Gotamī yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi, ekamantaṁ ṭhitā kho Mahāpajāpati Gotamī Bhagavantaṁ etadavoca "sādhu bhante, labheyya mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjan"ti. Alaṁ Gotami, mā te rucci mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjāti. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho Mahāpajāpati Gotamī Bhagavantaṁ etadavoca "sādhu bhante, labheyya mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjan"ti. Alaṁ Gotami, mā te rucci mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjāti. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī "na Bhagavā anujānāti mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjan"ti dukkhī dummanā assumukhī rudamānā Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi.

Atha kho Bhagavā Kapilavatthusmiṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Vesālī tena cārikaṁ pakkāmi, anupubbena cārikaṁ caramāno yena Vesālī tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Vesāliyaṁ viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyaṁ. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī kese chedāpetvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā sambahulāhi Sākiyānīhi saddhiṁ yena Vesālī tena pakkāmi. Anupubbena yena Vesālī Mahāvanaṁ Kūṭāgārasālā tenupasaṅkami. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī sūnehi pādehi rajokiṇṇena gattena dukkhī dummanā assumukhī rudamānā bahidvārakoṭṭhake aṭṭhāsi, addasā kho āyasmā Ānando Mahāpajāpatiṁ Gotamiṁ sūnehi pādehi rajokiṇṇena gattena dukkhiṁ dummanaṁ assumukhiṁ rudamānaṁ bahidvārakoṭṭhake ṭhitaṁ, disvāna Mahāpajāpatiṁ

---

* Aṁ 3. 101 piṭṭhādīsupi idaṁ vatthu āgataṁ.

1. Mahāpajāpatī (Sī, Syā)

Gotamiṁ etadavoca "kissa tvaṁ Gotami sūnehi pādehi rajokiṇṇena gattena dukkhī dummanā assumukhī rudamānā bahidvārakoṭṭhake ṭhitā"ti. Tathā hi pana bhante Ānanda na Bhagavā anujānāti mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjanti. Tena hi tvaṁ Gotami muhuttaṁ idheva tāva hoti, yāvāhaṁ Bhagavantaṁ yācāmi mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjanti.

Atha kho āyasmā Ānando yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Ānando Bhagavantaṁ etadavoca "esā bhante Mahāpajāpati Gotamī sūnehi pādehi rajokiṇṇena gattena dukkhī dummanā assumukhī rudamānā bahidvārakoṭṭhake ṭhitā 'na Bhagavā anujānāti mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjan'ti, sādhu bhante, labheyya mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjan"ti. Alaṁ Ānanda, mā te rucci mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjāti. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho āyasmā Ānando Bhagavantaṁ etadavoca "sādhu bhante, labheyya mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjan"ti. Alaṁ Ānanda, mā te rucci mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjāti.

Atha kho āyasmā Ānando[1] "na Bhagavā anujānāti mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjaṁ, yaṁnūnāhaṁ aññenapi pariyāyena Bhagavantaṁ yāceyyaṁ mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjan"ti. Atha kho āyasmā Ānando Bhagavantaṁ etadavoca "bhabbo nu kho bhante mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajitvā sotāpattiphalaṁ vā sakadāgāmiphalaṁ[2] vā anāgāmiphalaṁ vā arahattaphalaṁ vā sacchikātun"ti. Bhabbo Ānanda mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajitvā sotāpattiphalampi sakadāgāmi-

---

1. Aṁ 3. 103 piṭṭhe pana "atha kho āyasmato Ānandassa etadahosī"ti āgataṁ.
2. Sakidāgāmiphalaṁ (Syā)

phalampi anāgāmiphalampi arahattaphalampi sacchikātunti. Sace bhante bhabbo mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajitvā sotāpattiphalampi sakadāgāmiphalampi anāgāmiphalampi arahattaphalampi sacchikātuṁ, bahūpakārā bhante Mahāpajāpati Gotamī Bhagavato mātucchā āpādikā posikā khīrassa dāyikā Bhagavantaṁ janettiyā kālaṅkatāya thaññaṁ pāyesi, sādhu bhante, labheyya mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjanti.

Aṭṭhagarudhamma

403. Sace Ānanda Mahāpajāpati Gotamī aṭṭha garudhamme paṭiggaṇhāti, sāvassā hotu upasampadā.

* Vassasatūpasampannāya bhikkhuniyā tadahupasampannassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ kātabbaṁ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā[1] mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo. (1)

Na bhikkhuniyā abhikkhuke āvāse vassaṁ vasitabbaṁ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo. (2)

Anvaddhamāsaṁ bhikkhuniyā bhikkhusaṁghato dve dhammā paccāsīsitabbā uposathapucchakañca ovādūpasaṅkamanañca, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo. (3)

Vassaṁvuṭṭhāya bhikkhuniyā ubhatosaṁghe tīhi ṭhānehi pavāretabbaṁ diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo. (4)

Garudhammaṁ ajjhāpannāya bhikkhuniyā ubhatosaṁghe pakkhamānattaṁ caritabbaṁ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo. (5)

Dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya ubhatosaṁghe upasampadā pariyesitabbā, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo. (6)

---

* Vi 2. 74 piṭṭhepi.

1. Garuṁkatvā (Ka)

Na bhikkhuniyā kenaci pariyāyena bhikkhu akkositabbo paribhāsitabbo, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo. (7)

Ajjatagge ovaṭo bhikkhunīnaṁ bhikkhūsu vacanapatho, anovaṭo bhikkhūnaṁ bhikkhunīsu vacanapatho, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo. (8)

Sace Ānanda Mahāpajāpati Gotamī ime aṭṭha garudhamme paṭiggaṇhāti, sāvassā hotu upasampadāti.

Atha kho āyasmā anando Bhagavato santike aṭṭha garudhamme uggahetvā yena Mahāpajāpati Gotamī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Mahāpajāpatiṁ Gotamiṁ etadavoca "sace kho tvaṁ Gotami aṭṭha garudhamme paṭiggaṇheyyāsi, sāva te bhavissati upasampadā.

Vassasatūpasampannāya bhikkhuniyā tadahupasampannassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ kātabbaṁ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo.

Na bhikkhuniyā abhikkhuke āvāse vassaṁ vasitabbaṁ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo.

Anvaddhamāsaṁ bhikkhuniyā bhikkhusaṁghato dve dhammā paccāsīsitabbā uposathapucchakañca ovādūpasaṅkamanañca, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo.

Vassaṁvuṭṭhāya bhikkhuniyā ubhatosaṁghe tīhi ṭhānehi pavāretabbaṁ diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo.

Garudhammaṁ ajjhāpannāya bhikkhuniyā ubhatosaṁghe pakkhamānattaṁ caritabbaṁ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo.

Dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāsa ubhatosaṁghe upasampadā pariyesitabbā, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo.

Na bhikkhuniyā kenaci pariyāyena bhikkhu akkositabbo paribhāsitabbo, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamaniyo.

Ajjatagge ovaṭo bhikkhunīnaṁ bhikkhūsu vacanapatho, anovaṭo bhikkhūnaṁ bhikkhunīsu vacanapatho, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṁ anatikkamanīyo.

Sace kho tvaṁ Gotami ime aṭṭha garudhamme paṭiggaṇheyyāsi, sāva te bhavissati upasampadā"ti.

Seyyathāpi bhante Ānanda itthī vā puriso vā daharo yuvā maṇḍanakajātiko sīsaṁnahāto uppalamālaṁ vā vassikamālaṁ vā atimuttakamālaṁ[1] vā labhitvā ubhohi hatthehi paṭiggahetvā uttamaṅge sirasmiṁ patiṭṭhāpeyya, evameva kho ahaṁ bhante Ānanda ime aṭṭha garudhamme paṭiggaṇhāmi yāvajīvaṁ anatikkamanīyeti.

Atha kho āyasmā Ānando yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Ānando Bhagavantaṁ etadavoca "paṭiggahitā bhante Mahāpajāpatiyā Gotamiyā aṭṭha garudhammā, upasampannā Bhagavato mātucchā"ti.

Sace Ānanda nālabhissa mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajjaṁ, ciraṭṭhitikaṁ Ānanda brahmacariyaṁ abhavissa, vassasahassaṁ saddhammo tiṭṭheyya. Yato ca kho Ānanda mātugāmo Tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṁ pabbajito, na dāni Ānanda brahmacariyaṁ ciraṭṭhitikaṁ bhavissati, pañceva dāni Ānanda vassasatāni saddhammo ṭhassati.

Seyyathāpi Ānanda yāni kānici kulāni bahutthikāni[2] appapurisakāni, tāni suppadhaṁsiyāni honti corehi kumbhathenakehi, evameva kho Ānanda yasmiṁ dhammavinaye labhati mātugāmo agārasmā anagāriyaṁ pabbajjaṁ, na taṁ brahmacariyaṁ ciraṭṭhitikaṁ hoti.

---

1. Adhimattakamālaṁ (Syā)
2. Bahu-itthikāni (Sī, Syā)

Seyyathāpi Ānanda sampanne sālikkhette setaṭṭikā nāma rogajāti nipatati, evaṁ taṁ sālikkhettaṁ na ciraṭṭhitikaṁ hoti, evameva kho Ānanda yasmiṁ dhammavinaye labhati mātugāmo agārasmā anagāriyaṁ pabbajjaṁ, na taṁ brahmacariyaṁ ciraṭṭhitikaṁ hoti.

Seyyathāpi Ānanda sampanne ucchukkhette mañjiṭṭhikā[1] nāma rogajāti nipatati, evaṁ taṁ ucchukkhettaṁ na ciraṭṭhitikaṁ hoti, evameva kho Ānanda yasmiṁ dhammavinaye labhati mātugāmo agārasmā anagāriyaṁ pabbajjaṁ, na taṁ brahmacariyaṁ ciraṭṭhitikaṁ hoti.

Seyyathāpi Ānanda puriso mahato taḷākassa paṭikacceva āḷiṁ bandheyya yāvadeva udakassa anatikkamanāya, evameva kho Ānanda mayā paṭikacceva bhikkhunīnaṁ aṭṭha garudhammā paññattā yāvajīvaṁ anatikkamanīyāti.

Bhikkhunīnaṁ aṭṭha garudhammā niṭṭhitā.

Bhikkhunī-upasampadānujānana

404. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi, ekamantaṁ ṭhitā kho Mahāpajāpati Gotamī Bhagavantaṁ etadavoca "kathāhaṁ bhante imāsu sākiyānīsu paṭipajjāmī"ti. Atha kho Bhagavā Mahāpajāpatiṁ Gotamiṁ dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṁsesi. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṁsitā Bhagavantaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetun"ti.

Atha kho tā bhikkhuniyo Mahāpajāpatiṁ Gotamiṁ etadavocuṁ "ayyā anupasampannā, mayañcamhā upasampannā, evaṁ hi Bhagavatā paññattaṁ, 'Bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetabbā'ti". Atha kho Mahāpajāpati

---

1. Mañjeṭṭhikā (Sī, Syā)

Gotamī yenāyasmā Ānando tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Ānandaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi, ekamantaṁ ṭhitā kho Mahāpajāpati Gotamī āyasmantaṁ Ānandaṁ etadavoca "imā maṁ bhante Ānanda bhikkhuniyo evamāhaṁsu 'ayyā anupasampannā, mayañcamhā upasampannā, evaṁ hi Bhagavatā paññattaṁ bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetabbā'ti".

Atha kho āyasmā Ānando yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Ānando Bhagavantaṁ etadavoca "Mahāpajāpati bhante Gotamī evamāha 'imā maṁ bhante Ānanda bhikkhuniyo evamāhaṁsu ayyā anupasampannā, mayañcamhā upasampannā, evaṁ hi Bhagavatā paññattaṁ bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetabbā'ti".

Yadaggena Ānanda Mahāpajāpatiyā Gotamiyā aṭṭha garudhammā paṭiggahitā, tadeva sā[1] upasampannāti.

405. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī yenāyasmā Ānando tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Ānandaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi, ekamantaṁ ṭhitā kho Mahāpajāpati Gotamī āyasmantaṁ Ānandaṁ etadavoca "ekāhaṁ bhante Ānanda Bhagavantaṁ varaṁ yācāmi, sādhu bhante, Bhagavā anujāneyya bhikkhūnañca bhikkhu-nīnañca yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikamman"ti.

Atha kho āyasmā Ānando yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Ānando Bhagavantaṁ etadavoca "Mahāpajāpati bhante Gotamī evamāha 'ekāhaṁ bhante Ānanda Bhagavantaṁ varaṁ yācāmi, sādhu bhante Bhagavā anujāneyya bhikkhūnañca bhikkhunīnañca yathāvuḍḍhaṁ abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikamman'ti".

Aṭṭhānametaṁ Ānanda anavakāso, yaṁ Tathāgato anujāneyya mātugāmassa abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ, imehi nāma Ānanda aññatitthiyā durakkhātadhammā mātugāmassa abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ

---

1. Tadevassā (Ka)

añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ na karissanti, kimaṅgaṁ pana Tathāgato anujānissati mātugāmassa abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammanti.

Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "na bhikkhave mātugāmassa abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ kātabbaṁ, yo kareyya, āpatti dukkaṭassā"ti.

Atha kho Mahāpajāpati Gotamī yena Bhagavā tenupasaṅkami upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi, ekamantaṁ ṭhitā kho Mahāpajāpati Gotamī Bhagavantaṁ etadavoca "yāni tāni bhante bhikkhunīnaṁ sikkhāpadāni bhikkhūhi sādhāraṇāni, kathaṁ mayaṁ bhante tesu sikkhāpadesu paṭipajjāmā"ti. Yāni tāni Gotami bhikkhunīnaṁ sikkhāpadāni bhikkhūhi sādhāraṇāni, yathā bhikkhū sikkhanti tathā tesu sikkhāpadesu sikkhathāti. Yāni pana tāni bhante bhikkhunīnaṁ sikkhāpadāni bhikkhūhi asādhāraṇāni, kathaṁ mayaṁ bhante tesu sikkhāpadesu paṭipajjāmāti. Yāni tāni Gotami bhikkhunīnaṁ sikkhāpadāni bhikkhūhi asādharaṇāni, yathāpaññattesu sikkhāpadesu sikkhathāti.

406. * Atha kho Mahāpajāpati Gotamī yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ aṭṭhāsi, ekamantaṁ ṭhitā kho Mahāpajāpati Gotamī Bhagavantaṁ etadavoca "sādhu me bhante Bhagavā saṁkhittena dhammaṁ desetu, yamahaṁ Bhagavato dhammaṁ sutvā ekā vūpakaṭṭhā appamattā ātāpinī pahitattā vihareyyan"ti. Ye kho tvaṁ Gotami dhamme jāneyyāsi, ime dhammā sarāgāya saṁvattanti, no virāgāya, saññogāya saṁvattanti, no visaññogāya, ācayāya saṁvattanti, no apacayāya, mahicchatāya saṁvattanti, no appicchatāya, asantuṭṭhiyā saṁvattanti, no santuṭṭhiyā, saṅgaṇikāya saṁvattanti, no pavivekāya, kosajjāya saṁvattani, no vīriyārambhāya, dubbharatāya saṁvattanti, no subharatāya, ekaṁsena Gotami dhāreyyāsi "neso dhammo, neso vinayo, netaṁ Satthusāsanan"ti. Ye ca kho tvaṁ Gotami dhamme jāneyyāsi, ime dhammā virāgāya saṁvattanti, no sarāgāya, visaññogāya saṁvattanti, no saññogāya, apacayāya saṁvattanti, no ācayāya, appicchatāya saṁvattanti,

* Aṁ 3. 106 piṭṭhepi.

no mahicchatāya, santuṭṭhiyā saṁvattanti, no asantuṭṭhiyā, pavivekāya saṁvattanti, no saṅgaṇikāya, vīriyārambhāya saṁvattanti, no kosajjāya, subharatāya saṁvattanti, no dubbharatāya, ekaṁsena Gotami dhāreyyāsi "eso dhammo, eso vinayo, etaṁ Satthusāsanan"ti.

407. Tena kho pana samayena bhikkhunīnaṁ pātimokkhaṁ na uddisīyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ -pa-. Anujānāmi bhikkhave bhikkhunīnaṁ pātimokkhaṁ uddisituntі. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kena nu kho bhikkhunīnaṁ pātimokkhaṁ uddisitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ pātimokkhaṁ uddisitunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū bhikkhunupassayaṁ upasaṅkamitvā bhikkhunīnaṁ pātimokkhaṁ uddisanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "jāyāyo imā imesaṁ, jāriyo imā imesaṁ, idāni ime imāhi saddhiṁ abhiramissantī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ pātimokkhaṁ uddisitabbaṁ, yo uddiseyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave bhikkhunīhi bhikkhunīnaṁ pātimokkhaṁ uddisitunti. Bhikkhuniyo na jānanti "evaṁ pātimokkhaṁ uddisitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ ācikkhituṁ "evaṁ pātimokkhaṁ uddiseyyāthā"ti.

408. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo āpattiṁ na paṭikaronti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā āpatti na paṭikātabbā, yā na paṭikareyya, āpatti dukkaṭassāti. Bhikkhuniyo na jānanti "evaṁ āpatti paṭikātabbā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ ācikkhituṁ "evaṁ āpattiṁ paṭikareyyāthā"ti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kena nu kho bhikkhunīnaṁ āpatti paṭiggahetabbā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ āpattiṁ paṭiggahetunti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo rathikāyapi byūhepi siṅghāṭakepi bhikkhuṁ passitvā pattaṁ bhūmiyaṁ nikkhipitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā

ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā āpattiṁ paṭikaronti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "jāyāyo imā imesaṁ, jāriyo imā imesaṁ, rattiṁ vimānetvā idāni khamāpentī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ āpatti paṭiggahetabbā, yo paṭiggaṇheyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave bhikkhunīhi bhikkhunīnaṁ āpattiṁ paṭiggahetunti. Bhikkhuniyo na jānanti "evaṁ āpatti paṭiggahetabbā"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ ācikkhituṁ "evaṁ āpattiṁ paṭiggaṇheyyāthā"ti.

409. Tena kho pana samayena bhikkhunīnaṁ kammaṁ na kariyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhunīnaṁ kammaṁ kātunti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kena nu kho bhikkhunīnaṁ kammaṁ kātabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ kammaṁ kātunti.

Tena kho pana samayena katakammā bhikkhuniyo rathikāyapi byūhepi siṅghāṭakepi bhikkhuṁ passitvā pattaṁ bhūmiyaṁ nikkhipitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā khamāpenti "evaṁ nūna kātabban"ti maññamānā. Manussā tatheva ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "jāyāyo imā imesaṁ, jāriyo imā imesaṁ, rattiṁ vimānetvā idāni khamāpentī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ kammaṁ kātabbaṁ, yo kareyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave bhikkhunīhi bhikkhunīnaṁ kammaṁ kātunti. Bhikkhuniyo na jānanti "evaṁ kammaṁ kātabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ ācikkhituṁ "evaṁ kammaṁ kareyyāthā"ti.

410. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo saṁghamajjhe bhaṇḍanajātā kalahajātā vivādāpannā aññamaññaṁ mukhasattīhi vitudantā viharanti, na sakkonti taṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametunti.

Tena kho pana samayena bhikkhū bhikkhunīnaṁ adhikaraṇaṁ vūpasamenti, tasmiṁ kho pana adhikaraṇe vinicchiyamāne dissanti bhikkhuniyo kammappattāyopi āpattigāminiyopi, bhikkhuniyo evamāhaṁsu "sādhu bhante, ayyāva bhikkhunīnaṁ kammaṁ karontu, ayyāva bhikkhunīnaṁ āpattiṁ paṭiggaṇhantu, evaṁ hi Bhagavatā paññattaṁ bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ kammaṁ āropetvā bhikkhunīnaṁ niyyādetuṁ, bhikkhunīhi bhikkhunīnaṁ kammaṁ kātuṁ, bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ āpattiṁ āropetvā bhikkhunīnaṁ niyyādetuṁ, bhikkhunīnaṁ āpattiṁ paṭiggahetunti.

Tena kho pana samayena uppalavaṇṇāya bhikkhuniyā antevāsinī bhikkhunī satta vassāni Bhagavantaṁ anubandhā hoti vinayaṁ pariyāpuṇantī, tassā muṭṭhassatiniyā gahito gahito mussati. Assosi kho sā bhikkhunī "Bhagavā kira Sāvatthiṁ gantukāmo"ti. Atha kho tassā bhikkhuniyā etadahosī "ahaṁ kho satta vassāni Bhagavantaṁ anubandhiṁ vinayaṁ pariyāpuṇantī, tassā me muṭṭhassatiniyā gahito gahito mussati, dukkaraṁ kho pana mātugāmena yāvajīvaṁ Satthāraṁ anubandhituṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṁ etamatthaṁ ārocesi, bhikkhuniyo bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesuṁ, bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ vinayaṁ vācetunti.

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito.

---

2. Dutiyabhāṇavāra

411. Atha kho Bhagavā Vesāliyaṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Sāvatthi tena cārikaṁ pakkāmi, anupubbena cārikaṁ caramāno yena Sāvatthi tadavasari, tatra sudaṁ Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuniyo kaddamodakena osiñcanti "appeva nāma amhesu sārajjeyyun"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave

bhikkhunā bhikkhuniyo kaddamodakena osiñcitabbā, yo osiñceyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave tassa bhikkhuno daṇḍakammaṁ kātunti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi “kiṁ nu kho daṇḍakammaṁ kātabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Avandiyo so bhikkhave bhikkhu bhikkhunisaṁghena kātabboti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyaṁ vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassenti -pa-. Ūruṁ vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassenti. Aṅgajātaṁ vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassenti. Bhikkhuniyo obhāsenti. Bhikkhunīhi saddhiṁ sampayojenti “appeva nāma amhesu sārajjeyyun”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhunā kāyo vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassetabbo -pa-. Na ūru vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassetabbo. Na aṅgajātaṁ vivaritvā bhikkhunīnaṁ dassetabbaṁ. Na bhikkhuniyo obhāsitabbā. Na bhikkhunīhi saddhiṁ sampayojetabbaṁ, yo sampayojeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave tassa bhikkhuno daṇḍakammaṁ kātunti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi “kiṁ nu kho daṇḍakammaṁ kātabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Avandiyo so bhikkhave bhikkhu bhikkhunisaṁghena kātabboti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo bhikkhuṁ kaddamodakena osiñcanti “appeva nāma amhesu sārajjeyyun”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā bhikkhu kaddamodakena osiñcitabbo, yā osiñceyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave tassā bhikkhuniyā daṇḍakammaṁ kātunti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi “kiṁ nu kho daṇḍakammaṁ kātabban”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āvaraṇaṁ kātunti. Āvaraṇe kate na ādiyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ovādaṁ ṭhapetunti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo kāyaṁ vivaritvā bhikkhūnaṁ dassenti, thanaṁ vivaritvā bhikkhūnaṁ dassenti, ūruṁ vivaritvā bhikkhūnaṁ dassenti, aṅgajātaṁ vivaritvā bhikkhūnaṁ dassenti, bhikkhū obhāsenti, bhikkhūhi saddhiṁ sampayojenti “appeva nāma amhesu sārajjeyyun”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā kāyo vivaritvā bhikkhūnaṁ dassetabbo -pa-. Na thano

vivaritvā bhikkhūnaṁ dassetabbo. Na ūru vivaritvā bhikkhūnaṁ dassetabbo. Na aṅgajātaṁ vivaritvā bhikkhūnaṁ dassetabbaṁ. Na bhikkhū obhāsitabbā. Na bhikkhūhi saddhiṁ sampayojetabbaṁ, yā sampayojeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave tassā bhikkhuniyā daṇḍakammaṁ kātunti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kiṁ nu kho daṇḍakammaṁ kātabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave āvaraṇaṁ kātunti. Āvaraṇe kate na ādiyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ovādaṁ ṭhapetunti. Atha kho bhikkhūnaṁ etadahosi "kappati nu kho ovādaṭṭhapitāya[1] bhikkhuniyā saddhiṁ uposathaṁ kātuṁ, na nu kho kappatī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ovādaṭṭhapitāya bhikkhuniyā saddhiṁ uposatho kātabbo, yāva na taṁ adhikaraṇaṁ vūpasantaṁ hotīti.

412. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī ovādaṁ ṭhapetvā cārikaṁ pakkāmi. Bhikkhuniyo ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma ayyo Udāyī ovādaṁ ṭhapetvā cārikaṁ pakkamissatī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ovādaṁ ṭhapetvā cārikā pakkamitabbā, yo pakkameyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena[2] bālā abyattā ovādaṁ ṭhapenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bālena abyattena ovādo ṭhapetabbo, yo ṭhapeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū avatthusmiṁ akāraṇe ovādaṁ ṭhapenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave avatthusmiṁ akāraṇe ovādo ṭhapetabbo, yo ṭhapeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū ovādaṁ ṭhapetvā vinicchayaṁ na denti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ovādaṁ ṭhapetvā vinicchayo na dātabbo, yo na dadeyya, āpatti dukkaṭassāti.

---

1. Ovādaṇṭhapitāya (Syā), ovādaṁṭhapitāya (Ka)
2. Tena kho pana samayena bhikkhū (Syā, Kaṁ)

413. * Tena kho pana samayena bhikkhuniyo ovādaṁ na gacchanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā ovādo na gantabbo, yā na gaccheyya, yathādhammo kāretabboti.

Tena kho pana samayena sabbo bhikkhunisaṁgho ovādaṁ gacchati. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "jāyāyo imā imesaṁ, jāriyo imā imesaṁ, idāni ime imāhi saddhiṁ abhiramissantī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave sabbena bhikkhunisaṁghena ovādo gantabbo, gaccheyya ce, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave catūhi pañcahi bhikkhunīhi ovādaṁ gantunti.

Tena kho pana samayena catasso pañca bhikkhuniyo ovādaṁ gacchanti. Manussā tatheva ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "jāyāyo imā imesaṁ, jāriyo imā imesaṁ, idāni ime imāhi saddhiṁ abhiramissantī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave catūhi pañcahi bhikkhunīhi ovādo gantabbo, gaccheyyuṁ ce, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave dve tisso bhikkhuniyo[1] ovādaṁ gantuṁ, ekaṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "bhikkhunisaṁgho ayya bhikkhusaṁghassa pāde vandati, ovadūpasaṅkamanañca yācati, labhatu kira ayya bhikkhunisaṁgho ovādūpasaṅkamanan"ti. Tena bhikkhunā pātimokkhuddesako upasaṅkamitvā evamassa vacanīyo "bhikkhunisaṁgho bhante bhikkhusaṁghassa pāde vandati, ovādūpasaṅkamanañca yācati, labhatu kira bhante bhikkhunisaṁgho ovādūpasaṅkamanan"ti. Pātimokkhuddesakena vattabbo "atthi koci bhikkhu bhikkhunovādako sammato"ti. Sace hoti koci bhikkhu bhikkhunovādako sammato, pātimokkhuddesakena vattabbo "itthannāmo bhikkhu bhikkhunovādako sammato, taṁ bhikkhunisaṁgho upasaṅkamatū"ti. Sace na hoti koci bhikkhu bhikkhunovādako sammato, pātimokkhuddesakena vattabbo "ko āyasmā ussahati bhikkhuniyo ovaditun"ti. Sace koci ussahati bhikkhuniyo ovadituṁ, so ca hoti aṭṭhahaṅgehi samannāgato, sammannitvā vattabbo "itthannāmo

* Vi 2. 413 piṭṭhepi.

1. Bhikkhunīhi (Ka)

bhikkhu bhikkhunovādako sammato, taṁ bhikkhunisaṁgho upasaṅkamatū”ti. Sace na koci ussahabhi bhikkhuniyo ovadituṁ, pātimokkhuddesakena vattabbo “natthi koci bhikkhu bhikkhunovādako sammato, pāsādikena bhikkhunisaṁgho sampādetū”ti.

414. Tena kho pana samayena bhikkhū ovādaṁ na gaṇhanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ovādo na gahetabbo, yo na gaṇheyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu bālo hoti, taṁ bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocuṁ “ovādaṁ ayya gaṇhāhī”ti, ahaṁ hi bhaginī bālo, kathāhaṁ ovādaṁ gaṇhāmīti. Gaṇhāhayya ovādaṁ, evaṁ hi Bhagavatā paññattaṁ bhikkhūhi bhikkhunīnaṁ ovādo gahetabbo”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ṭhape-tvā bālaṁ avasesehi ovādaṁ gahetunti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti, taṁ bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocuṁ “ovādaṁ ayya gaṇhāhī”ti. Ahaṁ hi bhaginī gilāno, kathāhaṁ ovādaṁ gaṇhāmīti. Gaṇhāhayya ovādaṁ, evaṁ hi Bhagavatā paññattaṁ “ṭhapetvā bālaṁ avasesehi ovādo gahetabbo”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ṭhapetvā bālaṁ, ṭhapetvā gilānaṁ avasesehi ovādaṁ gahetunti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gamiko hoti, taṁ bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocuṁ “ovādaṁ ayya gaṇhāhī”ti. Ahaṁ hi bhaginī gamiko, kathāhaṁ ovādaṁ gaṇhāmīti. Gaṇhāhayya ovādaṁ, evaṁ hi Bhagavatā paññattaṁ “ṭhapetvā bālaṁ, ṭhapetvā gilānaṁ avasesehi ovādo gahetabbo”ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ṭhapetvā bālaṁ, ṭhapetvā gilānaṁ, ṭhapetvā gamikaṁ avasesehi ovādaṁ gahetunti.

Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu araññe viharati, taṁ bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocuṁ “ovādaṁ ayya gaṇhāhī”ti. Ahaṁ hi bhaginī araññe viharāmi, kathāhaṁ ovādaṁ gaṇhāmīti.

gaṇhāhayya ovādaṁ, evaṁ hi Bhagavatā paññattaṁ "ṭhapetvā bālaṁ, ṭhapetvā gilānaṁ, ṭhapetvā gamikaṁ avasesehi ovādo gahetabbo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave araññikena bhikkhunā ovādaṁ gahetuṁ, saṅketañca kātuṁ "atra patiharissāmī"ti.

415. Tena kho pana samayena bhikkhū ovādaṁ gahetvā na ārocenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ovādo na ārocetabbo, yo na āroceyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū ovādaṁ gahetvā na paccāharanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave ovādo na paccāharitabbo, yo na paccāhareyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo saṅketaṁ na gacchanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā saṅketaṁ na gantabbaṁ, yā na gaccheyya, āpatti dukkaṭassāti.

416. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dīghāni kāyabandhanāni dhārenti, teheva phāsukā nāmenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā dīghaṁ kāyabandhanaṁ dhāretabbaṁ, yā dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave bhikkhuniyā ekapariyākataṁ[1] kāyabandhanaṁ, na ca tena phāsukā nāmetabbā, yā nāmeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo vilīvena[2] paṭṭena phāsukā nāmenti -pa- cammapaṭṭena phāsukā nāmenti. Dussapaṭṭena phāsukā nāmenti. Dussaveṇiyā phāsukā nāmenti. Dussavaṭṭiyā phāsukā nāmenti. Coḷapaṭṭena phāsukā nāmenti. Coḷaveṇiyā phāsukā nāmenti. Coḷavaṭṭiyā phāsukā nāmenti. Suttaveṇiyā phāsukā nāmenti. Suttavaṭṭiyā phāsukā nāmenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ

---

1. Ekapariyāyakataṁ (Syā) 2. Vilivena(Ka)

ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā vilīvena paṭṭena phāsukā nāmetabbā -pa-. Na suttavaṭṭiyā phāsukā nāmetabbā, yā nāmeyya āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo aṭṭhillena jaghanaṁghaṁsāpenti -pa- gohanukena jaghanaṁ koṭṭāpenti. Hatthaṁ koṭṭāpenti. Hatthakocchaṁ koṭṭāpenti, pādaṁ koṭṭāpenti. Pādakocchaṁ koṭṭāpenti. Ūruṁ koṭṭāpenti. Mukhaṁ koṭṭāpenti. Dantamaṁsaṁ koṭṭāpenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā aṭṭhillena jaghanaṁ ghaṁsāpetabbaṁ -pa-. Na dantamaṁsaṁ koṭṭāpetabbaṁ, yā koṭṭāpeyya, āpatti dukkaṭassāti.

417. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo mukhaṁ ālimpanti -pa-. Mukhaṁ ummaddenti. Mukhaṁ cuṇṇenti. Manosilikāya mukhaṁ lañchenti. Aṅgarāgaṁ karonti. Mukharāgaṁ karonti. Aṅgarāgamukharāgaṁ karonti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpigihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā mukhaṁ ālimpitabbaṁ -pa-. Na mukhaṁ ummadditabbaṁ. Na mukhaṁ cuṇṇetabbaṁ. Na manosilikāya mukhaṁ lañchitabbaṁ. Na aṅgarāgo kātabbo. Na mukharāgo kātabbo. Na aṅgarāgamukharāgo kātabbo, yā kareyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo avaṅgaṁ[1] karonti -pa-. Visesakaṁ karonti. Olokanakena olokenti. Sāloke tiṭṭhanti. Naccaṁ[2] kārāpenti. Vesiṁ vuṭṭhāpenti. Pānāgāraṁ ṭhapenti. Sūnaṁ ṭhapenti. Āpaṇaṁ pasārenti. Vaḍḍhiṁ payojenti. Vaṇijjaṁ payojenti. Dāsaṁ upaṭṭhāpenti. Dāsiṁ upaṭṭhāpenti. Kammakāraṁ upaṭṭhāpenti. Kammakāriṁ upaṭṭhāpenti. Tiracchānagataṁ upaṭṭhāpenti. Harītakapattikaṁ[3] pakiṇanti. Namatakaṁ dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā avaṅgaṁ kātabbaṁ -pa-. Na visesakaṁ kātabbaṁ. Na

---

1. Apāṅgaṁ (?) 2. Sanaccaṁ (Sī, Syā), samajjaṁ (Ka) 3. Harītakapaṇṇikaṁ (Ka)

olokanakena oloketabbaṁ. Na sāloke ṭhātabbaṁ. Na naccaṁ kārāpetabbaṁ. Na vesī vuṭṭhāpetabbā. Na pānāgāraṁ ṭhapetabbaṁ. Na sūnā ṭhapetabbā. Na āpaṇo pasāretabbo. Na vaḍḍhi payojetabbā. Na vaṇijjā payojetabbā. Na dāso upaṭṭhāpetabbo. Na dāsī upaṭṭhāpetabbā. Na kammakāro upaṭṭhāpetabbo. Na kammakārī upaṭṭhāpetabbā. Na tiracchānagato upaṭṭhāpetabbo. Na harītakapakkikaṁ pakiṇitabbaṁ. Na namatakaṁ dhāretabbaṁ, yā dhāreyya, āpatti dukkaṭassāti.

418. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo sabbanīlakāni cīvarāni dhārenti -pa-. Sabbapītakāni cīvarāni dhārenti. Sabbalohitakāni cīvarāni dhārenti. Sabbamañjiṭṭhikāni cīvarāni dhārenti. Sabbakaṇhāni cīvarāni dhārenti. Sabbamahāraṅgarattāni cīvarāni dhārenti. Sabbamahānāmarattāni cīvarāni dhārenti. Acchinnadasāni cīvarāni dhārenti. Dīghadasāni cīvarāni dhārenti. Pupphadasāni cīvarāni dhārenti. Phaladasāni cīvarāni dhārenti. Kañcukaṁ dhārenti. Tirīṭakaṁ dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā sabbanīlakāni cīvarāni dhāretabbāni -pa-. Na tirīṭakaṁ dhāretabbaṁ, yā dhāreyya, āpatti dukkaṭassāti.

419. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī kālaṁ karontī evamāha "mamaccayena mayhaṁ parikkhāro saṁghassa hotū"ti. Tattha bhikkhū ca bhikkhuniyo ca vivadanti "amhākaṁ hoti, amhākaṁ hotī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Bhikkhunī ce bhikkhave kālaṁ karontī evaṁ vadeyya "mamaccayena mayhaṁ parikkhāro saṁghassa hotū"ti, anissaro tattha bhikkhusaṁgho, bhikkhunisaṁghassevetaṁ. Sikkhamānā ce bhikkhave -pa-. Sāmaṇerī ce bhikkhave kālaṁ karontī evaṁ vadeyya "mamaccayena mayhaṁ parikkhāro saṁghassa hotū"ti, anissaro tattha bhikkhusaṁgho, bhikkhunisaṁghassevetaṁ. Bhikkhu ce bhikkhave kālaṁ karonto evaṁ vadeyya "mamaccayena mayhaṁ parikkhāro saṁghassa hotū"ti, anissaro tattha bhikkhunisaṁgho, bhikkhusaṁghassevetaṁ. Sāmaṇero ce bhikkhave -pa-. Upāsako ce bhikkhave -pa-. Upāsikā ce bhikkhave -pa-. Añño ce bhikkhave koci kālaṁ karonto evaṁ vadeyya "mamaccayena mayhaṁ

parikkhāro saṁghassa hotū"ti, anissaro tattha bhikkhunisaṁgho, bhikkhusaṁghassevetanti.

420. Tena kho pana samayena aññatarā itthī purāṇamallī bhikkhunīsu pabbajitā hoti, sā rathikāya dubbalakaṁ bhikkhuṁ passitvā aṁsakūṭena pahāraṁ datvā pātesi[1]. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhunī bhikkhussa pahāraṁ dassatī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā bhikkhussa pahāro dātabbo, yā dadeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave bhikkhuniyā bhikkhuṁ passitvā dūratova okkamitvā maggaṁ dātunti.

Tena kho pana samayena aññatarā itthī pavutthapatikā jārena gabbhinī hoti, sā gabbhaṁ pātetvā kulūpikaṁ bhikkhuniṁ etadavoca "handayye imaṁ gabbhaṁ pattena nīharā"ti. Atha kho sā bhikkhunī taṁ gabbhaṁ patte pakkhipitvā saṁghāṭiyā paṭicchādetvā agamāsi. Tena kho pana samayena aññatarena piṇḍacārikena bhikkhunā samādānaṁ kataṁ hoti "yāhaṁ paṭhamaṁ bhikkhaṁ labhissāmi, na taṁ adatvā bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā paribhuñjissāmī"ti. Atha kho so bhikkhu taṁ bhikkhuniṁ passitvā etadavoca "handa bhagini bhikkhaṁ paṭiggaṇhā"ti. Alaṁ ayyāti. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho so bhikkhu taṁ bhikkhuniṁ etadavoca "handa bhagini bhikkhaṁ paṭiggaṇhā"ti. Alaṁ ayyāti. Mayā kho bhagini samādānaṁ kataṁ "yāhaṁ paṭhamaṁ bhikkhaṁ labhissāmi, na taṁ adatvā bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā paribhuñjissāmī"ti. Handa bhagini bhikkhaṁ paṭiggaṇhāti. Atha kho sā bhikkhunī tena bhikkhunā nippīḷiyamānā nīharitvā pattaṁ dassesi "passa ayya patte gabbhaṁ, mā ca kassaci ārocesī"ti. Atha kho so bhikkhu ujjhāyati khiyyati vipāceti "kathaṁ hi nāma bhikkhunī pattena gabbhaṁ nīharissatī"ti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhunī pattena gabbhaṁ nīharissatī"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā pattena gabbho nīharitabbo,

---

1. Pavaṭṭesi (Sī)

yā nīhareyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave bhikkhuniyā bhikkhuṁ passitvā nīharitvā pattaṁ dassetunti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo bhikkhuṁ passitvā parivattetvā pattamūlaṁ dassenti. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo bhikkhuṁ passitvā parivattetvā pattamūlaṁ dassessantī"ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā bhikkhuṁ passitvā parivattetvā pattamūlaṁ dassetabbaṁ, yā dasseyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave bhikkhuniyā bhikkhuṁ passitvā ukkujjitvā pattaṁ dassetuṁ, yañca patte āmisaṁ hoti, tena ca bhikkhu nimantetabboti.

Tena kho pana samayena Sāvatthiyaṁ rathikāya purisabyañjanaṁ chaḍḍitaṁ hoti, taṁ bhikkhuniyo sakkaccaṁ upanijjhāyiṁsu, manussā ukkuṭṭhiṁ akaṁsu, tā bhikkhuniyo maṅkū ahesuṁ. Atha kho tā bhikkhuniyo upassayaṁ gantvā bhikkhunīnaṁ etamatthaṁ ārocesuṁ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhuniyo purisabyañjanaṁ upanijjhāyissantī"ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesuṁ. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā purisabyañjanaṁ upanijjhāyitabbaṁ, yā upanijjhāyeyya, āpatti dukkaṭassāti.

421. Tena kho pana samayena manussā bhikkhūnaṁ āmisaṁ denti, bhikkhū bhikkhunīnaṁ denti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhadantā attano paribhogatthāya dinnaṁ aññesaṁ dassanti, mayampi na jānāma dānaṁ dātun"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave attano paribhogatthāya dinnaṁ aññesaṁ dātabbaṁ, yo dadeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhūnaṁ āmisaṁ ussannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave saṁghassa dātunti. Bāḷhataraṁ ussannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave puggalikampi dātunti.

Tena kho pana samayena bhikkhūnaṁ sannidhikataṁ āmisaṁ ussannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhūnaṁ sannidhiṁ bhikkhunīhi[1] paṭiggāhāpetvā[2] paribhuñjitunti.

Tena kho pana samayena manussā bhikkhunīnaṁ āmisaṁ denti, bhikkhuniyo bhikkhūnaṁ denti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "kathaṁ hi nāma bhikkhuniyo attano paribhogatthāya dinnaṁ aññesaṁ dassanti, mayampi na jānāma dānaṁ dātun"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā attano paribhogatthāya dinnaṁ aññesaṁ dātabbaṁ, yā dadeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhunīnaṁ āmisaṁ ussannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave saṁghassa dātunti. Bāḷhataraṁ ussannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave puggalikampi dātunti.

Tena kho pana samayena bhikkhunīnaṁ sannidhikataṁ āmisaṁ ussannaṁ hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhunīnaṁ sannidhiṁ bhikkhūhi[3] paṭiggāhāpetvā paribhuñjitunti.

442. Tena kho pana samayena bhikkhūnaṁ senāsanaṁ ussannaṁ hoti, bhikkhunīnaṁ[4] na hoti. Bhikkhuniyo bhikkhūnaṁ santike dūtaṁ pāhesuṁ "sādhu bhante, ayyā amhākaṁ senāsanaṁ dentu tāvakālikan"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhunīnaṁ senāsanaṁ dātuṁ tāvakālikanti.

Tena kho pana samayena utuniyo bhikkhuniyo onaddhamañcaṁ onaddhapīṭhaṁ abhinisīdantipi abhinipajjantipi, senāsanaṁ lohitena makkhiyyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā onaddhamañcaṁ onaddhapīṭhaṁ abhinisīditabbaṁ abhinipajjitabbaṁ, yā abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave āvasathacīvaranti. Āvasathacīvaraṁ lohitena makkhiyyati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ.

---

1. Bhikkhunīhi bhikkhūhi (Sī)
2. Paṭiggahāpetvā (Ka)
3. Bhikkhūhi bhikkhunīhi (Sī)
4. Bhikkhunīnaṁ senāsanaṁ (Syā, Kaṁ)

anujānāmi bhikkhave āṇicoḷakanti. Coḷakaṁ nipatati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave suttakena bandhitvā ūruyā bandhituntі. Suttaṁ chijjati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave saṁvelliyaṁ kaṭisuttakanti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo sabbakālaṁ kaṭisuttakaṁ dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā sabbakālaṁ kaṭisuttakaṁ dhāretabbaṁ, yā dhāreyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave utuniyā kaṭisuttakanti.

Dutiyabhāṇavāro niṭṭhito.

3. Tatiyabhāṇavāra

423. Tena kho pana samayena upasampannāyo dissanti animittāpi nimittamattāpi alohitāpi dhuvalohitāpi dhuvacoḷāpi paggharantīpi sikharaṇīpi itthipaṇḍakāpi vepurisikāpi sambhinnāpi ubhatobyañjanāpi. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave upasampādentiyā catuvīsati antarāyike dhamme pucchituṁ. Evañca pana bhikkhave pucchitabbā "nasi animittā, nasi nimittamattā, nasi alohitā, nasi dhuvalohitā, nasi dhuvacoḷā, nasi paggharantī, nasi sikharaṇī[1], nasi itthipaṇḍakā, nasi vepurisikā, nasi sambhinnā, nasi ubhatobyañjanā. Santi te evarūpā ābādhā kuṭṭhaṁ gaṇḍo kilāso soso apamāro, manussāsi, itthīsi, bhujissāsi, aṇaṇāsi, nasi rājabhaṭī, anuññātāsi mātāpitūhi sāmikena, paripuṇṇavīsativassāsi, paripuṇṇaṁ te pattacīvaraṁ, kinnāmāsi, kānāmā te pavattinī"ti.

Tena kho pana samayena bhikkhū bhikkhunīnaṁ antarāyike dhamme pucchanti, upasampadāpekkhāyo vitthāyanti, maṅkū honti, na sakkonti vissajjetuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ekato-upasampannāya bhikkhunisaṁghe visuddhāya bhikkhusaṁghe upasampādetunti.

1. Sikhariṇī (Sī, Syā)

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo ananusiṭṭhā upasampadāpekkhāyo antarāyike dhamme pucchanti, upasampadāpekkhāyo vitthāyanti, maṅkū honti, na sakkonti vissajjetuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave paṭhamaṁ anusāsitvā pacchā antarāyike dhamme pucchitunti.

Tattheva saṁghamajjhe anusāsanti, upasampadāpekkhāyo tatheva vitthāyanti, maṅkū honti, na sakkonti vissajjetuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ekamantaṁ anusāsitvā saṁghamajjhe antarāyike dhamme pucchituṁ. Evañca pana bhikkhave anusāsitabbā—

424. Paṭhamaṁ upajjhaṁ gāhāpetabbā, upajjhaṁ gāhāpetvā pattacīvaraṁ ācikkhitabbaṁ, ayaṁ te patto, ayaṁ saṁghāṭi, ayaṁ uttarāsaṅgo, ayaṁ antaravāsako, idaṁ saṁkaccikaṁ[1], ayaṁ udakasāṭikā. Gaccha amumhi okāse tiṭṭhāhīti.

Bālā abyattā anusāsanti, duranusiṭṭhā upasampadāpekkhāyo vitthāyanti, maṅkū honti, na sakkonti vissajjetuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bālāya abyattāya anusāsitabbā, yā anusāseyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya anusāsitunti.

Asammatā anusāsanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave asammatāya anusāsitabbā, yā anusāseyya, āpatti dukkaṭassā. Anujānāmi bhikkhave sammatāya anusāsituṁ. Evañca pana bhikkhave sammannitabbā, attanā vā attānaṁ sammannitabbaṁ, parāya vā parā sammannitabbā.

Kathañca attanāva[2] attānaṁ sammannitabbaṁ, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo "suṇātu me ayye saṁgho, itthannāmā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmā itthannāmaṁ anusāseyyan"ti, evaṁ attanāva attānaṁ sammannitabbaṁ.

Kathañca parāya[3] parā sammannitabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo "suṇātu me ayye saṁgho, itthannāmā

1. Saṅkacchikaṁ (Syā) 2. Attanā vā (Ka) 3. Parāya vā (Ka)

itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmā itthannāmaṁ anusāseyyā"ti, evaṁ parāya parā sammannitabbā.

Tāya sammatāya bhikkhuniyā upasampadāpekkhaṁ upasaṅkamitvā evamassa vacanīyā "suṇasi itthannāme ayaṁ te saccakālo bhūtakālo, yaṁ jātaṁ taṁ saṁghamajjhe pucchante santaṁ 'atthī'ti vattabbaṁ, asantaṁ 'natthī'ti vattabbaṁ, mā kho vitthāyi[1], mā kho maṅku ahosi, evaṁ taṁ pucchissanti—nasi animittā, nasi nimittamattā, nasi alohitā, nasi dhuvalohitā, nasi dhuvacoḷā, nasi paggharantī, nasi sikharaṇī, nasi itthipaṇḍakā, nasi vepurisikā, nasi sambhinnā, nasi ubhatobyañjanā. Santi te evarūpā ābādhā kuṭṭhaṁ gaṇḍo kilāso soso apamāro, manussāsi, itthīsi, bhujissāsi, aṇaṇāsi, nasi rājabhaṭī, anuññātāsi mātāpitūhi sāmikena, paripuṇṇavīsativassāsi, paripuṇṇaṁ te pattacīvaraṁ kinnāmāsi, kānāmā te pavattinī"ti.

Ekato āgacchanti. Na ekato āgantabbaṁ, anusāsikāya paṭhamataraṁ āgantvā saṁgho ñāpetabbo "suṇātu me ayye saṁgho, itthannāmā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā, anusiṭṭhā sā mayā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmā āgaccheyyā"ti. "Āgacchāhī"ti vattabbā.

Ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ kārāpetvā bhikkhunīnaṁ pāde vandāpetvā ukkuṭikaṁ nisīdāpetvā añjaliṁ paggaṇhāpetvā upasampadaṁ yācāpetabbā "saṁghaṁ ayye upasampadaṁ yācāmi, ullumpatu maṁ ayye saṁgho anukampaṁ upādāya. Dutiyampi ayye saṁghaṁ upasampadaṁ yācāmi, ullumpatu maṁ ayye saṁgho anukampaṁ upādāya. Tatiyampi ayye saṁghaṁ upasampadaṁ yācāmi, ullumpatu maṁ ayye saṁgho anukampaṁ upādāyā"ti. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me ayye saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmaṁ antarāyike dhamme puccheyyan"ti.

---

1. Vitthāsi (Ka)

Suṇasi itthannāme ayaṁ te saccakālo bhūtakālo, yaṁjātaṁ taṁ pucchāmi, santaṁ 'atthī'ti vattabbaṁ, asantaṁ 'natthī'ti vattabbaṁ, nasi animittā -pa- kinnāmāsi, kānāmā te pavattinī"ti. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo—

425. "Suṇātu me ayye saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā, parisuddhā antarāyikehi dhammehi, paripuṇṇassā pattacīvaraṁ, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya ayyāya pavattiniyā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeyya itthannāmāya ayyāya pavattiniyā, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya ayyāya upasampādāpekkhā, parisuddhā antarāyikehi dhammehi, paripuṇṇassā pattacīvaraṁ, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya ayyāya pavattiniyā, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeti itthannāmāya ayyāya pavattiniyā yassā ayyāya khamati itthannāmāya upasampadā itthannāmāya ayyāya pavattiniyā, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me ayye saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā, parisuddhā antarāyikehi dhammehi, paripuṇṇassā pattacīvaraṁ, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya ayyāya pavattiniyā, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeti itthannāmāya ayyāya pavattiniyā, yassā ayyāya khamati itthannāmāya upasampadā itthannāmāya ayyāya pavattiniyā, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Upasampannā saṁghena itthannāmā itthannāmāya ayyāya pavattiniyā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhāreyāmī"ti.

Tāvadeva taṁ ādāya bhikkhusaṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ kārāpetvā bhikkhūnaṁ pāde vandāpetvā ukkuṭikaṁ nisīdāpetvā añjaliṁ paggaṇhāpetvā upasampadaṁ yācāpetabbā "ahaṁ ayyā itthannāmā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, saṁghaṁ ayyā upasampadaṁ yācāmi, ullumpatumaṁ ayyā saṁgho anukampaṁ upādāya. Ahaṁ ayyā itthannāmā itthannāmāya

ayyāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, dutiyampi ayyā saṁghaṁ upasampadaṁ yācāmi, ullumpatu maṁ ayyā saṁgho anukampaṁ upādāya. Ahaṁ ayyā itthannāmā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, tatiyampi ayyā saṁghaṁ upasampadaṁ yācāmi, ullumpatu maṁ ayyā saṁgho anukampaṁ upādāyā”ti. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya pavattiniyā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeyya itthannāmāya pavattiniyā, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya pavattiniyā, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeti itthannāmāya pavattiniyā, yassāyasmato khamati itthannāmāya upasampadā itthannāmāya pavattiniyā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya pavattiniyā, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeti itthannāmāya pavattiniyā, yassāyasmato khamati itthannāmāya upasampadā itthannāmāya pavattiniyā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Upasampannā saṁghena itthannāmā itthannāmāya pavattiniyā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Tāvadeva chāyā metabbā, utuppamāṇaṁ ācikkhitabbaṁ, divasabhāgo ācikkhitabbo, saṅgīti ācikkhitabbā, bhikkhuniyo vattabbā “imissā tayo ca nissaye aṭṭha ca akaraṇīyāni ācikkheyyāthā”ti.

426. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhattagge āsanaṁ saṁkasāyantiyo kālaṁ vītināmesuṁ. Bhagavato etamatthaṁ

ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave aṭṭhannaṁ bhikkhunīnaṁ yathāvuḍḍhaṁ avasesānaṁ yathāgatikanti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo "Bhagavatā anuññātaṁ aṭṭhannaṁ bhikkhunīnaṁ yathāvuḍḍhaṁ avasesānaṁ yathāgatikan"ti sabbattha aṭṭheva bhikkhuniyo yathāvuḍḍhaṁ paṭibāhanti avasesāyo yathāgatikaṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhattagge aṭṭhannaṁ bhikkhunīnaṁ yathāvuḍḍhaṁ avasesānaṁ yathāgatikaṁ, aññattha sabbattha yathāvuḍḍhaṁ[1] na paṭibāhitabbaṁ, yā paṭibāheyya, āpatti dukkaṭassāti.

427. * Tena kho pana samayena bhikkhuniyo na pavārenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā na pavāretabbaṁ, yā na pavāreyya, yathādhammo kāretabboti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo attanā pavāretvā bhikkhusaṁghaṁ na paverenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā attanā pavāretvā bhikkhusaṁgho na pavāretabbo, yā na pavāreyya, yathādhammo kāretabboti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhikkhūhi saddhiṁ ekato pavārentiyo kolāhalaṁ akaṁsu. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā bhikkhūhi saddhiṁ ekato pavāretabbaṁ, yā pavāreyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo purebhattaṁ pavārentiyo kālaṁ vītināmesuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave pacchābhattaṁ[2] pavāretunti. Pacchābhattaṁ pavārentiyo vikāle[3] ahesuṁ, Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ajjatanā bhikkhunisaṁghaṁ[4] pavāretvā aparajju bhikkhusaṁghaṁ pavāretunti.

Tena kho pana samayena sabbo bhikkhunisaṁgho pavārento kolāhalaṁ akāsi. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ekaṁ bhikkhuniṁ byattaṁ paṭibalaṁ sammannituṁ bhikkhunisaṁghassa atthāya

1. Aññattha yathāvuḍḍhaṁ (Syā)
2. Bhikkhave bhikkhuniyā pacchābhattaṁ (Syā, Kaṁ)
3. Vikālaṁ (Ka)
4. Ajjatanā (Sī), ajjatanāya (Ka)

* Vi 2. 412-3 piṭṭhesupi.

bhikkhusaṁghaṁ pavāretuṁ. Evañca pana bhikkhave sammannitabbā, paṭhamaṁ bhikkhunī yācitabbā, yācitvā byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me ayye saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuniṁ sammanneyya bhikkhunisaṁghassa atthāya bhikkhusaṁghaṁ pavāretuṁ, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuniṁ sammannati bhikkhunisaṁghassa atthāya bhikkhusaṁghaṁ pavāretuṁ, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā sammuti bhikkhunisaṁghassa atthāya bhikkhusaṁghaṁ pavāretuṁ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Sammatā saṁghena itthannāmā bhikkhunī bhikkhunisaṁghassa atthāya bhikkhusaṁghaṁ pavāretuṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Tāya sammatāya bhikkhuniyā bhikkhunisaṁghaṁ ādāya bhikkhusaṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "bhikkhunisaṁgho ayyā bhikkhusaṁghaṁ pavāreti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadatu[1] ayyā bhikkhusaṁgho bhikkhunisaṁghaṁ anukampaṁ upādāya, passanto paṭikarissati, dutiyampi ayyā -pa-. Tatiyampi ayyā bhikkhunisaṁgho bhikkhusaṁghaṁ pavāreti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadatu ayyā bhikkhusaṁgho bhikkhunisaṁghaṁ anukampaṁ upādāya, passanto paṭikarissatī"ti.

428. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhikkhūnaṁ uposathaṁ ṭhapenti. Pavāraṇaṁ ṭhapenti, savacanīyaṁ karonti, anuvādaṁ paṭṭhapenti, okāsaṁ kārenti, codenti, sārenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā bhikkhussa uposatho ṭhapetabbo, ṭhapitopi aṭṭhapito, ṭhapentiyā āpatti dukkaṭassa. Na pavāraṇā ṭhapetabbā, ṭhapitāpi aṭṭhapitā, ṭhapentiyā āpatti dukkaṭassa. Na savacanīyaṁ kātabbaṁ, kataṁpi akataṁ, karontiyā āpatti dukkaṭassa. Na anuvādo paṭṭhapetabbo, paṭṭhapitopi appaṭṭhapito, paṭṭhapentiyā āpatti dukkaṭassa. Na okāso

---

1. Vadatu maṁ (Ka)

kāretabbo, kāritopi akārito, kārentiyā āpatti dukkaṭassa. Na codetabbo, coditopi acodito, codentiyā āpatti dukkaṭassa. Na sāretabbo, sāritopi asārito, sārentiyā āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhū bhikkhunīnaṁ uposathaṁ ṭhapenti, pavāraṇaṁ ṭhapenti, savacanīyaṁ karonti, anuvādaṁ paṭṭhapenti, okāsaṁ kārenti, codenti, sārenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhunā bhikkhuniyā uposathaṁ ṭhapetuṁ, ṭhapitopi suṭṭhapito, ṭhapentassa anāpatti. Pavāraṇaṁ ṭhapetuṁ, ṭhapitāpi suṭṭhapitā, ṭhapentassa anāpatti. Savacanīyaṁ kātuṁ, katampi sukataṁ, karontassa anāpatti. Anuvādaṁ paṭṭhapetuṁ, paṭṭhapitopi suppaṭṭhapito, paṭṭhapentassa anāpatti. Okāsaṁ kāretuṁ, kāritopi sukārito, kārentassa anāpatti. Codetuṁ, coditāpi sucoditā, codentassa anāpatti. Sāretuṁ, sāritāpi susāritā, sārentassa anāpattīti.

429. * Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyanti, itthiyuttenapi purisantarena purisayuttenapi itthantarena. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti "-pa- seyyathāpi Gaṅgāmahiyāyā"ti[1]. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā yānena yāyitabbaṁ, yā yāyeyya, yathādhammo kāretabboti.

Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī gilānā hoti, na sakkoti padasā gantuṁ. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave gilānāya yānanti. Atha kho bhikkhunīnaṁ etadahosi "itthiyuttaṁ nu kho purisayuttaṁ nu kho"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave itthiyuttaṁ purisayuttaṁ hatthavaṭṭakanti.

Tena kho pana samayena aññatarissā bhikkhuniyā yānugghātena bāḷhataraṁ aphāsu ahosi. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave sivikaṁ pāṭaṅkinti.

---

* Vi 2. 452 piṭṭhepi.

1. Gaṅgāmahiyāti (Sī)

430. Tena kho pana samayena aḍḍhakāsī gaṇikā bhikkhunīsu pabbajitā hoti, sā ca Sāvatthiṁ gantukāmā hoti "Bhagavato santike upasampajjissāmī"ti. Assosuṁ kho dhuttā "aḍḍhakāsī kira gaṇikā Sāvatthiṁ gantukāmā"ti. Te magge pariyuṭṭhiṁsu. Assosi kho aḍḍhakāsī gaṇikā "dhuttā kira magge pariyuṭṭhitā"ti. Bhagavato santike dūtaṁ pāhesi "ahaṁ hi upasampajjitukāmā, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Atha kho Bhagavā etasmiṁ nidāne etasmiṁ pakaraṇe dhammiṁ kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi "anujānāmi bhikkhave dūtenapi upasampādetun"ti.

Bhikkhudūtena upasampādenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhudūtena upasampādetabbā, yo upasampādeyya, āpatti dukkaṭassāti. Sikkhāmānadūtena upasampādenti -pa-. Sāmaṇeradūtena upasampādenti -pa-. Sāmaṇeridūtena upasampādenti -pa-. Bālāya abyattāya dūtena upasampādenti. Na bhikkhave bālāya abyattāya dūtena upasampādetabbā, yo upasampādeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya dūtena upasampādetunti.

Tāya dūtāya bhikkhuniyā saṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā bhikkhūnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "itthannāmā ayyā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, sā kenacideva antarāyena na āgacchati, itthannāmā ayyā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati, ullumpatu taṁ ayyā saṁgho anukampaṁ upādāya. Itthannāmā ayyā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, sā kenacideva antarāyena na āgacchati, dutiyampi ayyā itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati, ullumpatu taṁ ayyā saṁgho anukampaṁ upādāya. Itthannāmā ayyā itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, sā kenacideva antarāyena na āgacchati, tatiyampi ayyā itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati, ullumpatu taṁ ayyā saṁgho anukampaṁ upādāyā"ti. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo—

“Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmā itthannāmāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, sā kenacideva antarāyena na āgacchati, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya pavattiniyā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeyya itthannāmāya pavattiniyā, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, sā kenacideva antarāyena na āgacchati, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya pavattiniyā, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeti itthannāmāya pavattiniyā, yassāyasmato khamati itthannāmāya upasampadā itthannāmāya pavattiniyā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṁ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmā itthannāmāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisaṁghe visuddhā, sā kenacideva antarāyena na āgacchati, itthannāmā saṁghaṁ upasampadaṁ yācati itthannāmāya pavattiniyā, saṁgho itthannāmaṁ upasampādeti itthannāmāya pavattiniyā, yassāyasmato khamati itthannāmāya upasampadā itthannāmāya pavattiniyā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Upasampannā saṁghena itthannāmā itthannāmāya pavattiniyā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Tāvadeva chāyā metabbā, utuppamāṇaṁ ācikkhitabbaṁ, divasabhāgo ācikkhitabbo, saṅgīti ācikkhitabbā, bhikkhuniyo vattabbā “tassā tayo ca nissaye aṭṭha ca akaraṇīyāni ācikkheyyāthā”ti.

431. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo araññe viharanti, dhuttā dūsenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā araññe vatthabbaṁ, yā vaseyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññatarena upāsakena bhikkhunisaṁghassa udosito dinno hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave udositanti. Udosito na sammati. Bhagavato

etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave upassayanti. Upassayo na sammati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave navakammanti. Navakammaṁ na sammati. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave puggalikampi kātunti.

432. Tena kho pana samayena aññatarā itthī sannisinnagabbhā bhikkhunīsu pabbajitā hoti, tassā pabbajitāya gabbho vuṭṭhāti. Atha kho tassā bhikkhuniyā etadahosi "kathaṁ nu kho mayā imasmiṁ dārake paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave posetuṁ yāva so dārako viññutaṁ pāpuṇātīti.

Atha kho tassā bhikkhuniyā etadahosi "mayā ca na labbhā ekikāya vatthuṁ, aññāya ca bhikkhuniyā na labbhā dārakena saha vatthuṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ekaṁ bhikkhuniṁ sammannitvā tassā bhikkhuniyā dutiyaṁ dātuṁ. Evañca pana bhikkhave sammannitabbā, paṭhamaṁ bhikkhunī yācitabbā, yācitvā byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me ayye saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuniṁ sammanneyya itthannāmāya bhikkhuniyā dutiyaṁ, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuniṁ sammannati itthannāmāya bhikkhuniyā dutiyaṁ, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā sammuti itthannāmāya bhikkhuniyā dutiyāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Sammatā saṁghena itthannāmā bhikkhunī itthannāmāya bhikkhuniyā dutiyā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Atha kho tassā dutiyikāya bhikkhuniyā etadahosi "kathaṁ nu kho mayā imasmiṁ dārake paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ṭhapetvā sāgāraṁ yathā aññasmiṁ purise paṭipajjanti[1], evaṁ tasmiṁ dārake paṭipajjitunti.

---

1. Paṭipajjati (Syā)

433. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī garudhammaṁ ajjhāpannā hoti mānattacārinī. Atha kho tassā bhikkhuniyā etadahosi "mayā ca na labbhā ekikāya vatthuṁ, aññāya ca bhikkhuniyā na labbhā saha mayā vatthuṁ, kathaṁ nu kho mayā paṭipajjitabban"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave ekaṁ bhikkhuniṁ sammannitvā tassā bhikkhuniyā dutiyaṁ dātuṁ. Evañca pana bhikkhave sammannitabbā, paṭhamaṁ bhikkhunī yācitabbā, yācitvā byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo—

"Suṇātu me ayye saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuniṁ sammanneyya itthannāmāya bhikkhuniyā dutiyaṁ, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṁgho, saṁgho, saṁgho itthannāmaṁ bhikkhuniṁ sammannati itthannāmāya bhikkhuniyā dutiyaṁ, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā sammuti itthannāmāya bhikkhuniyā dutiyāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Sammatā saṁghena itthannāmā bhikkhunī itthannāmāya bhikkhuniyā dutiyā, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

434. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī sikkhaṁ paccakkhāya vibbhami, sā puna paccāgantvā bhikkhuniyo upasampadaṁ yāci. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā sikkhāpaccakkhānaṁ, yadeva sā vibbhantā, tadeva sā abhikkhunīti.

Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī sakāvāsā titthāyatanaṁ saṅkami, sā puna paccāgantvā bhikkhuniyo upasampadaṁ yāci. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Yā sā bhikkhave bhikkhunī sakāvāsā titthāyatanaṁ saṅkantā, sā āgatā na upasampādetabbāti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo purisehi abhivādanaṁ kesacchedanaṁ nakhacchedanaṁ vaṇappaṭikammaṁ kukkuccāyantā na sādiyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave sāditunti[1].

---

1. Sādiyituṁ (Ka)

435. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo pallaṅkena nisīdanti paṇhisamphassaṁ sādiyantī[1]. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā pallaṅkena nisīditabbaṁ, yā nisīdeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī gilānā hoti, tassā vinā pallaṅkena na phāsu hoti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Anujānāmi bhikkhave bhikkhuniyā aḍḍhapallaṅkanti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo vaccakuṭiyā vaccaṁ karonti, chabbaggiyā bhikkhuniyo tattheva gabbhaṁ pātenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā vaccakuṭiyā vacco kātabbo, yā kareyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave heṭṭhā vivaṭe upari paṭicchanne vaccaṁ kātunti.

436. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo cuṇṇena nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti. "-pa- seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā cuṇṇena nahāyitabbaṁ, yā nahāyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave kukkusaṁ mattikanti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo vāsitakāya mattikāya nahāyanti. Manussā ujjhayanti khiyyanti vipācenti. "-pa- seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā vāsitakāya mattikāya nahāyitabbaṁ, yā nahāyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave pakatimattikanti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo jantāghare nahāyantiyo kolāhalaṁ akaṁsu. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā jantāghare nahāyitabbaṁ, yā nahāyeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paṭisote nahāyanti dhārāsamphassaṁ sādiyanti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave

---

1. Sādiyantā (Ka)

bhikkhuniyā paṭisote nahāyitabbaṁ, yā nahāyeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo atitthe nahāyanti, dhuttā dūsenti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā atitthe nahāyitabbaṁ, yā nahāyeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Tena kho pana samayena bhikkhuniyo purisatitthe nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti. "-pa- seyyathāpi gihinī kāmabhoginiyo"ti. Bhagavato etamatthaṁ ārocesuṁ. Na bhikkhave bhikkhuniyā purisatitthe nahāyitabbaṁ, yā nahāyeyya, āpatti dukkaṭassa. Anujānāmi bhikkhave mahilātitthe nahāyitunti.

Tatiyabhāṇavāro niṭṭhito.

Bhikkhunikkhandhako dasamo.

Imasmiṁ khandhake vatthū ekasataṁ.

Tassuddānaṁ

Pabbajjaṁgotamī yāci, nānuññāsi Tathāgato.
Kapilavatthu Vesāliṁ, agamāsi Vināyako.

Rajokiṇṇena koṭṭhake, Ānandassa pavedayi.
Bhabboti nayato yāci, mātāti posikāti ca.

Vassasataṁ tadahu ca, abhikkhupaccāsīsanā.
Pavāraṇā garudhammā, dve vassā anakkosanā.

Ovaṭo ca aṭṭha dhammā, yāvajīvānuvattanā.
Garudhammapaṭiggāho, sāvassā upasampadā.

Vassasahassaṁ pañceva, kumbhathenakasetaṭṭi.
Mañjiṭṭhika-upamāhi, evaṁ saddhammahiṁsanā.

Āḷiṁ bandheyya pā-eva, puna saddhammasaṇṭhiti.
Upasampādetuṁ ayyā, yathāvuḍḍhābhivādanā.

Na karissanti kimeva, sādhāraṇāsādhāraṇaṁ.
Ovādaṁ pātimokkhañca, kena nu kho upassayaṁ.

Na jānanti ca ācikkhi, na karonti ca bhikkhuhi.
Paṭiggahetuṁ bhikkhūhi, bhikkhunīhi paṭiggaho.

Ācikkhi kammaṁ bhikkhūhi, ujjhāyanti bhikkhunīhi vā.
Ācikkhituṁ bhaṇḍanañca, ropetvā uppalāya ca.

Sāvatthiyā kaddamoda, avandi kāya ūru ca.
Aṅgajātañca obhāsaṁ, sampayojenti vaggikā.

Avandiyo daṇḍakammaṁ, bhikkhuniyo tathā puna.
Āvaraṇañca ovādaṁ, kappati nu kho pakkami.

Bālā vatthuvinicchayā, ovādaṁ saṁgho pañcahi.
Duve tisso na gaṇhanti, bālā gilānagamikaṁ.

Āraññiko nārocenti, na paccāgacchanti ca.
Dīghaṁ vilīvacammañca, dussā ca veṇivaṭṭi ca.
Coḷaveṇi ca paṭṭi ca, suttaveṇi ca vaṭṭikā.

Aṭṭhillaṁ gohanukena, hatthakocchaṁ pādaṁ tathā.
Ūruṁ mukhaṁ dantamaṁsaṁ, ālimpomaddacuṇṇanā.

Lañchenti aṅgarāgañca, mukharāgaṁ tathā duve.
Avaṅgaṁ visesoloko, sālokena naccena ca[1].

Vesī pānāgāraṁ sūnaṁ, āpaṇaṁ vaḍḍhi vaṇijjā.
Dāsaṁ dāsiṁ kammakaraṁ, kammakāriṁ upaṭṭhayyuṁ.

Tiracchānaharītaki, saṁdhārayanti namatakaṁ.
Nīlaṁ pītaṁ lohitakaṁ, mañjiṭṭhakaṇhacīvarā.

Mahāraṅgamahānāma, acchinnā dīghameva ca.
Pupphaphalakañcukañca, tirīṭakañca dhārayuṁ.

---

1. Sāloke sanaccena ca (Sī), sālokena sanaccanaṁ (Syā)

Bhikkhunī sikkhamānāya, sāmaṇerāya accaye.
Niyyādite parikkhāre, bhikkhuniyova issarā.

Bhikkhussa sāmaṇerassa, upāsakassupāsikā.
Aññesañca parikkhāre, niyyāte bhikkhu-issarā.

Mallī gabbhaṁ pattamūlaṁ, byañjanaṁ āmisena ca.
Ussannañca bāḷhataraṁ, sannidhikatamāmisaṁ.

Bhikkhūnaṁ yādisaṁ bhoṭṭhaṁ[1], bhikkhunīnaṁ tathā kare.
Senāsanaṁ utuniyo, makkhīyati paṭāṇi ca.

Chijjanti sabbakālañca, animittāpi dissare.
Nimittā lohitā ceva, tatheva dhuvalohitā.

Dhuvacoḷapaggharantī, sikharaṇitthipaṇḍakā.
Vepurisī ca sambhinnā, ubhatobyañjanāpi ca.

Animittādito katvā, yāva ubhatobyañjanā.
Etaṁ peyyālato heṭṭhā, kuṭṭhaṁ gaṇḍo kilāso ca

Sosāpamāro mānusī, itthīsi bhujissāsi ca.
Aṇaṇā na rājabhaṭī, anuññātā ca vīsati.

Paripuṇṇā ca kinnāmā, kānāmā te pavattinī.
Catuvīsantarāyānaṁ, pucchitvā upasampadā.

Vitthāyanti ananusiṭṭhā, saṁghamajjhe tatheva ca.
Upajjhāgāha saṁghāṭi, uttarantaravāsako.

Saṁkaccudakasāṭi ca, ācikkhitvāna pesaye.
Bālā asammatekato, yāce pucchantarāyikā.

Ekato-upasampannā, bhikkhusaṁghe tathā puna.
Chāyā utu divasā ca, saṅgīti tayo nissaye.

Aṭṭha akaraṇīyāni, kālaṁ sabbattha aṭṭheva.
Na pavārenti bhikkhunī, bhikkhusaṁghaṁ tatheva ca.

---

1. Heṭṭhā (Sī), heṭṭhaṁ (Syā), bhutti (Ka)

Kolāhalaṁ purebhattaṁ, vikāle ca kolāhalaṁ.
Uposathaṁ pavāraṇaṁ, savacanīyānuvādanaṁ.

Okāsaṁ code sārenti, paṭikkhittaṁ mahesinā.
Tatheva bhikkhu bhikkhunī, anuññātaṁ mahesinā.

Yānaṁ gilānayuttañca, yānugghātaḍḍhakāsikā.
Bhikkhu sikkhā sāmaṇera, sāmaṇerī ca bālāya.

Araññe upāsakena, udosito upassayaṁ.
Na sammati navakammaṁ, nisinnagabbha-ekikā.

Sāgārañca garudhammaṁ, paccakkhāya ca saṅkami.
Abhivādanakesā ca, nakhā ca vaṇakammanā.

Pallaṅkena gilānā ca, vaccaṁ cuṇṇena vāsitaṁ.
Jantāghare paṭisote, atitthe purisena ca.

MahāGotamī āyāci, Ānando cāpi yoniso.
Parisā catasso honti, pabbajjā Jinasāsane.

Saṁvegajananatthāya, saddhammassa ca vuddhiyā.
Āturassāva bhesajjaṁ, evaṁ Buddhena desitaṁ.

Evaṁ vinītā saddhamme, mātugāmāpi itarā.
Yāyanti[1] accutaṁ ṭhānaṁ, yattha gantvā na socareti.

Bhikkhunikkhandhako niṭṭhito.

---

1. Tāyanti (Sī, Syā)

11. Pañcasatikakkhandhaka

1. Saṅgītinidāna

437. Atha kho āyasmā Mahākassapo bhikkhū āmantesi—ekamidāhaṁ āvuso samayaṁ Pāvāya Kusināraṁ addhānamaggappaṭipanno mahatā bhikkhusaṁghena saddhiṁ pañcamattehi bhikkhusatehi. Atha khvāhaṁ āvuso maggā okkamma aññatarasmiṁ rukkhamūle nisīdiṁ.

* Tena kho pana samayena aññataro Ājīvako Kusinārāya mandāravapupphaṁ gahetvā pāvaṁ addhānamaggappaṭipanno hoti. Addasaṁ kho ahaṁ āvuso taṁ ājīvakaṁ dūratova āgacchantaṁ, disvāna taṁ ājīvakaṁ etadavocaṁ "apāvuso amhākaṁ Satthāraṁ jānāsī"ti. Āmāvuso jānāmi, ajja sattāhaparinibbuto samaṇo Gotamo, tato me idaṁ mandāravapupphaṁ gahitanti. Tatrāvuso ye te bhikkhū avītarāgā, appekacce bāhā paggayha kandanti, chinnapātaṁ papatanti, āvaṭṭanti, vivaṭṭanti, "atikhippaṁ Bhagavā parinibbuto, atikhippaṁ Sugato parinibbuto, atikhippaṁ cakkhuṁloke antarahitan"ti. Ye pana te bhikkhū vītarāgā, te satā sampajānā adhivāsenti "aniccā saṅkhārā, taṁ kutettha labbhā"ti.

Atha khvāhaṁ āvuso te bhikkhū etadavocaṁ "alaṁ āvuso mā socittha, mā paridevittha, nanvetaṁ āvuso Bhagavatā paṭikacceva akkhātaṁ sabbeheva piyehi manāpehi nānābhāvo vinābhāvo aññathābhāvo, taṁ kutettha āvuso labbhā, 'yaṁ taṁ jātaṁ bhūtaṁ saṅkhataṁ palokadhammaṁ, taṁ vata mā palujjī'ti netaṁ ṭhānaṁ vijjatī"ti.

Tena kho panāvuso samayena Subhaddo nāma vuḍḍhapabbajito tassaṁ parisāyaṁ nisinno hoti. Atha kho āvuso Subhaddo vuḍḍhapabbajito te bhikkhū etadavoca "alaṁ āvuso mā socittha, mā paridevittha, sumuttā mayaṁ tena mahāsamaṇena, upaddutā ca mayaṁ homa 'idaṁ vo kappati, idaṁ vo na kappatī'ti, idāni pana mayaṁ yaṁ icchissāma taṁ karissāma, yaṁ na icchissāma na taṁ karissāmā"ti.

---

* Dī 2. 133 piṭṭhepi.

handa mayaṁ āvuso dhammañca vinayañca saṅgāyāma, pure adhammo dippati[1], dhammo paṭibāhiyyati, pure avinayo dippati, vinayo paṭibāhiyyati, pure adhammavādino balavanto honti, dhammavādino dubbalā honti, pure avinayavādino balavanto honti, vinayavādino dubbalā hontīti.

Tena hi bhante thero bhikkhū uccinatūti. Atha kho āyasmā Mahākassapo ekenūnapañca-arahantasatāni uccini. Bhikkhū āyasmantaṁ Mahākassapaṁ etadavocuṁ "ayaṁ bhante āyasmā Ānando kiñcāpi sekkho, abhabbo chandā dosā mohā bhayā agatiṁ gantuṁ, bahu ca anena Bhagavato santike dhammo ca vinayo ca pariyatto, tena hi bhante thero āyasmantampi Ānandaṁ uccinatū"ti. Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantampi Ānandaṁ uccini.

Atha kho therānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "kattha nu kho mayaṁ dhammañca vinayañca saṅgāyeyyāmā"ti. Atha kho therānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "Rājagahaṁ kho mahāgocaraṁ pahūtasenāsanaṁ, yaṁnūna mayaṁ Rājagahe vassaṁ vasantā dhammañca vinayañca saṅgāyeyyāma, na aññe bhikkhū Rājagahe vassaṁ upagaccheyyunti.

Atha kho ayasmā Mahākassapo saṁghaṁ ñāpesi—

438. "Suṇātu me āvuso saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imāni pañca bhikkhusatāni sammanneyya 'Rājagahe vassaṁ vasantāni dhammañca vinayañca saṅgāyituṁ, na aññehi bhikkhūhi Rājagahe vassaṁ vasitabban'ti, esā ñatti.

Suṇātu me āvuso saṁgho, imāni pañca bhikkhusatāni sammannati 'Rājagahe vassaṁ vasantāni dhammañca vinayañca saṅgāyituṁ, na aññehi bhikkhūhi Rājagahe vassaṁ vasitabban'ti, yassāyasmato khamati imesaṁ pañcannaṁ bhikkhusatānaṁ sammuti 'Rājagahe vassaṁ vasantānaṁ dhammañca vinayañca saṅgāyituṁ na aññehi bhikkhūhi Rājagahe vassaṁ vasitabban'ti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

1. Dibbati (Ka)

Sammatāni saṁghena imāni pañca bhikkhusatāni ‘Rājagahe vassaṁ vasantāni dhammañca vinayañca saṅgāyituṁ na aññehi bhikkhūhi Rājagahe vassaṁ vasitabban’ti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Atha kho therā bhikkhū Rājagahaṁ agamaṁsu dhammañca vinayañca saṅgāyituṁ. Atha kho therānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi “Bhagavatā kho āvuso khaṇḍaphullappaṭisaṅkharaṇaṁ vaṇṇitaṁ, handa mayaṁ āvuso paṭhamaṁ māsaṁ khaṇḍaphullaṁ paṭisaṅkharoma, majjhimaṁ māsaṁ sannipatitvā dhammañca vinayañca saṅgāyissāmā”ti.

Atha kho therā bhikkhū paṭhamaṁ māsaṁ khaṇḍaphullaṁ paṭisaṅkhāriṁsu. Atha kho āyasmā Ānando “sve sannipāto[1], na kho metaṁ patirūpaṁ, yohaṁ sekkho samāno sannipātaṁ gaccheyyan”ti bahudeva rattiṁ kāyagatāya satiyā vītināmetvā rattiyā paccūsasamayaṁ “nipajjissāmī”ti kāyaṁ āvajjesi, appattañca sīsaṁ bibbohanaṁ, bhūmito ca pādā muttā, etasmiṁ antare anupādāya āsavehi cittaṁ vimucci.

439. Atha kho āyasmā Ānando arahā samāno sannipātaṁ agamāsi. Atha kho āyasmā Mahākassapo saṁghaṁ ñāpesi—

“Suṇātu me āvuso saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ Upāliṁ vinayaṁ puccheyyan”ti.

Āyasmā Upāli saṁghaṁ ñāpesi—

“Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ āyasmatā Mahākassapena vinayaṁ puṭṭho vissajjeyyan”ti.

Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantaṁ Upāliṁ etadavoca “paṭhamaṁ āvuso Upāli pārājikaṁ kattha paññattan”ti. Vesaliyaṁ bhanteti. Kaṁ ārabbhāti. Sudinnaṁ kalandaputtaṁ ārabbhāti. Kismiṁ vatthusminti. Methunadhammeti. Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantaṁ Upāliṁ paṭhamassa pārājikassa vatthumpi pucchi, nidānampi pucchi, puggalampi pucchi, paññattimpi pucchi, anupaññattimpi pucchi, āpattimpi pucchi,

1. Sannipātoti (Ka)

anāpattimpi pucchi. Dutiyaṁ panāvuso Upāli pārājikaṁ kattha paññattanti. Rājagahe bhanteti. Kaṁ ārabbhāti. Dhaniyaṁ kumbhakāraputtaṁ ārabbhāti. Kismiṁ vatthusminti. Adinnādāneti. Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantaṁ Upāliṁ dutiyassa pārājikassa vatthumpi pucchi, nidānampi pucchi, puggalampi pucchi, paññattimpi pucchi, anupaññattimpi pucchi, āpattimpi pucchi, anāpattimpi pucchi. Tatiyaṁ panāvuso Upāli pārājikaṁ kattha paññattanti. Vesāliyaṁ bhanteti. Kaṁ ārabbhāti. Sambahule bhikkhū ārabbhāti. Kismiṁ vatthusminti. Manussaviggaheti. Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantaṁ Upāliṁ tatiyassa pārājikassa vatthumpi pucchi, nidānampi pucchi, puggalampi pucchi, paññattimpi pucchi, anupaññattimpi pucchi, āpattimpi pucchi, anāpattimpi pucchi. Catutthaṁ panāvuso Upāli pārājikaṁ kattha paññattanti. Vesāliyaṁ bhanteti. Kaṁ ārabbhāti. Vaggumudātīriye bhikkhū ārabbhāti. Kismiṁ vatthusminti. Uttarimanussadhammeti. Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantaṁ Upāliṁ catutthassa pārājikassa vatthumpi pucchi, nidānampi pucchi, puggalampi pucchi, paññattimpi pucchi, anupaññattimpi pucchi, āpattimpi pucchi, anāpattimpi pucchi. Eteneva upāyena ubhatovibhaṅge pucchi, puṭṭho puṭṭho āyasmā Upāli vissajjesi.

440. Atha kho āyasmā Mahākassapo saṁghaṁ ñāpesi—

“Suṇātu me āvuso saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ Ānandaṁ dhammaṁ puccheyyan”ti.

Āyasmā Ānando saṁghaṁ ñāpesi—

“Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ āyasmatā Mahākassapena dhammaṁ puṭṭho vissajjeyyan”ti.

Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantaṁ Ānandaṁ etadavoca “Brahmajālaṁ āvuso Ānanda kattha bhāsitan”ti. Antarā ca bhante Rājagahaṁ, antarā ca Nāḷandaṁ Rājāgārake Ambalaṭṭhikāyāti. Kaṁ ārabbhāti. Suppiyañca paribbājakaṁ Brahmadattañca māṇavanti. Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantaṁ Ānandaṁ Brahmajālassa nidānampi pucchi, puggalampi pucchi. Sāmaññaphalaṁ panāvuso Ānanda kattha bhāsitanti. Rājagahe bhante Jīvakambavaneti. Kena saddhinti. Ajātasattunā

vedehiputtena saddhinti. Atha kho āyasmā Mahākassapo āyasmantaṁ Ānandaṁ sāmaññaphalassa nidānampi pucchi, puggalampi pucchi. Eteneva upāyena pañcapi nikāye pucchi, puṭṭho puṭṭho āyasmā Ānando vissajjesi.

2. Khuddānukhuddakasikkhāpadakathā

441. Atha kho āyasmā Ānando there bhikkhū etadavoca "Bhagavā maṁ bhante parinibbānakāle evamāha 'ākaṅkhamāno Ānanda saṁgho mamaccayena khuddānukhuddakāni sikkhāpadāni samūhaneyyā'ti". Pucchi puna tvaṁ āvuso Ānanda Bhagavantaṁ "katamāni pana bhante khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī"ti. Na khohaṁ bhante Bhagavantaṁ pucchiṁ "katamāni pana bhante khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī"ti. Ekacce therā evamāhaṁsu "cattāri pārājikāni ṭhapetvā avasesāni khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī"ti. Ekacce therā evamāhaṁsu "cattāri pārājikāni ṭhapetvā terasa saṁghādisese ṭhapetvā avasesāni khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī"ti. Ekacce therā evamāhaṁsu "cattāri pārājikāni ṭhapetvā terasa saṁghādisese ṭhapetvā dve aniyate ṭhapetvā avasesāni khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī"ti. Ekacce therā evamāhaṁsu "cattāri pārājikāni ṭhapetvā terasa saṁghādisese ṭhapetvā dve aniyate ṭhapetvā tiṁsa nissaggiye pācittiye ṭhapetvā avasesāni khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī"ti. Ekacce therā evamāhaṁsu "cattāri pārājikāni ṭhapetvā terasa saṁghādisese ṭhapetvā dve aniyate ṭhapetvā tiṁsa nissaggiye pācittiye ṭhapetvā dvenavuti pācittiye ṭhapetvā avasesāni khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī"ti. Ekacce therā evamāhaṁsu "cattāri pārājikāni ṭhapetvā terasa saṁghādisese ṭhapetvā dve aniyate ṭhapetvā tiṁsa nissaggiye pācittiye ṭhapetvā dvenavuti pācittiye ṭhapetvā cattāro pāṭidesanīye ṭhapetvā avasesāni khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī"ti.

442. Atha kho āyasmā Mahākassapo saṁghaṁ ñāpesi—

"Suṇātu me āvuso saṁgho, santamhākaṁ sikkhāpadāni gihigatāni gihinopi jānanti 'idaṁ vo samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ kappati, idaṁ vo na kappatī'ti. Sace mayaṁ khuddānukhuddakāni sikkhāpadāni samūhanissāma,

bhavissanti vattāro 'dhūmakālikaṁ samaṇena Gotamena sāvakānaṁ sikkhāpadaṁ paññattaṁ, yāvimesaṁ Satthā aṭṭhāsi, tāvime sikkhāpadesu sikkhiṁsu, yato imesaṁ Satthā parinibbuto, na dānime sikkhāpadesu sikkhantī'ti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho appaññattaṁ nappaññapeyya, paññattaṁ na samucchindeyya, yathāpaññattesu sikkhāpadesu samādāya vatteyya, esā ñatti.

Suṇātu me āvuso saṁgho, santamhākaṁ sikkhāpadāni gihigatāni gihinopi jānanti 'idaṁ vo samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ kappati, idaṁ vo na kappatī''ti, sace mayaṁ khuddānukhuddakāni sikkhāpadāni samūhanissāma, bhavissanti vattāro 'dhūmakālikaṁ samaṇena Gotamena sāvakānaṁ sikkhāpadaṁ paññattaṁ, yāvimesaṁ Satthā aṭṭhāsi, tāvime sikkhāpadesu sikkhiṁsu, yato imesaṁ Satthā parinibbuto, na dānime sikkhāpadesu sikkhantī'ti, saṁgho appaññattaṁ nappaññapeti, paññattaṁ na samucchindati, yathāpaññattesu sikkhāpadesu samādāya vattati, yassāyasmato khamati appaññattassa appaññāpanā, paññattassa asamucchedo, yathāpaññattesu sikkhāpadesu samādāya vattanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Saṁgho appaññattaṁ nappaññapeti, paññattaṁ na samucchindati, yathāpaññattesu sikkhāpadesu samādāya vattati, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī''ti.

443. Atha kho therā bhikkhū āyasmantaṁ Ānandaṁ etadavocuṁ "idaṁ te āvuso Ānanda dukkaṭaṁ, yaṁ tvaṁ Bhagavantaṁ na pucchi 'katamāni pana bhante khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī'ti, desehi taṁ dukkaṭan''ti. Ahaṁ kho bhante assatiyā Bhagavantaṁ na pucchiṁ "katamāni pana bhante khuddānukhuddakāni sikkhāpadānī''ti, nāhaṁ taṁ dukkaṭaṁ passāmi, api cāyasmantānaṁ saddhāya desemi taṁ dukkaṭanti. Idampi te āvuso Ānanda dukkaṭaṁ, yaṁ tvaṁ Bhagavato vassikasāṭikaṁ akkamitvā sibbesi, desehi taṁ dukkaṭanti. Ahaṁ kho bhante na agāravena Bhagavato vassikasāṭikaṁ akkamitvā sibbesiṁ, nāhaṁ taṁ dukkaṭaṁ passāmi, api cāyasmantānaṁ saddhāya desemi taṁ dukkaṭanti. Idampi te āvuso Ānanda dukkaṭaṁ, yaṁ tvaṁ mātugāmehi

Bhagavato sarīraṁ paṭhamaṁ vandāpesi, tāsaṁ rodantīnaṁ Bhagavato sarīraṁ assukena makkhitaṁ, desehi taṁ dukkaṭanti. Ahaṁ kho bhante "māyimāsaṁ[1] vikāle ahesun"ti mātugāmehi Bhagavato sarīraṁ paṭhamaṁ vandāpesiṁ, nāhaṁ taṁ dukkaṭaṁ passāmi, api cāyasmantānaṁ saddhāya desemi taṁ dukkaṭanti. Idampi te āvuso Ānanda dukkaṭaṁ, yaṁ tvaṁ Bhagavato oḷārike nimitte kayiramāne oḷarike obhāse kayiramāne na Bhagavantaṁ yāci "tiṭṭhatu Bhagavā kappaṁ, tiṭṭhatu Sugato kappaṁ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānan"ti, desehi taṁ dukkaṭanti. Ahaṁ kho bhante mārena pariyuṭṭhitacitto na Bhagavantaṁ yāciṁ "tiṭṭhatu Bhagavā kappaṁ, tiṭṭhatu Sugato kappaṁ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānan"ti, nāhaṁ taṁ dukkaṭaṁ passāmi, api cāyasmantānaṁ saddhāya desemi taṁ dukkaṭanti. Idampi te āvuso Ānanda dukkaṭaṁ, yaṁ tvaṁ mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye pabbajjaṁ ussukkaṁ akāsi, desehi taṁ dukkaṭanti. Ahaṁ kho bhante "ayaṁ Mahāpajāpati Gotamī Bhagavato mātucchā āpādikā posikā khīrassa dāyikā Bhagavantaṁ janettiyā kālaṅkatāya thaññaṁ pāyesī"ti mātugāmassa Tathāgatappavedite dhammavinaye pabbajjaṁ ussukkaṁ akāsiṁ, nāhaṁ taṁ dukkaṭaṁ passāmi, api cāyasmantānaṁ saddhāya desemi taṁ dukkaṭanti.

444. Tena kho pana samayena āyasmā Purāṇo Dakkhiṇāgirismiṁ cārikaṁ carati mahatā bhikkhusaṁghena saddhiṁ pañcamattehi bhikkhusatehi. Atha kho āyasmā Purāṇo therehi bhikkhūhi dhamme ca vinaye ca saṅgīte Dakkhiṇāgirismiṁ yathābhirantaṁ viharitvā yena Rājagahaṁ yena Veḷuvanaṁ kalandakanivāpo yena therā bhikkhū tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā therehi bhikkhūhi saddhiṁ paṭisammoditvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinnaṁ kho āyasmantaṁ Purāṇaṁ therā bhikkhū etadavocuṁ "therehi āvuso Purāṇa dhammo ca vinayo ca saṅkīto, upehi taṁ saṅgītin"ti. Susaṅgītāvuso therehi dhammo ca vinayo ca, api ca yatheva mayā Bhagavato sammukhā sutaṁ sammukhā paṭiggahitaṁ, tathevāhaṁ dhāressāmīti.

---

1. Māyimā (Sī, Syā)

3. Brahmadaṇḍakathā

445. Atha kho āyasmā Ānando there bhikkhū etadavoca "Bhagavā maṁ bhante parinibbānakāle evamāha 'tena hānanda saṁgho mamaccayena Channassa bhikkhuno brahmadaṇḍaṁ āṇāpetū'ti". Pucchi pana tvaṁ āvuso Ānanda Bhagavantaṁ "katamo pana bhante brahmadaṇḍo"ti. Pucchiṁ khohaṁ bhante Bhagavantaṁ "katamo pana bhante brahmadaṇḍo"ti. Channo Ānanda bhikkhu yaṁ iccheyya taṁ vadeyya, bhikkhūhi Channo bhikkhu neva vattabbo, na ovaditabbo, nānusāsitabboti. Tena hāvuso Ānanda tvaṁyeva Channassa bhikkhuno brahmadaṇḍaṁ āṇāpehīti. Kathāhaṁ bhante Channassa bhikkhuno brahmadaṇḍaṁ āṇāpemi, caṇḍo so bhikkhu pharusoti. Tena hāvuso Ānanda bahukehi bhikkhūhi saddhiṁ gacchāhīti. "Evaṁ bhante"ti kho āyasmā Ānando therānaṁ bhikkhūnaṁ paṭissutvā mahatā bhikkhusaṁghena saddhiṁ pañcamattehi bhikkhusatehi nāvāya ujjavanikāya Kosambiṁ ujjavi, nāvāya paccorohitvā rañño Udenassa[1] uyyānassa avidūre aññatarasmiṁ rukkhamūle nisīdi. Tena kho pana samayena rājā Udeno uyyāne paricāresi saddhiṁ orodhena. Assosi kho rañño Udenassa orodho "amhākaṁ kira ācariyo ayyo Ānando uyyānassa avidūre aññatarasmiṁ rukkhamūle nisinno"ti. Atha kho rañño Udenassa orodho rājānaṁ udenaṁ etadavoca "amhākaṁ kira deva ācariyo ayyo Ānandeva uyyānassa avidūre aññatarasmiṁ rukkhamūle nisinno, icchāma mayaṁ deva ayyaṁ Ānandaṁ passitun"ti. Tena hi tumhe samaṇaṁ Ānandaṁ passathāti.

Atha kho rañño Udenassa orodho yenāyasmā Ānando tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Ānandaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi. Ekamantaṁ nisinnaṁ kho rañño Udenassa orodhaṁ āyasmā Ānando dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṁsesi. Atha kho rañño Udenassa orodho āyasmatā Ānandena dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṁsito āyasmato Ānandassa pañca uttarāsaṅgasatāni pādāsi.

1. Utenassa (Ka)

atha kho rañño Udenassa orodho āyasmato Ānandassa bhāsitaṁ abhinanditvā anumoditvā uṭṭhāyāsanā āyasmantaṁ Ānandaṁ abhivādetvā padakkhiṇaṁ katvā yena rājā Udeno tenupasaṅkami. Addasā kho rājā Udeno orodhaṁ dūratova āgacchantaṁ, disvāna orodhaṁ etadavoca "api nu kho tumhe samaṇaṁ Ānandaṁ passitthā"ti. Apassimhā kho mayaṁ deva ayyaṁ Ānandanti. Api nu tumhe samaṇassa Ānandassa kiñci adatthāti. Adamhā kho mayaṁ deva ayyassa Ānandassa pañca uttarāsaṅgasatānīti. Rājā Udeno ujjhāyati khiyyati vipāceti "kathaṁ hi nāma samaṇo Ānando tāva bahuṁ cīvaraṁ paṭiggahessati, dussavāṇijjaṁ vā samaṇo Ānando karissati, paggāhikasālaṁ vā pasāressatī"ti.

Atha kho rājā Udeno yenāyasmā Ānando tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmatā Ānandena saddhiṁ sammodi, sammodanīyaṁ kathaṁ sāraṇīyaṁ vītisāretvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho rājā Udeno āyasmantaṁ Ānandaṁ etadavoca "āgamā nu khvidha bho Ānanda amhākaṁ orodho"ti. Āgamāsi kho te idha mahārāja orodhoti. Api pana bhoto Ānandassa kiñci adāsīti. Adāsi kho me mahārāja pañca uttarāsaṅgasatānīti. Kiṁ pana bhavaṁ Ānando tāva bahuṁ cīvaraṁ karissatīti. Ye[1] te mahārāja bhikkhū dubbalacīvarā, tehi saddhiṁ saṁvibhajissāmīti. Yāni kho pana bho Ānanda porāṇakāni dubbalacīvarāni, tāni kathaṁ karissathāti. Tāni mahārāja uttarattharaṇaṁ karissāmāti. Yāni pana bho Ānanda porāṇakāni uttarattharaṇāni, tāni kathaṁ karissathāti. Tāni mahārāja bhisicchaviyo karissāmāti. Yā pana bho Ānanda porāṇakā bhisicchaviyo, tā kathaṁ karissathāti. Tā mahārāja bhūmattharaṇaṁ karissāmāti. Yāni pana bho Ānanda porāṇakāni bhūmattharaṇāni, tāni kathaṁ karissathāti. Tāni mahārāja pādapuñchaniyo karissāmāti. Yā pana bho Ānanda porāṇakā pādapuñchaniyo, tā kathaṁ karissathāti. Tā mahārāja rajoharaṇaṁ karissamāti. Yāni pana

---

1. Ye pana (Ka)

bho Ānanda porāṇakāni rajoharaṇāni, tāni kathaṁ karissathāti. Tāni mahārāja koṭṭetvā cikkhallena madditvā paribhaṇḍaṁ limpissāmāti.

Atha kho rājā Udeno "sabbevime samaṇā Sakyaputtiyā yoniso upanenti, na kulavaṁ gamentī"ti āyasmato Ānandassa aññānipi pañca dussasatāni pādāsi. Ayañcarahi āyasmato Ānandassa paṭhamaṁ cīvarabhikkhā uppajji cīvarasahassaṁ. Atha kho āyasmā Ānando yena ghositārāmo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho āyasmā Channo yenāyasmā Ānando tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Ānandaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinnaṁ kho āyasmantaṁ Channaṁ āyasmā Ānando etadavoca "saṁghena te āvuso Channa brahmadaṇḍo āṇāpito"ti.

Katamo pana bhante Ānanda brahmadaṇḍo āṇāpitoti. Tvaṁ āvuso Channa bhikkhū yaṁ iccheyyāsi taṁ vadeyyāsi, bhikkhūhi tvaṁ neva vattabbo, na ovaditabbo, nānusāsitabboti. "Nanvāhaṁ bhante Ānanda hato ettāvatā, yatohaṁ bhikkhūhi neva vattabbo, na ovaditabbo, nānusāsitabbo"ti tattheva mucchito papato. Atha kho āyasmā Channo brahmadaṇḍena aṭṭīyamāno harāyamāno jigucchamāno eko vūpakaṭṭho appamatto ātāpi pahitatto viharanto nacirasseva yassatthāya kulaputtā sammadeva agārasmā anagāriyaṁ pabbajanti, tadanuttaraṁ brahmacariyapariyosānaṁ diṭṭheva dhamme sayaṁ abhiññā sacchikatvā upasampajja vihāsi, "khīṇā jāti, vusitaṁ brahmacariyaṁ, kataṁ karaṇīyaṁ, nāparaṁ itthattāyā"ti abbhaññāsi, aññataro ca panāyasmā Channo arahataṁ ahosi. Atha kho āyasmā Channo arahattaṁ patto yenāyasmā Ānando tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Ānandaṁ etadavoca "paṭippassambhehi dāni me bhante Ānanda brahmadaṇḍan"ti. Yadaggena tayā āvuso Channa arahattaṁ sacchikataṁ, tadaggena te brahmadaṇḍo paṭippassaddhoti. Imāya kho pana vinayasaṅgītiyā pañca bhikkhusatāni anūnāni anadhikāni ahesuṁ. Tasmā ayaṁ vinayasaṅgīti "pañcasatikā"ti vuccatīti.

Pañcasatikakkhandhako ekādasamo.

Imamhi khandhake vatthū tevīsati.

Tassuddānaṁ

Parinibbute Sambuddhe, thero Kassapasavhayo.
Āmantayi bhikkhugaṇaṁ, saddhammamanupālako.

Pāvāyaddhānamaggamhi, Subhaddena paveditaṁ.
Saṅgāyissāma saddhammaṁ, adhammo pure dippati.

Ekenūna pañcasataṁ, Ānandampi ca uccini.
Dhammavinayasaṅgītiṁ, vasanto guhamuttame.

Upāliṁ vinayaṁ pucchi, suttantānandapaṇḍitaṁ.
Piṭakaṁ tīṇi saṅgītiṁ, akaṁsu Jinasāvakā.

Khuddānukhuddake nānā, yathāpaññattivattanā.
Na pucchi akkamitvāna, vandāpesi na yāci ca.

Pabbajjaṁ mātugāmassa, saddhāya dukkaṭāni me.
Purāṇo brahmadaṇḍañca, orodho Udenena saha.

Tāva bahu dubbalañca, uttarattharaṇā bhisi.
Bhūmattharaṇā puñchaniyo, rajo cikkhallamaddanā.

Sahassacīvaraṁ uppajji, paṭhamānandasavhayo.
Tajjito brahmadaṇḍena, catussaccaṁ apāpuṇi.
Vasībhūtā pañcasatā, tasmā "pañcasatī" iti.

Pañcasatikakkhandhako niṭṭhito.

12. Sattasatikakkhandhaka

1. Paṭhamabhāṇavāra

446. Tena kho pana samayena vassasataparinibbute Bhagavati Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū Vesāliyaṁ dasa vatthūni dīpenti "kappati siṅgiloṇakappo, kappati dvaṅgulakappo, kappati gāmantarakappo, kappati āvāsakappo, kappati anumatikappo, kappati āciṇṇakappo, kappati amathitakappo, kappati jaḷogiṁ pātuṁ, kappati adasakaṁ nisīdanaṁ, kappati jātarūparajatan"ti.

Tena kho pana samayena āyasmā Yaso KākaṇḍakaputtoVajjīsu cārikaṁ caramāno yena Vesālī tadavasari, tatra sudaṁ āyasmā Yaso KākaṇḍakaputtoVesāliyaṁ viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyaṁ. Tena kho pana samayena Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū tadahuposathe kaṁsapātiṁ[1] udakena pūretvā majjhe bhikkhusaṁghassa ṭhapetvā āgatāgate Vesālike upāsake evaṁ vadanti "dethāvuso saṁghassa kahāpaṇampi aḍḍhampi pādampi māsakarūpampi, bhavissati saṁghassa parikkhārena karaṇīyan"ti. Evaṁ vutte āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto Vesālike upāsake etadavoca "māvuso adattha saṁghassa kahāpaṇampi aḍḍhampi pādampi māsakarūpampi, na kappati samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ jātarūparajataṁ, na sādiyanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, na paṭiggaṇhanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, nikkhittamaṇisuvaṇṇā samaṇā Sakyaputtiyā, apetajātarūparajatā"ti. Evampi kho Vesālikā upāsakā āyasmatā yasena Kākaṇḍakaputtena vuccamānā adaṁsuyeva saṁghassa kahāpaṇampi aḍḍhampi pādampi māsakarūpampi.

Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū tassā rattiyā accayena taṁ hiraññaṁ bhikkhaggena[2] paṭivīsaṁ[3] ṭhapetvā bhājesuṁ. Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū āyasmantaṁ Yasaṁ Kākaṇḍakaputtaṁ etadavocuṁ "eso te āvuso Yasa hiraññassa paṭivīso"ti. Natthi me āvuso hiraññassa paṭivīso, nāhaṁ hiraññaṁ sādiyāmīti.

---

1. Kaṁsacaṭiṁ (Syā) 2. Bhikkhuggena (Syā) 3. Paṭiviṁsaṁ (Sī), paṭivisaṁ (Syā)

Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū "ayaṁ āvuso Yaso Kākaṇḍakaputto upāsake saddhe pasanne akkosati paribhāsati appasādaṁ karoti, handassa mayaṁ paṭisāraṇīyakammaṁ karomā"ti, te tassa paṭisāraṇīyakammaṁ akaṁsu. Atha kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto Vesālike Vajjiputtake bhikkhū etadavoca "Bhagavato āvuso paññattaṁ 'paṭisāraṇīyakammakatassa bhikkhuno anudūto dātabbo'ti, detha me āvuso anudūtaṁ bhikkhun"ti.

Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū ekaṁ bhikkhuṁ sammannitvā āyasmato Yasassa Kākaṇḍakaputtassa anudūtaṁ adaṁsu. Atha kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto anudūtena bhikkhunā saddhiṁ Vesāliṁ pavisitvā Vesālike upāsake etadavoca—ahaṁ kirāyasmante upāsake saddhe pasanne akkosāmi paribhāsāmi appasādaṁ karomi, yohaṁ adhammaṁ "adhammo"ti vadāmi, dhammaṁ "dhammo"ti vadāmi, avinayaṁ "avinayo"ti vadāmi, vinayaṁ "vinayo"ti vadāmi.

447. Ekamidaṁ āvuso samayaṁ Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme, tatra kho āvuso Bhagavā bhikkhū āmantesi—*cattārome bhikkhave candimasūriyānaṁ upakkilesā, yehi upakkilesehi upakkiliṭṭhā candimasūriyā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Katame cattāro, abbhaṁ bhikkhave candimasūriyānaṁ upakkileso, yena upakkilesena upakkiliṭṭhā candimasūriyā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Mahikā bhikkhave candimasūriyānaṁ upakkileso, yena upakkilesena upakkiliṭṭhā candimasūriyā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Dhūmarajo bhikkhave candimasūriyānaṁ upakkileso, yena upakkilesena upakkiliṭṭhā candimasūriyā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Rāhu bhikkhave asurindo candimasūriyānaṁ upakkileso, yena upakkilesena upakkiliṭṭhā candimasūriyā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Ime kho bhikkhave cattāro candimasūriyānaṁ upakkilesā, yehi upakkilesehi upakkiliṭṭhā candimasūriyā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Evameva kho bhikkhave cattārome samaṇabrāhmaṇānaṁ upakkilesā, yehi upakkilesehi upakkiliṭṭhā eke samaṇabrāhmaṇā

---

* Aṁ 1. 362 piṭṭhepi.

na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Katame cattāro, santi bhikkhave eke samaṇabrāhmaṇā suraṁ pivanti, merayaṁ pivanti, surāmerayapānā appaṭiviratā, ayaṁ bhikkhave paṭhamo samaṇabrāhmaṇānaṁ upakkileso, yena upakkilesena upakkiliṭṭhā eke samaṇabrāhmaṇā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Puna caparaṁ bhikkhave eke samaṇabrahmaṇā methunaṁ dhammaṁ paṭisevanti, methunadhammā appaṭiviratā, ayaṁ bhikkhave dutiyo samaṇabrāhmaṇānaṁ upakkileso, yena upakkilesena upakkiliṭṭhā eke samaṇabrāhmaṇā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Puna caparaṁ bhikkhave eke samaṇabrāhmaṇā jātarūparajataṁ sādiyanti, jātarūparajatappaṭiggahaṇā appaṭiviratā, ayaṁ bhikkhave tatiyo samaṇabrāhmaṇānaṁ upakkileso, yena upakkilesena upakkiliṭṭhā eke samaṇabrāhmaṇā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Puna caparaṁ bhikkhave eke samaṇa brāhmaṇā micchājīvena jīvitaṁ kappenti, micchājīvā appaṭiviratā, ayaṁ bhikkhave catuttho samaṇabrāhmaṇānaṁ upakkileso, yena upakkilesena upakkiliṭṭhā eke samaṇabrāhmaṇā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Ime kho bhikkhave cattāro samaṇabrāhmaṇānaṁ upakkilesā, yehi upakkilesehi upakkiliṭṭhā eke samaṇabrāhmaṇā na tapanti, na bhāsanti, na virocanti. Idamavocāvuso Bhagavā, idaṁ vatvāna Sugato athāparaṁ etadavoca Satthā.

Rāgadosapariklitthā, eke samaṇabrāhmaṇā.
Avijjānivuṭā[1] posā, piyarūpābhinandino.

Suraṁ pivanti merayaṁ, paṭisevanti methunaṁ.
Rajataṁ jātarūpañca, sādiyanti aviddasū.

Micchājīvena jīvanti, eke samaṇabrāhmaṇā.
Ete upakkilesā vuttā, Buddhenādiccabandhunā.

Yehi upakkilesehi upakkiliṭṭhā, eke samaṇabrāhmaṇā.
Na tapanti na bhāsanti, asuddhā sarajā magā.

Andhakārena onaddhā, taṇhādāsā sanettikā.
Vaḍḍhenti kaṭasiṁ ghoraṁ, ādiyanti punabbhavanti

1. Avijjānīvutā (Syā)

Evaṁvādī kirāhaṁ āyasmante upāsake saddhe pasanne akkosāmi paribhāsāmi appasādaṁ karomi, yohaṁ adhammaṁ "adhammo"ti vadāmi, dhammaṁ "dhammo"ti vadāmi, avinayaṁ "avinayo"ti vadāmi, vinayaṁ "vinayo"ti vadāmi.

448. * Ekamidaṁ āvuso samayaṁ Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena rājantepure rājaparisāyaṁ sannisinnānaṁ sannipatitānaṁ ayamantarakathā udapādi "kappati samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ jātarūparajataṁ, sādiyanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, paṭiggaṇhanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajatan"ti. Tena kho panāvuso samayena Maṇicūḷako gāmaṇī tassaṁ parisāyaṁ nisinno hoti. Atha kho āvuso Maṇicūḷako gāmaṇī taṁ parisaṁ etadavoca "mā ayyā evaṁ avacuttha, na kappati samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ jātarūparajataṁ, na sādiyanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, na paṭiggaṇhanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ nikkhittamaṇisuvaṇṇā samaṇā Sakyaputtiyā apetajātarūparajatā"ti. Asakkhi kho āvuso Maṇicūḷako gāmaṇī taṁ parisaṁ saññāpetuṁ.

Atha kho āvuso Maṇicūḷako gāmaṇī taṁ parisaṁ saññāpetvā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āvuso Maṇicūḷako gāmaṇī Bhagavantaṁ etadavoca "idha bhante rājantepure rājaparisāyaṁ sannisinnānaṁ sannipatitānaṁ ayamantarakathā udapādi 'kappati samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ jātarūparajataṁ, sādiyanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, paṭiggaṇhanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajatan'ti, evaṁ vutte ahaṁ bhante taṁ parisaṁ etadavocaṁ 'mā ayyā evaṁ avacuttha, na kappati samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ jātarūparajataṁ, na sādiyanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, na paṭiggaṇhanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, nikkhittamaṇisuvaṇṇā samaṇā Sakyaputtiyā apetajātarūparajātā'ti. Asakkhiṁ kho ahaṁ bhante taṁ parisaṁ saññāpetuṁ, kaccāhaṁ bhante evaṁ byākaramāno vuttavādī ceva Bhagavato homi, na ca Bhagavantaṁ abhūtena abbhācikkhāmi, dhammassa cānudhammaṁ byākaromi, na ca koci sahadhammiko vādānuvādo gārayhaṁ ṭhānaṁ āgacchatī"ti. Taggha tvaṁ gāmaṇi evaṁ byākaramāno vuttavādī ceva me hosi, na ca maṁ abhūtena

* Saṁ 2. 509 piṭṭhepi idaṁ vatthu āgataṁ.

abbhācikkhasi, dhammassa cānudhammaṁ byākarosi, na cakoci sahadhammiko vādānuvādo gārayhaṁ ṭhānaṁ āgacchati, na hi gāmaṇi kappati samaṇānaṁ Sakyaputtiyānaṁ jātarūparajataṁ, na sādiyanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, na paṭiggaṇhanti samaṇā Sakyaputtiyā jātarūparajataṁ, nikkhittamaṇisuvaṇṇā samaṇā Sakyaputtiyā apetajātarūparajatā. Yassa kho gāmaṇi jātarūparajataṁ kappati, pañcapi tassa kāmaguṇā kappanti. Yassa pañca kāmaguṇā kappanti, ekaṁsenetaṁ gāmaṇi dhāreyyāsi "assamaṇadhammo asakyaputtiyadhammo"ti. Api cāhaṁ gāmaṇi evaṁ vadāmi "tiṇaṁ tiṇatthikena pariyesitabbaṁ, dāru dārutthikena pariyesitabbaṁ, sakaṭaṁ sakaṭatthikena pariyesitabbaṁ, puriso purisatthikena pariyesidtabbo, na tvevāhaṁ gāmaṇī kenaci pariyāyena jātarūparajataṁ 'sāditabbaṁ pariyesitabban'ti vadāmī"ti.

Evaṁvādī kirāhaṁ āyasmante upāsake saddhe pasanne akkosāmi paribhāsāmi appasādaṁ karomi, yohaṁ adhammaṁ "adhammo"ti vadāmi, dhammaṁ "dhammo"ti vadāmi, avinayaṁ "avinayo"ti vadāmi, vinayaṁ "vinayo"ti vadāmi.

449. * Ekamidaṁ āvuso samayaṁ Bhagavā Rājagahe āyasmantaṁ Upanandaṁ Sakyaputtaṁ ārabbha jātarūparajataṁ paṭikkhipi, sikkhāpadañca paññapesi, evaṁvādī kirāhaṁ āyasmante upāsake saddhe pasanne akkosāmi paribhāsāmi appasādaṁ karomi, yohaṁ adhammaṁ "adhammo"ti vadāmi, dhammaṁ "dhammo"ti vadāmi, avinayaṁ "avinayo"ti vādāmi, vinayaṁ "vinayo"ti vadāmīti.

Evaṁ vutte Vesālikā upāsakā āyasmantaṁ Yasaṁ Kākaṇḍakaputtaṁ etadavocuṁ "ekova bhante ayyo Yaso Kākaṇḍakaputtosamaṇo Sakyaputtiyo, sabbevime assamaṇā asakyaputtiyā, vasatu bhante ayyo Yaso KākaṇḍakaputtoVesāliyaṁ, mayaṁ ayyassa Yasassa Kākaṇḍakaputtassa ussukkaṁ karissāma cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārānan"ti. Atha kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto Vesālike upāsake saññāpetvā anudūtena bhikkhunā saddhiṁ ārāmaṁ agamāsi.

Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū anudūtaṁ bhikkhuṁ pucchiṁsu "khamāpitāvuso yasena Kākaṇḍakaputtena Vesālikā

* Vi 1. 344 piṭṭhe.

upāsakā"ti. Upāsakehi pāpikaṁ no āvuso kataṁ, ekova Yaso Kākaṇḍakaputtosamaṇo Sakyaputtiyo kato, sabbeva mayaṁ assamaṇā asakyaputtiyā katāti. Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū "ayaṁ āvuso Yaso Kākaṇḍakaputto amhehi asammato gihīnaṁ pakāsesi, handassa mayaṁ ukkhepanīyakammaṁ karomā"ti, te tassa ukkhepanīyakammaṁ kattukāmā sannipatiṁsu. Atha kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto vehāsaṁ abbhuggantvā Kosambiyaṁ paccuṭṭhāsi.

450. Atha kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto Pāveyyakānañca[1] Avantidakkhiṇāpathakānañca bhikkhūnaṁ santike dūtaṁ pāhesi "āgacchantu āyasmantā, imaṁ adhikaraṇaṁ ādiyissāma, pure adhammo dippati, dhammo paṭibāhiyyati, avinayo dippati, vinayo paṭibāhiyyati, pure adhammavādino balavanto honti, dhammavādino dubbalā honti, avinayavādino balavanto honti, vinayavādino dubbalā hontī"ti.

Tena kho pana samayena āyasmā Sambhūto Sāṇavāsī Ahogaṅge pabbate paṭivasati. Atha kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto yena Ahogaṅgo pabbato yenāyasmā Sambhūto Sāṇavāsī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Sambhūtaṁ Sāṇavāsiṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto āyasmantaṁ Sambhūtaṁ Sāṇavāsiṁ etadavoca "ime bhante Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū Vesāliyaṁ dasa vatthūni dīpenti 'kappati saṅgiloṇakappo, kappati dvaṅgulakappo, kappati gāmantarakappo, kappati āvāsakappo, kappati anumatikappo, kappati āciṇṇakappo, kappati amathitakappo, kappati jaḷogiṁ pātuṁ, kappati adasakaṁ nisīdanaṁ, kappati jātarūparajatan'ti, handa mayaṁ bhante imaṁ adhikaraṇaṁ ādiyissāma, pure adhammo dippati, dhammo paṭibāhiyyati, avinayo dippati, vinayo paṭigāhiyyati, pure adhammavādino balavanto honti, dhammavādino dubbalā honti, avinayavādino balavanto honti, vinayavādino dubbalā hontī"ti. Evamāvusoti kho āyasmā Sambhūto Sāṇavāsī āyasmato Yasassa Kākaṇḍakaputtassa paccassosi.

---

1. Pāṭheyyakānañca (Syā)

Atha kho saṭṭhimattā Pāveyyakā bhikkhū sabbe āraññikā sabbe piṇṇapātikā sabbe paṁsukūlikā sabbe tecīvarikā sabbeva arahanto Ahogaṅge pabbate sannipatiṁsu. Aṭṭhāsītimattā Avantidakkhiṇāpathakā bhikkhū appekacce āraññikā appekacce piṇḍapātikā appekacce paṁsukūlikā appekacce tecīvarikā sabbeva arahanto Ahogaṅge pabbate sannipatiṁsu. Atha kho therānaṁ bhikkhūnaṁ mantayamānānaṁ etadahosi "idaṁ kho adhikaraṇaṁ kakkhaḷañca vāḷañca, kaṁ nu kho mayaṁ pakkhaṁ labheyyāma yena mayaṁ imasmiṁ adhikaraṇe balavantatarā assāmā"ti.

451. Tena kho pana samayena āyasmā Revato Soreyye paṭivasati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo. Atha kho therānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "ayaṁ kho āyasmā Revato Soreyye paṭivasati bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, sace mayaṁ āyasmantaṁ Revataṁ pakkhaṁ labhissāma, evaṁ mayaṁ imasmiṁ adhikaraṇe balavantatarā assāmā"ti. Assosi kho āyasmā Revato dibbāya sotadhātuyā visuddhāya atikkantamānusikāya therānaṁ bhikkhūnaṁ mantayamānānaṁ, sutvānassa etadahosi "idaṁ kho adhikaraṇaṁ kakkhaḷañca vāḷañca, na kho metaṁ patirūpaṁ, yohaṁ evarūpe adhikaraṇe osakkeyyaṁ. Idāni ca pana te bhikkhū āgacchissanti, sohaṁ tehi ākiṇṇo na phāsu gamissāmi, yaṁnūnāhaṁ paṭikacceva gaccheyyan"ti. Atha kho āyasmā Revato Soreyyā Saṅkassaṁ agamāsi.

Atha kho therā bhikkhū Soreyyaṁ gantvā pucchiṁsu "kahaṁ āyasmā Revato"ti. Te evamāhaṁsu "esāyasmā Revato Saṅkassaṁ gato"ti. Atha kho āyasmā Revato Saṅkassā Kaṇṇakujjaṁ[1] agamāsi. Atha kho therā bhikkhū Saṅkassaṁ gantvā pucchiṁsu "kahaṁ āyasmā Revato"ti. Te evamāhaṁsu "esāyasmā Revato Kaṇṇakujjaṁ gato"ti. Atha kho āyasmā Revato Kaṇṇakujjā

1. Kannakujjaṁ (Sī)

Udumbaraṁ agamāsi. Atha kho therā bhikkhū Kaṇṇakujjaṁ gantvā pucchiṁsu "kahaṁ āyasmā Revato"ti. Te evamāhaṁsu "esāyasmā Revato Udumbaraṁ gato"ti. Atha kho āyasmā Revato Udumbarā Aggaḷapuraṁ agamāsi. Atha kho therā bhikkhū Udumbaraṁ gantvā pucchiṁsu "kahaṁ āyasmā Revato"ti. Te evamāhaṁsu "esāyasmā Revato Aggaḷapuraṁ gato"ti. Atha kho āyasmā Revato Aggaḷapurā Sahajātiṁ[1] agamāsi. Atha kho therā bhikkhū Aggaḷapuraṁ gantvā pucchiṁsu "kahaṁ āyasmā Revato"ti. Te evamāhaṁsu "esāyasmā Revato Sahajātiṁ gato"ti. Atha kho therā bhikkhū āyasmantaṁ Revataṁ Sahajātiyaṁ sambhāvesuṁ.

452. Atha kho āyasmā Sambhūto sāṇavāsī āyasmantaṁ Yasaṁ Kākaṇḍakaputtaṁ etadavoca "ayaṁ āvuso āyasmā Revato bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, sace mayaṁ āyasmantaṁ Revataṁ pañhaṁ pucchissāma, paṭibalo āyasmā Revato ekeneva pañhena sakalampi rattiṁ vītināmetuṁ, idāni ca panāyasmā Revato antevāsikaṁ[2] sarabhāṇakaṁ bhikkhuṁ ajjhesissati, so tvaṁ tassa bhikkhuno sarabhaññapariyosāne āyasmantaṁ Revataṁ upasaṅkamitvā imāni dasa vatthūni puccheyyāsī"ti. "Evaṁ bhante"ti kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto āyasmato Sambhūtassa Sāṇavāsissa paccassosi. Atha kho āyasmā Revato antevāsikaṁ sarabhāṇakaṁ bhikkhuṁ ajjhesi. Atha kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputtotassa bhikkhuno sarabhaññapariyosāne yenāyasmā Revato tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Revataṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Yaso Kākaṇḍakaputto āyasmantaṁ Revataṁ etadavoca "kappati bhante siṅgiloṇakappo"ti. Ko so āvuso siṅgiloṇakappoti. Kappati bhante siṅginā loṇaṁ pariharituṁ "yattha aloṇakaṁ bhavissati, tattha paribhuñjissāmī"ti. Nāvuso kappatīti. Kappati bhante

---

1. Sahaṁjātiṁ (Ka)

2. Antevāsiṁ (Syā)

dvaṅgulakappoti. Ko so āvuso dvaṅgulakappoti. Kappati bhante dvaṅgulāya chāyāya vītivattāya vikāle bhojanaṁ bhuñjituntі. Nāvuso kappatīti. Kappati bhante gāmantarakappoti. Ko so āvuso gāmantarakappoti. Kappati bhante "idāni gāmantaraṁ gamissāmī"ti bhuttāvinā pavāritena anatirittaṁ bhojanaṁ bhuñjitunti. Nāvuso kappatīti. Kappati bhante āvāsakappoti. Ko so āvuso āvāsakappoti. Kappati bhante sambahulā āvāsā samānasīmā nānuposathaṁ kātunti. Nāvuso kappatīti. Kappati bhante anumatikappoti. Ko so āvuso anumatikappoti. Kappati bhante vaggena saṁghena kammaṁ kātuṁ "āgate bhikkhū anumānessāmā"ti[1]. Nāvuso kappatīti. Kappati bhante āciṇṇakappoti. Ko so āvuso āciṇṇakappoti. Kappati bhante idaṁ me upajjhāyena ajjhāciṇṇaṁ, idaṁ me ācariyena ajjhāciṇṇaṁ, taṁ ajjhācaritunti. Āciṇṇakappo kho āvuso ekacco kappati, ekacco na kappatīti. Kappati bhante amathitakappoti. Ko so āvuso amathitakappoti. Kappati bhante yaṁ taṁ khīraṁ khīrabhāvaṁ vijahitaṁ asampattaṁ dadhibhāvaṁ, taṁ bhuttāvinā pavāritena anatirittaṁ pātunti. Nāvuso kappatīti. Kappati bhante jaḷogiṁ pātunti. Kā sā āvuso jaḷogīti. Kappati bhante yā sā surā āsutā asampattā majjabhāvaṁ sā pātunti. Nāvuso kappatīti. Kappati bhante adasakaṁ nisīdananti. Nāvuso kappatīti. Kappati bhante jātarūparajatanti. Nāvuso kappatīti. Ime bhante Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū Vesāliyaṁ imāni dasa vatthūni dīpenti, handa mayaṁ bhante imaṁ adhikaraṇaṁ ādiyissāma, pure adhammo dippati, dhammo paṭibāhiyyati, avinayo dippati, vinayo paṭibāhiyyati, pure adhammavādino balavanto honti, dhammavādino dubbalā honti, avinayavādino balavanto honti, vinayavādino dubbalā hontīti. "Evamāvuso"ti kho āyasmā Revato āyasmato Yasassa Kākaṇḍakaputtassa paccassosi.

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito.

---

1. Anujānissāmāti, anujānessāmāti, anumatiṁ ānessāmāti (Ka)

2. Dutiyabhāṇavāra

453. Assosuṁ kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū "yaso kira Kākaṇḍakaputto idaṁ adhikaraṇaṁ ādiyitukāmo pakkhaṁ pariyesati, labhati ca kira pakkhan"ti. Atha kho Vesālikānaṁ Vajjiputtakānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "idaṁ kho adhikaraṇaṁ kakkhaḷañca vāḷañca, kaṁ nu kho mayaṁ pakkhaṁ labheyyāma, yena mayaṁ imasmiṁ adhikaraṇe balavantatarā assāmā"ti.

Atha kho Vesālikānaṁ Vajjiputtakānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "ayaṁ kho āyasmā Revato bahussuto āgatāgamo dhammadharo vinayadharo mātikādharo paṇḍito viyatto medhāvī lajjī kukkuccako sikkhākāmo, sace mayaṁ āyasmantaṁ Revataṁ pakkhaṁ labheyyāma, evaṁ mayaṁ imasmiṁ adhikaraṇe balavantatarā assāmā"ti.

Atha kho Vesālikā Vajjiputtaka bhikkhū pahūtaṁ sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ paṭiyādesuṁ pattampi cīvarampi nisīdanampi sūcigharampi kāyabandhanampi parissāvanampi dhammakaraṇampi, atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū taṁ sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ ādāya nāvāya Sahajātiṁ ujjaviṁsu, nāvāya paccorohitvā aññatarasmiṁ rukkhamūle bhattavissaggaṁ karonti. Atha kho āyasmāto Sāḷhassa rahogatassa paṭisallīnassa evaṁ cetaso parivitakko udapādi "ke nu kho dhammavādino pācīnakā vā bhikkhū, Pāveyyakā vā"ti. Atha kho āyasmato Sāḷhassa dhammañca vinayañca cetasā paccavekkhantassa etadahosi adhammavādino pācīnakā bhikkhū, dhammavādino Pāveyyakā[1] bhikkhū"ti.

Atha kho aññatarā Suddhāvāsakāyikā devatā āyasmato Sāḷhassa cetasā cetoparivitakkamaññāya seyyathāpi nāma balavāpuriso samiñjitaṁ vā bāhaṁ pasāreyya pasāritaṁ vā bāhaṁ samiñjeyya evameva suddhāvāsesu devesu antarahitā āyasmato Sāḷhassa sammukhe pāturahosi. Atha kho sā devatā āyasmantaṁ Sāḷhaṁ etadavoca "sādhu bhante Sāḷha, adhammavādī pācīnakā bhikkhū, dhammavādī Pāveyyakā bhikkhū, tena hi bhante Sāḷha yathādhammo tathā tiṭṭhāhī"ti. Pubbepi cāhaṁ devate etarahi ca yathādhammo tathā

1. Pāṭheyyakā (Syā)

ṭhito, api cāhaṁ na tāva diṭṭhiṁ āvi karomi "appeva nāma maṁ imasmiṁ adhikaraṇe sammanneyyā"ti.

454. Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū taṁ sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ ādāya yenāyasmā Revato tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Revataṁ etadavocuṁ "paṭiggaṇhātu bhante thero sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ pattampi cīvarampi nisīdanampi sūcigharampi kāyabandhanampi parissāvanampi dhammakaraṇampī"ti. "Alaṁ āvuso, paripuṇṇaṁ me pattacīvaran"ti na icchi paṭiggahetuṁ.

Tena kho pana samayena Uttaro nāma bhikkhu vīsativasso āyasmato Revatassa upaṭṭhāko hoti. Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū yenāyasmā Uttaro tenupasaṅkamiṁsu, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Uttaraṁ etadavocuṁ "paṭiggaṇhātu āyasmā Uttaro sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ pattampi cīvarampi nisīdanampi sūcigharampi kāyabandhanampi parissāvanampi dhammakaraṇampī"ti. "Alaṁ āvuso, paripuṇṇaṁ me pattacīvaran"ti na icchi paṭiggahetuṁ. Manussā kho āvuso Uttara Bhagavato sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ upanāmenti, sace Bhagavā paṭiggaṇhāti, teneva attamanā honti. No ce Bhagavā paṭiggaṇhāti. Āyasmato[1] Ānandassa upanāmenti "paṭiggaṇhātu bhante thero sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ, yathā Bhagavatā paṭiggahito, evameva so bhavissatī"ti. Paṭiggaṇhātu āyasmā Uttaro sāmaṇakaṁ parikkhāraṁ, yathā therena paṭiggahito, evameva so bhavissatīti. Atha kho āyasmā Uttaro Vesālikehi vajjiputtehi bhikkhūhi nippīḷiyamāno ekaṁ cīvaraṁ aggahesi. Vadeyyātha āvuso yena atthoti. Ettakaṁ āyasmā Uttaro theraṁ vadetu "ettakañca bhante thero saṁghamajjhe vadetu, puratthimesu janapadesu Buddhā Bhagavanto uppajjanti. Dhammavādī pācīnakā bhikkhū, adhammavādī Pāveyyakā bhikkhū"ti. "Evamāvuso"ti kho āyasmā Uttaro Vesālikānaṁ Vajjiputtakānaṁ bhikkhūnaṁ paṭissutvā yenāyasmā Revato tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Revataṁ etadavoca "ettakaṁ bhante thero saṁghamajjhe vadetu, puratthimesu janapadesu Buddhā Bhagavanto

1. Āyasmato ca (Syā)

uppajjanti. Dhammavādī pācīnakā bhikkhū, adhammavādī Pāveyyakā bhikkhū”ti. “Adhamme maṁ tvaṁ bhikkhu niyojesī”ti thero āyasmantaṁ Uttaraṁ paṇāmesi.

Atha kho Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū āyasmantaṁ Uttaraṁ etadavocuṁ “kiṁ āvuso Uttara thero āhā”ti. Pāpikaṁ no āvuso kataṁ, “adhamme maṁ tvaṁ bhikkhu niyojesī”ti thero maṁ paṇāmesīti. Nanu tvaṁ āvuso[1] vuḍḍho vīsativassosīti. Āmāvuso, api ca mayaṁ garunissayaṁ gaṇhāmāti.

455. Atha kho saṁgho taṁ adhikaraṇaṁ vinicchinitukāmo sannipati, atha kho āyasmā Revato saṁghaṁ ñāpesi—

“Suṇātu me āvuso saṁgho, sace mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ idha vūpasamessāma, siyāpi mūlādāyakā[2] bhikkhū punakammāya ukkoṭeyyuṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, yatthevimaṁ adhikaraṇaṁ samuppannaṁ, saṁgho tatthevimaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyyā”ti.

Atha kho therā bhikkhū Vesāliṁ agamaṁsu taṁ adhikaraṇaṁ vinicchinitukāmā.

Tena kho pana samayena Sabbakāmī nāma pathabyā saṁghatthero vīsavassasatiko upasampadāya āyasmato Ānandassa saddhivihāriko Vesāliyaṁ paṭivasati. Atha kho āyasmā Revato āyasmantaṁ Sambhūtaṁ Sāṇavāsiṁ etadavoca “ahaṁ āvuso yasmiṁ vihāre Sabbakāmī thero viharati, taṁ vihāraṁ upagacchāmi, so tvaṁ kālasseva āyasmantaṁ Sabbakāmiṁ upasaṅkamitvā imāni dasa vatthūni puccheyyāsī”ti.

“Evaṁ bhante”ti kho āyasmā Sambhūto Sāṇavāsī āyasmato Revatassa paccassosi. Atha kho āyasmā Revato yasmiṁ vihāre Sabbakāmī thero viharati taṁ vihāraṁ upagacchi. Gabbhe āyasmato Sabbakāmissa senāsanaṁ paññattaṁ hoti, gabbhappamukhe āyasmato Revatassa. Atha kho āyasmā Revato “ayaṁ thero mahallako, na nipajjatī”ti na seyyaṁ kappesi, āyasmā Sabbakāmī “ayaṁ bhikkhu āgantuko kilanto na nipajjatī”ti na seyyaṁ kappesi. Atha kho

---

1. Āvuso Uttara (Syā, Kaṁ)
2. Mūladāyakā (Sī)

āyasmā Sabbakāmī rattiyā paccūsasamayaṁ paccuṭṭhāya āyasmantaṁ Revataṁ etadavoca "katamena tvaṁ bhūmi vihārena etarahi bahulaṁ viharasī"ti. Mettāvihārena kho ahaṁ bhante etarahi bahulaṁ viharāmīti. Kullakavihārena kira tvaṁ bhūmi etarahi bahulaṁ viharasi, kullakavihāro eso[1] bhūmi, yadidaṁ mettāti. Pubbepi me bhante gihibhūtassa āciṇṇā mettā, tenāhaṁ etarahipi mettāvihārena bahulaṁ viharāmi, api ca mayā cirappattaṁ arahattanti. Thero pana bhante katamena vihārena etarahi bahulaṁ viharatīti. Suññatāvihārena kho ahaṁ bhūmi etarahi bahulaṁ viharāmīti. Mahāpurisavihārena kira bhante thero etarahi bahulaṁ viharati, mahāpurisavihāro eso bhante, yadidaṁ suññatāti. Pubbepi me bhūmi gihibhūtassa āciṇṇā suññatā, tenāhaṁ etarahipi suññātāvihārena bahulaṁ viharāmi, api ca mayā cirappattaṁ arahattanti. Ayañcarahi therenaṁ bhikkhūnaṁ antarākathā vippakatā, athāyasmā Sambhūto Sāṇavāsī tasmiṁ anuppatto hoti. Atha kho āyasmā Sambhūto Sāṇavāsī yenāyasmā Sabbakāmī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṁ Sabbakāmiṁ abhivādetvā ekamantaṁ nisīdi, ekamantaṁ nisinno kho āyasmā Sambhūto Sāṇavāsī āyasmantaṁ Sabbakāmiṁ etadavoca "ime bhante Vesālikā Vajjiputtakā bhikkhū Vesāliyaṁ dasa vatthūni dīpenti 'kappati siṅgiloṇakappo, kappati dvaṅgulakappo, kappati gāmantarakappo, kappati āvāsakappo, kappati anumatikappo, kappati āciṇṇakappo, kappati amathitakappo, kappati jaḷogiṁ pātuṁ, kappati adasakaṁ nisīdanaṁ, kappati jātarūparajatan"ti. Therena bhante upajjhāyassa mūle bahu dhammo ca vinayo ca pariyatto, theressa bhante dhammañca vinayañca paccavekkhantassa kathaṁ hoti "ke nu kho dhammavādino, pācīnakā vā bhikkhū, Pāveyyakā vā"ti. Tayāpi kho āvuso upajjhāyassa mūle bahu dhammo ca vinayo ca pariyatto, tuyhaṁ pana āvuso dhammañca vinayañca paccavekkhantassa kathaṁ hoti "ke nu kho dhammavādino pācīnakā vā bhikkhū, Pāveyyakā vā"ti. Mayhaṁ kho bhante dhammañca vinayañca paccavekkhantassa evaṁ hoti "adhammavādī pācīnakā bhikkhū, dhammavādī Pāveyyakā bhikkhū"ti. Api cāhaṁ

---

1. Heso (Syā)

na tāva diṭṭhiṁ āvi karomi “appeva nāma maṁ imasmiṁ adhikaraṇe sammanneyyā”ti. Mayhampi kho āvuso dhammañca vinayañca paccavekkhantassa evaṁ hoti “adhammavādī pācīnakā bhikkhū, dhammavādī Pāveyyakā bhikkhū”ti. Api cāhaṁ na tāva diṭṭhiṁ āvi karomi “appeva nāma maṁ imasmiṁ adhikaraṇe sammanneyyā”ti.

456. Atha kho saṁgho taṁ adhikaraṇaṁ vinicchinitukāmo sannipati, tasmiṁ kho pana adhikaraṇe vinicchiyamāne anaggāni ceva bhassāni jāyanti, na cekassa bhāsitassa attho viññāyati, atha kho āyasmā Revato saṁghaṁ ñāpesi—

“Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ imasmiṁ adhikaraṇe vinicchiyamāne anaggāni ceva bhassāni jāyanti, na cekassa bhāsitassa attho viññāyati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imaṁ adhikaraṇaṁ ubbāhikāya vūpasameyyā”ti. Saṁgho cattāro pācīnake bhikkhū cattāro pāveyyake bhikkhū uccini, “pācīnakānaṁ bhikkhūnaṁ āyasmantañca Sabbakāmiṁ āyasmantañca Sāḷhaṁ āyasmantañca Khujjasobhitaṁ āyasmantañca Vāsabhagāmikaṁ, Pāveyyakānaṁ bhikkhūnaṁ āyasmantañca Revataṁ āyasmantañca Sambhūtaṁ Sāṇavāsiṁ āyasmantañca Yasaṁ Kākaṇḍakaputtaṁ āyasmantañca Sumanan”ti. Atha kho āyasmā Revato saṁghaṁ ñāpesi—

“Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ imasmiṁ adhikaraṇe vinicchiyamāne anaggāni ceva bhassāni jāyanti. Na cekassa bhāsitassa attho viññāyati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho cattāro pācīnake bhikkhū cattāro Pāveyyake bhikkhū sammanneyya ubbāhikāya imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, amhākaṁ imasmiṁ adhikaraṇe vinicchiyamāne anaggāni ceva bhassāni jāyanti, na cekassa bhāsitassa attho viññāyati, saṁgho cattāro pācīnake bhikkhū cattāro Pāveyyake bhikkhū sammannati ubbāhikāya imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, yassāyasmato khamati catunnaṁ pācīnakānaṁ bhikkhūnaṁ catunnaṁ Pāveyyakānaṁ bhikkhūnaṁ sammuti ubbāhikāya imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammatā saṁghena cattāro pācīnakā bhikkhū cattāro Pāveyyakā bhikkhū ubbāhikāya imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasametuṁ, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī"ti.

Tena kho pana samayena Ajito nāma bhikkhu dasavasso saṁghassa pātimokkhuddesako hoti. Atha kho saṁgho āyasmantampi Ajitaṁ sammannati therānaṁ bhikkhūnaṁ āsanapaññāpakaṁ. Atha kho therānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "kattha nu kho mayaṁ imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyyāmā"ti. Atha kho therānaṁ bhikkhūnaṁ etadahosi "ayaṁ kho Vālikārāmo ramaṇīyo appasaddo appanigghoso, yaṁnūna mayaṁ Vālikārāme imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyyāmā"ti.

457. Atha kho therā bhikkhū Vālikārāmaṁ agamaṁsu taṁ adhikaraṇaṁ vinicchinitukāmā. Atha kho āyasmā Revato saṁghaṁ ñāpesi—

"Suṇātu me bhante saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ āyasmantaṁ Sabbakāmiṁ vinayaṁ puccheyyan"ti.

Āyasmā Sabbakāmī saṁghaṁ ñāpesi—

"Suṇātu me āvuso saṁgho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ Revatena vinayaṁ puṭṭho vissajjeyyan"ti.

Atha kho āyasmā Revato āyasmantaṁ Sabbakāmiṁ etadavoca "kappati bhante siṅgiloṇakappo"ti. Ko so āvuso siṅgiloṇakappoti. Kappati bhante siṅginā loṇaṁ pariharituṁ "yattha aloṇakaṁ bhavissati, tattha paribhuñjissāmā"ti. Nāvuso kappatīti. * Kattha paṭikkhittanti. Sāvatthiyaṁ suttavibhaṅgeti. Kiṁ āpajjatīti. Sannidhikārakabhojane pācittiyanti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ paṭhamaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ paṭhamaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (1)

Kappati bhante dvaṅgulakappoti. Ko so āvuso dvaṅgulakappoti. Kappati bhante dvaṅgulāya chāyāya vītivattāya vikāle bhojanaṁ

---

* Vi 2. 117 piṭṭhe.

bhuñjitunti. Nāvuso kappatīti.[1] Kattha paṭikkhittanti. Rājagahe suttavibhaṅgeti. Kiṁ āpajjatīti. Vikālabhojane pācittiyanti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ dutiyaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ dutiyaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (2)

Kappati bhante gāmantarakappoti. Ko so āvuso gāmantarakappoti. Kappati bhante "idāni gāmantaraṁ gamissāmī"ti bhuttāvinā pavāritena anatirittaṁ bhojanaṁ bhuñjitunti. Nāvuso kappatīti.[2] Kattha paṭikkhittanti. Sāvatthiyaṁ suttavibhaṅgeti. Kiṁ āpajjatīti. Anatirittabhojane pācittiyanti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ tatiyaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ tatiyaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (3)

Kappati bhante āvāsakappoti. Ko so āvuso āvāsakappoti. Kappati bhante sambahulā āvāsā samānasīmānānuposathaṁ kātunti. Nāvuso kappatīti.[3] Kattha paṭikkhittanti. Rājagahe uposathasaṁyutteti. Kiṁ āpajjatīti. vinayātisāre dukkaṭanti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ catutthaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ catutthaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (4)

Kappati bhante anumatikappoti. Ko so āvuso anumatikappoti. Kappati bhante vaggena saṁghena kammaṁ kātuṁ "āgate bhikkhū anumānessāmā"ti. Nāvuso kappatīti.[4] Kattha paṭikkhittanti. Campeyyake vinayavatthusminti. Kiṁ āpajjatīti. vinayātisāre dukkaṭanti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ pañcamaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ pañcamaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (5)

Kappati bhante āciṇṇakappoti. Ko so āvuso āciṇṇakappoti. Kappati bhante idaṁ me upajjhāyena ajjhāciṇṇaṁ, idaṁ me

---

1. Vi 2. 114 piṭṭhe. 2. Vi 2. 109 piṭṭhe. 3. Vi 3. 146 piṭṭhe. 4. Vi 3. 435 piṭṭhe.

ācariyena ajjhāciṇṇaṁ, taṁ ajjhācaritunti. Āciṇṇakappo kho āvuso ekacco kappati, ekacco na kappatīti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ chaṭṭhaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ chaṭṭhaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (6)

Kappati bhante amathitakappoti. Ko so āvuso amathitakappoti. Kappati bhante yaṁ taṁ khīraṁ khīrabhāvaṁ vijahitaṁ asampattaṁ dadhibhāvaṁ, taṁ bhuttāvinā pavāritena anatirittaṁ pātunti. Nāvuso kappatīti.[1] Kattha paṭikkhittanti. Sāvatthiyaṁ suttavibhaṅgeti. Kiṁ āpajjatīti. Anatirittabhojane pācittiyanti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ sattamaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ sattamaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (7)

Kappati bhante jaḷogiṁ pātunti. Kā sā āvuso jaḷogīti. Kappati bhante yā sā surā āsutā asampattā majjabhāvaṁ sā pātunti. Nāvuso kappatīti.[2] Kattha paṭikkhittanti. Kosambiyaṁ suttavibhaṅgeti. Kiṁ āpajjatīti. Surāmerayapāne pācittiyanti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ aṭṭhamaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ aṭṭhamaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (8)

Kappati bhante adasakaṁ nisīdananti. Nāvuso kappatīti.[3] Kattha paṭikkhittanti. Sāvatthiyaṁ suttavibhaṅgeti. Kiṁ āpajjatīti. Chedanake pācittiyanti.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ navamaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhambaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ navamaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (9)

Kappati bhante jātarūparajatanti. Nāvuso kappatīti.[4] Kattha paṭikkhittanti. Rājagahe suttavibhaṅgeti. Kiṁ āpajjatīti. Jātarūparajatapaṭiggahaṇe pācittiyanti.

---

1. Vi 2. 109 piṭṭhe. 2. Vi 2. 145 piṭṭhe. 3. Vi 2. 221 piṭṭhe. 4. Vi 1. 344 piṭṭhe.

Suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ dasamaṁ vatthu saṁghena vinicchitaṁ, itipidaṁ vatthu uddhammaṁ ubbinayaṁ apagatasatthusāsanaṁ, idaṁ dasamaṁ salākaṁ nikkhipāmi. (10)

Suṇātu me bhante saṁgho, imāni dasa vatthūni saṁghena vinicchitāni "itipimāni dasavatthūni uddhammāni ubbinayāni apagatasatthusāsanānī"ti.

458. Nihatametaṁ āvuso adhikaraṇaṁ santaṁ vūpasantaṁ suvūpasantaṁ, api ca maṁ tvaṁ āvuso saṁghamajjhepi imāni dasa vatthūni puccheyyāsi tesaṁ bhikkhūnaṁ saññattiyāti. Atha kho āyasmā Revato āyasmantaṁ Sabbakāmiṁ saṁghamajjhepi imāni dasa vatthūni pucchi, puṭṭho puṭṭho āyasmā Sabbakāmī vissajjesi. Imāyā kho pana vinayasaṅgītiyā satta bhikkhusatāni anūnāni anadhikāni ahesuṁ, tasmāyaṁ vinayasaṅgīti "sattasatikā"ti vuccatīti.

Sattasatikakkhandhako dvādasamo.

Imamhi khandhake vatthū pañcavīsati.

Tassuddānaṁ

Dasa vatthūni pūretvā, kammaṁ dūtena pāvisi.
Cattāro puna rūpañca, Kosambi ca Pāveyyako.

Maggo Soreyyaṁ Saṅkassaṁ, Kaṇṇakujjaṁ Udumbaraṁ.
Sahajāti ca majjhesi, assosi kaṁ nu kho mayaṁ.

Pattanāvāya ujjavi, rahosi upanāmayaṁ[1].
Garu[2] saṁgho ca Vesāliṁ, mettā saṁgho ubbāhikāti.

Sattasatikakkhandhako niṭṭhito.

Cūḷavaggo[3] niṭṭhito.

Cūḷavaggapāḷi niṭṭhitā.

1. Dūratopi udapādi (Ka) 2. Dāruṇaṁ (Syā) 3. Cullavaggo (Sī)

Cūḷavaggapāḷiyā

Lakkhitatabbānaṁ anukkamaṇikā

Cūḷavaggapāḷiyā

Nānāpāṭhā

Paṭhamo mūlapāṭho, Sī = Sīhaḷapotthakaṁ, Syā = Syāmapotthakaṁ, Kaṁ = Kambojapotthakaṁ, I = Iṅgalisapotthakaṁ, Ka = kesuci Marammapotthakesu dissamānapāṭho, Ka-Sī = kesuci Sīhaḷapotthakesu dissamānapaṭho.

Cūḷavaggapāḷiyā

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[A]	
Akammaṁ = Akammaṁ taṁ (Syā)	87
Akkhāti = Akkhātā (Ka)	365
Aṅgaṇe = Paṅgaṇe (Sī, Syā)	387
Ajjatanā bhikkhunisaṁghaṁ = Ajjatanā (Sī) Ajjatanāya (Ka)	468
Aññatarena = Aññatarena antarāyena (Syā, Kaṁ)	429
Aññattha sabbattha yathāvuḍḍhaṁ = Aññattha yathāvuḍḍhaṁ (Syā)	468
Aṭṭāne = Aṭṭhāne (Sī, Syā)	240
Aṭṭhārasa = Pannarasa (Ka)	187
Aḍḍhadukaṁ = Aḍḍhurakaṁ (Sī) Aḍḍharukaṁ (Syā)	274
Atimuttakamālaṁ = Adhimattakamālaṁ (Syā)	446
Attanāva = Attanā vā (Ka)	464
Addasaṁsu = Addasāsuṁ (Ka)	316
Addhakāyikāni = Aḍḍhakāyikāni (Ka)	295
Adhammakammañca = Adhammakammañceva (Syā)	5
Adhivāsesuṁ kho therā bhikkhū = Adhivāsesuṁ kho te therā bhikkhū (Syā)	38
Anantāni = Anaggāni (Sī)	223
Anāpatti = Anāpattiyā (Sī, Syā)	79
Anāvāsāya = Avāsāya (Sī)	42
Anukampitā = Anukampatā (Ka)	439

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[A]	
Anupubbiṁkathaṁ = Ānupubbikathaṁ (Sī)	304
Anuppannāpi = Anuppannāni (Sī, Syā)	79
Anumānessāmati = Anujānissāmāti, Anujānessāmāti, Anumatiṁ ānessāmāti (Ka)	499
Antarā satthīnaṁ = Antarāsatthikaṁ (Sī)	311
Antare paribhinnāti = Santike paribhinnāti (Syā, Kaṁ)	196
Antevāsikaṁ = Antevāsiṁ (Syā)	498
Aparimāṇā = Aparimāṇāyo (Sī, Syā)	158
Abbhakkhānaṁ = Abbhācikkhanaṁ (Ka)	69
Abhirūpo vata bho = Abhirūpo vata bho Gotamo (Syā, Kaṁ)	357
Ayaṁ = Ayampi (Syā)	419
Ayyā = Ayyo (Ka)	269
Alamattatarā ca = Alamatthatarā ca (Syā, Ka)	1
Avaṅgaṁ = Apāṅgaṁ (?)	458
Avāsāya = Anāvāsāya (Syā)	263
Avijjānivuṭā = Avijjānīvutā (Syā)	493
Avebhaṅgiyāni = Avebhaṅgikāni (Ka)	323
Asantuṭṭhitāya = Asantuṭṭhatāya (Syā) Asantuṭṭhiyā (Sī)	2
[Ā]	
Ādāya = Ādāya antevāsikassa piṭṭhito piṭṭhito (Ka)	408
Ādāya = Ādāya saddhivihārikassa piṭṭhito piṭṭhito (Ka)	400
Āpattiṁ = Āpatti (Sī, Syā)	3
Āpattiṁ āropetabbo = Āpatti āropetabbā (Sī, Syā)	14
Āmalakavaṭṭikaṁ = Āmalakavaṇṭikaṁ (Syā)	294

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Ā]	
Āmasissatīti = Ācamissatīti (Ka)	391
Āyasmato = Āyasmato ca (Syā)	501
Āyogena = Āyogā (Sī, Syā)	276
Āvuso = Āvuso uttara (Syā, Kaṁ)	502
Āveniṁ = Āveṇi (Sī) Āveṇikaṁ (Syā)	368
Āḷavakā = Āḷavikā (Syā, Ka)	324
[I]	
Itarampi māsaṁ parivāsaṁ = Itarampi māsaparivāsaṁ (Syā, Ka)	145
Itarampi māsaṁ parivāsassa = Itarampi māsaparivāsassa (Ka) Itarassapi māsaparivāsassa (Syā)	147
Itarampi māsaṁ parivāso = Itarampi masaparivāso (Ka) Itaropi māsaparivāso (Syā)	147
Imaṁ gaṇhāhi, imaṁ rocehīti = Imaṁ gaṇhatha, imaṁ rocethāti (Ka)	189
[U]	
Ukkhipiyyati = Ukkhipiyati (Syā) Ukkhipīyati (Ka)	155
Ucchaṅge = Uccaṅke (Syā)	341
Uḍḍitvā = Vāhitvā (Sī)	246
Uttari = Uttariṁ (Sī)	191
Udenassa = Utenassa (Ka)	487
Uddasudhanti = Uddhāsudhanti (Syā)	298
Uppannānipi vaḍḍhare = Uppannāni pavaḍḍhare (Sī) Uppannāpi pavaḍḍhanti (Ka)	79
Uppanno = Ussanno (Syā)	331
Ubbhajitvāpi = Ubbhūjjitvāpi (Sī) Ubbhujitvā (Syā)	391
Ulloketabbaṁ = Oloketabbaṁ (Syā)	384
Uhaññīti = Ūhaññīti (Sī, Syā)	375
Uhatā = Ūhatā (Sī, Syā)	392

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[E]	
Ekaṁ dhammikaṁ pātimokkhaṭṭhapanaṁ = Ekaṁ dhammikaṁ (Sī, Syā)	425
Ekapariyākataṁ = Ekapariyāyakataṁ (Syā)	457
Ekā = Ekekā (Sī)	332
Eso = Heso (Syā)	503
[O]	
Ogumphetvā = Ogumbetvā (Sī, Syā)	254
Onaddhamañcaṁ = Onandhamañcaṁ (Ka)	296
Onandhitunti = Onaddhituṁ (Syā)	296
Opunāpetabbaṁ = Ophunāpetabbaṁ (Syā, Ka) Ophuṇāpetabbaṁ (Yojanā)	336
Ovādaṭṭhapitāya = Ovādaṇṭhapitāya (Syā) Ovādaṁ ṭhapitāya (Ka)	454
Osaṇṭhenti = Osaṇhenti (Sī, Syā)	242
Osāriyyati = Osāriyati (Syā) Osārīyati (Ka)	155
Osiñciṁsu = Osiñciyyiṁsu (Ka)	381
Osiñci = Osiñciyyī (Ka)	381
[Ka]	
Kaṁsapātiṁ = Kaṁsacāṭiṁ (syā)	491
Kakkhaḷattāya vāḷattāya = Kakkhaḷatāya vāḷatāya (Syā, Kaṁ)	208
Kaṭamodakatissako = Kaṭamorakatissako (Sī, Syā)	358
Kaṇājakena = Kāṇājakena (Syā, Kaṁ)	195
Kaṇṇakujjaṁ = Kannakujjaṁ (Sī)	497
Katamaṅgasamannāgataṁ = Kataṅgasamannāgataṁ (Ka)	434
Katamo kāyo = Katamo ca kāyo (Syā, Kaṁ)	215
Kathinaṁ kathinarajjuṁ = Kaṭhinaṁ kaṭhinarajjuṁ (Sī, Syā)	252
Kappaṭṭhikaṁ = Kappaṭṭhitikaṁ (Syā)	360
Kammakāre = Kammakare (Sī, Syā)	301
Kammāpi sādisā = Kammesu sadisaṁ (Ka)	81
Kavāṭaṁ paṇāmetabbaṁ = Kavāṭo paṇāmetabbo(Ka)	251

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Ka]	
Kasambujātaṁ = Kasambukajātaṁ (Ka)	418
Kāyadaḷhibahulā = Kāyadaḍḍhibahulā (Sī)	193
Kiṁ ahosīti = Kiṁ nāhosi (Syā, Kaṁ)	194
Kiccādhikaraṇaṁ = Kiccādhikaraṇañca (Ka)	211
Kimaṅgaṁ = Kimaṅga (Sī)	339
Kuṭṭe = Kuḍḍe (Sī, Syā)	240
Kuṭhārī = Kudhārī (Ka)	322
Kumārassa = Rājakumārassa (Sī, Syā, Kaṁ)	306
Kulaṅkapādakanti = Kuḷuṅkapādakanti (Sī)	298
Kulānuddayāya = Kulānudayatāya (Sī, Syā)	358
Kokanado = Kokanudo (Ka)	265
Koṭṭo = Koṇo (Sī, Syā)	277
Koseyyaṁ = Koseyyaṁ kambalaṁ (Sī, Syā)	313
Kyāhaṁ = Tyāhaṁ (Sī, Syā)	338
Krubbetha = Kubbetha (Sī, Syā)	367
[Ga]	
Gaṅgāmahiyāyāti = Gaṅgāmahiyāti (Syā)	470
Gaddhabādhipubbassa = Gandhabādhipubbassa (Ka)	68
Gaddhabādhipubbo saṁghena pāpikāya = Gaddhabādhipubbo pāpikāya (Sī, Ka)	71
Garu = Dāruṇaṁ (Syā)	508
Garukatvā = Garuṁkatvā (Ka)	444
Gāmamoddavāti = Gāmapoddavā (Sī) Gāmapūtavā (Syā)	239
Gihivikataṁ = Gihivikaṭaṁ (Sī, Ka) Avasesaṁ gihivikaṭaṁ (Syā)	313
Gotamakakandarāyaṁ = Gomaṭakandarāyaṁ (Syā, Kaṁ)	193
[Gha]	
Ghaṭikaṭāhe = Ghaṭikaṭāhena (Syā)	251
Ghasānassa = Ghasamānassa (Ka)	364

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Pa]	
Pāveyyakā = Pāṭheyyakā (Syā)	500
Pāveyyakānañca = Pāṭheyyakānañca (Syā)	496
Piṭṭhasaṁghāṭaṁ = Pīṭhasaṁghāṭaṁ (Ka)	257
Pīṭhe = Ekapīṭhe (Syā)	320
Puñjīkataṁ = Puñjakitaṁ (Ka)	375
Purato = Purato dhāvanti (Syā)	23
Purato = Purato dhāvissanti (Syā)	28
Purimā-āpattīnaṁ = Purimānaṁ āpattīnaṁ (Ka)	182
Pure pacchā tatheva ca = Na pure pacchāsamaṇena (Sī, Syā)	102
[Pha]	
Phuṭṭho = Phuṭo (Ka)	357
[Ba]	
Baddhaṁ = Bandhaṁ (Ka)	350
Bandhitvā = Vāhitvā (Syā)	246
Bahutthikāni = Bahu-itthikāni (Sī, Syā)	446
Bahupāyāsā = Bahūpāyāsā (Sī, Syā)	69
Bahuratano = Bahūtaratano (Ka)	420
Bahvābādhā = Bavhābādhā (Sī)	256
Bāhiralomiṁ = Bāhiyalomiṁ (Ka)	243
Bibbohanaṁ = Bimbohanaṁ (Sī, Syā) Bimba + ohananti padavibhāgo.	295
Buddhena = Buddhehi (Syā)	292
Byathati =Byāmati (Sī, Syā)	365
[Bha]	
Bhagavato = Te bhikkhū bhagavato (Syā)	87, 104
Bhagavato = Bhagavatā (Sī)	357
Bhante amhehi = Bhante (Sī, Ka)	290

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Bha]	
Bhante ratane buddhavacane = Bhante buddhavacane (Syā)	39
Bhikkhaggena = Bhikkhuggena (Syā)	491
Bhikkhave = Bhikkhave bhikkhunā (Syā)	281
Bhikkhave pacchābhattaṁ = Bhikkhave bhikkhuniyā pacchābhattaṁ (Syā, Kaṁ)	468
Bhikkhuṁ = Bhikkhū (Sī, Syā)	54
Bhikkhuniyo = Bhikkhunīhi (Ka)	455
Bhikkhunīnaṁ = Bhikkhunīnaṁ senāsanaṁ (Syā, Kaṁ)	462
Bhikkhunīhi = Bhikkhunīhi bhikkhūhi (Sī)	462
Bhikkhusikkhāya sikkhitabbaṁ = Bhikkhusikkhā sikkhitabbā (Syā)	52
Bhikkhū = Therā ca bhikkhū (Syā, Kaṁ)	389
Bhikkhū = Bhikkhū bhikkhuṁ (Ka)	211
Bhikkhūnaṁ saññattiyāti = Bhikkhusaññattiyāti (Sī, Syā) Bhikkhū saññattiyā (Ka)	362
(Bhikkhūpi bhikkhūhi vivadanti) = ( ) natthi (Sī, Syā, Kaṁ)	211
Bhikkhūhi = Bhikkhūhi bhikkhunīhi (Sī)	462
Bhikkhūhi sampayojeti = Bhikkhū bhikkhūhi sampayojeti (Syā)	11
Bhūmattharaṇaṁ = Bhummattharaṇaṁ (Sī, Syā)	320
Bhoṭṭhaṁ = Heṭṭhā (Sī) Heṭṭhaṁ (Syā) Bhutti (Ka)	478
[Ma]	
Mañce = Ekamañce (Syā)	320
Mañjiṭṭhikā = Mañjeṭṭhikā (Sī, Syā)	447
Mamānukrubbaṁ = Mamānukubba (Sī, Syā)	364
Mahāpajāpati = Mahāpajāpatī (Sī, Syā)	442
Māgamakāni = Māgadhitāni (Syā)	342
Māyimāsaṁ = Māyīmā (Sī, Syā)	486
Miḍḍhinti = Mīḍhanti (Sī) Mipinti (Syā)	293
Mūlādāyakā = Mūladāyatā (Sī)	502
Mūlāya-avisuddhinavakaṁ = Samūlāvisuddhinavakaṁ (Ka)	176
Mūlāyapaṭikassanā = Mūlāya (Syā)	115

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Ma]	
Me = Ve (Ka)	411
Mettiyabhūmajakā = Mettiyabhūmmajakā (Sī, Syā, Kaṁ)	194
Mettiyā = Sā mettiyā (Syā, Ka)	196
[Ya]	
Yathāṭhāne = Yathāpaññattaṁ (Sī, Syā) Yathābhāgaṁ (Ka)	375
Yathāṭhāne = Yathābhāgaṁ (Syā, Ka)	375
Yathāpaṭicchanne = Yathāpaṭicchannānaṁ (Sī)	172
Yathārandhaṁ = Yathāraddhaṁ (Syā)	194
Yathāvuḍḍhaṁ = Punāpare (Ka)	109
Yatheva = Yathā ca (Ka)	243
Yameḷakekuṭā nāma = Yameḷuthekulā nāma (Sī) Meṭṭhakokuṭṭhā nāma (Syā)	280
Yampi na nivatto = Yaṁ nivatto (Sī) Yaṁ pana nivatto (Syā)	339
Yā ca = Yākāci (Syā)	420
Yācitabbaṁ = Yācitabbo (Sī)	109
Yācitabbā = Yācitabbo (Sī)	114
Yāyanti = Tā yanti (Sī, Syā)	479
Ye = Ye pana (Ka)	488
Yehi = Yepi (Sī, Syā)	292
[Ra]	
Rajantena = Rajentena (Syā)	397
Rajitabbaṁ = Rajetabbaṁ (Syā)	397
Ratticchedesu = Ratticchede (itipi) Ratticchedā (Syā)	103
Rahosi upanāmayaṁ = Dūratopi udapāti (Ka)	508
Romanthako = Romaṭṭhako (Ka)	272
[Va]	
Vakkhanti = Vadissanti (Ka)	28
Vaggena cāpi = Vaggenāpi ca (Sī, Syā)	79
Vattaṁva pārivāsike = Ratti vā pārivāsike (Ka) Ñātabbaṁ pārivāsikā (Sī, Syā)	102

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Va]	
Vadatu = Vadatu maṁ (Ka)	469
Valī = Calī (Ka)	248
Vassaṁvuṭṭho = Vassaṁvuttho (Sī, Syā)	24
Vassike pāsāde cattāro māse = Vassike pāsāde vassike cattāro māse (Sī)	336
Vācesi = Ṭhāpesi (Ka)	440
Vāṭe veḷuvāṭaṁ kaṇḍakavāṭaṁ = Vaṭe veḷuvaṭaṁ kaṇḍakavaṭaṁ (Syā)	300
Vātātapo ghoro, sañjāto = Vātātape ghore, sañjāte (Ka, Saddanīti)	292
Vāhenti = Vāhanti (Ka)	259
Vikālāyaṁ = Kathaṁ hi nama vikālāyaṁ (Ka)	272
Vikāle = Vikālaṁ (Ka)	468
Vikrubbato = Vikubbato (Sī, Syā)	364
Vitthāyi = Vitthāsi (Ka)	465
Vidhanti = Vīthanti (Sī, Syā)	277
Vidhūtikaṁ = Vidhutikaṁ (Syā)	23
Vippakatabhojano = Bhojano ānantariko (Syā)	315
Vibbhamatīti = Vibbhamīti (Sī, Ka)	76
Vibhajjapadānaṁ = Vibhajjavādīnaṁ (Sī)	187
Vivaritvā sīse cīvaraṁ = Vivaritvā cīvaraṁ (Ka)	374
Visāṇatāḷanti, yehi te ugghāṭetvā pavisanti = Visāṇatāḷaṁ, yehi te ugghāṭetvā pavisantīti (Ka)	292
Vissajjessantīti = Vissajjissantīti (Ka)	321
Vihāraṁ = Aññataraṁ vihāraṁ (Ka)	316
Vīriyārambhassa = Viriyārambhassa (Sī) Vīriyārabbhassa (Ka)	3
Vīsatimaṭṭhaṁ = Vīsatimaṭṭaṁ (Sī)	274
Vutto = Vutte (Ka)	281
Veṭhetunti = Vetunti (Sī)	295
Vemaṁ kavaṭaṁ = Vemakaṁ vaṭṭaṁ (Sī) Vemakaṁ vaṭaṁ (Syā)	276
Veyyāvacco = Veyyāvaccaṁ (Ka)	197

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Sa]	
Saṁkaccikaṁ = Saṅkacchikaṁ (Syā)	464
Saṁghaṁ = So saṁghaṁ (Ka)	133
Sakadāgāmiphalaṁ = Sakidāgāmiphalaṁ (Syā)	443
Sakkaccaṁ = Te sakkaccaṁ (Syā, Kaṁ)	292
Sañcayo belaṭṭhaputto = Sañjayo bellaṭṭhiputto (Sī)	246
Sannipāto = Sannipātoti (Ka)	482
Samaggataṁ = Sammāgataṁ (Sī) Samagataṁ (Syā)	367
Samādātabbaṁ = Samāditabbaṁ (Ka)	83
Samādiyitabbo = Samāditabbo (Sī, Syā, Kaṁ)	87
Samādiyituṁ = Samādātuṁ (Syā, Kaṁ)	87
Samāsamāti = Samā matāti (Sī)	103
Samiñjitena = Sammiñjitena (Sī, Syā, Kaṁ)	24
Sammahulā = Bahutarā (sī, Syā)	221
Sambhedaṁ nayato = Sambhedanayato (Syā)	103
Sammutī = Sammati (Syā)	10
Sarīsapāni = Siriṁsapāni (Sī, Syā)	245
Savacaniṁ = Na savacaniyaṁ (Sī, syā)	80
Savātaṁ = Tato pavātaṁ (Sī, Syā Kaṁ)	196
Sahajātiṁ = Sahaṁjātiṁ (Ka)	498
Sāditunti = Sādiyituṁ (Ka)	474
Sādiyantī = Sādiyantā (Ka)	475
Sālokena naccena ca = Sāloke sanaccena ca (Sī) Sālokena sanaccanaṁ (Syā)	477
Sikkhaṁ paccakkhātakathā = Sikkhāpaccakkhātakathā (Sī)	430
Sikharaṇī = Sikhariṇī (Sī, Syā)	463
Siyā = Siyā nu kho (Syā, Kaṁ)	370
Sivakadvāraṁ = Sīvadvāraṁ (Sī) Sītavanadvāraṁ (Syā)	302
Sivako = Sīvako (Sī, Syā)	303
Susumaragire = Suṁsumāragire (Sī, Syā) Saṁsumāragire (Ka)	265
Sekkhasammatāni = Sekhasammatāni (Ka)	374

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Sa]	
Seṭṭhī = Seṭṭhi (Ka)	290
Sodakaṁ = Sa-udakaṁ (Ka)	249
Sodako = Sa-udako (Ka)	393
So puna = So ce puna (Ka)	159
So vibbhamitvā = So bhikkhu vibbhamitvā (Ka)	170
Sohaṁ = Sohaṁ bhante (Ka)	198
Sohaṁ amūḷho = Sohaṁ bhante amūḷho (Ka)	200
Soḷasiṁ = Soḷasinti (Sī, Ka)	203
[Ha]	
Harītakapakkikaṁ = Harītakapaṇṇikaṁ (Ka)	458
Himavantapadese = Himavantapasse (Sī, Syā)	310

Cūḷavaggapāḷiyā

Nāmānaṁ anukkamaṇikā

Cūḷavaggapāḷiyā

Gāthāsūci